

MIASTO
Uſpokojenia ſerc ludzkich, zfatygowanych w drogach nieſpokoynego świata; dlá ukontentowania duſz ludzkich

OTWARTE,
Albo Medytacye, na każdy dzień całego Roku: Rozłożone na 3. punkta. W pierwſzym punkćie reflexye z piſma S. w drugim punkćie reflexye o godnośći MARYI Panny, w trzećim punkćie reflexye o doſkonałośći SS. z krotkiemi hiſtoryikami zawieraiące

WYDANE
Przez X. MICHAŁA OLSZEWSKIEGO, Swiętey Teologii Licenciata y Profeſſora, Wikarego Widżiniskiego, Kanonikow Regularnych B. B. M. M. de Pænitentia.

Roku Pańſkiego 1755.

P. Ere-mitar. Camaldulen. Vigienſis Eremi.

W WILNIE
w Drukarni J. K. M. WW. XX Francìſz:

NA HERBOWNY KLEYNOT
WW. Ichmść. PP. TOWIANSKICH
DOMU.

POETYCKA ALLUZYA.

Krzyż *Tryumfy*, *Owoce ćnot znaczy* Frukt *złoty*,
Pierśćień *Wiarę*, *Fortunę*, Ptak *gornemi loty*
Umysł subtelny y [illegible]*kt do Honorow mety:*
Więc widząc Pierśćień, Ptaka, Krzyż, *y złote wety.*
Mam przymiotow TOWIANSKICH Domu istne wzory,
Wiarę, Cnotę, Naukę, Szczęśliwość, Honory.

WIELMOZNEMU
Jmśći Panu
ANTONIEMU
GIERALDOWI z BOHDANA
TOWIANSKIEMU
Strażnikowi Województwa Wileńſkiego Panu y Dobrodźiejowi.

CO z materyalnemi Miaſtami czynić zwykli ći, ktorzy lub nowe zakładać, lub dawne nowym kſztałtem ozdabiać przed śiębiorą ſtaranie, iż nietylko ná świątnic Pańſkich facyatach ná wieżach y naywyniośleyſzych mieyſcach, lecz y ná ſamych bramach Krzyż, znak naſzego ſtawią zbawienia, wźiowſzy pochop z chwa-

lebnego postępku Konstantyna Cesarza, ktory przeciw Maxẽcyuszowi tyranowi bitwę stoczyć maiący, gdy przy pokazanym od Anjołow znaku Krzyża Swiętego cudownie, y słyszanych słowach: *W tym znaku zwycięż* ∫ o szczęśliwey był upewniony wygraney, y wkrotce z poźniey myślnych zwycięstwa cieszył się skutkow, ná chorągwiach y tryumfálney ktorą wjezdzał bramie Krzyż podnieść rozkazał.

Toż samo y mnie z mistycznym uczynić Miastem słuszne radzą przyczyny, to jest: ábym ná samym wstępie, prowadzącym do mistycznego Miasta Czytelnika, tẽ Domu Twego herbowny Kleynot, zwycięzki znak Krzyża, ná zaszczyt, y ozdobę mey pracy położył, ktorym się tyle świątnic P. y w Polskim świećie y w sąśiedzkich zaszczyca narodach.

Ják skoro albowiem w Roku 1013. (a.) Od HENRYKA IV. Cesarza zá znak osobliwszego względu ná zasługi y wojenne prace, MAREK GIERALD z Włoch wiodący krwi y Imienia po-

czą-

(a.) *Joannes Palatius in Aquila Cæsarum.*

czątek odebrał Krzyż Kawalerſki czterma ozdobiony złotemi jabłkami, z ktòrych jedne od BENEDYKTA VIII. (b.) poświęcone w darowiźnie wźioł był tẽ niezwyciężony Monarcha; zaraz Chrześciańſką tegoż Męża pobożnośćią w Synach y wyniknionych, od nich Familiach wzroſt biorącą, z zbroi pierś kryjącey ná ficyaty Kośćiołow, gdźie ich ſerce zá żyćia, á potym śmiertelne zoſtawały zwłoki, dlá pamiątki Fundatorſkiego Imienia Herbowny bywał przenoſzony Oſmorog.

Swiadkiem nieśmiertelnym będą trwające j ſzcze świątobliwey hoynośći, WOYSŁAWA, WŁADYSŁAWA, PRZECŁAWA, GIERALDOW w Polſkim Krolewſtwie znaki, ktòrzy przykładem Oyca ſwojego do Polſkiey z Niemiec przybyłego y zaſłużonego przez odważne dźieła w tey Oyczyźnie Kawalera od właſnych Imion Woyſławice Ładyſławice Przecławice nowe zakładając Kolonie, w nich Domy Boże, ſzczodrobliwym fundowali nakładem.

(b.) *Okolſki pod Herbem wąż.*

W ich wstępują ślady poźni y ná wiele godnych w Koronie Polskiey Familii, Domowy jedenaśćie Imion Boskim błogosławieństwem rozmnożeni potomkowie. w nich bowiem nieustającą ku Swiątnicom hoyność, świątobliwych Kápłanow, ygorliwych Pasterzow cieszące śię dotąd widźi Oyczyzna. Y ják niegdyś w Konstantynie Cesarzu, w tym śię Krzyża chełpiącym znaku, nietylko gruntowną, y świat cały do wierzenia pobudzającą pobożność, ále y pełne odwagi dźieła oraz głośne ná wszystkie wieki, zdźiwiony Rzym uważał tryumfy, ták y w samym GIERALDZIE zasługujące ná ten Kleynot náprzod widźiał postępki, gdy w szczupley Cesarskiego Zołnierza kwoćie ták dźielną z nieprzyjaćielem stoczył bitwę że cztyry tyśiące przećiwney strony bez znaczney swego ludu straty ná marsowym położył placu. Podobne w FRYDERYKU GIERALDZIE Szwecya, (c.) podobne męstwa dowody Francuskie y Hiszpańskie krainy (d.) w swoich liczyły GIERALDACH.

Na-

(c.) *Forsius.*
(d.) *Tenże*

Napełniły tychże Bohatyrow akcye, Polskich dźiejopisow tomy, świeża jeszcze y w naszym Wielkim Xięstwie Litewskim, podjętych dlá Oyczyzny fatyg kwitnie pamiątka.

Bliskie do naszey pamięći podały wieki, nieśmiertelną y w następcach żyjącą JANA GIERALDA dlá podobieństwa słow Litewskich Gierey łady, Giereyładem to jest: dobrym y chwalebnym pospolićie z pochwáłą nazywanego sławę, ktòry zá Olgierda Litewskiego Xiążęćia w kazde wojenne osobą swoją idąc wyprawy y w Przodkow wstępując slady, gdy Oyczyźnie y Oycu Oyczyzny Dźiedźicznemu Xiążęćiu wiernym y niwczym przy rożnych szczęśćia odmianach, zle niepoślakowanym pokazał się Synem, tudźież teyże wierney usługi Synowi Jego Jagielle, dał niepojednokrotną probę, zasłużoną dla śiebie y Potomkow odebrał nagrodę. Z innymi albowiem Weteranami od wezwanego ná tron Polski Monarchy Władysławá Jagiełły, w Hrodle Roku 1413. do uczestnictwa praw y wolnośći z Polską przypuszczony Kawaleryą,

po-

potwierdzający dawne y nowo nadane dźiedźiny Towian, Citowian, Szat y mieyſc przyległych otrzymał przywiley, ztąd Polſkim brania nazwiſk od ośiadłości zwyczajem, GIERALDOW TOWIANSKICH wźioł y Domowi zoſtawił Imie.

Naypierwſzy Oycowſkiego Imienia, krwi y cnot Dźiedźić Bohdan GIERALD TOWIANSKI, powtorny Gineyt dwoch familii TOWIANSKICH Przodkowie, gdy PIP y od zręcznego z procy rzucania PROCA, ledwo Syna zoſtawiwſzy PROSZCZYCA, drudzy dway rodzeni Braćia, zgaśnieniem wkrotkim czaśie potomſtwa żałosną zaſmućili Oyczyznę, tamći dway, dwa czyſte krwi Szlacheckiey ſtrumyki, niby z gòr wynikające źrzodła z dalſzym biegu przećiągiem wzbierając w wody, kſztałt rzek obfitych biorą, á obſzerne oblewając pola ozdobę z kwiatow y żyzność ſprawują z owocu, tym mowię ſpoſobem już zjednoczoną pod Imieniem Polſkiego Krolewſtwa Oyczyznę, tego nierozdźielnego acz pod dwoma. Y trzećim poźniey od dźierżawy Szad

SZA-

SZADZIEWICZOW czyli SZEDZIEWICZOW Przydomkami, Domu Familia, wszystkiemi przymiotami, ktòre tylko y Kawalera y Oyczyznę zdobić y wsławiać mogą ubogaćiła, y porządną sukcessyą następujących po sobie Synow: JANA, BARTŁOMIEJA, JAKUBA, SAMUELA, Podstarosciego Wiłkomierskiego 1639. JUSTYANA, JANA áż do Kaźimierza Dźiada twojego świátu wydawszy, zdolnych do utrzymania Imienia sławy, zostawiła Potomkow.

Liczyć mi y wspomnieć każdego z osobna jáko niewygasłey pamięći godnych krwi twojey Przodkow słusznosć wyciąga, lecz szczupłość tych kart kilku zabrania, przetoż wymownieyszym krosomowcom, ktòrym się szczęśćie zdarzy umyślną o Mężach Domu Twojego pisać historyą tę zostawiwszy materyą, tych krotko namienię Bohatyrow, ktòrych pokryć milczeniem grube wykroczenie byłoby. Stawa mi: *Par nobile Fratrum* JAN Woyski, y MICHAŁ Cześnik, Kowienscy, Justyana Prapra-Dźiada Twojego Rodzeni, ktòrzy dlá

do-

domowych miedzy ſąśiedztwē niezgod dalſze y ſpokoynieyſze obieraiąc mieſzkaniu mieyſca, ku Polſkim bliżey, zkąd ſwoy początek uznawali, pomkneli granicom, pierwſzy w Woiewodztwie Brzeſkim ośiadſzy, STANISŁAWA á z niego MICHAŁA Oboźnego Kowieńſkiego, KAZIMIERZA Sędźiego Grodzkiego Słonimſkiego y JERZEGO Horodniczego Brzeſkiego maiąc naſtępcow jeſzcze w ANTONIM, JAKUBIE, y WIKTORYM, w tych oraz ktorych ſkolligaconą krwią STAROWOLSKICH, MROKOWSKICH, STRYCKICH, BAJERSKICH, ZEMBOCKICH, POŁONSKICH, SADOWSKICH, WISŁOUCHOW, y innych godnych w Oyczyznie Imion, Domowi przyłączył, w poźne będźie wiekował czaſy. MICHAŁOWI oſobliwſzą ſortuna oświadczając przychylność, ták godnym uſzczęśliwiła Potomkiem, iż ten miał honor być Oycem JERZEGO, w ktorym y Pradźiada cnotę y bliſkie z Kardynałem Radźieiowſkim ſkolligacenie, y zgodne do rad Oyczyſtych wyſoko ſzacując talenta, ś. p.

Nay-

Nayjaśnieyszy AUGUST II. Krôl Polski Senatorską wprzod Kasztellanii, wkrôtce Województwa Łęczyckiego konferował godność. Niezgasłą jeszcze w Jàśnie Wielmożn: KRZYSZTOFIE TOWIANSKIM bywszym Podkomorzym Koronnym, Kawalerze Orła białego mamy iskierkę, żałośni iż mu z ták zacney Xiążąt Ichmość: LUBOMIRSKICH Prozapii, z ktòrey miał dożywotniego Przyjaciela, Hetmana Wielkiego Koronnego godną wszelkich pochwał Corę, oczekiwanym Potomstwem ćieszyć śię nie dały Nieba.

Z tych zaś ktòrych żadna do wyższych Honorow ponęta z dawnego niewywabiła śiedliska, jeden był KASPER Sędźia Grodzki Wiłkomierski Oyćiec MICHAŁA ADAMA Dźiad, z ktòrych nowey Domowi przez spowinowacenie śię z WW. PUZYNAMI, ZABAMI, MICHNIEWICZAMI, PIETKIEWICZAMI, BIEGANSKIEMI, PRZEMIENIECKIEMI, przybyło ozdoby.

Mam obowiązek namienić KAZIMIERZA Mostowniczego Wileńskiego Stryja Twojego Człowieka szędźiwo-

wo-

wośćią y Boſkim nád Domem błogoſławieńſtwem zaſzczyconego, gdy go po wytrzymanych zá wolność Oyczyzny wojennych trudach, po wielkiey ćiężkiey y długiey w Sztokolmie niewoli, ſwobodą y pomyślnośćiami Boſka udarowała Opatrzność, oraz z żywych własney cnoty Portretow: Antoniego Cześnika Wileńſkiego Sędziego Trybunału gł: TADEUSZA y IGNACEGO, zacnych Dam tudźież LUDOWIKI BARBARY y LUDWINY pozwoliła ćieſzyć się.

Zapomnieć tym barźiey niemogę W W Jana y Kaźimierza Antenatow twoich, Mężow Staropolſką znamienitych cnotą, Władysława Miecznego Wiłkomierſkiego, Stryja twojego y Felixa pod Zakonnym dość światu jaśniejącego ćieniem, wprzod Kuſtoſza potym przez długi przeciąg czaſu Gwardyana y Plebana Pińſkiego, Franciſzkana, w ktòrym JJ.OO. Xiążęta Imć: Wiśniowieccy wſzyſtkie ſwoie złożywſzy ukontowania, y wzajemnie uprzeymego przywiązania się maiąc jawne świadectwa, náto wſzytką ſwoią łozyli uśilność

aże-

ażeby człowieka do wielkich rzeczy urodzonego z prywatnego, ná widok światu wyprowadźić żyćia, gdyby mu już naznaczonych Infuł zayzdrośne nie zerwały Parki, ktore pierwiey ieszcze nieodżałowaną w ś.p. Rodźicu twoim W. Michale Woyskim y Sędźim Grodzkim Wileńskim uczyniły klęskę, gdy po odbytych niepoiednokrotnie sędźiowskich w Trybunałach W.X.L urzędach, Mężowi y osoby wspaniałością y siłą oraz kawalerskiey odwagi obdarzonemu właśnością, ktòra u postronnych Monarchow, osobliwie Piotra Moskiewskiego Cara zdźiwienie ziednała y do pochwał lub harde y grube wzbudźiła serce, w ten właśnie czas gdy mu do wyższych honorow stopnia drogę torowały zasługi, niespodźiewanie żyćia przećieły wątek. Lecz żyie w tobie Wielm: Strażniku, tak godny Rodźic, żyie wzor cnot dźiadowskich wielkiego Kawalera Stefana Chrzanowskiego Marszałka Pińskiego z krwią Wielmożney Francişzki z Chrzanowskich Matki twoiey wźięty, y jaśnie wydaiący się w W. w Bogu Nayprzewiele-

bniey-

bnieyſzey Florentynie Chrzanowſkiey Xieni Nieświzkiey Rodzoney Ciotce Twoiey, wſpaniałośćią umyſłu y bogoboynośćią znakomitey, także w W. Julianie Przeoryſzy Drogickiey, Franciſzce tegoż Zakonu S. Benedykta y Balbinie Szuyſkiey Starośćinie Zahalſkiey Podkomorzankach Brzeſkich oraz godnym wſzelkiey eſtymacyi W. Chrzanowſkim Podkomorzycu Brzeſkim Wuju Twoim, w ktòrym dalſze ſwoie te Prześwietne Woiewodztwo y cała Oyczyzna paśie nadźieie. Zyie w Tobie Antenatow nabożeńſtwo ku Bogu, uprzeyma ku Oyczyznie miłość, ktòra ćię wnieſzczęśliwe Oyczyzny roſtyrki nieraz ná utarczki ſtawiła placu. Zyie Praw Oyczyſtych zachowanie, y o ich utrzymanie nieporuſzona żadną prywatą gorliwość, w ow czas dość jawnie pokazana, gdy do twych ręku przy Sędźiowſkiey z Woiewodztwa Wileńſkiego funkcyi, Braterſkie affekta ſprawiedliwośći powierzyły ſzalę, uniknienie honorow, ktòre zaſłużyć barźiey ják wźiąć maſz przedśięwźięćie, ſtałość w umyśle, w poſtępkach ſzczerość, y nie-

nieocenſurowane ſzlacheckie życie, przytym obowiązuiąca do wzaiemności ku wſzyſtkim duchownym oſobom oſ bliwie ku Zakonowi moiemu przychylność. Ta mi mocne dała ponęty ta mię Sprawiedliwości przynagliła prawem, ażebym twych łaſk dobroczynnych pamiętny, pamiętny tudźież ná odebrane fawory od w Bogu zeſzłey KAROLINY z SZUMSKICH dożywotnią Tobie przyjaźnią złączoney, ze Krwi Senatorſkiey idącey Damy, lecz życia świątobliwością, roſtropnością, uniżonością, miłą ku wſzyſtkim przychylnością daleko więcey zaſzczyconey y nigdy godnie niewyſławioney Pani, ktòra Domowi twemu tyle przynioſła ſplendoru, ileś przez bliſką przedtym był nabył konnexyą z WW. CHRZANOWSKICH BRZESKICH, WOYNOW OGINSICH, JANUSZKIEWICZOW, KIEŁPSZOW, TYZENHAUZOW, ZALESKICH, STRASZEWICZOW, PIOTROWSKICH, BIEGANSKICH, GROTOWSKICH, KLIMASZEWSKICH, OSOWECKICH, MIEDZIGHOWSKICH, SWIĘTORZECKICH ALEXANDRO-

DROWICZOW, KARĘGOW, SIEKLUCKICH, y innych tyśiącznych Imion Domami, y ktòrey wieczną mieć będźiem w Kośćiele naſzym Widźinirſkim pamiątkę, tę moią acz nikczemną konſekrował pracę, y pod zaſzczytem Twego Imienia Twoiey oraz świątu prezentował oſoby, ktòry te wſzyſtkie żyćia Chrześćiańſkiego zawiera iz makxymy, do ktòrych zachowania, Czytelnika pobudźić jedynie pragnę. Przyimże W. STRAZNIKU wdźięcznie choć podły znak mey uprzeymośći, upominkami doſtatecznie nie mogącey śię wyrażić, przyim oraz oświadczenie życzliwych chęći ażeby ćię przy wſzelkich pomyślnośćiach w ják naydłużſze Niebo z Braćią, Potomſtwem y całą Familią konſerwowało laſka y pożądanymi napełniło błogosławieńſtwy.

Tak życzy Wielmożnego W. Pana Dobrodźieja Naynižſzy ſługa y Bogomodlca.
X. MICHAŁ OLSZEWSKI Ord: Can: Reg: BB. MM. de pœnitentia.

FA:

FACULTAS
ORDINIS.

OPus quod inſcribitur *Miaſto uſpokojenia ſerc ludzkich albo Medytacye na każdy dźień całego Roku* ab Admodum Reverendo Domino MICHAELE OLSZEWSKI Sacræ Theologiæ Licentiato & ejuſdem actuali Profeſſore Vicario VideniſcenſiN.O.Canonicorũ Regularium B.B.M.M. de pænitentia compoſitum; cum in eo nihil reperiatur quod repugnet Orthodoxæ fidei, aut bonis moribus, imô quotidianæ ſpirituales refectiones animæ inveniantur. Concedo facultatem, ut fiat publici juris, ſi iis ad quos pertinet ita videbitur, Datum in Conventu noſtro Videniſcenſi Die 8. 7bris Annô D. 1753.

ALEXANDER ANDREAS RYMOWICZ Infulatus Præpoſitus Videniſcenſis, Commiſſarius Gener: per Provinciam Poloniæ & M.D.L. Can: Reg: B.B. M.M. de pænitentia. mpp.

A

JUDICIUM

Cenſoris Librorum per Diæceſim.

EX mandato Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Reverendiſſimi Domini loci Ordinarii, legi Librum Polonico idiomate conſcriptum cui titulus *Miaſto otwarte uſpokojenia ſerc ludzkich, albo medytacye na każdy dzień całego Roku*. Per Admodum Reverendum Dominum MICHAELEM OLSZEWSKI S. T. Licenciatum Profeſſorem Theologiæ Vicarium Videniſcenſem Canonicorum Regularium B. B. M.M. de pænitentia, cumq; in illo nihil aut fidei orthodoxæ aut bonis moribus contrarium contineatur, quinimo ob pias & ſalutares reflexiones animabus ſalutem quærentibus proficuum cenſeo dignumq; impreſſione judico. In quorum fidem datum hac die 13. Januar: & Annò 1754.

LUCAS TYKWINSKI Præpoſitus Domûs Vilnenſis Congregationis Miſſionis Cenſor Diæceſanus Librorum.

IMPRIMATUR

MICHAEL Episcopus

mpp.

PRZEDMOWA
Do CZYTELNIKA.

Rzedwieczna to prawda, y codźienne doświadczenie, że duſza żadnym światowym nie może być zupełnie uſpokojona ſzczęśćiem, ále w ſamym Bogu y w łaſce jego znayduje zupełne uſpokojenie. przyznał to Ekklezyaſtyk Pańſki: *In omnibus requiem quæſivi, & in hæreditate Domini morabor Eccl:* 24. We wſzyſtkich rzeczach ſzukałem ſpoczynku á w dźiedźictwie Pańſkim ſpocznę.

Pewná rzecz, że według Ascetow, nie inaczey duſza naſza może ſię uſpokoić jáko tylko, przez częſte Rekollekcye, przez częſte pamiętánie przytomnośći Boſkiey.

Maſz w tey Kśiążce Czytelniku zabawę, czyli memoryał ná dni całego Roku, owſzem ná całe życie, krotkie uwagi, o życiu Chryſtuſowym, o godnośći MARYI Panny, o doſkonáłośći Swiętych, reguluy życie twoje, według procederow chwalebnych, Swiętych Bożych. Miey we zwyczaju każdego dnia z uwagą przeczytać podane reflexye: álbo razem wſzyſtkie uwagi całego dnia, álbo też rano pierwſzą uwagę, po obiedźie drugą, wieczorem trzećią.

Jákie ſą pożytki z Medytacyi krotko namieniam: Naprzod jáko ryba żyć nie może bez wody, ták duſza naſza traći duchowne życie bez łaſki Ducha Swiętego, bez częſtey rekollekcyi: Przyznał to Pſalmiſta: *Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum: Ita deſiderat anima mea ad te Deus. Pſal: 41.* Jáko pragnie Jeleń do źrzodeł wody: ták pragnie duſza moja do ćiebie Boże.

Powtornie: Stancya nigdy nie będźie ćiepła, jeżeli nie zamknieſz drzwi, y okień: Duchowney ſtancyi duſzy, okna y drzwi ſą zmyſły: Nie zagrzeje ſerca twego miłość Ducha Swiętego, jeżeli otworzona będźie ſtancya; to jeſt: jeżeli otworzone będą uſta ná rozmowy prożne, plugawe, gorſzące drugich. Jeżeli

li uszy otwarte będą ná słuchanie dyszkursow niegodźiwych piosnek piekłem trącących konceptow od piekielnego Wulkana wykoncypowanych, Jeżeli oczy będą otworzone ná widzenie osob gorszących, szpetnych reprezentacyi. Zamkni te okna *claude ostium*, jeżeli niechcesz wieczną śmierćią zginąć; przez te albowiem okna śmierć wchodźi do duszy: *Mors intrat per fenestras*. Potrzećie: Zegar nie regulowany błądźi pospolićie: álbo pozno idźie, álbo prędko. Mystyczny zegar, rozum nasz: jeżeli nie bywa regulowany często, czyli nakręcony ná zachowanie prawa Boskiego, y reguł własnego stanu, przez duchowne rekollekcye; pospolićie błądźi, pozni się álbo ná zbyt się śpieszy, poczyna więcey szumieć, czyli wybijać, niżeli należy *plus sapere quam oportet*.

Masz czytelniku, codźienny regulament rozumu, y procederow twoich, w tey Kśiążce, reguluy akcye twoje, według chwalebnego żyćia Swiętych Bożych, á nigdy nie zbłądźisz z drogi zbawienney.

Są Katolicy heretyckim duchem zarażeni, ktorzy ganią nowych Authorow wydanie: mowiąc: dosyć pisma, czyli biblii, jako się kontentowali Apostołowie, y wyznawcy, pismem Swiętym.

Odpowiadam ná ten zayzdrośny żarzut: gdy ug. budują Pałac, czyli Kośćioł, wprzody prosty zakładaią fundament, ále mocny,

áby

áby wyſokość ſtruktury mocno śię trzymała: potym założywſzy mocny fundament, śćiany zdobią, maluią, obijaią, rożnemi ſpoſobami adornuią: Tym ſpoſobem Zbawićiel naſz Chryſtus JEZUS, przez Apoſtołow założył niby fundament, ná nieporuſzoney opoce, ná nauce ſwojey, y Swiętych Apoſtołow, oſobliwie ná myſtyczney opoce Pietrze Swiętym: *Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram, ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam. Math: c. 16.* Ty jeſteś opoką, ná tey opoce zbuduję Kośćioł moy, y mocy piekielne nie zwyćiężą go.

Teraz gdy już śię ufundował Kośćioł Chryſtuſow mocno w Wierze Swiętey, co raz Bog nowemi zdobi ornamentami Doktorow Swiętych naukami, rewelacyami, nowemi księgámi.

Druga przyczyna, ná co ſą potrzebne nowe Księgi? odpowiadam, że y z tey racyi potrzebni ſą nowi Authorowie ábowiem co raz to inſza u ludźi maniera, inſze obyczaje, inſze ſubjekta, inſze humory, fantazye, y ſłabośći natury. Toć ná nowe choroby, potrzeba nowego lekarſtwa, ná nowe ludzkie defekta, nowego potrzeba ſpoſobu ná poratowanie, y rektyfikowanie. Podaję tobie łaſkawy czytelniku w tey Książce, codźienne duſzne lekarſtwo, álbo rekollekcye ná każdy dźień całego Roku, ná trzy punkta rozłożone. W pierwſzym punkćie, Uwaga z piſma Swiętego, to jeſt z Ewangelii Swiętego Jana z Hi-

ſto-

ftorya z poważnych Autorow wyjęta. W drugim punkćie uwaga o godnośći Nayświętszey MARYI Panny, z sentencyą Doktorow Swiętych, y z historyą. W trzećim punkćie, krotko Swiętego, tego dnia przypadającego z exhortacyą do naśladowania cnoty, y akcyi heroicznych w pomnieniu. Czy chcesz dłuższych medytacyi, znaydźiesz ták wiele Autorow, tákże w Kśiążce ode mnie wydaney, ktòrey tytuł jest: Brama do wieczności. Teraz ofiaruiąc ten mały Memoryał łaskawemu czytelnikowi, proszę o westchnienie zá mną grzesznikiem, przed Majestatem Boskim.

Osobliwie jeśli kto będźie z Kapłanow *Ad Altare Dei memor sit mei.*

JANUARIUS
STYCZEN.
DZIEN PIERWSZY.

I. *Uwaga. Consumati sunt dies. Luc. 2.* Zakończyliśmy dźiś Rok stary, zaczynamy nowy; dla tego dwojaka powinna być reflexya: Pierwsza, ná czym strawiliśmy dni przeszłego Roku? czy ná chwale Bożey? czy na pracach zbawiennych? Ach podobno ná rozpustach, ná pijatykach, igrzyskach, spaniu, &c: ná świętych zabawach ledwie śię znaydźie dni ośm strawionych: *Consumati sunt dies octo.*

HISTORYA.

Pisze *Plutarchus in Apoplit:* że Poganie po zakończonym starym roku, mieli taką ceremonią, jeżeli był szczęśliwy rok, ofiarowali Bogom pierśćień, gdy niepomyślny był przeszły rok, ofiarowali babę zębatą, krzycząc: *Anus, non Annus.* Bąbsko to było nie rok. (*Bielicki*) Uważ y twoy rok przeszły, jeżeli jest godźien dobrego Imienia, zapewne jeżeliś przeżył w starych nałogach, w nowych grzechach, poślubiłeś go *anuj* świątowey

brzydkiey mammonie, nie Bogu sygnetem żywey wiary, *Annulo fidei.* Druga reflexia, jak mamy zacząć Nowy Rok? dziś Imieniny JEZUSA: *Vocatum est Nomen ejus JESUS*, *Luc.* 2. Więc zaczynay ten Rok od nayfłodszego Imienia JEZUS, y oraz staray śię żyć tak, żeby ten rok, mogł śię zwać rokiem JEZUSA: *Vocatum est nomen ejus Jesus.* Jeśli dokażesz tego złaski Boskiey, nowe życie Chrześciańskie zaczniesz od Nowego Roku; dźiś Pan Jezus zaczyna ćierpieć: *Ut circumcideretur Puer.* Uważ ciężkość boleśći jego, ćiało jego Swięte było naysubtelnieysze; zkąd większa boleść. Uważ powtornie jako ten bol ochotnie ćierpiał, ofiaruiąc zá zbawienie nasze. Uczy albowiem Teologia Swięta, że Pan JEZUS od pierwszego momentu poczęćia w żywoćie MARYI Panny, miał zupełny rozum według natury ludzkiey, żeby wszystkie święte akcye były zasługuiące. Staray śię y ty wszystkie boleśći y przykrośći ochotnie przyimować z ręki Boskiey, y one ćierpliwie znośić, ofiaruiąc y łącząc zboleśćiami JEZUSA.

2. *Uwaga.* Uważ jako Nayśw: Panna MARYA ubolewała słysząc płaczącego JEZUSA, y widząc zaczynaiącego ćierpieć, przeniknoł miecz boleśći; o ktorym Symeon potym prorokował: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius*, *Luc.* 2. Miey y ty politowanie nad zgubą ginących ludźi, wćiężkim uboſtwie, w chorobach, uczyń kompassyą, osobliwie je-

dnak

dnak źmiłuy się nad własną duszą, miey kompassyą od Nowego Roku, nieobciążay nowemi grzechami: *Miserere animæ tuæ, Eccl.*30. Sprawi to wszystko intercessyą swoią Marya Panna, gdy na ten Rok, y ná zawsze opiece jey się oddasz.

HISTORYA.

Mowi Albertus Magnus *in Bibl. Mar. Ipsa est cellaria totius Trinitatis, quæ de vino S. Spiritus dat, & propinat, cui vult & quantum vult.* MARYA Panna jest Szafarka skarbow Tròycy Przenayświętszey, ktòremi skarbami według upodobania swego szafuje y rozdaje sługom y służebnicom swoim. Czytamy *in Speculo Exemplorum* Historyą, że Marya Panna nabożnym Zakonnikom ocierała poty, ktòre poty w drogie się obracały perły. Jeżeli będziesz przez ten Rok pracował dla miłośći Boga y Maryi, ná poratowanie ginących dusz bliźnich, prace y poty twoie będą drogiemi perłami y kleynotami wprzyszłey wieczności.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka iest S. Fulgencyusza Biskupa, ktòry dla wielkich mortyfikacyi y postow, zdrowie sobie był utraćił; potym od Jezusa był cudownie uleczony. Ten Swięty mawiał: *Non licet in hoc sæculo vindictam quærere Christiano.* Niegodźi się Chrześćianinowi ná tym świećie szukać pomsty, wstydź się głupstwa twego, ktòry pragniesz zguby nieprzyiaćiela, nie iesteś prawdźiwym

Chrześćianinem, daruy odtąd wſzyſtkie urazy, nieſzukay więcey niegodźiwey pomſty. Tenże Swięty będąc wboleśćiach mòwił: *Domine da mihi hic patientiam, poſtea indulgentiam*; Panie day mi teraz ćierpliwość, potym odpuſzczenie grzechow. Zażyway podobnych słow w twoim nieſzczęśćiu, nie bluźń że ćię Bòg zapomniał, álbo nieſprawiedliwie karze, raczey mow: Panie day mi ćierpliwość, á potym koronę ćierpliwośći. Ten Swięty dla niezwyczaynych poſtow, zdrowie doczeſne był utraćił; lubo go źleczył JEZUS. Ty nie ſzukay cudow, twoie mortyfikacye y poſty, niech będą rozumne śrzodkiem idące: *medio tutiſſimus ibis*, zdrowiu nieſzkodzące, y oraz czynione z dozwoleniem ſtarſzych; z poradą Spowiednika, pochodzące z łaſki Boſkiey, nie z przyrodzoney ſkłonnośći y śiły.

Dźień Wtòry.

1. *Uwaga*. Cokolwiek widźiſz pod słońcem pieknego y ozdobnego, przez słowo przedwieczne to ſię ſtało: *Omnia per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil. Joan. c. 1.* Przez niego wſzyſtko ieſt uczyniono, á bez niego nic ſię nie ſtało. Pamiętayże y nad tobą ieſt Pan ktòry ćię zniczego *ad extra* wyprowadźił, albo według Filozofow z materyi pierwſzey wyprowadźiwſzy dał duſzę, uczynił człowiekiem abyś znał Stworcę ſwego, y Naywyżſzego Pana całym ſercem miłował, potym wiecznie z nim krolował. *Ipſe fecit*

nos, & non ipsi nos, *Psal.* 99. On nas uczynił, á nie my sami. Uważ wielką dobroć Stworcy ku stworzeniu, będąc Bogiem stał się Człowiekiem, y był posłuszny stworzeniu: *Et erat subditus illis. Luc.* 2. A tyś hardy grzeszniku, rownego sobie, owszem starszego niechcesz słuchać, y być posłusznym; wybij z głowy szumną fantazyą, pański humor, znay Pana nad sobą, wenеruy Boga w osobach przełożonych, á tak weyrzy Bòg ná uniżone serce, podźwignie z piekielney przepaśći, ná ktòrą zmierzasz hardośćią: *Cor contritum & humiliatum Deus non despicies, Psal.* 50. Ná serce skruszone y uniżone spoyrzysz łaskawym okiem Boże.

HISTORYA.

Kalligula Cesarz Rzymski do tey był przyszedł pychy, że śmiał mòwić: *Ovium pastor, non est ovis, nec boum bos, ergo nec hominum homo, quid ergo Deus?* Owiec pasterz nie jest owca, áni pasterz wołow wół; toż y ten ktòry rządźi ludźmi, iest nie człowiek, ale Bog. (*Grzybowski*) O szaleństwo mizernemu robakowi Bostwo przywłaszczać! nieznać nikczemnośći swoiey! ach czy ieden z tych światowych boszkow w piekielnych się smażą ogniach, głębiey samego hardego Lucypera. Dobrze powiedźiał Eklezyastyk: *Initium omnis peccati est superbia, Eccles. c.* 10. Początkiem wszelkiego grzechu iest pycha. Boyże się tego pryncypała grzechow pychy,

ieżeli śię boiſz wiecznego upadku.

2. *Uwaga*. Każdy Katolik to przyznać muśi, że Nayświętſza MARYA Panna godnośćią celuie wſzyſtkie kreatury, y że ieſt pierwſzą po Bogu. Rozmyślaiąc o godnośći iey Swięty Anzelm mòwi: *Sicut ſol ſtellas claritate & lumine tranſcendit, ſic Sanctorum omnium ſanctitatis radios, Maria Sanctiſſima ſupergreditur, S. Anſel. c. 5.* Jako słońce przechodźi światłem ſwoim iaſność gwiazd, tak Nayśw: MARYA Panna godnośćią ſwoią y iaſnośćią celuje wſzyſtkich Swiętych. Będąc takiey godnośći, iednak iedną śię tytułuie służebnicą: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundum verbum tuum, Luc. c. 1.* Oto ia służebnica Pańſka, niech mi śię ſtanie według słowa twego. Zawſtydź śię Katoliku, ktòry będąc ćiemnym grzeſznikiem, chceſz żeby ćię tytułowano Jaśnie Oświeconym, Jaśnie Wielmożnym, uniż głowę twoię pod ſtopy MARYI. Paweł Wołucki Wojewoda Rawſki gdy mu oko zarażone Nayświętſza Panna cudownie w Częſtochowie uleczyła, zwał śię odtąd oczko Maryi. Nam po tak wielkich łaſkach y dobrodźieyſtwach doznanych od MARYI, nie inaczey trzeba śię zwać, jako sługami niegodnemi MARYI Panny.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka wielkiey świątobliwośći Puſtelnika Makarego, ktòry ná puſzczy wiele ućierpiał od ſzatanow, o nim S. Antoni Puſtelnik mòwił: *Ecce Spiritus*

Sanctus

Sanctus requievit super te; oto Duch Swięty odpoczoł nad tobą. Czy może kto mòwić o nas: oto Duch Swięty odpoczoł. Podobno osiadł ćię duch pychy, zayzdrośći, nienawiśći, opętał duch hypokryzyi, nieczystośći, opanował duch obżarstwa, pijaństwa, wszeteczeństwa, źdźierstwa, machiawelstwa y innych niezliczonych grzechow; wypraw tych gośći nieczystych duchow, proś łaski Ducha Swiętego, aby przez łaskę założył w sercu twoim mieszkanie, *mane nobiscum Domine*, mieszkay z nami Duchu Swięty.

Dźień Trzeci.

1. *Uwaga.* Swiatłość ktòrą widźiemy, przypomina nam niestworzone światło Boga: *Lux vera, quæ illuminat omnem hominem, Joan.* c. 1. Swiatło prawdźiwe, ktòre oświeca każdego człowieka. Był prawdźiwym światłem Syn Boski Chrystus Pan, ktòry konwersuiąc w ćiele ludzkim ná źiemi, oświecał przykładem, nauką, y uczynkiem grzesznikow wćiemnośćiach złośći ginacych. Zowiesz się y ty Chrześćianinem od Chrystusa; iestże żyćie twoie światłem drugiemu? podobno ćieniami grzechow, bezbożnego żyćia ćiągniesz sobie powierzonych ná wieczne ćiemnośći. Porzuć ten trakt niepewny, trzymay się publicznego gośćinca, idź śladami Chrystusowemi; dwoiakie iest światło: materialne y duchowne, materialne oświeca oczy ćielesne, duchowne duszne. Uważ iak prędko gasną te powierz-

chowne światłośći, gdźie są teraz owi co nie dawno świećili ná świećie, zgaśli iak świeca, niemasz ich y pamięći: *Perijt memoria eorū cum sonitu*. Uważ iak wiele razy zgaśiłeś wnętrzne światło, łaskę Ducha Swiętego; żałuy za przeszłą ślepotę, bądź odtąd powolny instynktom Ducha Swiętego.

HISTORYA.

Alexander Wielki do tey był przyszedł ślepoty, że wierzył pochlebcom, iż był nieśmiertelnym synem Jowisza: (*Grzybowski*) *Omnes me filium Jovis, omnes Deum & immortalem dicunt*. Gdy był podstrzelony, dopiero wybił z głowy tę chymerę: *Hoc vulnus hic cruor, me hominem morti obnoxium, evidenter demonstrant*. Ta rana y krew wylana, pokazuie że iestem śmiertelny człowiek! gdy przyidźie śmiertelny zachod, gdy zgaśnie światło oczu y rozumu, w ten czas śię otworzą wnętrzne oczy rozumu, poznasz iak bezecnie żyłeś ośleпiony od światowych Jaśnie Wielmożnośći, tylko że więcey nie będźie czasu, więc cobyś ná ten czas czynił, czyń teraz, bo dźień jutrzeyszy niepewny, *incertus crastinus dies*.

2. *Uwaga*. Po Chrystuśie światło nasze MARYA Panna, wita takim affektem Swięty *Chrysippus Orat. de Laud. B. M. Ave fons lucis omnē hominem illuminans*; Witay źrzodło światłośći każdego człowieka oświecaiące. Uważ iak wiele razy to źrzodło światło-

śći

ści MARYA Panna ćię oświećiła, iak wiele razy wiele-władną intercessyą z piekielnych ćiemności wyrwała, á tyś niewdźięczniku płaćił ćiemnośćiami niewdźięczności, obrażaiąc iey naymilszego Syna JEZUSA; niechże będźie koniec niewdźięczności, y ćiężkich złości, proś żeby ćię to źrzodło światłości MARYA w żyćiu, y przy śmierći oświećiła.

HISTORYA.

Gdy Swięty Alardus umierał, Nayświętsza Panna z Panem JEZUSEM przyszła ná przyjęćie Duszy iego. (*Ex An. cæl.*) Proś żebyś miał przy śmierći, przynaymniey przez łaskę JEZUSA y MARYI, odday się dźiś y ná zawsze ná usługi y chwałę Jezusa y Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś Swiętey Genowefy Fest przypada, ta Swięta przez tydźień dwa razy tylko iadła, y tak skromnie. Gdy Matka iey dała policzek zá to, że do Kośćioła często chodźiła, zaraz oślepła; ále Swięta Córka uprośiła od Boga światłośći oczu. Jeżeli nie możesz tak śćiśle pośćic, przynaymniey pospolite zachoway posty, kontentuy się skromnym obiadem y wieczerzą, wystrzegay się potaiemnych rannych antypastow, sekretnych podwieczorkow, zkąd częste bywaią suspicye, zamieszanie miedzy czeladką. Uważ iak ćiężko Bóg karze Rodźicow, co bronią dźiatkom do chwały Bożey, do nabożeństwa, czego są godni tacy Rodźice, co dźiatkom swoim zákazuią chodźić często do spowiedźi, nośić

Szka-

Szkaplerze, do Bractwa jakiego śię wpisać, albo do Zakonu wstąpić; skarze Bóg takich wieczną ślepotą ná wieki, nie będą oglądać Boga z Swiętemi.

Dźień Czwarty.

1. *Uwaga*. Wielka nie ludzkość, gdy kto przed gośćiem drzwi zamyka; większe nierównie grubiaństwo; gdy gospodarzowi y własnemu Panu nie daią ingressu do domu. Przyszedł Pan y Stworca wszystkiego do swoiey własnośći, do swoich ludźi, á swoj go nie przyieli: *In propria venit & sui eum non receperunt. Joan. c.* 1. Zkąd taka nieludzkość? podobno zaięte były stancye, zapisane świátowym intruzom, nieczystośćiom, obżarstwom, &c: czy niemasz podobnych intruzow w sercu twoim? przez ktòrych obecność nie daiesz ingressu wolnego JEZUSOWI do serca. Uważ wielkie ubostwo Chrystusowe, Pan Naywyższy nie miał mieszkania ná źiemi, w stayni miedzy bydlętami śię narodźił, á ty fundujesz śię ná źiemi, iakbyś wiecznie miał tu panować, pamiętay, że nie mamy tu miasta trwaiącego, iesteśmy wygnańcy Adamowi.

HISTORYA.

Czytamy *in Vita SS. PP. pag. 2. par.* 20 Gdy po śmierći iednego Mnicha znaleźiono nieco pieniędzy, ktòre miał bez dozwolenia starszych, Swięty Makary y Izydor osądźili, áby z pieniędzmi był schowany. Zebyś całego świata skarby miał, nic tobie niepomogą

po

po śmierći, nie będźie żadney poćiechy, żeby ćię schowano w złoćie, ieżeli duſza będźie w grzechowym błoćie, będźieſz wiecznie nieſzczęśliwym. Staray ſię żebyś Boga miał w ſercu twoim przez łaſkę, á doſyć będźieſz bogatym. Mowi Swięty Grzegorz: *Paupertas eſt perpetua ſecuritas, deliciæ periculorum expertes, vita turbationũ neſcia*, uboſtwo wieczne ieſt to roſkoſz, nieznaiąca niebeſpieczeńſtwa, żyćie bez turbacyi.

2. *Uwaga.* Krolowa Nieba y źiemi iak w wielkim uboſtwie żyła, nie miała żadnych fortun y bogactw ná źiemi, nie miała kalwakaty; ty chceſz żeby ćię pod boki wodzono, żeby ći całego świata ſkarby y fortuny oddano, będźieſz wiecznie nędznym, ieżeli tu pragnieſz być bogatym. Wſzyſtek ſkarb naſz mieć Boga w ſercu przez łaſkę y Maryę: mowi Swięty Bernard *ſerm. 4. de Aſsumpt: Omnibus omnia facta eſt, ſapientibus, & inſipientibus copioſiſſima charitate debitricem ſe fecit.* Wſzyſtkim ze wſzyſtkiemi ſkarbami z nieba, przybywa MARYA Panna ná pomoc y poratowanie.

HISTORYA.

Swiętemu Sergiuſzowi Nayświętſza Panna przy śmierći ſię pokazawſzy ućieſzyła, y duſzę iego oddała Chryſtuſowi. Ten ieſt nayświękſzy naſz ſkarb duſza, ſtaray ſię żebyś tego ſkarbu nieutraćił, ále przez intercesſya Maryi Panny, zachował ná żywot nieśmiertelny

telny ſzczęśliwey wieczności. *Ex Ann. cel.*

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Grzegorza Biſkupa, ktory gdy w nocy przyſzedł do Kośćioła, Kośćielne drzwi ſame ſię otworzyły, Swięći ukazawſzy ſię, z nim długo chwalili Boga w Kośćiele; gdy umierał Niebo widźiane było otwarte. Ten Swięty nocami odwiedzał Kośćioły; ty podobno we dnie boiſz ſię wniść do Kośćioła, pod grzechem śmiertelnym przykazane ſłuchanie Mſzy Swiętey we dni Swięte opuſzczaſz, mowiąc: głowa nie boli, po co mam iść do Kośćioła. Temu Swiętemu przy śmierći Niebo ſię otworzyło, patrz żeby tobie piekło ſię nieotworzyło przy ſkonaniu, ná pożarćie nędzney duſzy; ktory teraz zamykaſz ſobie niebo grzechami, piekło otwieraſz. Zamkni tę bramę nieſzczęśliwą, ſzczerą pokutą, y poprawą żyćia.

Dźień Piąty.

Wielkie ſzczęśćie mieć w domu gośćia zacnego, wielki zaſzczyt u kogo Krol, Papież przenocuie; większe bez komparacyi błogoſławieńſtwo mieć w domu ſerca ſwego, gośćiem pożądanym ſamego Boga, álbowiem przez obecność tego gośćia, to ieſt Chryſtuſa, (*hoſpes venit, Chriſtus venit,*) nie tylko człowiek ſtaie ſię błogoſławionym, ále przez łaſkę poświęcaiącą ſtaie ſię ſynem Bożym. *Quot quot autem receperunt eum, dedit eis poteſtatem filios Dei fieri;* Ktorzy go przyieli, dał im moc ſtać ſię Synami Bożemi. Uważ nieſkoń-

ßkończona dobroć Boga naſzego, ktòry ſtawſzy ſię Człowiekiem, z nami ſię złączył; po czynił nas ſynami ſwemi przywłaſzczonemi przez łaſkę. O iak nędzny ieſteś, gdy przez grzech śmiertelny utracaſz ſynowſtwo Boſkie, á ſtaie ſię ſynem ſzatańſkim. Staray ſię ábyś przez ſzczerą pokutę, przyſzedł do tey pierwſzey godnośći, to ieſt żebyś ſię złączył z Bogiem przez łaſkę y miłość.

Przypowieść.

Scypio wielki po zwyćięſtwach Karthaginy, gdy ná noc w chłopſkiey ſtanoł chaćie, domek ow obroćił ſię w wielki Pałac: *Parva domus ſubito prægrandem excrevit in aulam.* Niech będźie wiara przy Autorze. To pewnieyſza w ktòrym ſercu zakłada Bòg ſtatywę przez łaſkę, (wſzędźie ieſt bowiem) iſtotą ſwoią przytonmnym, tam Niebo ſię ſtaie roſkoſzne. Staray ſię tak żyć, żeby w ſercu twoim ten Gość pożądany był nie gośćiem, ale dźiedźicznym Panem y Rządzcą wſzyſtkich akcyi.

2. *Uwaga.* MARYA Panna miała tego gośćia w domu ſerca ſwego, nośiła dźiewięć mieśięcy w ćiele ludzkim Boga, przez łaſkę zawſze była złączona z Bogiem: Mòwi Swięty Ildefonſus: *Sacrarium Spiritus Sancti, & omnium Virginum faſtigium;* Nayświętſza MARYA Panna ieſt Swiątnicą Ducha Swiętego, chwała, ozdobą Panien. Serce twoie podobno ieſt mieſzkaniem piekielnych Duchow,

chow, domem gośćinnym wszystkim niecnotom, choć ná czas staiesz się *sacrariū*, świątnicą Pańską, przyimuiąc Pana Boga w Nayświętszym Sakramenćie, ále y kwadransu nie daiesz się zabawić, daiąc wolny wstęp dawnieyszym gośćiom pierwszym grzechom. Westchni do MARYI Panny, ona zagrodźi drogę intercessyą swoią tym intruzom.

HISTORYA.

Ex Coll. spec. exempl. Był młodźian, ktory często pozdrawiał MARYĄ Pannę, ále częśćiey grzeszył; ten gdy błądźił w puszczy y ieść chćiał, pokazawszy się Nayśw: MARYA Panna, podała pokarm w naczyniu plugawym, gdy niechćiał ieść dla brzydkośći naczynia, rzekła Marya Panna: Synu, modlitwy twoie są dobre, ále serce pełne grzechowego plugastwa, to rzekszy znikneła. Wyrzuć te plugastwa y brzydkośći z serca, to iest zgniłe, zastarzałe złośći, wten czas się podobasz Bogu: będźie gośćiła JEZUS, JOZEF, y MARYA, pożądana kompania.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka iest S. Symeona, ktory tylko w Niedźiele iadł, á przez cały tydźień pośćił nic nie iedząc, ćiało trapił włośiennicą, łancużkami miał z krępowane; stał na słupie lat dwadźieśćia dwa, czart był mu się pokazał z ognistym Cherubinow wozem, chcąc zwieść, áby śiadł ná ten woz, był iuż miał wstąpić, ále poznał zdradę szatańską, bies zniknoł, Swięty był ostrożnieyszy w ducho-

chowney woynie. Uważ iak dal kie iest żyćie twoie od Swiętych, ćieńka koszula niewygodźi delikatnemu ćielsku, stał lat 22. ná słupie ten Swięty, ty godźiny niechcesz stać ná kazaniu, dla czarki gorzałki, dla szklanki miodu czyli wina, dla respektu przy kuflowey brygadźie, nie ćiężko stać godźin pięć, sześć, y do dnia białego, gdybyś tak wiele pracował ná Niebo, iak wiele pracuiesz ná piekło, wielkim Swiętym byś został z łaski Boskiey; chćiał tego Swiętego zwieść szatan, bądź ostrożnym w nabożeństwie twoim, nie wierz lada duchowi, apparycyom cudownym czyli raczey szatańskim illuzyom, pluń w oczy takim zmyślonym cherubinom, krzyżem świętym się armuiąc, ieżeli zaś iest godna uwagi apparycya, czyli rewelacya, poradź się Spowiednika biegłego w tey szkole duchownych.

Dźień Szosty.

1. *Uwaga.* Kto chce do Boga się przybliżyć przez łaskę, trzeba łaskę utracić u ludźi, trzeba się oddalić od krewnych, y znaiomych, ieżeli chcesz prawdźiwie poznać Boga. *Qui non ex sangvinibus, sed ex DEO nati sunt. Joan. c. 1.* Ktòrzy nie ze krwi, ále z Boga się narodźili, to iest: przez wiarę y łaskę poświęcaiącą, y znaią co iest Bog? iak słodki y dobry tym, ktòrzy go całym sercem kochaią. Uważ, że Chrystus Pan przyszedł ná świat, żeby nas oderwał od świata, y od miłośći pochodzą-

chodzącey z krewkośći, y oraz żeby do śiebie zagarniał, y w Bogu urodźił; zawstydź śię że do tąd trzymała ćię miłość krewnych, y przyiaćioł, dla ktorych doskonałośći Chrystusowey, nie mogłeś wypełnić, rozerwi te więzy respekty ludzkie, ktore ćię z krępowawszy trzymaią iako niewolnika zatracenia, wspomni, że ieśli nie dźiś, iutro trzeba będźie rozstać z miłemi rodźicami y z przyiaćiołami; *Desolata domus charis spoliamur amicis.* (*Pòëta*) Więc staray śię żeby dla respektu ludzkiego Bóg nie był wdespekćie, żebyś wiecznego Oyca Boga nieutraćił.

HISTORYA.

Siostra pewna, brata swego z nowicyatu wyprowadźiła ná świat perswazyami, ledwie co wyszli z fòrty w las, wypadszy straszna bestya obudwuch rozszarpała. *Ex spec. exemp. de nov.* Boy śię podobney plagi Boskiey, ktory drugim iesteś przeszkodą do zakonu, do żyćia doskonałego, albo też odkładasz od dnia, do dnia zakonne powołanie, dla ludzkiey przyiaźni; patrz żeby y ćiało y dusza nie poszła wpaszczękę piekielney bestyi wspony szatańskie.

2. *Uwaga.* MARYI Panny przykład doskonałośći, była w młodym wieku od Rodźicow oddana ná edukacyą Panien starozakonnych, ktore do czasu poślubione w czystośći żyły. Oczym znaydźiesz w Kśiążce Maryi *à JESU.* Uważ z iaką ochotą wypełniła MA-

RYA

RYA Panna wolę Boſką, przez co Bóg obrał ią zá Matkę, że nie ſwoiey, ále Boſkiey woli ſłuchała: *Fiat mihi ſecundum verbum tuum.* Swięty Jan Damaſcen: *Data eſt tibi omnis poteſtas in cœlo & in terra, & nihil tibi impoſſibile eſt, cui poſſibile eſt, deſperatos in ſpem beatitudinis relevare.* Dana ieſt tobie wſzelka władza ná Niebie y ná ziemi, nie jeſt tobie trudno deſperatow, grzeſznikow ná drogę zbawienną rektyfikowáć, dawno iużbyś przepadł w przepaśći deſperacyi, gdyby nie podała ręki łaſkawey Matka miłośierdźia MARYA Panna.

HISTORYA.

Gdy Heretycy byli ućieli ięzyk pobożnemu Kapłanowi, Nayświętsza MARYA Panna pokazawſzy ſię, nowy ięzyk dawſzy uzdrowiła. Proś MARYI żebyś ięzykiem ſtarym, mogł nowo mowić o Bogu, o świętey wieczności, o wypełnieniu woli Bożey, o cnotach.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętych trzech Krolow, ktorzy z dalekich krajow przyśli oddać weneracyą Bogu w ćiele ludzkim, prowadźiła ich cudownie gwiazda ná oddanie pokłonu y ofiary: złota, kadźidła y mirry, Krolowi Krolow, złoto, iako naywyżſzemu Kapłanowi, kadźidło, iako Odkupićielowi, mirrę figuruiącą gorzką śmierć dla zbawienia naſzego. Zawſtydź ſię niedbalſtwa twego, niechceſz poł mili drogi odprawić do Kośćioła; ieżeli y przychodźiſz, to nie ná oddanie weneracyi przytomnemu Bogu w Sakramenćie, ále ná

baraſzkowanie, ná śmieſzki, ná komplementá y dygi; upadni dźiś nabożnie ná kolana z tymi Swiętemi Purpuratami, ofiaruiąc iak złoto czyſte ſerce, iak kadźidło dobrą wolę we wſzyſtkim z wolą Boſką zgadzaiącą, ſię wſzyſtkie boleśći, przećiwnośći, iako mirrę, tak ukontentuieſz Serce Jezuſowe.

Dźień Siodmy.

1. *Uwaga.* Znak ieſt wielkiey łaſki, gdy Pan odwiedza poddanego ſwego łaſkawą wizytą; odwiedźił nas Bòg z wyſokośći, przyimuiąc naturę naſzę: *Verbum Caro factum eſt, & habitavit in nobis. Joan. cap.* 1. Słowo ſtało ſię Ciałem, y mieſzkało miedzy nami. Uważ, że Syn Boſki, dla tego mieſzkał z ludźmi ná źiemi, żeby nauczył żyć po Anielſku, niebieſkiey konwerſacyi, świętey modeſtyi. Zawſtydź ſię żeś dotąd żył iako gruby poganin, niepamiętaiąc ná ſtan y wokacyą ſwoia, niepamiętaiąc ná przytomność Boſką, y S. Anioła Stròża; żyi tak, żebyś godźien był tu konwerſowáć z Bogiem przez miłość, w Niebie z Swiętemi przez obecność.

HISTORYA.

Czytamy *in vita SS. PP.* Gdy pewny Puſtelnik obaczył do śiebie przychodzących ludźi z miaſta z wizytą, począł wołać: nieprzyſtępuyćie do mnie bliſko, bo gdy do mnie ſię przybliżyćie, odalą ſię odemnie Swięći Aniołowie. Ućiekay zá ſto mil od świata, y konwerſacyi ludzkiey, ieżeli ſtan y wokacya pozwala,

zwała, á tak będźie z tobą mieſzkał Bòg, y Swięći Aniołowie, ieżeli według profeſsyi ſwoiey myśliſz z ludźmi konwerſować, ſłużąc ich zbawieniu; bądź daleki wolą y myślą, pożyczay im śiebie, á nie daruy w cale, mieſzkay z ſobą y z Bogiem, przez codźienne rekollekcye.

2. *Uwaga.* MARYA Panna tak ſię chroniła konwerſacyi ludzkiey, że nigdy nieſpoyrzała na twarz męſką: (*Maria à Jeſu*) Dla tego ſię zatrwożyła, gdy w iey pokoiku ſekretnym ſtanoł Młodźian Niebieſki Archanioł Gabryel z perorą: *Turbata eſt in ſermone ejus.* Swięty Bazyli konwerſacyą MARYI Panny, nazywa nauką naſzą: *Talis fuit MARIA, ut unius vita omnium diſciplina ſit. S. Baſ. de gen: hūm.* Takiey doſkonałośći była MARYA Panna, że iey żyćie nam wſzyſtkim ieſt przykładem. Day przykład świętey konwerſacyi, prędzey albowiem przykładem, niżeli ſłowami pośiągnieſz drugich do dobrego.

HISTORYA.

Jedna Mniſzka nabożna do Nayświętſzey Panny; z poduſzczenia ſzatańſkiego, wpadła w apoſtazyą, ućiekła z klaſztoru; y przez łat kilkanaśćie po świećie ſię błąkała ſłużąc niecnotom; Nayświętſza Marya Panna, broniac iey ſławy, ná mieyſcu iey, ſłużyła zakonnym powinnośćiom, wſzyſtkim ſię zdało iakby ich Sioſtra Mniſzka była; dopiero gdy ſię upamiętała, powròćiła do klaſztoru, dawſzy ná-

pomnienie iey, zniknęła, ktory cud Mniſzka ta opowiadała ſpowiednikowi. *Ex ſpec. exem.* Uważ, iak ieſt Bogu, y MARYI miła chwalebna konwerſacya, gdy tak broni od nieſławy ſług ſwoich Marya Panna; czy raz zginołbyś ná ſławie, ná honorze, gdyby nie Matka miłośierdźia Marya Panna protegowała; bądźże iey wdźięczny zá te dobrodźieyſtwa.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka ieſt Błogosławionego Wittekinda, ktory widźiał; Iż gdy ludźie kommunikowali, do uſt iednych Pan JEZUS z ochotą śię śpieſzał, do drugich śię opierał. *Ex Ann. cæl.* Pomiarkuy śię z ſumnieniem, ieżeli też do twego ſerca z ochotą przychodźi JEZUS gdy kommunikuieſz, ieżeli maſz zmazane ſumnienie, leżyſz w iakim nałogu, iakbyś do więźienia wſadzał, czyli do błota wrzućił Jezuſa. Uczyń żal prawdźiwy y ſpowiedź zá tak ćiężki exceſs, ieżeli nie możeſz ſakramentalnie, przyimi dźiś Duchownie JEZUSA nabożnie do ſerca.

Dźień Oſmy.

1. *Uwaga.* Jeden raz Pan JEZUS Apoſtołom pokazał chwałę ná gorze Thabor, zapomnieli wſzyſtkiego, chćieli wiecznie tam mieſzkać. *Vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi unigeniti à Patre plenum gratiæ & veritatis. Joan. c. 1.* Widźieliśmy chwałę iego, chwałę iako iednorodzonego od Oyca napełnionego łaſką y prawdą. Uważ, że Chryſtus Pan pokazał Apoſtołom chwałę ſwoię, áby tym barźiey zapalił

ſerca

serca ich do świętey wieczności. Maszże nadźieię oglądać Boga w chwale wiekuistey, ieżeli się spodźiewasz widźieć Boga, niezapatruy się ná światowe splendece y wzory, ktorych blask zgaśi wnętrzne światło duszy.

HISTORYA.

Pustelnik ieden był długo w czyscu, zá to, że żyiąc nie miał pragnienia do widzenia twarzy Boskiey. *Ex lib. Quadr.* Pamiętay, że ná to iesteś stworzony, abyś poznawszy tu przez wiarę Boga, całym sercem go miłował, potym go wiecznie oglądał.

2. *Uwaga.* Po Bogu wielka chwała iest w Niebie z widzenia MARYI. Swięty Dyonizyusz Areop: w liśćie swoim pisze: *DEUM testor, qui in Virgine aderat, si verba divina me non aliter docuissent hanc (Mariam nempè) verum Deum credidissem; siquidem major gloria Beatorum videri non poterat, quàm illa felicitas, quam tunc (primaria vice Virginem intuens) degustavi.* Gdyby (prawi) nie wiara broniła, tę Pannę, miałby zá prawdźiwego Boga, z ktorey widzenia takie spotkało szczęśćie, iakiego miedzy Błogosławionemi znaleść trudno.

HISTORYA.

Swięta Gertruda widźiała, że w dźień Zwiastowania Panny MARYI, od Troycy Swiętey trzy źrzodła spływały do Serca MARYI, od Boga Oyca źrzodło wszechmocnośći, od Boga Syna źrzodło mądrośći, od Boga Ducha Swię-

tego źrzodło dobroći. *In vita S. Gertrudis.* Proś MARYI Panny, ábyś mogł tych źrzodeł partycypować, abyś był mocnym przećiw pokusom, rostropnym we wszelkich postępkach, łaskawym, ćichym, wszystkim prześladuiącym.

3. *Uwaga.* Swięto dźiś Lucyana Męczennika, ktòry przed męką słyszał: *Veni & percipe mansionem gloriæ, olim tibi paratam cum Angelis.* Przyidź na mieszkanie chwały, ktòre tobie dawno iest zgotowane z Aniołami. Ten Swięty nawròćił ludźi do Chrystusa trzydźieśćie tyśięcy; głowę swoię święta zá manudukcyą Anioła, niosł przez trzy mile, ná to mieysce, gdźie być miał pogrzebiony. Uważ przy śmierći, iakie głosy będźiesz słyszał? podobno piekło będźie zapraszało ná ogniste mieszkanie, dla ćiężkich złośći. Ten Swięty nawròćił 30. tyśięcy ludźi do Chrystusa, ty podobno więcey bezecnym przykładem zgubiłeś, zagarnołeś do piekła. Staray się odtąd świętym przykładem drugich prowadźić do cnoty, do poprawy życia. Ten Swięty śćięta niosł głowę; á ty żyiąc nie umiesz rządźić głową swoią, pozwalasz iey więcey, niżeli należy, *plus sapere quam oportet,* y dla tego żyiesz iakbyś głowy nie miał, y zupełnego rozumu. Porzuć ten bład, rządź się rozumem, żyi według Boga y przykazań iego, tak y śiebie nie zgubisz, y drugim będźiesz okazyą do dobrego.

Dźień Dźiewiąty.

1. *Uwaga.* Morze iest nigdy nieprzebrane w obfitośći

sitości wody; tak mistyczne morze Bóg nasz, nigdy iest nieprzebrany w dobrodzieystwach swoich; osobliwie które wylewa przez Syna swego JEZUSA Pana: *De plenitudine ejus nos omnes accepimus gratiam. Joan.c.1.* Z obfitości iego my wszyscy bierzemy łaskę. Uważ, że zasługi Chrystusa Pana są morzem nieprzebranym łask y dobrodzieystw; z tego morza, iak wiele pobrałeś łask przyimuiąc Sakramenta Swięte, á iak mały uczyniłeś postępek w życiu chrześciańskim; zawstydź się niewdzięczności, bądź wdzięcznieyszym Bogu, do kładay starania właśnego do łaski Bożey.

HISTORYA.

Za czasu Justyna Cesarza około Roku 528. był w Tebaidzie człowiek imieniem Eulogius mularz pobożny y miłosierny, temu S. Daniel Pustelnik gdy uprosił dostatkow; zapomniał nabożeństwa, panem zrobił się, Daniela Pustelnika przyiaciela swego, kazał okrutnie zbić, który przypomniał pierwsze ubostwo, potym od Boga skarany, gdy przyszedł do pierwszego ubostwa, znowu się wrócił do świątobliwego życia. (*Caus.Aul.S.Tom.* 3. *Exem.* 5.) Jeżeli cię wyniosła prawica ná godność iaką, bądź wdzięczny, boy się żeby nieponiżył doczesnie y wiecznie: *tolluntur in altum, ut casu graviore ruant.*

2. *Uwaga.* Bernard Swięty to przyznaie, że żadna łaska nieprzychodzi ná świat z Nieba, któraby nieprzeszła przez ręce MARYI. Tego

ſentymentu ieſt S. Germanus *de Zona orat. B.V: Nullus eſt qui ſalvus fiat, o Sanctiſſima niſi per te MARIA! omnibus es amabilis, omnibus es affabilis, omnibus delectabilis.* Żaden nie może być zbawiony bez interceſsyi twoiey, o Nayświętſza MARYA Panno! ieſteś wſzyſtkim miła, wſzyſtkim wdźięczna, wſzyſtkim pożądana. Staray ſię y ty być wiernym y wdźięcznym tey Dobrodźieyce MARYI Pannie codźiennym nabożeńſtwem.

HISTORYA.

Piſze Alfonſus Andrada: Jeden lichwiarz będąc trądem zarażony, gdy ſię udał do Loretu do Nayświętſzey Panny, oczyſzczony był od trądu, poſłał zá to do Loretu ſto czerwonych złotych, gdy przyiaćiele napominali, áby więcey lichwy niebrał niegodźiwey; odpowiedźiał: Gdyby lichwa była grzechem, Nayświęt: Panna niebrałaby ſto czerwonych złotych odemnie; zá ktòre bluźnierſtwa, w tey ſamey nocy trądſię wròćił, worek ze ſtem czerwonych złotych włożku znalazł, w kròtce przeklętą duſzę wyźionoł. Jeżeli ćię Bòg oczyśćił z trądu grzechowego przez interceſsyą MARYI, nie grzeſz więcey, żeby ćię podobna kara niepotkała.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Waninga, ktòry obaczywſzy męki potępionych, y chwałę Swiętych, przez lat 20. dźiwnie ſurowy żywot prowadźił. (*Ex An. cæl.*) Pokazawſzy ſię mu Swięta Eulalia, powiedźiała: łatwiey przeyść

wiel-

wielbłądowi przez ucho igielne, niżeli bogaczowi wniść do królestwa Bożego, y oraz kazała klasztor wystawić pod Imieniem Tróycy Swiętey. Widźisz y ty męki piekielne, przez wiarę y iasne dowody; á czemu piekła się nie boisz? wiesz y o chwale Swiętych, iednak o Niebo niedbasz! Uważ iak ćiasna droga do Nieba, przez którą światowym bohatyrom trudno się dostać, poszosną nie wiem ieżeli wiadą: *Facilius est camelum per foramen acus transire, quàm divitem in regnum cælorum intrare.* Wystawił ten Swięty Klasztor pod Imieniem Tróycy Swiętey; ieżeli nie możesz fundować klasztorow, funduy szpitale, zdob ołtarze; ále podobno barźiey zdobisz austerye, karczmy, niżeli Domy Boże Kośćioły; zawstydź się niewdźięczności twoicy, bądź hoynieyszy ná Domy Boże.

Dźień Dźieśiąty.

1. *Uwaga.* Oycowie Swięci będąc pod iarzmem prawa danego przez Moyżesza, ustawicznie ięczeli czekaiąc uwolnienia; uczynił nas wolnemi Chrystus JEZUS. Mówi Swięty Jan: *Lex per Moysen data est, gratia, & veritas per JESUM Christum facta est. Joan. cap. 1.* Prawo przez Moyżesza dane iest, łaska przez JEZUSA Chrystusa iest uczyniona. Uważ, że Chrystus Pan ćię udarował wieczną wolnośćią, á tyś grzesząc utraćił te prawo wolnośći, stałeś śię niewolnikiem szatańskim; żałuy, czyń poprawę, poki masz czasu pozwolonego ná pokutę.

HI-

HISTORYA.

Julian Ceſarz ſtraćiwſzy prawo ſynow wolnośći, przez apoſtazyą od wiary, ginąc zawołał: Jużem potępiony ná wieki. Boy ſię żebyś podobney pioſnki niezaśpiewał przy śmierći: iużem potępiony ná wieki, ktòry teraz drugich nieſprawiedliwie potępiaſz, obmowiſkami, cenſurami, á ſam żyieſz bez Boga y wiary.

2. *Uwaga.* Nayśw: MARYA Panna, lubo excypowana była od prawa Moyżeſzowego, iednak wſzyſtko wypełniła, ażeby wſzyſtkim była przykładem do cnoty. Mòwi S. Bernardus: *Omnibus omnia facta eſt, ſapientibus & inſipientibus copioſiſsima charitate debitricem ſe fecit.* Wſzyſtkim we wſzyſtkim ſię ſtała, mądrym y proſtakom. O iak daleki ieſteś od cnot MARYI, ktòry y tych praw niezachowuieſz, ktòre pod grzechem śmiertelnym obliguią.

HISTORYA.

Czytamy w Kśiążce;Mądrość doſkonała: Iż Niewiaſta będąc w cudzym kraiu w niewoli, gdy czas przyſzedł porodzenia,w ćiężkich bolach nie maiąc nizkąd ratunku,weſtchnęła do Nayświętſzey Maryi Panny, proſząc o ratunek, y zaraz ſię poſtrzegła wolną, w właſnym domu od Aniołow przenieśiona. Duſza twoia ięczy w ćiężkiey niewoli grzechowey, weſtchni do MARYI, aby ćię liberowała z tego więźienia.

3. *Uwaga.* Pamiątkę czyniemy dźiś Swię-

tego

tego Marciana, ktòry ostatnią szatę oddał ubogiemu, zá to od Chrystusa złotą sukienkę odebrał, świątobliwie umieraiąc, duszę swoię y Kośćioł, polecał Chrystusowi. Nie bądź sknera, bądź hoyny ná ubogich, ná ćię Chrystus będźie hoynieyszy. Jako własną duszę, tak kochay Kośćioł; y często się modl y proś BOGA zá podwyższenie Kośćioła Katolickiego, zá wykorzenienie heretykow, albowiem y Kośćioł Swięty zá ćię codźiennie się modli, ieżeli nie iesteś odćięty, y wyrzucony z Kośćioła Swiętego przez klątwę.

Dzień Jednasty.

1. *Uwaga.* Zaden z ludźi Boga niewidźiał. Syn Boski Chrystus JEZUS, ktòry iest równy z Oycem w Bostwie, opowiedźiał iasno o Bogu niewidźialnym: *Deum nemo vidit unquam, unigenitus Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarravit. Joan. c. 1.* Dźiękuy Bogu żeś się narodźił po narodzeniu Chrystusowym, że znasz Boga z nauki iego; tylko ieżeli poznawszy Boga obrażasz go, lepiey było się nierodźić.

HISTORYA.

Filozof młody w Paryżu, pokazawszy się Profesorowi ná imie Syllo, zawołał, oznaymuiąc potępienie swoie: *Pereat dies in qua natus sum*, przeklęty niech będźie dźień, ktòregom się narodźił, &c. Sylo przestraszony, porzućił światowe prożnośći, w zakonie się zawarł. (*S. Bern. fol.* 254.) Zebyś y ty tey piosnki niezaśpiewał, nie bratay się z świa-

tem,

tem, on ćię oślepi y zgubi, zapomnisz Boga y śiebie.

2. *Uwaga*. Kto barźiey miłuie Boga, ten lepiey zna co iest Bòg. MARYA Panna naybarźiey miłowała Boga; toć naylepiey znała dobroć iego y przymioty. Twierdźi S. Piotr Damasc: *Quid enim sanctitatis, quid iustitiæ, quid religionis deesse ei potuit, quæ totius divinæ gratiæ, charismate plena fuit*. Pełna była MARYA Panna świątobliwośći, pełna poboźnośći, pełna łaski y miłośći. Mòwisz y ty, że znasz Boga, á iskierki w sercu twoim nie masz miłośći Boskiey. Bądź nabożny do MARYI, ona zapali serce twoie miłośćią Boską.

HISTORYA.

MARYA Panna pokazawszy się S. Eguwinowi pod czas Mszy, pobłogosławiła łaskawie. (*Ex An. cæl.*) Proś żeby twoie nabożeństwo pobłogosławiła ta Matka wszelkiego błogosławieństwa, osobliwie zaczynaiąc prace iakie, idąc mimo obraz Maryi Panny proś o błogosławieństwo: *Prætereundo cave, ne sileatur ave*.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka Leuciusza Swiętego, ktòremu Imie z Nieba dane było. Słyszał ten Swięty głos: *Leuci ecce nomen tuum in libro vitæ adscriptum est*. Oto Imie twoie iest zapisane w Księgach żywota. Wspomni dźiś, ieżeli też twoie imie iest zapisane w Księgach żywota? podobno zapisałeś imie twoie nieszczęśliwe, w czarnych księgach zatraconych; możesz ieszcze zgładźić łzami pokutnemi

tnemi imie twoie z regestru zatraconych, będźiesz potym chćiał, iuż będźie niezglozowany charakter dekretu Boskiego.

Dźień Dwunasty.

1. *Uwaga.* Im kto barźiey poznaie nikczemność swoię, tym barźiey Boga szacuie y łaskę iego. Gdy się pytali Zydźi Jana S. *Tu quis es? Joan. c.1.* Ktoś ty iest? odpowiedźiał: *Non sum Ego Christus.* Nie iestem Ja Chrystus. Mów y ty pokusom, pysznemu diabłu, nie iestem Bogiem, nie iestem Aniołem, ale nikczemny proch; ná co mię o tym myślić, ná co się turbować, ma Bòg o wszystkich staranie. *Tu quis es?* znay podłość twoię, á wysoko nie göruy, ieśli niechcesz nisko upaść, idź w ślady pokornego JEZUSA.

HISTORYA.

Pisze Grzegorz Bawarus, że Swięty Borgiasz w Hiszpanij, mijaiąc krawieckie y szewskie kramy, bał się żeby go za iego grzechy niezabito. Nie dowierzay sobie, miey cnoty y świątobliwość swoię podeyrzaną, ieżeli niechcesz wstąpić w hardego ślady Lucypera, y wiecznie upaść.

2. *Uwaga.* Jest tego zdania Gwarrikus, że w Niebie ten Maiestat chwały ośiadła Marya Panna, y z Janem Swiętym Chrzćićielem, z ktòrego strącony iest Lucyper: *Dejectus est Luciper, & exaltati duo Maria & Joannes.* Wybij z głowy gòrną fantazyą, wysokiego o sobie rozumienia; asekuruię, będą promowować ćię ludźie, y Pan Bòg. HI-

HISTORYA.

Piſze Alfonſus *de* Andrada: Jeden człowiek był nabożny do MARYI Panny, á w nałogu nieczyſtym leżał, był porwany ná ſąd, y dekret ferowano ná potępienie; MARYA Panna uprośiła Chryſtuſa dla niego dni trzydźieśćie; gdy y przez te dni niechćiał ſzczerze pokutować, y nałożnicy oddalić, nagle przeklętą wyźionoł duſzę. Bądź nabożny do MARYI, ale przeſtań grzechow, oddal okazye, porzuć nałogi; bo inaczey wkrótce zginieſz, niezbawi nabożeńſtwo.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Arkadego Męczennika, ktòremu gdy wſzyſtkie żyły potargano, wnętrznośći otwarte, członki odćięte, mòwił: *Parum eſt hoc o viri tolerare, qui novit defutura immortalitate cogitare.* Mało to co widźićie mię ćierpiącego, temu, ktòry umie myślić o nieśmiertelnośći. Gdy ćię biada ſpotka, choroba śćiśnie, nędza dokuczy, pokuſy okrążą; mòw: *parum eſt*, mało to, barzo mało, względem wiecznośći nieśmiertelney, zapłaty wieczney; tak wſzyſtkie boleśći będą poćiechą, gorzkośći ſłodkośćią.

Dźień Trzynaſty.

1. *Uwaga.* Bòg ſtraſzliwego Maieſtatu ſtał ſię ćichym Barankiem, áby naſzę ſrogość ułagodźił łaſkawośćią ſwoią: *Ecce Agnus DEI, ecce qui tollit peccatum mundi. Joan. c. 1.* Zawſtydź ſię dźikośći twoiey, żeś dotąd był lwem okrutnym, kozłem grzechowych fetorow;

row;odtąd bądź niewinnym,ćichym Barankiē.

HISTORYA.

Theodorus Gadares Profeſsor Tyberiuſza Ceſarza, widząc Tyberiuſza krwawy umyſł, nazwał go błotem krwią zmoczonym. Ten Ceſarz z początku panowania był ćichy, potym ſtał ſię okrutnym tyranem. (*Svetonius in vita ejus.*) Z tobą to ſię praktykuie, pokiś był młody, wſzyſtkim byłeś miłym, ćichym, poſłuſznym; iakże przyszedłeś do funkcyi,do godnośći iakiey, przyſtępu niemaſz, na ſpòyrzenie ſtraſzny, w mòwieniu okropny,w chodzeniu dźiwacki; porzuć te okrućieńſtwo, wròć ſię do pierwſzey niewinnośći.

2. *Uwaga.* Duch Swięty nazywa MARYĄ Pannę gołębicą: *Veni columba mea*; każdy Katolik powinien być niewinną gołębicą. O iak daleki ieſteś od tey cnoty, niemiłośierny tyranie, zdźierco, opreſsorze niewinnych ludźi; proś tey Gołębicy, aby ći uprośiła łaſkawość chrześćiańſką; ſprawi ona wſzyſtko będąc Matką nieśmiertelnego Boga: *Hoc ſolū prædica, quod Mater DEI ſit, hoc ſuperat totum, quod ſub Deo dici poteſt. S. Anſelmus.* Doſyć powiedźieć ieſt Matką Boſką, toć wſzyſtko może.

HISTORYA.

Jeden ſtudent będąc *Sodalis*, to ieſt w Bractwie Panny Maryi, gdy powinnośći brackie częſto opuſzczał, mòwiąc: wſzak prawo, albo Bractwo *ſodaliū*, pod grzechem nie obliguie.

Ten

Ten gdy tonąc ná wodźie, zawołał do Maryi o ratunek; pokazała śię Marya Panna, mówiąc: Ty nie byłeś obligowany mnie pozdrawiać, Ja nie iestem obligowana ćiebie ratować; y tak nędzny utonoł. (*Christop. in stim. Mar.*) Pozdrawiay nabożnie Maryą Pannę, ieżeli niechcesz zginąć, utonąc wprzepaśći piekielney.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Godefreda, ktory ustawicznie wzdychał do wiecznośći: *O si veniret hora illa nostri transitus*; o gdyby przyszła godźina przenośin do wiecznośći, po śmierći iak iasna kolumna wszedł do nieba. Z nieba pokazawszy śię iednemu śpiącemu rzekł: *Frater mi surge, quam citius, quia conventus iam iam chorum ingreditur*; wstań Braćie prędko, iuż drudzy nabożeństwo zaczynaią. Proś żeby ćię obudźił Swięty z ospalstwa, y z gnuśnośći, żebyś wiecznie niezasnął, ockni śię z letargu grzechowego: *Frater mi surge*. Ten Swięty z ochotą czekał śmierći, á ty śię boisz; podobno trwoży ćię ćiężkość grzechow, y niepewna nadźieia zbawienia.

Dźień Czternasty.

1. *Uwaga.* Za honor sobie maią ludźie assystować godnym Panom Honoriuszom, o iak daleko większy zaszczyt iść zá Chrystusem, Krolowi Krolow assystować, przykładem SS. Apostołow: *Secuti sunt JESUM. Joan. c. 1.* Pośli za Jezusem. Poszedłeś podobno zá pożądliwośćią świata y czarta; wroć śię nazad, *revertere*: idź za Chrystusem, wszakże po to

przy-

przyszedł ná świat, aby wszystkich wybranych swoich zagarnoł do łaski swoiey.

Historya.

Złotnik ieden żył długo w cudzołostwie, strofowali Kapłani, żeby powstał z nałogu; on gdy się niepoprawował, nagłą chorobą ściśniony przeklętą wyżionoł duszę. (*Ex Aringo.*) Boisz się podobney plagi, ktory idżiesz zá pożądliwośćiami ćiała, y świata?

2. *Uwaga.* Po Bogu służyć MARYI, iest to krolować; *servire MARIÆ regnare est.* Oná bowiem będąc wszelkiemi łaskami napełniona, beatyfikuie Klientow swoich: *Christus per mansvetissimam Matrem mansvescit, & placatur, ne se de peccatore per mortem æternam ulciscatur. S. Bonav:* Chrystus przez nayłaskawszą Matkę, łaskawym się staie, żeby wieczną śmierćią grzesznikow nie karał.

Historya.

Roku 1697. stała się taka historya w Woiewodztwie Połockim w Parafii Głębockiey, był służący ieden, co sypiać nie mogł, bo czarći nagabali, gdy Spowiednik przypomniał, czy nie był w grzechu iakim? przyszło mu ná pamięć, że był wpisany do Bractwa Szkaplerza S. á dla niedbalstwa, porzućił nośić Szkaplerz, gdy znowu włożył ná śiebie Szkaplerz święty, w nocy następuiącey, czarći nie mogli przystąpić. (*Ex lib. Mądr: doskon: fol. 457.*) Nie zapominay powinnośći y śiubow Bogu y MARYI uczynionych, bo inaczey docześnie y wie-

cznie nie będźieſz uſpokoiony ná ſumnieniu.

3. *Uwaga.* Wſpomina dźiś Kośćioł Swięty S. Felixa, ktòrego Anioł uwolnił z łańcuhow y przez ſześć mieśięcy karmił; gdy zboyce ſzukali ná zabićie, paiąk zakrył iak murem paięczynami. (*In vita ejus.*) Leżyſz ſkrępowany przez lat tyle łancuhami, niegodźiwey miłośći świata, podeyrzaney przyiaźni; proś Swiętego Anioła Stroża, áby ćię oświećił, y uwolnił z tych więzow; żeby ćię nakarmił manną Niebieſką, wnętrznemi duſzy poćiechami; y oraz żeby od zaboycow duſzy, oſobliwie w godźinę śmierći, był murem, obrońcą y Protektorem.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Nieſłuchać Pana, nieſłuchać ſtarſzego, grzech niepoſpolity przećiw świętemu poſłuſzeńſtwu. Daleko więkſzy exceſs, nie być powolnym ná głos Boſki: *Dicit ei Jeſus ſequere me. Joan. cap.* 1. Wzywa ćię JEZUS żebyś poſzedł za nim drogą doſkonałośći, ábyś oderwał affekt od świątowych marnośći; á ty pilniey ſłuchaſz diabła, ćiała, y świata. Zawſtydź ſię głupſtwa twego: *ſequere JESUM*, idź z ochotą drogą krzyżową za Chryſtuſem á będźie pewne Niebo y zbawienie.

Hiſtorya.

Swięty Jan Apoſtoł, gdy był przyſzedł do ćieplic dla refocillacyi zdrowia, znalaźſzy tam heretyka Cerynta, wyſzedł, mòwiąc *Fugiamus hinc, ne & ipſæ balneæ corruant*

in

in quibus Certinthus lavatur; Uchodźmy z tąd, gdzie się myie heretyk, żeby łaźnia niezapadła. (*Eusebius lib. 4. Eccl. hist. cap. 4.*) Ten Swięty Apostoł tak się chronił kompanij bezbożnych heretykow; á ty z lutrami, z kalwinami, z żydami zabrat szabasuiesz. Bôy się gniewu Boskiego, y klątwy Papieskiey piorunuiącey przećiwko takim: *sequere JESUM,* staray się być kompanem JEZUSA y MARYI, y Swiętych Bożych.

2. *Uwaga.* Uważ iak doskonale naśladowała Chrystusa Pana Marya Panna, iak śćiśle wypełniła ubostwo, ćierpliwość, osobliwie podczas męki, proś pokornie, niech ona będźie w drodze doskonałośći Manuduktorką: *Ipsa est, qua majorem facere Deus non potest, majorem mundum posset facere Deus, majus cælum posset facere Deus, majorem Matrem, quàm Matrem DEI, non pot st facere DEUS S. Bonavent. in specul. B. V. Lect. 10.* Może Bòg stworzyć świat, y niebo nowe, Matki doskonalszey, iak doskonała iest Matka Boska; stworzyć nie może. Ty ktòry to czytasz, staray się przynaymniey wypełnić doskonale stan y wokacyą swoią.

Historya.

Pokazawszy się dźiś MARYA Panna Swiętemu Bonitowi, dała sukienkę niebieską. Proś żeby y dla ćiebie zjednała *vestem nuptialem* szatę chwały wieczney, ktòrą utraćiłeś przez grzech.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Pawła Puſtelnika, ktòry ná puſzczy w dźiwnych żył mortyfikacyach; kruk go karmił przynoſząc chleba, przez lat ſześćdźieśiąt. Uważ dobroć Boſką, iako ſług ſwoich niezapomina, karmi przez nierozumne beſtye; zawſtydź śię, że nazbyt śię troſzczeſz o ſuſtentacyą ćiała, ma Bòg więkſze o tobie ſtaranie.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Wielkie ieſt weſele y ſzczęśćie znaleść ſkarb, zwłaſzcza dobry y znaczny; więkſze ieſt weſele znaleść naydroższy ſkarb duſzy, z ktòrego ſkarbu ćieſzył śię Filip S. Apoſtoł: *Quem ſcripſit Moyſes in lege & Prophetæ, invenimus Jeſum. Joan. cap. 1.* JEZUS przyſzedł ná świat, żeby twoię duſzę zbawił, żeby ten twoy ſkarb do Nieba zabrał; twoie całe niech będźie żyćie, żebyś JEZUSA w doczeſnym y w wiecznym żyćiu znalazł.

Hiſtorya.

Był w Polſzcze Pan, miłośnik ſkarbow, ktòry co rok obchodźił święto złota, y ſkarbow; czyniąc im adoracyą iak bożkom (*Kowalicki Soc. J.*) Nie co rok, lecz co dźień celebruy feſt ſkarbu twego, czyń pamiątkę JEZUSA, ktòrego przez łaſkę nośiſz w ſercu twoim.

2. *Uwaga.* Naylepiey ten ſkarb konſerwowała w ſercu ſwoim Nayśw: MARYA Panna; mòwi Swięty Bernard: *Ipſa eſt Virginis noſtræ gloria ſingularis, & excellens prærogativa Mariæ, quod Filium unum eundemq; cum DEO*

Patre

Patre meruit habere cõmunem. Ten ieſt nay-wyżſzy zaſzczyt MARYI, że ieſt tenże ſkarb, to ieſt Syn Naywyżſzego Boga, ieſt oraz Sy-nem MARYI; ſuplikuy pokornie do Tronu MARYI, áby raczyła kommunikować miſty-cznego ſkarbu, łaſk Syna ſwoiego.

Hiſtorya.

Tomaſz *de* Tyferno Generał Kapucynow ſzoſty, uczynił ślub nigdy nie ieść wprzòd, aż koronkę zmòwi, gdy raz zapomniał mòwić, u ſtołu przypomniał, porzućił obiad, zaczoł koronkę, ktòremu pokazawſzy ſię Nayświęt: Panna, dźiwną ſłodkośćią napełniła. (*Annal. Capuc.*) Miey zwyczay punktualnie odprawo-wać, wprzod pośilić ſerce duchowną refekcyą przez modlitwę, dopiero śiadać do ſtołu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Fuzeuſza, ktò-ry od Aniołow wźięty do Nieba, widźiał ten świat napełniony, niedowiarſtwẽ, niezgodami, łakomſtwem, &c: Tenże Swięty ſłyſzał Anio-łow śpiewaiących *Ibunt Sancti de virtute in virtutem,* pòydą Swięći z cnoty w cnotę. U-waż iak ty poſtępuieſz w cnotach świętych, padaſz z pieca ná łeb, co raz w więkſze zá-chodźiſz zbrodnie; pałaſz ogniem gniewu, zayzdrośći, łakomſtwa, nieczyſtośći, &c: zgaś pokutnemi łzami te upały, ieżeli niechceſz wiecznie gorzeć w piekle.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Pochwały y eſtymacye delektu-ią ſerca, oſobliwie ludźi światowych; lubo

pospolićie ludźie błądzą w tym, często złych chwalą, dobrych ganią; szczęśliwszy kogo Bóg estymuie y chwali. Ná iaką pochwałę zasłużył Nathanael: *Ecce verus Israëlita in quo dolus non est*; oto prawdźiwy Izraelita, to iest wybrany, w ktorym zdrady niemasz, *Joan. cap.* 1. Uważ, że Chrystus przyszedł ná świat, żeby odwiodł ludźi od zdrady, od machiawelstwa. Możeż kto o tobie powiedźieć: *non est dolus*? ktory postępuiesz z każdym dobrze, z nikim szczerze. Porzuć te obłudy, zdrady, bądź *verus Israëlita*, wybranym Chrystusa.

Historya.

Spytany Epiktetus, iakim sposobem dostąpić dobrey sławy może człowiek? odpowiedźiał: ieżeli chcesz słyszeć, żeby dobrze o życiu twoim mowiono, ucz śię dobrze mowić; gdy śię nauczysz dobrze mowić, staray śię dobrze czynić, á tak będźiesz sławnym. *Stob: serm:* 3. *de Temp:* Jeżeli chcesz być dobrym Chrześćianinem, zachoway tę Regułę, umiey ią wykierować, mow to co może być zpożytkiem duszy słuchaiących; czyń dobrze, ile możesz z łaski Boskiey.

2. *Uwaga.* Naysławnieysza iest po Bogu, Boga-Rodźica MARYA Panna; przyznaie to Swięty Dyonizyusz Kartuz: *Magnum est, esse servum DEI, majusq; est esse amicum, utiq; maximum est, esse Matrem DEI.* Wielka sława iest być sługą Boskim, większa przyiaćielem Boskim, naywiększa być Matką Boską.

Zawſtydź ſię żeś dotąd był ſługą ſzatańſkim, ſługą świata y ćiała; bądź odtąd ſługą JEZUSA y MARYI; ſtaray ſię o ſławę, ktora od Boga pochodźi.

Hiſtorya.

Umieraiącemu Zakonnikowi MARYA Panna, dnia 16. tego mieśiąca, ſmutek w radość obròćiła, dawſzy tę radę, áby ſto razy wſpomniał JEZUS, y tak ſzczęśliwie ſkonał. (*Ex Anno cæl.*) Miey uſtawicznie w ſercu y w uśćiech te nayſłodſze Imiona JEZUS y MARYA, oſobliwie w godźinę śmierći, żeby oſtatnie gorzkośći osłodźiły.

3. *Uwaga.* Wſpomina dźiś Kośćioł S. Katolicki Swiętego Jana Młodźieńca, ktòry wchorobie będąc słyſzał głos z Nieba: *Surge, ex hac enim moleſtia haud morieris, ſed paratus eſto, non diu hic futurus es. Ex vita ejus.* Wſtań, albowiem z tey choroby nieumrzeſz, ále bądź gotowy; w krotce z tym ſię pożegnaſz światem. O! ktoby to dał, żeby y ćię Pan Bog obudźił z choroby duchowney, z codźiennego niedbalſtwa, żeby w bił wpamięć, klin bliſko następuiącey śmierći y wiecznośći, *non diu hic futurus es*; nie długo tu będźieſz deboſzował.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Przed Człowiekiem możeſz ſię utaić z tajemnemi ſprawkami, wnętrznemi zamyſłami, przed Bogiem zaś nic nie utaiſz; oznaymił tę wiadomość ſwoię JEZUS Nathanaelowi: *Prius quam te Philippus vocaret, cum*

esses sub ficu, vidi te. Joan. c. 1. Zamkni śię z złośćiami twemi wćiemnych kątach, w głębokich lochach, doyrzy ćię wszędźie oko Boskie, *vidi te*. Uważ, że y ten był koniec przyiśćia ná świat Chrystusa, żeby ludźiom oznaymił, y iasno opowiedźiał attrybuta Boskie; iako nieskończoney wiádomośći, dobroći, sprawiedliwośći, &c. Dźiękuy Chrystusowi, że ćię nauczył przez Namiestnikow swoich Artykułow Wiary świętey.

Historya.

Antalcidas spytany od Kapłana pogańskiego, coby dobrego w żyćiu swoim uczynił? odpowiedźiał: *Si quid mihi tale per actum est, sciunt ipsi Dij*; Jeżelim co dobrego uczynił, wiedzą otym Bogowie, *Plut: lacon:* Niechwal śię z cnotami twemi, niewyieżdżay ná *ostende*, ieżeliś co dobrego uczynił, wie otym Bóg, wszystko widzący, á ludzkie płauzy, często faluią, są pełne fałszu.

2. *Uwaga.* Naucza Theologia święta, że Swięći wiedzą o naszych sprawach, *per revelationem Divinam*, przez rewelacyą Boską, osobliwie przez tę rewelacyą wie MARYA Panna, ktòra iest miłośćią z Bogiem złączona, iako Matka z naymilszym Synem JEZUSEM: *Major gratia non potest intelligi, puræ creaturæ communicari, quam esse Matrem DEI.* Co może Bôg negować MARYI Pannie, ponieważ Syna iednorodzonego oddał zá Syna. (*Idiota*) Pamiętay w sprawach twoich, że są wiadome Bogu y MARYI. *Hi-*

Hiſtorya.

Swiętey Genowefie gdy umarł chłopiec, ktòry iey dopomagał w nabożeńſtwie do MARYI, ona go cudownie wſkrześiła. (*Faſti Mariani*) Proś MARYI żeby intercesſyą ſwoią, twoię duſzę wſkrześiła wieczną śmierćią umarłą w łaſce Boſkiey, y oraz żeby oświećiła rozum twòy, żebyś poznał kròtkość żyćia, nieſkończoney wiecznośći długość.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Athenogeſa Theologa, ktòry zapalony ogniem miłośći Chryſtuſowcy, przez ogień ſpalony zá wiarę, odebrał męczeńſką Koronę, á w ogniu weſoło śpiewał Bogu. Zawſtydź ſię twoiey niećierpliwośći, ktòrego lada ſłowko zirrituie, zapali ogniem gniewu zapalczywośći, śpieway weſoło Bogu ćierpiąc upały perzekucyi; bądź Teologiem, to ieſt dobrze o Bogu wiedzącym, y oraz dobrze dla Boga y miłośći iego czyniącym, y ochotnie ćierpiącym.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga*. Lubo Bòg ma Aniołow Swiętych, ktòrzy uſtawicznie oddaią chwałę; chcąc iednak pokazać chwałę ſwoię *ad extra*, ſtworzył człowieka, áby poznawſzy Boga przez wiarę chwalił docześnie y wiecznie. Taż naywyżſza chwała należy Chryſtuſowi iako BOGU prawdźiwemu, oddał ten honor przy pierwſzym poznaniu JEZUSA Nathanael: *Tu es Filius DEI, tu es Rex Iſràël. Joan. c.* 1. Zyieſz lat tyle, ieſzcze podobno nie oddałeś ni razu

chwały

chwały godnie Bogu Odkupićielowi twemu; mów dźiś żywą wiarą: Tyś iest Syn Boży y Krol naywyższy, tobie należy chwała y cześć od wszystkiego stworzenia.

Historya.

Xenophon nauczał, że w ten czas osobliwie powinniśmy Boga chwalić, gdy z nami łaskawie śię obchodźi, ábyśmy czásu utrapienia od Boga łatwieyszy ratunek mieli. *Eras: lib. 7. apo:* Z tobą opacznie śię dźieie, gdy trwoga, w ten czas czynisz rekurs do Boga. Wcześnie błagay Maiestat Boski, ábyś w dźień gniewu znalazł miłośierdźie.

2. *Uwaga.* Marya Panna godniey zá wszystkich Swiętych chwaliła Boga. Mowi Dyonizyusz Kartuz: *Porro hæc unica Dei delectabilissima Virgo, totius super Beatissimæ Trinitatis media, & amica, & socia, ab omni culpa fuit prorsus immunis.* Ta iedyna Bogu naymilsza Marya Panna, iest pośrzedniczką miedzy Bogiem y człowiekiem, iest przyiaćiołką y miłośćią złączona z Bogiem; daleka od grzechowey makuły. Jeżeli chcesz Boga y MARYĄ godnie chwalić, bądź daleki od grzechu, nie iest bowiem piekna chwała w ustach grzesznika.

Historya.

Marya Panna osmego roku Panience Swiętey Abundancyi przyniosła malenkiego JEZUSA, ktory iey dał złote iabłko. Gdy przyimuiesz JEZUSA w Sakramenćie, daie tobie JEZUS, nie złote iabłko, ále Niebo z Rayskiemi fru-

ktami;

ktami; proś MARYI intercesſyi ábyś malenkiego JEZUSA, z uniżonym ſercem przyioł w Sakramenćie.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Poncyana, ktòrego zá wiarę, rozgami śieczono, po roſpalonych węglach chodźić kazano, bez naruſzenia zdrowia, lwom dany ná pożarćie, zoſtał nienaruſzony, po długich mękach śćięty odebrał koronę męczeńſką. Ten Swięty rozgami ośieczony po węglach chodźił, ćiebie gdy mucha ukąśi wrzeſzczyſz, niemal całe piekło turbuieſz. Ten Swięty lwow zwyćiężył; śćiga y ná ćię okropny lew czart, ſtaray ſię ábyś zwyćiężał dobremi uczynkami y znakiem Krzyża S.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Człowiek ſzukaiący ſzczerze Boga y zbawienia duſzy ſwoiey, ná każdym mieyſcu znayduie okazyą do dobrego, do cnot świętych, do doſkonałośći poſtępowania; iak pſzczołka y z gorzkich rzeczy z biera ſłodki miod, albowiem ieżeli widźi źle czyniących, uważa żeby ſam tak nie czynił, ieżeli zaś widźi cnotliwych, ſtara ſię naśladować. Pokazał to Pan JEZUS, gdy częſto konwerſował z ludźmi, nawet ná bankietach, weſelach bywał: *Vocatus eſt autem & Jeſus, & Diſcipuli ejus ad nuptias. Joan. c. 2.* Umieſzże tak świątobliwie y nabożnie ná każdym mieyſcu konwerſować, podobno ieſteś paiąkiem, ktòry z dobrych rzeczy zbieraſz trućiznę; gdy dobre akcye źle tłumaczyſz.

Hiſto-

Hiſtorya.

Gdy Antyſtenowi Filozofowi ktoś przymowił, że konwerſuie z ludźmi mniey chwalebnego żyćia; odpowiedźiał: *Medici cum ægrotis verſantur, nec tamen ægrotant.* (*Laertius lib.* 6. *c.* 1.) Medycy z choremi konwerſuią, ſami iednak niechoruią, daiąc znać, że zła konwerſacya niezaſzkodźi, ieżeli człowiek ſam przykładnie ſię obchodźi. Niechże y twoia będźie konwerſacya taka, żeby drugim była nauką do pobożnego żyćia.

2. *Uwaga.* Konwerſowała MARYA Panna z ludźmi przez lat 63. kto tylko widźiał iey święte poſtępki, do cnoty y do dobrego ſię zapalał. Mowi Rychardus *à S. Laur: de Laud: Vir: lib:* 12. *MARIA pulcherrima Virginum fuit, nec unquam eam alius intuens ipſam male concupivit.* Lubo naypieknieyſza była Marya Panna, iednak kto na iey piekność patrzał, do świątobliwośći, nie do pożądliwośći ſię zapalał. Ty podobno modeſtyą y układnośćią ſwoią chceſz niewinnych ułowić, do niegodźiwey poćiągnąć przyiaźni; porzuć tak złośliwe zamyſły y przewrotną intencyą, bądź ſkromnym, przykładem, JEZUSA y MARYI.

Hiſtorya.

Błogoſławiona Euſtachia Panna, gdy ią Rodźice chćieli zá mąż wydać, ona twarz ſwoię wędźiła poſtami, mortyfikacyami tak, że obrzydłą ſię ſtała konkurrentom; Mniſzką zoſtała Swiętey Klary. (*Ulisip: 3. par: Hiſt:*) Staray ſię

ray się y ty mortyfikacyami twemi podobać się Oblubieńcowi duszy Chrystusowi.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Euthymiusza, ktòrego podczas Mszy, ogień z nieba ogarnoł, y Swięći Aniołowie assystowali. Staray się żeby twoie nabożeństwo było ogniste, nie oźiębłe; uważ, że pod czas Mszy świętey, pod czas modlitwy, stoisz przed Bogiem miedzy Aniołami. Ten Swięty rzekł iednemu: *attende tibi.* Patrz śiebie. Bądź dozorcą drugich, osobliwie iednak pilnuy śiebie, *attende tibi.*

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Ta iest mizeria natury ludzkiey że ustawiczny ćierpi niedostatek, álbo nie ma zupełnego zdrowia, álbo dobr doczesnych, álbo też wnętrznych poćiech. W przytomnośći JEZUSA y MARYI stał się ten niedostatek w Kanie Galileyskiey, gdy wina niestało: *vinum non habent,* wina nie maią; pierwszym iawnym cudem napełnił ten niedostatek, gdy z wody uczynił wino. Cierpi y twoia dusza suchoty, *vinum non habet,* nie ma wnętrzney poćiechy, proś JEZUSA żeby te wody przećiwnośći uczynił winem słodkim, czyli obfitośćią łask swoich.

Historya.

Dyscypuł Zenona wysłuchawszy Filozofij, gdy się wròćił do Oyca, Oyćiec pyta czego się nauczyłeś? on nic nieodpowiadał, gdy niemogł się nic dopytać, poczoł bić syna, ktòre bićie gdy ćierpliwie wytrzymał, znowu się pyta

pyta o nauce, nic niemówił: po drugim bićiu ćierpliwie wytrzymanym powiedźiał: *Hos ex Philoſophia fructus retuli, ut poſsem Patris iram commodè perpeti*. Ten mam pożytek z Filozofii, że umiem gniew oycowſki ćierpliwie znośić. *Eraſm: lib:* 8. *apoph:* Miey y ty ten pożytek z Filozofii Chryſtuſowey, z nauki iego świętey, znośić gniew ſprawiedliwośći, gdy oycowſką ręką zaćina.

2. *Uwaga*. MARYA Panna lubo była wſzelkiemi napełniona łaſkami, iednak według rewelacyi (Maryi *à Jeſu*) ćierpiała wnętrznych poćiech niedoſtatek przez długi czas. Proś MARYI áby uprośiła obfitość ćierpliwośći świętey; wſzak ona ieſt napełniona wſzelkiemi łaſkami; mówi Richardus *à S. Vict*: *Adeo pietate replentur ubera tua, ut alicujus miſeriæ notitiâ tacta, lac fundant miſericordiæ, nec poſſis miſerias ſcire & non ſubvenire*. Będąc napełniona łaſkami, nie może MARYA Panna wiedźieć niedoſtatki naſze, żeby nienapełniła łaſkami.

Hiſtorya.

Pokazawſzy ſię z Nieba Swięta Agnieſzka, rzekła Swiętey Birgićie: *Dilige Matrem miſericordiæ Mariam*. Kochay Matkę miłośierdźia MARYĄ Pannę. (*Ex Anno Cæl.*) Jeżeli kochaſz Boga, kochay MARYĄ, żaden nie może doſkonale miłować Boga, kto nie kocha MARYI, gdyż ona ieſt miłośći Boſkiey, miłośći JEZUSA Szafarką.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Prokla Męczennika, ktòry po wytrzymanych mękach, gdy miał być śćięty, modlił śię tak: *Domine in manus tuas commendo ſpiritum meũ.* Panie w ręce twoię oddaię ducha mego. Nieoddaway teraz duſzy twoiey świätu, ćiału, y czartu, ieżeli chceſz przy śmierći oddać JEZUSOWI.

DZIEN DWUDZIESTY DRUGI.

1. *Uwaga.* Choć Pan Bòg dyſsymuluie dać o co prośiemy, iednak czaſu ſwego daie, ieśli ieſt pożyteczno zbawieniu naſzemu. Gdy MARYA Panna prośiła JEZUSA o wino: *Vinum non habent*, odpowiedźiał JEZUS: *Non dum venit hora mea. Joan. c. 2.* Jeſzcze nieprzyſzła godźina moia. Ty chceſz żeby Pan Bòg zaraz iak zpowinnośći uczynił prozbom twoim zadość, choć czaſem prozby twoie ſą niegodne audiencyi; w prozbie twoiey zawſze śię zgadzay z wolą Boſką, mòwiąc: day mi to Panie, ieżeli ieſt wola twoia święta.

Hiſtorya.

Swięty Bazyli Biſkup, gdy od Walenſa Ceſarza był ròżnemi ſpoſobami ſtraſzony y trapiony zá wiarę, gdy ná wygnanie miał być dekretowany, dana była noc ná deliberacyą, powiedźiał: *Ego craſtino die idem ero, quam nunc, tu te utinã non mutares.* Ja iutro tenże będę, ktòry dźiś o gdybyś y ty śię nieodmienił! *Eccl: hiſt: lib: 11. c. 9.* Bądź ſtatecznym w dobrych uczynkach, ćierp do końca, coś obiecał Bogu, odday, dotrzymay ſłowa, bądź punktualny wprzedśięwźięćiach świętych. 2.

2. *Uwaga.* MARYA Panna od niepokalanego poczęćia swego trwała w niepokalanym Panieństwie do wniebowźięćia swego, y wszystkich ktôrzy iey żyćie widźieli, do zamiłowania czystośći poćiągała. Mówi S. Bernard *de Busto serm:* 4. *Ejus puritas omnium corda penetrabat & omnes motus illicitos, in eis extingvebat.* Czystość MARYI wszystkich serca przenikała, wszystkie złe inklinacye skromiła. Staray się żebyś czystego żyćia akcyami drugich poskromił, y do śmierći sumnienia niezmazał grzechami.

Historya.

Swięty Mikołay z Tolentynu Soboty pośćił o chlebie y o wodźie, ná cześć Matki Boskiey; MARYA pokazawszy się mu w chorobie, sama dała preskrypcyą, iakich ma zażywać lekarstw. (*Pisarz żyćia iego*) Jeżeli śćiśle nie możesz pośćić, uczyń choć małą mortyfikacyą w Sobotę, ná pamiątkę boleśći MARYI, ktôre ćierpiała po śmierći Syna swego JEZUSA.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Dominika Opata, do ktôrego posłane ryby, gdy chłopiec ktôry niosł schował był, w gadźiny się obrôćiły, człowiek ktôry sławę iego szarpać chćiał, oszalał, ktôremu Swięty zdrowie uprośił. Nie krzywdź sług Bożych, bo ná dobro to niewynidźie, nie bądź szarpaczem ich sławy, bo Bôg się pomśći krzywdy Sług swoich.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Swiat pańsko zaczyna, ubogo

kończy

kończy luſztyki ſwoie: w ieśieni łaſka Boſka, co dźień *largum veſper*, bankiet po bankiećie, ná wioſnę chleba niemaſz y kwaſu. Pan Bòg zaś z początku mortyfikuie gorzkim piołunem przećiwnośći traktuie, potym ſłodkim winem wnętrznych poćiech naſyca: *Tu autem ſervaſti bonū vinum uſq; adhuc.* (*Joan: c.* 1.) Syn Boſki w ćiele ludzkim wprzody ſkoſztował gorzkiego kielicha, ocet z żołćią, niżeli poſzedł ná gody niebieſkie; á ty chceſz przez ſłodkie trunki dopiąć śię Krolestwa niebieſkiego; błądźiſz, ná żadnego ten los niepadł, żeby y tu debuſzował według maniery świata, y w Niebie z Chryſtuſem tryumfował.

Hiſtorya.

Swięty Polikarpus Męczennik, gdy mu Tyran radźił żeby bałwanom śię kłaniał, á Chryſtuſa bluźnił, odpowiedźiał: Jak ia mogę czynić źle, albo mòwić przećiw Krolowi memu Chryſtuſowi, ktory mi nic złego nieuczynił, ále wiele dobrego. *Euſebius lib:* 4. *Eccl: hiſt: cap.* 15. Ach niewſtydliwy grzeſzniku, iak wielką złość wyrządzaſz przećiw Bogu twoiemu, on ćię traktuie winem ſłodkim łaſk ſwoich, á ty gorzkośćiami grzechow wetuieſz. Pamiętay ná to, że tu mieyſce gorzkośći, w przyſzłey wiecznośći trzeba śię ſpodźiewać ſłodkośći.

2. *Uwaga.* Marya Panna o iak wiele kieliſzkow gorzkośći ſpełniła, przykładem Syna ſwego JEZUSA zá grzechy naſze; y teraz płaczących

czących ieſt iedyną poćiechą przez łaſkę. Mòwi *Carthuſianus lib: 3. de Laud: Sicut nullus valet guttas maris dinumerare, ſic miſericordiam Mariæ, nullus valet exprimere.* Uday ſię do tego morza, do łaſk MARYI, ona ćię napełni łaſkami.

Hiſtorya.

Pobożnemu Walterowi MARYA złoty krzyż darowała, y miłego przyiaćiela dała tytuł. Jakbyś złoty krzyżyk odebrał od MARYI, gdy dla iey honoru co ućierpiſz; zawſtydź ſię że tak zacnemi prezentami, to ieſt: dopuſzczonemi od Boga krzyżykami zgardźiłeś.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Jałmużnika, ktòry widźiał w Niebie Pałac dla śiebie ſzczerozłoty, ná ktòrym imie iego było napiſane, był Mąż ten Swięty wielkiego miłośierdźia y hoynośći. Ratuy ginących ubogich ludźi, nie tylko pielgrzymow ubogich, ále y bliſkich ſąśiadow, ktòrzy z głodu umieraią; á tak zbuduieſz ſobie Pałac wiecznego błogosławieńſtwa w Niebie.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Uczy Wiara y Teologia Swięta, że Bòg wſzędźie ieſt przytomny, oſobliwie iednak w Kośćiele ieſt obecny Maieſtat Boſki, gdźie ieſt przytomny Chryſtus JEZUS według natury Boſkiey y ludzkiey, dla tego tam trzeba większey rewerencyi y obſerwy. Do tey obſerwancyi napominał, gdy z Kośćioła wygnał Kupcow: *Nolite facere Domum Patris mei,*

mei, Domum negotiationis. Joan. 2. Załuy że tak wiele razy zprofanowałeś Dom Boży, rospustami, y niechwalebną konwersacyą.

Historya.

Pisze Lampridius, że Alexander *Severus* srebra mało co dawał ná ozdobę Kośćiołow, złota nic, mowiąc: *Dicite Pontifices in sanctis quid facit aurum.* Co po złoćie w Kośćiele. Ach teraz wiele takich łakomcow, ktorzyby radźi Kośćielne ozdoby, ná swoie wymyślne stroie obrocić. Jeżeli nic niedaiesz Kośćiołom, przynaymniey niewydźieray, co pobożni ludźie wiecznym prawem legowali.

2. *Uwaga.* MARYA Panna była Kośćiołem Ducha Swiętego, nośiła iako w monstrancyi w Panieńskim Sercu JEZUSA, przez dźiewięć mieśięcy, przez łaskę zawsze przytomnego miała Boga, y wszystkich, ktorzy z nią konwersowali, do medestyi y rewerencyi przytomnego Boga pociągała. Mowi *Henriques lib: 2do: Ejus aspectus carnalium æstum extingvit peccatorum, corda compungit, mundanorum hominum desideria ad cœlestia elevat.* Niech będźie twoia konwersacya godna przytomnego Boga y Swiętych Aniołow.

Historia.

Twierdźi Ballandus że Błogosławiona Małgorzata Krolewna Węgierska, czwartego roku umiała godźinki o Pannie Przenayświętszey. Podobno ty wprzod śię nauczyłeś komplementow niegodźiwych, niżeli paćierza y zdrowaś

Marya. Zawſtydź ſię twoiey przewrotnośći, ná ſtarość przynaymniey bądź pobożnieyſzy do MARYI.

3. *Uwaga*. Pamiątka dźiś ieſt S. Macedoniuſza, ktòry ná puſzczy mieſzkał lat 40. o chlebie y wodźie, czartom był ſtraſzny; Niewiaſta od ſzatana ćierpiała wielką pokuſę do iedzenia, raz poraz 30. kokoſzy pożarła; tę, Swięty Macedoniuſz wyleczył. Ten Swięty chlebem ſię kontentował y wodą, ty kontentuy ſię poſpolitemi potrawami; proś Swiętego, żeby niezwyczayny appetyt do obżarſtwa miarkował.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga*. Nie tylko we dnie, lecz w nocy trzeba ſię do JEZUSA garnąć, iak uczynił Nikodem Xiaże Zydowſkie, ktòry w nocy przyſzedł ſzukaiąc zbawienney nauki: *Nicodemus nomine Princeps Judæorum, hic venit ad JESUM nocte*. Zawſtydź ſię niedbalſtwa twego, ktòry we dnie leniſz ſię przyiść do Kośćioła, poſłuchać ſłowa Bożego, zbawienney nauki. Jeżeli w nocy niemożeſz perſonalnie odwiedźić Kośćioła, odwiedź ſercem y affektem oddaiąc ukłon JEZUSOWI przytomnemu pod oſobami chleba w Sakramenćie.

Hiſtorya.

Skopelianus Filozof, ktòry ſam barzo máło ſypiaiąc, mawiał, że noc ieſt to czas naylepſzy do nauk y ſpekulacyi, y że nocna wigilancya ma wielką przyiaźń z mądrośćią Boſką: *O noæ*

nam

nam tu ſane maxima ex parte conſors es ſapientiæ Deòrum. Eraſ: 8. apopl: Maſz iaką funkcyą, przez dźień chcąc niechcąc muśiſz ſię zabawić z ludźmi diſponuiąc intereſsa; przynaymniey w nocy po odprawionych zabawach uczyń rekollekcyą, przyidź myślą do JEZUSA, wſpomni ná to, że dźień naſz, wiek naſz, podobno oſtatni dźień zakończyłeś życia doczeſnego.

2. *Uwaga.* Twierdzą niektòrzy Aſcetowie, że MARYA Panna miała ten przywiley od Boga, że y przez ſen myślić mogła o Bogu: *Ego dormio & cor meum vigilat.* Zkąd święte Jey cnoty wychwalaiąc mòwi: *Rich: á S. Vict: Erras ſi miſerationum ullo tempore, vel loco crediderìs in MARIA defuiſse, quæ Mater dicitur ideo miſericordiæ, quia quodamodo ſibi proprium eſt miſereri miſeris.* Błądźiſz ieżeli rozumieſz, że ieſt taki czas kiedy MARYA nie czyni kommizeracyi nad grzeſznikami, we dnie y w nocy wylewa łaſki ſwoie. Niechże nie będźie żaden dźień, żadna noc y godźina w ktòrey byś co dobrego nieuczynił dla JEZUSA y MARYI.

Hiſtorya.

Muza Panienka gdy ſię niechroniła konwerſacyi świátowey, pokazała ſię MARYA Panna z Niebieſkiemi Pannami, do ktòrych towarzyſtwa chćiała Muza ſię przyłączyć, MARYA Panna powiedźiała, ieżeli chceſz mieſzkać z temi Pannami, porzuć ſwywole, śmię-

ſzki, żarćiki, bądź ſtateczna, á tak zá dni 30. przyidźieſz do nas, y tak ſię ſtało, odmieniłá obyczaie, zachorowała śmiertelnie, MARYA Panna przyſzła ná przyięćie iey duſzy. *Greg: Dialog: c. 17. lib: 4.* Porzuć lekomyślności, przez które y Bogu y ludźiom ſię niepodobaſz; á tak ſię ſtanieſz towarzyſtwa Maryi godnym.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt nawrocenia Pawła S. który z wielkiego prześladowcy wiary, ſtał ſię wielkim Apoſtołem, y Doktorem narodow. Nawroć ſię dźiś y ty całym ſercem y affektem do Boga Stwórcy twego, od którego daleko odſzedłeś grzeſząc.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Jeżeli będźieſz żył według ćiała y namiętności, wieczną śmierćią umrzeſz; nie oglądaſz Bóga w Krôleſtwie Niebieſkim, powiedźiał Pan JEZUS przed Nikodemem: *Niſi qui renatus fuerit denuo, non poteſt videre Regnum DEI. Joan. 3.* Jeśli chceſz wiecznie żyć, trzeba drugi raz ſię narodźić, to ieſt: w cnotach świętych, w dobrych uczynkach, &c:

Hiſtoria.

Krates Thebanus nauczał, niepodobno żeby w czym człowiek niewykroczył, żeby niemiał defektu iakiego, iak iabłko żeby y naylepſze było, ma ſwoię ſkazę. *Bruſ: lib: 5. c. 12.* Nie bądź nazbyt ſobie doſkonałym, maſz więcey niedoſkonałośći, niżeli włoſow ná głowie, tylko że do nich niechceſz ſię znać, bądź raczey pokutuiącym Publikanem, niżeli nazbyt ſprawiedliwym Faryzeuſzem. 2.

2. *Uwaga.* MARYA Panna narodzeniem swoim świat zastarzały wzłośćiach odrodźiła: *Nascitur & mundus cum illa renascitur*; mòwi S. *Severius*. Raz się odrodźiłeś przez chrzest święty, przez pokutę świętą co dźień trzeba się rodźić do lepszego życia, do doskonałośći, dokażesz łatwo tego przez intercessyą MARYI.

Historya.

MARYA Panna Błogosławionego Henryka często odwiedzała, raz pragnącego napoiła y rozweseliła. (*Ex Anno Cæl.*) Z pragnioną y ciężkie suchoty ćierpi dusza twoia, proś żeby MARYA Panna nasyćiła łaską swoią od Boga komunikowaną, żeby Niebieską radośćią nápełniła duszę twoię.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś Błogosławioney Hazeki Panny, ktòra przez lat 36. wśćisłym żyła milczeniu; po śmierći pokazawszy się klientowi, obiecała być pomocą wpotrzebie. *In vita ejus.* Ta Swięta przez lat 36. mortyfikowała ięzyk milczeniem, ty sześć godźin, owszem sześć minut nie możesz przetrwać w milczeniu, cały świat obieżdżasz y samym Namiestnikom Boskim Kapłanom, nieprzepuszczasz, akcye ich nicuiesz; milcz teraz kròtko, ieżeli niechcesz krzyczeć wiecznie z potępieńcami.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Człowiek według ciała żyiący, mało co się ròżni od bestyi; ròwne álbowiem odprawuie im zabawy: ie, pije, śpi, chodźi,

ſkacze, &c: człowiek zaś rozumem ſię rządzący, według inſtynktow Ducha Swiętego żyiący, ma wyżſze zabawy duchowne; częſto ſię przez modlitwę łączy z Bogiem, uſtawicznie myśli iak BOGA znaleść, y łaſkę iego: *Quod natum eſt ex carne, caro eſt, quod natum eſt ex ſpiritu, ſpiritus eſt. Joan. c. 3.* Uważ y ty czy nie żyieſz po beſtyalſku, zabawy, myśli twoie czy ſą godne, żeby ſię nazywały: *Actus humani*, akcye ludzkie. Staray ſię o większą gorącość ducha, w zabawach zbawienia.

Hiſtoria.

Jeden cudzołożnik leżał przez długi czas w nieczyſtym nałogu; gdy zachorował, nápominali przyiaćiele do ſpowiedźi, on wſzyſtko ſię zapatrywał ná obraz nierządnicy, ktòry miał odmalowany, y zawieſzony przed łożkiem; całuiac tenże obraz, wyżionoł przeklętą duſzę. (*Ex libr: Mądrość doſkon: fol:* 194.) Aby y ćiebie podobne niepotkało karanie, niezapatruy ſię żyiąc ná żywe pargaminki; obròć oczy y ſerce ná Ukrzyżowanego Figurę.

2. *Uwaga.* MARYA Panna żyiąc w ćiele ludzkim, przeſzła Aniołow świątobliwośćią y czyſtośćią. Mòwi Swięty Anzelm: *Angelica ſanctitas, ſanctitati Beatæ Virginis comparari nequit.* Staray ſię o czyſtośći cnotę, według ſtanu y profeſsyi ſwoiey; ſtaray ſię żyć według Reguły rozumney duſzy, nie według inklinacyi ćiała.

Hiſtoria.

Swięte-

Swiętemu Piotrowi *Nolaſco*, zoſtaiącemu w uboſtwie, y w wielkiey turbacyi, pokazawſzy ſię MARYA Panna, powiedźiała: niepoźucę ia ćiebie w tym niedoſtatku. (*Nadaſi*) Drugiego razu gdy chrapka ná niego napadła przed kazaniem, Nayśw: Panna pokazawſzy ſię uleczyła. (*Heveneſi*) Cierpi wielki niedoſtatek cnot świętych duſza twoia; proś Maryi áby ćię zbogaćiła łaſkami ſwemi, áby otworzyła uſta twoie, ná chwałę Boſką.

3. *Uwaga*. Dźiś Feſt S. Jana Chryzoſtoma, ktoremu Swięty Piotr, y Jan dali klucze y kśiążkę ná zrozumienie Piſma świętego. Gdy zaczynaſz czytać kśiążkę, proś żeby miſtycznym kluczem oświeceniem ſwoim Duch S. otworzył wnętrzne zmyſły, ábyś zrozumiał co czytaſz.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga*. Łaſka to niepowinność Ducha Swiętego, że nas odwiedza czaſem y zapala ſerca naſze ogniem ſwoiey drogiey miłośći; gdy od nas odchodźi, nie mamy nazbyt deſperować, álbowiem iak ſię podoba, tak czyni, zaſmuca y ćieſzy pobożnych ludźi: *Spiritus ubi vult ſpirat. Joan.* 3. Bądź powolny Ducha Swiętego odwiedzeniu, ále ſwemu duchowi nie day woli, niech twoy duch reguluie ſię prawem Ducha Swiętego, nie ſwoiey propenſyi: *Spiritus ubi vult ſpirat.*

Hiſtoria.

Sophronius Biſkup ná Synodźie Seleuceńſkim,

ſkim, ſłyſząc nowe opinij o wierze, od Akacyuſza podane, rzekł: *Si per ſingulos dies propriam edere fidem licuerit, veritatis integritas non diu manebit.* Jeżeli co dźień wolno nową wiarę fundować, niedługo będźie trwała całość prawdy. *Socrates libr. 2. Hiſt. c. 34.* Podobno y u ćiebie taka ieſt odmiana, co dźień nowym ſię rządźić duchem, według Heretykow ſzkoły: *ſpiritu privato*; co dźień nową wiarę, y nowe artykuły formuieſz; nie wierz takim duchom, trzymay ſię iednego Boga w Tròycy Swiętey, iedney wiary Katolickiey.

2. *Uwaga.* MARYA Panna wſzelkiemi napełniona zawſze była łaſkami Ducha Swiętego, mòwi Swięty Ambroży: *Bene ſola gratiâ plena dicitur, quæ ſola gratiam, quam nulla alia meruerat conſecuta eſt, ut gratiæ repleretur Authore. S. Ambr: lib: 2. ſup: Lu:* MARYA Panna, nie tylko łaſkami napełniona, ále y ſamego Dawcę łaſki miała w ſobie. Przyimuieſz y ty Authorem *gratiæ* JEZUSA w Sakramenćie, ach tylko nie długo nośiſz, ledwie daieſz mieſzkać na moment y drugi w ſercu twoim.

Hiſtorya.

MARYA Panna w młodym wieku będącemu Swiętemu Janowi Chryzoſtomowi pokazawſzy ſię uweſeliła, y mlekiem go ſwoim nakarmiła. *Ex An. Cel.* Służ wiernie Bogu y Maryi, ona ćię nakarmi mlekiem ſłodkiey miłośći Boſkiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Biſkupa, ktòry

ktòry umieraiąc widźiał przychodzącą Maryą Pannę z Swiętemi, ktòra mu podała palmę, mòwiąc: *Accipe palmam hanc, virginitatis ac puritatis argumentū*; Bierz tę palmę, ná znak niewinnośći. O iak dawno utraćiłeś niewinność; ſtaray ſię znaleść ſzczerą pokutą.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Nieprzyſzedł Syn Boſki żeby ſądźił y potępił świat, ále żeby zbawił zaſługami ſwemi y męką: *Non enim miſit Deus Filium ſuum in mundum, ut judicet mundum, ſed ut ſalvetur mundus per eum. Joan: c. 3.* Uważ wielką dobroć Bòga naſzego, gdy godni byliśmy wiecznego zatracenia, większey miłośći pokazał dokument, Syna ſwego oddał nam ná zbawienie.

Hiſtorya.

Gdy Pyrhus przyſzedł z woyſkiem do Spartow, Dercillidas orator poſzedł z perorą; gdy Pyrhus radźił, żeby zá Kròla mieli Spartowie Kleonimiuſza, odpowiedźiał Dercillidas: Jeżeli Bòg ieſt Kleonimus y tak iego ſię niebojemy, gdy do exceſsow ſię nieznamy, ieżeli człowiek, możemy ſię rozprawić y ſpotkać. *Plut: in Lac:* Przyſzedł do nas Kròl Kròlow JEZUS prawdźiwy Bòg y Człowiek, nie żeby nas zawojował y miał zá niewolnikòw, ále raczey żeby przez mękę poczynił nas ſynami ſwemi.

2. *Uwaga.* Nadźieia pierwſza po Chryſtuſie, zbawienia naſzego MARYA Panna; mòwi

S. Anzelm: *Quos enim DEUS non poteſt ſalvare per ſuam juſtitiam, MARIA ſalvat per ſuam miſericordiam. S. Anſel: c. 4. de Excel: Virgin:* Ktòrych Bòg nie może zbawić przez ſprawiedliwość, MARYA przez miłośierdźie może ſwoie. Jeżeli chceſz znaleść miłośierdźie u MARYI, bądź ſam miłośiernym, nie bądź tyranem, zdźiercą, oppreſsorem ubogich.

Hiſtorya.

Swięty Maternus Biſkup gdy ná cześć Matki Boſkiey wybudował Kośćioł, widźiał koronę z ròż y lilij niezwiędłych ułożona. (*Nadaſi*) Jeżeli nie maſz czym fundować Kośćiołow, buduy Kośćioł w ſercu twoim cnotami świętemi, dobrego żyćia kwiatami; á tak zaſłużyſz koronę niezwiędłą świętey wieczności.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Konſtantyna Biſkupa y Męczennika, ktòry z ognia wyſzedł zdrowy, ktòrzy po śmierći z niego ſię naśmiewali oślepli, gdy zá to żałowali znowu wzrok był przywròcony. Bądź oſtrożnym w dyſkurſach, nieżartuy z Boga, y z Swiętych iego, zażartuie inaczey z ćiebie Pan Bòg, odbierze światło ćieleſne y duſzne, zgaſnieſz iak świeca.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Złodźiey radby gdyby we dnie nie było ſłońca, w nocy mieśiąca; tak y każdy złośnik nienawidźi światłośći. Przyſzło nieſtworzone światło ná świat Syn Boſki, á ludźie złośliwi, barźiey umiłowali ſobie ćiemnośći: *Lux venit in mundum, & dilexerunt homines*

magis

magis tenebras. Joan: c. 3. Czy nie ieſteś y ty ćiemnym kretem, ktory gardźiſz światłem Ducha Swiętego, iaſnemi dowodami Wiary S. á błędow twoich leżyſz w ćiemnośćiach.

Hiſtorya.

Ariſtoteles Pryncypał Filozofow, ſpytany: czemuby w Athenach niemieſzkał? odpowiedźiał: żeby nie był Atheńczykom przyczyną większego grzechu, żeby zá naukę Filozofij niepotępili, iak zwykli niewdźięczni dyſcypułowie. *Ælenus lib: 3. hiſt: var:* Boy ſię aby ćię mądrość nieſtworzona JEZUS nieopuśćił dla wielkiey niewdźięczności, iak opuśćił Hierozolimę, y innych tak wiele Krôleſtw, dla niewdźięczności y ćiężkich grzechow.

2. *Uwaga.* Swięći partykularnemi łaſkami od Boga ſą oświeceni; MARYA Panna wſzyſtkiemi dobrodźieyſtwy y łaſkami od Boga ieſt oświecona; mowi Swięty Hieronim: *Trac: 9. Ep: 10. Ave (inquit) gratia plena, & bene plena, quia cæteris per partes præſtantur, Mariæ verò ſimul tota infunditur plenitudo gratiæ.* Bądź wdźięcznym Bogu y MARYI zá te łaſki, ktoreś odebrał, ſtanieſz ſię ſpoſobnym ná branie większych łaſk Boſkich.

Hiſtorya.

Swiętą Małgorzatę Pannę Krôlewną Węgierſką, umieraiącą MARYA Panna odwiedźiła z Niebieſkiemi Pannami y z Swiętemi Aniołami, y oraz ná głowę iey włożyła koronę. (*Ex An. Cal.*) Nie tylko do Krôlow, ále y do proſtaczkow

ſtaczkow przychodźi z wizytą MARYA Panna, ma dla każdego klienta zgotowaną koronę, ſtaray ſię tylko, żebyś przez niedbalſtwo twoie nieutraćił.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Peregrina, ktòremu proſzącemu gdy chleba niechćiał kto dać, chleb w kamień ſię obròćił. Tenże Swięty ſmoka oddalił od ludźi, ktòremu ná pożarćie trzeba było dać dźiecko. Nie żałuy chleba, żeby w kamień ſię nieobròćił; oſobliwie tym, ktòrzy nagle potrzebuią. Proś żeby ten Swięty ſtrzegł duſzy od pożarćia, ſmoka piekielnego.

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Człowiek śiłami natury bez łaſki Boſkiey nic nie może dobrego uczynić; ieżeli co dobrego czyniemy, dar to ieſt Boſki: *Non poteſt homo accipere quidquam niſi fuerit ei datum de cælo. Joan: cap*. 3. Uważ iak ieſteś obligowany Panu Bogu zá tak wielkie talenta, że maſz poznanie Boga, maſz prawdźiwą wiarę, maſz tak częſte inſtynkta do dobrego; dary ſą to Boſkie y znaki nieſkończoney dobroći iego.

Hiſtorya.

Spytany Anonimus, co ieſt Bòg? odpowiedźiał: Bòg ieſt w okręćie Rządzcą, w drodze przewodnikiem, w chorze pierwſzym kantorem, Gubernatorem w mieśćie, Hetmanem w woyſku. (*Aplulejus de mundo*) Nauka ieſt tak Chrześćiańſkiey Filozofij, bo y Artykuł wiary,

ry, że bez pomocy Boſkiey Człowiek ſłowa niemoże powiedźieć, ani ręką władnąć, iednak procz tego poſpolitego konkurſu, żeby naſze uczynki były godne zasługi, potrzeba łaſki uprzedzaiącey nadprzyrodzoney; ktòre łaſki zgotowane ſą przez załługi Syna Boſkiego.

2. *Uwaga* Oſobliwſzemi łaſkami uprzedzona była MARYA Panna. Twierdźi S. Antonin: *Part: 4. Tract: 15. c. 15. Sola Virgo Maria plena gratia fuit, inter puras creaturas, quia majorem gratiam habere non potuit.* Żadne ſtworzenie więkſzych łaſk mieć niemogło, iako MARYA Panna. O iak wiele razy marnie ſtraćiwſzy łaſkę Boſką, napełniłeś ſerce twoie grzechami!

Hiſtorya.

Błogosławiony Klemens Kaponiuſz Dominikan, gdy ſię pod czas obiadu modlił, przed obrazem MARYI Panny, uſłyſzał głos: pòydź do ſtołu z drugiemi. (*Baling:*) Nie ſą to poſty ale wymyſły, gdy kto poſpolitego ſtołu nie pilnuie; à taiemnie ſię obżera. Milſze ieſt Bogu y MARYI poſłuſzeńſtwo, niżeli prywatne modlitwy, przećiw poſpolitym obrządkom.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Juliuſza Kapłana, ktòry ſto Kośćiołow zbudował, palec ućięty uzdrowił Krzyżem świętym; promulguy chwałę Boſką iak mogąc; zażyway znaku Krzyża S. przećiw wſzyſtkim zarazom, inſultom ſzatańſkim, y wſzyſtkim adwerſarzom.

FEBRU-

FEBRUARIUS

L U T Y

DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Natura ludzka wrodzoną ma w ſobie chćiwość gòrowania, zkąd ſię rodźi nienawiść y zayzdrość, gdy widźi drugich zá śiebie ſławnieyſzych, ná wyżſzym honorze; mòwi ſobie on, á czemu nie ia w takiey zoſtaię eſtymie. Swięći ſtarali ſię wykorzenić tę złośliwą chętkę wynioſłośći; Jan S. Chrzćićiel powiedźiał: *Illum oportet creſcere, me autem minui. Joan: c.* 3. Jemu należy co raz więkſza ſława, to ieſt JEZUSOWI, á mnie konfuzya y uniżenie. Zayzdrośny Człowiek wolę chce Bogu odebrać, żeby ſię iego Bòg radźił, co komu ma dać; o głupſtwo ſtraſzne! albo Bogu niewolno dać według upodobania ſwego, albo niewolno dyſponować, tego uniżyć, tego podźwignać, tego na wyżſzym, tego na niżſzym poſadźić mieyſcu?

Hiſtorya.

Kleobulus Lyndius ſpytany, czego naybarźiey trzeba ſię ſtrzedz człowiekowi? odpowiedźiał: Trzeba ſię ſtrzedz nienawiśći czyli zayzdrośći przyiaćioł, zdrady nieprzyiaćioł: *Amicorum invidiam, inimicorum inſidias.* (*Antonius in Meliſsa part:* 1. *ſer:* 62.) Zachowuy te Reguły, umiey iak ſię obchodźić z przyiaćielami, iak z nieprzyiaćielami, iako tych ſię warować zayzdrośći, á onych zdrady.

2. *Uwaga.*

2. *Uwaga.* MARYA Panna że chćiwość wyniosłośći wykorzeniła z śiebie, czyniąc się nayniższą służebnicą Pańską, nie tylko przez to iest napełniona wszelkiemi łaskami, ale samego Boga zasłużyła nośić. Mowi S. Bernard: *Quid mirum si gratia plena erat, cum qua Dominus erat.* (*S. Bern: super: Miss:*) Wykorzenić staray się tę tyrankę łaski Boskiey zayzdrość; á tak Bog napełni serce twoie łaskami.

Historya.

Theophilus gdy był się zapisał szatanowi dla dostąpienia honoru; poznawszy grzech swoy, gdy przez dni 40. pośćił w Kośćiele Maryi Panny, ustawicznie się modląc, był oddany cyrograf. (*S. Bernard:*) Ile razy dobrowolnie śmiertelnie grzeszyłeś, zapisałeś imie twoie w księgach zatraconych, staray się pokutnemi łzami wymazać ten charakter zatracenia

3. *Uwaga.* Dźiś S. Ignacego Męczennika święto, ktory ustawicznie wzdychał: *Amor meus Crucifixus*, miłość moia Ukrzyżowany JEZUS, gdy serce było rośćięte, znaleźione było Imie JEZUS złotemi literami napisane. Uważ co się znayduie w uśćiech y w sercu twoim; ustawiczne przeklenstwa, wszeteczne dyskursy, w sercu, całego świata chęći y złośći osadzone *indelebili charactere* zapisane. Zawstydź się złośći twoich; miey odtąd w sercu y w uśćiech JEZUSA y MARYĄ.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Swiatowi ludźie, niewiedzą więcey

cey oczym myślić y mòwić, iak tylko o świątowych marnośćiach, o wygodach ćiała; mòwi Pan JEZUS: *Qui de terra est, de terra loquitur, Joan: cap.* 3. Ludźie zaś ktòrzy w tym nędznym świećie niepokładaią nadźiej, ustawicznie myślą, y mòwią o Bogu, o świętey wieczności. Uważ z ktòrych liczby ty iesteś, uczyń reflexią iakie są twoie mòwy, dyskursy, iakie myśli, czy o Bogu, czy o niebie?

Historya.

Thales Filozof spytany, ieżeli Bòg wie o naszych sprawach? odpowiedźiał, nie tylko wie sprawy nasze, ále wie myśli wnętrzne. (*Valer: Maxim: lib:* 7. *c.* 2.) Jeżeli poganie tak pilnie pamiętali ná przytomnego, wszystko widzącego Bòga, iak barźiey nam trzeba pamiętać ná Bòga, o nim mòwić, y drugich prowadźić do poznania Bòga.

2. *Uwaga.* MARYA Panna zawsze o Bogu myśliła, y mòwiła (według tradycyi) dźiś z głębokiey pokory przyszła do Kośćioła, według prawa starego Zakonu, lubo ona była czystą y niepokalana. Jak enkomizuie Anielski Doktor S. Tomasz: *Omni purificatione purior, omni illustratione illustrior; Puritatis hodie festum non Purificationis.* Niepotrzebowała puryfikacyi MARYA Panna; dźiś Fest Puryfikacyi naszey, czystośći zaś MARYI.

Historya.

Błogosławiona Katarzyna Rykcya, widźiała dnia dźiśieyszego pod płaszczem MARYI Panny

ny wielkie pułki duız z czyſca wychodzących. (*In vita ejus*) Staray ſię żebyś dźiś przy zápalonych pochodniach, czyli świecach gromnicznych, oświećił Duſze w czyſcu będące, modlitwami, iałmużnami, y inſzemi dobremi uczynkami.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Wawrzyńca Arcybiſkupa, który ſuchą nogą po morzu chodźił, umarłego wſkrześił; gdy myślił Brytannią opuśćić, ſrodze był biczowany od S. Piotra. Do Kośćioła iego niewiaſty wniść nie mogą. Swiat ten ieſt morze; więc chodź ſuchą nogą, żebyś nieutonoł w głębokośći grzechow; ſtaray ſię umarłego wſkrześić, to ieſt grzeſznikow prowadźić do pokuty, dobrym przykładem y nauką; Nieopuſzczay funkcyi do ktorey ćię Bog powołał, bo inaczey nieuydźieſz ſurowey ręki Boſkiey. Niech niewiaſty nie maią wolnego ingreſsu do ſtancyi twoiey, do ſekretnych pokoiow.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Bog ieſt przedwieczna prawda, ni kogo nie może oſzukać; y dla tego co nam rewelował przez Prorokow, oſobliwie przez Syna ſwego JEZUSA; ieſt to wieczna prawda: *Deus verax eſt. Joan: c. 3.* Zawſtydź ſię niedowiarſtwa twego, że tak wiele razy wątpiłeś o wierze świętey, Bogu mowiącemu przez Prorokow niechćiałeś dać wiary.

Hiſtorya.

Aryſtoteles ſpytany, co zá pożytek ludźie maią z kłamſtwa? odpowiedźiał: *Ut vera lo-*

quentibus non credatur; Ten ieſt prawi pożytek z kłamſtwa, iż potym gdy y prawdę mówią wiary im nie daią, tak ich ſą ſłowa podeyrzane. (*Laer: lib: 5. c. 1.*) W Piśmie nakazano: *Sit vobis ſermo eſt, eſt, non, non,* zawſze mòwić iak ieſt, albo nie ieſt. Zyi z Bogiem á prawdą, docześnie y wiecznie będźieſz ſzczęśliwym, Bogu y ludźiom miłym.

2. *Uwaga.* MARYA iak od innych grzechow, tak y od kłamſtwa daleka była; niemogł mieć w niey mieyſca żaden grzech, ktòra była napełniona wſzelkiemi łaſkami: przyznaie S. Bernardinus *de Buſt: ſerm. 7. Chriſtus Mariam replevit gratiâ, quam retraxit à Synagoga;* Chryſtus napełnił MARYĄ łaſką, ktòrą oddalił od ſynagogi. Chroń ſię y ty. ſynagogi, złośliwych ludźi kompanij, bezbożney ligi, *ſynagogam malignantium.*

Hiſtorya.

MARYA Panna pokazawſzy ſię S. Anzgaryuſzowi, z dźiećmi graiącego zgromiła, żeby lekkomyślne porzućił zabawy, á myślił o wieczności. (*Ex An: Cæl:*) Wſzyſtkie zabawy, ktòre ſię nieśćiągaią do chwały Boſkiey, ſą niby igrzyſko dźiećinne, porzuć to igrzyſko, ſtaray ſię żebyś dobremi uczynkami niebo ſobie wygrał, y ſzczęśliwą wieczność.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Błażeja Biſkupa, ktòry wyleczył cudownie chłopca iednego, ktòremu kość w gardle była ſtaneła; gdy do Chryſtuſa ſię modlił, uſłyſzał obietnice że

miał

miał wszystkich wysłuchać, ktôrzyby przez intercessyą S. Błażeja prośili. Zá wiarę świętą wytrzymawszy wiele przećiwnośći, odebrał koronę męczeńską. Ten y ow interess, ta y owa turbacya staneła iak kośćią w gardle; proś tego Swiętego Patrona, áby ćię te zabawy świątowe, te interesa niezadawiły; osobliwie gdy śmierć weźmie zá gardło, âby intercessyą swoią strzegł od wieczney śmierći.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga*. Wiara iest osobliwszy dar Boży, bez ktòrey ni podobno się podobać Bogu; ktokolwiek tym darem gardźi, to iest powołaniem Ducha Swiętego do Wiary prawdźiwey Katolickiey, wiśi nad nim surowy dekret sprawiedliwośći Boskiey, mòwi Ewangelia świta: *Qui autem incredulus est filio, non videbit vitam, sed ira DEI manet super eum. Joan: cap. 3. v: ult.* Uważ dobroć Boską, że iesteś w wierze, nie twoie to sprawiły zasługi, ale łaska Boska to sprawiła bez żadnych naszych zasług; staray się żebyś był wdźięczny Bogu zá ten dar, żebyś to pokazał uczynkiem co wierzysz, nie pokładay nadźiei zbawienia, z Luterską Teologią, w samey wierze bez dobrych uczynków; wszak y czarći wierzą, że iest Bôg, iest Niebo, tylko źle broią, nic dobrego nieczynią.

Historya.

Poncyusz wierny żołnierz Cesarza Pompeiusza, gdy był złapany od Scypiona, Scypio obiecał mu żyćie darować, ieżeliby się Cesa-

rza wyrzekł, á do woyska iego przystał; odpowiedźiał Poncyusz: *Tibi quidem Scipio gratias ago, sed mihi injusta conditione vitæ non est opus.* Dźiękuię zá radę tobie Scypionie, ále wolę ia umrzeć, niżeli wiarę złamać raz daną Cesarzowi. (*Brus. libr: 2. c. 35.*) Dałeś parol Bogu przy Chrzćie, zostałeś Rycerzem Chrystusowym przy Bierzmowaniu, do trzymayże wiary.

2. *Uwaga.* MARYA Panna po Chrystuśie, naywiękſzę miała staranie, żeby ludźie przez wiarę poznali Boga; y teraz tryumfuiąc w niebie, iest Protektorką Wiary S. O niey mówi *Jacobus de Vorag: ser: 4. In tantum eam dilexit, D: ut nihil nos habere voluerit, quod per manus ejus, non transiret.* Jeżeli wszystkich łask Dyspensatorka MARYA, toć y dar powołania do wiary y wytrwanie w wierze, po Bogu trzeba przyznać MARYI.

Historya.

S. Tomasz *de Villanova* Arcybiskup Walentyński, ile razy wspomniał że iest Biskupem, tylę razy skóra ná nim zadrżała; gdy żywą wiarą uważał wysokość stanu swego, w tych trwogach zawsze się ućiekał do męki Chrystusowey, y do protekcyi Maryi. (*Barry*) W podobnych kłopotach niedesperuy, ále czyń prędki rekurs do Ran Jezusowych, uważay boleśći MARYI, znaydźiesz folgę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka iest S. Teofila, ktòry z ułomnośći ludzkiey ćiężko był upadł,

czartu się zapisał; przez intercessyą MARYI, dostąpił odpuszczenia grzechow, w surowey pokućie dokonał żywota; gdy kommunikował twarz iego iasna była iak słońce. (*Ex an.cæl. fol.* 118.) Jeżeliś z ułomnośći ludzkiey upadł, niedesperuy, miey nadźieię w miłośierdźiu Boskim, w intercessyi Maryi Panny czyń pokutę.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Niemasz większey kary, iako gdy od kogo JEZUS swą oddala łaskawą prezencyą; álbowiem gdźie niemasz JEZUSA, tam piekło, gdźie JEZUS, tam Niebo; opuśćił tak JEZUS Judzką źiemię dla niewdźięczności obywatelow: *Reliquit Judæam, & abijt iterum in Galilæam. Joan: c.4.* Uważ czy nieopuśćił ćiebie JEZUS, czy nieoddalił łaskawey prezencyi, ieżeli iesteś w grzechu śmiertelnym, nie masz JEZUSA w sercu, masz szatana zá konfidenta; o iak nieszczęśliwy iesteś! utraćiwszy prezencyą JEZUSA; żałuy nędzniku, czyń pokutę, áby JEZUS powròćił przez łaskę do ćiebie.

Historya.

Diogenes Cynicus, miał sługę wiernego Mathen, gdy mu ten sługa ućiekł, kazali drudzy żeby go szukał, odpowiedźiał: *Turpe est inquit Mathen sine Diogene vivere posse*, szpetnaby to rzecz była, gdyby Mathen mogł żyć bez Diogenesa. (*Bruson: lib:* 2. *c.* 45.) Ja nie co odmieniwszy do ćiebie mòwię: *Turpe est Christianum sine JESU posse vivere*, szpetna

to rzecz, wielkie grubiaństwo, ieżeli przez grzech uciekasz od JEZUSA, y możesz żyć bez łaskawey iego prezencyi.

2. *Uwaga.* MARYA Panna miała przytomnego JEZUSA ze wszystkiemi poćiechami Niebieskiemi, mówi S. Bernard: *Redempturus humanum genus, pretium universum contulit in Mariam. S. Bern: serm: de nat:* Gdy był JEZUS się oddalił od MARYI ná trzy dni, o z iak wielkim żalem szukała, aż znalazła. Już podobno y lat 30. iakoś utraćił JEZUSA, á iak szukasz, iak żałuiesz Jego prezencyi?

Historya.

Przed śmierćią wielkiey świątobliwośći męża Chrystiana, przez dni śiedm MARYA Panna y z Panem JEZUSEM odwiedzała, y kapłańskie paćierze z nim mawiała. (*Ex Ann. Cæl. fol.* 119.) Staray się żeby y twoie nabożeństwo było godne prezencyi JEZUSA y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś fest S. Agaty Panny, która panieńską koronę z męczeńską złączyła, ćierpiąc wiele dla miłośći JEZUSA. Jey welum głowy, ogień z góry Etny wypadaiący gaśi. Serce twoie iest niby druga Etna, gdźie upały gniewu, pożądliwośći, obżarstwa, zazdrośći. Proś żeby Swięta Patronka intercessyą swoią zagaśiła te upały, ażebyś odtąd pałał ogniem miłośći Boskiey, y MARYI.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Ptaszek rodźi się żeby latał, człowiek przychodźi ná świat żeby pracował. Po-

kazał

kazał to Syn Boſki przykładem ſwoim, gdy w ćiele ludzkim dla zbawienia naſzego nię raz był sfatygowany: *JESUS ergo fatigatus ex itinere ſedebat ſupra fontem. Joan: cap:* 4. JEZUS sfatygowany z drogi, odpoczywał nad źrzodłem. JEZUS dla zbawienia twego zfatygowany odpoczywa, á ty według bezbożney luterſkiey perſwazyi, bez fatygi y pracy chceſz ſię doſtać do Nieba. Porzuć ten heretycki gośćiniec, idź traktem JEZUSOWYM przez prace y fatygi, ná wieczny ſpoczynek.

Hiſtorya.

Spytany Demokritus, iaka ieſt rożnica ludźi pracuiących, od prożnuiących? odpowiedźiał: taka ieſt rożność, iaka miedzy pobożnemi, y bezbożnemi. Ludźie bowiem ktorzy pracuią, ſpodźiewaią ſię nagrody, ludźie ktorzy prożnowaniem ſię bawią, całą nadźieię pokładaią w doczeſnym ſzczęśćiu. (*Maxim: ſerm:* 31.) Pracuy dla chwały Boſkiey y zbawienia duſz ludzkich, ieżeli niechceſz być policzony miedzy bezbożnemi.

2. *Uwaga.* W fatygach y pracach świata tego, mamy Poćieſzyćielkę MARYĄ Pannę: mowi S. Jan Damaſcen: *Quæ poteſt & vult à noſtris miſerijs eripere, & bonis omnibus cumulare. (S. Joan: Dam: orat: de Dorm: B. V.)* MARYA Panna może y chce nas podźwignąć z mizeryi, y wſzelkiemi napełnić dobrami.

Hiſtorya.

Sebaldus Xiąże Morawſkie od Rodźicow będąc

przy-

przymuſzonym, poiął zá żonę pewną Królewnę, ktorey pierwſzey nocy po ślubie wyperſwadował, áby w wieczney żyła czyſtośći; iakoż z ochotą ślubowała wieczną czyſtość zá pokazaniem Obrazu MARYI Panny poślubioney Jozefowi Swiętemu, y do śmierći żyli w czyſtośći. (*Vinconius de filijs Reg:*) Zyi w czyſtośći według ſtanu twego, ieżeli chceſz ſię podobać Bogu y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Doroty Panny, ktora weſołą twarzą y z ochotą po mękach ſzła pod miecz. Ta Swięta Panna Theofilowi w źimie z nieba przyſłała niezwiędłe kwiaty y iabłko. Staray ſię żeby twoie ſumnienie zawſze było niezwiędłe, kwitnące cnotami świętemi, żebyś y ſam zakwitł miedzy Swiętemi.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Pan Naywyżſzy JEZUS będąc ná świećie niewſtydźił ſię żebrować, y prośić o wodę dla napoiu: *Dicit ei JESUS da mihi bibere. Joan: c. 4.* Zawſtydź ſię hardośći twoiey, ktory ſobie rownemu, álbo ſtarſzemu niechceſz ſię pokłonić, proſząc o potrzeby doczeſne, pretenduieſz żeby ćiebie proſzono, y żeby tobie ſię wſzyſcy kłaniali; wybij z głowy ten humor páńſki, naśladuy pokornego JEZUSA.

Hiſtorya.

Gdy ſię niektorzy pytali Likurga, iakim ſpoſobem człowiek może ſię uchronić zdrady nieprzyiaćioł? odpowiedźiał: *Si inquit pau-*

peres fueritis. Jeżeli będźiećie ubogiemi, będźiećie bespiecznemi. (*Plutarch: in Lacon:*) Ubostwo nie tylko od nieprzyiaćioł ćiała, ále y od nieprzyiaćioł duszy strzeże Człowieka; kto chce bowiem być bogatym, wpada w pokusy y w śidła szatańskie.

2. *Uwaga*. Syn Boski przychodząc ná świat, obrał sobie ubogą Panienkę zá Matkę, áby tym barźiey zalećił cnotę ubostwa światu: *DEI Filius non divitem, aut locupletem, aliquam feminam sibi Matrem elegit sed Beatam Virginem, illam, cujus anima virtutibus ornata erat*. (*S. Joan: Chrys: serm: apud Metaphr:*) Cnoty święte, zasługi dobre, są nasze skarby y bogactwa; ále podobno barźiey się starasz o piękne ubiory, wymyślne szaty, niżeli o czystość duszy, y dla tego obrzydły iesteś Bogu y MARYI.

Historya.

Gdy złodźieje chćieli okraść Kośćioł Matki Boskiey, obraz Maryi obroćił się do nich tyłem, gdy inszy złodźiey okraść także chćiał, dzwony same poczeły bić ná gwałt. (*Nadasi*) Drogi obraz dusza Krwią Jezusową odkupiona, czart wierutny złodźiey śćiga żeby odarł ten obraz y okradł z łaski Boskiey. Niech strzeże od tego nieszczęśćia Marya Panna duszy twoiey, wyleway pokorne modły przed iey obraz.

3. *Uwaga*. Dźiś Fest S. Romualda Opata, ktory gdy w nocy w Kośćiele się modlił, widźiał S. Apollinarego u ołtarza kadzącego. W

iedney

iedney celi ustawicznym milczeniu przetrwał lat śiedm. Niech twoie modlitwy będą wdźięcznym kadźidłem Maiestatowi Boskiemu, ołtarzom Niebieskim; niech ięzyk śię wstrzyma przynaymniey przez śiedm godźin od próżnych diskursow.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Dusza nasza iest takiey natury, że żadne stworzenie nie może nasyćić, w ten czas tylko iest kontenta y nasycona, gdy ma Boga przez łaskę poświęcaiącą w sercu swoim; powiedźiał JEZUS: *Qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei non sitiet in æternum. Joan: c.* 4. Kto będźie pił z wody tey, ktòrą ia dam, nie będźie ná wieki pragnoł. Uważ iak niegodnie pijesz tę wodę mistyczną, iak lekce ważysz łaski Boskie; pożyłeś tak wiele razy ćiało Chrystusowe, wypiłeś tak wiele krwi Jezusowey; i.stże nasycona dusza twoia? ach ustawiczne ćierpi pragnienie, co dźień suchoty!

Historya.

Placylla Teodozyusza Rzymskiego Cesarza żona, gdy Cesarz żył nie według stanu swego, temi go słowy napominała: O mòy naymilszy przyiaćielu! pamiętay ná Bòga y dobrodźieystwa iego, ktòry ćię wyniosł ná tę godność, badź wdźięczen zá te dobrodźieystwa y łaski. (*Nicephor: Callist: lib:* 12. *c.* 42.) Jedna poćiecha duchowna więcey waży, niżeli całego świata Kròlestwa; uważ czy raz ćię Bòg wnętrznemi napełnił poćiechami, á ty co raz śię

wracasz

wracasz do słodźin wieprzowych, do poćiech świątowych.

2. *Uwaga*. Będąc uprzedzona łaskami MARYA Panna, wystrzegała się y naymnieyszey niewdźięczności ku Bogu; mowi S. Anzelm: *Tota pulchra absq; delicto, sine mentis & corporis deformitate, DEO & hominibus amabilis habebatur.* (*S. Ansel: de Conc: B. V. cap:* 8.) Komu większe Pan Bog daie łaski, większey wyćiąga doskonałośći żeby nie była daremna łaska dana.

Historya.

Gdy Swięta Zura Panna y Męczenniczka Kośćioł zamyślała ná cześć wystawić Matki Boskiey, á niewiedźiała iaką formą miała stawić, Aniołowie Swięći nauczyli iaką figurą miała wystawić. (*Ex An: Cæl: fol:* 133.) We wszystkich sprawach twoich, zawsze się radź Anioła Swiętego Stroża, ktory ćię nauczy czynić według woli Boskiey.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka iest Błogosławionego Isaia Bonera, ktory gdy się modlił przed obrazem Maryi Panny, w gorę się podnośił, światłem Niebieskim ogarniony, śpiewaiąc: *Ave Regina Cælorum*, witay Krolowa Nieba. Ten Swięty pod czas modlitwy w gorę szedł, á ty idźiesz ná doł, gdy pod czas nabożeństwa myślą po źiemi się czołgasz, ná Boga niepamiętasz, do ktorego suppliki posyłasz.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga*. Jak wielkie iest to dobrodźiey-

stwo

ſtwo Boſkie, żeś ſię nie narodźił przed przyśćiem Meſsyaſza, w błędach pogańſkich, zginołbyś wiecznie, iak oni pogineli w ślepoćie ſwoiey. Teraz ſzczęśliwy czas y godźina gdy wſzędźie znaią iuż Boga, wſzędźie opowiadaią Imie Jego Swięte: *Venit hora & nunc eſt, quando veri adoratores adorabunt Patrem in ſpiritu & veritate. Joan: cap. 4.* Jeżeli teraz poznawſzy Boga w Tróycy świętey iedynego, życie prowadźiſz pogańſkie, w ćiemnośćiach grzechow, ieſteś godźien tyśiąca piekłow.

Hiſtorya.

Alexander Król Macedońſki gdy mu powiedźiano, że ći, którym dobrze czynił, źle mówią; odpowiedźiał: Królewſka to cnota y animuſz dobrze czynić niewdźięcznikom. (*Pontan: c. 30. de liberal:*) Król Królow Bóg naſz chce iak naylepiey nieprzyiaćiołom ſwoim, grzeſznikom, nieprzeſtaie im świadczyć dobrodźieyſtwa; áby tym barźiey ſię zawſtydźili, uważaiąc że tak dobrego Boga obrażaią.

2. *Uwaga.* Auguſtyn S. ma zá bluźniercę takiego, którýby śmiał przyznać iaką makułę w czyſtośći Maryi Panny: *Temerarium eſt in Maria Virgine, propter Filium ponere culpam aliquam, vel peccatum.* (*S. Aug: libr: de nat: & grat: c. 36.*) Chroń ſię iak powietrzney zarazy diſkurſow heretyckich, którzy niepokalany honor iey przeklętemi mażą uſty.

Hiſtorya.

W Niemczech w pewnym miaſteczku ieſt

obraz

obraz srebrny Matki Boskiey, ktòrego y nayśilnieyszy męszczyzna podnieść nie może, á iedno dźiećie niewiniątko podnieść łatwo mogło. (*X. Kulesza*) Miey czyste y niewinne sumnienie, á tak wszystkie ćiężkośći podięte dla JEZUSA y MARYI będą lekkie.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Apollonij Panny, ktòra po długich mękach iest spalona, zęby iey wybito przed spaleniem; osobliwszą iest Patronką choruiących ná zęby y głowę. Proś żeby ta Swięta Panna modlitwą swoią przytarła zęby śiepaczow sławy twoiey; ále y sam nie ostrz zębow ná kąsanie drugich sławy.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Maią ludźie sobie zászczyt, gdy mogą z godnemi osobami konwersować, y dyskurować; o iak daleko większe szczęśćie rozmawiać z JEZUSEM przez modlitwę, y wnętrzne instynkta y affekta; miała to szczęśćie Niewiasta Samarytańska, do ktòrey JEZUS rzekł: *Dicit ei JESUS, Ego sum, qui loquor tecum. Joan: c.* 4. Rzekł iey JEZUS: Ja iestem (Messyasz) ktòry z tobą mòwię. Nie szukay nowych cudow żeby do ćiebie JEZUS przyszedł nauczać; słuchay Namiestnikow Boskich Kapłanow napominaiących, iak samego JEZUSA mòwiącego y nauczaiącego.

Historya.

Thales Filozof spytany, iak daleko iest prawda od fałszu odpowiedźiał: *Quantum (inquit) oculi distant ab auribus;* Jak oczy dale-

kie

kie od uſzu, tak prawda od fałſzu. (*Maxim: ſerm:* 35.) Przez co chćiał wyraźić ten Mędrzec, że nie wſzyſtkiemu co powiadaią mamy wierzyć, ále trzeba weyrzeć w ſłuſzność. Nie miey y ty zá artykuł wiary babſkich plotek, y kompozytur, co zaś Bóg obiawił przez Prorokow, y Kośćioł Swięty, nie omylna to prawda. Dyſzkuruy teraz z JEZUSEM przez wiarę, ábyś mogł z nim wiecznie konwerſować w Niebie.

2. *Uwaga.* Godność Matki Boſkiey wyćiagała tego, żeby zawſze była złączona z Bogiem y przez żaden grzech ſię nieoddaliła. Mowi S. Cyrillus Alexan: *lib: Con: Neſt: Congruebat advocatam generis humani, ut nullum haberet peccatum, quod ſuam conſcientiã remorderet.* Lubo częſto mowi JEZUS do ſerca twego, dla tego niepoymuieſz, że maſz zawiedźione ſumnienie grzechami, wyrzuć te zawody, zrozumieſz ſłodkość mowy JEZUSOWEY.

Hiſtorya.

Swięta Katarzyna Seneńſka dźieckiem będąc ná gorę idąc lub z gory z ſtępuiac, ná każdym ſtopniu Zdrowaś Marya mowiła, dowiedźiawſzy ſię o czyſtośći MARYI, zaraz ślub czyſtośći uczyniła. (*Barry.*) Jeżeli chceſz być konfidentem JEZUSA, bądź kochankiem MARYI; naśladuy iey czyſtość, mow gdźie ſ[illegible]piſz Zdrowaś MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Scholaſtyki Panny, ktora z Bratem ſwoim Benedyktem przez całą

noc

noc o Bogu dyſzkurowała, Brat iey Swięty Benedykt widźiał nakſztałt gołębicy duſzę iey idącą do nieba. Miey y ty ten zwyczay będąc w kompanij dyſzkurować o Bogu, o rzeczach Niebieſkich, nie śmieſzkami niegodźiwemi y baraſzkowaniem czas trawić.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga*. Kto znayduie JEZUSA, ten więcey niepotrzebuie, opuſzcza wſzyſtko, doſyć ieſt bogaty z prezencyi JEZUSA. Niewiaſta Samarytańſka poznawſzy JEZUSA, że ieſt Meſſyaſzem, porzućiwſzy wiadro, pobiegła do miaſta opowiadać prezencyą Chryſtuſa: *Reliquit ergo hydriam ſuam mulier, & abijt in civitatem, & dicit illis hominibus: venite & videte hominem. Joan: c.4.* Znalazłeś nie dźiś Jezuſa, przez wiarę y dobre uczynki, przez wzywanie Sakramentow; niechceſz porzućić *hydriam*, to ieſt okazyi prowadzących do grzechu, do obrazy Boſkiey, kompanij niegodźiwych, przyiaćioł bezbożnych; ieżeli kochaſz JEZUSA porzuć to náczynie nieprawośći, przez ktòre utonieſz w głębokośći grzechow.

Hiſtorya.

Ná pewną ſcenę przyſzła Còrka Auguſta Ceſarza Liwia w aſsyſtencyi poważnych ſtarcow; druga Còrka Julia przyſzła w komitywie młodych gachow; zá co gdy Oyćiec Auguſt napominał liſtownie, odpiſała còrka: *Et hi mecum ſenes fient*, y ći zemną konwerſuiac będą ſtarcami. (*Eraſ:lib:4.*) Jeżeli niechceſz

z ſtarzeć kwitnącey nędznie utraćić młodośći, chroń ſię iak ognia, podeyrzaney á Bogu obrzydłey konwerſacyi.

2. *Uwaga.* MARYA Panna nie mogła być godną mieć Syna Boſkiego w ſercu ſwoim, gdyby y naymnieyſza makuła w niey ſię znalazła; mòwi Bonawentura S. *Art:* 7. *Queſt:* 1. *Niſi ab omni vitiorũ contagione penitus purgata fuiſset, DEUM, DEI Filium generare non poſset; ut enim Virgo conciperet, Virgo pareret, ſumma ſanctitate, sũma puritate opus habebat.* Zebyś mogł przez łaſkę JEZUSA w ſercu mieć, ſtaray ſię o czyſtość ſerca y myśli.

Hiſtorya.

Wielkiey świątobliwośći Mąż Ulpho, umieraiąc prośił Swiętey Brygity, żeby przez cały rok co dźień o Nayświętſzey Pannie zá duſzę iego odprawowano wotywę, (ktòrego dnia godźi ſię odprawić wotywę.) *Ex Anno Cæl.* Wiedz o tym, że zá walor Mſzy nie możeſz nigdy godnie zapłaćić, ále daieſz tylko iáłmużnę żeby applikował Kapłan walor Mſzy ná intencyą twoią; ieżeli niemaſz zkąd dać, ſtaray ſię wyſłuchać nabożnie Mſzy świętey.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Seweryna, ktòry Eulaliuſza głuchego y niemego uzdrowił, przy śmierći światłem z Nieba był ogarniony. Proś żeby twoie uſzy otworzył ná ſłuchanie ſłowa Bożego, otworzył uſta ná chwałę Maieſtatu Boſkiego.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Dwoiaki ieſt pokarm: ieden dla ćiała, drugi dla duſzy; ćiało kontentuie ſię zwyczaynemi potrawami, duſza zaś potrzebuie duchowney refekcyi, iakim pokarmem kontentował ſię Syn Boſki będąc ná źiemi: *Dicit eis JESUS, meus cibus eſt, ut faciam voluntatem ejus, qui miſit me. Joan: cap: 4.* Mòwił im JEZUS, pokarm mòy ieſt, abym wypełnił wolę tego, ktòry mię poſłał. Niech wola twoia, z wolą Boſką we wſzyſtkim ſię zgadza, á tak duſza będźie napełniona łaſkami Boſkiemi.

Hiſtorya.

W Hiſzpanij mieśćie Tolećie, ieden ślachetny młodźian wzgardźiwſzy wokacyą zakonną, y wolą Boſką, zoſtał Kanonikiem, w kròtce ſię wylał ná wſzyſtkie zbrodnie; dotknęła go ręka Boſka śmiertelną gorączką, w ktòrey będąc gdy odkładał ſpowiedź, mòwę zawarł, bez znaku pokuty, y bez nadźiej zbawienia umarł. (*X. Ariaga*) Nie waż lekce wolę Boſką y zakonną wokacyą; bo ná wypełnieniu woli Boſkiey zawiſło zbawienie.

2. *Uwaga.* Im kto barźiey ſię chroni grzechu, tym lepiey wypełnia wolę Boſką. Marya Panna iako od grzechu daleka była, tak śćiśley była złączona z wolą Boſką; mòwi Swięty Andrzey Kreteńſki *Orat: de B. V. Non enim decebat Sanctuarium DEI, donum Sapientiæ reliquiarium ſpiritus, urnam mannæ Cæleſtis aliquam in ſe labem habere.* Nieprzyſtało żeby

Swiatnica Boża, dar mądrośći, gabinet Ducha Swiętego, Arka manny Niebieskiey, to iest: MARYA miała w sobie skazę.

Historya.

Swięty Gierard Biskup, uczynił taki fundusz, żeby zawsze przy pewnym ołtarzu Matki Boskiey osoby stały, y wonne kadźidło we dnie y w nocy ofiarowały. (*Surius*) Za wdźięczne stanie kadźidło, gdy nabożnym sercem będźiesz pozdrawiał często MARYĄ Pannę.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka iest S. Antoniego Biskupa, ktòry bez nauczyćiela, od Ducha S. nauczył się pisma; ten Oyca swego do pogardy świata, y doskonałośći przywiodł. Naylepszy nauczyćiel Duch Swięty, miey go za professora w trudnośćiach pisma. Ten Swięty Oyca swego przywiodł do doskonaśći; miey y ty staranie o duszach tobie powierzonych.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga*. Gdy czytasz Kśiążkę, lub słuchasz nauki, nieuważay ná osobę, kto to mòwi, y kto napisał, ále to bierz ná uwagę, co napisano? co mòwi? do czego prowadźi; pewnie nie do złego, ále do cnoty, do pokuty. Pospolita to praktyka, że postponuią Nauczyćielami; iakoż y sam JEZUS ponośił tę censury y kontempt: *Ipse enim JESUS testimonium perhibuit, quia Propheta in sua Patria honorem non habet. Joan: cap:* 4. Nie mòw Xiądz taki człowiek, iaki y ia, był taki przed poświęceniem, ále teraz iest ná mieyscu Boskim.

Histo-

Historya.

W ziemi Włoskiey Kalabryi, w miasteczku nazwanym Pizo; gdy Kapłan *Soc. JESU* katechizował pod oknem iedney kamienicy, w niey mieszkaiący młodźian z cudzołożnicą, poczoł się naśmiewać z nauki iego, y grać ná cytrze, upominał Kapłan żeby przestał grać, ále bezbożny młodźian niesłuchał; nie uszedł ręki Boskiey, zaraz śmiertelnie zachorował, przypadł Kapłan tenże chcąc ratować duszę iego, ále chory z daleka niepuśćił do śiebie, gdy Kapłan poczoł mówić litanią, słysząc chory te słowa: Swięta Tròyco iedyny Boże, poczoł bluźnić Tròycę Swiętą, y tak oddał przeklętego ducha szatanom, ktòrym służył. (*Tylkowski.*) Szanuy Namiestnikow Boskich, ieżeli niechcesz umrzeć bez Sakramentow świętych.

2. *Uwaga.* Tomasz á Kempis Kapłana názywa Kapelanem MARYI, bo iey Syna JEZUSA co dźień piastuie ná Ołtarzu. Więc iako Królowa nasza MARYA czystośćią przeszła wszystkich Swiętych, tak y nam niegodnym Kapłanom, czyli Kapelanom MARYI, trzeba się starać żebyśmy innych celowali czystośćią y świątobliwośćią. Sentyment S. Bernarda, *Serm: 2. de Assump: Inter tot animas omnium hominum qui salvantur, ut electa columba est una illa sola, quæ Christum genuit Virgo Mater, Puella Maria, quæ puritate profecto Cherubim, & Seraphim antecedit.*

Historya.

Pulcheria Cesarzowa wybudowała sławny Kośćioł honorowi Matki Boskiey pracowitey, y w tymże Kośćiele zá drogą relikwią kądźiel deponowała, ná pamiątkę ręcznych prac. (*Nicephorus.*) Niewstydź się pracować przykładem Maryi, przez pracę Bogu się podobasz, ile z dobrą intencyą, y próżnowaniu y inszym pokusom zagrodźisz drogę.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś Błogosławionego Jordana, który wiele chorych wyleczył Pasem który oddał ubogiemu, widźiał Pana JEZUSA opasanego; Ten Swięty idąc ná odwiedzenie źiemi świętey, poszedł szczęśliwie do źiemi żyiacych. Daruy y ty pas ubogim, day iałmużnę, bądź wstrzemieźliwy w iedzeniu, w pićiu, przyozdobisz JEZUSA y własną duszę.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Gdy trwoga w tenczas czyniemy rekurs do Boga, poki lata y zdrowie służy, sam niewie co mu się w głowie roi, gdy choroba śćiśnie, gdy śmierć ná nośie, dopiero potrzebny JEZUS. Jak uczynił Ewangeliczny Królik, gdy dusza w gardle, dopiero JEZUSA szuka: *Rogabat eum ut descenderet & sanaret Filium ejus, incipiebat enim mori. Joan: c. 4.* Ach! twoia iedynaczka dusza czy nie kona w łasce JEZUSA, proś żeby uzdrowił, ten Medyk mistyczny JEZUS.

Historya.

Jeden rospustnik przy śmierći obiecował

pokuto-

pokutować, to ieſt trzy ſłowa powiedźieć: Zmiłuy ſię ná demną Panie, y przez te ſłowa zbawienie ſwoie upewnić; gdy przez moſt iachał koń ſię potknął, wpadł w rzekę, tonąc zawołł: *Dæmones accipiant omnia:* Czarći niech biorą wſzyſtko. (*Tylkowſki fol.* 221.) Nieodkładay pokuty do śmierći, ieżeli bez pokuty niechceſz umrzeć.

2. *Uwaga.* MARYA Panna ieſt Gwiazda morza; álbowiem zá oświeceniem tey miſtyczney gwiazdy, żegluiemy do ſzczęśliwey wieczności; mòwi Amadeus: *Maria ſtella maris eſt, quia ſicut per ſtellam maris navigantes diriguntur ad portum, ita Chriſtiani per MARIAM diriguntur ad gloriam.* (*S. Amadeus Hom:* 8.) Niepokładay ufnośći w luminarzach świata, ktòre lada godźina zgaſną, Gwiazda miſtyczna MARYA iaśnieć będźie wiecznie.

Hiſtorya.

Gdy Swięty Stefan Wyznawca modlił ſię do MARYI Panny zá więźnia iednego, zaraz cudownie był uwolniony, á ći ktòrzy byli związali, związani ſtaneli przed fortą. (*Ex An: Cæl:*) Jeſteś związany ròżnemi grzechami, y paſsyami, proś żeby ćię rozwiązała MARYA Panna, y od wieczney ſtrzegła niewoli.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Auxencyuſza, ktòry maiąc ćiało ſkancerowane, robactwem napełnione, dźiwney ćierpliwośći ſtał ſię przykładem; gdy kto robaczka wyiął z rany, mòwił: że mi ćierpliwośći ieſteś przyczyną, gdy u-

bywa boleśći. Pielęguy ćielſko twoie wygodami, ſtoczą w krótce robacy, w proch ſię obroći, á z duſzą co ſię ſtanie? ieżeli niepoydźie ná pokarm ogniſtym piekielnym robakom.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga*. Błogoſławiony, komu dawca żywota życie daie; iak dał konaiącemu iuż ſynowi Królika Ewangelicznego: *Filius tuus vivit. Joan: c.* 4. O gdybyś y ty uſłyſzał *anima tua vivit:* Duſza twoia żyie, y żyć będźie w łaſce Zbawićiela wiecznie.

Hiſtorya.

Jeden Zakonnik wpadł w kontemplacyą o żywoćie wiecznym, że tam tyśiąc lat iak ieden dźień; gdy otym myślił, poczoł śpiewać wdźięcznie ptaſzek, chcąc go uchwyćić, zapędźił ſię do gaiu, gdźie przez trzyſta lat ſłuchał, á iemu ſię zdało, iakby przez trzy godźiny ſłuchał. (*Ex ſpecul: exempl:*) Ptaſzek ten był Anioł, który śpiewaniem pokazał żywota Błogoſławionego weſołość. Uważ ieżeli śpiewanie iednego Anioła taka była radość, o iaka weſołość ieſt w Niebie, gdźie tak wiele tyśięcy Aniołow y Swiętych śpiewaią bez przeſtanku: Swięty, S. S. Bóg zaſtępow. Takie weſołośći utracaſz przez każdy grzech śmiertelny; gardź doczeſnemi poćiechami, ieżeli wiecznie chceſz z Chryſtuſem ſię weſelić.

2. *Uwaga*. MARYA Panna ná źiemi żyiąc niebieſkiemi ſię napełniała poćiechami. Przyznaie S. Laurent: Juſtin: *Degebat quidem in*

carne,

carne, converſabatur ſupra carnem, carnisq́ moleſtias neſciebat. Żyiąc w ćiele, w duchu ſię unośiła do Nieba, do świętey wiecznośći.

Hiſtorya.

W Wenecyi ieſt obraz Matki Boſkiey cudowny, ná boku Kośćioła S. Marka; przy tym Obraźie ten ſię dźieie cud, gdy kto ma w dalekim kraiu przyiaćiela, á niewie o żyćiu iego; gdy zapaliwſzy przed tym Obrazem poſtawi świecę, ieżeli żyie przyiaćiel, czyli koligat, świeca ſię pali, ieżeli umarł, gaśnie świeca. (*Bagetta.*) Maſz wiele przyiaćioł, krewnych ná drugim świećie, niewieſz ieżeli żyią w Bogu; więc ſerce zapalone ogniem miłośći JEZUSA y MARYI ofiaruy Bogu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Dekoroza Biſkupa, ktory kazanie mowiąc do ludźi omdłał, zanieśiony do ołtarza, mowiąc te słowa: *Magnus Dominus & laudabilis nimis;* Wielki Pan Bog y chwalebny wielce, &c. oddał ducha Bogu. (*In vita ejus.*) Nauczay ſobie powierzonych według ſtanu y profeſsyi, wprzod iednak naucz ſię ſam dobrze żyć.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Jak zawſze być weſołym niepodobna, tak też zawſze melancholizować doczeſnemu y wiecznemu zdrowiu ſzkodźi; dla tego Pan Bog od wiekow ordynował, iedne dni niby ſmutne ferialne, drugie dni weſołe uroczyſte. Y Syn Boſki będąc ná źiemi zachował dni Swięte, przychodźił do Jerozolimy:

Erat

Erat festus dies Judæorum, & ascendit JESUS Jerosolimam. Joan: c. 5. Uważ iaka iest obserwa dni świętych u ćiebie: w dźień święty, idźiesz nie do Kośćioła, ále z strzelbą do lasu, z wędą ná rzekę, z gardłem otwartym do karczmy; porzuć takie przechadzki, pośpieszay z JEZUSEM do Kośćioła.

Historya.

Za Krola Zygmunta, Kasztelanowi Lubelskiemu we Wtorek Swiąteczny daią znać, że kaczki dźikie blisko padły; wyiachał ná łowy, puśćił ptaka, aż kilka kaczek schwyćił, powraca do śiebie wesoły, aż w torbie pocznie kaczka śpiewać: Ugonił Piotrek kaczora, ugonił Piotrek kaczora, y wsadźił ći go do wora; przelakł się koń, padł pod nim, y nogi złamał, ledwie co żyw przyszedł do śiebie; á diabeł wpostaći kaczora zniknoł. Miey w obserwancyi dni święte, ieżeli się boisz surowey ręki Boskiey.

2. *Uwaga.* Zachowała prawo Boskie Marya Panna, dni uroczyste po Anielsku celebrowała; mowi S. Hieronim: *Erat enim candidata multis meritorum virtutibus, & dealbata nive candidior.* MARYA Panna była zalecona wysokich cnot y zasług przymiotami, bielsza nad śnieg czystośćią.

Historya.

Swięty Edmund osobliwszy Kultor Matki Boskiey, miedzy inszym nabożeństwem do MARYI, miał ná pierśćieniu te słowa napisane:

ne: *Ave MARIA*, Zdrowaś Marya. Ryſuy te słowa ná ſercu twoim *Ave MARIA*, ábyś we dnie y w nocy mogł oddać honor MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Juliany Panny, ktòra była zá włoſy zawieſzona, roztopioną miedźią oblana, ogień zgotowany ná ieу ſpalenie łzami zgaśiła. Jeſt dla ćiebie piekielny zgotowany ogień, ogniſty opoiu, zapalczywy tyranie, nieczyſty Kupidynie; ſtaray ſię pokutnemi łzami zgaśić te upały mąk piekielnych y czyſcowych.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Jak choroby ſą dwoiakie, iedne duſzne, to ieſt grzechy, przez ktòre duſza nie tylko choruie, ále y umiera w łaſce Boſkiey; drugie ćieleśne, iako to: trądy, wrzody, kołtuny &c. ná wſzyſtkie te paroxyzmy zgotowane ſą lekarſtwa, dla chorob ćiała apteki, dla paroxyzmow duſzy, Sakramenta święte; ktòrych była figurą ſadzawka cudowna w Jerozolimie: *Erat autem Jeroſolimis probatica piſcina. Joan: cap. 5.* Bież co żywo do tey miſtyczney Jerozolimy, ſadzawki, z brudami grzechow, to ieſt do ſpowiedźi świętey.

Hiſtorya.

Nikokles medykow poczytał za ſzczęśliwych, bo ieżeli uleczą, ſkutek ich nie tylko ludźiom ále y słońcu iawny ieſt, ieżeli zaś umorzą, defekt ich źiemia pokrywa. (*Ant: part: 1. ſerm: 36.*) Naypewnieyſzy medyk JEZUS, do niego ſię uday we wſzyſtkich defektach, iak duſzy, tak y ćiała.

2.

2. *Uwaga.* Wielka to cnota ná źiemi záſłużyć ná beatyfikacyą, MARYA Panna ná źiemi żyiąc Aniołow przeſzła świątobliwośćią y czyſtośćią. Mowi Richardus *à S. Vict: c. 26. in Cant: Angelicam deniq; in terra adepta eſt puritatem & DEI ſimilitudinem; merito ergo prædicatur pulchra, quia & Diviná & Angelicam ſimilitudinem in terris eſt adepta.* Jeżeli nie o Anielſką, ſtaray ſię przynaymniey o ludzką czyſtość, według ſtanu ſwego.

Hiſtorya.

Jeden chory gdy uczynił ślub nabożeńſtwa do MARYI Panny, przez ſześć dni iemu ſię pokazywała MARYA Panna w wielkiey świátłośći y cudownie uzdrowiła. (*Ex An: Cæl: fol:* 145.) Bez uwagi ślubow nie czyń, ále ieżeliś uczynił dotrzymay, lepiey nieślubować, niżeli po ślubie po świętokradzku grzeſzyć.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Polikarpa feſt, ktory zá wiarę maiąc uſta kamieńmi zbite, oczy y ręce w Niebo podniozſzy ducha Chryſtuſowi oddał. Jeżeli ćię ludźie policzkuią cenſurami, napełniaią uſta zelżywośćiami, weſel ſię ztego, że maſz czaſtkę z Swiętemi Męczennikami.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Jak w Niebie rożne ſą Korony dla Swiętych, rożne graduſy, tak ná źiemi rożne ſa rodzaie utrapienia, y proby: Jako Syn Boſki ſam rożne kalectwa y paroxyzmy leczył; *Jacebat multitudo magna langventium: cæcorum, claudorum, aridorum. Joan: cap: 5.*

Jeżeli

Jeżeli podobne ćierpisz poroxyzmy, uważ, że godźien iest tego Bóg, godne Niebo żebyś iak naywięcey ućierpiał.

Historya.

Anthistenes spytany czemuby nie wiele miał uczniow? odpowiedźiał: *Aurea virgâ repello*, to iest, że drogo biorę zá naukę, dla tego nie wiele mam dyścypułow. (*Laer: lib: 6. c. 1.*) Nie tak postępuie Nauczyćiel nasz JEZUS, nie potrzebuie pieniędzy od uczniow swoich, ále naśladowcom swoim w świętey ćierpliwośći, płaći żywotem wiecznym.

2. *Uwaga.* Miasto iest chorych, y utrapionych MARYA Panna, przyznaie S. Anzelm: *Non incongrue ergo Virgo MARIA Civitas DEI appellatur, quam virginitas mentis & corporis, quasi murus ex omni parte vallavit, ut nullus unquam libidinis accessus adesset.* Słusznie miastem iest nazwana MARYA, ktora czystość myśli y ćiała, iak murem uzbroiła; ućiekay się do tego Miasta, w twoich mizeryach.

Historya.

W Niemczech wyższych znayduie się statua Nayśw: MARYI Panny, ktorą prawdźiwa panna może lekko nieść, ieżeli ktora panieństwo utraćiwszy waży się nieść, taką czuie ćiężkość iakby gorę dźwigała. (*Gumpperberg*) Miey czyste sumnienie wszystkie ćiężary chrześćiańskie będą rekreacyą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Symeona Biskupa,

ſkupa, ſukceſsora S. Jakuba Apoſtoła, ten maiąc lat 120. ſtraſzne męki poniosł zá Chryſtuſa, krzyżową śmierćią odebrał koronę męczęńſką. Nie exkuzuy ſię y ty od świętey ćierpliwośći ſtarośćią, áni ſłabośćią, miey dobrą wolę doda śił JEZUS do wytrzymania wſzelkich przećiwnośći.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Lubo człowiek ná świećie ma wiele mizeryi, ma też wiele poćieſzyćielow, y pomocnikow od ludźi, y z Nieba Swiętych Aniołow. Piſze Jan Swięty, że Anioł z Nieba zſtępował ná zlecenie chorych: *Angelus autem Domini deſcendebat ſecundum tempus in piſcinam. Joan: cap. 5.* Maſz po Chryſtuśie Medyka przy ſobie Swiętego Anioła Stroża, iemu ſię polecay.

Hiſtorya.

Jeden mieſzczanin był urażony ná ſąśiada, poradźił mu bezbożnik iakiś żeby zábił ſąśiada, złożył termin w nocy zabić, gdy ſię gotuie w drogę, ſtanoł przed nim młodźian, y pyta dokąd ſię wybieraſz? niechćiał ſię przyznać; poczoł młodźian mòwić: Jam ieſt ſtroż twòy Anioł; o nędzniku tak wiele tobie Bòg odpuśćił, á ty niechceſz darować krzywdy bliźniemu! Słyſząc to poczoł płakać, potym z wielkim żalem ſię wyſpowiadał. (*Tylkowſki*) Bądź wdźięczny Bogu y Aniołowi ſtrożowi, ktòry ćię ſtrzeże od złego á prowadźi do dobrego.

2. *Uwaga.* Swięty Ambroży Bramą nazywa

Maryą

Marya Pannę: *Quæ est hæc Porta nisi Maria? ideo clausa, quia Virgo.* Kto ieſt Bramą do nieba, ieżeli nie Marya, zamknięta ta brama pożądliwośćiom świata, napełniona delicyami Rayſkiemi. Staray ſię żeby y tobie MARYA Panna była Bramą do ſzczęśliwey wieczności.

Hiſtorya.

Sławny nauką Wieleb: X. Ludwik *de Ponte Soc: JESU* gdy rozmyślał boleśći Maryi Panny pod krzyżem ſtoiącey, uſłyſzał głos z uſt Krucifixa: *Niewiaſto oto ſyn twoy.* Bądź pamiętny ná mękę JEZUSA y boleśći MARYI, ábyś ſię mogł nazwać ſynem MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Barbata Biſkupa, ktory Longobardom Chryſtuſa opowiadał, ten narod Longobardow miał za Boga gadźinę, y iey ſkorę iadał. (*In vita ejus.*) Gorſze grzechy zá wſzyſtkie iadowite gadźiny, ktore codziennie połykaſz; proś Swiętego Patrona áby ćię od tey ślepoty ratował modlitwą ſwoią.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Nic niemaſz milſzego człowiekowi żyiącemu, iako zdrowie zupełne, dla tego Pan JEZUS pytał pacyenta: *Vis ſanus fieri? Joan: c. 5. Chceſz być zdrowym?* milſze iednak ieſt zdrowie duſzy dla pozyſkania, ktorego zdrowia Syn Boſki ſtał ſię Medykiem; czy nie zgubiłeś zdrowie duſzy przez złośći twoie? czy nie zachwyćiłeś paroxyzmow śmiertelnych? ieżeli źle ſię maſz, proś tego miſtycznego Medyka JEZUSA, áby przywrocił zupełne zdrowie duſzy. *Hi-*

Hiſtorya.

Pythagoras nauczał że trzech rzeczy trzeba prośić, osobliwie o piekność twarzy, o bogactwa, y o dobre zdrowie; bo tych rzeczy bez łaſki Boſkiey dokazać nie możemy. (*Eraſm: Rot: lib:* 8.) Proś Boga o te dary, to ieſt: o zdrowie duſzy y ćiała, o doſtatki wieczne, o wieczney trwałośći ozdobę.

2. *Uwaga.* Godność MARYI całego świata ozdoby celuie, mówi Swięty Jan Chryzoſtom: *Maria ſpecioſior & dignior facta eſt, quam totus mundus;* MARYA ozdobnieyſza y godnieyſza ſtała ſię, niżeli świat cały. Wyniosł ćię Bóg nad inne kreatury, ſtaray ſię żebyś był wdźięcznym Bogu, żebyś czyſtośćią ſumnienia ſerce Boſkie delektował.

Hiſtorya.

Swiętemu Bonifacyuſzowi Biſkupowi w chorobie pokazawſzy ſię Marya Panna poćieſzyła; gdy do nog iey upadł, rzekła: Marya Panna: *Sanctificavi & adhuc ſanctificabo te,* poświęćiłam y ieſzcze poświęcę ćię. (*Ex Anno Cal:*) Staray ſię co dźień o więkſzą doſkonałość.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Eucheryuſza Biſkupa, który z tych ſłow do Boga ſię nawroćił: *Præterit figura hujus mundi.* Przemija ozdoba świata tego. Pamiętay y ty, że wſzyſtkie ozdoby świata tego w krótce zgaſną.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Poki ſzczęśćie ſłuży, wiele ieſt przyiaćioł, wiele braći y koligaći pochlebiaią, applau-

applauduią kuflowi przyiaćiele; wprzypadku trudno barzo znaleść przyiaćiela; iako śię ztym odezwał przed JEZUSEM, Ewangeliczny Pacyent: *Domine! hominem non habeo. Joan: 5.* Panie, człowieka nie mam, któryby mię podźwignoł. Więc niepokładay nadźiei w respektach ludzkich, ftaray śię żeby JEZUS był tobie przyiaćielem, który ćię w żyćiu y przy śmierci nieopuśći.

Hiftorya.

Chilon wierny przyiaćiel wzawartey przyiaźni, nauczał: że w nieszczęśćiu mamy probować kto wierny ieft przyiaćiel; w szczęśliwymbowiem czaśie, iaki taki do kolligacyi śię przyznaie. (*Laertius*) Bądź przyiaćielem ginącym ludźiom, nie dla nagrody, ale z miłośći Chrześćiańskiey.

2. *Uwaga.* Wszyftkie pieknośći, wszyftkie ozdoby, wszyftkie słodkośći Bóg wylał ná Maryą; mówi S. Bonawentura *Lect: 6. in spec: B. V. Quidquid poft DEUM pulchrius, quidquid dulcius, quidquid jucundius in gloria eft, hoc Maria, hoc in Maria, hoc per Mariam.* Miey tę Regnantkę zá przyiaćiołkę y Patronkę, ona ćię w mizeryach nieopuśći, poda Maćierzyńską rękę.

Hiftorya.

Twierdźi Swięty Grzegorz Naz: że Swiętey Juftynie Pannie czary szkodźić nie mogły, z tey racyi, że MARYĄ Pannę miała zá Protektorkę. W naszych kraiach wiele dokazuią

czarownice; proś MARYI áby ćię ſtrzegła od tey ſzatańſkiey złośći, ktòra záſzkodźić może ćiału y duſzy.

3. *Uwaga*. Dźiś feſt S. Felixa Biſkupa, ktòry po pracach Apoſtolſkich, widźiał złotemi literami napiſane Imie ſwoie w księgach żywota. Pracuy ochotnie przykładem Swiętych Bożych, ábyś przez łaſkę Boſką y właſne prace pochodzące z łaſki Boſkiey, imie twoie zapiſał w księgach żywota, czego dokazać możeſz zá łaſką Boſką.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga*. Pan JEZUS chce żebyśmy co raz w większe cnoty poſtępowali; niepodoba śię JEZUSOWI, gdy kto leży w gnuśnośćiach, y dla tego zleczywſzy chorego kazał wſtać: *Dicit ei JESUS ſurge. Joan: cap.* 5. Rzekł mu JEZUS wſtań. Mòwi do ćiebie JEZUS *ſurge*, wſtań, czyli powſtań z nałogu nieczyſty ćieleśniku, opoiu, zdźierco, tyranie, śiepaczu cudzey ſławy, &c. *ſurge*.

Hiſtorya.

Solon nauczał, kto chce rządźić drugiemi, ſam powinien we wſzyſtkich cnotach być doſkonałym, powinien umieć panować nad właſnemi paſsyami. (*Eraſm: & Laert:*) Zebyś kśiąg tyśiąc wydał, żebyś gwiazdy po niebie liczył, nie wiele to pomoże zbawieniu duſzy twoiey, ieżeli nie będźieſz miał cnoty, nie będźieſz mortyfikował paſsyi y namiętnośći twoich.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Marya Panna wszystkiemi cnotami świećiła; Swięty Anzelm o niey mowi: *Pulchra est Maria ad intuendum, amabilis ad Conregnandum, delectabilis ad vidędũ, summa enim lætitia est post Deum eam intueri & in ejus laudibus delectari.* Piekna MARYA ná spoyrzenie, pożądana do Krôlowania; naywiększe wesele w Niebie po Bogu z widzenia MARYI. Naśladuy cnoty Maryi Panny, iako to: czystość, pokorę &c. abyś z nią krolował wiecznie.

Historya.

Twierdźi Baroniusz, gdy w Rzymie straszne grassowało powietrze, po 80. ludźi ná godźinę trupem pádało; S. Grzegorz Papież sam niosł Obraz Matki Boskiey z processyą, pod czas ktòrey processyi, widźiano Anioła miecz gniewu Boskiego, do pochew chowaiącego; y głosy Anielskie słyszane były: *Regina Cæli lætare Alleluja*, Krolowa Nieba wesel się Alleluia, &c. Powietrze zaraz ustało. Miey poszanowania Obrazow Matki Boskiey; proś żeby powietrze grzechowe ustało, ktòre grassuie w sercu twoim.

3. *Uwaga.* Dźiś iest pamiątka S. Małgorzaty, ktòrą piesek zaprowadźił do zgniłego trupa, niegdyś kochanka swego, ktòrą brzydkośćią przestraszona,porzućiła świecką konwersacyą, nawrociła się całym sercem do Boga. (*In vita ejus.*) Widźisz, że w oczach twoich wynoszą do domu wiecznośći, do pogrzebu,

pamiętay, że y ty poydźieſz tym traktem wkrótce.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Nie doſyć powſtać z nałogu, nie doſyć ſię ſpowiadać, ále trzeba oddalić okazye prowadzące do grzechu; dla tego Syn Boſki będąc ná źiemi w ćiele ludzkim, uzdrowiwſzy pacyenta kazał z tego mieyſca łożko nieść: *Tolle grabatum tuum & ambula. Joan: c. 5.* Ach czy raz Duch Swięty mówi do ſerca twego: *Tolle grabatum*, oddal tę y ową okazyą, która ćię proſto prowadźi do piekła; á ty śpiſz ná obie uſzy, iakbyś o tym nieſłyſzał, ockni ſię nędzny grzeſzniku, żebyś wiecznie niezaſnoł.

Hiſtorya.

Piſze X. Ottohelli (w kśiążce Mądrość doſkonała:) był ieden Kapłan leżący w nieczyſtym nałogu, ten chory będąc uſłyſzawſzy dekret zatracenia, od trzech ſzatanow promulgowany, rzekł do cudzołożnicy: Ja idę do piekła, y ty wkrótce poydźieſz; w teyże nocy umarł; przy trupie pioruny ſłyſzane były, y fetor piekielny; cudzołożnica po dni kilku nagle umarła bez nadźiej zbawienia. *Tolle grabatum*, oddal okazye grzechow, ieżeli niechceſz wiecznie zginąć.

2. *Uwaga.* MARYI Panny intercesſya oddali grzechowe okazye, łaſkami od Boga powierzonemi; Mówi B. Albertus: *Maria ipſa eſt locus theſaurorũ DEI*; Ona ieſt mieyſcem ſkarbow y dobrodźieyſtw Boſkich. *Hi-*

Historya.

Pobożny Klient Maryi dnia 21. Lutego ktòrego umaił, widźiał wielkie pułki nabożnych klientow pod płaszczem Maryi Panny. (*Ex An. Cal.*) Chroń śię teraz tumultow światowych, ieżeli w Niebie chcesz być policzony miedzy pułkami Klientow MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka Błogosławionego Mikołaia, do ktòrego JEZUS rzekł: *Nicolae sequere me,* Mikołaiu idź za mną. Pod czas Mszy S. Jezus mu śię pokazał; Tenże ná dźień czasem dwanaśćie tyśięcy razy zmòwił Oycze nasz y Zdrowaś Marya. (*Ex vita ejus.*) Woła y ćiebie JEZUS, żebyś szedł w ślady iego: *sequere me,* á iakże idźiesz? zawstydź śię, że barźiey słuchasz powołania świata. Przykładem tego Swiętego, mòw często y nabożnie Pacierz, y Zdrowaś Marya.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Są tacy ludźie, ktòrzy śmiertelne grzechy taią ná spowiedźi, albo zá nic maią, á nie potrzebnemi skrupułami Spowiednikow turbuią. Jak Zydźi zá grzech maią w dźień Sobotny w ręce wźiąć pieniądze, dotknąć śię iakiey rzeczy, iak przymawiali uzdrowionemu od JEZUSA że nośił łoże: *Sabbathum est, non licet tibi tollere grabatum tuum. Joan: c. 5.* A śmiertelnemi grzechami, wykrętami, Boga obraźić maią zá sztukę; Syna Boskiego ná śmierć dekretować, ná hanicbnym zawieśic krzyżu, zá zelozyą maia. Je-

żeliś záchwyćił tey żydowſkiey hypokryzyi, wyrzecz ſię przy Sakramentalney ſpowiedźi.

Hiſtorya.

Pelagiuſz Puſtelnik popełniwſzy grzech myślą, gdy niechćiał ſię ſpowiadać dla wſtydu, zoſtał Zakonnikiem, iednak nędzny grzechu tego niepowiedźiał ná ſpowiedźi, gdy umarł po długich poſtach y mortyfikacyach, miany był zá Swiętego; álić ćiało nie mogło leżeć ná mieyſcu świętym, ſpytany od ſtarſzego, wſtał z grobu, y oznaymił, że był potępiony zá grzech zataiony ná ſpowiedźi, ćielſko iego było potym wyrzucone ná błoto. (*Ex ſpec: exempl:*) Zawſtydź ſię teraz przed iednym Kapłanem, ieżeli niechceſz być zawſtydzonym przed całym światem.

2. *Uwaga.* Gdy ſię gotuieſz do ſpowiedźi, proś oświecenia Ducha Swiętego, y interceſſyi MARYI, mów ſłowy Dionizyuſza Kartuzyana: *O dulcis! delectabilis! o amana! o redolentiſsima præamabilisq; Maria! lib: 3. art: 31. de laud: B. V.* O ſłodka! o naymilſza! o naypieknieyſza MARYO Panno! modl ſię zá mnie grzeſznika.

Hiſtorya.

Swięty Andrzey Kretenczyk Kultor oſobliwſzy MARYI, ſłyſzał modlącą ſię Matkę Boſką zá grzechy ludzkie, żeby Bóg niekarał. (*Nadazy*) Ubiłby piorun ſprawiedliwośći Boſkiey nie iednego, gdyby nie interceſsya MARYI ſalwowała.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś S. Maćieia Fest, ktòry był powołany ná mieysce zdraycy Judaszа, pod czas elekcyi światło z Nieba ogarnęło, po długich pracach był ná krzyżu zawieszony, potym kijmi, kamieńmi ubity zá Chrystusa; po śmierći wiele ślepych oświećił. Jednemu Kapłanowi niedbałemu uczynił znak ná czele napominaiąc do cnoty. Gdźie ćiało leżało widźiane światło było, y źrzodło wyszło z tego mieysca. Nie bądź y ty zdradliwym Judaszem, żeby Bòg ná mieysce twoie drugiego niepowołał.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Jak ryba żyć długo nie może wyrzucona ná źiemię suchą; tak dusza nasza oddalona od Bogomyślnośći, traci duchowne życie. Pokazał to Syn Boski, gdy będąc ná źiemi, zawsze się chronił konwersacyi ludzkiey, gdźie można było: *JESUS autem declinavit à turba constituta in loco. Joan: 5.* JEZUS zaś schronił się przed rzeszą. Niebratay się *cum turbis* z tumultami światowemi, ieżeli żyć chcesz bez turbacyi.

Historya.

Sokrates nauczał dyscypułow swoich tych trzech reguł, áby ná myśli chowali rostropność, ná twarzy wstyd, w uśćiech milczenie: *In animo prudentiam, in vultu verecundiam, in lingva silentium. Maxim: ser:* 41. Lepiey milczeć, niżeli bluzgać co ślina przynieśie ná ięzyk, z obrazą Boską, z zgorszeniem ludźi.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* MARYA Panna słodkośćią swoią napełnia wszystkich. Przyznaie Dionizyusz Kartuzyanin: *Universam triumphantem ac militantem Ecclesiam dulcedine tua mira ac magna, magnifice ac clementer reficis & perfundis.* Słodkośćią dźiwną (o Marya) napełniasz Kośćioł tryumfuiący y woiuiący.

Historya.

Alfons Krol drugi Hiszpański gdy zamyślał krzyżyk szacowny zrobiwszy ofiarować Matce Boskiey boleśney, gdy wyszedł z kośćioła, spotkał młodźianow, ktorzy mu deklarowali zrobić; obiadu niezakończył, krzyżyk gotowy znalazł. (*Baron: An.* 190.) Byli to Aniołowie SS. w osobach młodźianow. Staray się ofiarować krzyżyki codźienne, ktore ćierpisz JEZUSOWI, y Matce iego boleśney MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Aldetrudy, na ktorey głowie gwiazdy były widźiane, także był widźiany iasny plastr miodu w uśćiech. Ciebie podobno ogarneły nie iasne gwiazdy, ále ćiemnośći grzechow; rospędźisz te ćiemnośći szczerą pokutą.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Nie miałby ten zupełnego rozumu, ktoryby wyćiągniony z morza, czyli z głębokiey studni, z nowu się tam kwapił. Wyćiągneła ćię łaska Boska z przepaśći piekielney, do ktorey ćię zagarnoł był grzech śmiertelny, więc się niewracay do tey przepaśći, słuchay przestrogi JEZUSA: *Ecce sanus*

factus es, iam noli peccare ne deterius aliquid tibi contingat. Joan: c. 5. Oto zdrowy ieſteś nie grzeſz więcey, żeby ćię co gorſzego nieſpotkało.

Hiſtorya.

Trochilus uczen Platona wybrnowſzy z morza, okno zamurować kazał z tey ſtrony, które było przećiw morzu, żeby znowu ſię nie pokuśił zapuśćić ſię ná morze. (*Bielicki S. J.*) Wybrnołeś grzeſzniku z bezdenności piekielney przez pokutę, niewracayże ſię znowu do tey przepaśći, zamuruy okna, oddal okazye.

2. *Uwaga.* MARYA Panna wſzyſtkim ſię podoba; Bogu cnotami, Aniołom czyſtośćią, ludźiom miłośierdźiem: *Omnibus enim placet* (*MARIA*) *DEO, Angelis, juſtis, & peccatoribus. Albertus Mag:* Staray ſię y ty Bogu ſię podobać cnotami, Aniołom czyſtośćią ſerca, MARYI nabożeńſtwem.

Hiſtorya.

Filip Auguſt Francuſki Krol kultor oſobliwſzy Matki Boſkiey, dźiś dekret poſtanowił, żeby wſzyſcy Zydźi byli wygnani z krolеſtwa, iako nieprzyiaćiele Boga y Maryi. (*Ex An. Cæl.*) Dla miłośći Boga y MARYI wypędź z domu ſerca twego wſzyſtkie niewierności.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Neſtorego Biſkupa, ktory ná torturach mowił z Chryſtuſem Bogiem moim: byłem, ieſtem y będę. Gdy lud ſię modlił, ná krzyżu wiſząc powiedźiał Amen, y poſzedł do Chryſtuſa. Staray ſię żebyś zawſze był z JEZUSEM przez łaſkę.

DZIEN

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Nie dźiw że nam zá dobroć czásem płacą złośćią; oto Syn Boſki żydom chćiał niebo otworzyć, á oni zá takie dobrodźieystwo uſtawicznie śćigali ná zabićie JEZUSA: *Propterea ergo magis quærebant eum Judæi interficere. Joan: c. 5.* Ach czy nie śćigaſz y ty ná zamordowanie JEZUSA, po tak wielkich wyświadczonych łaſkach! porzuć tak zuchwałe zamyſły.

Hiſtorya.

Plato Aryſtotelesa nazywał mułem, bo iak muł mlekiem ſię karmi matki, á matkę bije kopytami, tak Aryſtoteles wźiowſzy od Platona naukę, potym go infeſtował. (*Elianus libr: 4.*) Odbieraſz od Boga codźienne dobrodźieyſtwo, niebądźże niewdźięcznym iak muł nierozumny.

2. *Uwaga.* Piekności wſzyſtkiego ſtworzenia Bóg ſkoncentrował w MARYI, mówi Gwilelmus: *Pulchritudo quælibet reperta in creaturis omnibus ſparſim, tota colligitur in Beata.* Piekności ktore maia kreatury po częśći, MARYA w ſobie zawiera razem.

Hiſtorya.

Błogoſławiona Angela *de Fulgineo* ile razy roſpamiętywała boleśći Maryi, tyle razy Marya Panna ią obłapiała, y mile całowała. (*Bolandus*) Jeżeli chceſz przyść do tak poufałey przyiaźni Matki Boſkiey, bądź kultorem iey boleśći; wyſtrzegay ſię światowey kõfidencyi.

3. *Uwaga.*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosławionego Jana, ktòry postrzegszy że świecka dama nośi włośiennicę, zapalił się do surowośći żyćia, zawsze pośćił procz festow. Zawstydź się y ty, że światowi niektòrzy ludźie więcey ćierpią pracuią y znoszą, niżeli ty dla nieba, dla szczęśliwey wiecznośći; mòw z Augustynem Swiętym: Mogli ći, y ći dobrze żyć, Bogu służyć, á czemu ty niemożesz; możesz z łaski Boskiey, tylko niechcesz.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Tą iest nauka pospolita Teologij świętey, że śmiertelnie zgrzeszywszy człowiek, nie może własnemi natury śiłami powstać, bez osobliwszey łaski Boskiey uprzedzaiącey. Powiedźiał to sam Pan JEZUS: *Quos vult vivificat, Joan: c. 5.* Boyże się tego nieszczęśćia utraty łaski Boskiey, śmierći wieczney

Historya.

Thales Miłezius mawiał wszystko to iedno żyćie y śmierć, gdy mu ktoś przymowił: gdy tak nauczasz że iedno żyćie co y śmierć, czemu sam nieumierasz? odpowiedźiał: *Ob hoc ipsum quia nihil refert*, dla tego nieumieram, bo mi iedno żyć y umierać. (*Bruson: lib: 7.*) Nie tak trzeba się bać śmierći, iak barźiey tego, co nas spotka po śmierći, iak wieczność, czy niewieczna śmierć.

2. *Uwaga.* Maryą Pannę Swięty Bernardus wita takim stylem: *Sacro-sanctæ Trinitatis ultimum complementum artificium DEI, in*

quo DEUS Pater ſuam omnipotentiam, DEUS Filius ſuam ſapientiam, DEUS Spiritus Sanctus omnia dona gratiarũ ſuarum accumulavit. Witay cudowny Przybytku Tròycy Swiętey, MARYA, tobie kommunikował Bòg Oyćiec ſwoię wſzechmocność, Bòg Syn ſwoię mądrość, Bòg Duch Swięty dary wſzyſtkich łaſk ſwoich.

Hiſtorya.

We Włoſzech w Portrećie ieſt Kośćioł Matki Boſkiey nazwany: *de Ponte*, gdy kto ogarniony od nieprzyiaćioł ſpoyrzy ná ten Kośćioł, uwolniony bywa. (*Sanſovinus*) Sćigaią duſzni nieprzyiaćiele ná pożarćie nędzney duſzy, weſtchni ſerdecznie do MARYI, ona ſpoyrzy z nieba łaſkawym okiem.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka Lupicyna, ktòry gdy był przymuſzony do małżeńſtwa, wyſzedł z oyczyzny ná puſzczą, ktòremu ná pożywienie Bòg ukazał ſkarb w źiemi zakryty. Skarb naſz zakryty ieſt niebo, ſtaray ſię żebyś kiedy wykopał ſkarb ten zakryty niebo.

MARTIUS

MARZEC

DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Inſze ſą ſądy Boſkie, inſze ludzkie; ludźie ſądzą według allegacyi Patronow, Bòg wſzyſtko widźi, ſkrytośći ſerca przenika. Odezwał ſię z ſprawiedliwośćią ſądow ſwoich Chryſtus Pan: *Judicium meum juſtum eſt.*

Joan.

Joan: c. 5. Sąd mòy ſprawiedliwy ieſt. Nie ſądź ni kogo nieſprawiedliwie, ieżeli niechceſz ná ſtraſzliwym ſądźie ſprawiedliwie być potępionym.

Hiſtorya.

Jeden Zakonnik młody, ále nabożny, po profeſsyi wkrótce umarł, gdy ſię pokazał z czyſca, tymi słowy zawołał: *Nemo credit, nemo credit, quam ſeverè DEUS judicat;* żaden niewierzy, żaden niewierzy, iak śćiśle Bòg ſądźi. (*Ex ſpecul: exempl:*) Boyże ſię ſądow ſtraſzliwych Boſkich, oſądź śiebie ſamego teraz przy Sakramentalney ſpowiedźi.

2. *Uwaga.* Znaleść Marya, ieſt to znaleść wſzelkie dobro, wſzelkie błogosławieńſtwo. Swiadkiem Idiota: *Inventa Maria, invenitur omne bonū.* Jakże ſzukaſz tego ſkarbu Maryi, żada roſkoſz odwodźi ćię od nabożeſtwa Maryi

Hiſtorya.

W Hiſzpanij dźiś iedney paſtuſzce pokazawſzy ſię Marya Panna kośćioł budować kazała, ktòry mocą Boſką y zá kooperacyą ludzką wkròtce ſtanoł. (*Ex An. Cal.*) Niegardźi Marya y paſtuſzkami, y naywiękſzemi proſtaczkami, ktòrzy iey wiernie służą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka ieſt Swiętey Dominiany Panny, ktòra w ogrodźie matki ſwoiey zbudowawſzy budkę, mieſzkała przy uſtawicznych mortyfikacyach; oſobliwie miała modeſtyą oczu, y wſtrzemięźliwość ięzyka. Temi zmysłami naybarźiey obrażamy Bóga ię-

zykiem

zykiem y widzeniem; więc ogrodź te zmyśły modestyą, wstrzemieźliwośćią, á tak zagrodźisz drogę złym okazyom, ćiężkim grzechom.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga*. Szczęśliwy kogo Bóg chwali, y rekommenduie światu y niebu, álbowiem pochwała Boska niepodlega żadnym fałszom; światowe pochwały ledwie godne są czasem dobrego słowa. Chrystus Pan dał piekny panegiryk S. Janowi Chrzcicielowi: *Ille erat lucerna lucens & ardens. Joan: c. 5.* On był pochodnią goraiącą y pałaiącą. Przyświecasz że drugim światłem dobrego przykładu? rzucasz podobno złośći cymerye, piekielne ćiemnośći.

Historya.

Diogenes Cynikus, tak trzymał o pospolitym zdaniu ludźi, że ludźie lubo barźiey chwalą dobrych ludźi uczonych, statecznych; iednak pospolićie barźiey się boią, y niżey się kłaniaią pieniężnym bogaczom, za takiemi większa idźie kawalkata. (*Laertius*) Bogu samemu należy chwała, á człowiekowi nędznemu konfuzya zá grzechy, niedoskonałośći, nie masz większey konfuzyi, iak gdy kto niegodnego chwali; więc chwałę wszelką oddaway nie ludźiom, ále Bogu nieśmiertelnemu.

2. *Uwaga*. Marya napełniona iest od Boga wszelkiemi dobrami: *Quidquid bonum est sive in cælo, sive in terra, reclusit DEUS in Maria.* (*S. Bernardus*) Cokolwiek dobrego

może

może ſię znaleść ná ziemi y w niebie, wſzyſtko Bóg zawarł w MARYI.

Hiſtorya.

Lucyna nawrocona do Boga kazaniem, w nocy odprawuiąc Rożaniec, przez całą część boleſną biczowała ſię, roſpamiętywaiąc boleśći JEZUSA y MARYI. (*Mayr.*) Miey we zwyczaiu odprawuiąc Rożance, Koronki, uczynić iaką mortyfikacyą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Ceady Biſkupa, który ile razy ſłyſzał ſzturmy, wiatry, pioruny, tyle razy łzami ſię zalewał pamiętaiąc ná ſtraſzliwy ſąd Pana Boga. Przed śmierćią przez dni śiedm Brat umarły, y Aniołowie SS. pokazowali ſię, wzywaiąc do wiecznych dobr. Gdy ſłyſzyſz pioruny niech ćię nietrapi hypokondryczna boiaźń, ále święta trwoga ſądow ſprawiedliwego Boga.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Kto ma zá świadka niewinnośći ſwoiey Boga, y właſne ſumnienie, nie będźie nigdy zawſtydzony. Takiego świadka miał niewinnośći ſwoiey Syn Boſki: *Alius eſt qui teſtimoniũ perhibet de me & ſcio quia verum eſt teſtimonium. Joan: cap:* 5.

Hiſtorya.

Gdy miedzy Neronem y Trazeuſzem były wielkie nieprzyiaźni, pochlebca Nerona gdy wiele świadczył przećiw Trazeuſzowi, Nero zawołał: O gdyby mię tak kochał Trazeuſz, iak ieſteś ſędźia ſprawiedliwy. (*Eraſ: apoph:*)

Ni komu łatwieyſzey niedaiemy wiary, iako tym, ktòrzy źle mòwią o naſzych adwerſarzach, nieprzyiaćiołach. Chroń ſię świadczyć nieſprawiedliwie, pamiętay że Bòg ieſt Sędźia ktòry wie o wſzyſtkim.

2. *Uwaga*. Ozdoba natury ludzkiey Márya Panna: *DEO digna Filia, humanæ naturæ venuſtas. Certabant inter ſe ſæcula, quodnam ortu ſuo gloriaretur.* (*S. Joan: Damaſc: orat: 1.*) Godna oblicza Boſkiego Cȯrka MARYA, certowały wieki o Jey święte narodzenie. Bądź obligowany Bogu y MARYI żeś śię narodźił po narodzeniu MARYI, ktȯra przez Syna ſwoiego JEZUSA zniosła przekleńſtwo narodu ludzkiego.

Hiſtorya.

We Francyi niedaleko Aurelij cudowny ieſt obraz Matki Boſkiey, przed tym obrazem wiśi ná łańcuchu cyrkuł albo koło wielkie, ktòre ledwie ſto ludźi ruſzyć może; gdy kto lubo daleko będąc wniebeſpieczeńſtwie ślub czyni do tego obrazu, koło z wielkim ſzeleſtem ſamo ſię obraca. (*Hiſtoria rerum Gall:*) Slubowałeś Bogu y MARYI ſłużyć wiernie wpiſuiąc ſię w bractwa iakie, niezapominay powinnośći y obligacyi.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka Winwalocego Opata Krȯlewſkiego rodu, ten ſto razy ná każdy y ſto razy w każdą noc modlitwę odprawował. Ná śmierć ſię gotuiąc; wźiowſzy wiatyk przy ołtarzu, oddał Panu Bogu ducha.

Ten

Ten Swięty sto razy gotował się ná śmierć co dźień, ty podobno ledwie raz w roku czynisz reflexią, żeś śmiertelny; że nie masz tu wiecznego mieszkania.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Kto chwały próżney szuka, Bogu krzywdę czyni; gdyż Bóg powinien być we wszystkich sprawach chwalony; tracą tacy ludźie wiarę, y łaskę Boską. wymawiał to Syn Boski żydom: *Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis. Joan: c. 5.* Jeżeli co chwalebnego czynisz, nie sobie to przypisuy, ále Wszechmocnośći Boskiey.

Historya.

Demosthenes gdy był Posłem u Filipa Macedona, tę odniosł pochwałę: nazwał go piekney urody, gładkiey mowy, y wstrzemieźliwego w pićiu; z ktorey pochwały nie był kontent Demostenes, mowiąc: Tak chwalą baby, oszustow, y pijakow. (*Plut: libr:* 4. *Apoph:*) Zginoł kto według świata żyćie swoie dispo- nuie, niepodobno wszystkim się podobać, ieden chwali, drugi gani, iedē tak, drugi inaczey tłumaczy. Staray się być od Boga chwalonym.

2. *Uwaga.* Pieknośé twarzy Maryi będźie weselem naszym, po Bogu, ozdobą swoią będźie ćieszyła. Mowi Swięty Bernard *serm:* 2. *Gratiosus tuus vultus, Beata Virgo, nobis appareat in extremis, formositas speciei tuæ lætificet spiritum nostrū egredientem.* Wdźięczna twarz twoia Błogosławiona Panno, niech się

nam pokaże w godźinę śmierći, niech piekność twarzy twoiey uwefela dufzę nafzę z ćiała wychodzącą.

Hiftorya.

Gdy uprośiła u Syna fwego Marya Panna, Swięt: Rupertowi dar wyfokiey mądrośći, napomniała go ażeby fię chronił niedbalftwa, y żeby łafką Bofką niegardźił. (*In vita ejus.*) Maiz od Boga dany rozum, niezażyway go ná figle, ná fzalbierftwa, ná zgubę bliźniego, ále zażyway ná chwałę Bofką, dáną łafką zarabiay ná więkfze łafki Bofkie.

3. *Uwaga.* Dźiś uroczyftość S. Kazimierza Królewica, który ćiało fwoie dręczył dyfcyplinami, łancufzkami, włośiennicą; fypiał ná gołey źiemi, zámiaft podufzki cegła, o północy do Kośćioła chodźił ná modlitwę, do Mfzy fługiwał z wielką pokorą, w chorobie raczey obrał śmierć niżeli utratę czyftośći. Miał ten Swięty delikatne Królewfkie ćiało, iednak trapił mortyfikacyami; á ty ćielfko twoie iak bożka pielęguiefz ná ogień piekielny.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Ma Pan Bóg o nas ftaranie, nafze zamyfły y imprezy częftokroć faluią, Bóg prowizor nieomylny; pokazał ten dokument opatrznośći fwoiey JEZUS, gdy widząc wielkie mnoftwo ludu, rzekł do Filipa: *Unde emẽmus panes, ut manducent hi. Joan: c. 6.* Zkąd kupiemy chleba, áby pożywali ći Ludźie. Odday fię do opatrznośći Bofkiey, á nigdy

gdy niedoznaſz uboſtwa y niedoſtatku.

Hiſtorya.

Gdy Koſmus Florentſki poſłał Krolowi Aragońſkiemu kśięgi Liwiuſza, Medycy niepozwolili dotknąc śię, áżeby nieotruł śię Krol z kśiąg przyſłanych od nieprzyiaćiela, Krol ná to bynaymniey nieuważaiąc czytał kśięgi, mowiąc: *An ignoratis Regum animas eſse ſub cura Deorum*; álbo niewiećie tego, że duſze Krolow, w rękach prowidencyi Boſkiey. (*Æneas Silvius.*) Odday śię do opatrznośći Boſkiey, we wſzełkich indigencyach twoich, á żadna złość tobie niezaſzkodźi.

2. *Uwaga.* Niepoſpolity to cud, że Marya Panna ze świata wyżey wygorowała nád Anielſkie chory. Przyznaie S. Piotr Chryzolog: *Hoc mirificum fuit quod de deſerto hoc eſt, humano genere, à gratia derelicto, & deſerto Virgo aſcendere poſſit.* Nieſztuka to żyć po Anielſku w niebie, ále w ludzkim ćiele Aniołow celować świątobliwośćią, to cud nad cudami.

Hiſtorya.

Błogoſławiony Izaiaſz zakonu Auguſtyna S. cudownie miał wlana mądrość od Maryi, tenże Błogoſławiony wzywaniem Imienia MARYI, umarłego wſkrześił. (*Hiſtoryk życia iego.*) Chceſz mieć prawdźiwą mądrość, proś Boga y MARYI ona ći udźieli łaſkawie, ktora mądrość może być z chwałą Boſką, y z pożytkiem duſzy twoiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wirgiliuſza Arcy-biſkupa, ktòry zdradę ſzatańſką poznał, gdy do niego przyprowadźili byli okręty naładowane doſtatkami. Bądź oſtrożnym wzdradach ſzatańſkich.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Szacuie drogo Pan Bòg czas powierzony zbawieniu naſzemu, zbierać każe naymnieyſze fragmenciki czaſu zbawiennego: *Colligite quæ ſuperaverunt fragmenta. Joan: c.* 6. Nieważ lekce małych defektow, z ktòrych wyroſną większe exceſsy.

Hiſtorya.

W Paryżu ſtudent umieraiąc płakał, ktòrego Syllo profeſsor diſponował, po śmierci pokazał potępienie ſwoie, oznaymuiąc: że płakał nie zá grzechy, ále że młody umierał. (*S. Bernardinus fol:* 294.) Uważ ſtraſzne ſądy Boſkie, iako ćiężko karze grzeſznikow, y zá małe grzechy, co do naſzego zdania.

2. *Uwaga.* Poſłuchaymy dźiś o dźiwney godnośći MARYI, zdania S. Bernardyna Seneńſkiego, ktòry *tract:* 3. świadczy: *O Fæmina mirabiliter ſingularis, & ſingulariter mirabilis, per quam elementa renovantur, inferna reſerantur, dæmones conculcantur, homines ſalvantur, Angeli integrantur.* O cudo niewiaſt MARYA Panno! przez ćię świat ſię odrodźił, z piekielnych ćiemnośći, to ieſt z otchłani, niebo ſię napełniło, ludźie ſą zbawieni, Aniołowie ſą uweſeleni, Chory Niebieſkie náprawione.

Hiſto-

Historya.

Swiadczy Pisarz żyćia Swiętey Birgitty, że ta Swięta barźiey kochała Marya Pannę, niżeli męża, niżeli dźieći, y przyiaćioł do śiebie należących. Miarkuy affekt zbyteczny ku krewnym y przyiaćiołom, z miłośći Boga y MARYI.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś Swiętey Kolety, ktorey Bog ukazał grzechy ludzkie, y męki piekielne; chorą Aniołowie odwiedźili, gdy niechćiała ná instynkt Boski zezwolić, nie mogła przyiąć kommunij. Bądź powolny instynktom Ducha Swiętego, niesłuchay instynktow świata, ćiała y czarta.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Zyiąc ná źiemi Chrystus Pan, áby wybił z głowy nam pychę, słowem y uczynkiem wiodł nas do pokory, ućiekaiąc od estymy świata: *JESUS ergo cum cognovisset, quia venturi essent, ut raperent eum, & facerent eum Regem, fugit iterum in montem ipse solus. Joan: c. 6.* JEZUS gdy poznał że maią przyiść y uczynić Krolem, ućiekł sam jeden ná gorę. Zawstydź się, ktory ná tym świećie chcesz gorować, szukasz doczesnych godnośći, honorow, gdy JEZUS od nich ućieka.

Historya.

Młody Zakonnik powiedźiał Opatowi, że niechćiał dać iałmużny ubogiemu, żeby ztąd nie była prożna chwała? odpowiedźiał Opat: Ktory zaśiewa ten zbiera, lubo czasem zginie

 nie-

niektòre źiarno; kto zaś nie zaśiewa, nic śię nieſpodźiewa; tak nam trzeba dobrze czynić nieprzeſtawać, lubo czaſem może pròżna chwała infeſtować. *Lib: de Orat: n.* 107.*ſpec: exem:*

2. *Uwaga.* Wſzyſtkie przymioty MARYI Panny ſą dźiwne, zdanie S. Bernarda *c.* 17. *Omnia tua ſunt admirabilia o Deipara? omnia ſupra naturam, omnia ingentia, & aliquorum vires excedentia.* Wſzyſtkie przymioty twoie ſą dźiwne o Boga-rodźico, wſzyſtkie nad naturę y śiły.

Hiſtorya.

Gdy pobożny Kultor Maryi Panny umarł, trzy kwiaty wyrosły z uſt iego, ná ktòrych Imiona JEZUSA y MARYI były wyrażone cudownie. (*Ex Anno Cal: fol:* 181.) Staray śię żeby ſerce twoie było kwitnące liliami cnot świętych, y żebyś ſam zakwitł w niebieſkich wirydarzach.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Tomaſza dźiwney mądrośći Teologa, ktòry niewiaſtę prowadzącą do złego odegnał od śiebie, y potym ćielesnych pokus niećierpiał. Niebratay śię z niewiaſtami, ieżeli niechceſz zgłupieć z mądrym Salomonem: *A mulieribus longe ſis centum milliaribus.* Miey czyſte ſumnienie, będźieſz miał potrzebną mądrość.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Swiat ten ieſt nieſpokoyne morze, ná ktòrym uſtawiczne nawałnośći panuią; ktòre fale JEZUS łaſkawą prezencyą ſwoią mity-

mityguie; salwował JEZUS Apostołow od nawałnośći morza tego; á gdy raz oddalił łaskawą prezencyą, zaraz poczeli tonąć: *Mare autem magno vento flante exurgebat. Joan:6.* Nie gnieway grzechami JEZUSA, żeby ćię nie zostawił w ostatniey toni światowego morza, y oraz wiecznego zatracenia.

Historya.

Opat Moyzesz, widząc że wstępował Duch S. ná głowę Zacharyasza, pytał go o doskonałość, Zacharyasz upadł do nog Opatowi, rzućiwszy pod nogi iego kaptur, mowiąc: Kto chce być dobrym Zakonnikiem, powinien być podeptany, iak ten kaptur. (*Ex lib: de ob: n. 7.*) Jak na morzu fale, tak ná nas ustawicznie biią nawałnośći, tentacye, ktore powinniśmy dla miłośći JEZUSA wytrzymać.

2. *Uwaga.* Dźiwuie się dźiwney świątobliwośći MARYI, S. Jan Damascen: *O miraculũ omnium miraculorum maxime novum, mulier Seraphinis, sublimior effecta est.* O cud nowy nad cudami, MARYA przeszła wszystkich Serafinow godnośćią.

Historya.

Gdy Błogosławiony Hermanus był ostygł nieco w nabożeństwie ku Maryi, Marya pokazała się mu z smutną twarzą, wpostaci starey niewiasty; czemu gdy się dźiwował Hermanus, rzekła MARYA Panna: Znak to, żeś ty synu postarzał w nabożeństwie ku mnie, ostygł w affektach. (*Surius*) Strzeż się obmierzłey Bo-

gu y Maryi oźiębłośći, służ gorącym affektem.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Philemona, który z Jowialisty wesołego, stał się męczennikiem; cudownie z Nieba ochrzczony, po mieśćie włoczony, odniosł koronę męczeńską. Porzuć y ty igrzyska, śmieszki, żarćiki, myśl o przyszłey wieczności.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Kogo JEZUS odwiedza łaskawą prezencyą, zaraz ustaią wszystkie nawałnośći y turbacye; doznali tey protekcyi, y świętey wizyty Apostołowie tonąc ná morzu, gdy JEZUS łaskawie ich poćieszył y uspokoił: *Nolite timere ego sum*; nieboyćie się iam iest. *Joan: c.* 6. Trapią y ćię częste apprehensye, czasem hypokondryczne trwogi, wzyway ná pomoc JEZUSA, wnet wszystkie ustaną boiaźni.

Historya.

W domu Platona, gdy Agathon śmiało powiedźiał perorę, przy wielu Audytorach, odpowiedźiał Agathon: *Se citius velle loqui coram multis millibus hominum, quam apud unum Socratem.* (*Erasm: lib:* 8.) Wolę prawi mòwić przed tyśiącami ludźi, niżeli przed iednym Sokratesem. Pod czas mowy, nie tak się boy tyśiąca ludźi, iako iednego barźiey Boga, żebyś go dyszkursem twoim nieobraźił.

2. *Uwaga.* Swięty Bernardyn tytułuie MARYĄ Pannę, naczyniem Bostwa: *Virgo MARIA fuit vas Divinitatis. Tom:* 3. *serm:* 36. Uważ iakim ty iesteś naczyniem? podobno wszel-

wſzelkiego plugaſtwa, wſzelkich brzydkośći grzechowych.

Hiſtorya.

Twierdźi Gonon w Roku 1464. że gdy Xiężna Sabaudyi Małgorzata zoſtawſzy mniſzką, modliła ſię do Maryi zá wnuczkę chorą; uſłyſzała głos: *Niefraſuy ſię będźie zdrowa.* Gdy ſama ćierpiąc podagrę, prośiła o zdrowie, uſłyſzała od Maryi odpowiedź: *Còrko taka ieſt wola Boſka,abyś do śmierći ćierpiała te boleśći.* W boleśćiach twoich ſtoſuyſię do woliBoſkiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Franciſzki wdowy,ktòra gdy dla poſłuſzeńſtwa,niezakończywſzy zoſtawiła godźinki, powroćiwſzy znalazła złotemi literami napiſano w godźinkach:*RelinqueDeum propterDeum.*Opuść święte zabawy y zamyſły, dla świętego poſłuſzeńſtwa.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Swiat Chrześćiańſki duchownie żyie Chlebem Anielſkim, Nayśw: Sakramentem; nie tylko docześnie, ále y wiecznie będźie ſuſtentował ten Chleb miſtyczny: *Panis enim DEI eſt, qui de cælo deſcendit, qui dat vitam mundo. Joan: cap: 6.* Uważ iak tobie ſmakuie ten pokarm niebieſki Nayśw: Sakrament? ieżeliś przez grzech zepſował appetyt do tego ſtołu, napraw przez pokutę.

Hiſtorya.

Był ieden człowiek, ktòry ćierpiał wątpliwośći o Nayśw: Sakramenćie, temu pod czas

Mszy ukazał się Jezus w postaci dźiecka dźiwney piękności w rękach Kapłańskich. Przez które widzenie był uwolniony od tey pokusy. (*In vita Hen: Th: à Kemp: c. 7.*) Miey rewerencyą przytomnego Jezusa pod osobami Sakramentalnemi, pośil duszę twoię, ieżeli nie Sakramentalnie, to przynaymniey duchownie.

2. *Uwaga.* MARYA Panna, że iest Matką Boską według natury ludzkiey, ma nieiakąś godność nieskończoną; przyznaie S. Tomasz z Akwinu *Quæst:* 25. *Beata Virgo ex hoc, quod est Mater DEI, habet quandam dignitatem infinitam, ex bono infinito, quod est DEUS.* Więc odday iey pierwszy po Bogu honor.

Historya.

Swięty Tomasz będac niemowlęćiem połknoł kartę, ná którey napisane było Anielskie pozdrowienie; który przez przyczynę MARYI Panny, Anielskim został Doktorem. (*Ex An: Cæl:* 186.) Pośilay duszę twoię temi nayslodszemi Imionami: JEZUS, MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Atlasy Opata, który nauką, przykładem, y cudami wiodł drugich do doskonałośći. Gdy niechćiał pewny słuchać nauki iego, nagle utraćił mowę, z febry umarł. Nie naśmieway się z nauczyćielow, ktòrzy ćię do dobrego prowadzą, ieżeli się boisz podobney kary.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Nie dźiś poczatek mruczeć pod czas nauki: Mòwi JEZUS kazanie o Sakramećie

ćie Ciała y Krwi nayświętszey, á Zydźi szemrzą: *Murmurabant ergo Judæi de illo, quia dixisset: Ego sum Panis vivus. Joan: cap: 6.* Wystrzegay się y ty tego żydowskiego paćierza szemrania; osobliwie w Kośćiele pod czas Mszy, pod czas kazania, w domu pod czas stołu, y po stole, nie mrucz ná porcye, y dyspozycyą Gospodarzow.

Historya.

Pisze Hugarius *sermon:* 10. że ieden kostera w Hiszpanij przegrawszy znaczną sūmę pieniędzy, y wszystko co miał; poczoł przećiw Bogu bluźnić, że niemasz Boga; gdy tak ná rynku szalał, mucha iedna iadowita podlećiawszy pod szyszak tak srodze poczeła kąsać, aż padszy ná źiemię wyznał prawdźiwego Boga, żałuiąc zá bluźnierstwo. Dobrze, że go Bóg muchą skarał; álbowiem szemracze iak iadowite muchy, kąsaią Bóga dyspozycyą, y gospodarzow.

2. *Uwaga.* Tronem Salomona nazywa MARYĄ Pannę Bonawentura S. *in spec: virg: c.2. Thronus vere Salomonis est Maria, grandis in gratia & in gloria.* Tronem iest prawdźiwie Salomona MARYA, znaczna w łasce, y w chwale. Upadni dźiś z skruszonym sercem przed tym Tronē, prosząc o łaskawą protekcyę.

Historya.

Swięta Galla Rzymianka młoda wdowa, gdy miała wiele konkurrentow, Marya Panna iey z nieba przysłała portret swoy przez Aniołow,

przez

przez co obrała sobie zá oblubienca JEZUSA. (*Barry.*) Bądź dalekim od świątowych konkurrentow, ieżeli chcesz Bogu y MARYI się podobać.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Piotra z Hiszpanij, ten porzuciwszy oblubienicę świątową, mieszkał ná pustyni, iedząc tylko korzonki, krępuiąc ćiało swoie żelaznemi łancużkami, śpiąc ná źiemi, álbo ná ledźie. Nieczysty grzesznik, nie mogł przystąpić do ćiała iego. Krępuy ćiało twoie mortyfikacyami, abyś śię złączył z Oblubiencem twoim JEZUSEM przez miłość.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Ta iest natura ludzka drugiemi postponować, lekce sobie ważyć, doznał tego sam Bòg będąc w ćiele ludzkim; gdy słyszał taką postpozycyą: *Nonne hic est JESUS Filius Joseph, cujus nos novimus Patrem & Matrem. Joan: cap: 6.* Wszakże ten iest JEZUS Syn Jozefa, ktòrego Oyca y Mátkę znamy. Uważ dźiwne sądy Boskie, iako potencye świata uniża, wzgardzonych od świata wywyższa.

Historya.

Anacharsis Filozof. gdy mu ktoś przymowił, że się narodźił w Tatarskiey źiemi, odpowiedźiał: *Mihi inquit probro est patria, tu patriæ, Laert: lib: 1.c.6.* Mnie niesława iest oyczyzna, á ty iesteś niesławą oyczyzny. Staray się żebyś złą opinią nie był drugim przyczyną do grzechow; ieżeli zaś z dopuszczenia Boskiego

pono-

ponośiſz iaką infamią, z tego śię raduy, że maſz co ćierpieć przykładem JEZUSA y Swiętych Bożych.

2. *Uwaga.* Całego świata ſława y ozdobą nazywa MARYĄ Pannę, S. Cyrillus Alexan: *Homil:* 6. *Univerſi terrarum orbis expreſsum decus, ac ornamentum.* Niech y twoia konwerſacya będźie ozdobą familij y ſtanu.

Hiſtorya.

Błogosławiona Joanna Karmalitanka w każdą wigilią Nayświętſzey Panny 1000. razy mawiała: Zdrowaś MARYA, á ná każdy Feſt śiedm razy Godźinki o Nayświętſzey Pannie. (*Scriptor vitæ ejus.*) Jeżeli tak długo nie możeſz śię modlić, modl śię krotko, á węzłowato, z dobrą intencyą y attencyą.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Grzegorza wielkiego, ktory w poſtaci Pielgrzyma Chryſtuſa ſamego przyiął; gdy piſał księgi widźiany był Duch Swięty nad nim. Po śmierći pokazawſzy śię iednemu Zakonnikowi, kazał napomnieć ſtarſzego o pewny exceſs; bo po trzech dniach miał umrzeć. Bądź ludzki ku Pielgrzymom, przyimuy ich w oſobie Chryſtuſa; niepochlebuy ſtarſzym, y potentatom, co widźiſz nieprzyſtoynego, mow prawdę, żebyś w piekle nie wołał: biada mi żem milczał.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Zaden nie może przyść do poznania Boga, do miłośći iego, bez oſobliwſzey łaſki Boſkiey uprzedzaiącey. Przyznał to Pan

JEZUS:

JEZUS: *Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater qui miſit me traxerit eum. Joan: c. 6.* O iak wiele razy byłeś ćiągniony do doſkonałośći przez wnętrzne inſtynkta, á nigdy nie dałeś konſenſu wolnego Duchowi Swiętemu. Zawſtydź ſię niewdźięczności twoiey.

Hiſtorya.

Jeden ná morzu tonąc uczynił ślub być zakonnikiem; gdy wyſzedł z niebeśpieczeńſtwa, uwiedźiony miłośćią świata wroćił ſię do pierwſzey konwerſacyi światowey; gdy rok wyſzedł, tegoż dnia, ktôrego był ślub uczynił, kamień ſpadł z dachu, y zabił ná mieyſcu. (*Exemp: ſpec: pag:* 676.) Odday coś obiecał Bogu, nieżartuy z Boga, dotrzymay danego słowa.

2. *Uwaga.* Ziemią świętą tytułuie MARYĄ Pannę Swięty Hieronim: *Terra noſtra dabit fructū ſuum, Maria Chriſtum.* Ziemia naſza wyda owoc ſwoy, to ieſt: Marya Chryſtuſa. Duſza twoia ieſt miſtyczną źiemią, Krwią Jezuſową ſkropioną; uważ, ieżeli wydaieſz, ieżeli rodźiſz owoce święte dobrych uczynkow.

Hiſtorya.

Marya Panna pokazawſzy ſię Swiętey Eufrazyi Koroną ią chwały ukoronowała, y po dni dźieśięć oznaymiła, że miała zacząć życie nieśmiertelne w niebie. (*Ex An. Cæl.*) Tak służ Bogu y MARYI, żebyś zasłużył koronę [illegible]eczney chwały.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Sabina Xiążęćia,

ćia, ktòry tak był zbity zá Chyſtuſa, że ćiało ſzmatami padało, y wnętrzności wyſzły, pod czas ktòrey męki ſłyſzał: *Większe ſą męki w piekle.* Dręcz teraz ćiało twoie, poſtami, dyſcyplinami, pracami, pamiętay że wſzyſtkie te boleśći, ktòre ćierpiemy ná tym świećie, komparuiąc do mąk piekielnych, ſą ćieniem; *Finiti enim ad infinitum nulla eſt proportio.* Skończoney rzeczy, komparuiąc do nieſkończoney, nie maſz żadney proporcyi.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Niedowiarkowie, Lutrowie, Kalwini w głowę zachodzą, chcąc poiąć, niepoiętą taiemicę, z Zydami ſię odzywaiąc: *Quomodo poteſt hic nobis carnem ſuam dare ad manducandum? Joan: c.6.* Jak może dać nam ćiało ſwoie ná pokarm? Duſze zaś wierne pobożnych ludźi, iak pſzczołki miodem karmią ſię ſłodkością przedźiwnego Sakramentu.

Hiſtorya.

Swięta Katarzyna Seneńſka od dnia popielcowego, do wniebowſtąpienia niemal ſamym Nayświętſzym Sakramentem żyła, codźiennie kommunikuiąc. (*Ex vita ejus.*) Gdy maſz ná zaiutrz kommunikować, miey wſtrzemięźliwość w iedzeniu, pićiu, z wieczora zá wczaſu ſię uſpokoy, ábyś z większą dyſpozycyą, z większym nabożeńſtwem przyſtąpił do tego Anielſkiego ſtołu.

2. *Uwaga.* Hugo *à S. Victore* MARYĄ nazywa winną macicą, ktòra nam urodźiła Chryſtuſa

ſtuſa, ktòry nas poj winem łaſki y chwały: *Beata DEI genitrix, quaſi vitis fructificavit, quia Criſtum vinum Beatorũ, qui nos vino gratiæ, & gloriæ, inebriare non deſinit generavit.* Proś intercesſyi Maryi, áby tym winem miſtycznym łaſką Chryſtuſową duſzę twoię napoiła.

Hiſtorya.

Gdy ieden grzeſznik ſupplikował o miłośierdźie Maryi? rzekła Marya: Wy grzeſznicy, grzeſznice, nazywaćie mię Matką miłośierdźia, á czynićie mię Matką mizeryi, kiedy Syna mego źle traktuiećie, drugi raz grzechami waſzemi krzyżuiećie, czy dla tego on ćierpiał, żebyśćie wy wolniey y ſwawolniey grzeſzyli? (*Surius.*) Nie bądź ty takim tyranem, nie krzyżuy więcey JEZUSA grzechami.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Piotra *in Claravalle*, ktòrego w nowiciaćie Anioł Swięty do nabożeńſtwa zapalił. Ten gdy iędno oko utracił, dźiękował Bogu, że iednego nieprzyiaćiela poſtradał. Dźiękuy y ty Bogu, ieżeli ćię odwiedza iakiemi krzyżykami, czy to ná ſławie, czy ná ćiele, czy ná fortunie, wiedz otym, że co Bòg czyni, co dopuſzcza, wſzyſtko to ná pożytek naſz wychodźi.

DZIEN PIĘTNASTY.

2. *Uwaga.* Cięſzko teraz ſłuchać o doſkonałośći, o naśladowaniu Chryſtuſa, o pogardźie świata y właſney woli, ále ćiężey będźie ſłyſzeć dekret wiecznego zátracenia: *Idźćie przeklęci na ogień wieczny.* Zgorſzyli ſię żydźi

dźi z nauki JEZUSA, y niemogli poiąć: *Durus est hic sermo, quis eum audire potest? Joan: 6.* Ciężko tobie słuchać pijanico? porzuć obżarstwo, ciężko tobie słuchać grzeszniku? porzuć lenistwo, lubieżność, &c. Ach! ciężey będźie zostać się ná wieki z Bogiem.

Historya.

Demokritus widząc iednego młodźiana pracowitego rzekł: *Senectuti condis obsonium*, ná starość gotuiesz sobie pokarm. (*Max: ser:* 32.) Poki zdrowie y śiły służą gotuy sobie pokarm, ná przyszłą wieczność; niech świata tego mizerye, prace, będą iedyną rekreacyą, przez uwagę przyszłey nagrody.

2. *Uwaga.* Drzewem żywota nazywa MARYĄ Pannę Swięty Bernard: *O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis.* O prawdźiwie Drzewo żywota Marya Panna, ktòra stała się godna owoc zbawienia nośić. Bież co żywo do tego mistycznego drzewa, do intercessyi Maryi, ábyś żył wiecznie.

Historya.

Gdy Swięta Koleta do Matki miłośierdźia zá grzesznikami się modliła, ukazała się Marya Panna z włòcznią, ná ktòrey kawałki ćiała dźiećiny świeżo zabitey widźieć było, y rzekła: Jak mam zá grzesznikami się przyczyniać do Boga, kiedy oni Syna mego ćiało, ile z nich iest tyranizuią, szarpią, rozrywaią. (*Surius*) Nie badź okrutnym szarpaczem ćiała Chrystusowego, obrażaiąc Boga śmiertelnemi grzechami.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Longina, ktôry Chrystusowi bok przebił, potym męczeńską odniosł koronę zá Chrystusa. Przebiłeś y ty nie raz bok Jezusowi, owemi uszczypliwemi słowy, plugawemi dyskursami, iak sztyletem; Więc wyznay złość twoię, obierz raczey umrzeć, niżeli do grzechow się wròcić.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga*. Człowiek w śmiertelnym będący grzechu, ròwny iest samym diabłom; iak Pan JEZUS powiedźiał o Judaszu: *Ex vobis unus diabolus est. Joan: c. 6.* z was ieden diabeł iest. Mòwił o Judaszu ktòry go miał przedać; Uważ złośći grzechu śmiertelnego, z Apostoła w szatana się odmienił, grzesząc śmiertelnie. Czy nie nośisz y ty ten charakter szatański, weyrzy w skrytośći serca.

Historya.

Powrôćił gospodarz grzech cudzołostwa popełniwszy do domu, ktòrego żona własna nie poznała, y wszyscy przytomni mieli zá szatana; tak twarz była szpetna: poznał że to kara Boska była, bieży do Kośćioła, alić woły, krowy, bestye ućiekaia przed nim, nawet Kapłan obaczywszy go w kośćiele się zawarł. Gdy się wyspowiadał, przywrocił mu Pan Bòg pierwszą postać. (*Ex spec: exempl:*) O gdyby Pan Bòg ukazał ćiężkość, y brzydkość grzechu, nigdybyś tak łatwo niegrzeszył.

2. *Uwaga*. Dźiwney wysokośći drzewem tytułuie Maryą Pannę Swięty Bonawentura

in

in ſpec: Virg: c. 6. O quam latè, o quam altè, quam longè arbor illa magna, Beata Virgo Maria, ramos ſuos extendit! O iak obſzernie, iak ſzeroko, iak wyſoko wypuśćiła gałązki ſwoie Nayświętſza MARYA Panna! w upałach mizeryi świata tego, ućiekay z pewną nadźieią do intercesſyi MARYI pod ćień drzewa tego.

Hiſtorya.

Pod Jarosławiem znaleźiono ná gruſzce ſtatuę Nayświętſzey Panny, zbolałego Pana JEZUSA ná łonie trzymaiącey, gdy ta ſtatua była lokowana w Kośćiele Farnym w Jarosławiu, pierwſzey nocy przenioſła ſię znowu ná to mieyſce, gdźie teraz Kośćioł y Klaſztor ieſt S. J. (*świadczy Autor księgi: Honor Maryi.*)

3. *Uwaga.* Dźiś S. Abrahama Puſtelnika, z ktòrego twarzy weſoły promień wychodźił; śioſtrę ſwoię przywiodł do pokuty. Chroń ſię melancholij, ktòra ieſt piekłem duſzy, ſtaray ſię o weſołość ducha, zawſze być w Bogu weſołym, ćieſząc ſię świętą nadźieią. Będąc gośćiem u cudzych, lubo u śiebie, day dobry przykład modeſtyi, pokory, wſtrzemięźliwośći, ábyś krewnych y powierzonych tobie zagarnoł do Boga.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Swiatowi ludźie bywać ná publikach, prezentować ſię przed godnemi oſobami, maią honor ſobie; Pan JEZUS chcąc pokazać drogę doſkonałośći, rzadko bywał ná publikach, chyba gdy pożytek duſz ludzkich

wyćiągał tego, do tey manifestacyi światowey przymuszali JEZUSA: *Si hæc facis manifesta te ipsum mundo. Joan: 7.* Znak to ieſt pokornego ſerca, iżeli kto nie rad ludźiom ſię prezentuie, w ſekrecie Bogomyślnośćią ſię ćieſzy.

Hiſtorya.

Konſtantinus wielkiey świątobliwośći mąż, oſobliwie wielkiey pokory; gdy do lamp oleiu nieſtało, wodą nalał, woda ſię paliła; Słyſząc o świątobliwośći iego, y o cudach, przyſzedł proſtak iakiś, ktory widząc iego pokorę, y niſką urodę, poczoł ſię naśmiewać; ſłyſząc to Konſtantyn, poczoł obłapiać y całować, że go poſtponował ow proſtak. (*Greg: Dialog: c. 5.*) Zawſtydź ſię hardośći twoiey, ktory lada zá ſłowko ſię urażaſz, po długich ukłonach, niedaieſz ſię przeprośić.

2. *Uwaga.* Obſzernośćią łaſk Marya Panna wſzyſtkie kraie świata napełniła; Mowi S. Bernard: *Latitudo tua replet orbem terrarum, ut tua misericordiâ quoq; plena ſit omnis terra.* Patrz żeby prożne nie były łaſki, ktore ná ćię wylewa Bog y Marya; ſtaray ſię dołożyć kooperacyi właſney do łaſki.

Hiſtorya.

Był ieden Sodalis niedbały, ktory powinnośći ſodaliſow opuſzczał, tego gdy drudzy ſtrofowali, odpowiadał: Wſzak nie pod grzechem ieſtem obligowany odprawować powinnośći; gdy to wyrzekſzy, wyſzedł tegoż dnia, na wodźie poczoł tonąć, woła o ratunek: po-

kaza-

kazawszy się Marya Panna, powiedźiała: ty nie byłeś obligowany mnie pozdrawiać, ia nie iestem obligowana ćiebie ratować, to powiedźiała y znikneła; nędzny Sodalis utonoł. (*Christoph:*) Lubo bractwa niewyćiągaią pod grzechem, żebyśmy odprawowali, ale miłość Boga y MARYI nas do tego obliguie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka iest S. Gertrudy Panny, ktòra trzema mieśiącami dowiedźiawszy się o śmierci swoiey, ustawicznie się gotowała do domu wieczności. Wiesz y ty, że masz umrzeć, tylko niewiesz kiedy, czy zá lat trzy, czy zá trzy mieśiące, álbo y zá trzy dni, lub za godźinę.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Łatwiey znaleść wiarę u cudzych, niżeli u swoich; czasem cudzy maia zá świątobliwego, á swoj mienią być hypokondrykiem, czyli hypokryta. Tak nie dowierzali swoj Chrystusowi: *Neq, enim Fratres credebant in eum. Joan: c. 7.* Niefrasuy się nazbyt że niemasz kredytu u ludźi, gdy Bogu w ćiele ludzkim, nie wszyscy wierzyli.

Historya.

Kaliphus Krol Tatarski, chćiał wszystkich Chrześćian wygubić, ieżeliby nie uczynili tego cudu, to iest: żeby gòrę przenieśli ná drugie mieysce, uzbroieni wiara gdy się modlili poszcząc przez trzy dni, powiedźiał ieden pobożny Katolik, żeby się gòra przeniosła ná drugie mieysce, y zaraz się przeniosła.

(*Collector ſpecul:*) Co czyniſz, czyń z żywą wiarą, wſzyſtko ſię ſtanie.

2. *Uwaga.* Wſzyſcy odbieraią od MARYI fawory y łaſki, mòwi Swięty Bernard *ſerm:* 4. *Omnibus miſericordiæ ſuæ ſinum aperit ut de plenitudine ejus accipiant univerſi, captivus redemptionem, æger curationem, triſtis conſolationem, peccator gratiam, Angelus lætitiam.* Zaden od tronu nieodchodźi MARYI bez poćiechy: więźień znayduie uwolnienie, chory zdrowie, ſmutny poćiechę, grzeſznik łaſkę, Anioł weſele.

Hiſtorya.

Swięta Giertruda ná znak wieczney czyſtośći wyſtawiła miſterną kaplicę, ná cześć Matki Boſkiey. (*Ex An: Cal:*) Jeżeli nieſtaie ná erekcya kaplicy, poświęć MARYI Pannie zá kośćioł, czyſte ſerce.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Edwarda pamiątka, zabitego przez zdradę macochy, gdźie ćiało iego było w błoćie porzucone, świátło z nieba oświećiło. Chroń ſię zdrady nieprzyiaćioł; uważ, iakie ma ſtaranie Pan Bog o Swiętych ſwoich, że ćiało ich cudami zdobi.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

Uwaga. Czaſy Bòg rozdaie, iednak nieròwne daie dobrodźieyſtwa każdego czaſu; Jako o ſobie mòwi Pan JEZUS: *Tempus meum nondum advenit. Joan: c.* 7. czas mòy ieſzcze nieprzyſzedł. Więc bądź ćierpliwy wprożbach twoich, przydźie czas, że otrzymaſz o co proſiſz.

Hiſto-

Hiſtorya.

Gdy przed Diogeneſem pewny młodźian śię ſkarżył, że wiele ćierpi, odpowiedźiał Diogenes: Przeſtań wiele mowić y narzekać, á będźie wſzyſtkiego złego koniec. (*Laer: Lib: 6.*) Niemow, że wiele ćierpię, albo że nieſłuſznie ćierpię, Bog lepiey wie o twojey ułomnośći, y ſłabośći, jemu śię odday do dyſpozycyj.

2. *Uwaga.* Nabożnie peroruje do MARYJ Anzelm Swięty: *Tibi ergo nos commendamus, Tu procura ne pereamus.* Tobie śię rekōmendujemy o Panno, ſpraw to abyśmy niepoginęli.

Hiſtorya.

Zapraſza przyjaćiel, przyjaćiela na bankiet, przyjaćiel exkuzuje śię, że ma tego dnia długim śię bawić nabożeńſtwem na cześć Matki Boſkiey. Rozgniewany, oto że jego proźbą gardźi chćiał go zabić, ale śiebie ſamego zabił: przychodzą w tym ludźie, ſuſpicya na niewinnego, wźięto niewinnego Sodaliſa do turmy, gdźie pokazawſzy śię MARYA Panna, kazała żeby śię pytali trupa, kto zabił. Gdy śię pytali trup odpowiedźiał, że Sodalis niewinien Ja śiebie zabiłem. (*Aſphonſus Anarada*) Niech y twoje Medytacye będą przedłużone dla godnieyſzego przyjęćia Kommunij Swiętey.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. JOZEFA oblubieńca czyſtośći. Ktory Niepokalaną czyſtośćią

dośmierći dochował: przy śmierći miał JEZUSA y MARYĄ Poślub dźiś Serce JEZUSOWI proś Swiętego Patrona aby w godźinę śmierći był Protektorem.

DZIEN DWUDZIESTY

1. *Uwaga.* Z kąd naywiękſze wychodzą plotki, ſzemranie cenſury? Jeżeli nieſpoſpolſtwa: Przyſzedł JEZUS *in oculto* potajemnie na feſt, jeſzcze Kapłani otym niewiedzą, milcząc już ſzemranie miedzy gminem. Ten tak, ten inaczey tłumaczy: *Murmur multum erat in turba de eo Joan: C.* 7. Nieſądź nikogo, lekkomyślnie: Pamiętay że czaſem ſłowko ptaſzkiem wyleći wołem ſię wraca.

Hiſtorya.

Krol Perſki Kambiſes Sędźiemu ktory letkomyślnie ſądźił, ſkurę zdarſzy przybił do Katedry ſadowey, á ſyna jego na tym mieyſcu poſadźił, przydawſzy wierſzyki: (*Gotſchalius*) *Sit Tibi Lucerna, pellis ſedesq; paterna. A manibus reſeces munus, ab aure preces.* Niebądź letkomyślnym w akcyach, narodźiłeś ſię nie z prawami, ale do praw zachowania.

2. *Uwaga.* MARYA Panna naprawiła narod ludzki przez grzech pierworodny zepſuty peroruje Swięty Bernard: *Hoc eſt quæ totius mundi reparationem obtinuit ſalutem omnium reparavit:* MARYA Panna naprawę świata znalazła, zbawienie wſzyſtkich naprawiła.

Swięty

Historya.

Swięty Tomasz Biskup Kantuarski co dźień mowił 7. Zdrowaś MARYA na uwenerowanie śiedmiu radośći: *ex vita ejus.* Temu Swiętemu oznaymiła Panna M. że te ma w Niebie osobliwe radośći 1. że wszystkie kreatury przenośi chwała. 2. że czystośćią celuje Anjołow 3. jasnośćią twarzy Anjołow y Swiętych uwesela y wszyscy obywatele Nieba ią weneruią. 5. że o co prośi wszystko daje JEZUS Syn MARYI. 6. Co raz przybywa nowey wesołośći y przybywać będźie 7. Honor MARYI wieczny w Niebie. Obchodź wesoło, Radośći MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka jest Swiętego Joachima Patriarchy y Oyca Matki Przenayświętszey, Ktory będąc bez potomstwa, od Boga potomstwo uprośił pokornie. Bądź ćierpliwym w sprawach, w postach, y innych mortyfikacyach, aż czas przyidzie, á zmiłuje śię Bog nad tobą.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Chcesz żeby ćię wszyscy mieli zacnotliwego, y nie winnego, błądźisz wtym, o to y o samey niewinnośći, Chrystusie, jeden tak, drugi opacznie rozumiał. Jedni mowili że dobrze czyni, drudzy bluźnili mowiąc, zwodźićiel to świata nie zbawićiel: *Quidam enim dicebant quia bonus est, alij autem dicebant non, sed seducit turbas. Joan: c. 7.* Uważ jak często ludźie błądzą w opinij

Swo-

ſwoiey, ieżeliś kiedy wierzył niepewnym opiniom ludzkim żałuy, ſtaray ſię Bogu podobać.

Hiſtorya.

Pobożny ſtarzec nauczał: Jeżeli kto tobie mówi źle o życiu drugich, mow co do mnie należy, wſzakże ia nie ſędźia; o nim dźiś tak mówią, iutro o mnie mówić będą; iego złe ſprawy będę ſądźił, á o dobrych iego uczynkach niewiem, może więcey mieć niżeli ia; doſyć mam ia ſwoich grzechow. (*Palladius ad fin: 3. lib: num: 36.*) Niebadź śiepaczem cudzey ſławy, umiey innych akcye ná dobrą ſtronę tłumaczyć.

2. *Uwaga.* Miedzy Bogiem y ludźmi ſprawiła pokoy MARYA Panna. Przyznaie Bernard S. *ſerm: 4. Inveniſti gratiam, quam gratiam? DEI & hominũ pacem, mortis deſtructionẽ.* Znalazłaś łaſkę, iaką łaſkę? miedzy Bogiem y człowiekiem pokoy, á zniſzczenie wieczney śmierći ſprawiłaś.

Hiſtorya.

Tomaſz à Kempis, gdy dla nauki poczoł opuſzczać nabożeńſtwo do MARYI, miał pewney nocy takie widzenie: MARYA Panna przyſzła do ſzkoły w wielkiey iaſnośći, wſzyſtkich pobożnych ſtudentow mile obłapiała całuiąc, á Tomaſza mineła, ſurową twarzą ſtrofuiąc niedbalſtwo w nabożeńſtwie, od ktorego widzenia był pilnieyſzym w nabożeńſtwie Tomaſz. (*Exemp: ſpec:*) Dla prywatnych intereſsow, y dla zabaw nieopuſzczay

zwy-

zwyczaynego nabożeństwa, wszakże ten iest naygłownieyszy interes nasz podobać się Bogu y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Benedykta, który miedzy ćierniem się tarzał zwyćiężaiąc ćieleśną pokusę, gdy mu była podana trucizna od swywolnych Zakonnikow, skoro przeżegnał, zaraz się puhar rospadł. Zażyway tey tarczy przećiw pokusom ćieleśnym mortyfikacyi, przećiw szatańskim zdradom znaku Krzyża świętego.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Dwoiaki iest sposob nabywania mądrośći, ieden przez pilność słuchania, y czytania; drugi przez modlitwę, przez łaskę Boską, iaką mądrość miał Salomon, y innych wiele; osobliwie naywyższą miał mądrość Chrystus JEZUS; dla czego żydźi widząc że się dysputuie subtelnie, dźiwuiąc się mowili: *Et mirabantur Judæi, dicentes quomodo hic literas scit, cum non didicerit. Joan: cap: 7.* Zkąd ten może umieć pismo, gdy się nieuczył? Drogi to skarb nauka, ten wie lepiey, komu iest od Boga ten kleynot powierzony; iednak w nabywaniu nauki trzeba się stosować do woli Boskiey: Day mi Panie rozum y mądrość ieżeli być to może z chwałą twoią.

Historya.

Thales Filozof spytany, zkąd poznać mądrego człowieka? odpowiedźiał: z mowy, y to nie z wielomowstwa, ále z krótkiey á węzłowa-

złowatey mowy, gdy na pytanie odpowiada roſtropnie. (*Eraſm: libr:* 6.) Jeżeli chceſz być w kompućie rozumnych policzonym, chroń ſię ſłow lekkomyślnych, oſobliwie koncepcikow błazeńſkich, niegodnych uſzu dobrego człowieka.

2. *Uwaga.* Regnantką y Panią całego ſtworzenia tytułuie MARYĄ Pannę S. Germanus Patryarcha Konſtantynopolſki: *Verè rerum conditarum Domina effecta eſt, cum Creatoris Mater extitit.* Prawdźiwie Matką wſzyſtkiego ſtworzenia zoſtała, gdy Matką Boſką ſtała ſię być godną.

Hiſtorya.

Swięty Tomaſz Biſkup Kantuaryiſki gdy co ſobotę noſząc włośiennicę znośił, naprawuiącemu włośiennicę pokazała ſię Marya Panna, y dopomogła mu włośiennicy naprawić. (*Barry.*) Uważ iak ſą miłe, iak przyiemne mortyfikacye Maryi Pannie; więc nieſzukay delikatney koſzuli, przynamniey miey pewne dni y godźiny ná mortyfikacye naznaczone.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Katarzyny Szwedzkiey, Còrki Swiętey Birgity, ktòra niewiaſtę iednę od ſzatana uwolniła, ktòry ią trapił wpoſtaći wieprza, dawſzy iey radę, aby ſię ſpowiadała, y była pokorna; ta Swięta nic niezaczynała bez rady MARYI Panny. Chceſz być wolnym od naiazdow ſzatańſkich, bądź pokorny, ſpowiaday ſię ſzczerze, nic barźiey ſzatan ſię nie boi, iako pokorney y

ſzcze-

ſzczerey ſpowiedźi. Nie zaczynay żadney ſprawy nieporadźiwſzy ſię wprzody Boga y MARYI, y bez iey błogoſławieńſtwa.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Trudno bo y niepodobna bez łaſki Boſkiey zachować prawo od Boga dane, iak niegdyś wymowił Pan JEZUS Zydom: *Nonne Moyſes dedit vobis legem, & nemo ex vobis facit legem. Joan: cap. 7.* Albo nie dał wam P. Bóg przez Moyżeſza prawo, á żaden z was niezachowuie. Dźiękuy Bogu, że dał tobie łaſkę ſkuteczną dotąd nazachowanie przykazań ſwoich; proś o dalſzą łaſkę, ábyś w świątobliwym życiu dotrwał do końca.

Hiſtorya.

Krol Arragonij Jakub, wźioł z ſobą S. Raymunda ná inſułę pewną; Poſtrzegł Mąż Swięty, że Krol żyie przećiw przykazaniu Boſkiemu w cudzołoſtwie, gdy niechćiał wypędźić od śiebie cudzołożnicy; S. Raymund płaſzcz ſwoy poſławſzy, przez morze przepłynoł do klaſztoru ſwego. Wolał Mąż Swięty być wzgardzonym w Domu Bożym, niżeli mieſzkać z przeſtępcami przykazań Boſkich. Niebratay śię y ty z gwałtownikami prawa Bożego, prowadź do dobrego, ieżeli nieſłuchaią lepiey śię oddalić od takich bezbożnikow.

2. *Uwaga.* Swięty Jan Damaſcen przyznaie że MARYA przez Maćierzyńſtwo Boſkie, ſtáła ſię nieiakąś Partycypantką wſzechmocnośći Boſkiey: *Habes in Cælis cum tua voluntate*

con-

concurrentem potentiam, ut quæ sis Mater altissimi. Czyń rekurs do tey Monarchini Nieba MARYI w twoich indigencyach.

Historya.

W Diecezyi S. Tomaſza Biſkupa Kantuaryiſkiego, był ieden proſty Kapłan, ktory *contra rubrum* codźień miewał Mſzą o Nayśw: Pannie, wokowawſzy go do śiebie Biſkup S. ſuſpendował ode mſzy, ále Nayświętſzey Panny gdy prośił o intercesſyą Kapłan; posłała do Biſkupa, áby prośił o pozwolenie, Imieniem tey Panny, ktora mu włośiennicę dopomogła naprawić, (iakoś wczoray czytał) co gdy powiedźiał, przywròćił do pierwſzey funkcyi Kapłana. (*Barry.*) Co ten Kapłan uczynił z proſtoty, y że drugiey mſzy nieumiał odprawować, przyiemno było MARYI; gdyby zaś kto przez kontempt rubryki według upodobania odprawował mſzą, grzeſzyłby ćiężko.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Krzyſztofa, ktòry ośm lat maiąc, okrutne wyćierpiał męki, był biczowany, ćierniem koronowany, do krzyża przybity, gdy był bok przebity, prośił żeby drugi bok przebito. Uważ iako Bóg pośila, y mocnemi czyni Rycerzow ſwoich, micy w nim nadźieię wprzećiwnych rzeczach.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Ná Syna Bożego w ćiele ludzkim będącego, miedzy inſzemi kalumniami y tę kładli, że iakby ſzatańſką mocą cuda czynił: *Respondit turba & dixit dæmonium habes.*

Joan:

Joan: cap: 7. Odpowiedźiała rzeſza y rzekła: Szatana maſz w ſobie. Zadźiw ſię ćierpliwośći JEZUSA, godnaby rzecz była, gdyby takich bluźniercow źiemia pożarła żywych; nic z tego, łaſkawie mityguie złość ich, chcąc náuczyć nas świętey ćierpliwośći, y miłośći ku nieprzyiaćiołom.

Hiſtorya.

Mieſzkał ieden ná puſtyni, do ktòrego Kapłan czaſu pewnego przychodźił, oznaymiono Puſtelnikowi, że ten Kapłan nieprzykładnego ieſt żyćia; gdy przyſzedł do niego Kapłan czaſu naznaczonego, niechćiał otworzyć drzwi, y pozwolić celebrować mſzy: gdy wroćił ſię Kapłan, uſłyſzy Puſtelnik z nieba głos: *Tulerunt ſibi homines judiciũ meum;* odebrali ludźie ſobie ſąd mòy. Pokazano mu ſtudnią z ktòrey czerpał wodę arcydobrą, człowiek trędowaty, przez to dano znać, żeby Kapłan był y w grzechu, iednak iego funkcye ſą ważne, czyſta woda przez ręce iego ſię wylewa ná duſze ludzkie, to ieſt łaſka Boſka. (*libr: Jud: ter: num:* 2.) Umiey Kapłańſką protegować ſławę.

2. *Uwaga.* Ma MARYA Panna prawo do Syna, y o co prośi łaſkawie wyſłucha; Mòwi S. Bernard: *Habes ut Mater in Filium, quæ recuſari non poteſt fidutiam, habes vires inſuperabiles, robur inexpugnabile ne immenſam tuam clementiam ſuperet multitudo peccatorũ.* Maſz nadźieię otrzymania wſzyſtkiego, maſz śiły y moc ná ratowanie grzeſznikow. *Hi-*

Historya.

Marya *à Christo Cricifixo* Dominikanka, ná pamiątkę że dźiewięć mieśięcy Pan JEZUS mieszkał w żywoćie Maryi, dźiewięć razy na dźień mawiała: Wielbi duszo moia Pana; gdy obraz chćieli przenieść ná drugie mieysce, gdźie ona śię modliła, z mieysca nie mogli ruszyć. (*Moxet: in Diario.*) Jeżeli nieumiesz Psalmu, zmow dźiewięć Zdrowaś Marya ná tę intencyą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Symeona młodey Dźiećiny, ktòrego Zydźi zá Chrystusa zamęczyli okrutnie. Chroń śię żydowskiey złośći, ktòrzy zawsze śćigaią ná zgubę Chrześćian, chćieliby wszystkich pogubić, iakoż często gubią

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Powierzchowney układnośći nie zawsze trzeba wierzyć, z gładkiey twarzy nie idźie gładka illacya, że święty, czysty, sprawiedliwy. Zgromił Zydow Pan JEZUS zá takie sądy: *Nolite judicare secundum faciem, sed justum judicium judicate. Joan: cap: 7.* Nie sądźćie według okazałośći twarzy, ále czyńćie sąd sprawiedliwy! Ciężka to funkcya wielkiey potrzebuje rostropnośći.

Historya.

Opat Izaak gdy iednego Brata zakonnego niesprawiedliwie osądźił, Anioł go do celi niepuśćił, aż uznał grzech swòy y przeprośił Pana Boga; dawszy napomnienie Anioł, żeby

ná

nápotym był oſtrożnym w ſądzeniu, zniknoł. (*Ex lib: Doct: PP. num:* 2.) Nieſądź letkomyślnie Braci twoich, żeby ći Anioł nieſtanoł przećiwny przed bramą niebieſką.

2. *Uwaga.* Dźiś Bóg wſzyſtkie łaſki y dobrodźieyſtwa wylał ná Maryą przy Anielſkim zwiaſtowaniu. Swiadczy Swięty Bernard: *Nil tuæ reſiſtit potentiæ, nihil tuis repugnat viribus, omnia cedunt tuo juſsui, omnia tuo obediunt imperio.* Nic niemaſz coby przeſzkadzało twoiey mocy, nic niemaſz coby śiłom było przećiwnego, wſzyſtkie kreatury tobie ſą poſłuſzne o Panno y Matko w ćielonego dźiś Boga dla zbawienia naſzego.

Hiſtorya.

Swięta Mechtylda widźiała dźiś proceſsyą idącą z nieba do Nazaretu, Aniołow milliony aſsyſtowali Synowi Boſkiemu, Archanioł Gabryel nioſł miſtyczny Krzyż. (*Ex an: Cæl:*) Uważ nieſkończoną dobroć Boga naſzego, iako śćiśle z nami ſię złączył; ſtaray ſię abyś przez łaſkę złączył ſię z Chryſtuſem.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Łotra dobrego, ktory ná krzyżu konaiąc z oſobliwſzey łaſki Boſkiey, weſtchnoł do Chryſtuſa; y usłyſzał pożądaną obietnicę: *hodie mecũ eris in paradiſo,* dźiś ze mną będźieſz w raju. O niepoięta dobroći Boga naſzego, ktory tak łaſkawie przyimuie wſzyſtkich do śiebie nawracaiących ſię.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Nietrzeba żałować głoſu y śił,

gdźie idźie o chwałę Bofką y nawrócenie grzesznikow; Twierdźi Jan Swięty, że Syn Bofki będąc w ćiele ludzkim, nauczał y wołał ná cały kośćioł: *Clamabat ergo JESUS in templo docens. Joan: c. 7.* Maiz głos ná wiwaty, y hałafy, ná przeklenftwa, ná ftrofowanie grzefzących uft niechcefz otworzyć.

Hiftorya.

Był Mieszczanin który będąc w ćiężkich grzechach, nigdy niechćiał ftuchać kazania, ftyfząc raz kazanie w Kośćiele ftawnego Káznodźiei, wfzedł przez ćiekawość do Kośćioła, gdy obaczył Kaznodźieia, że go diabeł ćiągnie łańcuhami z Kośćioła, poczoł gorliwie mówić o grzechach, y o miłośierdźiu Bofkim; ftyfząc to ów grzefznik poczoł płakać, łza iedna padła ná łańcuch, y zaraz łańcuch się rozerwał, á diabeł ućiekł. (*Coll: fpec:*) Wiedź otym, że Kaznodźieja Imieniem Bofkim mówi; nie uważay kto on ieft, ále zważay że do dobrego prowadźi.

2. *Uwaga.* Marya Panna miedzy Bogiem y człowiekiem ieft Pośrzedniczką: *Ipfa eft cæli, & terræ Mediatrix,* mówi S. Epifanius *ferm: de Laud:* ona ieft (Marya Panna) Pośrzedniczką miedzy źiemią y Bogiem.

Hiftorya.

W Weftfalij miedzy miaftami Monafterium y Telgetum zá ftaraniem Oycow *Soc: JESU,* fą Kaplice wyftawione przez całą drogę, które idącym reprezentuią boleśći Maryi powracaiącym

iącym radośći Matki Boſkiey. (*Nadaſi in annalib: Mar:*) Moia rada w ſercu wybudować kaplice boleśći y radośći, gdy będźieſz weſoł w Bogu, obchodź kaplice radośći, gdy będźieſz ſmutnym obchodź kaplice boleśći z uwagą.

3. *Uwaga*. Dziś Feſt S. Ludgiera Biſkupa, ktory młody będąc, ſpytany coby czynił przez dźień? odpowiedźiał: czytałem księgi, piſałem, komponowałem; po długich pracach Apoſtolſkich odebrał nadgrodę. Ach gdy nas będą ſię pytać przy śmierći cośmy robili? co odpowiemy!

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga*. Pokorna proſtota lada nauczyćielom idzie wiarę, ſłucha pilnie, y nawraca ſię do Boga; Potentaci zaś światowi mędrcowie ſłowa chwytaią y koncept kaznodźieyſki, á ni pożytek duſzy. Pod czas kazania Jezuſowe o, mowi Piſmo: że wiele ſię nawróćiło do Chryſtuſa; á z Panow niewiem ieżeli ktory ſię pokwapił zá Chryſtuſem: *De turba autem multi crediderunt in eum. Joan: cap: 7.* Niebądź niedowiarkiem, wiele o ſobie rozumieiącym, ſłuchay wpokorze ſłów Boſkich.

Hiſtorya.

Przyſzło dwóch zakonnych Braci do Opata Eliaſza ſkarżąc ſię, że pokuſy ćierpią, widząc otyłość y tłuſtość uśmiechaiąc ſię rzekł: Prawdźiwie Braćia, dla was ſię wſtydzę żeśćie w klaſztorze tak ćiało utuczyli; wyſchłość twarzy y ſuchość zpokorą, ieſt ozdobą zakon-

nego człowieka. (*Ex lib: SS. PP. par: 60.*) Obżarstwo nieſpoſobnego czyni człowieka do ſłuchania ſłowa Bożego, do zabaw duchownych.

2. *Uwaga.* Przez Marya wſzyſtko do nas przychodźi, mówi S. Piotr Damaſc: *ſerm: de Aſsump: Per ipſam & in ipſa, & de ipſa, & in ipſa totum hoc faciendum decernitur, ut ſicut ſine illo nihil factum eſt, ita ſine illa nihil refectũ.* Jako przez Boga wſzyſtko ieſt ſtworzono, tak przez Marya naprawiono.

Hiſtorya.

Swięty Borgiaſz Generał *Soc: JESU*, miedzy inſzemi ſpoſobami pomnożenia honoru Maryi, miał ten zwyczay iż rozſyłał ludźiom obrazy Matki Boſkiey, z których ieden ſię znayduie w Kaliſzu. (*Ann: S. J.*) Jeżeli nie maſz za co kupić obrazkow, bądź ſam obrazem żywym cnot y doſkonałośći, bądź dobrym przykładem do dobrego.

3. *Uwaga.* Dźiś feſt Swiętego Ruperta Biſkupa Męża Apoſtolſkiego, który w dźień Wielkonocny po mſzy odprawioney, przy Anielſkiey rezonancyi, poſzedł ná weſołe Alleluja. Zyi tak żebyś po kwadragezymie żyćia tego, trafił ná weſołe Alleluja.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Zyćie naſze docześne komparuiąc do wieczności, ieſt iednym momentem, iakbyś przez iedne drzwi przyſzedł, przez drugie wyſzedł. Powiedźiał to Pan JEZUS o żyćiu docześnym Faryzeuſzom: *Dixit ergo eis*

JESUS

JESUS adhuc modicū tempus vobiscum sum, & vado ad eum, qui me misit. Joan: cap: 7. Powiedźiał im JEZUS, ieszcze maluczko iestem z wami, póydę do tego, który mię posłał. Uważ, że y ty nie będźiesz tu wiekował, póydźiesz w krótce do nieznaiomey wiecznośći.

Historya.

Gdy pewnemu Rodźicowi synowie pomarli, on z żalu y z aprehensyi wzywa żeby śmierć po niego przyszła; słysząc to Mędrzec Bias, rzekł: *Cur ipsam vocas, an non etiam, si non vocaveris veniet.* Na co człowiecze prośisz, żeby śmierć przyszła, żebyś y nieprośił przyidźie, nie zapomni ćiebie. (*Stobeus Max: ser:* 56.) Bądź zawsze gotow na śmierć, bo nie wiesz kiedy ćię ona pierwszy, y ostatni raz odwiedźi.

2. *Uwaga.* Wszyscy oczy obracać powinniśmy do Tronu MARYI, naucza S. Bernard: *Meritò in te respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te, & per te, & de te benigna manus omnipotentis, quidquid creavit, recreavit.* Słusznie wszystkich oczy na ćię patrzą, álbowiē co wszechmocna ręka Boska stworzyła, to przez ćię reformowała.

Historya.

Gdy ieden pobożny Klient nabożnie często pozdrawiał Marya Pannę, po śmierći iego na ięzyku złotemi literami napisane znaleźione są te słowa: *Ave Maria,* Zdrowaś Marya. (*Ex Anno Cœlest:*) Pozdrawiay nabożnie y często

Matkę Boſką, áby ćię w żyćiu y przy śmierći protegowáła.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Opata Spes, ktòry ćierpliwie przez lat 40. ślepotę ćierpiał, potym cudownie był wyleczony. Gdy Bòg ćię náwiedźi ślepota ná duſzy, nie dá wnętrznego oświecenia y poćiechy, bądź ćierpliwy, niezapomni ćię Bòg, zmiłuie ſię nad tobą, y uregalizuie koroną ćierpliwośći.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga*. Szuka nas teras Pan Bòg rożnemi ſpoſobami przez Spowiednikow, nauczyćielow; niedaiemy ſię znaleść, ućiekamy od niego przez grzechy. Przyidźie czas będźiemy ſzukali Boga, á nieznaydźiemy: *Quæretis me, & non invenietis. Joan: c. 7.* Będźiećie ſzukać, á nieznaydźiećie. Dźiś czas, dźiś pora, łatwo znaleść Boga, gdy ſam ćiebie ſzuka.

Hiſtorya.

Piotr Zakonnik po śmierci był zaprowadzony do piekła, gdźie rożne widźiał męki, gdźie go y piekielna przepaść miała iuż pożrzeć, Anioł Pańſki go wyrwał. Gdy powròćił do ćiała, iak ſurowe y śćiſłe życie prowadźił, gdyby nic niemòwił o mękach piekielnych, ſama oſtrość żyćia dała znać co widźiał w piekle. (*Greg: Dial: lib:* 4. *c.* 19.) Luboś mąk piekielnych niewidźiał, iednak ſłyſzałeś nie raz otym mieyſcu nieſzczęśliwym; więc żyi tak, żebyś ſam niewidźiał y niepraktykował.

2. *Uwaga*. Modlitwa Maryi nauką ieſt na-

ſzego

ſzego nabożeńſtwa; Swięty Anton: *Part:* 4. *Oratio ejus erat nobiliſsimus modus orandi, tum quia habebat rationem juſſionis, & imperij, tum quia impoſſibile erat eam non exaudiri.* Modlitwa Maryi oſobliwie ten miała zaſzczyt, iż nie tak prośiła, iako raczey roſkazywała Matka Synowi, y niepodobna żeby nie była wyſłuchana iey modlitwa.

Hiſtorya.

Jakubowi Młockiemu *Soc: JESU* przed śmierćią 10. dnia Marya Panna pokazawſzy ſię oznaymiła, że mu Niebo ieſt gotowe, y przy śmierći iego była przytomna, bo on żyiąc uſtawicznie ſłużył Maryi Pannie. (*Ann: Rigenſ:*) Służ wiernie y ſtatecznie Krolowey Nieba, áby ćię w godźinę śmierći poćieſzyła prezencyą ſwoią.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Armogeſta, ktory zá Chryſtuſa był okrutnie zbity, y zá nogę zawieſzony, odebrał koronę męczeńſką. Uważ, że droga do nieba nierowna, lecz krzyżowa; żaden Swięty niewſzedł do nieba traktem roſkoſznym, ále przez ćierpliwośći, á ty jakim idźieſz traktem reflektuy ſię?

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Zaden ſtworzony rozum niedoydźie wſzechmocnośći y wyſokośći ſądow Boſkich, toną w tym morzu Anielſkie rozumy; dla tego człowiekowi nie tak trzeba ſię badać o ſądach Boſkich, ále pokornie wierzyć, y wielkośći iego ſię dźiwować: *Incomprehen-*

ſibilia

ſibilia ſunt judítia ejus. Rom. 11. O iak niedośćigłe ſą ſądy Boſkie. Mòwi Apoſtoł.

Hiſtorya.

Demonax napomniony od przyiaćiela, żeby ſzedł do kośćioła Eſkulapiuſza, prośić Boga zá zdrowie ſyna, Demonax odpowiedźiał: *An ſurdaſtrum exiſtimas DEUM, ut nonniſi in templo ſit auditurus;* Albo rozumieſz że Bòg ieſt głuchy, żeby naſzych proźb y tu nieſłyſzał? (*Eraſm: lib:* 8.) Słyſzy Pan Bòg wſzędźie, gdyż przytomny ieſt iſtotą ſwoią; iednak chwalebny ieſt zwyczay do Kośćioła przychodźić, Kośćioł álbowiem mieyſcem modlitwy ieſt y nabożeńſtwa.

2. *Uwaga.* Wdźięcznym wita panegirykiem Marya Pannę S. Andrzey Kret: *Salve lætitiæ organum, per quod delicti noſtri condemnatio expiata eſt, ac veri gaudij plena facta compenſatio.* Witay weſołośći Cytro, przez ktòrą grzechu naſzego ſtało ſię zgładzenie, y prawdźiwego weſela naprawienie.

Hiſtorya.

Swięta Helena Matka Konſtantyna wielkiego, z miłośći ku JEZUSOWI y MARYI odprawiła peregrynacyą do Jerozolimy, y wiele Kośćiołow fundowała ná cześć Matki Boſkiey. (*In vita ejus.*) Nie możeſz dalekiey odprawić peregrynacyi, odpraw bliſką, odwiedź ołtarze bliſkiego Kośćioła; nie możeſz dać iałmużny, czynić fundacyi, day co możeſz,

żeſz, zapiſz ſerce twoie ná mieſzkanie JEZUSOWI y MARYI.

5. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Klimaka którego pokarm, napoy, y odpoczynek, był tylko dla potrzeby, tak mocno walczył z pokuſami, że potym w ćiele ludzkim żył iak Anioł; miey y ty pomiarkowanie w iedzeniu, w pićiu; pamiętay że ieſteś ſtworzony nie dla tego żebyś iadł, pił, ále żebyś poznawſzy Bogá, iemu ſłużył, z nim wiecznie krolował, w wiecznym błogoſławieńſtwie.

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Piſma świętego kto chce głębokie zluſtrować tajemnice, gubi śiebie ſamego, tonie w tym nieżgruntowanym morzu taiemnic Boſkich; trzeba Piſmo święte tłumaczyć, trzeba ſzukać prawdy z Piſma, ále tylko nie po Luterſku, nie według Luterſkiey prezumpcyi, ná ſamym ſię fundować Piśmie, bez tradycyi Oycow Swiętych: (*Scrutare ſcripturas & vide. Joan: c. 7.*)

Hiſtorya.

Jeden Heretyk zmyślił iakby był opętany, kazał śiebie związać y prowadźić do Exorciſty; gdźie śiebie oſzukał nędznie, był ſpalony. (*Cantiprat: lib: 2.*) Taka ieſt natura heretykow niewierzyć Piſmu, ſentencyom Kośćioła Swiętego Doktorow; wolno ſię wypytać prawdy, ále zbytnie ſzperać y inweſtygować z Piſma, znak ieſt heretyckiego człowieka.

2. *Uwaga.* Swięty Epifaniuſz nazywa Marya

ryą Pannę obłokiem Niebieſkim: *Nubes Cæleſtis, quæ tonitru Spiritus Sancti in ſe ipſa reconditum, & imbrem in univerſam terram, ad producendum fidei fructum dimittit.* MARYA Panna ieſt obłokiem Niebieſkim pokrywaiącym w ſobie pioruny ſprawiedliwośći Boſkiey, y łaſkawym dżdżem polewaiącym wſzyſtkie kraie świata. Uważ iak dawno iużby ćię ubił piorun ſprawiedliwych ſądow Boſkich, gdyby Marya Panna miſtyczny obłok nieprotegowała.

Hiſtorya.

Marya Panna Hugonowi Opatowi ieſzcze w nowicyaćie będącemu, á w wielkich pokuſach zoſtaiącemu, pokazawſzy ſię uwolniła go, y ná potym niećierpiał takich pokus. (*Ex an: Cæl:*) Maſz wiele niepomyślnych okurencyi, ieſteś nowicyuſzem w wierze y w doſkonałośći, proś Maryi Panny, áby ćię protegowała, y uwolniła od tych pokus natarczywych.

3. *Uwaga.* Dźiś Swiętego Gwidona Męża wyſokich cnot, ktory iednego umieraiącego, á wielkiey trwodze zoſtaiącego, łaſkawie poćieſzył, przypomniawſzy mu grzech zapomniony, dla ktorego czarći go turbowali, y chćieli duſzę iego wźiąć ná potępienie. Uważ iak ćiężki to termin godźina śmierći, że y dla zapomnionego grzechu, ćiężką trwogą turbuią; Więc pokiś zdrow, przypominay grzechy, ktoremiś Boga obrażał, y zá nie czyń pokutę.

APRI-

APRILIS
KWIECIEN
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Pielgrzym zmierza z ochotą do domu, wody biegą do morza; tak Człowiek żyiący zmierza do domu wieczności, iako do centrum swego. Gdźie są teraz owi, kròrzy z nami konwersowali niedawno? poszli do domu swego, do wieczności: *Reversi sunt unusquisq; in domum suam. Joan: c. 7.* Uważ, że y tobie trzeba będźie zawitać do domu wieczności, tylko pomyśl, iakiey wieczności dom sobie buduiesz, iak żyiesz.

Historya.

Mędrzec Bias spytany, ktòra śmierć iest naygorsza? odpowiedźiał: ktòra iest przećiw naturze, to iest: gdy kto sobie śmierć zasłuży przez grzechy, iaką śmierćią umieraią złoczyńce: (*Maximus serm: 36.*) Przywłaszcza sobie człowiek śmierć iak grzechami, tak zbytecznemi pokarmami, trunkami, morzy duszę y ćiało.

2. *Uwaga.* Luminarzem oświecaiącym y proteguiącym, nazywa Marya Pannę Swięty Bonawentura: *Maria nobis est columna, quia tanquam nubes protegit ab æstu Divinæ indignationis.* Marya iest Kolumna, ktòra iako obłok nas pokrywa od gniewu Boskiego.

Historya.

Xiądz

Xiądz Arnoldus *Cathius Soc: JESU*, osobliwszy Kultor Matki Bożkiey, ten miedzy inszym nabożeństwem miał ten sposob: westchnienia swoie do Nayświętszey Panny, przez serce Jezusowe ofiarował. (*Nadazy.*) Wiedź otym, że serce JEZUSA z sercem MARYI iest złączone miłośćią, kto kocha JEZUSA, kocha MARYĄ, kto miłuie MARYĄ miłuie JEZUSA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Waleryka Pastuszka, ktòremu leśne ptaszęta były posłuszne; gdy Kapłan z drugim towarzyszem niewstydliwie przed nim mòwili; Kapłan zaraz oślepł, á kompan iego zaraźliwą poczuł chorobę. Bądź ostròżnym w dyskursach, niegorsz niewinnych uszu.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Gospodarz ktòry chce mieć skutek pracy, rano zaczyna pracować; tak kto chce profitować w cnotach y w dobrych uczynkach trzeba wstać rano, niewczasować się ná łożku do dźieśiątey; Pan JEZUS pokazał to przykładem swoim: *Diluculo iterum venit in templum. Joan: c. 8.* Rano znowu przyszedł do kośćioła. Ty podobno rano ieden y drugi odwiedźiwszy Dom szynkowny, o dwanastey przychodźisz do Kośćioła.

Historya.

Gdy Longobardowie Zakonnikow chćieli wyćiągnać gwałtem z Kośćioła S. Wawrzyńca, czarći opętali gwałtownikow Kośćioła Swiętego. (*Greg: Dial: c. 4. lib: 2.*) Boy się podobney

bney kary, ktory nieumieſz ſzanować Kośćioła Swiętego, y przychodźiſz dla dyſkurſow, nie dla modlitwy.

2. *Uwaga.* Obłok ma ten przymiot, że ludźi pokrywa od upałow; tak miſtyczny obłok Marya Panna pokrywa grzeſznikow od gniewu Boſkiego; mowi Richardus *à S. Laurent: Comparatur nubi, quia velut nubes miſericorditer abſcondit peccatores ab ardore ſolis, ita hæc ab ira Filij*. Słuſznie Marya Panna komparowana ieſt do obłoku, álbowiem iak obłok miłośiernie pokrywa grzeſznikow od upału słońca, to ieſt od gniewu Syna ſwego.

Hiſtorya.

Swięta Weronika Panna Mediolańſka, gdy ſię goraco modliła, Marya Panna w ſukni ozdobney pokazywała ſię, gdy mniey nabożnie modliła ſię, tedy w proſtey ſzaćie prezentowała ſię Marya. Tę Swiętą Pannę Marya Panna nauczyła czytać y śpiewać. (*In vita ejus*) Pod czas modlitwy wyſtrzegay ſię niedbalſtwa y diſtrakcyi, oſobliwie dobrowolnych.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Franciſzka *de Paula* Męża wielkiey świątobliwośći, dźiwney pokory y czyſtośći; przez wodę z towarzyſzem płaſzcz zaſławſzy przeſzli. Pokorney głowy miecz niebierze, nieśie przyſłowie; bądź pokornym, á tak Bogu y ludźiom będźieſz miłym.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Wſzyſtkie narody, nie iako z inſtyn-

instynktu naturalnego karzą, y karali zawsze złych ludźi zá popełnione excessa; do JEZUSA przywiedli Faryzeuszowie niewiastę złapaną ná cudzołostwie: *Adducunt autem Scribæ & Pharisei mulierem in adulterio deprehensam. Joan:* 8. Niech się wstydzą teraźnieyśi Atheuszowie, ktorzy z grzechow się chlubią, wstyd y oczy postradawszy.

Historya.

Umieraiąc Oyćiec, oddał w opiekę syna swego Filozofowi, synaczek idąc za pożądliwośćiami ćiała, popełnił grzech cudzołostwa z żoną Filozofa, zá co rozgniewany Filozof, wygnał z domu, y przez lat trzy robił miedzy potęp onemi ná robotę, przez trzy lata pokutował kalumnie ćierpiąc; dopiero się zmiłował nád nim, dał ingress do miasta ná naukę. (*Ex libr:* 13. *SS. PP. Vit:*) Uważ ćiężkość grzechow, żebyś tyśiąc lat ćierpiał, poki Bog Bogiem, nigdy iuż nieodpokutuiesz po śmierći

2. *Uwaga.* MARYA Panna iest ochłodą grzesznikow; mowi Richardus *à S. Laurent: Refrigerat ab æstu concupiscentiarũ, & velut pluvia, quædam gratiæ fœcundat eos ad bene operandum.* Chłodźi grzesznikow od upału pożądliwośći, y niby rzeka łaski polewa łaskami, do dobrego zachęcaiąc.

Historya.

MARYA Panna Gwilhelmowi rekõmendowała Arnulpha do Zakonu, áby przyięty był mowiąc: *Sine mora recipe illum, quia vas ele-*

ctionis eſt mihi; bez odwłoki przyimi go do Zakonu, bo naczynie wybrane ieſt mnie. (*Ex An: Cæl: fol:* 255.) Uważ iakim ieſteś naczyniem? podobno naczyniem nieczyſtośći, y wſzelkiego plugaſtwa. Proś żeby Marya Pan: rekommodowała ćię Synowi ſwemu Jezuſowi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka ieſt Pankracyuſza Biſkupa y Męczennika, ten Swięty gdy liſt ſwòy zawieśił ná ſzyi bałwana, diabeł będący w bałwanie zamilkł; gdy kazanie mòwił zdały ſię być ogniſte ſłowa. Proś Ducha Swiętego, áby y twoie ſłowa mogły mieć ſkutek, zapalić ſerca ſłuchaiących.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Niſko patrzyć y mieć oczy ſpuſzczone, znak to ieſt pokornego ſerca. Pokazał Pan JEZUS to, gdy Zydźi kuſząc JEZUSA ſchwyćiwſzy niewiaſtę ná cudzołoſtwie, prośili áby oſądźił, Pan JEZUS oczy ná źiemię ſpuśćiwſzy piſał palcem: *JESUS autem inclinans ſe deorſum digito ſcribebat in terra. Joan: c.* 8. Co Pan JEZUS w ten czas piſał ná źiemi palcem, niektòrzy rozumieią, że napiſał: *Noſce te ipſum,* znay śiebie ſamego. Pokorny bowiem wprzody śiebie oſkarża, dopiero drugiego.

Hiſtorya.

W Babilonij była iedna còrka opętana, zaprośił Oyćiec Mnicha do śiebie, alić opętana còrka zaraz policzek Mnichowi wyćięła, gdy on drugą ſtronę nadſtawił żeby biła, czart

wrze-

wrzeszcząc ućiekł, á panna zdrowa została. (*Abbas Daniel: n. 5.*) Nic barźiey nie może zalterować y zkonfundować szatana, iako pokora, ktòra iest przećiwna iego hardośći.

2. *Uwaga.* Marya Panna kommunikowała Panieńskiego ćiała substancyi na uformowanie ćiała Synowi Boskiemu przez Ducha Swiętego; przyznaie temi słowy S. Methodiusz Męczen: *Tu DEO alioquin nullius rei indigo carnem, quam non habebat dedisti. Euge Mater DEI, qui illum habes debitorem, qui omnibus mutuò dat; DEO namq; debemus universi, tibi verò ille debet.* Jest niejakoś obligowany Bòg Maryi, gdy w żywoćie iey Panieńskim przyioł ćiało.

Historya.

Gdy Błogosławiona Sita odwiedźiwszy Kośćioły odpoczywała przy źrzodle, przyszła Marya Panna do niey w postaci Matrony, y bramy mieyskie iey otworzyła. (*Tranchot:*) Pracuy dla chwały Boskiey, y honoru Maryi do zfatygowania, á tak otworzy tobie bramę do szczęśliwey wiecznośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Theodula młodźiana, ktòry miał pierśćien z nieba dany, ná leczenie ròżnych chorob. Po długich mękach iest utopiony w morzu, po śmierći pokazał śię w iasnym ubierze. Proś tego Patrona, áby ćię tym cudownym pierśćieniem poślubił Bogu y Maryi, ábyś nieutonoł ná morzu świata tego, gdźie ustawiczne fale y nawałnośći panuią.

DZIEN

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Zaden żyiący ná świećie nie ieſt wolny od grzechu, ten do tego, ow do drugiego exceſsu y defektu, muśi śię ſprawiedliwie przyznać. Dla tego Pan JEZUS oſkarżaiącym Zydom, rzekł: *Qui ſine peccato eſt veſtrum, primus in illam lapidem mittat. Joan: c.8.* Kto z was ieſt bez grzechu, niech wprzody rzući kamień. Zawſtydź śię hardośći twoiey, ktory nieznaiąc złośći ſwoich, drugich cenſuruieſz niewinnie.

Hiſtorya.

Było dwòch Braći zakonnych, ktòrzy widźieli ieden nad drugim łaſkę Boſką; wyſzedł ieden Brat z klaſztoru, obaczywſy w piatek rano iedzącego zgorſzył śię, źle onim ſądźił; Gdy powròćił do klaſztoru, drugi Brat nie widźiał iuż łaſki Boſkiey ná niego wſtępuiącey pod czas mſzy, oczym gdy mu powiedźiał Brat, przypomniał, że poſądźił myślą rano w piątek iedzącego; zá co gdy przez niedźiel dwie śię modlili, wroćiła śię do niego łaſka Boſka. (*Ex lib: Doct: Patr: n. 2.*) Nie tylko uſtnie, ále y myślą niepoſądzay drugich. Wolno iednak y należy donieść, co widząc do kogo bo inaczey byłbyś participantem grzechu.

2. *Uwaga.* Gdy Pan Bog powiedźiał: *fiat*, niech śię ſtanie, ſtało śię niebo y źiemia; tak gdy Aniołowi zwiaſtuiącemu powiedźiała Marya Panna: *Fiat mihi ſecundū verbum tuum,*

niech mi śię ſtanie według ſłowa twego. Niebo y źiemia śię reformowała; ná co śię dźiwuie Swięty Tomaſz: *O fiąt ſuper omne fiat, perpetuo honore venerandū.* O ſtań śię! nad wſzyſtkie ſtań śię godne wieczney pamięći, y poſzanowania.

Hiſtorya.

Swięta Tereſsa Seraficzna, Kultorka Maryi, miedzy inſzemi ſpoſobami ten miała, że tych Swiętych większym affektem kochała, ktòrzy należą do Maryi. Jako to: Swiętego Jozefa, Annę, Joachima &c: (*Barry in An: Mar:*) Miey oſobliwſze nabożeńſtwo do tey Swiętey Familij, mòw nabożnie często: JEZUS, JOZEF, y MARYA, wieczna moia kompania.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Wincentego, ktòry nauką y kazaniem wiele Bogu pozyſkał duſz, od ſzatana y od ludźi wiele ućierpiał kalumnij; gdy czarta wypędzał z panny opętaney, rzekł diabeł: dla tego opętałem tę Pannę, że śię nie przeżegnawſzy iadła. Cierp z ochotą kalumnie ktòre Bòg dopuſzcza, zażyway tarczy miſtyczney przećiw ſzatańſkim zdradom znaku Krzyża Swiętego, ktòrym znakiem pokonaſz wſzyſtkich adwerſarzow. *In hoc ſigno vinces.*

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Dla poratowania duſz ludzkich czaſem trzeba prywatne opuśćić nabożeńſtwo wyniść z celli, y konwerſować z oſobami, od ktòrych konwerſacyi ućiekaſz. Pokazał to Pan JEZUS, gdy zoſtał w Kośćiele z niewiaſtą

ſtą pokutuiącą: *Remanſit ſolus & mulier in medio ſtans. Joan: c. 8.* Nam to nauka żebyśmy nazbyt nieſkrupolizowali, gdy muśiemy konwerſować z podeyrzanemi oſobami w intereśie zbawienia przy ſpowiedźi. Wiedź o tym, że ponieważ Bóg powołał do takiego ſtanu, pewnie zgotował łaſki ſkuteczne, y potrzebne twemu ſtanowi.

Hiſtorya.

Przymowił ktoś Demoſthenesowi, że przeſtaie z oſobami niechwalebney konwerſacyi; odpowiedźiał Demoſtenes: wſzakże y medyk porzućiwſzy zdrowych, do chorych idźie, y z nimi przeſtawa. (*Maxim: ſerm: 6.*) Dał znać ten Mędrzec że konwerſować ze złemi, ieſt chwalebny zwyczay, ieżeli dobrą konwerſacyą ich złe obyczaie rektifikuiemy, oſobliwie oto, powinni ſię ſtarać Duchowni, którzy ſą poświęceni ná pozyſkanie Duſz ludzkich.

2. *Uwaga.* Te ſłowa, które powiedźiała Archaniołowi MARYA Panna: Niech mi ſię ſtanie według ſłowa twego; zagłuſzyły wſzyſtkie rezony ná źiemi y ná niebie. Przyznaie S. Lauren: Juſtin: *Hoc verbo fiat factus eſt mundus, hoc verbo cæleſtia terreſtriaq; Altiſſimus condidit, ſed tale fiat non ſonuit in orbe, quale nunc tu Beata dixiſti.* Tym ſłowem niech ſię ſtanie, ieſt uczyniony świat y niebo, ále twoy pożądany konſens *fiat* zagłuſzył światowe y Niebieſkie *fiat*.

Historya.

Gdy ieden pobożny Klient w Indiach umierał, Marya Panna przyszła z Chrystusem y z Swiętemi odwiedźić Klienta swego y przyiąć wychodzącą Duszę; gdy umierał, stancya była napełniona Niebieską wonią. (*Ex An: Cœlest: fol: 260.*) Jeżeli twoie życie będźie wdźięcznym zapachem y odorem cnot świętych, pewnie Kwiat Nazareński JEZUS y Lilia Rayska MARYA przybędźie w godźinę śmierći ná poćiechę.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Wilhelma, ktòrego ćieszył JEZUS, że lubo miał wiele ućierpieć, àle zawsze mu obiecał być pomocnikiem. Temu Swiętemu pokazawszy się w chorobie S. Genowefa rzekła: *Noli timere, quoniam bonū DEUM habemus, JESUM Filium DEI;* Nie boy się, dobrego mamy Boga JEZUSA Syna Boskiego. Mòw y ty w myślach desperackich, niedesperuy nędzna duszo moia, lubo wiele masz grzechow, wiele złośći, àle większe iest miłośierdźie Boga naszego.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwy kogo Bòg wźioł w opiekę swoią, żeby świat cały powstał, żeby wszyscy ludźie byli przećiwni, y szatani nawet zostaną w konfuzyi wieczney, kogo Bòg defenduje. Miała takie szczęśćie pokutuiaca w Ewangelij niewiasta, ktòrą Pan JEZUS salwował od świadkow, na śmierć instyguiących Ewangeliczna penitetka: *Erigens autem se*

JE-

JESUS dixit ei: Mulier ubi ſunt qui te accuſabant. Joan: c. 8. Zginą fałſzywi świadkowie, gdy wſzyſtko widzący y wiedzący zacznie examinować ſkrytośći ſerca Bóg.

Hiſtorya.

Był ieden Biſkup, ktory zapomniawſzy powinnośći ſwoich, ſłużył światowym prożnośćiom, gdy zachorował, był porwany na ſąd ſtraſzny Chryſtuſa, gdźie ukazano że więcey dwoch tyśięcy dla iego niedbalſtwa potępionych, także inſtygowano o zdźierſtwo, y o nieczyſte żyćie. Suſpendował Bog dekret potępienia na kilka dni; álić on do śiebie przyſzedſzy, gdy to powiedźiał ſwoim, oni mu z głowy to wybili, że ſenna to mara, Bog wiara. Gdy przyſzedł dźień naznaczony, w pałacu Biſkupim czarći duſzę mu wydarli, ná mieyſce zanieśli, ná ktore był zaſłużył. (*Joannes Egidius ſpec: exempl:*) Uważ iak wiele iuż duſz zatraćiłeś, złym przykładem.

2. *Uwaga.* Jednym ſłowem MARYA Panna *fiat*, niech ſię ſtanie, Niebo uweſeliła. Laur: Juſtin: *Iſto unico reſponſo complevit Cælum gaudio, Angelis omnibus exultationem præbuit, captivo ſæculo ſpem dedit, dæmones univerſos exterruit, adſtantem lætum fecit nuntium & detentis in inferno patribus libertatis gratiam repromiſit.* Przez konſens ſwoy, ná zwiaſtowanie Anielſkie Niebo napełniła weſelem, Aniołow radośćią, światowych więźniow nadźieią zbawienia, Oycow SS: obietnicą łaſki.

 Hi-

Hiſtorya.

Pewny Luzytańczyk miał chwalebny zwyczay, że zawſze mawiał nabożnie Anielſkie pozdrowienie; Gdy powracał raz wieczorem do śiebie, człowiek nieprzyiazny ſtrzelił do niego, á on ná ten czas mòwił pozdrowienie Anielſkie, mineła kula, on zdrow zoſtał. (*Drexellius*) Zaſtaniay śię tą tarczą Anielſkim pozdrowieniem, od ſtrzał ſzatańſkich pokus.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Aphraateſa Puſtelnika, ktòremu śmierćią groźił pochlebca Walenta Ceſarza, zá co pochlebcę Bòg ſkarał, oſzalał, wpadſzy do łaźni gorącey utopił śię. Nieſtraſz furyami twemi ludźi bogoboynych, bo śię pomśći Bòg ich krzywdy, ſkarze ná duſzy y ná ćiele.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Niechce Bòg żadnego człowieka zguby y potępienia; pragnie wſzyſtkich zbawić; Jak powiedźiał pokutuiącey niewieśćie: *Dixit autem JESUS, nec Ego te condemno. Joan: c.* 8. Rzekł JEZUS: Ja ćię niepotępiam. Uważ, że zguba y potępienie twoie, z ćiebie grzeſzniku; niezwalay z lutrami grzechow twoich ná Bogá, iakby Bòg ćię do złego ćiągnoł wieczną predeterminacyą; mòw lepiey z Dawidem: *Tibi ſoli peccavi.* Ach! tobiem Boże zgrzeſzył, zmiłuy śię nademną.

Hiſtorya.

Innocencyuſz Papież będąc ieſzcze Kardynałem, przyſzedł odwiedzaiąc iednego Pu-

ſtelni-

ſtelnika, ktòrego znalazł w zachwyceniu, ten przyſzedſzy do śiebie, zaczoł wołać: *O mi! o mi! vidi mirabilia, vidi horribilia;* ach mnie! ach mnie nędznemu! widźiałem iak śnieg duſze padaiące do piekła, á do czyſca, y do nieba tylko trzy duſze idące. (*Vernerus Roſenvink ad an:* 1343.) Uważ, że Bòg żadnego niechćiał zguby z tey liczby, ále ſáma ich złość potępiła. Uważ powtòrnie, że tak wiele duſz idźie ná potępienie, á ty żyieſz iakby dla ćiebie w piekle mieyſca nie było.

2. *Uwaga.* Wſzyſtkie potencye nieba y źiemi czołem biią Maryi Pannie; mòwi Swięty Efrem: *Omnes tibi advolvimur, omnes te imploramus, erue nos, o intemerata, ab omni neceſſitate, à cunctis diaboli tentationibus.* Przed Tronem twoim wſzyſcy upadamy, wſzyſcy pomocy od ćiebie prośiemy, wydźwigni nas od wſzelkich niebeśpieczeńſtw o Panno niepokalana, ſtrzeż nas od zdrad ſzatańſkich.

Hiſtorya.

Jan Gaſton Baro *de* Renty, codźień rano y w wieczor wſzyſtkich domowych wokował ná litanie Maryi Panny, Obraz iey z maluśkim Panem Jezuſem lokował ná mieyſcu goſpodarſkim, ile razy mijał ten Obraz, czołem o źiemię ſię biiąc mòwił: Pokaż ſię być Matką. Miaſto herbu ſwego pieczętował ſię oſobami maluśkiego Jezuſa y Maryi. (*Barry.*) Naśladuy pobożnośći, przyłoż iak pieczęć do ſerca twego JEZUSA y MARYĄ.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Redempta Biskupa, ktory modląc się przy grobie S. Eutichiasza, słyszał głos: *Redempte vigilas?* czy iesteś czuiącym? Tamże słyszał: *Finis venit universæ carnis;* koniec przyszedł wszystkiego stworzenia. Bądź czuiącym ná śmierć, ná wieczność, ná ostatnie rzeczy *memorare novissima.*

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Kiedy będźie koniec y konkluzya grzechow twoich? Wołaią Duchowni z ambon, biią iak piorunami surowych sądow Boskich wyrokami; á tyś ná wszystko głuchy. P. JEZUS oskarżoney niewieśćie mocno przykazał, żeby się niewroćiła do pierwszych grzechow: *Vade & iam amplius noli peccare. Joan: c.8.* Idź, á więcey niechćiey grzeszyć. Uważ iak wielo razy złamałeś wiarę Bogu, y Namiestnikom iego, iak wiele razy obiecałeś poprawę, á dotąd się niepoprawuiesz.

Historya.

Jeden Student Paryski oświecony od Ducha Swiętego, tak się nawroćił razem do Pana Boga, że nawet kśiąg niezamknoł ktore czytał; pobiegł do Zakonu Kaznodźieyskiego, gdy go pytali dokądby szedł? odpowiadał: *Vado ad DEUM meum,* idę do Boga mego, y więcey się niewroćił do śiebie, w zakonie się zawarł. (*Ex libr: Fratr: Præd:*) O ktoby to dał żebyś y ty był tak powolnym instynktom Ducha Swiętego.

2. *Uwaga.* Swięty Efrem czyni taką perorę: *Esto nostra conciliatrix, & advocata in hora judicij, libera nos, à futuro igne & tenebris, & tui Filij gloriâ Virgo nos dignare.* Bądź Pośrzedniczką y Patronką naszą w godźinę sądu, ratuy nas od ognia wiecznego, y od ćiemnośći wiecznych; uczyń partycypantami chwały Syna twego Maryo.

Historya.

W wielkim głodźie będącego S. Alberta Marya Panna nakarmiła, y wszystkie akcye iego nazwała przed Jezusem: ofiarą wdźięczną Bogu. (*Ex An: Cæl:*) Uważ ieżeli twoie akcye są godne takiey pochwały? ieżeli nie są, staray się z łaski Boskiey żeby były.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś Swiętey Maryi Egypciaki, dla brzydkośći grzechow, trzy razy chćiała wniść do Kośćioła, nie mogła; potym się nawróćiwszy do Boga przez 40. lat ná puszczy pokutowała. Nieważ się wniść do Kośćioła, ieżeli masz sumnienie zawiedźione, nieuczyniwszy żalu.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Swiatłośći ktore widźiemi znaki, są nieśtworzonego światła Boga, ktory iest prawdźiwym światłem. Mowi o sobie Chrystus Pan: *Ego sum lux mundi. Joan:* 8. Jam iest światłem świata. Uważ, że iako światło iest dla drugich oświecenie, tak to mistyczne światło Chrystus, przyszedł oświecić ludźi, w ćiemnośćiach świata ginących.

Histo-

Hiſtorya.

Pafnucyuſz napadł ná gromadę rozboyników, ieden z nich nalał puhar wina, y każe wypić Pafnucyuſzowi, bo inaczey ma zabić, Pafnucyuſz lubo nigdy niepijał, chcąc duſze ich pozyſkać wypił, y jakoż nawróćili ſię ći rozboynicy do pokuty. (*Ex DD. PP. de char: num: 6.*) Kto to ſprawił tak cudowne nawrócenie? ieżeli nie oświecenie miſtycznego świátła Chyſtuſa łaſka. Dla pozyſkania duſzy bliźniego właſney woli niesłuchay, ále cyrkũſtancyom chwalebnym ſię akomoduy, gdźie może być zpożytkiem duſz ludzkich y bez grzechu.

2. *Uwaga* Patryarcha mòy Auguſtyn Swięty nazywa Marya Authorką, álbo przyczyną zbawienia naſzego: *Veneremur ſalutis Auctricem, quæ dum Auctorem ſuum concepit de cælo, nobis Redemptorem præbuit in terra.* (*S. Aug: ſer: 19. de Nat:*) Weneruymy zbawienia naſzego Autorkę, ktòra gdy Stworcę ſwego z Nieba poczeła, nam Zbawićiela wydałą ná źiemię.

Hiſtorya.

Błogosławiony Herman Dominikan, czego pragnoł otrzymał przez ſerce Maryi, dźiwnemi ſłodkośćiami Marya Panna napełniała ſerce iego, język naprawiła do mòwienia kazań. (*Ex Hiſt: Ord:*) Kochay Jezuſa przez ſerce Maryi, kochay Maryą przez ſerce Jezuſowe.

3. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Makarego Męczennika, ná pierśi iego ogniſty kamień był

poło-

położony, od Anioła był uwolniony. Jak kamień ná pierśiach każda przećiwność, każda alteracya, choroba, każdy przećiwny adwersarz. Dźwigay ćierpliwie te ćiężary przykładem ćierpiącego JEZUSA, y oraz przykładem Swiętych Patronow.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Kto idźie zá illuminacyą niestworzonego światła, zá Chrystusem, ten nigdy niebłądźi, tego nieogarną ćiemnośći piekielne, mowi sam Zbawićiel: *Qui sequitur me non ambulat in tenebraris, sed habebit lumen vitæ. Joan: c. 8.* Uważ ieżeli idźiesz w ślady JEZUSOWE według oświecenia Ducha Swiętego; Porzuć obszerny gośćiniec światowy ktory ćię prowadźi ná wieczne ćiemnośći.

Historya.

Biskup Walencyi uczyniwszy ślub wstąpić do Zakonu Cysterskiego, gdy był chćiał zaniedbać wokacyi swoiey, widźiał przez sen, iż Chrystus kazał imie zgładźić z ksiąg żywota: *Dele nomen ejus de libro vitæ.* Nazajutrz wykonał wokacyą, został Cystersem. (*Ex lib: Dictonar: Cister:*) Cieżko tobie teraz iść zá Chrystusem światową podeptać pompę, ach! ćiężey będźie, gdy obaczysz imie twoie zgładzone z ksiąg żywota.

2. *Uwaga.* Swięty Anzelm przyznaie, że świat uczyniony iest dla Maryi: *Propter hanc totus mundus factus est, & per hanc homo redemptus est, & verbum caro factum est.* Dla

Maryi

Maryi świat ſtworzony, przez ią człowiek odkupiony, y ſłowo ćiałem ſię ſtało.

Hiſtorya.

Walterus *de* Birbach zacny Kawaler w Kośćiele publicznie powroz znak niewoli ná ſzyię ſwoię włożywſzy, oddał ſię zá wiecznego niewolnika y ſługę poddanego, y co rok płáćił MARYI Pannie daninę, iako poddany. (*Spinellus.*) Wielka to wolność być MARYI Panny ſługą y niewolnikiem, *ſervire Mariæ regnare eſt.*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Guthlacego, ktòry gdy ſię narodźił, krzyż czerwony był ná ręku, z widzenia mąk piekielnych gdy był wielce zaſmucony, pokazawſzy ſię S. Bartłomiey poćieſzył, áby nietraćił nadźiej w drodze doſkonałośći. Naznaczona ieſt y twoia duſza przy Chrzćie świętym niebieſkim znakiem Krzyża świętego, więc ſię broń tym zbawiennym znakiem.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Chceſz żeby tobie zawſze wiarą była dana, maſz zá konfuzyą gdy kto niedowierza ſłowom twoim. Oto Synowi Boſkiemu w ćiele ludzkim będącemu fałſz zadawano, y zá fałſzywe świadectwo miano: *Teſtimoniũ tuum non eſt verum. Joan: cap:* 8. Więc gdy będą lekce ważyć ſłowa y świadectwo twoie, wſpomni, że nie ieſteś godnieyſzy wiary zá Chryſtuſa, ktòremu nie wſzyſtko wierzono.

Hiſtorya.

Fałſzy-

Fałſzywy ieden świadek, gdy chćiał odebrać las należący do Kośćioła S. Qwintina, świadectwem ſwoim; S. Qwintinus ukazawſzy ſię mu w nocy, nos urwał zá fałſzywe świadectwo, gdy był przyprawił nos złoty, y ten kazał odrzućić, żeby wſzyſcy wiedźieli o karaniu iego. (*Vincent: lib:* 23. *c.* 90.) O gdyby ten przykład pilnie uważali, ći, ktòrzy Kapłanow chcą zá nos wodźić, pewnieby ſię bali podobney kary.

2. *Uwaga.* Reparatorką narodu ludzkiego tytułuje Bernard Swięty: *Pura ſanctitas, & ſanctiſsima puritas, pijſsimi pectoris ejus, omnem omnis creaturæ puritatem, ſanctitatem q; tranſcendens, incomparabili puritate hoc promeruit ut perditi orbis reparatrix digniſsima fieret.* Sama czyſtość y świątobliwość Maryą zdobiła; niepokalaną czyſtośćią ſtała ſię Reparatorką świata zginionego.

Hiſtorya.

Gdy dźiecko iedne wpadło w ogień, pokazała ſię Marya Panna, y zdrowe zachowała. (*Ex An: Cal: fol:* 267.) Swiat ten ieſt położony w złym ogniu: *mundus in maligno poſitus;* Więc żebyś ſię nieoparzył od tego ognia, proś protekcyi Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Alferiuſzá Puſtelnika, ktòrego ſzatan zrzućił z wyſokiey gòry bez ſzkody y bolu, maiąc lat 120. ſześciu dniami przed śmierćią uſłyſzał głos: *Die cænæ meæ venies ad me;* W dźień wieczerzy mo-

iey przyidźiesz do mnie. O gdyby nas JEZUS tym głosem zaprośił do śiebie.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Niemasz takiego mieysca, gdźieby nie było przytomnego Boga we trzech osobach iednego; dał tę naukę Chrystus Pan żyiąc ná świećie: *Solus non sum, sed ego & qui misit me Pater. Joan: 8.* Nie iestem ieden, ále Ja y Oyćiec, który mię posłał, iest zemną. Uważ nieskończoną wielkość Maiestatu Boskiego, iako wszystko napełnia przytomnośćią swoią; z tey uwagi miey rewerencyą prezencyi Boskiey; chroń śię grzechu, y nieprzystoyney konwersacyi.

Historya.

Diogenes Cynikus obaczywszy w Kośćiele przed ołtarzem niewiastę nieprzystoynie ubraną, rzekł: *Non vereris inquit mulier, ne stante post terga DEO in honestè te habeas.* Nie obawiasz śię niewiasto, że Bóg przy tobie iest, á ty nie masz iego poszanowania. (*Laertius lib:* 6.) Jeżeli poganie mieli takie poszanowanie Bogów swoich, iak daleko barźiey nam większą trzeba mieć rewerencyą, gdyż prawdźiwie iest wszędźie przytomny Bóg.

2. *Uwaga.* Drabiną do Nieba tytułuie Maryą Pannę, Laurent: Justin: *Est Maria juxta Gabrielis oraculū plena gratiâ, quæ effecta est paradisi scala, & hominum verissima mediatrix.* Jest Marya, według wyroku Gabryela, pełna łaski, która śię stała do Nieba drabiną grzesznikom, y prawdźiwą Pośrzedniczką. *Hi-*

Hiſtorya.

Gdy ieden Wicerey, álbo ná mieyſcu Krola będący, zgubił pewną rzecz drogą, udał ſię z ſuppliką do S. Ludwika Bertranda, ále Swięty odeſłał do MARYI, y gdy zmowił pieśń o Maryi dźiewięć razy: Wielbi duſzo moia Páná, zgubę znalazł. (*Nadazy.*) Zgubiłeś drogą rzecz nieoſzacowaną, Bogá, y duſzę przez grzech, inaczey nieznaydźieſz, chyba przez intercesſyą Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś feſt S. Hermenegilda, ktorego Oyćiec bezbożny Aryanin wrzućił do więźienia, y w dźień Wielkonocny śćiąć kazał, uwieńczony koroną męczeńſką, poſzedł ná weſołe Alleluia. Lubo powinniśmy ſłuchać ſtarſzych y Rodźicow, iednak gdy nas do złego prowadzą, nietrzeba ich ſłuchać, raczey śmierć obrać, niżeli ich roſkazanie wypełnić bezbożne; lepiey bowiem obráźić ſtworzenie, niżeli Stworzyćiela.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Jak nowego, tak ſtarego teſtamentu prawo, nie każe ſądźić bez świadkow dwoch, álbo trzech. Powiedźiał to Pan JEZUS niewiernym Zydom: *In lege veſtra ſcriptum eſt, quia duorum hominum teſtimonium verum eſt. Joan: c. 8.* W prawie waſzym napiſano ieſt, że dwoch ludźi świadectwo ieſt prawdźiwe. Uważ czy raz wierzyłeś, niewyſłuchawſzy drugiey ſtrony, żałuy zá te letkomyślnośći, bądź napotym oſtrożnieyſzy w ſądach.

Hiſto-

Historya.

Przyszedł Ubogi do S. Franciszka Seraffickiego prosząc iałmużny, uczynił nad nim kompassyą Swięty Patryarcha, drugim Braćiom swoim zalecaiąc ubostwo iego. Słysząc to Brat zakonny rzekł: Lubo on nic nie ma, ále może być bogatszy zá wszystkich chćiwośćią y myślą; słysząc to Swięty Franciszek zgromił go, y kazał żeby się wyzuwszy z szat, upadł do nog ubogiemu, zá tę censurę przepraszaiąc, uczynił tak posłuszny Zakonnik pokornie przeprośił, że ocensurował ubogiego. (*S. Antoninus tit:* 24.) Bòg wie o myślach, y intencyach ludzkich, człowiek wiedźieć nie może.

2. *Uwaga.* Albertus Magnus takim Panegirykiem weneruie Matkę Boską: *Fuit mediatrix reconciliationis, Adjutrix Redemptionis.* MARYA Panna była Pośrzedniczką zgody miedzy Bogiem y człowiekiem, y wspomożyćielką odkupienia.

Historya.

Swięta Bulchryda Krolowa, ile ią razy ná dźień Krolową nazywano, tyle ona kwiatow w wieczor do ołtarza Nayświętszey Panny oddawała; tym sposobem tytuł swoy Krolewski, ná Krolowę Nieba zlewała, sama się iedną czyniła służebnicą. (X. Olszewski ná pogrzebowym kazaniu Konstancyi Krolowey Polskiey) Jeżeli ćię ludźie tytułuią wysoko, nie sobie przypisuy, ále Bogu y Maryi; nam zá grzech należy pogarda y konfuzya. 3.

3. *Uwaga*. Pamiątka dźiś Swiętey Lidwiny ktòra przez lat 38. ſtraſzne choroby y boleśći wytrzymała; przez kilka lat ſamą kommunią żyła nic nieśpiąc. Zawſtydź ſię niećierpliwośći twoiey, ktòry ośm godźin nie możeſz ćierpliwie wytrzymać wizyty Boſkiey, zaraz wpadaſz wprzepaść deſperacyi.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga*. Nic niemaſz gorſzego, iako gdy nauczyćiel ſam błądźi, potrzebuie inſtruktora. Faryzeuſzowie, Zydowſcy Rabinowie czynili ſię *utriusq; juris* Doktorami, á Boga nieznali, niewiedźieli że Bòg wſzędźie mieſzka, aż muśieli ſię pytać JEZUSA, o mieſzkaniu Oyca przedwiecznego: *Dicebant ergo ei, ubi eſt Pater tuus. Joan: c. 8.* Mòwili więc mu: gdźie ieſt Oyćiec twoy. Jak gdy ná ſłońce kto śmiało zbyt patrzy ślepieie, tak gdy kto chce więcey niżeli potrzeba rozumieć głupieie.

Hiſtorya.

Piſze Hugo *de S. Victore* ieden chcąc źluſtrować głębokość piſma, doyść taiemnic Boſkich wpadł wbłędy, nie mogąc poiąć głębokośći piſma, y poczoł iuż opuſzczać duchowne zabawy. Bòg ktòry niechce zguby człowieka, napomniał go, y do pierwſzey ſię wroćił proſtoty, do pierwſzego traktu Wiary S. (*Hugo de S. Vict: lib: 6.*) Nietłumacz według upodobania Piſma świętego, ſłuchay tłumaczow, ktorych był Profeſsorem Duch Swięty.

2. *Uwaga*. MARYA Panna będąc złaczona

z JEZUSEM, ſtała śię ofiarą zbawienną razem z Chryſtuſem. Mówi uczony Arnoldus: *Omnino tunc una erat Chriſti & Mariæ voluntas, unumq; pariter holocauſtum offerebant DEO, hæc in ſangvine cordis, ille in ſangvine carnis; unde commune in mundi ſalute cum illa effectum obtinuit.* Jedna wola była JEZUSA y MARYI, JEZUS ćierpiał zá nas ná ćiele, MARYA Panna ná duſzy; y tak ieden ſkutek boleśći JEZUSA y MARYI odkupienie naſze.

Hiſtorya.

Był ieden od Boga nawiedzony ślepotą, ten gdy śię udał do protekcyi Matki Boſkiey, przywróćiła mu światłość oczu, ná górze nazwaney *Serratus.* (*Ex An: Cæl: fol:* 272.) Jeſteś w wielkiey ślepoćie, niewidźiſz iaka ćię czeka wieczność, niewidźiſz w iakim zoſtaieſz ſtanie, proś oświecenia MARYI.

5. *Uwaga.* Pamiątka dźiś S. Eutychiaſza, który Redemptowi Biſkupowi rzekł: *Venit finis univerſæ carnis*, przyſzedł koniec wſzelkiego ćiała. Nazaiutrz były woyſka widźiane ná Niebie; co było znakiem naſtępuiącey krwawey woyny. Straſzna woyna oſtatnia żyćia godźina, proś Swiętych Patronow, áby przybyli ná ſukkurs.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Zgrzeſzyć raz śmiertelnie ieſt to ná wieki zginąć, chyba miłośierdźie Boſkie może człowieka ſalwowáć, podźwignąć z tey przepaśći; oſobliwie tacy, nie maią nadźiei

zbawienia, ktòrzy będąc w grzechu śmiertelnym, gardzą inftynktami Ducha Swiętego, nie myślą pokutować. Powiedźiał to JEZUS zátwardźiałym w złościach żydom: *In peccato veſtro moriemini. Joan: cap. 8.* W grzechach waſzych pomrzećie. Uważ iak dawno leżyſz w nałogach grzechowych, á miłośierdźie Boſkie ćię ſalwuie od potępienia.

Hiſtorya.

Był ieden nieſpokoyny Zakonnik, który uſtawicznie drugich mieſzał, ten żeby mogł przekonać ſwoich adwerſarzow, diabłu ſię zapiſał, pod tą kondycyą, áby trzema dniami przed śmierćią oznaymił koniec żyćia; dotrzymał ſłowa bies, powiedźiał: że zá trzy dni umrzeſz; dowiedźieli ſię otym Zakonnicy, radźili ſpowiadać ſię, alić on ſłyſząc ſpowiedź ſpał, gdy oczym inſzym dyſkurowali, y on dyſkurował; y tak gdy przyſzła oſtatnia godźina, oddał duſzę komu ſię był zapiſał. (*Ex Dam:*) Nie odkładay do śmierći pokuty, ieżeli niechceſz zginąć.

2. *Uwaga.* Jak teraz, tak y żyiąc ná źiemi, MARYA Panna wſzyſtkich pragnęła zbawienia. Przyznaie Richardus *de S. Vict: Maria omnium ſalutem deſideravit, quæſivit & obtinuit imo ſalus omnium per ipſam facta eſt, unde & mundi ſalus dicta eſt.* Marya Panna wſzyſtkich zbawienia pragnęła, iakoż otrzymała przez mękę Syna ſwego, zkąd ſię tytułuie zbawienie świata.

Historya.

Justus Lipsius sławny od Kśiąg wydanych, spytany od Xiędza Leonarda Lessyusza *S. J.* ktory mu przy śmierći assystował; coby go naybarźiey przy śmierći ćieszyło? odpowiedźiał to, żem był wpisany w Bractwo Nayświętszey Maryi Panny. (*Pædagogus Christ:*) Nie miey to zá ćiężar, żeś iest wpisany do iakiego bractwa, odprawuy z ochotą powinnośći brackie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Joachima Patrona chorych, ktory uprośił żeby on ćierpiał tę chorobę, ktorą widźiał bliźniego ćierpiącego, uczynił tak Pan Bog, y ćierpliwie znośił boleśći przedłużone. Miey kompassyą nad choremi, y ubogiemi, pamiętay że y sam przyidźiesz ná ten koniec boleśći, pospolitey mizeryi doczesnego żyćia.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Zaden niewygodźi ludzkiey fantazyi, ná Syna Boskiego iakich niewykoncypowali kalumnij, nazywali: opętanym, zwodźićielem, pijanicą; że śiebie samego ma zabić? *Dicebant ergo Judæi: nunquid interficiet semetipsum. Joan: c. 8.* Mowili więc Zydźi: czy nie zabije śiebie samego. Zawstydź się twoiey niećierpliwośći, ktory chcesz żeby nikt źle o tobie nierozumiał; lubo w rzeczy samey iesteś pełen zbrodni y niedoskonałośći.

Historya.

Był starzec ná puszczy, ktory chcąc się nauczyć

uczyć większey doskonałośći, przyszedł do Archimandryty, prosząc żeby roskazał co miał czynić, Archymandryta z Ducha Swiętego wiedząc co miał czynić: dał mu bicz, y kazał trzody swoie wieprzow paść, co widząc ludźie, mieli go za szalonego; gdy te naśmiewiska ćierpliwie znośił, kazał Pan Bog mu nazad się wrócić ná pustynią. (*Ex lib: DD. PP. num:* 11.) Uważ iak różnemi sposobami Bóg ludźi probuie, iak trzeba się chronić posądzania, Bóg wie, kto co czyni iaką intencyą.

2. *Uwaga.* Marya Panna Panieńskim mlekiem karmiła JEZUSA, przez co miłośćią wieczna się złączyła: *Manat liquor ex uberibus Virginis, & in carnem vertitur Salvatoris.* (*S. Petrus Dam: serm:* 2. *de Nat:*)

Historya.

Franciszek *à S. Maria* Biskup urodzeniem zacny, sławnieyszy nabożeństwem ku Maryi, ktokolwiek prośił o iałmużnę Imieniem Maryi, zawsze dawał. (*Ex hist: Ord: S. Hier:*) Jeżeli niemasz co dać proszącym, to przynaymniey niekonfunduy, łaskawie odpowiedz.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Helana, któremu gdy po pośćie szatan był podał potrawy, poznawszy zdradę wzgardźił, potym go Aniołowie nakarmili; W ogniu niezgorzał, wrzucony zá wiarę. Uważ iak szatan ludźi kuśi obżarstwem, osobliwie po postach, ná łożko iuż wymyślne przynośi potrawy, zwy-

ćięż tę pokuſy, mówiąc: nie ſamym chlebem żyie człowiek, ále ſłowem Boſkim.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Nie ma Człowiek z czego ſię chlubić, gdyż ieſt iednym nikczemnym prochem, lepianką z źiemi, przed kilkadźieśiąt lat co był? zgoła nic, byłeś prawda w materyi pierwſzey co do iſtoty ćiała, á co do duſzy, zgoła nic; ſtworzył ći duſzę, wyprowádźił *ad extra*, y teraz co maſz wſzyſtko Boga; od którego wſzyſtko pochodźi; dla tego znać Pan JEZUS chcąc poniżyć hardość Zydow, rzekł: *Vos deorſum eſtis, ego de ſupernis. Joan: cap.* 8. Nie góruy wyſoką fantazyą, znay nikczemność ſwoię.

Hiſtorya.

Swięty Makary Puſtelnik ſpotkał czarta z koſą, który rzekł: wiele paſsyi ćierpię od ćiebie Makary, iedną cnotą mię zwyćiężaſz; ty pośćiſz, ia nic niejadam, ty ubogi, y ia nic niemam, ty czyſty, y ia o niewiaſtach niemyślę, ty nie długo ſypiaſz, ia nic nie śpię; tylko iedną cnotą pokorą mię cełuieſz, ia nie mogę być pokornym, mówi bies, to rzekſzy zniknoł. (*Ex lib: Doct: PP. n.*5.) Baią ludźie że ſzatan piorunu ſię boi, piorun prawdźiwie ná hardego ſzatana ieſt pokora.

2. *Uwaga.* Anzelm Swięty o godnośći Maryi uważaiąc mówi: *Per fœcunditatem tuam Domina, mundus peccator juſtificatus, damnatus ſalvatus, exul reductus.* Przez obfitość

cnot

cnot twoich y łaſk, grzeſzny świat ieſt uſprawiedliwiony, potępiony ieſt zbawiony, wygnaniec ieſt przywrocony do oyczyzny.

Hiſtorya.

Po śmierći Swiętey Małgorzaty, znaleźiono ná ſercu obraz JEZUSA, MARYI, y JOZEFA Swiętego. (*Ex An: Cæl:*) Uważ iakie ty nośiſz portrety w ſercu twoim, podobno obraz Bachuſa, Wenery, &c: Ryſuy ná ſercu twoim nabożnemi affektami JEZUSA, MARYĄ, y Oblubieńca iey JOZEFA Swiętego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Urſmara Biſkupa, ktory przez dźiewięć lat chleba nie iadł, Joba Swiętego w ćierpliwośći náśladował. Terazniejſzego czaſu y ſłabość ludzka, y zwyczay niewyćiąga takich poſtow; zwyczayne przynaymniey zachowuy poſty, w dźień poſtny, nieobżeray ſię, niezaleway ſię trunkami.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Jak niebo od źiemi, tak powinien być daleki od świata, każdy náśladowca Chryſtuſa. Pokazał to Syn Boſki nauką y przykładem: *Ego non ſum de hoc mundo;* Ja nie ieſtem ze świata. *Joan: c.* 8. To zaś wiedźieć potrzeba, że drugi ná świećie żyiąc według wokacyi ſwoiey, może być dalekim od świata myślą, konwerſacyą y affektem; Jako żyli Swięci Ceſarze, Krolowie y Krolowe.

Hiſtorya.

Arſenius Senator Rzymſki wzgardźiwſzy świa-

tem y pompą iego, poszedł ná pustynią, gdźie zawarszy się od światowych tumultow spokoynie Bogu służył, od świata daleki, bliski Bogu. (*Ex lib: ser: PP.*) Niebądź przyiaćielem świata, ieżeli chcesz być przyiaćielem Boskim.

2. *Uwaga.* Narodzenie Maryi, iest nasze uwolnienie z wieczney niewoli, mowi Swięty Anzelm: *Partus tuus Domina mundum captivam redemit, ægrum sanavit, mortuum suscitavit.* Narodzenie twoie o Panno, niewolnikow do wolnośći przywroćiło, chorego uzdrowiło, umarłego wskrześiło.

Historya.

Duszę Swiętey Urszuli y iey Towarzyszek Aniołowie Bogu y Maryi ofiarowali, Marya Panna dyktowała żyćie S. Urszuli, á Błogosławiony Jozef Hermanus pisał. (*Chrombach*) Prowadźże takie żyćie, żeby z niego drugim był pożytek do dobrego, do cnot świętych, żeby było co pisać, álbo przynamniey wspomnieć dobrze, żeby niemowiono: Narodźił się, ożenił się, upił się, y umarł.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wernera, ktorego żydźi przez trzy dni krzyżowali, ná krzyżu umarł, poszedł do Chrystusa. Nieboy się y ty iak żyd krzyża, wiedź otym, że w krzyżu żyćie, y zbawienie nasze, w krzyżu gorącość ducha, doskonałość cnoty.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Początek bez początku Bóg nasz, od ktorego wszystko iest, y dotąd się konserwuie

wuie dla tego gdy Zydźi pytali śię: ktoś ty ieſt? odpowiedźiał JEZUS: *Dixit eis JESUS principium, qui & loquor vobis. Joan: c.* 8. Początek, ktòry mòwię do was, więc całym ſercem źmierzay do Boga, iako do początku y centrum ſwego.

Hiſtorya.

Prośił ieden Zakonnik, áby go Bòg nauczył doſkonałośći, razu iednego uſłyſzał głos z krucifixa: Idź do Kośćioła znaydźieſz Profeſsora doſkonałośći; przybiega do Kośćioła, znayduie ubogiego oſzarpanego y zranionego, rzecze do niego: niech ćię Bòg poćieſzy; odpowie ubogi: nigdym nie był ſmutny; pyta daley, zkąd idźieſz? odpowie: od Boga! dokąd idźieſz? do Boga! ktoś ty ieſt? Kròl, gdźie kròleſtwo? Ja ſam. Upadł do nog ubogiemu, ktòry mu wytłumaczył. Ta naywiękſzą doſkonałość do wòli Boſkiey, weſoło we wſzyſtkich mizeryach śię zgadzać, znać że od Boga ieſteśmy, y do Boga idźiemy; duſza kròleſtwo naſze, dopiero śię nauczył doſkonałośći. (*Ex ſpec: exempl:*) Stoſuy śię zawſze do woli Boſkiey, á tak nigdy niepobłądźiſz.

2. *Uwaga.* Co pokazał miłośierdźia Chrystus, Marya nam wſzyſtko dała, y wſzyſtko darowała; mòwi Albertus *Magn: Quaſt:* 75. *tract: ſup: Miſ: Quidquid miſericordiæ Filius exhibuit, totum hoc nobis Maria contulit, quæ Filium genuit, in quo nobis omnia donavit.*

Hiſtorya.

Gdy

Gdy Symon Stock Karmelita modlił śię przed obrazem Matki Boſkiey proſząc o prezent jaki dla Zakonu ſwego, ukazała śię Marya Panna w wielkiey iaſnośći, y podała Szkaplerz. (*Ex hiſtoria Ord: Carm:*) Jeżeli ieſteś wpiſany do Konfraternij Szkaplerza świętego, ſzanuy tę ſukienkę Krolowey, ſtaray śię noſząc ten ubior Krolowey Anielſkiey, o żyćie Anielſkie, według ſtanu ſwego o czyſtość.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogoſławioney Agnieſzki Policyanki, ktora gdy przez lat 15. o wodźie y chlebie pośćiła, Nayświętſza Panna Niebieſkie dary konferowała, JEZUS Krzyż darował, Nayświętſzy Sakrament Aniołowie przynieśli. Możeſz mieć te dary od MARYI y JEZUSA, byleś ſam niezagrodźił drogi niewdźięcznośćią.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Wiele ma Bog przećiwko nam do wymowienia y oſądzenia złośći naſzych, jako śię z tym odezwał przed Faryzeuſzami: *Multa habeo de vobis loqui & judicare. Joan: cap:* 8. Wiele mam przećiwko wam mowić y ſadźić. Jeżeli niechceſz żeby o twoich złośćiach świat cały wiedźiał ná ſtraſzliwym ſądźie, oſądź teraz śiebie ſamego przy Sakramentalney ſpowiedźi.

Hiſtorya.

W Klaſztorze Błogoſławionego Sylweſtra, był umarł Zakonnik, ktorego gdy chować mieli, odżył, y ſtraſznie bluźnił jak potępieniec, gdy

Za-

Zakonnicy śię modlić poczeli, dał Pan Bog łaskę skuteczną, z grzechu nieczystośći w ktorym był umarł, wyspowiadał śię y do pory żył, potym szczęśliwie nazaiutrz umarł. (*Damian: ad Dominicū Episc: 5.*) O dźiwna moc spowiedźi świętey, że z potępieńca czyni nieba kandydatem.

2. *Uwaga.* Anzelm Swięty taką zanośi supplikę do Maryi: *Rogamus ergo te Domina, per ipsam gratiam qua te pius ac omnipotens DEUS, sic exaltavit, & omnia tibi secum possibilia donavit.* Prośiemy ćię Pani przez łaskę, ktorą ćię Pan Bog wyniosł nád wszystkie kreatury, y wszystkie łaski darował.

Historya.

Gdy Swięty Gwilhelm nabożnie śię modlił, ukazała mu śię Marya Panna w wielkiey iasnośći, y kazała żeby pod Imieniem iey Kośćioł wystawił, co y uczynił. (*Ex An; Cæl:*) Ma Marya Panna wiele Kośćiołow pod Imieniem swoim; potrzebuie iednak żeby twoie serce pod iey nayfłodszym było Imieniem.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Anzelma Biskupa, ktoremu Bòg ukazał brzydkość świata, á piękność odludnego mieszkania; pod czas modlitwy światło z nieba ogarneło, chłeb dźiwnego smaku był mu podany do zjedzenia. Masz chleb Anielski Ciało JEZUSOWE, pożyway nabożnie y często tę Niebieską Mannę.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Lubo Bòg człowieka karze czasem

ſem zá grzechy, czaſem dla proby y większey zasługi, w cale iednak niezapomina y nieodrzuca od miłośierdźia ſwego, tak mowi Syn Boſki, w naturze naſzey ludzkiey: *Non reliquit me ſolum. Joan: c. 8.* Niezoſtawił mię ſamego bez promocyi, przytomnośći ſwoiey Boſkiey.

Hiſtorya.

Sokrates nauczał, że natura Boſka ieſt nayſzczęśliwſza y nayłaſkawſza, y im kto barźiey śię łaczy z Bogiem, ten ſzczęśliwſzy. (*Rot: lib: 3. Apopl:*) Lubo P. Bòg wſzyſtkim kommunikuie konkurs ſwoy, według generalnego dekretu, iednak im kto większe ma łaſki, tym śćiśley z Bogiem śię łaczy miłośćią, ta ieſt poſpolita nauka Teologow.

2.*Uwaga.* Maryi nic nieodmawia Syn Jey naymilſzy JEZUS, o co prośi wſzyſtko czyni, affekt Anzelma Swiętego: *Benigniſſimus Filius tuus Dominus noſter JESUS Chriſtus, erit ad concedendũ, quidquid voles promptiſſimus, & exaudibilis, tantummodo itaq; velis, ſalutem noſtrã & ſalvi erimus.* Nayłaſkawſzy Syn twòy JEZUS Chryſtus uczyni czego tylko będźieſz chćiała; chćiey zbawienia naſzego, będźiemy zbawieni.

Hiſtorya.

Miedzy inſzemi modlitwami y ta ieſt niepoſpolita wenerowania MARYI: Witay Krôlowa Nieba, y Matko litośći. Tę modlitwę zkomponowali Apoſtołowie. (*Julian: Petr:*)

Ná

Ná dolinie nazwaney *Ronka*, w każdą Sobotę Aniołowie śpiewali: *Salve Regina*, Witay Królowa. (*Navarrus Abbas*) Wenernuy nabożnie tym komplementem Królowę Nieba.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Theodora Biſkupa, którego gdy Matka w żywoćie nośiła, widźiała z Nieba gwiazdę ná śiebie wſtępuiącą. Gdy był chory trzy krople roſy ſpadły z obrazu Ukrzyżowanego, y zaraz ozdrowiał. Umiera duſza twoia, w całe źle ſię ma dla ćiężkośći grzechow, więc ſupplikuy pokornie Zbawićiela, ażeby ſpuśćił kropelkę łaſki ſwoiey, ábyś mogł ſzczerze pokutować.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga*. Szczęśliwy człowiek, ktory wſzyſtko czyni, według upodobania y ukontentowania ſerca Boſkiego; przykładem Chryſtuſa Pana, ktory o ſobie mowi: *Quia ego quæ placita ſunt ei, facio ſemper. Joan: c. 8.* Ja co mu ſię podoba czynię zawſze, zkąd możemy poznać wolą Boſką? odpowiadam świeckim ludźiom, trzeba ſię radźić ſpowiednikow, Zakonnikom ſwoich ſtarſzych, co oni nam roſkazuią, iakby Bog ſam mowił y poſyłał, tak mamy wierzyć.

Hiſtorya.

Paweł nazwany *ſimplex* proſtak, uczeń S. Antoniego Puſtelnika, wdał ſię w dyſkurs, pytaiąc ſię: Czy Pan JEZUS był wprzody, czy Prorocy? niby ſię zawſtydźiwſzy S. Antoni, kazał mu uſtąpić, y milczeć, on tak pilnie

poſłu-

posłuchał y zachował milczenie, że wszyscy się dziwowali y sam Professor iego Antoni S. (*Greg: Dial: lib:* 3. *c.* 10.) Co ci każą, y dokąd ordynuią Przełożeni, rozumiey że Bôg ci każe y ordynuie ná to mieysce, ná tę funkcyą.

2. *Uwaga.* Marya Panna nigdy niewykroczyła przeciw woli Boskiey, żadnym grzechẽ, Anielski mowi Doktor 3. *par: Simpliciter fatendum est quod Beta Virgo, nullum actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale.* Mocno wierzyć trzeba, że MARYA żadnego niepopełniła grzechu, áni śmiertelnego, áni powszedniego.

Historya.

Osobliwszy Panegirysta MARYI Panny S. Anzelm, gdy w nocy wpadł do studni, wzywał MARYI Panny, przybyła ná sukkurs, y wyciągnęła. (*Ex An: Cæl:*) Wpadłeś w przepaść piekielną przez grzech, proś MARYI Panny, áby ci Maćierzyńską podała rękę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jerzego Męczennika, ktory w żelaznych botach chodźił, w apnie był zákopany, w oleiu smażony, pod czas męki głos słyszał: *Curre Georgi ut apprehendas*, tak bież żebyś nieutraćił korony; Jest powieść, że Pannę od pożarćia smoka uwolnił, y smoka zabił. Gospodarze osobliwie maią zá Patrona tego Swiętego; Masz małą trzodę iednę owieczkę, duszę, proś intercessyi Swiętego, áby piekielny smok niepożarł tey owieczki.

DZIEN

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Bòg, á Prawda, naylepſzy Patron, żeby wſzyſcy ſzatani byli przećiwnemi, y wſzyſcy ludźie zbuntowali ſię ná zgubęi ſprawiedliwość będźie tryumfowała, wybaw' z tych inſultow; upewniał Apoſtołow Pan JEZUS: *Veritas liberabit vos. Joan: c. 8.* prawda wybawi was.

Hiſtorya.

Gdy Xiążęćia Apoſtolſkiego Piotra Swiętego, był wſadźił do turmy w Jeruzalem Herod nieſprawiedliwie, Anioł w nocy przyſzedł, uwolnił zniewoli, y łańcuchy opadły. (*Ex Act: Apoſt:*) Jeżeli ćię ſpotka podobna plaga, nie deſperuy, bądź dobrey myśli; był JEZUS nie winnie w więźieniu, byli Apoſtołowie, a niewinność y ſprawiedliwość ich wybawiła.

2. *Uwaga.* Słońce ma zá purpurę Marya Panna, álbowiem iako ſłońce oświeca wſzyſtkie kraie świata, tak Marya Panna wſzyſtkie roſpędza ćiemnośći. Peroruie Swięty Bernard: *Sole amicta perhibetur quæ profundiſſimā Divinæ ſapientiæ, ultra quam credi poſſit penetravit abyſſum.* Słońcem odźiana Marya Pan: ktòra głębokość mądrośći Boſkiey źluſtrowała.

Hiſtorya.

Swięty Franciſzek Seraficki oſobliwſzy Kultor Maryi, miał ten zwyczay, że od feſtu S. Piotra y Pawła, aż do Wniebowźięćia Maryi Panny pośćił. (*In vita ejus.*) Kto ſłuży MARYI, nie pyta ſię wigilij, ſtaray ſię przynaymniey

mniey choć ieden dźień pośćić należyćie, przed następuiącym Festem Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Bony Panny, ktorą Pan JEZUS śiedmioletną, nauczał z iaką modestyą miała ieść, po pośćie dni 40. Pan JEZUS dał pierśćień, y ná śmierć pobłogosłáwił. Miey w obserwie Anioła Swiętego stroża, y przytomnego Boga, idąc spać, w nocy, wstaiąc, uważ że Xiąże Niebieski asystuie tobie niegodnemu. Chroń się osobliwie nieprzystoynego dotykania, y myśli nieprzystoynych.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Natura ludzka iest zawsze przećiwna niewoli, niechcąc nikomu się poddać; osobliwsza to łaska Boska, że Zakonne osoby, dobrowolnie poddaią śiebie dożywotney niewoli przez ślub posłuszeństwa, że więcey nie maią woli sobą dysponować, gdźie chcąc mieszkać, gdźie chcąc się udać bez woli y pozwolenia Starszych; ále ta niewola czyni synami wieczney wolnośći; ztąd żydźi według naturalney propensyi odezwali się przed Chrystusem: *Semen Abrahæ sumus, & nemini servivimus unquam. Joan:* 8. Pokolenie Abrahamowe iesteśmy, nikomu niesłużyliśmy nigdy.

Historya.

Marek posłuszny Zakonnik wezwany od starszego swego Sylwana, literę niezakończoną zostawił, zá co go odtąd barźiey starszy zaczoł szanować. (*Ex libr: Doct: PP. lib: de pot:*) Gdy z posłuszeństwa opuszczasz iaką

zaba-

zabawę, nieutraćiſz zaſługi, ále zdobiſz uczynek, y ná więkſzą zaſługuieſz koronę.

2.*Uwaga.* Jak nie może być godnieyſzy Syn iák Boſki, tak nie może być godnieyſza Matka iák Syna Boſkiego. Przyznaie S. Bonawentura- *Beata Virgo ſanctificata fuit, conformiter Filio ſuo, non tantùm ad impotentiam peccandi, ſed etiam quantum ad impoſſibilitatem labendi in aliquod peccatū.* Marya Panna poświęcona była, aby do żadnego exceſsu niemogła ſię nakłonić, dla godnośći Maćierzyńſtwa Boſkiego.

Hiſtorya.

Gdy Swięty Woyćiech był w ćiężkiey chorobie, Matka jego ofiarowała go Maryi Pannie, y zaraz ozdrowiał. (*Ex An: Cæl:*) Gdy ſobie, y komu nieżyczyſz śmierći, nie do bab y cyganek czyń rekurs, lecz do Boga y Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś feſt S. Marka Ewangeliſty ktòremu Anioł w więźieniu śię pokazawſzy, rzekł. Sługo Boży Marku, oto Imie twoie ieſt zapiſane w księgach żywota; y ſam Pan JEZUS rzekł: *Pax tibi Marce*, pokoy tobie Marku, zamordowany nazaiutrz znalazł wieczny pokoy. Nie będźieſz miał nigdy pokoiu, ieżeli nie będźieſz miał czyſtego ſumnienia.

DZIEŃ DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Człowiek ma ten naywiękſzy ſkarb y kleynot, że ieſt wolny; iak mòwią Filozofowie: *Cauſa libera*, tę złotą wolność traći duſza grzeſząc śmiertelnie, ſtaie ſię bowiem niewolnicą ſzatańſką; mòwi ſam Zbawi-

 ćiel:

ćiel: *Qui facit peccatum, servus est peccati*, ktòry czyni grzech, sługą iest grzechu. Uważ czy raz dobrowolnie się podałeś pod moc szatanowi, grzesząc śmiertelnie? proś łaski Ducha S. áby ćię z tey niewoli wyprowadźił.

Historya.

Demonax obaczywszy, że Pan sługę swego okrutnie bije, rzekł: *Desine, affligere, ne servo tuo similis fias.* (*Eras: Rot: l. 8. apoph:*) Przestań sługę katować, żebyś sam niezostał sługą, przez to chćiał pokazać, że kto nieumie moderować passyami, iest niewolnikiem własnych namiętnośći.

2. *Uwaga.* Heretyckie to bluźnierstwo mòwić, że Marya przez narodzenie Syna Jezusa, utraćiła panieństwo; mòwi Swięty Augustyn: *Temerariũ est in Maria Virgine propter Filium, ponere culpam aliquam, vel peccatum.* Bluźnierska letkomyślność mòwić, że rodząc Marya Syna, zaćiągneła iaką makułę.

Historya.

W Kolonij ieden mieszczanin ustawicznie mawiał Zdrowaś Marya; ten po śmierći z nieba, pokazał się w iasnych szatach, ná ktòrych te słowa się prezentowały: *Ave Maria*, Zdrowaś Marya. (*Ex an: Cæl: fol:* 298.) Zdob stan duszy twoiey tym ornamentem Anielskim pozdrowieniem, często y nabożnie mòwiąc.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Bazylego Męczennika, ktòremu JEZUS pokazawszy się w więźieniu, opowiedźiał śmierć męczeńską. Po

śmierći

śmierći pokazany był przyiaćielowi, mieszkaiący roskosznym Pałacu. Niezakładay tu wiecznie trwaiącego domu, nie tu ná źiemi są nasze pałace, ále w Niebie, wszczęśliwey wieczności, tam wzdychay, tam sercem y affektem źmierzay.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Niewolnik niemoże sobie obrać mieszkania, według upodobania swego, ale tam muśi śiedźieć, gdźie go ulokuią. Jak przyznał Pan JEZUS: *Servus autem non manet in domo, in æternum. Joan: c. 8.* Sługa zaś nietrwa w domu ná wieki, dom nasz wieczny niebo; utraćiłeś ten dom grzesząc śmiertelnie, nie będźiesz miał ná wieki possessyi z synami Boskiemi, będźiesz ná wieki gorzał w ognistym więźieniu, ieżeli teraz się niewywinduiesz przez prawdźiwą pokutę.

Historya.

Karol Cesarz Rzymski, był zaprowadzony w duchu do piekła, gdźie widźiał wielką liczbę dusz zatraconych, swoich Antecessorow krewnych, Biskupow, Xiążąt, y słyszał głos: *Potentes, potenter tormenta patientur*, Mocarze mocne, tortury ćierpieć będą. (*Gotschalius Ser:* 19. *lib:* 74. *c.* 49.) Zyi tak żeby y tobie nie było piekło wiecznym domem.

2. *Uwaga.* Marya Panna wszelkim dobrym od Boga utwierdzona iest, y łaskami napełniona; mówi S. Cyrillus: *Beata Virgo Maria non solum in omni gratiâ consummata, verum*

etiam in omni bono, & dono, quod acceperat confirmata. MARYA Panna, nie tylko wszelkiemi łaskami napełniona, ále y wszelkiemi darami umocniona.

Historya.

Jeden Pleban codźień śiedm razy mówił: *Salve Regina*, Witay Krolowa; gdy pioruny poczeły bić w drodze będącego, wszedł do Kaplicy, gdźie Marya Panna z ołtarza zstąpiwszy upewniła, że onemu szkodźić niemiały. (*Bzowiuß.*) Uderzą straszne pioruny w godźinę śmierći, á kto nas będźie protegował, ieżeli nie Matka miłośierdźia MARYA.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Anthima Biskupa, ktory kamieńmi bity, rozgami śieczony, w mękach z Nieba będąc pośilony, uwieńczony korona męczeńską, poszedł po zapłatę wieczną. Uważ, że żaden nie będźie koronowany bez potyczki, walcz teraz mężnie ieżeli chcesz być koronowany w niebie.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga*. Wpadł był w wieczną niewolą narod ludzki przez grzech pierworodny, ięczał przez kilka tyśięcy lat, źlitował śię Bog nad nieszczęśćiem iego, przywroćił pierwszą wolność przez Syna swego: *Si ergo vos Filius liberaverit, verè liberi eritis. Joan: c.8.* Dźiękuy Synowi Boskiemu, że ćię męką swoią odkupił z niewoli szatańskiey.

Historya.

Phiton gdy odniosł znaczną wiktoryą, gdy

mu applaudowali Atteńczykowie rzekł: Bogu czyńcie applauz, ktòry uczynił tryumf, ia tylko rękę pożyczyłem, álbo byłem inftrumentem. (*Erafm:lib: 6. apop:*) Ześ ieft uwolniony od nieprzyiaćioł dufzy, przyznay to Bogu, załugom Chryftufa Pana, nie fwoiemu ftaraniu y cnotom.

2. *Uwaga.* Ten ofobliwfzy ma przywiley Marya Panna, że z Dufzą y z Ciałem ieft wźięta do Nieba; ogłafza takim Panegirykiem S. Jan Damafcen: *Beata Virgo Maria in gremio terræ fepulta non eft, fed Corpore & Animâ in Cælos afsumpta, quæ in terris terrena non fapuit, fed Cæleftibus defiderijs cogitatione in Cælo fixa delituit.* Marya Panna nie była pogrzebiona w źiemi, ále z Dufzą y z Ciałem wźięta ieft do Nieba, ktòra żyiąc ná źiemi, w Niebie żyła affektem y myślą.

Hiftorya.

Nayświętfza Marya Panna pokazawfzy fię Swiętey Giertrudźie, tak fię kazała modlić, áby powiedźiawfzy te słowa: Zdrowaś Marya, wzdychała do Boga y Maryi zá temi, ktòrzy zoftaią w utrapieniu dufzy lub ćiała. Po tych słowach: Pan z tobą, kazała fię modlić zá temi, ktòrzy łafkę Bofką mniey fzacuią. (*Rev: lib: 4.c. 12. S. Gier:*) Mòw nabożnie z attencyą Zdrowaś Marya, á tak Bogu y Maryi fię przypodobafz.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Syty Panny, ktòra wielkie czyniła iałmużny; iey chleb

w kwiaty śię przemienił, á woda w wino. Czyń teraz według możnośći iałmużny, á zapewne przemienią śię w kwiaty, czyli kleynoty szczęśliwey wieczności, w słodkie wino łaski Boskiey

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Człowiek bez oświecenia łaski Boskiey, iest iak ślepy y głuchy, niewidźi następuiącey wiecznośći, niesłyszy przestrogi Pisma świętego; iak powiedźiał Chrystus Pan: *Sermo meus nil capit in vobis. Joan: cap:* 8. Jeżeli chcesz żebyś miał pożytek z słuchania Kaznodźiej y nauki, wprzody proś Ducha Swiętego o oświecenie.

Historya.

We Florencyi była iedna niewiasta żyiąca w nieczystośćiach, ta gdy nieczyniła pokuty, czart ią opętał, y trapił one, którą Swięty Dominik kazaniem swoim nawroćił do pokuty, á szatanowi ustąpić kazał, ále Matroná nawrócona prawdźiwie do pokuty, prośiła S. Dominika, żeby szatan znowu ią trapił zá grzechy iey docześne, y tak śię stało. (*Vinc: spec: hist: lib:* 30. *cap:* 73.) Zá wszystkie paroxyzmy, y zá samego szatana, gorszy iest grzech, osobliwie śmiertelny.

2. *Uwaga.* Tytułuie Maryą Pannę Swięty Antoni berłem álbo rozgą rządzenia: *Dicitur autem Beata Maria virga, quia semper recta fuit, nunquam inclinata ad terrena, sed semper recta ad cælum.* Nazywa Pismo: *virgam directionis* laską, bo nigdy niebyła nachylona

do

do źiemi, zawſze proſto źmierzała do Boga.

Hiſtorya.

Tutelonowi Zakonnemu Malarzowi, gdy obraz Maryi Panny malował, Marya Panna ſama aſsyſtowała, y nauczała iak malować, ktorego obrazu piekności, nie tylko ludźie, ále y Aniołowie nie mogli ſię wydźiwić. (*Ex An: Cæl: f.* 300.) Maluy y ty ná ſercu twoim nabożnemi affektami obraz Maryi y Jezuſa.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Piotra Męczeńnika, ktory ſłyſzał od MARYI: Jam ſię zá ćiebie modliła Pietrze, áby nieuſtawała wiara twoia. Po śmierći męczeńſkiey y zabićiu od Heretykow, widźiany był w Niebie przy boku Maryi Panny. Czy ſpodźiewaſz ſię być kiedy w Niebie? ieżeli ſię ſpodźiewaſz, nie bądź miłośnikiem świata.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Człowiek człowieka częſto zwykł oſzukiwać, gładkiemi ſłowy zdradzać; Bóg zaś nie może nikogo oſzukać, co mówi, wſzyſtko to przedwieczna prawda. Mowi o ſobie Chryſtus Pan: *Ego quod vidi apud Patrem meum loquor. Joan: cap:* 8. Ja co widźiałem u Oyca mego to mówię. Nieudaway záprawde czegoś niewidźiał y nieſłyſzał.

Hiſtorya.

W Brabancyi była iedna niewiaſta od bieſa opętana, pytał Kapłan: co zá ſprawę miałeś wſtąpić do niey? odpowie bies: dla tego opętałem, że ona wſzyſtkie doſtatki rozdała ná

ubogich zá duſzę mężá ſwego, y tak iako wypróżniony dom ośiadłem. Rzecze Kapłan, y owſzem to święty poſtępek rozdać wſzyſtko ubogim; bies ſłyſząc to poczoł ſię naśmiewać, mówiąc: álbo niewieſz, że ia ieſtem oycem kłamſtwa, prawdy nigdy niemówię. Po kilka dni byłá uwolniona tá niewiaſta od nagabania ſzatańſkiego. (*Cantipr: lib:* 2.) Bądź realiſta, i żeli niechceſz być ſynem kłamſtwa.

2. *Uwaga.* Miedzy inſzemi cnotami Maryi Panny, niepośledne mieyſce miałá wſtrzemięźliwość y wſtyd Panieńſki; mówi S. Bernard: *Pudibunda fuit Maria, ubi enim aliquando loquax, ubi præſumptuoſa fuiſse videtur?* Zdobił wſtyd Panieńſki Marya Pannę, kiedy bowiem ona mówiła co nieprzyſtoynego, álbo niewſtydliwego?

Hiſtorya.

W Marſylij gdy śpiewano Witay Królowa: iedna niewiaſta wpadſzy w zachwycenie, widźiałá, że Marya Panna upadſzy ná kolana przed Chryſtuſem ſuplikowała zá grzeſznikami, y ná wſzyſtkich miłośierne oczy obróćiła. (*Bzowiuſʒ An:* 1220.) Zmow dźiś upadſzy ná kolana nabożnie: Witay Krolowa, áby ná ćię miłośierne oczy Jezus y Marya obróćili.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Maxima Męczennika, który Tyranowi rzekł: *Animam meam lucrabor, me ipſum offero ſacrificium Deo vivo;* Duſzę moię pozyſkam, gdy męczeńſką śmierćią uczynię ofiarę Bogu żywemu. Miey

ſtara-

ſtaranie o duſzy twoiey, co bowiem pomoże, żebyś świat cały pozyſkał, ieżeli duſzę zgubiſz.

MAJUS
MAY
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Daremny zaſzczyt ieſt, żeś Chrześcianin, ieżeli nie żyieſz według powinności Chrześciańſkiey. Strofował oto Żydow Chryſtus Pan, ktòrzy ſynami ſię nazywali Abrahamowemi, á uczynkami niechćieli Abrahama naśladować: *Si Filij Abrahæ eſtis, opera Abrahæ facite. Joan:* 8. Jeżeli ſynami Abrahama ieſteśćie, czyńćie uczyńki Abrahamowe. Nazywaſz ſię od Chryſtuſa Chrześcianinem, naśladuy Chryſtuſa życiem twoim; bądź pokorny, czyſty, ćichy, miłośierny, &c.

Hiſtorya.

Widźiał pobożny ſtarzec, że Murzyn czarny ſtał przy boku Brata zakonnego, ktòry go do zbyteczney y ćiężkiey pracy pobudzał, o co przeſtrzegł młodego Zakonnika, żeby miarkował prace. (*Caſſian: Col:* 9.) Parrz y twoie prace żeby ſię zgadzali z wolą Boſką, żeby pochodźiły z dobrey intencyi, z miłośći Boſkiey y Maryi, y oraz dla poratowania duſz ludzkich.

2. *Uwaga.* Słowa wſzyſtkie Maryi Panny były święte, y do zbawienia ſłuchaiących pobudzaiące; mòwi S. Bernardinus: *ſer:* 5. *p.* 7.

Omnia

Omnia verba Mariæ fuerunt ſancta & edificatoria; Wſzyſtkie ſłowa Maryi były święte, y do dobrego prowadzące. Niech twoie ſłowa będą godne uſzu ſłuchaiących, żeby mieli pożytek z mowy twoiey, nie ruinę duſzy.

Hiſtorya.

Błogosławiona Angela còrka Kròla Czeſkiego oſobliwſza Kultorka Maryi, wſzyſtkiemi ſpoſobami oto ſię ſtarała, żeby była wpiſana do Bractwa Szkaplerza, y drugich wiele przywiodła do tego nabożeńſtwa przykładem ſwoim. (*Sigeber:*) Kròlewſka to cnota ſłużyć Kròlowi Nieba y Kròlowey Maryi Pannie; więc ſtaray ſię być wpiſanym do Bractwa iakiego, á ieżeliś śię wpiſał, niezapominay Brackich powinnośći.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt SS: Apoſtołow Filipa y Jakuba, *Filip* ieſt ukrzyżowany po pracach Apoſtolſkich, Jakub Swięty mięſa nigdy nie iadł y wina niepił, z ganku kośćielnego ztracony, zabity oddał ducha P. Bogu weſoło ſię modląc zá nieprzyiaćioł. Dźiś pierwſzy dźień weſołego Maia; ćierp weſoło przykładem SS: Apoſtołow, wſzytkie mizerye y przećiwnośći.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Zkąd poznać człowieka, że Boga ma zá Oyca, y że ieſt ſynem Jego przez łaſkę; odpowiadam, że łacno możemy konjekturować z miłośći, kto ma Boga zá Oyca, ten go miłuje; powiedźiał Pan JEZUS: *Si DEUS Pater veſter eſset diligeretis utique. Joan: 8.*

Gdyby

Gdyby Bôg Oycem waszym był, miłowalibyście go, daremnie się Synem Boskim tytułujesz, ieśli go niemiłujesz.

Historya.

Zopirus przyiaciel Dariusza, uszy sobie obciął, y do Babilonij się udał, mówiąc: że mu Dariusz obciął uszy; uwierzywszy Babilonczykowie, uczynili go Starostą Babilonij, á Zopirus tym sposobem miasto Babilonią oddał Dariuszowi; Dariusz dostawszy Babilonią mawiał: *malo unū Zophirum integrum, quam centum Babilonos capere.* Wolę mieć zdrowego iednego Zopira, niżeli zawojować Babilonią. (*Plutarch: in Reg: apop:*) Bóg z nas nic więcey niepotrzebuje, iako tylko żebyśmy żyli w przyiaźni, to iest w łasce iego.

2. *Uwaga.* Jako niegdyś Abigail ubłagała zagniewanego Dawida, tak MARYA ubłagała zagniewanego Boga zá grzechy nasze. Mówi S. Bonawent: *Lect:* 14. *Abigail placavit David verbis & muneribus, Maria placat Dominum precibus & meritis.* Abigail ubłagała Dawida słowy y darami, Marya zaś błaga Boga modlitwą y zasługami.

Historya.

Marya Panna Swiętey Katarzynie Seneńskiey pokazawszy się, pomogła piec chleba; y oraz napomniała ią srodze zá grzech mały.(*Ex an: Cæl:*) Marya iest wpracach naszych y kłopotach, pociechą y pomocą. Uważ iako się niepodobaią robotnicy nieprawośći Maryi Pannie,

nie, gdy y zá mały excefs frodze napomina y ftrofuje.

3. *Uwaga.* Dźiś Feft S. Antonina, który rozmow śię chronił niewiaft, trapił ćiało włośiennicą, y żelaznemi pafkami śię śćifkał. Gdy powiedźiał słowa ktòremi wyklinaią ludźi, ná chleb, chleb czarny śię ftał, y gdy znowu powiedźiał słowa, ktòremi wyklętych abfolwuiemy, chleb znowu śię ftał biały, y dla tego nauczał zá mały excefs niewyklinać. Uważ, że nic nie mafz ćiężfzego y ftrafznieyfzego, iako być wyklętym od Kośćioła. Bądź posłufznym Namieftnikom Bofkim, ábyś ufzedł tey kary.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Bóg nie może śię przenośić z mieyfca ná mieyfce, gdyż wfzędźie ieft przytomny, napełnia wfzyftko przytomnośćia fwoią. Jednak Teologia Katolicka uczy, że Syn pochodźi od wiekow od Oyca, Duch Swięty od Oyca y Syna przez miłość. Także mówiemy że Syn Bofki przyfzedł ná świat, to ieft: że záczoł infzym być fpofobem w ćiele ludzkim, z Dufzą y Ciałem; Dał znać otym fam Pan JEZUS, mówiąc: *Ego enim ex DEO processi, & veni, neq; enim ex me ipso veni, sed ille me misit. Joan: c. 8.* Ja od Boga pochodzę (to ieft od Oyca przedwiecznego) przyfzedłem nie od śiebie, ále który mię posłał. Zadźiw śię żywą wiarą, dźiwney taiemnicy Bofkiey, uważaiąc iako fą niepoięte.

Hifto-

Hiſtorya.

Było dwòch Teologow, ktòrzy ſię żyiąc zmòwili, áby ieden drugiemu po śmierći ſię pokazał, ná iakiey ma być drodzę; umarł ieden, y pokazuje ſię oznaymuiąc, że ieſt potępiony; Pyta go Kolega zá co? odpowi..: gdy umierałem ſzatan mi zadał kweſtyą o Tròycy Swiętey, ktòrego niemogąc przeprzeć, zezwoliłem ná iego błąd, y zá to ieſtem potępiony. Gdy ćiebie będźie ſzatan kuśił, mòw: wierzę iak Kośćioł wierzy, á Kośćioł wierzy iak ia, y tak uczynił drugi, á zoſtał zbawiony. (*ſpec: exem:*) Stoy mocno ná tey opoce w wierze, nigdy niezbłądźiſz.

2. *Uwaga.* Anielſki Doktor Tomaſz Swięty o godnośći Maryi peroruje: *Sicut in creatione mundi, in homine collecta eſt omnis creatura, ſic in reformatione mundi, in Virgine collecta eſt, omnis Eccleſia & Sanctorum perfectio.* Jak przy ſtworzeniu świata wſzyſtkiego ſtworzenia doſkonałość człowiekowi ieſt dana, tak przy odkupieniu wſzelka doſkonałość ieſt dana MARYI Pannie.

Hiſtorya.

Pokazawſzy ſię Marya Panna S. Brygidźie, roſkazała áby z całą familią co wieczor śpiewała: Witay gwiazdo morſka, przydaiąc pokaż ſię być Matką. (*Barry.*) Burżliwe morze świat, żebyś ná nim nieutonoł, wzdychay do Maryi do tey miſtyczney gwiazdy morſkiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Alexandra Papieża,

pieża, którego Anioł z pochodnią wyprowadźił z więźienia;y w ogniu był palony,po długich mękach iest ścięty. Swiat ten iest ćiemne więźienie, gdźie nas Aniołowie Swięci oświecaią wnętrznemi illuminacyami.

Także dźiś znaleźienie Krzyża Swiętego, ieżeliś nieszukaiąc znalazł krzyżyk iáki, dźwigay go ochotnie, ábyś krzyżowym traktem trafił do Nieba.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Kto niechce słow Boskich słuchać, znać że ma ligę z szatanem. Powiedźiał JEZUS Zydom: *Quia non potestis audire sermonem meum, vos ex patre diabolo estis, & desideria Patris vestri vultis facere.* Ze niesłuchaćie mowy móiey, wy iesteśćie z oyca diabła,bo iego wolą wypełniaćie. *Joan: c.* 8. Słuchay słow Boskich, ieżeli niechcesz mieć zá oyca szatana.

Historya.

Jeden młody Zákonnik wymogł od starszego, żeby mu pozwolił mieszkać ná puszczy, ále go stárszy odwodźił, lecz się niedał odwieść, zwiodł go szátan w postaći orła, który mu mieysce naznaczył; po lat sześćiu wyprowadźił go bies z puszczy pod pretextem kommunij, potym prowadźił go do domu, powiadaiąc: że mu oyćiec umarł, do domu powroćiwszy, wpadł w grzech nieczysty, y w insze excessa, bez pokuty nieszczęśliwie zákończył żyćie. (*Palladius spec: exempl:*) Słuchay ra-

dy

dy ſtarſzych, ſzatanowi nieday ſię zwodźić, ſłuchaiac prywatnego ducha.

2. *Uwaga.* Ze wſzyſtkiemi ſkarbami Duch Swięty przyſzedł do ſerca MARYI, mówi S. Athanazyuſz: *Spiritus S. in Virginem deſcendit, cum omnibus ſuis eſsentialibus virtutibus, quæ illi per rationem divini principatus adſunt.* Duch Swięty wſtąpił do Maryi ze wſzyſtkiemi iſtotnemi cnotami, które ſą w niey, przez partycypacyą, przez w ćielenie Boſtwa.

Hiſtorya.

Błogosławiony Henryk Suzo różnemi ſpoſobami pod czas Maja ſtarał ſię przypodobać Maryi Pannie; iuż to darami, iuż modlitwami. (*Ex An: Cæl: fol:* 310) Staray ſię przyſłużyć Maryi Pannie, daruiąc iey zá prezent właſne ſerce.

3. *Uwoga.* Dźiś feſt Swiętey Moniki Matki Auguſtyna Swiętego, którego modlitwami y łzami nawróciła do wiary.

Dźiś także Zakon naſz czyni pamiątkę, wielkiey świątobliwośći Męża, W. Michała Giedroyćia, który wſtąpiwſzy do Zákonu naſzego w Litwie, wyprośił ſię do Krakowa, áby ſię mogł oddalić barźiey od ſwoich. Będąc Xiążęćiem, tak ſię uniżył w Zakonie, że y Kapłanem niechćiał być, ſzkoły iednak konkludował w Akademij Krakowſkiey; dla tego dźiś Akademicy Krakowſcy w Kośćiele S. Marka ſolenizuią y oracyą maią, gdźie iego relikwie

odpo-

odpoczywaią. Jak wiele ućierpiał od Braći, y szatanow, ktòrzy go do krwi biczowali; razu iednego, gdy się w Kośćiele modlił S. Marka, przed Krucyfixem, usłyszał głos: *Michàël, esto patiens usq; ad mortem, & habebis coronam*; Michale bądź ćierpliwy do śmierći, będźiesz miał koronę. Doznaią pomocy iego ludźie, ktòrzy choruią ná febrę.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Każdy grzesznik iest zaboyca, ktòry zabija duszę swoią, gubi śiebie, tak mòwi o pryncypale grzeszących szatanie, Pan Jezus: *Ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit. Joan: c.* 8. On mężoboycą był od początku y w sprawiedliwośći nietrwał. Uważ iak wiele pozabijałeś dusz bezbożnym przykładem, y swoią duszę zgubiłeś grzesząc; wròć się do Dawcy żywota przez pokutę do Chrystusa.

Historya.

Zá czasow Henryka IV. Cesarza, było dwòch Klerykow, ktòrzy się zmòwili, żeby dnia 30. po śmierći ieden drugiemu się pokazał, ktòryby wprzody z nich umarł. Umarł z nich ieden, pokazał się potępiony, puśćił trzy krople potu piekielnego, ktòry iak ogień spalił twarz iego; y pokazał mu kartę, ná ktòrey wyrażone były dźięki, ktòre czynili czarći niedbałym Kapłanom, o zbawienie dusz ludzkich, że przez niedbalstwo ich w nauczaniu, naywięcey dusz idźie ná potępienie. (*Vinc: l.* 12. *c.* 8.)

Ten potępiony Klerykowi żywemu kazał zostać Mnichē, iakoż y uczynił. Wielka godność Kapłanow, ále większe potępienie, ieżeli nie żyią według stanu swego.

2. *Uwaga.* Wszystkie dary swoje Duch S. wylał ná Maryą; przyznaje Tomasz S. *de Vil: In illa donum sapientiæ, scientiæ, & intellectus, donum pietatis, & fortitudinis, & omnia dona Spiritus S.* W niey się znayduje dar mądrośći, umieiętnośći, y zrozumienia, dar pobożnośći mocy, y wszystkie dary Ducha S.

Historya.

Swięty Jan Kapistran gdy miał kazanie o godnośći Maryi Panny, gwiazda ná nim była widźiana, czasu pewnego przez godźin pięć mòwił kazanie o prerogatywach Maryi Panny. (*Annales Min:*) Nieteskniy, że Kapłan kazanie przedłuża, słuchay pilnie y staray się wszystko wypełnić, według nauki Kaznodźieyskiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Hilarego Biskupa, wielkiey modestyi, wstrzemieźliwośći Męża, ná ktòrego głowie śiadła gołębica, y tak Biskupem uczyniony. Gdy ludźie z Kośćioła wychodźili, wołał: *Exite, exite, quia non licebit vobis de gehenna exire;* Wychodźćie teraz, wychodźćie, bo niewolno potym będźie wyniść z piekła.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwy ten, ktòry ma zá Patrona niewinność, ktòremu żaden nie może

zadać noty grzechowey; iako tym śię protestował Syn Boski: *Quis ex vobis arguet me de peccato. Joan: c. 8.* Kto z was dowiedźie ná mnie grzechu. Zyi tak, żeby ná strászliwym sądźie niedowiedli grzechu tobie nieprzyiaćiele duszni, szatani.

Historya.

W Saxonij ieden Patron niesprawiedliwy gdy umarł, w uśćiech iego ięzyka niznaleźiono, ktory żyiąc ięzykiem drugich gabał, przez ięzyk zginoł. (*Cæsarius lib: 11. c. 49.*) Dał ći Bog ięzyk, nie żebyś drugich potępiał, ále żebyś Boga chwalił, á złośći twoje wyznawał przed spowiednikiem; ieżeli niechcesz żeby ná ćię skarżono ná sądźie ostatnim, nie sądź teraz drugich.

2. *Uwaga.* Marya Panna będźie Patronka nasza przed Bogiem; mowi Swięty Bernardyn Sen: *serm: 3. Oremus igitur dilectissimi fratres Dominam nostram Virginem Benedictam, ut quæ Mater esse meruit Judicis sæculorum pro reatibus nostris, Filio satisfaciat advocata sapientissima.* Błagaymy Marya Pannę, ona iest Mátką Sędźiego Boga, ona uprośi odpuszczenie grzechow naszych.

Historya.

Pisze W. X. Mikołay Lancicius, że w Brunsbergu czarownica przez złośliwą ćiekawość wlećiawszy do Kollegium *Soc: Jesu*, chćiała wiedźieć, iak w nocy osoby Zakonne w Klasztorze odpoczywaią; ále Matka miłośierdźia

MARYA

MARYA Panna płaszczem protekcyi swoiey wszystkich Zakonnikow pokrywała, y niedopuściła czarownicy widźieć. Idąc ipać wezwyczaju miey, oddać się do protekcyi MARYI Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Jana Damascena, ktòremu Tyran rękę ućioł, że pisał wiele defenduiąc wiarę, y honor Maryi; ále Marya Panna cudownie rękę przyłożyła, y zaraz przyrosła. Proś żeby y tobie MARYA Panna podała dobroczynną rękę, teraz, osobliwie w godźinę śmierći.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Z ochotą każdy słucha o Oyczyznie swoiey, y pilnie się pyta posłańcow z oyczyzny, co się tam dźieje: tym sposobem, kto obrał Niebo sobie zá oyczyznę, ustawicznie rad słucha posłańcow Niebieskich nauczyćielow; przyznał to nauką swoią JEZUS: *Qui ex DEO est, verba DEI audit. Joan: 8.* Kto z Boga iest, słow Boskich słucha. Uważ, iak tobie smakuią słowa Boskie, nauki; ieżeli niesłuchasz, z nauk się naśmiewasz, pewnie charakter nośisz potępieńca.

Historya.

Jeden człowiek niesłuchaiąc náuk Kośćielnych, bluźniąc Swiętych Bożych, przez członki Maryi Panny niewstydliwie przyśięgał się; zá co go diabeł zaraz opętał, y poty go dręczył, aż przeklęta wyźionoł duszę. (*Ex hist: de Vir:ill:Ord: c.7.*) Boy się podobney kary,

ktory żarty czyniſz z Kośćielnych ceremonij y nauką gardźiſz Namieſtnikow Boſkich.

2. *Uwaga.* Nieſkończoną godność przyznaje Maryi Pannie Swięty Tomaſz z Aqw: *Utiq; habet quandam infinitatem, eſse Matrem infiniti & omnipotentis.* Ma w ſobie nieſkończonność nie iaką, być Matką nieſkończonego, y Wſzechmocnego Boga.

Hiſtorya.

Swiętego Gotharda wźiowſzy zá rękę Marya Panna, zaprowadźiła go do Pana JEZUSA, áżeby prośił odpuſzczenia, exceſsu iakiegoś małego. (*Ex an: Cæl: f.* 316.) O ktoby to dał, áby y nas błądzących Marya Panna przywiodła do JEzuſa, y poznania ćiężkich exceſsow, do czynienia prawdźiwey pokuty.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Domicelli Panny, ktora zá Chryſtuſa ćierpiała wygnanie, potym w ſtancyi z domem ſpalona, poſzła do Chryſtuſa ná gody. Wſzyſcy ieſteśmy wygnańcy: *Exules filij Evæ*, niemaiący trwaiącey poſsesyi, więc weſoło ćierpmy to docześne wygnanie, ábyśmy z miłośierdźia Boſkiego, po krotkim pielgrzymowaniu doczeſnego żyćia, po złożeniu śmiertelnego ćiała uśli wiecznych upałow, zaſłużyli krolować w Oyczyznie Swiętych.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Kto co miłuje, to ná języku trzyma y mile o tym ſłucha; miłuje kto Boga, o Bogu mowi, myśli, y pilnie ſłucha; miłuje kto

kto świat, o świećie dyſkurs wiedźie, o nim my ſli y ſłucha. Wyrzućił to ná oczy niewiernym Zydom JEZUS kazaniem ſwoim: *Propterea vos non auditis, quia ex DEO non eſtis. Joan: 8.* Dla tego wy nieſłuchaćie, że z Boga nieieſteśćie; o! ſtraſzny to piorun ná teraźnieyſzych Chrześćian, ktòrzy pod czas nauki, pod czas kazania, álbo dyſkuruią, álbo ſię śmieią, álbo koleyno tabaczką ſię traktuią, álbo czaſem ze pſem ſię drażnią.

Hiſtorya.

W Burgundyi był Kleryk nieſpokoyny y pyſzny, ktòry ſłyſząc Ewangelij świętey te słowa: *Qui ſe humiliat exaltabitur;* kto ſię uniża, będźie podwyżſzon. Poczoł bluźnić mowiąc: że te słowa ſą nieſprawiedliwe Piſma świętego; gdyż ia niemogę ſię uniżyć, ponieważ mi ſortuny odbieraią. Wyiechał przećiw nieprzyiaćielowi z wielką gromadą ludźi, álić tylko co ſię ſpotkali, iak błyſkawica z Nieba wypadſzy miecz zabił pyſznego ambicyanta Kleryka. (*Dam: Epiſt: 4. ad deſ:*) Nieſłuchać dobrey rady ludźi, nieſłuchać Piſma, znak to ducha heretyckiego.

2. *Uwaga.* Godność Maćierzyńſtwa Boſkiego potrzebowała w Maryi Pannie, żeby wſzelkiemi łaſkami była napełniona; mòwi Swięty Tomaſz z Akwinu: *Quæ autem excellentia, quæ perfectio, quæ magnitudo decuit eam, ut eſſet Mater DEI.* Jaka godność, iaka doſkonałość,

iaka zacność należała Maryi Pannie, áby być mogła Matką Boska.

Historya.

Roku 1635. była iedna niewiasta nie ma y powaryowana przez lat cztery, którą Marya Panna uzdrowiła, cudownie iey mówę przywróćiwszy (*Ex an:Cal:*) Jesteś niemy przez tyle lat, nieoddajesz chwały należytey Bogu, żyiesz iakbyś rozum utraćił; proś żeby Marya Panna ćię rektifikowała łaskawie.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Stanisława Biskupa Krakowskiego, którego Król Bolesław zabił, przy ołtarzu pod czas Mszy. Ten Swięty żyiąc ná świećie, wskrześił ná świadectwo Piotrowina od lat trzech umarłego. Umarłeś y ty szczęśliwey wieczności iuż podobno y od lat trzydźiestu; proś Swiętego Patrona, żeby ćię wskrześił do pokuty y poprawy żywota.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Nie masz nic gorszego, iako z grzechow się chlubić; bezbożni Zydźi kładą kalumnie niesłychane ná JEZUSA, y ieszcze się exkuzuią, że dobrze czynią mówiąc: *Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu, & dæmonium habes. Joan: c. 8.* Albo niedobrze mówiemy: żeś ty iest Samarytan, y diabła w sobie masz. O niewypowiedźiana impostura! wćielonego Boga z szatanem komparuią; zawstydź się twoiey niećierpliwośći, którego lada słowko do zapalczywośći y przekleństwa przyprowadza. Uważ iak często ludźie błą-

dzą

dzą w opinij swoiey, gdy ludźi pobożnych czynią hypokrytami, hypokondrykami, zwodźićielami ludźi.

Historya.

W Klasztorze (*Inscete*) przed Opatem o iednym Zakonniku źle drudzy mówili, Opat milczał, gdy przestali cenzurować, nasypawszy wor piasku, trochę onego posypał przed sobą y dźwigał ów wor z piaskiem, a dźiwuiącym się rzekł: Wor ten pełen piasku, są to moje grzechy, mała miara piasku w naczyniu, są grzechy Zakonnika, o którym mówićie; iakże ia mogę go sądźić, gdy ia więcey mam złośći (*Ex lib: PP. DD.*) Wolno napomnieć grzeszących, ale zawsze trzeba mieć pilne oko na swoje grzechy.

2. *Uwaga.* Szczęśliwą miedzy synami ludzkiemi tytułuje Maryą Pannę S. Tomasz *de Villan: Felix planè Maria & multipliciter felix, sive cum excipit Salvatorem, sive cum à Salvatore suscipitur; utrobiq; mira dignitas Virginis Matris, utrobiq; amplectenda dignatio Majestatis.* Szczęśliwa Marya Panna, że Zbawićiela przyieła do śiebie, że ią Zbawićiel do śiebie przyioł, z obuch stron dźiwna godność y uraczenie Majestatu.

Historya.

Gdy Hugo Opat w Nowicyaćie będąc ćiężkie ćierpiał pokusy, MARYA Panna z Panem JEZUSEM pokazawszy się, rzekła: *Viriliter age, & confortetur cor tuum in Domno.* i

Mężnie sobie postępuy, niech się umocni serce twoje w Panu. (*Nadazy.*) Więcey potym niećierpiał takich pokus. Czasu woyny z duszným nieprzyiaćielem, uday się z suppliką do Maryi, á odniesiesz poćiechę y zwyćięstwo.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Grzegorza Teologa, ktòremu często się JEZUS pokazywał, boleśći wielkie ćierpiał, pod czas Mszy żadney z tych nie czuł; choruiąc mawiał: żebym chodźił pośrzodku ćienia śmierći, nie będę się bał złego, gdyż zemną iesteś Panie. Naywiększe boleśći y smutki tego zasmucić nie mogą, kto ma wpamięci przytomnego Boga.

DZIEN DZIESIĄTY.

Uwaga. Zginoł kto śiebie szuka y własney chwały, kto zaś szuka Boga, y chwały iego, ten znayduje wieczną chwałę. Dał nam tę naukę Chrystus Pan: *Ego autem non quæro gloriam meam, est qui quærat & judicet. Joan: cap.* 8. Ja nieszukam chwały moiey, iest ktòry szuka y sądźi; szukay Boga y łaski Jego całym sercem, on ćię uczyni chwalebnym przed Niebem y światem.

Historya.

Była pewna Panna nabożna ktòra żyła w czystośći, gdy zachorowała, słuchał iey spowiedźi Kapłan pobożny; ktòremu po śmierći pokazawszy się w strasżliwey postaci, oznaymiła potępienie swoje. Pyta się Kapłan zá co iesteś potępiona? odpowiedźiała zá hardość, że miałam w sobie upodobanie ćiała, drugich

miałam

miałam zá nic, to powiedźiawszy zniknęła. (*Jacobus de Paradiso.*) Właśna komplacencya, prożna chwała, iest to bazyliszek dobrych uczynkow, ieżeli niechcesz zginąć od tego bazyliszka, chroń się pychy, znay nikczemność twoię.

2. *Uwaga.* Krolową miłośierdźia nazywą Maryą Pannę S. Bernard *serm: 1. de Assum: Revera Maternitas DEI, hanc in mundo naturæ jure obtinuit dignitatem, ut Regina misericordiæ meritò nuncupetur, & hoc propter Filij magnificentiam, qui est Rex Regum, & Dominus Dominantiū.* Słusznie Marya Panna nazywa się Krolowa miłośierdźia; gdyż Jey Syn JEZUS iest Krôlem Krolow, y Panem Panuiących.

Historya.

Marya Panna pokazawszy się Przełożonemu Klasztoru, gdźie S. Jan Damascen mieszkał nápomniała go, żeby Damascena uwolnił od inszych prac, ále żeby Księgi pisał. (*Ex An: Cæl: fol:* 321.) Wszystkie prace są miłe Bogu y MARYI, osobliwie te są przyiemne, ktòre źmierzaią ná opowiadanie chwały Boskiey, ná poratowanie dusz ginących w ćiężkośćiach grzechow.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Joba Xiążęćia ćierpliwośći, ktòrego gdy Bòg ćiężko náwiedźił, z tym się protestował: Bòg dał, Bòg odebrał, niech Imie święte Jego będźie pochwalone. Gdy dotknie ćię ręka Boska nieszaley,

nie-

niebluźń, przyimi z ochotą wizytę Boską, bo y niechcąc muśiśz ćierpieć.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Smierć doczesna wszystkim iest pospolita, żaden się iey nieustrzeże; śmierći zaś wieczney możemy uchodźić, zachowuiąc naukę Chrystusową, iako nas w tym upewnił Pan JEZUS: *Si quis sermonem meum servaverit mortem, non videbit in æternum. Joan: cap:* 8. Jeżeli kto zachowa słowa moie, nie obaczy śmierći ná wieki. Uważ, że nauka Jezusowa nie iest ćiężka, możesz wypełnić zá łaską Boską, zá co ná wieki będźiesz żył z Bogiem.

Historya.

W mieśćie Spolećie była Panna w próżnośćiach, y ubiorach światowych zatopiona; ta gdy umierała nieczyniąc pokuty przed śmierćią, kazała się ubrać, jak zwykła, ubrawszy się poczeła wołać: Ach! ia tak piękna y młoda umieram; gdy perswadowali, áby się miała do Boga; ona odpowiedźiała: Ja niemam sprawy z Bogiem, y rzekła: *Veni o diabole! suscipe tu animam meam*, przyidź szatanie, bierz duszę moią, y to mówiąc, wyźionęła nieszczęsną duszę. (*Robertus de Licio Ord: Min:*) Boy się takiey śmierći, który żyiesz teraz według maniery świata.

2. *Uwaga.* Od wiekow Bóg obrał MARYĄ Pannę zá Matkę, mówi S. Bernard: Sen: *serm:* 2. *de Nat: Te Deus rerum omniū digniorem prænoscens amavit, amatam prædestinavit, atq;*

extremis temporibus in ortum produxit. Ciebie Bóg za wszystkie kreatury godnieyszą przeyrzał y umiłował, umiłowawszy przeznaczył, y w konkluzyi świata postanowił pożądane narodzenie twoie.

Historya.

Zygmunt Cesarz iadąc przez pusczą usłyszy głos ięczący, kazał stanąć, pośli słudzy znaleźli trupa ięczącego, który y do nich rzekł: Xiędza mi trzeba, abym się wyspowiadał, od kilku lat tu iestem zabity w grzechu śmiertelnym, tylko że służyłem wiernie MARYI Pannie, niedopuściła mi wiecznie zginąć bez spowiedźi; wyspowiadał się y zaraz szczęśliwie umarł. (*Pellartus*) Uważ dźiwną moc spowiedźi, y dźiwne miłośierdźie MARYI Panny ku grzesznikom.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Mamerta Biskupa, który pierwszy zaczoł odprawować publicznie śpiewaiąc Litanie z processyą ná oddalenie trzęśienia źiemi, y mnostwa wilkow. Proś tego Patrona áby ćię strzegł od piekielnych bestyi.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Naturalnie człowiek chlubi się z Antecessorow swoich; tak Zydźi więcey oszacowali Abrahama Oyca swego, niżeli Chrystusa: *Nunquid tu major est Patre nostro Abraham? Joan: c.8.* Albo ty większy iesteś ná Oyca naszego Abrahama? Jeden wszystkich Oyćiec iest Bóg, z iednego Oyca wszyscy po

cho-

chodźiemy Adama; ieżeli ten śię narodźił w niſkim ſtanie, ten wyżſzym, dyſpozycya to Boſka y łaſka, nie naſze zaſługi; dla tego nie powinniśmy z tego śię chlubić, ále Bogu dźiękować, y dobroć Jego wychwalać.

Hiſtorya.

Soſtratus Tibicen gdy mu kto zadawał podłość urodzenia, odpowiedźiał: *Ob id ipſum debui laudari & in admiratione eſſe, quod à me genus initiũ cæpit?* Zá to należy mi pochwała, nie nagana, że ode mnie pochodźi zacność urodzenia. (*Antonin: in Meliſſa part: 2da ſer: 79.*) Wielkiey zaiſte godźień ten nagany, ktòry będąc urodzony z zacnych Rodźicow, zacność Familij grzebie w poſtępkach bezbożnego żyćia.

2. *Uwaga.* Naywiękſza goność y ſławа należy Matce Boſkiey, ktòrey przyznaje Swięty Jan Damaſcen *Orat: 2. Oportebat DEI Matrem ea, quæ ſunt Filij poſſidere. ab omnibus rebus conditis adorari, ut DEI Matrem.* Náleżało żeby Matka Boſka miała prerogatywy Syna, y żeby od wſzyſtkiego ſtworzenia była weneroważna.

Hiſtorya.

Jeden Koſtera przegrawſzy wſzyſtko, gdy prośił o ſzczęśćie Maryi Panny y S. Woyćiecha; nie mogąc nic wygrać, poczoł deſperat rąbáć obraz Swiętego Biſkupa y Maryi Panny, álić w tym raźie uderzył piorun y zábił ná mieyſcu bluźniercę. (*Ex An: Cæl: f. 323.*)

Boy

Boy ſię y ty żeby ćię piorun nieubił, ktòry wnieſzczęśćiu ſłowy piorunujeſz przećiw Bogu y Swiętym Jego, że ćię Bòg zapomniał, y nieſprawiedliwie karze.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Epiphaniuſza ná ktòrego twarzy pod czas Chr.tu S. ukazała ſię jaſność, ten Swięty gdy trzeba było wody, z wina wodę uczynił. Kròl Perſki gdy mu wielkie ofiarował dary, rzekł: *Chriſtus me docuit his non egere*, Chryſtus mię nauczył, tych dobr doczeſnych niepotrzebować. Uważ, że dobra doczeſne, nieukontentuią zupełnie ſerca ludzkiego.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Wierzemy wſzyſcy y wiemy, że trzeba umrzeć, tylko niewiemy kiedy, y w iakiey dyſpozycyi, ktòrego dnia, ná ktòrym mieyſcu. Pomarli Patryarchowie, Kròlowie, Biſkupi, Papieżowie, Naywyżſzy Biſkup Chryſtus Pan okropną umarł śmierćią. *Prophetæ mortui ſunt. Joan:* 8. Prorocy pomarli. Uważ że trzeba y tobie umrzeć, niewieſz iaką śmierćią ſpodźiewaną, czyli nagłą, w łaſce Boſkiey, czyli w grzechu śmiertelnym.

Hiſtorya.

Kuno *de* Malburg wſtąpił do Zakonu, wzgardźiwſzy światem, ten lat trzy przeżywſzy w Zakonie gdy umierał; ſtraſzne ćierpiał tentacye, ktòrego modlitwy Zákonne protegowały. Była tam niedaleko niewiaſta opętana, z ktòrey był diabeł wyſzedł, potym wrоćił ſię oznay-

oznaymuiąc, że przy śmierći Kunona było szatanow piętnaśćie tyśięcy, tylko Zakonnicy obstąpili, ktòrzy nie dali nam przystępu, wielką krzywdę nam uczynili, iż tego odebrali, ktòry nam przez lat 40. służył. (*Cæs: lib: 11. cap. 17.*) Uważ, ieżeli ludźi iuż do Boga nawroconych tak tentuią przy śmierći, co będźie z temi, ktòrzy nie myślą o pokućie.

2. *Uwaga*. Dźiwuje się godności MARYI Panny, S. Jan Damascen: *Orat:* 1. *O honor Fœminæ! o excellentia Mariæ! cujus meritorũ celsitudine, & gratiarum opulentiâ, stupet cælum, natura miratur, & Sancta Beatorum agmina venerantur.* O honor Białogłowy! o godnośći MARYI! ktòrey wielkośći zasług y łask Niebo się zdumiewa, natura się dźiwuje, Anielskie chory weneruią.

Historya.

Swięta Kunegunda Krolowa Polska, ledwie się narodźiła, zaraz te słowa powiedźiała: *Ave Regina Cælorum, Mater Regis Angelorum.* Witay Krolowa Niebios, Matko Krola Aniołow. (*Gonon.*) Zachęcay z młodu do ćiebie należących do nabożeństwa ku MARYI.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Jana Sylencyariusza Biskupa, ktòry dźiwną miał wstrzemięźliwość ięzyka, ktòrego w drodze gwiazda nakształt krzyża prowadźiła; y głos ten do śiebie z Nieba słyszał: *Si vis esse salvus sequere hanc lucem*, ieżeli chcesz być zbawiony, idź za tym światłem. Mistyczna gwiazda

wiara

wiara y nauka Chrystusowa, idź zá tym świátłem ieżeli chcesz być zbawionym.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Kto chce siebie wysławić, ná większą zárabia konfuzyą u Nieba y świata; przyznał to Pan JEZUS: *Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est. Joan:* 8. Jeżeli Ja chwalę siebie, chwała moja nic nie iest; uważ iako błądzą ludźie, ktorzy zdrowie y substancyą tracą, żeby mogli swego dokazać, zasłużyć ná honor y sławę; zgasną iak dym, wkrótce ná wieczną poydą háńbę.

Historya.

Był ieden Pustelnik, ktorego karmił Człowiek pobożny, záchorował syn tego człowieka, prośił żeby Pustelnik nad nim odprawił modlitwę; człowiek ów gdy przychodzącego Pustelnika spotkać chćiał pompatycznie zpochodniami; obaczywszy to Pustelnik, wpadł do rzeki, y poczoł się myć obnażony; co widząc ludźie osądźili go być opętanym. (*Ex libr: DD. PP. par:* 3.) Nie sądź nikogo lekkomyślnie, bo niewiesz kto z iaką czyni intencyą; iednak dla uyśćia sławy prożney nie godźi się zmyślać głupstwa, chyba gdźieby z chwałą Boską było takie zmyślenie.

2. *Uwaga.* Marya Panna iest Oblubienica Tróycy Swiętey; mówi Swięty Bernardyn Sen: *Tota Trinitas uniformi voluntate & concordi hanc inaestimabilem Virginem ostendit esse suam sponsam;* Cała Tróyca Swięta zupełnym

kon-

konſenſem Maryą Pannę nieoſzacowaney godnośći, pokazała być ſwoią Oblubienicą.

Hiſtorya.

Napadli Rozboynicy na Zeglarzow, ktòrych było tylko 12. á zboycow 200. Zeglarze uczynili ślub do Matki miłośierdźia MARYI, zaraz pokonali wſzyſtkich zboycow, y oddalili od śiebie. (*Ex An: Cæl: f.* 332.) Biją ná nas zboycy ſzatani, chcąc zatopić nędzną duſzę w piekielney bezdennośći; udaymy ſię do protekcyi Maryi Panny, będźie przy nas zwyćięſtwo.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wiktorego, ktòry przez dwa dni w roſpalonym piecu zdrowy przetrwał, dwa razy podaną pił trućiznę bez ſzkody zdrowia, ze ſkòry zdarty, oczy mu wyłupiono, nakoniec śiekierą śćięty, męczeńſką odnioſł koronę. Uważ iak dźiwny ieſt Pan Bog w Swiętych ſwoich, bez ktòrego dopuſzczenia y włos z głowy nieſpadnie.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Swięći Patryarchowie ſtarego teſtamentu przez Ducha S. nauczeni, weſelili ſię nadźieią przyiśćia Meſsyaſza: *Abraham Pater veſter exultavit, ut videret diem meum, vidit & gaviſus eſt. Joan: cap.* 8. Abraham Oyćiec waſz weſelił ſię widźieć dźień mòy, widźiał, y poćieſzony ieſt. O iak daleko nam ieſt więkſze weſele, gdy iuż nie nadźieią, ále przytomnym ſię ćieſzemy Meſsyaſzem w Nayświętſzym Sakramenćie.

Hiſto-

Hiſtorya.

Był ieden Kapłan małey nauki, y nieprzykładnego żyćia,ten gdy miał Mſzą, niewiaſta poważna poczeła myślić, czy podobna żeby ten proſtak to ſprawił, áby Syn Boſki wſtąpił ná ołtarz; aż gdy podnośił Hoſtyą, obaczyła w rękach Kapłańſkich Jezuſa, po Mſzy wyznała grzech ſwòy drugiemu Kapłanowi. (*In fine oper:Thom: à Kemp:*) Weneruy nábożnie przytomnego Jezuſa w Sakramenćie, á myśli wątpliwe oddalay.

2. *Uwaga.* W żyćiu y po śmierći Klientow ſwoich Marya Panna niezapomina,mòwi Idiota: *Beata Virgo poſt Filium ſuum Domina eſt univerſæ creaturæ, & in futuro ſæculo glorificat ſervientes ſibi, ſi eam honorificaverint in præſenti.* MARYA Panna po Chryſtuśie, ieſt Panią wſzyſtkiego ſtworzenia, w przyſzłym żywoćie będźie błogoſławiła Klientow ſwoich.

Hiſtorya.

Nayświętſza Marya Panna pokazawſzy śię iednemu choremu, wprzody go napomniała, ażeby obyczaje odmienił,á potym ozdrowiał. (*Nadazy.*) Chceſz doſtąpić zdrowia, ſtaray śię o zdrowie duſzy, o poprawę obyczajow.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogoſławionego Jakuba Filippa,ktòry nigdy śię lekkomyślnie nierozśmiał,pod czas Mſzy łzami śię zalewał. Trzeba mieć weſołość ducha, ále uſtawicznie chychotać śię,znak hipokondryi; ieſt czas kiedy śię weſelić, kiedy płakać, tu iednak poki

żyiemy więcey ieſt okazyi płaczu, niżeli weſołośći.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga*. Staruſzkowie poſpolićie młodym przymawiaią, iak Zydźi ná Pana Jezuſa wołali: *Quinquaginta annos non dum habes, & Abraham vidiſti. Joan: cap.8.* Jeſzcze lat 50. niemaſz, á iuż Abrahama widźiałeś. Nie ná lata y ná śiwy włos patrzyć trzeba, ále ná cnotę, ná poſtępki. W młodym wieku może ſię znaleść ſzędźiwy ſtatek y modeſtya.

Hiſtorya.

Gdy Zmuydź ſię nawracała do Wiary Katolickiey, miał młody Xiądz kazanie o ſtworzeniu świata, iako Bóg wſzyſtko z niczego ſtworzył; Słyſząc to ſtary Zmuydźin rzecze; Fałſz to co Xiądz mówi, ia lat ſto mam, á tego niepamiętam, á ten młody Xiądz z kąd ma wiedźieć. Ledwie ten tumult Krol Jagiełło przytomny będąc uſpokoił, mówiąc: że Xiądz choć młody, ále wie z Piſma, z Doktorow. (*Ex hiſtor: Litv:*) Są teraz takiey prezumpcyi ludźie, ktorzy lekce ważą nauki, y nápomnienia młodych Kapłanow, iakby to oni od śiebie mowili y komponowali, głupia to opinia.

2. *Uwaga*. Imie Maryi Panny tłumaczy ſię: Pani, mówi S. Bonawentura: *Maria interpretatur Domina, hoc optimè competit tantæ Imperatrici, quæ revera Domina eſt Cæleſtium, terreſtrium, & infernorum.* Marya tłumaczy ſię Pani, ſłuſznie Jey taka denominacya náleży,

leży, iako Cesarzowey Nieba y ziemi.

Hiftorya.

Gdy S. Bernard nabożnie się modlił przed obrazem Maryi Panny, Marya Panna do niego łaskawie przemowiła, y swym Panieńskim mlekiem nakarmiła. (*Ex An: Cæl: fol:* 334.) Potrzebuje twoja dusza pokarmu, proś żeby Marya Panna Niebieskiemi cię słodkościami nápełniła.

3.*Uwaga.* Dziś pamiątka S. Ubalda Biskupa, który iak tarczą pokorą odpędzał szatanow; nieprzyiaciół wielki miłośnik, który nietylko nieszukał pomsty, ále całował nieprzyiaciół swoich. Chrystusowa to cnota odpuszczać szczerze nieprzyiaciołom, y zá zdrowie ich błagać Majestat Boski.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Wielkie dobrodzieystwa, wielką niewdzięcznością bywaią nagrodzone; Syn Boski otwierał Niebo nauką zbawienną, á Zydzi bezbożni co raz się buntowáli ná zabicie: *Tulerunt ergo lapides ut jacerent in Eum. Joan: cap.* 8. Porwali kamienie áby ciskali ná niego. Tak płacą y teraz Nauczycielom swoim, którzy ich odwodzą od grzechow, prowadzą do dobrego, pospolicie ná tych niesłychane kalumnie komponuią, czasem ná życie ścigaią.

Hiftorya.

Był Brat Zákonnik wielkiey doskonałości, ten gdy usłyszał o sobie źle mówiących śmiał

śię, y wielce śię weselił; gdy słyszał applauduiących sobie, smućił śię, mówił ten Zakonnik: że którzy nas prześladuią, koronę nam gotuią, którzy applauduią, ćierpliwośći uymuią. (*Ex lib: Sen: PP. par: 76.*) Zawstydź śię który prześladownikow swoich piekłu oddaiesz, przeklinasz, wiedz otym, że oni tobie większey chwały koronę gotuią.

2. *Uwaga.* Panuje po Bogu nad wszelkim stworzeniem Marya Panna, mówi Swięty Bonawentura: *Domina inquam Angelorum, Domina hominum, Domina dæmonum;* MARYA Panna iest Regnantką Aniołow, ludźi, y samych mocarzow piekielnych, y piekielni duchowie drżą przed obliczem Maryi Panny.

Historya.

Godefrid Bulloniusz Król Jerozolimski, woysko swoje oddał pod protekcyą Maryi Panny, y w namioćie swoim obraz Nayświęt: Panny konserwował, któremu każdy żołnierz powinien był uczynić weneracyą iaką. (*Gvilhelmus Tyrius*) Konserwuy obraz Matki Boskiey, nie tylko w domu, ále w właśnym sercu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Torpersa, który wzgardźiwszy służbą Cesarza Nerona, obrał służyć Chrystusowi, dla miłośći Chrystusa żyćie położył. Niepokładay nadźiei w świećie, zginie świat y pompy iego, obierz lepiey służyć nieśmiertelnemu Królowi Chrystusowi.

DŹIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Lepiey śię oddalić od złych konwersa-

werſacyi, niżeli ſię poddać w niebeśpieczeńſtwo żyćia doczeſnego, álbo wiecznego. Pokazał to Chryſtus Pan, kiedy często uchodźił od Zydow zbuntowanych: *JESUS autem abſcondit ſe & exivit de Templo. Joan: c. 8.* JEZUS ſię ſchronił, y wyſzedł z Kośćioła. Lepiey uſtąpić złym ludźiom, niżeli z nimi walczyc bez pożytku.

Hiſtorya.

Chodząc pewny Młodźian po puſzczy, obaczył ſtarca obnażonego, ktory od młodźiana ućiekał, rzućił płaſzcz młodźian, żeby ſię przykrył, mówiąc: Ja zá tobą ſię pędzę dla Boga; Starzec odpowiedźiał? Ja ućiekam od ćiebie dla Boga. Pytał Młodźian iakim ſpoſobem mogłby duſzę zbawić? odpowiedźiał Starzec: *Fuge homines & tace, & ſalvus eris*; ućiekay od ludźi, milcz, y zbawion będźieſz. (*Ex lib: DD.PP. n.* 14.) Naywięcey duſz ginie przez wolne y ſwywolne konwerſacye z ludźmi.

2. *Uwaga.* Regnantką świata ſłuſznie tytułujemy MARYĄ Pannę, ktora Krola y Pana wſzyſtkiego ſtworzenia Matka zoſtała; mowi S. Jan Damaſcen *libr:* 4. *de Fide Orth: Verè etenim rerum omnium conditarum Domina facta eſt, cum Creatoris Mater extitit.* Prawdźiwie wſzytkiego ſtworzenia Panią uczyniona ieſt, ktora Matka ſię ſtała Stworzyćiela.

Hiſtorya.

Gdy miaſto Urbelińſkie było oblężone od Heretykow, Nayświętſza Panna pokazała ſię

w obłokach, y nieprzyiaciel zaraz ze ſtrachem uſtąpił. (*Ex An: Cæl:*) Miaſto miſtyczne duſza twoja ieſt oblężona od nieprzyiaćioł; Proś intercesſyi Maryi Panny, áby liberowała duſzę twoią od nieprzyiaćioł.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosławionego Felixa Kapucyna, ktory tylko trzy godźiny ſypiał ná deſkach, mało iadał, co noc trzy razy okrutnie ſię biczował. We zwyczaju niech będźie u ćiebie czas naznaczony ná mortyfikacye, we dnie czynić wſtrzemieźliwość w iedzeniu, w nocy wſpaniu, w modeſtyi rozbieraiąc ſię y ubieraiąc, uważać przytomnego Boga, y Anioła Swiętego ſtroża.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwy ná kogo JEZUS łaſkawym ſpoyrzy okiem; ſpoyrzał ná człowieka, ktory od narodzenia był ślepy, y zaraz przeyrzał: *Præteriens JESUS vidit hominem cæcum à nativitate. Joan: c. 9.* Przechodząc JEZUS uyrzał człowieka ślepego od narodzenia; Człowiek bez oświecenia Boſkiego, ieſt człowiek iak ślepy. Ach! czy raz przychodźi do ćiebie JEZUS w Sakramenćie, á ty trwaſz w ślepoćie grzechow, nię czyniſz pokuty zá grzechy twoje.

Hiſtorya.

Gdy w Paryżu Kapłan nabożnie celebrował mſzą, pod czas elewacyi w rękach Kapłańſkich widomie ukazał ſię JEZUS, kazano Kapłanowi trzymać Hoſtyą podnieśioną, ażby obaczył

czył Krol S. Ludwik; ále Krol y ſpoyrzeć nie chćiał, mowiąc: Cuda ſą dla niedowiarkow, ia mocno wierzę, że ieſt Chryſtus przytomny w poświęconey Hoſtyi. (*Thom: Boj: lib:* 14.) Nieſzukay cudow, proś żywą wiarą, áby przytomny JEZUS w Sakramenćie oświećił ślepotę twoię.

2. *Uwaga.* Hugo Wiktoryn takim ſtylem panegiryzuje Maryą Pannę, *ſerm:* 34. *Maria eſt ſponſa fide amica dilectione, Mater fæcunditate, Virgo integritate, Domina dignitate, Regina Majeſtate;* MARYA przez wiarę ieſt Oblubienicą Boſką, przez miłość Przyiaćiolką, przez rodzenie Matką, przez całość Panną, przez godność Panią, przez Majeſtat Krolową.

Hiſtorya.

Marya Panna pokazawſzy ſię S. Felixowi, ná łonie iego JEZUSA położyła, y do ſzczęśliwey wieczności zaprośiła. (*Ex Anno Cæl: fol:* 342.) Staray ſię godnie JEZUSA lokować nie iuż ná łono, ále ná czyſte ſerce.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Piotra Celeſtyna, ktory młodym będąc, mawiał do Matki: *Volo eſse bonus ſervus Dei;* chcę być dobrym ſługą Boſkim, Pan JEZUS mu ſię pokazawſzy, gdy iuż był Kapłanem, kazał Mſzy nieopuſzczać dla nocney przećiw czyſtośći, niedobrowolney przez ſen ſię trafiaiącey makuły. Uczyniony Papieżem, z pokory złożył Papieſtwo; Staray ſię być dobrym ſługą Boſkim, gardź wyſokośćiami światowemi.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Naywiękſzy śierota ná świećie grzech, nikt do niego ſię nieprzyznaje; grzechow ieſt wiele ná świećie, ále grzeſznikow mało, każdy ſię exkuzuje, ná drugiego zwala grzech; dla tego znać Apoſtołowie pytali Chryſtuſa: *Rabbi, quis peccavit?* Nauczyćielu, kto zgrzeſzył? *Joan: c. 9.* Uważ, że choroby ſą znaki karania Boſkiego, álbo też proby, lub też dla inſzych racyi Bogu wiadomych, znoś á grzech wyznáy.

Hiſtorya.

Był w iednym Klaſztorze Laik Sloſarz, ktory ſłużył barźiey ćielſku, obżarſtwu, pijańſtwu, y inſzym niecnotom, niżeli Bogu, y zbawieniu duſzy ſwoiey, daremne były napomnienia Starſzych; ten gdy zachorował, obaczył otwarte piekło, y mieyſce dla śiebie zgotowane, bliſko Judaſza y Kaifaſza; perſwadowali Zakonnicy, áby ſię przyznał do grzechow ſwoich, ále daremna była perſwazya, bez ſpowiedźi wypuśćił duſzę nędzną, z pewnym znakiem potępienia, ktòrego ćiało ná oſobnym mieyſcu ſchowali. (*Beda l. 5. de Geſ: Ang:*)

2. *Uwaga.* Godność Imienia MARYI ſławi Idiota: *Dedit tibi Virgo MARIA tota Super-Sancta Trinitas nomen, quod poſt nomen Super-Benedicti Filij tui, eſt ſuper omne nomen.* Dała tobie o Panno Marya cała Tròyca Święta Imie nad wſzyſtkie Imiona, po Chryſtuśie naygodnieyſze.

Hiſtorya. Swię-

Swięty Andrzey Salus, widźiał MARYĄ Pannę zá wſzyſtek lud ſię modlącą, y welum z głowy ſwoiey, ná dokument protekcyi nad tym ludem rośćiągaiącą. (*Bollandus*) Modlitwy twoje łącz z modlitwami JEZUSA y MARYI, á tak będą ſkuteczne.

3. *Uwaga*. Dźiś Feſt S. Bernardyna Seneńſkiego, ktòry mòwą ſwoią ludźi zapalał do miłośći Boſkiey; ſuchą nogą rzekę przeſzedł po wodźie; gdy gorliwie mòwił kazanie o Imieniu JEZUSOWYM, Imie JEZUS było widźiane ná głowie iego. Weneruy to Nayſłodſze Imie JEZUS, w uśćiech y w ſercu twoim, miey uſtawicznie JEZUS.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Lubo nam ſię widźi, gdy Bòg dopuſzcza choroby, inſze przypadki, że to źle, przećiw naturze ludzkiey, Bòg iednak wſzyſtko ordynuje ná dobry koniec, to iest: ná pokazanie attrybutow ſwoich, y dźiwnych nigdy niepoiętych ſądow; Jako to ſię pokazało w człowieku ślepo-narodzonym, á od Chryſtuſa oświeconym: *Neq; hic peccavit, neq; parentes ejus, ſed ut manifeſtentur opera Dei in illo. Joan: c.9.* Ani ten zgrzeſzył, áni Rodźice iego, ále żeby ſię pokazały ſprawy Boſkie w nim. Uważ iak z wielką ochotą maſz wſzyſtko przyimować z ręki Boſkiey; gdy to wſzyſtko wynidźie ná pożytek duſzy twoiey, y ná chwałę Boſką.

Hiſtorya.

W Kra-

W Krajach Niemieckich był ieden Pustelnik, ktòry odludnie mieszkaiąc żył korzonkami leśnemi, latem upały ćierpiał, w źimie mrozy, śniegi, nagi w śniegu sypiał; rozmawiał z nim, y widźiał iego ćierpliwość Archardus. (*Ex spec: exempl:*) Uważ co Swięci ćierpieli dla zbawienia duszy, wszakże y oni wierzyli że Chrystus nas odkupił, iednak z Lutrami ná samych zasługach Chrystusowych się niefundowali, własnych dodawali.

2. *Uwaga.* Godna rzecz iest, áby wszystkie kreatury Imie MARYI wenerowały; mòwi Idiota: *Ut in Nomine tuo omne genuflectatur cælestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingva confiteatur hujus Sanctissimi Nominis gratiam, gloriam & virtutem.* Aby ná Imie twoje (MARYA) upadało wszelkie kolano Niebieskie, źiemskie, y piekielne, y każdy ięzyk wychwalał godność twoię.

Historya.

Do Swiętego Piotra Celestyna przyszła Marya Panna z Janem S. Ewangelistą, znalazła Piotra Celestyna czytaiącego Księgi. (*In vita ejus.*) Nieodwiedza Marya Panna ospałych, leniwych, ále czytaiących, pracuiących, wizytuje łaskawie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Bazylissa Męczennika, ktòry się zawstydźiwszy, że wiele ućierpiał dla Cesarza, á zá Chrystusa nic; jawnie uczynił wyznanie wiary, y męczeńską odniosł koronę. Zawstydź się y ty, ktòry więcey

cey ćierpiſz dla świata, dla nabyćia piekła, niżeli dla Chryſtuſa, y dla Nieba.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Przyſzedł Syn Boſki ná świat, áżeby nam wſzyſtkim zárobił Niebo; ſam ſię z tym proteſtował: *Me oportet operari opera ejus, qui miſit me, donec dies eſt.* Mnie trzeba ſprawowáć dźiełá Tego, ktòry mię poſłał, poki dźień ieſt. *Joan: c. 9.* Pracuy ná wieczność poki dźień ieſt, poki światło ſłuży łaſki Boſkiey.

Hiſtorya.

Był Zákonnik ná imie Jan, ten chcąc ná źiemi Anielſkie życie prowadźić, nic nierobiąc, wyſzedł z klaſztoru ná puſzczą, tydźień przeżywſzy ná puſzczy, wraca ſię do Zakonu, ſtuka do drzwi Brata Zakonnego; pyta Brat, kto ſtuka? odpowie: ja brat twòy Jan powroćiłem z puſzczy; odpowie Brat: ty Anioł, po coż ſię wroćił do nas, niepuśćił go do celi aż do rana; nazajutrz wyznał, że niepodobna ná tym świećie być Aniołem. (*Ex lib: DD. PP. num:* 52.) Uważ, że ná tym świećie ieſt mieyſce prac, nie odpoczynku, w każdym ſtanie trzeba pracowáć według profeſsyi ſwoiey.

2. *Uwaga.* Przy wćieleniu Syna Bożego, Marya Panna z Bogiem ſię złączyła; mòwi *Rich: à S. Laur: lib: 3. de Laud: B. In hujus enim prærogativa dignitatis, non communicat ei homo, non Angelus, non aliqua creatura, ſed ſola cum DEO Patre dicere poteſt de Filio:*

Filius

Filius meus es tu. W tey prerogatywie ieſt Marya, że nie z człowiekiem, nie z Aniołem, ále z Bogiem ma kommunikacya, y może mówić z Bogiem Oycem do Chryſtuſa: Syn móy ieſteś.

Hiſtorya.

Matka pobożna zá młodu dźiatki do nábożeńſtwa przyuczała ku MARYI, gdy iedna córka nieſłuchała iey napomnienia, w krótce po tańcach gdy raz odpoczywała pod drzewem, czart przyſzedł, y chćiał ią wźiąć do piekła, tam poczeła mówić: Zdrowaś Marya, a czart ućiekł mówiąc: przeklęta ta oſoba, która ćię nauczyła tych słow. (*Spinellus.*) Pozdrawiay Marya nabożnie, broń ſię tą tarczą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosławioney Wdowy Humility, która o grzechu zatajonym ná ſpowiedźi wiedźiała pewney oſoby, y radźiła, żeby ſię ſpowiadała; także Kapłanowi radźiła żeby przede mſzą ſię ſpowiadał z grzechu śmiertelnego. Miey zwyczay grzeſznikom radźić pokutę.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Zyćie naſze doczeſne, ieſt to niby dźień ieden, po którym naſtąpi noc śmierći, to ieſt która przenieśie do nie zamierzoney wieczności. Przyznała to przedwieczna prawda Chryſtus Pan: *Venit nox, quando nemo poteſt operari. Joan:* 9. Przychodźi noc, kiedy żaden nie może pracować. Teraz po nocy, znowu dźień ſię wraca; západnie

noc

noc wieczna, śmierć, i iż więcey się niewroći dźień doczesnego żyćia; więc pracuy przez krótki dźień, ábyś ná wieki odpoczywał.

Historya.

Był pewny Dworzanin, który wiernie służył Panu swemu, gdy zachorował śmiertelnie, przyszedł Pan ćiesząc, czegoby chćiał? odpowiedźiał: proszę uczyń ábym zdrow był, żeby ná iaką godźinę boleśći ustały, álbo żebym po śmierći miał nocleg spokoyny; odpowie Pan? To nie w mojey mocy uczynić, proś Boga; słysząc to chory, zaczoł ięczeć: Ach mię nędznemu! takiemu Panu służyłem, który mię przez iedną noc nie może zachować bespiecznie, á nie służyłem Bogu. (*Collect: spec:*) Służ Bogu wiernie który ćię doczesnie y wiecznie nieopuśći.

2. *Uwaga.* Wyniesiona iest Marya Panna ná stopień naywyższey godnośći, Swięty Ildefonsus *serm:* 2. *Pervenit namq; ad Cæleste palatium Beata & gloriosa, ubi Christus Sponsus Ecclesiæ intra thalamum collocavit eam in dextra Majestatis.* Wygórowała Naychwalebnieysza Marya Panna do górnych Pałacow, ulokowana iest po prawicy Majestatu Boskiego

Historya.

Márya Panna S. Goderykowi dała taką naukę: Gdy będźiesz miał co ćierpieć, w ten czas statecznie się modl, álbo wesoło śpieway. (*in vita ejus*) W nieszczęśćiu, w dezolacyach, nie szukay poćiechy od świata, ále od Boga y

Maryi,

Maryi, śpieway wesoło dźiękuiąc Bogu zá wizytę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka iest S. Dezyderyusza Biskupa, ktory gdy Krolowę strofował zá nieczystość, iest wygnany, y po wytrzymanych ćiężkich kalumniach, męczeńską odniosł koronę. Nie applauduy grzechom ludzkim dla respektu, ále raczey obierz utratę ludzkiey łaski, niżeli Boskiey; obierz wygnanie z domu doczesnego, niżeli z Nieba.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Swiatłem świata iest Chrystus Pan, nie tylko żyiąc ná źiemi w ćiele ludzkim widomie, ále y teraz będąc przytomnym w Sakramenćie według nátury Boskiey y ludzkiey, oświeca grzesznikow łaskami: *Lux sum mundi. Joan: cap.* 9. Uważ iako ćię oślepiły splendece światowe, że nie możesz widźieć prawdźiwego światła Chrystusa przez łaskę; bież iak nayprędzey przez pokutę do tego źrzodła światłośći do JEZUSA.

Historya.

Rudolfus Comes gdy spotkał w drodze Kapłana piechotą idącego do chorego z Nayśw: Sakramentem, dał swego konia Kapłanowi, sam szedł piechotą; zá co odebrał deklaracyą że miał Cesarzem Rzymskim zostać, iakoż y został w krotce. (*Joan: Albertus*) Gdźie Kapłan przychodźi z Panem JEzusem w Sakramenćie, staray się być tam przytomnym, y oraz oddać należytą weneracyą Krolowi Krolow.

2. *Uwaga.* Dźiwuiąc śię godnośći MARYI Panny Swięty Bernard *Hom:* 1. mòwi: *DEUS cui Angeli ſubditi ſunt, cui Principatus & poteſtates obediunt, ſubditus erat Mariæ, nec tantùm Mariæ, ſed etiam Joſeph propter Mariam.* Bòg, ktòremu poſłuſzni Aniołowie, Niebieſkie Mocarſtwo, był poſłuſzny Maryi, á nie tylko Maryi, ále y Jozefowi dla Maryi.

Hiſtorya.

Swięty Stefan Kròl Węgierſki, Kultor oſobliwſzy Maryi Panny, miedzy inſzemi ſpoſobami miał ten poſzanowania godnośći Maryi Panny, że całe Kròleſtwo ſwoje oddawał w opiekę Maryi Pannie. (*In vita ejus.*) Odday y ty śiebie, y wſzyſtkich powierzonych ſobie Maryi Pannie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka ieſt S. Elpidiuſza Biſkupa, ktòry ſpoyrzeniem uzdrawiał chorych, o nim czarći mòwili: *Juxta Elpidij cellam nontranſeamus, ne torqueamur.* Mimo cellę Elpidiuſza niechodźmy, żebyśmy nie byli dręczeni. Zyi tak, żeby ćiebie śię bali czarći, á nie ty onych; niech twoje ſpoyrzenie będźie łaſkawe, nie tyrańſkie, ále do zdrowia prowadzące, to ieſt do modeſtyi y świętey konwerſacyi.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Uzdrowiwſzy P. JEZUS ślepego, poſłał go do ſadzawki, áby śię umył: *Dixit ei vade lava te in natario Silòë. Joan:* 9. Miſtyczna ſadzawka ná obmyćie paroxizmow naſzych

Spo-

Spowiedź święta, przez którą się kommunikuią nieskończone zasługi Chrystusowe; bez záſług álbowiem Chrystusowych żaden nie może się obmyć y zgładźić duszy swoiey, z brzydkośći grzechow.

Historya.

Zakonnik ieden chory przed śmierćią záczoł wołać głosem, czyniąc professyą wiary, pyta Starszy coby widźiał? odpowiedźiał: widźiałem Starca poważnego, ktory przyniosł do mnie wodę, kazał żebym się umył tą wodą, grzech zatajony ná spowiedźi, szczyrą spowiedźią zgładźił. Ustąpić wszystkim kazał, uczynił spowiedź Przeorowi, y názajutrz oddał ducha Chrystusowi w dobrey nadźiei. (*Petrus Vener:*) Ućiekay do tey żywey, bo żywot daiącey wody, do spowiedźi świętey, wyznay złośći twoje.

2. *Uwaga.* Dwa cuda osobliwie widźi Bernard Swięty przy wćieleniu Syna Bożego: *Quod Deus Fæminæ obtemperat humilitas absq; exemplo, & quod DEO Fæmina principetur sublimitas sine socio.* Ze prawdźiwy Bog Chrystus Pan był posłuszny Maryi Pannie, to pokora bez przykładu, że Marya Panna roskazowała Bogu, to godność, ktorey nie masz rowney prerogatywy.

Historya.

Andronikus Cesarz gdy od ludźi nie miał pomocy, udał się do protekcyi Maryi Panny, gdy się przed obrazem Nayśw: Panny modlił,

wysłu-

wysłuchany był, otrzymał zwyćięstwo nad nieprzyiaćielem. (*Ex an: Cæl: f.*352.) Ludzka pomoc nie zawsze iest skuteczna, protekcya zaś MARYI nieomylna.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Grzegorza Papieża, który w młodym wieku złożył z trzasek te słowa: *Dominabitur à mari, usq; ad mare;* Będźie panował od morza, do morza. Jakoż się to wypełniło, gdy całego świata został Pasterzem. Uważ iako dźiwne są sądy Boskie, iako dźiwnie dysponuią ludźmi.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* W grzechu śmiertelnym będący człowiek, nie widźi sam śiebie w iakim zostaie nieszczęściu, to iest w stanie potępionych; gdy oświecony łaską Boską, wyspowiadawszy się pokutnemi łzami poczyna obmywać złośći swoich brzydkośći, w ten czas może śiebie poznać, iak był nieszczęśliwym przed spowiedźia, niżeli się oczyśćił w tey świętey kąpieli. Wyraźił to ów Pacyent od Chrystusa oświecony: *Abijt ergo & lavit, & venit videns. Joan:* 9. Poszedł omył się, y przyszedł widząc. Czy ieden przychodźi do spowiedźi w ślepoćie grzechowey, powraca oświecony. Dźiękuy JEZUSOWI, że nam zostawił ten święty Sakrament, ná emundacyą sumnienia.

Historya.

Był pewny Człowiek osławiony o grzech nieczysty, ten gdy zachorował, niechćiał się przyznać do grzechu pod czas spowiedźi,

przyiął kommunią po świętokradzku, ále nie mogł połknąć, przyzwał Kapłana do śiebie, y znowu śię spowiadał, y ten grzech wyznał, w krótce szczęśliwie skonał. (*Petrus Vener.*) Bóy śię żeby ćię nieudawił ten Anielski chleb, ieżeli przystępujesz w grzechach.

2. *Uwaga.* Jeżeli Bóg w ćiele ludzkim był Maryi Pannie posłuszny, toć wszystkie kreatury posłuszne Maryi Pannie być powinne; mówi Kartuzyan: *Jure ac meritò tibi o speciosissima, ac præstantissima Domina, subjicitur, ac obedit omnis creatura, terrestris, cælestis, ac intermedia, quoniam omniũ conditor Deus, tibi ut Matri fuit subjectus.* Słusznie wszystkie stworzenia są tobie poddane, ponieważ wszystkiego stworzenia Pan, iako Matce tobie był posłuszny.

Historya.

Błogosławiona Dorota wdowa w Prusiech, od śiodmego Roku, aż do śmierći Soboty pośćiła o chlebie y o wodźie. (*Baling:*) W każdą Sobotę uczyń co znacznego dla miłośći Boskiey y Maryi, czy to w iedzeniu śię wstrzymay, czy w mówieniu, czy nieprzyiaćiołom krzywdę odpuśćić.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Filippa Nereusza, którego serce rozpalone miłośćią Boską w pierśiach śię zatrzymało, twarz zawsze iasna y promienista śię wydawała. O szczęśliwe serce, które zawsze pała ogniem miłośći Boskiey, nie ogniem pożądliwośći, ogniem świa-

towych

towych prożnośći; proś żeby Bog serce twoje tym ogniem miłośći swojey zapalił.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Igrzysko Bog czyni ná świećie, iak ná dyalogu ustawicznie się insze reprezentuią sceny, dźiś rodźiny, iutro do wieczności przenośiny; iednych wynośi, drugich uniża, ozdrawia y karze paroxyzmami. Pokazał tę wszechmoçność Chrystus Pan, gdy zdesperowanemu Pacyentowi oczy przywroćił zdrowe, aż się ludźie zadźiwili mowiąc. *Nonne hic est, qui sedebat & mendicabat*, álbo nie ten iest ktory śiadał z dźiadami przy Kośćiele, y o iałmużnę prośił. *Joan: c.* 9. Nie masz tey choroby ktoreyby Bog niemogł wyleczyć; więc w defektach twoich pokładay w Bogu nadźieię, ktory y z umarłych może wskrześić.

Historya.

Był człowiek Bogaty, ále złego żywota, nazwany *Crisorius*, tego gdy ręka Boska dotknęła śmiertelną chorobą, poczoł wołać strasźliwie, powiadaiąc że widźi piekło otwarte y pułki szatanow ná pożarćie nędzney duszy; Prośił szatanow żeby poczekali do jutra, ále daremna proźba, obracaiąc się to ná tę, to ná drugą stronę, wyźionoł nieszczęśliwą duszę. (*Greg: Dial: c.* 38. *lib.* 4.) Nie czekay ostatniey godźiny z spowiedźią, czyń pokutę poki zdrowie służy.

2. *Uwaga.* Cud nigdy niewypowiedźiany Bog ludźiom się oddał, do rządzenia w natu-

rze ludzkiey; mówi Bernard Swięty: *O ineffabilis dignitas Mariæ! quæ Imperatori omnium meruit imperare.* O dźiwna godnośći Maryi, która Naywyższego Rządzcę miała w swojey dyrekcyi.

Historya.

Błogosławioney Magdalenie Floreńtskiey, powiedźiał Bóg Wszechmogący: *Mater unigeniti mei erit custos tua,* Matka jednorodzonego Syna mego, będźie strożem y Opiekunką twoią. (*In vita ejus.*) Szczęśliwy komu MARYA iest Protektorką, będźie twoią Opiekunką ieżeli wiernie iey będźiesz służył.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Papieża y Męczennika, który w Konstantynopolu ślepemu wzrok przywróćił. Ten ná którym koniu iechał będąc Papieżem, nigdy nie mogłá więcey ná tym koniu niewiasta śiedźieć. Umiey szanować Namiestnikow Boskich y rzeczy do nich należących nieprofanować.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Mogą Ludźie się dźiwować cudom wszechmocnośći Boskiey, ale poiąć y zrozumieć nigdy nie mogą, iak dźiwne rzeczy Bóg czyni. Dźiwowali się Zydźi widząc oświeconego człowieka: *Quomodo aperti sunt tibi oculi? Joan: c. 9.* Jak są oświecone tobie oczy? Nieszperay głęboko o tajemnicach Boskich, ieżeli niechcesz nisko upaść.

Historya.

Otomanus Turczyn nazwał się synem słońca,

ca, á ſynom ſwoim powiedźiał, że ſą w nuczęta słońca, ktorzy gdy ſię w słońce częſto zápatrywali, poślepli. (*Bielicki.*) Tracą świątło rozumu, ktorzy śmiało ſię zapatruią w słońce ſprawiedliwośći, ktorzy chcą tajemnice Boſkie zakryte z luſtrować.

2. *Uwaga.* Konaiąc ná krzyżu Chryſtus Pan uczynił weneracyą, gdy ſkłoniwſzy głowę ná Maryą, oddał Ducha w ręce Oyca Przedwiecznego. Mowi Swięty Ambroży: *Inclinato capite tradidit Spiritum, ut Mariæ ultimum honorem exhiberet;* nakłoniwſzy głowę oddał Ducha, ażeby oſtatnie poſzanowanie uczynił Matce ſwojey Maryi Pannie. Służ wiernie tey Pannie, áżebyć w godźinę śmierći przybyła ná ſukkurs y poćiechę.

Hiſtoryá.

Jedna Wdowa gdy zachorowała, Marya Panna pokazawſzy ſię pot iey otarła, ochłodę przyniosła w gorocżce, ſzatanow roſpędźiła, gdy czas śmierći przyſzedł, wźieła do Nieba duſzę iey, ćiału martwemu z Panem Jezuſem y z Swiętemi do pogrzebu aſsyſtowała. (*Jacobus de Vitriaco.*)

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Germana Biſkupa, ktorego gdy nieprędko do śiebie puśćił Krol Klataryuſz, ná febrę zachorował, ále płaſzczem S. Germana ieſt uleczony. Niezamykay drzwi obaczywſzy ubogiego Zakonnika, Kweſtarza, lubo iakiego Pielgrzyma; przyimi z ludzkośćią, weneruiąc pokornego Jezuſa w oſobie ubogiego.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Lubo wierzemy że Bóg wszędźie iest przytomny, iakim iednak sposobem Boga szukać y znaleść mamy, trudno opisać. W Ewangelij uleczony Pacyent gdy go się pytali: Gdźie iest ten, który ćię uleczył? odpowiedźiał: Niewiem: *Ubi est ille? ait nescio. Joan: cap.* 9. Piszemy wiele, y mówiemy o przytomnośći Boskiey, ale pokazać iasno Boga, żaden Doktor nie potrafi; wiara, náylepszy Doktor y Nauczyćiel; wierzemy że iest ieden Bóg we trzech osobach, wszędźie przytomny, obecny Istotą swoią.

Historya.

Za czasow Othona Cesarza w Danij, Kleryk ieden nauczał, że ieden iest Bóg, że Chrystus prawdźiwy iest Bóg. Poganie założyli się pod tą kondycyą, ieżeli rospalone żelazo wytrzymasz w ręku, uwierzemy, Kleryk wiarą uzbrojony, wźioł rospalone żelazo, y do Pałacu Króla Aralda zaniosł; co widząc Król y z ludem, przyioł Wiarę Katolicką. (*Gotschalius Ord: Eremit:*) Miey żywą wiarę, wszystkiego dokażesz, co być może z chwałą Boską, y zbawieniem duszy twoiey.

2. *Uwaga.* Niepodobna żeby ten był potępiony, który wiernie służy MARYI Pannie: *Fieri non potest ut pereat, qui Mariæ sedulus & humilis Cultor fuerit.* Zginąć nie może kto iest pilnym y pokornym Klientem MARYI Panny.

Historya.

Gdy Swięty Grzegorz Papież modlił się przed obrazem Matki Boskiey, obraz się niby uśmiechał; gdy przed tymże obrazem płakał, y obraz zdał się płakać, przed tymże obrazem się modląc od febry był uwolniony. (*Ex an: Cal: fol:* 355.) Pod czas modlitwy staray się mieć wesołość Ducha, y z boiaźnią złączoną. Proś żeby cię Marya Panna uwolniła od febry, od gniewu, zayzdrości, gorączki cieleśney, łakomstwa, te są febry twoie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Andrzeja *de Chio*, który przez dźiewięć dni ćierpiąc męki. te słowa ustawicznie w sercu miał: *Maria Virgo juva me*, Marya Panno ratuy mię. W nieszczęśćiu, w boleśćiach, nie szatanow wzyway ná ratunek, ále Swiętych Bożych, JEZUSA y MARYI.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Łatwiey możemy cudze obaczyć defekta, niżeli własne, iako oko śiebie niewidźi, drugich notuie; tak rozum nasz nic ma względu ná śiebie, ále cudze akcye wertuje, examinuje, y decyduje. Niewidźieli Żydźi swoich excessow, ná Pana JEZUSA co raz nowe komponowali imposturv, kalumnie: *Non est hic Homo à DEO, qui Sabbathum non custodit. Joan: c.* 9. Nie iest ten Człowiek od Boga, ktory Szabasu nieobserwuje. Uważ iak masz ćierpliwie znośić ludzkie opinie, o życiu twoim, iedni mówią: Dobry to człowiek

z Bogiem złączony, drudzy powiadaią: *Non, seducit turbas*, lud zwodźi hypokryta.

Hiſtorya.

Gdy pewny Mędrzec przed Dyogeneſem wiele mówił o rzeczach Niebieſkich, Dyogenes rzekł: *Quam pridem inquit de Cælo veniſti*, iak dawno z Nieba powróćiłeś, gdy tak wiele o Niebie mòwiſz. (*Laertius.*) Bòg wie o wſzyſtkim, y nie może pobłądźić w ſądach ſwoich, Człowiek zaś w decyzyach ſwoich, poſpolićie błądźi, według relacyi mòwi y decyduje.

2. *Uwaga.* Im ná ktòre ſtworzenie Bóg więkſze wylał łaſki, tym większego godne ieſt poſzanowania; w takim bowiem ſtworzeniu większe attrybuta Boſkie wydaią ſię. Marya Panna, przeſzła wſzyſtkie kreatury godnośćia, toć naywiększa Jey należy weneracya. Mòwi S. Jan Damaſcen: *Sanè res omnes conditas antecelluiſti dignitate.* Zaiſte wſzyſtkie ſtworzenie przewyżſzyłaś godnośćia.

Hiſtorya.

Swiętemu Filippowi Neriuſzowi pokazawſzy ſię Marya Panna w chorobie, poćieſzyła go, widźiał ten Swięty, że M. Panna belkę dźwigała Kośćioła, żeby Kośćioł nieupadł. (*In vita ejus*) Dawnoby świat upadł cały, gdyby nie Marya Panna intercesſyą ſwoią ſuſtentowała. Mòwi Neoteryk.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Izáaka, ktòry Walenſowi śmierć przepowiedźiał; gdy umierał

rał Brama Niebieska się otworzyła. Pracuy ná Niebo, żeby y tobie po krótkich pracach Niebo się otworzyło.

DZIEŃ TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Bóg sam tylko może cuda czynić mocą swoią, Swięci zaś sprawuią cuda mocą Boską, nie swoią; mogą czary oszukać oczy ludzkie, tylko takie oszukanie długo nie trwa, gdy w rzeczy samey tak nie iest, iako się pokazuje; dla tego Bostwa Chrystusowego z cudow dochodźili: *Quomodo potest homo peccator hæc signa facere. Joan: c.* 9. Jak może człowiek grzesznik takie cuda czynić? Nietłumacz y ty akcyi drugich ná złą stronę, iak mogąc exkuzuy bliźniego postępki, y miey zá dobre, lubo złośliwe ięzyki inaczey tłumaczą

Historya.

Gdy Ptolomeusz w karty graiąc czytał dekretu potępionych ná śmierć, żona iego Berenika wydarła dekret z rąk, który czytał, mówiąc: niegraiąc ludźi trzeba sądźić ná śmierć, ále z uwagą. (*Elianus lib:* 14.) O iak często teraz niewinnych ná śmierć dekretuią przy kuflowych igrzyskach, bankietach, niewinnym Janom ięzykiem iak mieczem głowy ścinaią.

2. *Uwaga.* Naywiększy Panegiryk dla Maryi Panny, że iest Matką Boską; mówi Piotr Celest: *Quid amplius ei assignare possumus, Divini muneris, & honoris, quam ut quod verùm est fateamur: Genitricem eam esse DEI*

&

& Hominis. Niemasz większey prerogatywy jako być Matką prawdźiwego Boga y Człowieka.

Historya.

Gdy wyszło trzech Sodalisow na rekreacyą, niespodźianie się zachmurzyło Niebo, y piorunami poczeło grozić. Usłysza głos: *Feri, feri*, zabiy, zabiy, y zabił piorun iednego, gdy drugi raz znowu się odezwał taki głos, zabił piorun drugiego. Trzeći w bojaźni poczoł mowić: Pod twoją obronę ućiekamy się; zabrzmi głos: *Feri, feri*, zabiy, ale przećiwny głos odezwał się: niemogę tego uczynić, udał się do protekcyi Maryi Panny. (*Paulus Zechentm:*) Proteguje nas MARYA Panna od piorunow sprawiedliwośći Boskiey; ktòre dawno iużby nie iednego ubiły.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Pascházyusza Dyakona, ktòrego grobu gdy się dotknoł opętany, diabeł ućiekł. W czyscu iednak był długo, zá to, że był przećiwny Elekcyi Papieskiey. Dźiś ostatni dźień wesołego Maja, poćiesz iaka mortyfikacya czyscowych smutnych więźniow.

JUNIUS
CZERWIEC
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Kontrowersya wielka była między Zydami, o niewinnośći y świątobliwośći

Chry-

Chrystusa Pana: *Schisma erat inter eos. Joan: c. 9.* Scysya y sprzeczka była miedzy nimi. Zawstydź się, który chcesz żeby cię iednostay nym głosem wszyscy panegiryzowali. Y o niewinnośći wćielonego Boga różne były opinie.

Historya.

Lucilius życzył sobie żeby iego Kśiąg nie czytali, barzo głupi; bo ći by nie niezrozumieli, ani barzo mądrzy, bo ći potrzebowaliby więcey konceptow niżeli słuszność każe, mówiąc ten wiersz: *Persium non curo legere, Lelium Decimū volo.* Persius był wielki mędrzec wieku tego; Lelius był człowiek dobry, nauki mierney. (*Maximus.*) Nigdy ludźiom niewygodźisz, ieżeli będźiesz prostym stylem mówił y pisał, będą mówić, nie masz czego czytać y słuchać, więcey ia umiem; ieżeli będźie styl wysoki, to powiedzą koncept swòy chwali, nie Boga.

2. *Uwaga.* Większy honor być Krolową Nieba y świata, większy zaszczyt być Krolową Aniołow, naywiększa prerogatywa być Matką Boską. Mówi *Petrus Cel: lib: de pan: cap:* 21. *Si Reginam Cœli, si Dominam Angelorum vel quodlibet aliud excellentis signum, tam ab humano corde, quam ore excogitatum protuleris, non assurget ad hunc indicibilem honorem quo creditur & prædicatur DEI Genitrix.* Jeżeli będźiesz tytułował Krolową Nieba, Panią Aniołow, mały to Panegiryk, naywiększy, że iest Rodźićielką Boską, według natury ludzkiey.

Histo-

Historya.

Pobożny Klient Maryi Panny Jakub, gdy śię gotował ná kazanie, pokazała śię Marya Panná z kśiąſzką, z któreyby uczył śię ná kazanie. (*Ex An: Cæl:* 361.) Zaczynaiąc prace y czytanie, westchniy do Maryi, áby oná ćię oświećiła, y informowała w czytaniu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Symeona, który pod czas modlitwy często od szatanow był strasżony, raz w wielkiey iasności szatan śię pokazał; ále Swięty poznawszy zdradę szatańską áni spóyrzał, mówiąc: *Mortuo mihi orietur sol meus,* po śmierći spodźiewam śię wiecznego świátła. Záczynasz dźiś nowy mieśiąc, zácznij nowe heroiczne cnoty mężnie walczyć z szatanami; nieopuszczać modlitwy, dobrych uczynkow, dla szatáńskich przeszkod, turbacyi.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Są Bractwa, álbo zgromádzenia ludźi pobożnych, są też Konfraternie, czyli ligi ludźi światowych złośliwych; tak Zydźi buntowali śię przećiw JEZUSOWI, byli wszyscy iedney myśli żeby zgładźić JEZUSA, żeby który miał Chrystusa zá Proroka wenerować, záraz miał być wyrzucony z Synagogi: *Conspiraverunt Judæi, ut si quis eum confiteretur esse Christum, extra Synagogam fieret. Joan: c. 9.* Z mówili śię Zydźi, gdyby kto go miał zá Chrystusa, áby był wyrzucony z Synagogi. Uważ złość ludzką, iak często śię buntuią, y

armuią

armuią przećiw niewinnośći, ieżeli y ná ćię takie powstaią tumulty, ućiekay śię do niewinnie ćierpiącego JEZUSA.

Historya.

Homilius Rzymski Senator mawiał: lepiey kiedy Pan iest zły, niżeli kiedy są źli Konsyliarze, Sekretarze, zausznikowie, álbowiem dobrzy sprawiedliwi Konsyliarze mogą złego Pana naprawić, Pan zaś dobry wszystkich Konsyliarzow nie może rektyfikować. (*Fulgosus lib: 7.c.2.*) Chroń śię bezbożnych Konsyliarzow, złych ludźi tumultow y konspiracyi.

2. *Uwaga.* Ozdobą niewiast tytułuje Maryą Pannę Swięty Anzelm: *Maria tu illa magna Maria, tu illa major Beatarum Mariarum, tu illa maxima fœminarum.* Márya ty iesteś niezmierney zacnośći Márya, zá wszystkich Błogosławionych nayzacnieysza.

Historya.

Romeus Zákonu Dominika Swiętego nigdy niezakończył dyszkursu niewspomniawszy Máryi Panny, miał strunę ná ktorcy było tyśiąc węzełkow y tyśiąc razy mowił Zdrowaś Márya. (*Heveneſi.*) Pod czas konwersacyi miey wezwyczaju mowić o godnośći y cudach Máryi Panny, zachęcaiąc drugich do weneracyi Krolowey Nieba.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Blandiny, ktora dana ná pożarćie bestyom, zdrowa została, pod czas mąk to mowiła: *Christiana sum,*

ſum, & apud nos nihil admittitur ſceleris; Chrześćianka ieſtem, żadnego nam niewolno popełnić exceſsu. Gdy na ćię będą bić pokuſy tentacye, mów Chrześćianin ieſtem, nieprzyſtoi, y niewolno nam ſię mazać plugaſtwem grzechowym, y brzydkośćią bałwochwalſkich ofiar.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Łatwo drugich napominać do cnoty, do chwały Boſkiey, ále ſamemu to czynić do czego drugich animuję to doſkonałość y znak prawdźiwey cnoty. Zydźi choć byli ſami bezbożni, iednak uzdrowionemu od Chryſtuſa Pacientowi kazali chwałę oddawać Bogu: *Da gloriam DEO. Joan: cap.* 9. Day chwałę Bogu. Uważ, że chwała Boſka nie słowami, ále uczynkami ſię probuje: nie kto wiele mówi, ále kto dobrze czyni, ten Bogu chwałę oddaje.

Hiſtorya.

Gdy Marcellus wielkiey świątobliwośći Mąż umarł, w dźień wielkiey Soboty, S. Fortunat Biſkup wſkrześił go nazajutrz, który wſkrzeſzony rzekł: *Quid feciſti, quid feciſti?* Co uczyniłeś? co uczyniłeś? że mię przywróciłeś do pierwſzego żyćia, oderwałeś od chwalenia Majeſtatu Boſkiego. (*Greg: lib:* 1. c. 11.) Uważ, że ten ieſt koniec ſtworzenia naſzego, ábyśmy tu docześnie chwalić BOGA mogli, przez wſzyſtkie wieczności chwalić Boga w Niebie z Swiętemi.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Wielkie to szczęście mieć perorę przed Biskupem, Papieżem, Królem, większy honor wychwalać Królową Nieba; Ztąd Swięty Anzelm mówi: *Te Domina magna & valde magna, te vult cor meum amare, te cupit os meũ laudare, te desiderat venerari mens mea, te affectat exorare anima mea quia tuitioni tuæ se commendat tota substantia mea.* Ciebie naywyż za Regnanko pragnie serce moje miłować, usta o tobie mówić, dusza moja do ciebie wzdychać, bo cała istota moja tobie się oddaje w opiekę.

Historya.

Gdy ieden śmiertelnie postrzelony prosił o zdrowie Maryi Panny, pokazawszy się Marya Panna nápomniała, ażeby się starał o obyczaje godne intercessyi Maryi Panny. (*Ex An: Cel: fol:* 366.) Jesteś raniony śmiertelnie ná duszy, od strzały niegodziwey światowey miłośći, od pożadliwośći ćiała, od ognistego gniewu, proś żeby Marya Panna te rany uzdrowiła.

3. *Uwaga.* Swiętey Panny Oliwy dźiś pamiątka, która gdy wielkie policzki wytrzymała od szatana, Niebo widźiała otwarte; głos ten słyszała od Chrystusa: *Surge propera amica mea;* wstań pośpieszay przyiaciołko moja. Lubo ćię często szatan policzkuje ćierp do końca, odbierzesz koronę ćierpliwośći, obaczysz otwarte Niebo ná wieczne mieszkanie.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Do tey ślepoty przyśli ludźie, że zá nieſławę y obelgę poczytaią ſłużyć Bogu, być naśladowcami y uczniami Chryſtuſowemi, z Faryzeuſzami mòwiąc: *Maledixerunt ergo ei, & dixerunt: Tu diſcipulus illius ſis, nos autem Moyſis diſcipuli ſumus. Joan: cap. 9.* Przeklinali y mòwili: Ty bądź iego uczniem, my ieſteśmy uczniami Moyżeſzowemi. Uważ złość ludzką, że więcey poważa ludzkie uſtawy appromiſsye, niżeli Boſkie, więcey ſię znaydźie ktòrzy bezſęnne nocy przepędzaiąc ſłużą światu, á ſłużba Chryſtuſowa ſpowſzedniała, ieden drugiego do klaſztoru odſyłaią: *Tu ſis diſcipulus ejus.*

Hiſtorya.

W Podgurzu ćieſzy ſię Oyćiec dwiema młodemi ſynkami, pyta Jaśia: Będźieſz ty Xiędzem? odpowie Jaś, já nie będę, ále zá mnie będźie Xiędzem Stefuś; Stefuś to ſłyſząc Mśći Panie Stefuś ſobie, Jaś ſobie. (*Kowalicki S. J.*) Trzeba drugich prowadźić do dobrego, ále iednak zawſze od śiebie trzeba zacząć, ſamemu trzeba dać dobry przykład doſkonáłośći.

2. *Uwaga.* Nayſzczęśliwſza być tytułuje Auguſtyn Swięty Maryą Pannę: *O felix Maria omni laude digniſſima! o Virgo DEI Genitrix glorioſa! o ſublimis puerpera, cujus viſceribus Author Cæli terræq; comittitur?* O ſzczęśliwa Marya Panno! godna naywyżſzey

chwały!

chwały! o szczęśliwa Panno Boga-Rodźico, która Stworzyćiela wszystkich w twoich wnętrznośćiach nośiłaś.

Historya.

Swięty Alamira zasłużył ná ten respekt u Maryi Panny, że go Marya Panna przyieła w opiekę swoią ze wszystkiemi do śiebie náleżącemi. (*Nadazy.*) Przyimie y ćiebie w opiekę swoią Márya Panna,gdy z skruszonym sercem do niey się udasz.

3.*Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Qwirina Biskupa, ktòry ná torturach mòwił: *Verè modo Sacerdotio fungar si me ipsum DEO vero sacrificandum obtulero.* Prawdźiwie będę Kapłanem, gdy śiebie samego będę ofiarował Bogu przez śmierć męczeńską. Lubo teraz nie masz tyranow; stana zá tyrańswo domowe perzekucye, ktòre znoś ćierpliwie.

DZIEN PIĄTY.

1.*Uwaga.* Stara głowa, śiwy włos,powinien mieć swoią obserwę y rewerencyą. Dla tego rodźice uzdrowionego syna od Jezusa pytać się kazali,mòwiąc:*Ætatē habet ipsum interrogate. Joan:* 9. Ma lata zupełne,samego się pytayćie. Szanuy starszych od śiebie,niewstydź się przed nim czapkę zdiąć, uczynić weneracyą, ieżeli chcesz, żeby y ćiebie ná starość szanowano.

Historya.

Szedł Oyćiec z synem do Kompostelli, do Grobu S. Jakuba, w gospodźie iedney pogineły rzeczy, padła suspicya ná tych Peregry-

 nantow,

nantow, wydał Sędźia dekret, żeby álbo Syn, álbo Oyćiec był obwieszony; Syn szanuiąc starość Oyca, poszedł niewinnie ná szubienicę; ále Jakub Swięty go sustentował długo żywego; co gdy doszło do Sędźiego zbojaźnią onego uwolnił. (*Calixt: Papa.*) Jeżeli nie masz Rodźicow, szanuy przełożonych, y Kapłanow.

2. *Uwaga.* Panegirycznie peroruje Bernard Swięty *serm: 2. Si lingvæ centum resonarent, oraq; centum; ferrea vox mihi. Maria, nil dignũ tibi dicere possum, stella maris, quæ Beata Virgo vocaris.* Gdybym sto miał ięzykow y ust nic godnego niemogłbym powiedźieć o niewypowiedźianey godnośći Maryi Panny.

Historya.

List Marya Panna cudownie ordynowała do Messanenczykow, daiąc im benedykcyą, y przyimuiąc pod swoię protekcyą. (*Ex Anno Cæl:*) Jakbyś z Nieba list odebrał, gdy słyszysz o cudach y godnośći Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Bonifacyusza Biskupa, ktòremu ptak rybę przyniosł ná pośiłek ćiała; S. Michał Archanioł pokazawszy się animował go do większych prac dla chwały Boskiey. Uważ iako Bòg nieopuszcza sług swoich, ktòrych przez nierozumne bestye karmi; przez SS: Aniołow umácnia w pracách.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Wrodzona iest ćiekawość w naturze ludzkiey; pytać śię y pilnie wywiadować zkąd kto iest, y czym iest? zkąd potym pocho-

pochodzą ſuſpicye, poſtpozycye. Tak Z dźi mówili o Chryſtuśie: *Hunc autem neſcimus, unde ſit*, o nim zaś niewiemy, zkąd ieſt. *Joan: c.* 9. Daremny to kweres, wſzyſcy ieſteśmy co do ćiała z iedney materyi, álbo iák mówią z gliny; bárźiey śię pytaymy: *unde ſit?* Gdy ná nas będą pokuty napadać, zkąd ten inſtynkt, czy od Bogá, czy od ſzatana?

Hiſtorya.

Thales Filozof gdy zápatrzywſzy śię ná obroty Niebieſkich Lumináрzow, wpadł do ſtudni, dźiewka widząc go wſtudni, poczęła śię náśmiewáć: ſłuſznie ćiebie tá kára ſpotkała, gdy niewiedząc co ieſt przed tobą, chćiałeś wiedźieć co śię w Niebie dźieje. (*Antonius in Meliſſa.*) Nie bądź ćiekawym názbyt, ieżeli niechceſz wpáść w piekielną przepáść.

2. *Uwaga.* Zadne ſtworzenie nie wychwali godnie Máryi Pánny godnośći; mówi Swięty Bernardinus Sen: *Serm:* 2. *Quibus laudibus ſervitus hominum Reginam efferat Angelorum, quæ præconia dilatet auguſta, vel officia ſubminiſtret.* Które pochwały godnie wyſławią Królowę Aniołow, które enkomia godnie wyniosą godność Máryi Pánny.

Hiſtorya.

Gdy Błogoſławiony Liwinus záczowſzy piſać Kśiąſzki o Pánu Jezuśie y o Náyświętſzey Pánnie był przeſtał piſać, czy to dlá teſknoty w piſaniu, czy też ſumptu nie maiąc ná druk; ukázała śię MARYA Pánna z Swiętym

Jozefem, oznáymuiąc, iż Pán JEZUS ieſt zá to urażony, że Kśiąg niekończyſz piſać; ktò-re gdy zákończył, Pan JEZUS śię pokazał, mę-czeńſką Koronę obiecuiąc, iákoż y odebrał. (*Vadingus An:* 1345.) Kończ záczęte prace dla JEZUSA y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Norberta Arcy-biſkupa, ten z Dworzanina, ſtał śię przykłádem pokuty, ktòremu myślącemu o Tròycy Swiętey, pakázáł śię ſzatan z trzema głòwami, poznawſzy odegnał go od śiebie. Nie ſpekuluy głęboko o Tajemnicach Swiętych.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Człowiek w grzechu śmiertel-nym będąc, nic nie może uprośić od Pana Boga; bo ieſt nieprzyiaćielem Boſkim, ieſt odćięty od łaſki Boſkiey. Przyznał to Pacyent uleczony od Chryſtuſa: *Peccatores DEUS non audit. Joan:* 9. Grzeſznikow Bòg nieſłucha. Uważ iako śię maſz obawiać grzechu, ktòry człowieka zabija ná duſzy y ná ćiele; bo iak duſza, tak ćiało przez grzech wiecznemu po-tępieniu podlega.

Hiſtorya.

Poſłał Puſtelnik młodego Ucznia ſwego w intereśie do ludźi, ktòrego chćiała niewſty-dliwa niewiaſta przywieść do grzechu nie-czyſtośći; widząc tę pokuſę Puſtelnik, poczoł śię nábożnie modlić, áby Bòg rátował czy-ſtość iego; aż w tym go poſtrzegł przy rzece iuż do śiebie powracaiącego. (*Ex lib: DD: PP. n.* 4.)

n. 4.) Modlitwa czyſtego ſerca ieſt to klucz do Nieba, y grzeſznikom trzeba śię modlić, (wſzyſcy grzeſzni ieſteśmy,) prosząc o łáſkę pobudzaiącą do prawdźiwey pokuty.

2. *Uwaga.* Duchowie Niebieſcy uſtawicznie weneruią Márya Pánnę, mowi S. Bernardin: Sen: *ſerm:* 2. *Quis dignis honoribus plauſus hominum acclamabit in terris, quàm Spirituũ agmina Beatorum jugiter venerantur in Cælis.* Kto godnie tę Regnantkę wychwali, ktorą Niebieſkie weneruią Chory.

Hiſtorya.

Xiądz Hieronim Karwaliuſz Luzytan nábożny Zákonnik, gdy śię obawiał czyſca, uſłyſzał głos od Maryi Pánny: Nieboy śię Synu, nie tylko żyiacych ná źiemi, ále y w czyſcu ięczących ieſtem Patronką. (*Kalendarz S.J.*) Polecay duſzę ſwoią, y duſze w czyſcu ięczące Maryi Pannie tey miſtyczney Protektorce żyiacych y w Bogu umieraiących.

3.*Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Roberta Opata, ktory dał iáłmużnę Aniołowi wpoſtaci Pielgrzyma proſzącemu. Tenże widźiał że czarci ciągneli Nowicyuſza z choru, że myśli złych od śiebie prędko nieodrzucał. Bądź ſkromny pod czas modlitwy odrzucay myśli turbuiące.

DZIEN OSMY.

1 *Uwaga.* Słyſzy Bog wſzyſtkich modlitwy, tylko że nie wſzyſtkich ákceptuje; modlitwy złączone z wolą Boſką, pochodzące z czyſtego ſerca, delektuią ſerce Boſkie. Przyznał to o-

świecony od Chrystusa Pacyent: *Si quis cultor DEI est & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. Joan: cap: 9.* Kto iest miłośnikiem Boskim, y wolę Jego wypełnia, tego Bóg słucha modlitwy. Nie wysłucha Bóg tego, który prośi przećiw woli Boskiey, y przećiw zbáwieniu duszy swoiey.

Historya.

Julianus Apostata posłał diábła do wschodnich krajow, żeby śię dowiedźiał kiedy má z woyskiem tám postąpić; trafił ná modlącego śię Publiusza Mnicha przez dźieśięć dni czekał niemògł dálcy lećieć, bies wròćił śię do Juliusza nic niesprawiwszy, mòwiac: że Publiusz Mnich mię zátrzymał; to słysząc, ieden śię náwròćił do pokuty, y Mnichem został; á Julián wkròtce był zábity. (*lib: de Sin: & Mir: num: 2.*) Uważ iák wiele może modlitwa sprawiedliwego; záżyway tey tarczy przećiw szatanom.

2. *Uwaga.* Pyta śię S. Bernardin iák możemy godnie wychwalać Márya Pannę: *Perpendite quibus laudibus digna sit Beata & gloriosa Virgo Maria, quæ illum nobis de castissimis suis visceribus genuit, qui nos de tam profundo gutture avidissimi draconis eripuit.* Uważćie iákiey tá Pánná Náychwalebnieysza MARYA iest godna estymy, ktòra nám tego porodźiła, ktòry nas wyrwał z paszczęki smoka piekielnego.

Historya.

Gdy

Gdy umieráł pobożny Klient Maryi Panny. duszę tego Klienta Swięty Michał Archanioł y S. Ján Apostoł rekomendowáli, Márya Pán: ćiesząc go mòwiła: Nie pòydę z tąd bez duszy tego Klienta. (*Ex Anno Cæl:*) Polecay duszę twoią Máryi Pánnie, áby w godźinę śmierći przybyła ná poratowanie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wiktoryná Pustelnika, ktòrego błądzącego ná puszczy bies wpostaći niewiasty zwiodł, zá co przez lat trzy pokutował, rękę maiąc przykowaną. Nie dufay cnoćie twojey y stanowi, ma tyśiąc sposobow bies ná zgubę nędzney duszy.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Zeby wszyscy Swięci ktòrzy są y będą, okrutną śmierćią byli zámordowani, nie mogłiby zádosyć uczynić zá ieden grzech śmiertelny, bez zásług Chrystusowych. Boska to moc grzesznikom odpuszczać winę, oświecać łaską poświęcaiącą: *A sæculo non est auditum, ut quis aperiret oculos cæci nati. Joan: cap:* 9. Od wiekow niesłychano żeby kto ślepo-národzonemu otworzył oczy. Rodźiemy śię y żyiemy w ślepoćie grzechowey;więc szukaymy oświecenia przy spowiedźi, przez zásługi Chrystusowe.

Historya.

Niewiasta iedna zataiwszy grzech ná spowiedźi, gdy przed ołtarzem płakała, widźiał Kapłan wesoło skakaiącego diabła około niewiasty, záklináiąc pytał coby zá wesele iego

 było?

było? odpowiedźiał bies: Smieię śię z tego, że ta niewiasta płacząc idźie do piekła, gdy grzechow swoich niechce wyznać ná spowiedźi. Powiedźiał Kapłan niewieśćie tę wizyą, ktora záraz śię wyspowiadała, á czart rycząc ućiekł z Kośćioła. (*Coll: spec:*) Nie ćiesz szatana, spowiaday śię szczerze będźiesz doczesnie wesoł ná sumnieniu, y wiecznie ná duszy.

2. *Uwaga.* Nayssubtelnieysze Filozofow rozumy nie potrafią wysławić Maryi, mowi S. Bernardin: Sen: *Ad ejus namq; dignè efferenda præconia, non Rothoricorum diserta facundia, non Dialecticorũ subtilia argumenta, non acutissima Philosophorum apta reperiuntur ingenia.* Ani Oratorow wymowa, áni Dialektykow argumenta, áni Filozofow rozumy godnie wychwalą Maryą Pannę.

Historya.

Swięty Dominik Fundator Zákonu Kaznodźieyskiego, widźiał cały swoy Zákon pod Płaszczem Nayśw: Maryi Panny. (*Martinus Guttierez.*) Nie tylko ten Zákon, ále y wszystkie Zákony, y cały Chrześćiański świat zostaje pod protekcyą Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Wentury, ktory od Chrystusa wźioł naukę, gdy pokusy nieczyste ćierpiał, pokrzywami śiekł ćiało swoje; ustawicznie wzdychał do Nieba, mowiąc: Do ćiebie Panie podnośiłem oczy moje ktory mieszkasz ná wysokośćiach. Záżyway mortyfikacyi przećiw pokusom, podnieś serce y affekt do Nieba. DZIEN

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Kto drugich chce nauczyć, y do poprawy żyćia przywieść, sam powinien być daleki od grzechow; więcey czasem pomoże do zbawienia przykładna konwersacya, niżeli długa perora. Zádali tę notę Zydźi nawroconemu przez Chrystusa do poznania Boga: *In peccatis es natus totus, & tu doces nos. Joan: cap. 9.* W grzechach narodzony iesteś w cale, á ty nas będźiesz náuczał. Niedobrze záiste kiedy Náuczyćielom tákie spráwiedliwie zádaią noty; gdy mowią: ten mię będźie náuczał, ktory w czoray zá mnie był pijańszy, do dwunástey w karty grał, zábrat hulał, skakał, wiwaty wykrzykiwał, &c. Porzuć taką konwersacyą, ieżeli chcesz być drugim pożytecznym náuką.

Historya.

W Egypćie dwoch Pustelnikow pośli do ludźi, widząc Zołnierze y przełożony ich modestyą, rzecze im: Szczęśliwi iesteśćie, żeśćie świat oszukali; odpowiedźiał Pustelnik ná Imie *Urbanus*; ále wy nieszczęśliwi, ktorych świat oszukał. Słysząc to, y widząc ich pokorę opuśćił świat, został Mnichem. (*Ex lib: DD. PP.*) Niech y twoja kőwersacya z ludźmi nie będźie ruiną, ále zbudowaniem drugich.

2. *Uwaga.* Honor Máryi uczyniony, zlewa się ná Chrystusa; mowi S. Piotr Dam: *Orat: 1. Ad laudem enim & gloriam pertinet Salvatoris, quidquid honorificum suæ inpensum*

fuerit

fuerit Genitrici. Do chwały śię śćiąga Zbáwićiela, cokolwiek czyniemy dla Matki Jego MARYI.

Historya.

Osobliwszym był Kultorem Matki Boskiey Swięty Norbert, ktòremu MARYA Pánna uprośiła u Syna swego wieczney czystośći przywiley, y oraz białą szatą przyozdobiła. (*In vita ejus.*) Utraćiłeś szatę niewinnośći, proś Máryi Pánny áby ći przywròćiła Márya Panna intercessyą swoią, czyń pokutę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Małgorzaty, ktòra co noc odprawowała Jutrznią o Tròycy Swiętey, o Krzyżu S. Godźinki zá zmarłych; będąc Krolową klęcząc ubogich karmiła. Náśladuy pokorę tey Swiętey Krò'owy, nie leń śię w nocy z łòżka porwać, Paćierz ieden y drugi zmòwić, zá dusze w czyscu będące.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Prawda oczy kole, oświecony od Chrystusa Pacient, záczoł o Bostwie Chrystusowym mòwić, záraz śię zbuntowawszy Zydźi, wyrzućili go z Synagogi iáko wyklętego: *Ejecerunt eum foras.* (*Joan: c. 9.*) Ciesz śię ktoś kolwiek ćierpisz perzekucye niewinnie. dla miłośći JEZUSA ćierp to wygnanie od ludzkich respektow, faworow, *ejecerunt foras;* przyimie ćię JEZUS wkròtce, do miasta wiecznie trwaiącego szczęśliwey wiecznośći.

Historya.

Katolik będąc w niewoli záwsze był smutny, lubo

lubo nie miał żadnych ćiężkośći; pyta Tyran, czemuby śię záwſze ſmućił? odpowiedźiał: dla tego záwſze śię ſmucę, bo noſzę w ſercu moim obraz Ukrzyżowanego; Rozgniewany Tyran rośćiąć ſerce iego kazał, probuiąc ieżeli tak ieſt; gdy rośćieli ſerce, znaleźli Obraz Ukrzyżowanego, co widząc Tyran ze wſzyſtkim ludem náwròćił śię do Chryſtuſa. (*Cantip: lib: 1. cap. 25.*) Noś y ty Obraz Ukrzyżowanego w ſercu twoim przez rozmyślanie męki Jego.

2. *Uwaga.* Droga perła tytułuje MARYĄ Pannę S. Cyrillus Alexandr: *Hom: Tu enim es pretiosa Margarita Orbis terrarū, Tu lampas inextingvibilis, Corona Virginitatis.* Ty ieſteś koſztowną perłą świata, Ty pochodnią záwſze goraiącą, Ty Koroną Panieńſtwa.

Hiſtorya.

Wenefryda Pánna y Męczenniczka, z Domu Królewſkiego, uczyniła ślub wieczney czyſtośći, przymuſzaiący ią do grzechu nieczyſtego, gdy ná to niechćiała zezwolić, Królewic wpadł w furyą, ućiekaiącey Pannie głowę ućioł, gdźie głowa padła, źrzodło śię cudownie znalazło. (*Feſti Mar:*) Obierz raczey śmierć, niżeli utratę czyſtośći, Bogu y Maryi poślubioney.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka ieſt Błogosławionego Jana Sahaguntina, który pod czas Mſzy świętey, widźiany był od źiemi podnieśiony. Gdy maſz celebrować, álbo kommunikować; uczyń

uczyń examen sumnienia, popraw przez spowiedź y żal szczery, ábyś godnym był uczestnictwa Anielskiego stołu.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga*. Wzgardzonych od świata Bòg proteguje, bierze w opiekę swoią. Pokazał to Chrystus Pán, gdy wyrzuconego z Synagogi człowieka niewinnie, przyioł do łaski swoiey, nauczył tajemnic Boskich: *Audivit JESUS, quia ejecerunt eum foras, & cum invenisset eum, dixit ei: Tu credis in Filium DEI? Joan: c. 9.* Usłyszał JEZUS, że wyrzućili z Synagogi, znalaźszy rzekł: Wierzysz w Syna Boga żywego? Uważ iáko Bòg iest Oycem od ludźi opuszczonych, iák pilnie słucha pokornych łez, wzdychania.

Historya.

Archydiakonowi przykazał Starszy, áby przybył ná pewną solennizácyą, gdy przez zdradę szatáńską nieprzyiachał ná termin, rozgniewany ná Archydiakona, złożył z funkcyi Prezydent mieysca owego; zniosł to ćierpliwie Archydiakon. Po dni czterdźieśći przywróćił go Prezydent do pierwszey godnośći; ále Archydiakon niechćiał więcey służyć światu, powiadaiąc: że Bòg go przez te dni 40. niewypowiedźianemi nápełnił słodkośćiami, wzgardźiwszy światową pompą został Mnichem. (*Climachus de ob:*) Nigdy Bòg nieopuszcza, opuszczonych od ludźi, bierze w potekcyą swoię, ktòrzy w nim maią ufność.

2. *Uwaga.* Kośćiołem mistycznym tytułuje Marya Pannę Swięty Cyrillus Alexan: *Hom: cont: Nes: Templum indissolubile continens eum, qui nusquam contineri potest, Mater & Virgo.* Kośćioł niepodlegaiący ruinie, záwieraiący w sobie nieogarnionego Boga. Matka y Panna Náyświętsza Márya. Chodź nábożnemi affektami do tego Kośćioła, do Tronu łaskawośći MARYI.

Historya.

Gdy żałośney Matce synaczek umarł, przynioższy go położyła ná ołtarzu Máryi Panny, y záraz synáczek ożył, (*Ex An: Cæl: f.* 374.) ochrzczony potym umarł. Umarła twoja iedynaczka dusza, łasce Zbawićiela; bież przez pokutę do Ołtarza łaskawośći Máryi Panny, ona ćię ożywi wielo-władna intercessya.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Onufrego Pustelnika, ktòry przez pięćdźieśiąt lat żadnego niewidźiał człowieka; Anioł mu nośił wodę, y Náyświętszy Sákrament Aniołowie mu przynieśli; po śmierći Aniołowie pogrzeb mu sprawili. Uważ, że Aniołowie Swięci zábieraią filadelfią, czyli towarzystwo z temi ludźmi, ktòrzy od światowych zábaw śię oddalaią.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Księgi są nápełnione pismem o attrybutach Boskich, Jego Wszechmocnośći, pieknośći, dobroći; á otym mało myślemy, że Bòg w nas iest, do wszystkich spraw nászych czyni konkurs. Przyznał to Pan JEZUS Pa-

cyento-

cyentowi Ewangelicznemu: *Ipse est qui loquitur tecum. Joan: 9.* Ten sam iest, ktòry z tobą mòwi: Szukay Boga w tobie samym miłośćią ustawiczną, bez ktòrego pomocy słowa nie możesz powiedźieć, kroku postąpić.

Historya.

Był ten zwyczay u Lacedemończykow, że nic niezaczynali, nieporadźiwszy się Bogow swoich przez kapłanow. (*Plutar: in Lacon:*) Słuszniey by przystało, żeby Katolik żadney sprawy nie zaczoł, nieporadźiwszy się przytomnego Boga. Zawstydź się twego niedbalstwa, ktòry tak konwersujesz iakby Boga nie było przytomnego; miey odtąd większą obserwancyą Majestatu Boskiego.

2. *Uwaga.* Dosyć pochwał ma Marya Panna, że iest Matką Boska: *Quid amplius quaeris, quid ultra requiris unũ in Virgine, sufficit tibi, quod Mater DEI est. S. Thom: de Vil: Con: 2. de Nativ: B. V.* Czego więcey szukasz w Pannie MARYI dosyć Jey pochwał, że iest Matką w ćielonego Boga.

Historya.

W Roku 1415. po batalij Węgierskiey w tòrego Roku, na mieyscu batalij ludźie usłyszeli głos z głow trupich wychodzący: JEZUS, MARYA; daley mòwi trupia głowa: Zabito mię w grzechu śmiertelnym, tylko że służyłem MARYI Pannie żyiąc: śiedm dni pośćiłem w Roku, y śiedm Festow obchodźiłem nabożnie, za co mnie niedopuśćiła MARYA

Panna

Panna zginąć finalnie; W tey głowie zátrzymana była duſza moja, dla uczynienia ſpowiedźi. Przyſzedł Kapłan, wyſpowiadała śię, y záraz głowa przeſtała mówić. (*Nadazy.*) Obſerwuy śćiśle poſty y wigilie, także Uroczyſtośći Máryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś Swiętego Antoniego Cudotworcy, który dla doſtąpienia męczeńſkiey korony, wyſzedł z Zákonu Kánonikow Regularnych S. Auguſtyna; á uczynił translacyą do Zákonu S. Frančiſzka, wielkie czynił cuda żyiąc; Gdy kazania Jego niechćieli ſłuchać Heretycy, ryby zbiegſzy śię do brzegu ſłuchały. Zeby ćię nierozumne niezawſtydźiły beſtye, ſłuchay pilnie ſłow Boſkich.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Náywyżſza weneracya należy ſamemu Bogu: *Cultus latriæ.* Jaki ukłon uczynił uzdrowiony Pacyent od Chryſtuſa: *Et procidens adoravit eum. Joan: c. 9.* Upadſzy pokłonił śię mu. Záwſtydź śię ambicyanćie, który niechceſz uczynić weneracyi Bogu przytomnemu w Sakramenćie; Moſkiewſkiemi ukłonami, dygami kontentujeſz Boga, á lada maſzkarze nogi całujeſz, niſkie wybijaſz ukłony.

Hiſtorya.

Zydźi kupiwſzy Hoſtyą poświęconą w dźień wielkiego Piątku poczeli nożami kroić, álić rzućiła śię Krew z Hoſtyi, niewiedząc co czynić, przyzwali nie iakąś Katarzynę z ſekty Zydowſkiey

dowſkiey do wiary náwròconą, przekupili ią, żeby wźieła tę Hoſtyą by krew ćiekąca uſtała, co gdy uczyniła, niedotrzymała ſekretu danego Zydom, powiedźiała Plebanowi, po uczynioney inkwizycyi, Zydow wiele potracono. (*Anno* 1369. *in Duc: Brab: Godefr:*) Nágradzay te obelgi, ktòre ponośi JEZUS od niedowiarkow, częſtemi áktami y weneracyą.

2. *Uwaga.* Jutrzeńką názywa Maryą Pannę Swięty Bernard: *Sicut aurora valde rutilans in mundo progreſsa es o Maria! quando veri ſolis ſplendorem tuæ Sanctitatis jubare præcurriſti.* Jàko iaſna Jutrzeńka zájaśniałaś ná świećie Marya Panno, prawdźiwego ſłońca ſplendor uprzedzaiąc.

Hiſtorya.

Jednego pobożnego Klienta ſwego, pokazawſzy śię z maluśkim Jezuſem, poſłała Marya Panna do tego, ktòryby go náuczył duchownego żyćia doſkonałośći. (*Ex An: Cæl: fol:* 377.) Nie bądź nazbyt doſkonałym, nie mòw iużem nienowicyuſz niepotrzebuię Magiſtra; poki żyiemy záwſze trzeba śię uczyć doſkonałośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Bazylego, nád ktòrym widźiał S. Efrem ogniſtą Kolumnę; czyſtość dochował nienaruſzoną, poſtami, dyſcyplinami, náukami, tamuiąc akces nieczyſtym pokuſom. Chroń śię leniſtwa y pròżnowania, ktòre ieſt poduſzką ſzatańſką.

1. *Uwaga.* Większe czeka potępienie tych, którzy poznawszy Boga, będąc w wierze, grzeszą, y zaniedbywaią wiernie służyć Bogu. Powiedział Pan JEZUS w Ewangelij: *In judicium ego in hunc mundum veni. Joan: c. 9.* Na sądzenie Ja tego świata spraw przyszedłem. Nie tylko nie zbawi cię wiara bez dobrych uczynkow, ale będzie przyczyną straszniey szego sądu, gdy będąc oświeconym światłem wiary źle żyiesz.

Historya.

Pustelnik ná puszczy napadł ná trupią głowę, myśli: iakiegoby to człowieka była głowa? zácznie mówić kalwaria owa w głos: Byłem Pogańskim Kapłanem, á teraz głęboko iestem w piekle; pyta Pustelnik zá ciebie nie są drudzy głębiey? odpowie: są Katolicy ktorzy źle żyli, y ci są náygłębiey w piekle. (*Ex vita SS. PP.*) Uważ ják w bojaźni żyć masz w wierze świętey, jako się powinien jesteś grzechow chronić.

2. *Uwaga.* Pomyślney nowiny Jutrzeńką tytułuje Bernardus Maryą Pannę: *Felix aurora felicis diei extitisti nuntia.* Szczęśliwa Jutrzeńko, szczęśliwego dnia byłaś znakiem, słońca sprawiedliwości Chrystusa.

Historya.

Swięty Karol Borromeusz Kardynał y Arcybiskup Medyolański, przykazał żeby wszyscy Plebani mieli Matki Boskiey Obraz w Ko-

ściołach swoich, y oraz żeby ludźie obrazki Maryi Panny przy sobie nośili radźił; y wiele Kośćiołow erygował, y Klasztorow pod Imieniem Maryi Panny; postanowił prawo żeby ná wspomnienie Máryi Panny Imienia głowę skłaniali Kanonicy Katedralni. (*Pisarz żyćia jego.*) Naśladuy tego Swiętego, promowuy chwałę Boską y honor MARYI, skłaniay nábożnie głowę, słysząc to Naysłodsze Imię MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Landelina, ktory z Anioła przez zła konwersacyą stał się szatanem, brzydkim excessantem. Gdy widźiał że towarzysza jego przy śmierći czarći wźieli ná potępienie, porzućił światową konwersacyą, ścisłą czynił pokutę. Porzuć y ty te konwersacye, ktore ćię z Bogiem rozłączaią, á z piekłem y z szatanami łączą.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Nie nowina to u Pana Boga z grzesznikow, Swiętych czynić; ći záś ktorzy się czynili sprawiedliwemi, y Swiętemi, poniżyć dla ich prezumpcyi y dopuśći zginąć. Jáko poginęli, y teraz giną Zydźi, á ćiemne narody Pogańskie náwroćiły się do Boga, y poznania prawdy. Powiedźiał Chrystus Pan: *Veni ut qui non vident, videant & qui vident cæci fiant. Joan: c. 9.* Przyszedłem żeby ktorzy widzą, nie widźieli; ktorzy nie widzą widźieli. Boy się tego piorunu, żeby Bog od ćiebie nie odebrał światła łaski swojey, dla nie-

niewdźięczności, żebyś niezginoł w ślepoćie grzechow, y oraz żeby wdźięcznieyszego ná twoje mieysce niepowołał.

Historya.

Niewiasta pewna niedobrey sławy, upamiętawszy się gdy przez lat 30. pokutowała przy Kośćiele, tak śię Bogu upodobała, że pewnemu słudze swemu powiedźiał Bog: Większe mam upodobanie w pokućie y pokorze tey niewiasty, niżeli przedtym miałem w nienaruszonym iey panieństwie. (*Sanchez.*) Niepotępiay lekkomyślnie nikogo, może Bog zdesperowanych grzesznikow Swiętych uczynić, á ty możesz pychą twoią zginąć.

Uwaga. Przez MARYĄ niestworzone słońce nam rozświećiło, mowi S. Bernard: *Ipse enim sol justitiæ de te processurus ortum suum quadam matutina irradiatione præveniens in te lucis suæ radios copiosè transfudit, quibus potestates tenebrarum, quas Heva produxerat in fugam convertisti, atq; ita desideratum cunctis gentibus Solem mundo invexisti.* Słońce sprawiedliwośći Chrystus JEZUS, wylał splendory swoie ná MARYĄ, ktoremi rospędźiła Adamowe ćiemnośći, á pożądane narodom wydała słońce.

Historya.

Zá intercessyą Maryi Panny Rodźice ziednali od Boga Syna pożądanego Jana *à Facundo*, ktorego ná służbę Boską ofiarowali, tegoż umieraiącego MARYA Panna ćieszyła.

(*In vita ejus.*) Zawſze potrzebna ieſt poćiecha Maryi Panny,oſobliwie będźie potrzebna gdy śmiertelne ogarną boleśći y gorzkośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Ludgardy, ktòra gdy lekkomyślnie rozmawiała z Kawalerem; Pan JEZUS pokazał bok ſwòy przebity, gdy znowu chćiał z nią konwerſować ten Kawaler, rzekła: *Diſcede à me pabulum mortis?* Idź precz ode mnie pokarmie śmierći. Serce ſwoje JEZUS iey dał, á iey odebrał. Odday y ty ſerce twoje JEZUSOWI, oderwiy od światowych affektow.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Miedzy inſzemi przyczyna potępienia ta ieſt, że ludźie grzechow ſwoich, y ślepoty nieznaią. Tak Faryzeuſzowie nie znali zaślepienia ſwego: *Dixerunt nunquid & nos cæci ſumus? Joan: c. 9.* Abo y my ślepi jeſteśmy. O gdybyś tak ná właſne defekta patrzał, ják ná cudze śię zápatrujeſz; nierozumiałbyś tak wyſoko o ſobie. Paw ſpòyrzawſzy ná podłe nogi ſpuſzcza nos ná kwintę; ták człowiek uważaiąc nikczemność ſwoię trąci fantazyą ſzumną, poznaje jako w grzechowey ślepoćie ieſt poczęty,y w grzechach żyie.

Hiſtorya.

W Tebaidźie był pobożny Starzec przyprowadzono do niego opętanego. Rzekł mu: Wynidź przeklęty z ſtworzenia Boſkiego, odpowiedźiał ſzatan: wynidę,tylko powiedz mi, ktòrzy ſą Barankami, á ktòrzy kozłami? Sta-

rzec

rzec odpowiadaiąc rzekł: Kozłowie ſą takiey nátury, jákiey já, Barankowie ktòrzy ſą, Bôg wie; czart to ſłyſząc wyſzedł: mòwiąc: *Ecce propter tuam humilitatem exeo?* Oto dla twojey pokory wychodzę. (*Ex libr: DD. PP.*) Uważ jáko czart śię boj tych, ktòrzy znáią nikczemność y podłość ſwoię.

2. *Uwaga.* Náydźiwnieyſze dźieło Wſzechmocnośći Boſkiey Marya Panna, mòwi Idiota c. 20. *Inter omnia opera æterni Artificis poſt operationem illam, quâ naturæ noſtræ unitus eſt Filius tuus, ſpeciale opus fuiſti, Beatiſſima Virgo Maria!* Miedzy wſzyſtkiemi kreaturami, excypowawſzy dźiwne dźieło wćielenia Syna Bożego MARYA Panno byłaś náydźiwnieyſza.

Hiſtorya.

Gdy czaſu pewnego ſzatan pokazał ſię w ſtraſzney poſtaci S. Antoniemu z Padwy, poczoł nábożnie wzdychać do Maryi Panny: *O glorioſa Domina!* O chwalebna Pani! Czart záraz ućiekł. (*In vita ejus.*) Czaſu pokuſy mòw nábożnie do Matki miłośierdźia: *O glorioſa Virginum!* O jedyna po Bogu nádźiejo ratuy mię! ábym nie zezwolił ná ſzatańſkie zárzuty.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Raynera, ktòry gdy myślił grzech ná ſpowiedźi taić, Anjoł rzekł: *Raynere! peccatum tacuiſti?* Raynerze! grzech zátaiłeś? Oczy gdy był ſtracił od łez uſtawicznych P. Bog przywròćił. Gdy idźieſz do ſpowiedźi proś Anjoła ſtroża, żeby

ći oświećił rozum, żebyś śię niewstydźił grzechow szczerze spowiadać.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Widźi każdy człowiek że ma światło rozumu, ktòrym śię rządźi y dystyngwuje od bestyi nierozumnych, y dla tego, kto dobrze czyni, iest godźien pochwały, á kto źle, godźien nagany. Powiedźiał P. JEZUS Zydom: *Dixit eis JESUS, si cæci essetis, non haberetis peccatum. Joan: c. 9.* Gdybyśćie by ślepemi, á nie mieli światła rozumu, y Pisma, nie mielibyśćie grzechu. Lepiey záiste gdybyś nie miał rozumu, niżeli rozum maiąc gdy żyiesz bez rozumnie, ná większe męki zárabiasz, y potępienie.

Historya.

Był jeden Mnich Antiochus, ktòry widźiał przez sen, że był ná sąd zápozwany, gdźie wypadł dekret żeby dług wypłaćił, to jest: karanie doczesne zá grzechy; gdy przyszedł do śiebie, dla większey pokory, uczynił śię bez rozumnym; wiele ćierpiał illuzyi od ludźi przez lat 13. y tak w pokorze wypłacał dług grzechow. (*Joan: Climach: Gro: 4. de obed:*) Nie godźi śię y dla pokory głupstwa zmyślać sobie, bez osobliwszey rewelacyi y rady; godźi śię záś záwsze nisko o sobie rozumieć: *Non plus sapere quam oportet.*

2. *Uwaga.* Náydoskonalszym obrazem Boskim tytułuje Márya Pánnę Swięty Antonin Arcy-biskup Floreńtski: *Considerandum est,*

Mariam

Mariam perfectissimam fuisse DEI imaginem, ab ipso DEO summa arte, ac singulari providentia depictam. Uważyć trzeba że MARYA Panna jest náydoskonalszym obrazem Boga, od samegoż Boga wykształtowanym.

Historya.

Swięty Emerikus Krôlewic Węgierski, od S. Woyćiecha przyuczony do nabożeństwa Maryi Pánny, żeby lepiey Bogu się y Maryi podobał, uczynił wieczney czystośći ślub y w stanie małżeńskim do grobowey deski dochował nienárufzoną czystość. (*Heven:*) Pamiętay Rodźićielskie instrukcye, Professorskie exhortacye do nabożeństwa Máryi Pánny, y według ich náuki reguluy życie twoje.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Autberta Biskupa, ktòremu S. Michał Archanioł często śię pokazywał; Pod Imieniem Michała Swiętego Kośćioł zbudował; przy śmierći był Protektorem duszy Michał Swięty. Wystaw pod Imieniem Michała S. y wszystkich Aniołow Kośćioł w sercu twoim, ktòry czystośćią Anjelską, Anielska konwersacyą przybieray.

DZIEŃ DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Náuczą Teologia Swięta, że grzech popełniony poty trwa *habitualiter*, poki nie bywa pokutą zgładzony, y odpuszczony. Powiedźiał Pan JEZUS o grzechu złośliwych Faryzeuszow: *Peccatū vestrum manet. Joan: c. 9.* Grzech wasz trwa. Uważ jeżeliś zgrzeszył śmiertelnie, stałeś się nieprzyiaćielem

 Boskim;

Bofkim; niewiefz tego, ieżeliś odpokutował, y doftąpił odpufzczenia.

Hiftorya.

Widźiał pewny Kątnik w duchu, że Pana jego porwano do piekła, zá oppresfyą ludźi ubogich; także widźiał, że go Lucyper pocałował mòwiąc: Niech tobie nie będźie pokoju ná wieki, potym do ognistey łaźni był wrzucony, gdźie żelaznemi rozgami śieczonemu; potym śpiewać kazał Lucyper, śpiewał tak: Przeklęci Rodźice, ktòrzy mię zrodźili, przeklęty dźień ktòrego fię rodźiłem, przeklęty Bòg ktòry mię dopuśćił fię národźić. Podobała fię ta piofnka Lucyperowi, kázał wrzućić go do ogniftey ftudni ná wieczne mieszkanie; y ftał fię ftrafzny hałas po całym piekle; gdy przyfzedł do śiebie, znalazł Páná umarłego. (*Coll: fpec:*) Nietrway w grzechach, jeżeli ná ten koniec niechcefz przyiść zátracenia.

2. *Uwaga.* MARYA Pánna nie tylko náturalną má piekność, ále nádprzyrodzoną pieknośćią celuje wfzyftkich; mòwi S. Antonin Floren: Arcy-bifkup: *Maria eft fupernaturaliter pulchra, pulchrior lunâ, lucidior ftellis, clarior fole.* Márya Pánna nádprzyrodzenie jeft piekna, pieknieyfza nád mieśiąc, jáśnieyfza nad gwiazdy, świetnieyfza nád słońce.

Hiftorya.

Gdy wiele złego czynił Apoftata Julian Kośćiołowi Katolickiemu, S. Bazyli modlił fię

przed Obrazem MARYI Pánny; Náyświętsza Panna to zjednała u Chrystusa, że Apostata Julian był zábity nágle, przez co Kośćioł S. miał uspokojenie. (*Ex Anno Cæl:*) Modl się dźiś zá Kośćioł Swięty, zá Kápłanow, áżeby herezyarchom odpor dali, náuką heretykow wykorzenili.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosł: Juliany Panny dźiwney wstrzemięźliwośći ta we Srzodę y w Piątek nic niejadła, w Sobotę pośćiła o chlebie y wodźie; gdy chorą będąc nie mogła przyiąć kommunij cudownie kommunikant wszedł do serca, y wesoło oddała duszę Chrystusowi. Przyimuy często duchownie kommunią mowiąc: JEZU słodkośći serca mego, utajony w Sakramenćie, przyidź do serca mego.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Drzwi do Nieba iest Wiara Katolicka, bez ktòrey żaden nietrafi do szczęśliwey wiecznośći; mòwi sam Zbawićiel: *Amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est & latro? Joan: c. 10.* Kto nie wchodźi przez drzwi do owczarni, złodźiey jest y łotr. Dźiękuy Pánu Bogu, żeś jest w wierze Katolickiey, staray się żyć według náuki Wiary świętey.

Historya.

Swięty Kopres gdy nie mogł przedysputowáć jednego czarnoxiężnika, uzbrojony wiarą, kazał ogień rozłożyć w mieśćie, ktoby z nich prze-

przeſzedł przez ogień, tego będźie prawdźiwſza nauka. W Imie Chryſtuſa Pana, Swięty Kopres przeſzedł nienaruſzony przez og eń, á czarnoxiężnik gdy niechćiał iść do ognia, wrzućili ludźie gwałtem, y oſmalonego z miaſta wyrzućili, uznaiąc prawdźiwą wiarę, którą opowiadał Kopres. (*Pallad: in hiſt: Lauſ: cap:* 54.) Gdy będźieſz uzbroiony prawdźiwą Wiarą, żadna ćię przećiwność niezwyćięży, wſzſtyko to we oło będźieſz ćierpiał nádźieią, co nam obiecuje Wiara.

2. *Uwaga.* Biſkup Florentſki S. Antonin mówi: *Maria purior Angelis, cunctis Martyribus generoſior, ſingulis Confeſſoribus ſolidior.* MARYA Panna czyſtośćią celuje Aniołow, męſtwem Męczennikow, wyznaniem Wyznawcow.

Hiſtorya.

Swięta Ludgarda oſobliwſza Kultorka Maryi Panny, gdy przyſtępowała do kommunij, MARYA Panna była iey Przewodniczką, z Aniołami Swiętemi. (*Ex An: Cæl:* 389.) Zaden ćię lepiey nie náuczy przyſtąpić do kommunij, jako Matka miłośierdźia Marya Panna; Idąc do ſpowiedźi odday ſię do Jey świętego rządzenia.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Sylweſtra Papieża, ktòry gardząc reſpektami ludzkiemi, długo ćierpiał wygnanie, aż odebrał Koronę ćierpliwośći. Nie applauduy niegodźiwie światowym potencyom; lepiey docześnie ćier-

pieć

pieć od świata wygnanie, niżeli z Nieba zostać wiecznie wyłączonym.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Ják ślepy nie może prowadźić ślepego, tak sam nie będąc wiadomy o Artykułach Wiary, nie może drugich náuczać; zginiona trzodá gdy Pasterz błądźi. Dla tego Pan JEZUS każe poznawać Pasterza; jeżeli sam jest mocno w wierze ufundowany, jeżeli wchodźi przez drzwi, traktem Wiary Katolickiey: *Qui autem intrat per ostium Pastor est ovium. Joan:* 10. Ktory wchodźi przez drzwi, Pasterzem jest owiec. Czćiy Pasterzow dobrych, oni ćię prowadzą do szczęśliwey wiecznośći.

Historya.

Swięty Franćiszek tak szanował Kapłanow mowiąc: Gdybym razem spotkał Kapłana y Anioła, wprzodybym się kłaniał Kapłanowi, niżeli Aniołowi; wprzodybym pośpieszył Kapłańskie ręce całować. (*In aurealegenda.*) Niech się wstydzą ći, ktorzy z Kapłanami. jak z parobkami się obchodząc, karmią konfuzyą, paszkwiluią.

2. *Uwaga.* Wszystkich Mędrcow świata przeszła MARYA Pánna, mowi S. Antonin Florentski: *Omni Doctore sapientior, zelosior Apostolis, Castior quam omnes Virgines omnibus uxoratis faecundior.* Marya Panna mędrsza zá każdego Doktora, gorliwsza zá Apostołow, czystsza zá wszystkie Pánny, zácnośćią rodzenia

nia Syna JEZUSA, przeszła wszystkie Rodźićielki. *Historya.*

Ná facyaćie pewnego Kośćioła Węgierskiego była Statua Maryi Panny, z tym nápisem: Pod Twoję obronę ućiekamy się; *Sub tuum præsidiũ confugimus.* Gdy obywatele záczeli zápominać nabożeństwa do Máryi, piorun uderzył, wypalił te sylaby: *Sub: conf:* zostało, *Tuum præsidium fugimus;* Twojey opieki ućiekamy. (*Ex hist: Ungar:*) Nie ućiekay z opieki Maryi Panny twoią oźiębłośćią.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Aloyzego *S. J.* Anioła niewinnośćią, żadnym grzechem Boga nieobraźił ćiężkim, nie tylko cudzych niewiast chronił się konwersacyi, ále y ná własney Matki twarz niespoyrzał. Miey wstrzemięźliwość oczu.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Nie dobrze to, gdy trzoda zá głosem cudzego Pasterza idźie, gdy owieczki powierzone, dusze ludzkie oddane do Duchownego rządzenia niechcą słuchać głosu Pasterskiego, owszem chcą Pasterzem rządźić: *Oves vocem ejus audiunt. Joan: c. 10.* Owce głosu jego słuchaią. Uważ jakiby to był nieporządek, gdyby nogi álbo ręce chćiały być głową; táki nieporządek jest, gdy subjekta chcą starszymi rządźić, poddani Pasterzem, synowie Oycem. Szanuy Pasterzow uważaiąc, że oni są ná mieyscu Boskim.

Historya.

Swięty

Swięty Francifzek gdy przyfzedł do pewnego Kościoła, przyfzedł do niego heretyk, mowiąc: że ten Kapłan Kościoła tego jeft nieczyftego żywota, chowa nałożnicę. Francifzek Swięty ná to nieuważaiąc, upadł ná kolana przed Kapłanem profząc błogofławieńftwa, całuiąc ręce, daiąc znać, żeby Kapłan był y złego życia, dla tego nie traci mocy y charakteru. Widząc heretyk záwftydźił fię, á Kapłan pokorą Swiętego Francifzka, żywot odmienił. (*Coll: fpecul:*)

2. *Uwaga.* Rofkofznym ogrodem jeft MARYA Panna według Hieronima Swiętego: *Verè hortus deliciarum, in quo confita funt univerfa florum genera, & adornamenta virtutum.* Prawdziwie wiridarzem jeft delicyi, w ktorym fię znáyduią wfzyftkie radzaje kwiatow, y ozdoby cnoty.

Hiftorya.

Swięty Rayner, gdy fię modlił profząc odpufzczenia grzechow, pokazała fię Náyświętfza Panna ćiefząc: *Raynere Fili mi, in finu meo quiefces?* Raynerze Synu mòy, nà łonie moim odpocznieſz. (*Ex vita ejus*) Służ wiernie Máryi Pánnie, ábyś odpoczoł wiecznie z Klientami Máryi Panny w Niebie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Paulina Bifkupa, ktory zá wyzwolenie fyna jedney wdowy, śiebie zoftawił być ogrodnikiem; wfławił Bóg cudami jego świątobliwość. Nie żałuy pracy y zdrowia, żebyś mógł ktorą śierotę

dufzę

duſzę záprzedaną ſwoią, lub bliźniego wyzwolić z niewoli piekielney náuką, lub przykładnym życiem.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Duſza kochaiąca Boga nic nie pragnie, ni oczym niechce myślić, cudzych Adherentow niechce głoſu ſłuchać, jak tylko ſamego Boga, miłośnika ſwego, do ktorego uſtawicznie teſkni. Powiedźiał Pan JEZUS: *Alienum autem non ſequuntur. Joan: c. 10.* Zá cudzym nie idą. Uważ jáko ſię mizernie błąkaſz zá świátem y próżnośćiami jego, jákoś dalcko odſzedł od náyłaſkawſzego Paſterzá od Boga Stwórcy ſwego; wróć ſię do Paſterza twego nędzna owieczko duſzo Chrześćiańſka, wróć ſię mówię do JEZUSA, który ćię ſzukał krwawą męką.

Hiſtorya.

Był nábożny Zákonnik ná Imie Marek, gdy do niego Matka przyſzła odwiedzaiąc, on ná roſkaz Starſzego, jak umiatał klaſztor w grubym worze wyſzedł, y rzekł: *Sani eſtote?* Bądźćie zdrowi, gdy Matka niepoznała, wróćił ſię do klaſztoru, y więcey ſię niepokazał Matce. (*Ex lib: DD. PP.*) Uważ, ten Zákonnik był złączony z Bogiem, jako niechćiał ſłuchać cudzych, to jeſt: świáta, ćiała, czarta. Náśladuy go według ſtanu ſwego.

2. *Uwaga.* Zrzodłem łaſk jeſt Marya Panna mówi Richard: *á S. Laur: lib: 4. Sicut fons per ſubterraneos meatus ſemper recipit aquam*

& semper refundit; sic Beata Virgo fons & puteus est aquarũ viventium, quæ à Christo ad ipsam & ab ipsa ad nos fluunt impetu de Libano, id est de candore benignitatis utriusq́. Marya jest zrzodłem żywych wod, ktòre od Chrystusa płyną do Maryi, przez Maryą do nas

Historya.

Jedna pobożna Mniszka po śmierći szostego dnia pokazała się z czyscà, mòwiąc: Obràłabym sobie znowu sześć dni w czyscu gorzeć, gdyby mi tylko pozwolono zmòwić: *Ave Maria*, Zdrowaś Marya. (*Heroldus.*) Uważ jàk wiele traćisz przez twoje niedbalstwo, mogąc tyle razy zmòwić Zdrowaś MARYA, z gnuśnośći opuszczasz.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosławioney Egny, ktòrey jędzącey pokazał się Anioł y z Swiętym Janem, ktòra co dźień sto razy upadała ná kolana czyniac modłitwę. Dusze z czysca ręce wyćiagały prosząc intercessyi. Badź pamiętny ná poratowanie dusz czyscowych.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Pasterz y każdy przełożony, gospodarz powinien we wszystkich cnotach, w dobrych uczynkach przodkować. Przyznał to Chrystus Pan: *Et cum proprias oves emiserit ante eas vadit. Joan: c. 10.* Gdy własne owce wypuśći, przed nimi idźie. Bo nic potym, gdy o nas szepca: *mòwić nauczaćie drugich, sami niedźiełaćie.* Jesteś nàwyższym miey-

scu,

ſcu, bądź pierwſzym do dobrego, do cnoty, do obſerwancyi praw y powinnośći ſtanu ſwego.

Hiſtorya.

Był jeden Kapłan w Brabancyi, ktòry náuką y przykładnym żyćiem wiele do dobrego zágarnoł ludźi; gdy umarł, ná milę jaſność wielka z Nieba to mieyſce ogarneła. (*Cantipratan:*) Zyi przykładnie, á ludźiom, y Bogu śię podobaſz, y po krótkim żyćiu zájaśniejeſz w Oyczyznie światłośći.

2. *Uwaga.* Zrzodłem wiecznym názywa Maryą Pannę S. Grzegorz *Thaum: ſerm:* 2. *Hæc fons perennis, in quo aqua viva ſcaturivit, atq; produxit Domini in carne adventum.* Zrzodło wieczne w ktòrym żywa woda ſię záwiera, z ktòrego wypłynoł nám żywot wieczny

Hiſtorya.

Gdy jeden Klient goraco ſię modlił do Maryi, proſząc o śmierć ſzczęśliwą, Marya Panna obiecała to ſprawić, że śmierć jego miała być nie tylko jako Chrześćianina, ále jáko Swiętego Człowieka. (*Ex An: Cæl: fol:* 392.) O gdyby y dla nas uprośiła MARYA Panna przynaymniey umrzeć po Chrześćiańſku, przy dobrey dyſpozycyi, y z Sakramentami.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Jana Chrzćićiela, ktòry w żywoćie Matki był uwolniony od pierworodnego grzechu, trzećiego Roku ná puſzczą ſię doſtał. Chryſtuſa w Jordanie ochrzćił, od Heroda śćięty, odebrał koronę

mę-

męczenſką. Z młodych lat ućiekay od świata y od konwerſacyi jego, jeżeli chceſz żyć w czyſtośći niepokalaney.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Apoſtołowie przed odebraniem z Nieba Ducha Swiętego, byli nieukami, nie mogli nauki Chryſtuſowey rozumieć: *Hoc proverbium dixit eis JESUS: Illi autem non intellexerunt, quid loqueretur. Joan: 10.* To przyſłowie powiedźiał JEZUS, oni zaś niezrozumieli co mówił. Gdy záczynaſz ſłuchać kazania, álbo czytać kśiąſzkę, lubo drugich náuczać, záczynay od Ducha Swiętego, mówiąc: *Veni Sancte Spiritus;* Przyidź Duchu Swięty, zápal ſerca ogniem miłośći Boſkiey.

Hiſtorya.

Udano przed nieprzyiaćielem, że Libertinus przełożony Zákonu ma wielki ſkarb, więc nápadli Klaſztor rabować zdźiercy, Libertinus był w Kaplicy ná modlitwie, nieprzyiaćiele mimo chodząc nie mogli widźieć; y tak żadney krzywdy nieuczyniwſzy wyſzli z Klaſztoru. (*Gregor: Dialog: lib: 1. c. 2.*) Modlitwa murem jeſt przećiw nieprzyiaćiołom, jeſt świątłem rozumu, jeſt kluczem do Nieba.

2. *Uwaga.* Obfitość łaſk Maryi Panny nie tylko we wnątrz, ále y ze wnątrz ſię wydawała mówi S. *Laurent: Juſt: Gratiæ plenitudinem, quam mente perceperat protendebat exterius.* Łaſki obfitość która była ná duſzy MARYI Panny, wſzyſtkim była jaſna.

Hiſtorya.

Kupiec jeden w Konſtantynopolu pożyczył pieniędzy u Zyda Abrahama, przyśiągł przed Obrazem Matki Boſkiey, że miał oddać ná terminie; gdy ſię zábawił w Alexandryi, wyſzedł termin oddania pieniędzy; nie maiąc przez kogo poſłać, włożył do ſkrzynki pieniądze y zápieczętowawſzy wrzućił do morza, polecaiąc Maryi Pannie, áby doſzły ná termin náznaczony do Abrahama. Abraham przechadzaiąc ſię nád morzem, znalazł tę ſkrzynkę, odpieczętował, y w całośći ſummę pożyczoną odebrał. Przyiachał potym z Alexandryi kupiec, upomina ſię Zyd o pieniadze? Kupieć mowi oddałem; gdy Zyd ſię zápieraiąc przyśiągł przed tymże Obrazem, uſłyſzał głos: Kłamieſz Zydźie! álbowiem ſkrzynkę z pieniędzmi wźiołeś, co ſłyſząc Zyd zoſtał Katolikiem. (*Belin: ſpec: hiſt:*)

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Maxencyuſza, do ktoregó rąk leśne ptaſzęta przylećiawſzy pokarm brały. Bądź ćichym, łagodnym, chroń ſię dźikich obyczajow.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Złośliwy człowiek otym uſtawicznie myśli, żeby komu wczym záſzkodźił, áby ná kogo złość ſwoię wywarł. Przyznał to Pan JEZUS: *Fur non venit, niſi ut furetur & mactet. Joan: c. 10.* Złodźiey nieprzychodźi, tylko żeby kradł, zábijał: Uważ czy nie jeſteś y ty tak złośliwym, ktory bezbożnym

przy-

przykładem drugich zábijaſz, kradnieſz duſze Niebu, á oddajeſz piekłu.

Hiſtorya.

Był jeden Zákonny Ogrodnik, ktòry częſto krzywdę ćierpiał od złodźieja,depcącego y kradącego zogrodu jego;znalazł mieyſce przez ktòre złodźiey wchodźił, y oraz znalazł węża w ogrodźie,ktòremu mocą Boſką przykazał, áby złodźieja niepuśćił do ogrodu. Gdy Zákonnicy pod czas południa ſpali; przychodźi złodźiey, gdy chciał wniść do ogrodu,wąż zá nogę chwyćił y trzymał, aż poki przyſzedł Ogrodnik. Ogrodnik przyſzedſzy, wężowi kazał uſtąpić, złodźieja nápomniał,żeby więcey mu krzywdy nie czynił. (*Dial: libr.* 3. c. 14.) Uważ, że złośliwſzy bywa człowiek zá beſtyą, nierozumne ſtworzenie wąż posłuchał roſkazu Zákonnika, á człowiek niechce słuchać przykazania Boſkiego. *Nie kradnì.*

2. *Uwaga.* Marya Panna nie miała żadney w ſobie makuły, mòwi S. Lauren: Juſt: *Tota pulchra absq̃ delicto, ſine mentis & corporis deformitate, DEO & hominibus amabilis habebatur.* Cała piekna bez zmazy Duſzy y ćiała, Bogu y ludźiom ulubiona.

Hiſtorya.

S. Ebetkardowi Biſkupowi hoynemu dla Imienia Maryi, pokazała ſię Marya Panna z kielichem, y z likworem niebieſkim, ćieſząc Klienta ſwego. (*In vita ejus.*) Bądź hoyny ná chwałę Boſką, y ná honor Maryi, ona ćię

Niebieskim nasyći likworem, osobliwie w godźinę śmierći, gorszki kielich boleśći osłodźi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Władysława Krôla Węgierskiego, ktòry pod czas modlitwy od źiemi był podnieśiony; gdy miał z woyskiem iść ná odebranie Ziemi świętey; poszedł do źiemi żyiących. Ciało jego ná wożie samo śię wiozło przez Aniołow, bez koni, do Kośćioła Matki Boskiey. Miał ten Swięty Krôl odebrać Ziemię świętą, to jest Jerozolimę, nie dokazał tego, muśiała wola Boska taka być, á intencyą jego dobrą Bòg śię kontentował. Zebyś nie dokazał wszystkiego, staray śię záwsze mieć dobrą intencyą doskonałośći.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Przyszedł Syn Boski ná świat, nieżeby ludźi potępił, ále żeby zbawił. Jako sam o sobie mòwi: *Ego veni ut vitam habeant, & abundantiùs habeant? Joan: c.* 10. Ja przyszedłem żeby żywot mieli y obfićiey mieli. Uważ jáko przed národzeniem Chrystusa był cały národ umarły wieczną śmierćią; Chrystus Pan národzeniem, y męką swoią, przywròćił pierwszy żywot w łasce Boskiey.

Historya.

W Klasztorze pewnym, przyszedł Braćiszek Zákonny nágle umarły do Starszego, prosząc o licencyą; pyta Starszy: dokąd pòydźiesz? odpowie: idę do Bogá? rzecze Starszy: doskonali ludźie prosto nie idą do Nieba, zkąd ći taka łaska Boska? odpowiedźiał: byłem nábożny

żny do męki Chryſtuſa, ile razy ſzedłem mimo Krzyża, mowiłem tę modlitwę: *Panie! przez onę gorzkość, ktorą ćierpiałeś dla mnie na krzyżu, naybarźiey gdy Duſza twoja wychodźiła z ćiała, zmiłuy śię nad duſzą moią, gdy będźie z ćiała wychodźić.* To rzekſzy zniknoł, nam pokazał, że żywot naſz jeſt w męce Chryſtuſowey. (*Cæſar: lib:* 12. *cap:* 51.)

2. *Uwaga.* Skarby ofiarowane od trzech Krolow, zaraz rozdała ubogim Marya Panna, áby nam uboſtwo zalećiła: *Tres Magi in die Epiphaniæ pretioſa Chriſto, dona obtulerunt, quod Virgo per manus Joſeph erogavit egenis. Dionyſ: Cart:* Trzey Krolowie ofiarowali dary Chryſtuſowi, Marya Panna przez Jozefa Swiętego ubogim rozdała.

Hiſtorya.

Gdy Błogosławiona Egnes umieraiąc śpiewała weſoło: *Wielbi duſzo moja Pana &c.* Nayświętſza Marya Panna przyſzła z Aniołami, y z Apoſtołami, z wielką radośćią y słodkośćią nápełniła jey ſerce. (*Ex vita ejus*) Spieway weſoło o Bogu y Maryi, bez poćiechy nie będźieſz.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ireneuſza Biſkupa, ktory nauką y piſmem wiele nieprzyiaćioł Kośćioła Katolickiego pokonały, do uznania prawdy przywiodł. Jeżeli nie możeſz śię dyſputować, nie umieſz kśiąg piſać przećiw Heretykom, modl śię częſto y nábożnie zá náwrocenie Heretykow do Wiary świętey.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Bóg ſam jeſt iſtotnie, álbo efsencyalnie dobry; inſze zaś ſtworzenia od Boga maią dobroć udźieloną, kommunikowaną, jáko od zrzodła wſzelkiey dobroći. Dla tego Pan JEZUS mówi o ſobie: *Ego ſum Paſtor bonus*, Ja jeſtem Paſterz dobry. *Joan: c.* 10. Uważ dobroć tego Paſterza, który właſną Duſzę położył zá nas, trzodę ſwoją.

Hiſtorya.

Gdy Numerianus Ceſarz Poganin, po uczynionych ofiarach diabłom, chćiał wniść do Kośćioła, Swięty Biſkup Babylas niepuśćił go do Kośćioła, jąko drapieżnego wilka do owczarni Chryſtuſowey, rozgniewany Numerianus, kazał Swiętego Biſkupa związać, y po długich mękach śćiąć kazał z trzema Dyſcypułami. (*Chryſ: Methap:* 4.) Bądź nieuſtraſzonym Paſterzem, przećiw luterſkim, herctyckim furyom, álbo raczey obierz śmierć, niżeli powierzoną trzodę oddać w paſzczękę wilkowi.

2. *Uwaga.* Sercem y affektem każe nam zmierzać do MARYI Bernard Swięty: *Levemus ergo cor noſtrum, cum manibus ad eam, & appropinquemus èi paſsibus amoris.* Podnośmy ſerce y affekt do Maryi, przybliżaymy ſię do niey krokami miłośći.

Hiſtorya.

Swięty Anzelmus co dźiennie Godźinki o Maryi Pannie, álbo *Officiũ parvũ* mówił, które nábożeńſtwo, wyperſwadował Swięty Piotr z

Nieba

Nieba Zakonowi Kartuzyańſkiemu, áby zawſze odprawowali Officyum o Nayśw: Pannie. (*Ex an:Cæl:* 406.) Jákie nábożeńſtwo záczołeś do Maryi, ſtaray ſię trwać w nim do zgonu życia.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętych Apoſtołow Piotra y Pawła, S. Piotr ukrzyżowany, Paweł ścięty, odebrali męczeńſką Koronę. Uważ jako Bog dopuſzcza tu wiele ćierpieć ktorych miłuje; bierz dowod tego z życia Apoſtolſkiego, ktorzy do męczeńſkiey śmierći w uſtawicznych żyli utrapieniach.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Nie maſz większego dowodu miłośći, jáko gdy kto kładźie duſzę ſwoję zá bliźniego. Ztąd Pan JEZUS probuje dobroć Paſterza: *Bonus Paſtor animam ſuam dat pro ovibus ſuis. Joan: c.* 10. Dobry Paſterz daje duſzę ſwoję zá owce. Uważ jakie ty maſz ſtaranie o zbawienie duſz tobie powierzonych, podobno nie tylko o ich zbawienie niedbaſz, ále y włáſną duſzę gubiſz.

Hiſtorya.

Swięty Woyćiech miał ſtraſzną wizyą, pokazał ſię mu Pan JEZUS wſzyſtek we krwi zraniony, mówiąc: Woyćiechu! ty śpiſz, nie maſz ſtarania o mnie, patrz jako mię zranili ubiczowali, grzeſząc twoj Dyecezani. (*In vita ejus*) Uważ jak wiele duſz już poſſałeś do piekła, niedbalſtwem twoim; ockni ſię z tego letargu, ratuy właſną duſzę od wieczney zguby, day pomoc náuką przykładem duſzom ginącym.

2. *Uwaga.* Pozdrawia Marya Pannę S. Andrzey Kreteńczyk: *Salve lætitiæ organum, per quod delicti nostri condemnatio expiata est, ac veri gaudij plena facta compensatio est.* Witay instrumenćie naszey wesołośći, przez którą cyrograf grzechu jest zgładzony, y prawdźiwe wesele przywrocone.

Historya.

W Lugdunie we Francyi, wielkiey familij Matrona miała ten zwyczay, gdy wyieżdżała z domu, oczy y serce obracała ná tę stronę, gdźie był Kośćioł MARYI Panny; Co Sobotę lampę zapalała przed obrazem Matki Boskiey w pokoju swoim. (*Ex Orat: funebr:*) Wychodząc z domu, po Bogu proś błogosławieństwa Maryi, zápal serce twoje ku Bogu y Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Marcella Biskupa, ktory Młodźiana wskrześiwszy, kazał mowić o piekle; rzekł Młodźian: *Infernus nullam habet mensuram &c.* Piekło nie ma żadney miary, tam wszelkiego nieszczęśćia zgromadzenie. Słysząc o piekle, żebyś sam nie praktykował, pomyśl sobie pilnie, ják go masz uniknąć.

JULIUS
LIPIEC
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Gdyby oznaymiono, że jedna duſza będźie potępiona z całego świata ludźi ktorzy teraz żyią, trzebaby wſzyſtkim płakać y od ſtrachu wzdychać. Czy nie jeſtem tak nieſzczęśliwy? czy nie mnie połknie nie ſzczęśliwa wieczność. Teraz millionami idźie duſz ná potępienie, my żyiemy, iákby dla nas piekła nie było; y drugich ginących by náymniey nie ratujemy: *Lupus rapit & diſpergit oves mercenarius autem fugit. Joan: c.* 10. Wilk chwyta y roſpraſza owce, náiemnik ućieka.

Hiſtorya.

Piſze *Jacobus de Paradiſo:* Kapłan jeden chory będąc ſpowiadał ſię, y odebrał abſolucyą, po śmierći pokazał ſię w ſmutney poſtaci, oznaymuiąc, że jeſt ná wieki potępiony, że nieſzczerze, to jeſt: nie z dobrą dyſpozycyą ſię ſpowiadał; to rzekſzy zniknoł. (*Coll: ſpec: ex D. Jacob:*) Nie maſz tak doſkonałego ſłowa w ktorymby ſię nietrzeba było obawiać wiecznego potępienia.

2. *Uwaga.* Witay dźiś Marya Pannę z S. Andrzejem Kreteńſkim: *Salve vera benedicta,*

ſalve

ſalve illuminata, ſalve Magnificum Divinæ gloriæ Templum. Witay prawdźiwie błogosławiona, witay oświecona, witay wſpaniały Kośćiele Ducha Swiętego.

Hiſtorya.

Swięty Władyſław Krol Węgierſki, gdy zámyślał Kośćioł budować pod Imieniem Maryi Panny, widźiał Jelenia z ogniſtemi pochodniami, y oraz od Anioła nápomniony, wyſtawił wſpaniały Kośćioł. (*Ex vita ejus*) Gdy maſz co czynić dobrego, poradź ſię MARYI Panny przez modlitwę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Galla Biſkupa ktory modlitwą ugaśił pożar, y powietrze oddalił. Gore świat cały ogniem pożądliwośći zárażony jeſt powietrzem ná duſze; ſtaray ſię modlitwą gaśić światowe upały y zarazy.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Ják ná źiemi jeſt jedna Wiará, jeden Kośćioł Katolicki, jeden Naywyżſzy Paſterz Papież, tak też w Niebie jedna będźie owczarnia Elektow, jeden Paſterz Chryſtus JEZUS: *Et fiet unum ovile, & unus Paſtor. Joan: c.* 10. Będźie jedna owczarnia y jeden Paſterz. Uważ jeżeli też y ty będźieſz pod tym Paſterzem z Swiętemi w Niebie? czy też z kozłami w piekielnych pożarach ná ogniſtey paſzy.

Hiſtorya.

Dyſputowali ſię dway Filozofowie o wierze, jeden Katolik, drugi Arianin; gdy Arianin

trwał w uporze, Filozof Chrześćiański kazał ogień rozłożyć, y w ogniu stoiąc dyspůtował się bez náruszenia szat, Arianin nie śmiał przystąpić do ognia. (*Baron: tom: 6.*) Uważ jak wiele może dokazać żywa wiara przy dobrym sumnieniu.

2. *Uwaga.* Tronem świątobliwośći jest Marya Pánná: *Salve consecratum Regis Palatiů, salve Thalame, in quo Christo humanitas Desponsata est.* Witay Pałacu poświęcony Krola wiecznego, witay Gabinećie w ktorym natura ludzka jest poślubiona Chrystusowi.

Historya.

Swiętemu Bertholdowi pokazała się Nayświętsza Marya Panna z Panem Jezusem, y z Swiętym Piotrem, uwolnienie od nieprzyiaćioł Antyochij uprośiłá od Chrystusa. (*Ex Anno Cæl:*)

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Nawiedzenia MARYI Panny, Swiętey Elżbiety; Uważ z jaką skwapliwośćią szła Marya Panna oddać wizytę, y z jakim affektem się witały, Pan JEZUS w żywoćie Maryi, Jan w żywoćie Elżbiety od radośći skakał; Bawiła się w domu Zacharyaszowym Marya Panna mieśięcy trzy. Nie żałuy fatygi lubo odległych krewnych swoich, dla duchowney poćiechy y informacyi odwiedźić; jeżeli jest wola Boska takowey podroży odprawienia.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Nie masz milszey Bogu afiary, jako

jáko pracowáć dla dobra pospolitego, y włásną duszę położyc, dla zbawienia bliźniego; mówi Chrystus Pán: *Propterea me diligit Pater, quia ego pono animam meam. Joan: 10.* Dla tego kocha mię Oyćiec, że duszę moię kładę. Uważ, że to szatańśki fortel, kiedy ćię pokusa trapi niepotrzebnemi skrupułami, ábyś porzućił prace, nauki około náwrocenia dusz.

Historya.

Był jeden Kapłan gorliwy wpozyskaniu dusz ludzkich, ten gdy chcąc uyść dystrakcyi, został Mnichem; będąc świeckim miał to szczęśćie że Anioł budźił w nocy; w Zákonie już mu śię więcey Anioł niepokazał, że porzućił prace zbawienne. (*Spec: exempl:*) Anielska to funkcya, służyć zbawieniu dusz ludzkich, y własnego zdrowia nie żałować dla poratowania bliźniego, dla oświecenia zbawienną náuką.

2. *Uwaga.* Rożnemi affektami czczą Máryą Pannę Swięci: *Salve electa DEO antequam nata fueris, salve Divina cum hominibus reconciliatio. S. Andreas Cret:* Witay wybrana wprzod od Boga niżeli narodzona; witay Pośrzedniczko miedzy Bogiem y Człowiekiem.

Historya.

Pewny człowiek taił grzech ná spowiedźi, poszedł do cudownego obrazu Matki Boskiey, gdźie miał szczerze śię spowiadać, ále wstyd opanował myśli, znowu taił; usłyszał w tym głos publicznie áby śię sczerze spowadał, ále

jeszcze

ieſzcze nieſzczerze ſię ſpowiadał; y drugi raz głos był ſłyſzany, jednak jeſzcze ſię nieſpowiadał dobrze. Gdy Syn jego umieraiąc ſzoſtego Roku, wſzyſtkie grzechy wyłiczył jego, dopiero przeſtraſzony, zá intercesſyą Maryi Panny wyſpowiadał ſię ſzczerze. (*Ex Erem: amor: D.*) Uważ jak długo Bòg czeka pokuty.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Lanfranca Biſkupa, ktòrego gdy konſekrowano, widźiane były te ſłowa ná głowie; *Date eleemoſinam & ecce omnia ſunt munda.* Daycie jałmużnę, oto wſzyſtko czyſto. Oczyść duſzę twoię jałmużnami, y inſzemi dobremi uczynkami.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Poſądzenie, obmowiſko, jeſt grzech naypoſpolitſzy u ludźi, Bogu nayobrzydliwſzy, ſłow nieſtaje y materyi dyſkurſu bez cenſury. Uważ jakie obmowiſka ćierpiał Syn Boży: *Dæmonium habet & inſanit, quid eum auditis. Joan: 10.* Diabła w ſobie ma y ſzaleje, ná co go ſłuchaćie. Cieſz ſię ktokolwiek podobne ćierpiſz cenſury niewinnie.

Hiſtorya.

Swiętemu Efremowi był pokazany S. Bazyli nakſztałt ogniſtey kolumny, chcąc z nim ſię obaczyć, poſzedł do Cezaryi, z towarzyſzem przyſzedł do Kośćioła w dźień SS: Trzech Kròlow, obaczył Bazylego miedzy Klerykami w bogatym ubierze Biſkupim, y pyta: czy ten to Bazyli? odpowiedźiał ten, Efrem poſądźił w myśli ſwojey, przy takiey pompie, czy podobno,

dobna, żeby mogł być taką jaſną kolumną; oznaymił Bog te myśl Bazylemu, przyzwał Effrema po imieniu, á potym poświęcił go ná Dyákony. (*Surius tom:* 2.) Uważ, że y miedzy Zákonnemi oſobami mieyſce ma poſądzenie; jeżeli kto niechce być ſądzony, niech żadnego niepoſądza lekkomyślnie.

2. *Uwaga.* Wielkie cuda dobroći pokazał w Maryi Bog, mowi S. Piotr Damian: *Fecit tibi magna, qui potens eſt & data tibi eſt omnis poteſtas in Cælo & in terra.* Uczynił z tobą Bog wielkie rzeczy dał wſzelką moc ná źiemi y ná Niebie.

Hiſtorya.

Swiętemu Arnolfowi niemal codźiennie pokazywała ſię Marya Panna opowiadaiąc mu, radość ſwoję, y JEZUSA mu podała nośić. (*In vita ejus.*) Nie ſzukay nowych cudow, żeby do ćiebie przychodźiła Marya Panna, bo toby znak był prezumpcyi utajoney y hypokryzyi; ſtaray ſię żebyś ty Matki Boſkiey odwiedzał częſto Kośćioły, Kaplice, Ołtarze, Obrazy.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Elżbiety Krolowey Portugalſkiey, wielkiey wſtrzemięźliwośći Pani, ktora pieniędzy chcąc záchowáć dla ubogich, w kwiaty przemieniła. Ozdobny kwiat każdy dobry uczynek. Więc z tych kwiatow zá łaſką Boſką, o ktorey niemaſz wątpić, gotuy ſobie koronę wieczności.

DZIEN

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Ta jeſt poſpolita praktyka ná świećie, że jedni dobrze, drudzy źle tłumaczą akcye bliźniego. Tak o Chryſtuśie jedni bluźnili, á drudzy przyznawali w nim mocy Boſkiey dźieła: *Nunquid dæmonium poteſt cæcorum oculos aperire. Joan: 10.* Czy może ſzatańſtwo otworzyć oczy ślepych? Nigdy nie będźieſz doſkonałym, jeżeli będźieſz żył według opinij ludzkiey: jednemu ſię podobaſz, drugiego urażiſz; jeden będźie ćię chwalił, drugi, y trzeći ganił.

Hiſtorya.

Był jeden Puſtelnik, ktòry tylko jednego miał kota w celi ſwojey, ten począł myślić, ktoby jemu był ròwny w uboſtwie, oznaymił mu Pan Bog w nocy, że ròwny tobie jeſt Grzegorz Papież. Gdy on wielce turbował ſię myśląc: Ja nic nie mam, á Papież tak wielkie ma fortuny, jak mi może być ròwny w uboſtwie; Oznaymił drugiey nocy Anioł: Ty jednego kota maiąc barźiey kochaſz, niżeli Grzegorz fortuny wielkie. (*Greg: lib: 2.*) Oderwiy od wſzelkiey miłośći ſerce, jeżeli chceſz Bogu śię podobać.

2. *Uwaga.* Nic nie maſz niepodobnego Maryi Pannie, mòwi S. Piotr Dam: *Nihil Tibi impoſſibile eſt, cui poſſibile eſt deſperatos in ſpe Beatitudinis revelare.* Nic tobie nie maſz niepodobnego, ktòra możeſz deſperatow w świętey nádźiej upewnić.

Hſto-

Historya.

Pokazano pewnemu Klientowi, że w Niebie pewnego Swiętego Marya Panna ná łonie swoim trzymała. (*Ex An: Cæl:* 5.) Służ wiernie Maryi Pannie, áby ćię w godźinę śmierći ná łono miłośierdźia swego przyieła.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wilhelma Oratorá sławnego, ktory gdy kazał śieći zápuśćić, wielkie mnostwo ryb wyćiągneli. Badź oratorem czyli promulgatorem chwały Boskiey, nie obracay ięzyka ná censury, ná paszkwile, ále na dyszkursy święte, ná duchowne exhortacye. Dusze ludzkie są mistyczne rybki, więc dokładay stárania, ábyś ják naywięcey tych rybek zágarnoł do Nieba.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Dla grzesznikow zawsze jest źima, nigdy nieznayduią wesołego Maju, ćiepłego lata, bo zawsze są ich serca oźięble. Taką źimę ćierpieli Faryzeuszowie, y przytomność Jezusowa, y gorące kazania nie mogły ich serc zapalić miłośćią Boską: *Hyems erat. Joan:* 10. Zima była. Swięci zaś ludźie złączeni z Bogiem źimy nieznaią, zawsze pałaią ogniem miłośći Boskiey.

Historya.

Swięty Węcesław, gdźie się modlił mogli ludźie się zagrzeć blisko, y źiemia gorąca była w źimie, gdźie klęczał ná modlitwie. (*In vita ejus.*) Zawstydź się twojey oźiębłośći, ktory przy ogniu źiębniejesz, z Bogiem przez mo-

modlitwę dyſzkuruiąc źiębniejeſz, proś Ducha Swiętego, áby zapalił ſerce twoje.

2. *Uwaga.* Po Bogu nádźieja w Maryi Pannie: *Data eſt ei omnis poteſtas in Cælo & in terra, & in manibus ejus vita & ſpes noſtra. S. Bernardus.* Dana jeſt Jey wſzelka władza ná Niebie y ná źiemi, w ręku Jey żyćie y nádźieja naſza.

Hiſtorya.

Pobożnego Klienta ſwego Jana w więźieniu Marya Panna ćieſzyła, y uwolniła z więźienia. (*Ex An: Cæl: fol:* 7.) Jęczy duſza twoja w ćiężkim więźieniu grzechow, weſtchni do Máryi, áby zerwała łańcuchy grzechow, ktòre ćię krępuią.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Goara Kapłana, ktòry był Mąż wielkiey ludzkośći, gdy był przed Biſkupem udany, cudem ſię uſprawiedliwił; ná roſkaz jego dźiećie národzone, co ledwo przemowiło, mianuiąc innego zá Oyca ſwego. Bądź humaniſtą według ſtanu twego, nieday łatwego ucha oſkarżaiącym drugich.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Częſto Pan JEZUS do Kośćioła chodźił, y w nim ſię zábawiał: *Ambulabat JESUS in Templo. Joan: c.* 10. Chodźił JEZUS w Kośćiele. Częśćiey podobno oddajeſz wizyty auſteryom, Domom podeyrzanym, niżeli Domowi Boſkiemu.

Hiſtorya.

Jeden Zákonnik S. Benedykta był świeckiey

maniery, z Kośćioła pod czas modlitwy wychodźił; Swięty Benedykt postrzegł, że go czarny murzynek ćiągnie zá száty;uderzył go rozgą S. Benedykt, diabeł ućiekł więcey nie wyćiągał z Kośćioła. (*Grèg: Dial: lib:* 2.c.4.) Uważ kto ćię odćiąga od modlitwy, od słuchania Mszy, od kazania y náuki, jeżeli nie ten murzynek przeszkadzaiący modlitwom szatan,nie day się mu więcey zá nos wodźić.

2. *Uwagá.* Czyni supplikę do MARYI S. Anzelm: *Rogamus te Domina per ipsam gratiam, quâ te pius & omnipotens DEUS sic exaltavit, & omnia Tibi possibilia esse donavit.* Prośiemy ćię Regnantko przez tę łaskę, ktòrą ćię dobry y wszechmocny Bòg wyniosł y wszystko darował.

Historya.

Opisuje Marya *à JESU*, gdy Nayświętsza Panna trzeci Rok wieku swego skończyła, S. Joachim, y Swięta Anna zánieśli do Kośćioła y ofiarowali Ją Bogu, po ofiarowaniu oddana była do Panien ná edukacya. Ofiaruy y ty twoje zábawy, młodośći lata ná chwałę Boską; jeżeliś stary, staray się lata pokutą odnowić.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Lidana Opata, ktòry mięsnych potraw nigdy nie jadł, człowieka uzdrowił,ktòry przez lat trzy spać nie mogł. Proś żebyś po zákończonym dniu żyćia doczesnego mogł záснąć szczęśliwie w Bogu.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga*: Nie może długo złość taić się w sercu, prędko wynidźie *ad extra*, będźie wiadoma drugim. Zydźi długo dyssymulowali, y gniew swòy warzyli, ale nie mogli się wstrzymać, daley wywarli jad swòy, ná niewinnego JEZUSA; obskoczyli jak wilcy ná pożarćie Baranka: *Circumdederunt ergo eum Judæi, & dicebant ei: quò usq; animam nostrā tollis. Joan:* 10. Obskoczyli Zydźi y mòwili: poki nas będźiesz zwodźił. Uważ że złość do czasu się tai, muśi się objawić światu każda utajona hypokryzya.

Historya.

Był jeden Mnich, ktòry tak śćiśle záchował ubostwo, że stoł swòy śiatką nákrywał; Gdy został Starszym, zrzućił śiatkę, poczoł stoł nákrywać akslamitem; gdy się dźiwowali jego odmianie, mòwił: Poty stoł śiatką nákrywałem, poki starszeństwo y Prałactwo ułowiłem. (*Bielicki.*) Choćby do czasu mogły się utaić złośliwe hypokryzye, będą jednak całemu wiadome światu ná plácu Jozefatowym.

2. *Uwaga*: Przechodźi Anielską subtelność rozumu Marya Panna, mòwi S. Augustyn c. 2. *Cant: Intelligentia Angelica est famula, super quam Domina sua Maria innititur, in Cælo, tanquam potentissima Angelis imperando.* Matka niestworzoney mądrośći MARYA Panna Aniołow mądrośćią celuje, ktòremi w Niebie jáko Krolowa rządźi.

Hiſtorya.

Gdy umarł pewny człowiek, przynieśli go do Obrazu Swiadaceńſkiego, gdźie zá intercesſya MARYI Panny umarły zmartwychwſtał. Co rok czynią pamiątkę tego cudu. (*Ex An: Cæl:*) Niezápominay y ty łáſk, ktòre odebrałeś od Boga przez intercesſya Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Landrady, ktòra ná puſtyni ſłużyła Bogu w uſtawicznych mortyfikacyach; ktòrey Pan JEZUS Krzyż z Nieba przyſłał. Przyimiy z ochotą krzyżyki, ktòre Bòg tobie daruje, ćierpliwie znoſząc wſzyſtkie przećiwnośći, y wizyty Boſkie.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Przyrodzony to defekt natury ludzkiey niedowierzać drugim, drugich akcye źle tłumaczyć. Widźieli dźiwne cuda czyniącego Chryſtuſa Pana, mogli bez żadney wątpliwośći przyznać zá prawdźiwego Meſſyaſza; jednak wątpili o Jego świątobliwośći mòwiąc: *Si tu es Chriſtus, dic nobis palam. Joan: 10.* Jeżeli ty jeſteś Chryſtus, mòw nam jaſno. Uważ y ty, czy nie tentujeſz Boga, czy nie ſzukáſz nowych cudow, ábyś wierzył, że w Nayświętſzym Sakramenćie jeſt prawdźiwy Bòg, z naturą ludzką y Boſką. Porzuć te heretyckie ćiekawe ſpekulacye, wierz jáko Bòg przykazał.

Hiſtorya.

Gdy Heretykow palono dla ich Heretyckiego

ckiego uporu, jeden Heretyk uczynił ſię opętanym, áby nie był ſpalony, ále nie uſzedł karania Boſkiego; drugi prawdźiwie był opętany Kleryk, ten przyſzedſzy w nocy owego Heretyka ſpalił, á ów Kleryk wolny zoſtał od nágabania ſzatańſkiego. (*Cantip: libr:* 2.) Uważ upor Heretycki, wolą zginąć ná duſzy y ná ćiele, niżeli prawdę uznać.

2. *Uwaga.* Bòg ktòry wſzyſtkich karmi y náſyca, był od Maryi Panny wćiele ludzkim kármiony y pojony: *O Domina Benedicta! Tu portaſti Dominum in te,& tu Domina omniũ es.* O Regnantko Błogosławiona! Ty nośiłaś w tobie Pana, Ty Pani wſzyſtkiego ſtworzenia. *S. Birgit:*

Hiſtorya.

Gdy Pacyenta pewnego ná imie Jana przyprowadzono do obrazu Matki Boſkiey, záraz ſtał ſię zdrowym, ſzpetność ćiała y ſkręcenie członkow poſtradał. (*Ex An: Cæl: fol:* 14.) Zaſzpecona jeſt y twoja duſza ſzpetnośćiami grzechow, ſtáray ſię ábyś pokutnemi łzami oczyśćił.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Antolij Panny, do ktòrey czarnoxiężnik przynioſł węża, ktòry gdy jey nic niemogł ſzkodźić, czarnoxiężnik widząc ten cud, wyznał Chryſtuſa, y zámęczony jeſt. Uważ, że według wyroku Chryſtuſa, żadne trucizny, y węże, nie zaſzkodzą Człowiekowi, ktòry jeſt w łaſce Boſkiey.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Pewnieyſze jeſt świadectwo uczynek, niż ſłowo; wiele jeſt takich, ktòrzy dobrze mòwią, nauczaią, mało tych, ktòrzy dobrze czynią. Dla tego P. JEZUS gdy náuce jego niedowierzali rzekł: *Opera quæ ego facio in Nomine Patris mei, hæc teſtimonium perhibent de me.* Uczynki ktòre Ja czynię w Imie Oyca mego, te czynią świadectwo o mnie. *Joan: cap.* 10. Gdy maſz kogo nápominać, uważ wprzody ſam, czy czyniſz tak, jak czynić drugich záchęcaſz.

Hiſtorya.

Machetes Opat gdy mòwił o Niebie, Bráćia ſpali; gdy záczoł mòwić pròżne hiſtoryiki, wſzyſcy pilnie ſłuchali. Co widząc wzdychał Swięty Opát, ubolewaiąc jako ſzatan ludźi ćiągnie do pròżnowania, y do pròżnych dyſzkurſow, od prac zbawiennych y ſłuchania o rzeczach Niebieſkich odwodźi. (*Caſsianus lib:* 5. *c.* 29.) Chroń ſię pròżnowania y ſłow pròżnych, jeżeli niechceſz wpaść w śidła ſzatańſkie.

2. *Uwaga.* Nie maſz tak głownego y záwikłanego intereſsu, ktòregoby niepotrafiła dobrze wykierować Marya Panna: *Quid eſt, quod non poteris? quod enim tu vis, hoc factum eſt.* (*S. Birgita.*) Co jeſt, czego ty nie możeſz? czego bowiem chceſz, wſzyſtko ſię już ſtało.

Hiſtorya.

Mieśiąca tego dnia 8. gdy dźiecka lekko-

myślnie

myślnie y swywolnie grali przed Statuą Mátki Boskiey, MARYA Panna rękę wyćiągneła ná poskromienie swawolnych dźiatek. Záchoway skromność po kaplicach, po domách, gdźie się znáyduią obrazy Maryi P. (*Ex An: Cal:*)

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Paterniana Biskupa, ktory od Anioła nápomniony, àby osobno mieszkał oddalony od ludźi; gdy czart wpostaci młodey damy chćiał go zwieść, zwyciężył modlitwą y mortyfikacyą, rękę kładąc do ognia. Uważ ják wiele ma szatan sposobow ná zgubę dusz naszych, już to przez siebie sámego, już przez subordynowane osoby; wszystkie te zdrady modlitwą y mortyfikacyą zwyćiężysz.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Niemasz większego nieszczęśćia, większey mizeryi, jáko być oddalonym od społeczności Swiętych, od owiec Chrystusowych; Uderzył jáko piorunem ná niewiernych Zydow, tym dekretem: *Sed vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis. Joan:* 10. Wy nie wierzyćie, że nie jesteśćie z owiec moich. Jeżeli niewierzysz jak Bog kazał wierzyć przez Kośćioł Swięty, znák to, że jesteś synem zatracenia, y piekielnym kozłem.

Historya.

Gdy Kaliphus Krol Tatarski chćiał wszystkich wygubić Katolikow tam mieszkaiących, zádawaiąc fałsz pismu gdźie Chrystus mowi: Jeżeli będźiećie mieli wiarę zupełną, gora

ustąpi ná roskazanie wasze. Kazał żeby zá dni dźieśięć uczynił ktory taki cud; nákazali trzydniowy post, y ledwie co powiedźiał przymuszony od Biskupa, pobożny prostak ná jedno oko ślepy szewc, áby gora przeniosła się ná drugie mieysce, zaraz tak się stało, ustąpiła gora. (*Coll: spec:*) Miey żywą wiarę, Bog nieopuśći, ćię wszystkiego dokażesz według woli Boskiey postępuiąc.

2. *Uwaga.* Sama godność Maryi potrzebuje náywyższey weneracyi po Bogu, mowi *Albertus Magnus: Commendatur Beatissima Domina, à suprema potentia, quam post DEUM habet super omnes creaturas.* Powinna być wenerowana Náybłogosławieńsza po Bogu Marya Panna, ktora ma moc nád wszelkim stworzeniem.

Historya.

Zákonnik Swiętego Augustyna Pustelnikow, miał wielką wątpliwość o wierze, był już umyślił wiarę porzućić, o połnoc wychodźił przez fortę. Zaszła mu drogę Marya Panna, nauczaiąc, że jedna tylko jest prawdźiwa wiara Katolikow, insze są fałszywe sekty, oświecony od Maryi Panny ná rozumie o wierze, wroćił się y trwał do śmierći w wierze. (*Gotschalcus serm:* 11.) Jeżeli ćierpisz jakie wątpliwośći o wierze, proś oświecenia Matki mądrośći, Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Hidulfa Arcybiskupa, ktory uzdrowił ślepą corkę Xiążęćia.

ćia. Proś żeby ten Swięty twoią ślepotę uzdrowił, żebyś mogł poznać wieczność do ktorey zmierzasz.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Certuią Teologowie o przeznaczeniu do chwały wieczney. Jedni trzymaią że z samey dobroci przeznacza do chwały, (*quo ad ordinem intentionis, non verò executionis;*) drudzy trzymaią że po przeyrzanych záſługach. Ná to jednak wszyscy się zgadzaią Teologowie Katoliccy, że Bog niechce żadnego potępić, ále wszystkich zbawić, y dla wszystkich potrzebne zgotował śrzodki zbawienia męką Syna swego: *Cognosca eas & sequuntur me, & vitam æternam do eis. Joan:* 10. Znam je, y idą zá mną, y żywot wieczny daię im.

Historya.

Gdy wielka perzekucya trwała w Rzymie, Piotr Swięty uchodząc z Rzymu, zá bramą spotkał Pana JEZUSA; pyta się Piotr Swięty: Dokąd idźiesz Dobrotliwy Panie! w tym mieśćie Imie twoje Swięte bluźnią? odpowiedźiał Pan JEZUS: Idę ábym umarł drugi raz zá narod ludzki. To słysząc Piotr śię wrocił do miasta ná męki. (*Ex Trad: PP.*) Uważ nieskończoną dobroć Boską.

2. *Uwaga.* Prawdźiwe błogosławieństwo przyznaje Maryi Pannie S. Piotr Chryzolog: *Verè Benedicta, quæ Divini germinis suscepit gloriam.* Prawdźiwie Błogosławiona, ktora Boskiego rodzenia ma chwałę.

Histo-

Historya.

Gdy przy mieśćie Akkon była batalia, ukazała śię Zołnierzom Marya Panna ćiesząc ich, y pewne zwyćięstwo opowiadaiąc. (*Ex An: Cæl: fol:* 18.) Zyćie násze ustawiczna batalia, jeśli chcesz odnieść tryumf; uday śię do protekcyi Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Gwalberta, ktory záboycę krewnego swego w drodze spotkawszy chćiał go zábić, krzywdy swojey śię pomśćić, gdy on ná rany JEZUSOWE prośił odpuszczenia, darował krzywdę; gdy śię potym modlił przed Krucifixem, Pan JEZUS głowę skłonił, niby dźiękuiąc, że dla miłośći Jego darowáł krzywdę. Odpuść y ty wszystkim nieprzyiaćiołom twoim przez miłość JEZUSA.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Kto w Bogu pokłada nádźieię, y całe piekło niezaszkodźi takiemu, żaden go z protekcyi nie wydrze Boskiey. Mowi sam Zbawićiel: *Non rapiet eas quisquam de manu mea? Joan:* 10. Nie weźmie ich żaden z rąk moich. Nie dufay w protekcyi światowey, ktora ćię opuśći, gdy nie będźiesz śię spodźiewał; w Bogu pokłayday nádźieię nie będźiesz nigdy zawstydzony.

Historya.

W Polszcze gdy brat umieraiąc, żonę swoię oddał y z synami w opiekę rodzonemu Bratu, ten gdy chćiał od niey odebrać kleynoty, á ona

á oná byłá przećiwna, kazał piec ogniem boki jey; y z tąd nazwany: Opiekun od opieczenia. (*Bielicki*) Zginoł każdykto w opiece świata nadźieię swoię położył.

2. *Uwaga.* Boga ktorego Niebiosa ogarnąć nie mogły, Marya Panna w żywoćie swoim nośiła; mowi S. Piotr Chryzolog: *Fuit major Cælo, fortior terra, orbe latior; nam DEUM quem mundus non capit, sola capit?* MARYA Panna, większa za Niebo, mocnieysza zá źiemię, szersza zá okrąg źiemski, bo ktorego świat ogarnąć nie mogł w żywoćie Panieńskim nośiła.

Historya.

Swięty Jan Gwalbert osobliwszy Kultor Maryi Panny, gdy umierał, przyszła Marya Panna ná obronę z Swiętym Piotrem y Swiętym Benedyktem. (*In vita ejus.*) Jak żadney godźiny nie masz pewney od śmierći, tak co godźina trzeba wzywać Matkę miłośierdźia, áby przybyła ná poćiechę w godźinę śmierći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Justyny Panny, ktora uśmiechaiąc się szła ná śmierć zá Chrystusa. Rezolwuy się wesoło ná wszystkie przećiwnośći; pamiętaiąc ná to, że godźien jest Bog, godne Niebo, żebyśmy ják naywięcey ućierpieli.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Wielkie dobrodźieystwo, wielką niewdźięcznośćią bywa nágrodzone. Syn Boski niebo otworzył nauką swoią Zydom; á oni okrutną śmierćią buntuią się zábić Dobro-

dźieja

dzieja y Odkupićiela swego: *Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod horum vultis me lapidare? Joan: c.* 10. Wiele dobrych uczynkow pokazałem wam, zá co mię chcećie zákamienowáć? Uważ w czym Bóg jest tobie winien! á ty grzesząc śmiertelnie Syná Boskiego znowu krzyżujesz?

Historya.

Arystoteles gdy dla niewdźięczności ludźi wyszedł z Athen, spytany jakie miasto Atheńskie? odpowiedźiał: *Pulcherrima quidem civitas, sed in ea pyrus, super pyrum, ficus, super ficum.* Piekne miasto, tylko w nim nie masz żadney wdźięczności od ludźi, ktòrym dobrze czynisz. (*Ælianus l.* 3.) Bądź wdźięczny zá dobrodźieystwo Bogu y ludźiom.

2. *Uwaga.* Ktòry świat trzyma cały, tego nośiła w żywoćie swoim Marya Panna: *Qui portat orbem Eum portavit, Genuit Genitorem suum, nutrivit omnium viventiũ nutritorem.* (*S. Petrus Chrysol:*) Nośiła tego, ktòry świat nośi, porodźiła Stworzyćiela swego, karmiła Karmićiela wszystkich żyiących.

Historya.

W Roku 1277. w Skalabitanij ná łonie Maryi Panny Pan JEZUS maluśki był wyryty; Dway Studenći młodźi śniadánie dawali JEzusowi, brał od nich, y záprośił ná obiad ich, tegoż samego dnia pośli ná wieczny bankiet y z Magistrem, ktòremu to powiedźieli. (*Ex An: Cæl: f.* 25.) Dla miłości JEZUSA y MARYI,

RYI, miey wſtrzemieźliwość w jedzeniu.

3 *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Bonawentury, ktòrego gdy ſię pytano: z kąd maſz taką dźiwną mądrość? pokazał Krucifix, że od Chryſtuſa miał naukę. Náylepſzy Profeſsor JEZUS, ktòry dźiwną mądrośćią nápełnia ſerca nábożnych ludźi.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Niby to zelozyą zápaleni Zydźi rzućili ſię ná Chryſtuſa, zádaiąc mu bluźnierſtwo przećiw prawu Moyżeſzowemu: *De bono opere non lapidamus te, ſed de blasphemia. Jon: c.* 10. Zá dobre uczynki nie kamienujemy ćię, ále zá bluźnierſtwo. Uważ jak częſto ludźie pod pretextem cnoty y żalu czynią ćiężkie grzechy, y exceſsy, ſzukaią pomſty.

Hiſtorya.

Pod czas zapuſt bankietowali dway ſąśiedźi; gdy kura rozebrano, rzekł jeden tak dobrze rozebrałeś, że y S. Piotr niewſkrześiłby; drugi przydał: y ſam Pan Bog niepotrafiłby ożywić; áż w tym ożył kur, y oczy zalał im potrawami; y dotąd rodzą ſię te familie trędowate, y tych ſamych trąd oſypał. (*S. Petrus Dam:* 13.) Nie dyſzkuruy *quid pro quo* przećiw Bogu y Swiętym; lepiey milcz, álbo mòw o ćiężkośći grzechow twoich, o pokućie.

2. *Uwaga.* O dźiwna godność Maryi Panny! wykrzykuje Salmeron. *Virgo peperit, Patrem ſuum genuit, portantem ſe portavit!* Według natury ludzkiey Stworcę ſwego porodźiła

Ma-

Marya Panną, ktory ią nośi, nośiła w żywoćie swoim.

Historya.

Gdy Swięty Henryk trwał ná modlitwie w Rzymie w Kośćiele, MARYA Panna posłała *osculum pacis*, znak pokoju wiecznego przez Anioła. (*In vita ejus.*) Nie maią grzesznicy pokoju, ustawicznie walczą z światem, z własnym sumnieniem. Proś intercessyi MARYI Panny, áby ćię uspokoiła ná sumnieniu; gdyż ten jest náypożądańszy pokoy mieć uspokojone sumnienie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jakuba Biskupa Nisebeńskiego, ktoremu gdy dźiewki nie czyniły rewerencyi, pokarał Bog ich, że włoły spadły z głowy, y stały się łysemi. Szanuy osoby Bogu poświęcone, nieżartuy z Kapłanow

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Chwytaią ludźie księgi y w nich się kochaią, á co w nich się záwiera, niewiedzą; jeżeli wiedzą, niechcą się sprawowáć według pisma. Tak Żydow Pan JEZUS konwinkował z pismá: *Nonne in lege vestra scriptũ est? Joan:* 10. Albo nie napisano jest w prawie wászym. Záchoway prawo od Boga y od Kośćioła postanowione.

Historya.

Po odprawioney o połnoc Jutrzni, Konradus Biskup widźiał w záchwyceniu, że Biskupa jákiegoś porwano na sąd, gdźie po rostrząśnieniu grzechow, y dancy sentencyi zátracenia,

nia, zdarli z głowy Infułę, sygnet, y ubior Biskupi, á samego ponieśli z tryumfem ná męki piekielne. Názájutrz Konradowi oznaymiono, że Biskup pewny náglè umarł, ktòrego Konrad znał, y wielce płakał nád zguba jego. (*Thomas Cantip: lib:* 1.) Uważ, że stan deskonały nie zbawi nas, choćbyśmy Duchownemi byli, jeżeli nie będźiemy dobrze żyli, według powołania.

2. *Uwaga.* Wielka godność Maryi Panny zdobiła, ubierała tego, ktòry wszystkich nas zdobi; mòwi Salmerion: *Nutrientem se lactavit, vestientem se induit, servantem se custodivit.* Karmiącego Ją mlekiem karmiła, odźiewała, ktòry wszystkich pokrywa, konserwowała, ktòry wszystkich záchowuje.

Historya.

B. Leo Zákonu Swiętego Francifzká, widźiał dwie drabiny: jednę czerwoną, drugą białą; widźiał też wstępuiących czerwoną drabiną, ále wiele názad padało; ktòrzy wstępowali białą drabiną, MARYA Panna przyimowała, y do Niebá wprowadzała. (*Ex Chron: Min: Lucin: libr: c.* 12.) Wstępuy do szczęśliwey wieczności przez tę drabinę, przez intercessyą Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pámiątka S. Monulfa Biskupa, ktòry nápomniony z Nieba, żeby zá duszę Xiążęćia błagał Majestat Boski; przez całe trzy dni pośćił z całym ludem. Ratuy sam dusze w czyscu będące, y drugich záchęcay do poratowania.

DZIEN

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Wielka godność człowieka, który przez uczestnictwo łask Boskich, z Bogiem się łączy: *Ego dixi Dij estis? Joan: c. 10.* Já rzekłem Bogami jesteśćie. Taką godność grzesznika utracasz przez grzech śmiertelny, z syna Boskiego stajesz się piekielnym obywatelem.

Historya.

Mnich jeden w chorze, gdy niechćiał nákłonić głowy ná słowa: Słowo Ciałem się stało, diabeł wyćioł mu policzek, mówiąc: O niewdźięczny Mnichu! który niechcesz nákłonić głowy twojey; gdyby dla mnie (mówi bies) Bóg stał się Człowiekiem, zawsze bym się czołgał po źiemi. (*Coll: specul:*) Godźien jest Bóg ják náywiększey wdźięcznośći, który żeby nas synami Boskiemi poczynił, stał się Człowiekiem.

2. *Uwaga.* Ten Syn Boski jest Synem Oyca Przedwiecznego, y Synem Maryi; mówi S. Bernard: *Ille enim qui Filius DEI est, est & Filius Virginis.* Ten który jest Synem Boskim, jest oraz Synem MARYI Panny.

Historya.

Gdy przed pewnym obrazem Matki Boskiey nábożnie się modliła S. Rozalia, Pan JEZUS będąc odmalowany ná łonie Maryi Panny, drogiemi prezentámi ją udarował. (*in vita ej:*) Gdy wylewasz modły przed Obrazem Matki Boskiey, proś o dar jaki, o łaskę skuteczną do dobrego.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Alexego, który dla miłośći Boſkiey wzgardźiwſzy wſzyſtkim, nieznajomy przed domem Oycowſkim żebrakiem uczyniwſzy ſię mieſzkał; Marya Panna do niego z obrazu przemowiła. Uważ jak rożne ſą drogi do Nieba, ják rożne gradusy doſkonałośći; jednak wſzytkich Swiętych przykłady do tego zmierzaią, áby nas nauczyły światem y ſobą gardźić, á Boga miłować.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Zaden o tym nie ma wątpić, że Chryſtus Pan według natury ludzkiey, wpierwſzym momenćie poczęćia ſwego w żywoćie Maryi Panny, był obdarzony nieſkończonemi łaſkami od Oyca Przedwiecznego: *Quem Pater ſanctificavit, & miſit in mundum.* Ktorego Oyćiec poświęćił y przyſłał ná świat. *Joan: c.* 10. Uważ ják wiele razy Bog duſzę twoię przyozdobił łaſką poświęcaiącą; á ty grzeiząc śmiertelnie utraćiłeś tę ozdobę.

Hiſtorya.

Zołnierz jeden popełniwſzy grzech nieczyſtośći, gdy umarł bez pokuty, po śmierći pokazał ſię tey oſobie, z ktorą grzeſzył, wſzyſtek w ogniu, pierśi jego żaba gryzła, ćiało całe ogień pożerał piekielny. Powiedźiawſzy o potępieniu ſwoim zniknoł. (*Coll: ſpec:*) Był ten nieſzczęśliwy żołnierz poświęconą łaſką Boſką przyozdobiony przy chrzćie świętym, ále że utraćił przez grzech, ná wieki będźie obnażony z łaſki Boſkiey.

2. *Uwaga.* Podobna niejakoś jeſt prerogatywa Maryi Panny, do Boſkiey; mówi Bernard S: *Ut Paterno principatui quodāmodo principatū, æquipararet maternū, ipſe qui Deus erat Matri famulabatur.* Ma podobieńſtwo niejakie godność MARYI, do godnośći Boſkiey, którey Bóg w ćiele ludzkim był poſłuſznym.

Hiſtorya.

Jedna Mniſzka nábożna do Panny Przenayświętſzey, gdy była zwiedźiona od jednego Bohatyra, umyśliła była porzucić Zákon; w nocy była zánieśiona ná mieyſce ſtraſzne, y poſtanowiona nád ogniſtą ſtudnią, z której ogień wybuchał śiarczyſty, fetory ſtraſzne, gdy ią tam mieli wrzucić czarći, pokazała ſię Marya Panna, wźięła w protekcyą ſwoią; y nápomniała żeby nieſłuchała perſwazyi Bohatyra, taż śćiśle pokutuiąc umarła. (*Seraph: Raſig: Ord: Præd:*) Dawno jużby y ćię piekło połknęło, gdyby nie interceſsya Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Theodoryka, który widźiał Imie ſwoje od Anioła ſrebrnemi literami zápiſane; ſtarał ſię dobremi uczynkami, áby złotemi literami było zápiſane. Pomyśl dźiś ſobie, jeżeli imie twoje jeſt zápiſane w księgach żywota.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Prędſza jeſt nátura ludzka do cenſurowania drugich, niżeli do eſtymowania; byle co obaczywſzy, czyli uſłyſzawſzy, záraz źle tłumaczy, y ſuſpikuje. Powiedźiał

cóś

cóś nie do guſtu Zydom Syn Boſki, aż záraz blaſphæmią przyznaią: *Vos dicitis quia blaſphemas? Joan: 10.* Wy mówićie że bluźniſz. Uważ, że tyle razy bluźniłeś przećiw Bogu, ile razy nie byłeś kontent z Jego świętey dyſpozycyi.

Hiſtorya.

Był jeden Zákonnik, którego ſzatán trapił myślami bluźnierſkiemi; wſtydźił ſię mówić Starſzemu. Przyſzedł do Opata Pemena, Opat z twarzy poznał, że w ſobie ma zámieſzanie; więc pyta: o czymby myślił? przyznał ſię, że ćierpi myśli bluźnierſkie? Swięty poćieſzył go, żeby z tego ſię nie alterował, ále ćierpliwie znośił, nieprzypuſzczaiąc do ſerca; y záraz poczęły odchodźić myśli bluźnierſkie. (*Ex lib: Sent: PP.*) Wiedźieć trzeba, że myśli bluźnierſkie, nie záwſze ſą grzechem, ále w ten czas gdy człowiek dobrowolnie zezwala ná takie myśli.

2.*Uwaga.* Wygórowała nád wſzyſtkie Chory Duchow Niebieſkich MARYA Pánná: *Ipſa namq; Cherubinos ſuper, ac ſupra Seraphinos evecta propinqua DEO extitit.* (*S. Damaſ: Or: 1.*) Marya Panna Herubinow celuje, Serafinow przechodźi, náybliżſza jeſt Tronu Boſkiego.

Hiſtorya.

Marya Panna pokazawſzy ſię Ludgardźie Swiętey, powiedźiała: że dla Innocencyuſza Trzećiego Papieża uprośiła oſtateczną pokutę. (*Ex An: Cæl: fol: 30.*) Poki żyieſz uſtawi-

cznie proś Boga y Maryi o ostateczną łaskę.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Arseniusza, który z Nieba te słowa słyszał: *Fuge, tace, quiesce?* Ućiekay, milcz, odpoczni, y zaraz porzućił służbę Cesarską, został Pustelnikiem, ustawicznie płakał záprzeszłe lekkomyślnośći. Te są gradusy doskonałośći, od świata się oddalić, mało mówić, y to z potrzeby, odpocząć w Bogu przez częste rekollekcye, przez serdeczne affekta. Uważ jeżeli wypełniasz tę reguły doskonałośći, jeżeli ućiekasz od świata, podobno szukasz sam okazyi do grzechu.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga*. Przykładne uczynki są to nay gorliwsze exhortacye do dobrego; álbowiem słowa bez uczynkow ták wiele pomagaią, jak wiele wiara bez dobrych uczynkow. Dla tego Pan JEZUS kazał żeby się zápatrywali ná jego dźieła: *Operibus credite, ut cognoscatis & credatis. Joan: cap:* 10. Wierzćie uczynkom ábyśćie poznali y wierzyli. Uważ ják wiele zgorszyłeś nieprzykładnemi uczynkami.

Historya.

Gdy pewnego Biskupa Koligat był wstąpił do Zákonu, Biskup go gwałtem wźioł z Klasztoru, upominał się o to Opat, ále Biskup niechćiał y słuchać go; Rzekł Opat: w zywam ćię ná sąd Boski zá dni 40. rozśmiał się ná to. Gdy wyszło dni 40. Biskup będąc w łaźni słyszy, że po umarłym dzwonią; Pyta: kto umarł? odpowie-

powiedzą: że umarł Opat S. Jakuba? Przypomniał Biskup, że to był dźień 40. ják mówił; ledwie co wyszedł z łaźni, strászliwie rycząc umarł, poszedł ná sprawiedliwy sąd Boski. *Thom: Cant: lib: 2. cap: 36.*) Nie day nikomu zgorszenia, jeżeli chcesz uyść sądow sprawiedliwych Boskich.

2. *Uwaga.* Im kto większe ma łaski Boskie, tym barźiey z Bogiem się łączy. Kto ma większe łaski jáko Marya Panna? o ktorey mowi S. Tomasz *Art: 5. B.V.M: Tantam gratiæ obtinuit plenitudinem, ut esset propinquissima DEO?* Marya Panna taką obfitość łask odebrała od Boga, że jest naybliższa Bogu.

Historya.

W Roku 1534. gdy Papież z ludem się modlił w domu S. Galli w Rzymie, Herubinowie przynieśli Obraz Matki Boskiey z Jezusem, y oddali do rąk Papieżowi; y zaraz ustało powietrze, ktore w Rzymie panowało. (*Ex An: Cæl: fol: 31.*) Uważ jakiey są godne czći y uszanowania Obrazy Matki Boskiey, ktore Aniołowie y Herubinowie noszą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Maryny ktora znakiem Krzyża Swiętego, diabła odpędźiła. Pod czas męki słyszała głos z Nieba: *Marina! acceptâ coronâ incorruptionis, requiesce in sæculum;* Maryno! wźiowszy koronę nieśmiertelną, odpoczni ná wieki. Walcz mocno przez te dni doczesnego żyćia, ábyś

 ukoro-

ukoronowany koroną ćierpliwośći wiecznie królował w Niebieskim pokoju.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Dwojakie są zabáwy y prace ludzkie, jedni pracuią szukaiąc Boga y Nieba; drudzy śię turbuią przepędzaiąc bezsenne nocy, szukaią piekła y wiecznego potępienia. Tak Zydźi szukali piekła buntuiąc śię ná niewinnego JEZUSA: *Quærebant ergo eum apprehendere? Joan: c.* 10. Szukali go uchwyćić. Czy nie przywiązałeś śię y ty, do tey złośliwey kompanij, czy nie szukasz, czy nie śćigasz ná zábićie JEZUSA? Tak, nie inaczey? jeżeli szukasz okazyi do grzechu, szukasz sobie piekła, szukasz sposobu do ukzyżowánia Chrystusa.

Historya.

Jeden Zákonnik Cysterski miał wielkie pokusy żeby Zákon porzućił, y poszedł ná apostazyą, szukał okazyi dobrey ná tę nieszczęśliwą drogę. Gdy pewney nocy otym myśląc zasnoł, pokazał śię mu P. JEZUS, y dał chleb twardy áby jadł, niechćiał jeść, potym otworzył bok swoy y námoczywszy Krwią Nayświętszą dał zjeść ów chleb, y ledwie co skosztował, dźiwną był nápełniony słodkośćią. Potym ustały pokusy, y nábożnie żył do śmierći. (*Cantipr: lib: 6. cap:* 57.)

2. *Uwaga*. Ester była figurą Maryi Panny, mowi S. Bonawentura *in spec: Lect:* 5. *Ester nostra Beata Maria, tantam gratiam coram*

Rege æterno impetravit, quod per hanc non solum ipsa ad coronam pervenit, sed etiam generi humano morti addicto subvenit. MARYA Panna taką łaską była napełniona, że nietylko sama przyszła do naywyższey Korony, ále narodowi ludzkiemu była pomocą zbawienia.

Historya.

Do Błogosł: Salwatora Zákonnika Swiętego Franciszka, gdy przynieśiono czworo niemowlątek niemych, udał się z nabożeństwem do Maryi, zmowił Zdrowaś Marya, y zaraz były uzdrowione dźieći. (*Ex histor: Ord:*) Zá wszystkie exorcyzmy nayskutecznieysza modlitwa Zdrowaś Marya. Staray się często nábożnie mòwić pozdrowienie Anielskie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Praxedy Panny, ktòra starała się żeby co dźien uczyniła co znacznego dla miłośći Boskiey. Nie trać zbawiennego czasu; teraz co godźina możesz ná wyższy stopień chwały Niebieskiey zásłużyć; będźiesz potym chćiał, ále czasu nie będźie pracować ná pozyskanie wieczności.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Artykuł to wiary, że gdyby Chrystus niechćiał się podać dobrowolnie Zydom ná mękę, nigdyby nie mogli złapać, tylko żeby wypełnił wolą Oyca przedwiecznego, y żeby nas odkupił, dobrowolnie się ofiarował ná katownie; jednak niżeli był przyszedł czas náznaczony, uchodźił od Zydow: *Exivit de manibus eorum? Joan: c. 10.* Wyszedł z rąk ich.

Wielkie záiſte ſzaleńſtwo ná Boga ſię rzucać, nieogarnionego w Májeſtaćie wiązać.

Hiſtorya.

Spotkał podrożny Człowiek S. Franciſzka Serafickiego, żałośnie płaczącego; Pyta czegoby płakał? Odpowiedźiał S. Patryarcha: Takby należało chodźić po całym świećie z płaczem, opowiadaiac mękę Boga mego JEZUSA. (*Ex Chron: Ord: Min:Gal: l.1.c.103.*) Uważay często boleśći Chryſtuſa, które ćierpiał dla zbawienia duſzy twojey, czyń kompaſsyą ćierpliwie, znaſzaiąc wizyty Boſkie.

2. *Uwaga.* Niepoięta ma moc od Boga udźieloną MARYA Panna, mówi *Albertus Magnus: Potenter Regnat, quia ditiſſima & tribuit cui vult, quantum & quando vult, & quotiescunq; vult.* Wſzechmocnie Króluje, bo náybogatſza w łaſkach,daje komu chce, y wiele chce, y kiedy chce.

Hiſtorya.

Gdy Obraz Matki Boſkiey, bezbożny człowiek znieważał; krwią y łzami ſię oblewał Obraz, zá co kryminaliſta był publicznie karany. (*Ex An: Cel: f.* 33.) Uważ złośćiami twemi czy nie jeſteś przyczyną żalu y płaczu Maryi Pannie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Maryi Magdaleny, która od śiedmiu duchow nieczyſtych była opętana; potym ſtała ſię przykładem pokuty. W Maſsylij w jamie pokutowała przez lat kilkadźieśiąt, gdźie jey Anioł przynioſł

Krzyż

Krzyż z Nieba; S. Michał Archanioł często odwiedzał ćiesząc ią? Niedesperuy y naywiększy grzesznik ma nádźieię w nieskończonym miłośierdźiu Boskim. Jeżeliś naśladował grzeszącą Magdalenę, naśladuy dźiś pokutuiącą, wyleway łzy pokutne.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* W czystym sercu náymilsze jest JEZUSOWI mieszkanie. Pokazał to, gdy poszedł od Zydow bezbożnych, mieszkał tam, gdźie Jan Swięty, oczyszczał serca ludzkie chrztem pokuty: *Abjit iterum trans Jordanē in eum locum, ubi erat Joannes baptisans primum & mansit illic. Joan:* 10. Poszedł znowu ná mieysce zá Jordanem gdźie Jan chrzćił, y mieszkał tam. Chcesz żeby Pan JEZUS powróćił do serca twego przez łaskę; oczyść serce twoje *baptismo pœnitentiæ*, pokuty świętey.

Historya.

Przyszedł do pewnego Klasztoru Łotr ną pokutę, probuiąc jego cnotę, kazał Starszy w worze ubranemu w dźień Niedźielny przed całym ludem grzechy swoje wyliczać; co gdy z ochotą y z skruchą uczynił, przyioł go ná pokutę Opat Klasztoru owego. (*Climach: grad: 4. de obed:*) Nie wyćiąga Bòg po tobie, ábyś publicznie dyffamował się wyliczaiąc grzechy, dosyć tobie szczerze powiedźieć przed jednym spowiednikiem.

2. *Uwaga.* Dźiwuje się S. Tomasz *de Vill: O fiat potens! o fiat efficax! o fiat super omne*

fiat

fiat perpetuo honore venerandum. O słowo mocne niech śię stanie! o słowo skuteczne nád wszystkie słowa, ktore rzekła MARYA.

Historya.

Robertus Krol Francuski fundował Zákon pod Imieniem Maryi, ktorego Zákonu osoby nośiły przy sercu gwiazdę złota, ná pamiątkę Maryi Panny, ktora jest gwiazdą náyiaśniey-sza. (*Ex An: Cæl: fol:* 36.) Noś y ty w sercu tę gwiazdę, to jest: Imie Maryi Panny, áby ćię w godźinę śmierći świątłem łáski swojey oświećiła,

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Libora Biskupa, ktorego chorego odwiedźił Swięty Marcin. Ma ten Swięty osobliwą łáskę od Boga leczyć chorych. Dwojaka ćierpisz chorobę ná duszy y ná ćiele; trapią ćię rożne paroxyzmy ćiała, rożne defekta turbuią duszę; proś Swiętego Patrona, áby przywroćił polepszenie.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Prawdźiwa świątobliwość nie-záwisła ná cudach, ále ná cnoćie; Nie jest dobra mowa że cuda czyni, więc Swięty: Ná Kanonizacyach nie ták o cudach śię pytaią, ále barźiey o cnotach; jeżeli był pokorny, czysty, posłuszny, miłośierny, pobożny, *&c.* Cuda są dla niedowiarkow, dla potwiedze-nia wiary: z tąd nie wszyscy Swięci czynili cuda. O Jánie Swiętym pismo mowi: *Joannes quidam signum fecit nullum. Joan:* 10. Jan zaś cudu żadnego nieuczynił. Niedowierzay

lada

łada duchowi; bo ná świećie jeſt wiele cudakow.

Hiſtorya.

W Sandomirſkim Województwie był ſię zjawił niejaki Antoni Laik zmyślał niby cuda, y lud poſpolity zwodźił, náuczaiąc, że Kapłani nie maią tey mocy, co on; ledwie te cudackie tumulty uſpokoił Biſkup Krakowſki Kazimierz Łubiénſki. (*Bielicki*) Nie trzeba nowych cudow dla nas Katolikow; wielki to cud co dźień że Bóg z Nieba zſtępuje ná ołtarz zá prozbą ſłów Kapłańſkich, y do nas grzeſznych przychodźi, cud nád cudami.

2. *Uwaga.* Marya Panna czyſcowych więźniow niezapomina, mówi S. Bernard: *ſerm:* 3. *Beata Virgo etiam in regno purgatorij Dominiū tenet; propterea inquit Eccleſiaſtes* 24. *In fluctibus maris ambulavi, ſcilicet viſitans, & ſubveniens neceſſitatibus, & tormentis devotorum meorum.* Ma w opiece ſwojey y czyśćiec Marya Panna, dla tego mówi po falach morſkich chodźiłam, żebym ratowała Klientow nábożnych w męckach, to jeſt: czyſcowego morza boleśćiach.

Hiſtorya.

Gdy Feſt Prezentacyi álbo Ofiarowania Maryi Panny chćieli znieść, W. X. Franciſzek Turrianus Teolog Papieſki ná *Concilium* Trydentſkim wymównie bronił, y otrzymał approbacyą Feſtu od Papieża. Znać, że to Maryi Pannie ſię podobało, kiedy ten Teolog w dźień Ofiarowania MARYI Panny poſzedł

da

do Nieba. (*Kalendarz S. J.*) Ofiaruy dźiś śiebie samego JEZUSOWI y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Krystyny Panny, która zá dusze w czyscu będące, dźiwne czyniła mortyfikacye: w źimie w wodźie stała, ná młyńskie koła się rzucała, y do ognia &c. Nie potrzebuje Bóg, żebyś takie niezwyczayne czynił mortyfikacye, czyń ják wiele możesz ofiaruiąc ie w Rany JEZUSOWE zá dusze w czyscu będące.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Ják Bóg, tak prawdźiwi Prorocy nie mogą nikogo oszukać náuką swoią; álbowiem według oświecenia Ducha Swiętego mówią. Takie świadectwo daje pismo o Janie Swiętym: *Omnia autem quæcunq; dixit Joannes de hoc, vera erant.* Wszystko co mówił Jan o nim, prawdźiwe rzeczy były. *Joan: c. 10.* Jeżeli chcesz żeby twoja mowa miała wiarę, mów prawdę, strzeż się słow lekkomyślnych y kłamstwa.

Historya.

Plato Filozof Obrońca wielki prawdy nauczał, że nikomu niewolno kłamać, tylko Medykom, wolno im prawi, asekurować zdrowie, ćiesząc, żeby nie wpadli w desperacyą; choćby znali że prędko mieli umrzeć. (*libr: 3. de rep:*) Wolno chorych ćieszyć, ále według náuki Katolickiey y Medykom niewolno kłamać; owszem chorych powinni przestrzedz żeby się lepiey ná duszy przygotowali.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Pierzchaią piekielne mocy przed Maryą, mòwi S. Bernard: *Virga virtutis Maria contra inimicos infernales, quibus magna virtute dominatur.* Rozga mocy Marya ktòrey ſię lękaią nieprzyiaćiele piekielni, nád ktòremi ma moc Marya Panna.

Hiſtorya.

Gdy jednego człowieka niewinnego oſkarżono o záboyſtwo niewinnie, nie maiąc obrony od ludźi, udał ſię do Maryi, uczynił ślub do obrazu Matki Boſkiey, aż zaraz dobrowolnie dwòch ſię przyznało záboycow. (*Ex An: Cæl: fol:* 37.) Niewinnie ćierpiąc, zniewinnośćią twoią uday ſię do Maryi, ona ćię obroni

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Jakuba większego, ktòry náypierſzy z Apoſtołow odebrał koronę męczeńſką, śćięty zá Chryſtuſa; ten Swięty Apoſtoł Karolowi Wielkiemu umieraiącemu ſię pokazał, y poćieſzył. Wielki to honor położyć życie zá Chryſtuſa; Teraz nie zábijaią ná ćiele, maſz jednak co ćierpieć, zá co nie minie korona.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Jeſt wiele Katolikow, więcey jednak niedowiarkow, ledwie czwarta część świata jeſt prawowiernych Katolikow. Gdy Chryſtus nauczał uwierzyło wiele: *Multi crediderunt in eum! Joan: c.*10. Wielu uwierzyło. Więcey jednak zoſtało niewiernych Zydow. Dźiękuy Bogu twojemu, że ćię powołał do wiary bez żadnych twoich záſług, ále z nieſkończonego miłośierdźia ſwego. *Hi-*

Historya.

Jeden Młodźian uczynił ślub wstąpić do Zákonu, y Opatowi Klasztoru S. Wincentego dał słowo wstąpić do Zákonu; ále niedotrzymał wiary. Gdy odkładał wstąpienie do Zákonu, wpadł wćiężką chorobę, spowiadał się tylko nieskutecznie, umarł w krotce, po kilku dni pokazał się Opatowi S. Wincentego Klasztoru, oznaymuiąc, że ná wieki jest potępiony, dla niedotrzymaney wiary w wypełnieniu ślubu. (*Petrus Dam:* 8.) Nie ma ten zupełney wiary, ktôry obiecawszy co Bogu, nie wypełnia.

2. *Uwaga.* Marya Panna przy śmierći do Klientow swoich, szatanow nieprzypuszcza, zdanie Effrema: *Maria in extremo vitæ articulo miseram animam conservans, tenebrosos, atq; horrendos pessimorum dæmonum aspectus ab ea procul repellit.* Marya Panna przy śmierći nędzną duszę strzeże od widokow brzydkich szatanow.

Historya.

Swięta Teoktysta Panna znalazszy Kośćioł Matki Boskiey w skale wykowany, mieszkała w nim lat 35. korzonkami żyiąc, wodę pijąc. (*Barry.*) Jeżeli nie możesz co dźień, to przynáymniey co święto odwiedź Kośćioł, lub ołtarz Matki Boskiey.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Anny, ktôra długo będąc niepłodną, w ćierpliwośći doczekała się pożądaney Côrki MARYI Matki JEZUSA.

ZUSA. Anna tłumaczy się łaſką; Proś tey Swiętey Patronki finalney łaſki, ábyś ná wieki żył z Jezuſem, Maryą, y Anną Swiętą.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Zyćie ludzkie pełne jeſt mizeryi, śćiſkaią mrozy, dopiekaią upały, turbuią lada robaczki, trapią choroby, paroxyzmy. To nieſzczęśćie jeſt poſpolite wſzyſtkim ludźiom; kochał Pan JEZUS Łazarza Ewangelicznego, jednakże dopuśćił ſkoſztować choroby y śmierći: *Domine! ecce quem amas infirmatur? Joan: cap:* 11. Oto Panie! ktòrego kochaſz choruje. Uważ, że poſpolićie Bòg Kochankow ſwoich ná tym świećie probuje, doświadcza rożnemi chorobami y wizytami.

Hiſtorya.

Służył Młodźian Starcowi choremu, który wſzyſtek był w ranach, y fetor z niego wychodźił, miał tentacyą taką, żeby chorego porzućił, á ſam ućiekł, on zá łaſką Boſką zwyćiężył tę pokuſę, nie tylko nie ućiekał, ále rany jego ſsał, wyćiągaiąc ropę, przez jego heroiczną cnotę uzdrowił Bòg Starca. (*Ex libr: DD. PP. n.* 12.) Służ wiernie chorym, pamiętay, że y ſam przyidźieſz do tey mizeryi.

2. *Uwaga.* Czarći ućiekaią od Klientow Maryi: *Ad ipſius Virginis nutum illi pavidi procul diffugiunt, volentes potius pœnas ſuas & miſerias ſibi multiplicari, quam ejuſdem Virginis potentiã ſuper ſe totaliter Dominari.* Raczey obieraią czarći męki piekielne, niżeli

pod

pod władzą zostać Maryi Panny. *S.Birgitta.*
Historya.
Marya Panna pokazawszy się Panormesowi paraliżem ruszonemu, pasem srebrnym go opasała, y uzdrowiła. (*Ex An:Cæl:*) Potrzebuią ściśnienia twoje rospaiane biodra; proś Maryi Pan: áby ćię opasała cnotą wstrzemięźliwośći.
3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Pantaleona, ktòry własnego Oyca nawròćił do wiary, po długich mękach śćięty odebrał koronę. Ten Swięty Oyca przykładnym żyćiem pozyskał Bogu; ty niechwalebnemi obyczajami sobie powierzonych gubisz, zábijasz, przez zgorszenie.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Nie każdy który choruje umiera, drudzy Swięci przez całe życie nieznacznie chorowali, ćierpiąc różne defekta y wnętrzne boleśći. Tak powiedźiał o chorobie Łazarza Chrystus Pan: *Infirmitas hæc non est ad mortem. Joan: c. 11.* Ta choroba nie jest śmiertelna. Uważ, że bez czasu od Boga náznaczonego żaden nie umrze, choć czasem y ćiężkie nam się zdaią choroby.
Historya.
Zołnierz pewny śmiertelnie chorował, gdy już nie mal konał, przyszedł pewny Opat, kazał żeby ślub uczynić wstąpić do Zákonu; Posłuchał rady jego, uczynił ślub, y zaraz poczeła śię twarz mienić, wkròtce ozdrowiał. (*Sesarius lib: 1. c. 55.*) Gdy Bòg ćię odwie-
dźi

dźi jáką choroba, wſpomniy czy nie potrzebuje od ćiebie poprawy obyczajow, doſkonalſzego żyćia.

2. *Uwaga*. Gdyby Marya Panna zá nas śię nie modliła, dawnoby po nas było: *Te Domina tacente nullus orabit, nullus adjuvabit, te autem orante, omnes orabunt & omnes adjuvabunt*. Gdy będźieſz milczała o Panno, będą wſzyſcy milczeć, gdy będźieſz śię modliła, będą wſzyſcy zá námi śię modlić, wſzyſcy nám dopomagać.

Hiſtorya.

Swięta Birgita oſobliwſza Kultorka Maryi Panny, ktòrą Nayświętſza Panna nauczała y koronowała, dźiwne tájemnice opowiadała. (*in vita ejus.*) Bądź wiernym kultorem Maryi Panny, doznaſz podobnych łaſk.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Samſona Biſkupa, z ktòrego uſt pod czas Mſzy widźiany był ogień wychodzący; tenże widźiał Aniołow ſobie ſłużących. Gdy idźieſz do kommunij, ſtaray śię zapalić ſerce ogniem miłośći Boſkiey, przyozdobić Anielſką czyſtośćią.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga*. Cokolwiek Bòg czyni ze wnętrznie, wſzyſtko to czyni dla pokazania większey chwały ſwojey; dopuſzcza rożne choroby, przypadki, żeby barźiey śię wydawały ludźiom attrybuta Boſkie; jáko to: Mądrość, ſprawiedliwość, dobroć, miłośierdźie. Dopuśćił Bòg chorować y umierać Łazarzowi, dla

pokazania cudowney mocy swojey wskrzeszaiąc: *Ut glorificetur Filius DEI per eum. Joan: c. 11.* Ażeby wysławiony był Syn Boski, przez chorobę y śmierć Łazarza. Zawstydź się który jesteś przećiwny woli Boskiey, y nieprzyimujesz nawiedzenia Jego.

Historya.

Opat Symeon, gdy mu powiedźiano, że do niego przychodźi Sędźia jakiś z asystencyą oddać wizytę, Symeon chcąc uyść tey czći, wźioł chleb y syr, śiadszy w progu pocżoł jeść, obaczywszy go jedzącego, wzgardźili y odeszli nazad. (*Ex libr: DD. PP.*) Uważ jak Swięci chronili się prożney chwały, Bogu samemu przyznawali chwałę.

2. *Uwaga.* Jeżeli MARYA kogo broni, całe Niebo broni; przyznaje Swięty Anzelm: *Si Maria extendit manum Angeli omnes Cherubim & Seraphim, cum Maria brachia extendunt, intercedunt & auxiliantur.* Gdy Marya rękę wyćiąga ná protekcyą, wszyscy Aniołowie, Herubinowie, Serafinowie skrzydła wyćiągaią ná pomoc.

Historya.

Gdy Maurowie z wielkim woyskiem ogarneli Hiszpanow w skale pewney, poczeli wzdychać do Maryi o ratunek; záraz cud się stał, kule wypuszczone názad poczeły się wracać ná Maurow, y ich zábijać, y tak Hiszpanowie odnieśli wiktoryą. (*Ex An: Cal:*) Ogarneły ćię nieprzyiaćiele, proś o ratunek Maryi P.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Marthy Panny, która przyiowszy JEZUSA do domu swego, będącego ná źiemi w ćiele ludzkim, jeść dla niego gotowała z turbacyą starała się wygodźić Gośćiowi. Gdy kommunikujesz, wielkiego Gośćia przyimujesz Boga, dołoż starania, ábyś godnie przyioł.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Jak miłość światowa jest szkodliwa, tak miłość duchowna w Bogu jest pożyteczna. Syn Boski będąc na źiemi, nie które osoby osobliwszym affektem miłował; tak mówi pismo: *JESUS autem dilegebat Martham & Sororem ejus Mariam, & Lazarum. Joan: c.11.* JEZUS miłował Martę, Maryą y Łazarza. Widząc w przyiaźni żyiących, lekkomyślnie nieposądzay, może być miedzy niemi przyiaźń duchowna.

Histörya.

Była w Brabancyi jedna ozdobna Panna, uwikłana miłośćią niegodźiwą Młodźiana, ta gdy nie mogąc znieść pokus szatanskich, przed dniem miała iść do Młodźiana; otworzy oczy, znayduje JEZUSA stoiącego wszystkiego w ranach krwawych; który rzecze do niey: *Me diligas, qui sum formosus;* mię kachay, który jestem ozdobny. To rzekszy zniknoł, á Panna nápełniona słodkośćią Niebieską, została wolna od pokus. (*Cantiprat:*) Miłuy naypieknieyszego JEZUSA duszo Chrześćiańska.

2. *Uwaga.* Wszystkie kreatury służą Maryi

Pannie, mowi Swięty Bernardin: Sen: *ferm: de Nat: c.* 6. *Tot creaturæ serviunt gloriosæ Virgini Mariæ, quot serviunt Trinitati.* Tyle kreatur służy chwalebney Maryi Pannie, ile Troycy Przenayświętszey.

Historya.

Zá protekcyą Maryi Panny Jakub Krol Arágoński razy 30. otrzymał wiktoryą nád Maurami, modlącemu się pokazała Náyświętsza Panna, y żarliwość zá wiarę chwaliła. (*Ex An: Cæl:*) Zá protekcyą Maryi Panny żyiąc y umieraiąc będźiesz tryumfował nád nieprzyiaćiołami.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Sekundy Męczenniczki, ktora zapalona miłośćią JEZUSA dwunastego roku żyćia, wielkie wytrzymała męki. Zawstydź się ktory lat maiąc 20. 40. nic niechcesz ćierpieć dla miłośći JEZUSA.

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Kto chodźi po nocy, szuka kijowey niemocy; kto trwa w ćiemnośćiach grzechow niedowiarstwa, y ná tym świećie nie ma pokoju, bo ustawiczney zostaje turbacyi, y do wiecznych poydźie po śmierći ćiemnośći. Powiedźiał sam Zbawićiel: *Qui autem ambulaverit in nocte offendit, quia lux non est in eo. Joan: c.* 11. Kto chodźi w nocy zászkodźi, bo nie masz w nim świátła. Uważ jak wiele razy już zgaśiłeś świátło łaski Boskiey, jak wiele razy záfłużyłeś ná wieczną noc ćiemnośći piekielnych.

Hiſtorya.

W Paryżu był uczony człowiek ná imie Filip, ten gdy umierał, przykazał Biſkup, áby śię pokazał dnia 30. ná jakiey jeſt drodze. Pokazuje ſię dnia 30. oznaymuiąc, że jeſt potępiony, zá to, że ćieleśnośćiom ſłużył, y że mądrość ſobie przypiſował, nie Bogu. Pytał czy dawno ja umarłem? odpowiedźiał Biſkup: 30. dźień, záczoł wołać: *Ve*! *ve*! biada! biada nam! już rozumiałem że po ſądnym dniu jeſt tak długo ćierpię, to rzekſzy zniknoł. (*Cantiprat: lib: Apum cap:* 16.) Niechodź w ćiemnośćiach grzechow, jeżeli niechceſz ná wieki zgaſnąć.

2. *Uwaga.* Błogosławieni y potępieni pod władzą zoſtaią Maryi Panny, S. Bernardyna zdanie: *Sive damnati, ſive Beati, quæ omnia ſunt divino imperio ſubjugata, glorioſæ Virgini ſunt ſubjecta.* Swięci y przeklęci, y wſzyſtkie kreatury ſą poddane Maryi Pannie.

Hiſtorya.

Pokazawſzy ſię Marya Panna S. Ignacemu Lojoli, uprośiła dla niego ſerca czyſtego od JEZUSA, y nauczyła examen czynić ſumnienia, y częſto mu ſię pokazywała Marya Panna. (*In vita ejus.*)

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętego Ignacego Lojoli, Fundatora Zákonu *Soc: JESU*, wielkiego miłośnika JEZUSA, y duſz ludzkich, ktory po długich pracach życie zákończył, temi ſłowy: JEZUS, JEZUS, JEZUS. Noś y

ty w ſercu y w uſtach to nayſłodſze Imie JE-
ZUS, opowiaday drugim, záchęcay wſzyſtkich
do miłośći JEZUSA.

AUGUSTUS
SIERPIEN
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Smierć ludźi ſprawiedliwych, jeſt to niby ſen jáki; jak bowiem po pracach jeſt miły pożądany ſen, tak Swiętym jeſt pożądana śmierć, po pracach y mizeryach doczeſnego żyćia. Przyznał to Pan JEZUS o śmierći ſprawiedliwego Łazarza: *Lazarus amicus noſter dormit? Joan: cap:* 11. Łazarz przyiaćiel naſz śpi. Uważ jaka będźie twoja śmierć, ktory teraz uśpiony jeſteś śmiertelnym letargiem grzechow?

Hiſtorya.

Gdy jeden wyklęty był ſchowany w Kośćiele, po kilka dni otworzyli grob y znaleźli ſtraſznemi robakami otoczone ćiało, ropucha brzydka ná twarzy śiedźiała. Widząc to Syn jego porzućił świat, y bogactwa, poſzedſzy do Rzymu, uczynił śię proſtakiem węgle przedawał, oczym tylko jeden Spowiednik wiedźiał, że był tak zácnego urodzenia. Gdy umarł, po całym mieśćie w Rzymie dzwony ſame poczeły dzwonić. (*Nicolaus Diſ: leſpul:*) Umieray światu y prożnośćiom jego, á tak ſzczęśliwie zaśnieſz w Bogu.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Z supplika upada do nog Maryi Panny S. Bernard: *Amplectemur Mariæ vestigia, Fratres mei, & devotissima supplicatione beatis illius pedibus provolvamur.* Sciskaymy stopy Maryi Braćia naymilsi, y znayniższą suppliką do nog Jey błogosławionych upadaymy.

Historya.

Gdy Błogosławiony Arnoldus Arcy-biskup modlił się zá Oyczyznę, áby Bog Oyczyznę strzegł od nieprzyiaćioł; Widźiana była Marya Panna z Nieba zstępuiąca ná poskromienie nieprzyiaćioł, y oraz ogniste pioruny rzucała ná woyska nieprzyiaćielskie. (*Ex An: Cal: fol:* 61.) Abyś w batalij świata tego nie zginoł, czyń pokorną supplikę do Maryi:

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Euzebiego Biskupa, ktory czystośći swojey strożow miał Aniołow SS. jemu Kośćioł sam się otworzył, wiele ućierpiał od Heretykow. W pokusach czyń rekurs do Anioła stroża, on jest twym opiekunem, protektorem; Nie ustępuy złośliwym Heretykom, broń prawdę wiary świętey, odwiedzay często Kośćioł, áby ći się brama otworzyła gornego Syonu.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Spi człowiek ná obie uszy bez excytarza wnętrznego, bez oświecenia uprzedzaiącey łaski Ducha Swiętego. Znakiem snu śmiertelnego duszy nászey, była śmierć Łazarza, ktorego JEZUS obudźił, mocą swoią

wskrześił: *Vado ut à somno excitem eum. Joan: c.* 11. Idę abym ze snu obudźił go. Uważ czy raz ćię łaska Zbawićiela obudźiła z letargu grzechowego, á ty znowu zasypiasz gardząc instynktami wnętrznemi.

Historya.

Był pewny Kanonik uczony w Kolonij uwikłany próżnośćiami świata, temu S. Bernard przez sen śię pokazawszy włożył habit swóy, y dał laskę, ále on niechćiał przyiąć habitu, y ocknąwszy śię odrzucał te myśli, żeby miał zostać Zákonnikiem; názajutrz pod czas obiadu pobłogosławiwszy, podał rybę Bernard owemu Kanonikowi ná imie Alexandrowi, ledwie co zjadł, płakać począł, żałuiąc zá pierwsze lekkomyślnośći, y został zaraz Zákonnikiem Klarawaleńskim. (*Ex Chron: Cist: c.* 32.) Uważ jak dźiwnemi sposobami Bóg grzesznikow budźi do dobrego, bądź powolny budzącemu Bogu.

2. *Uwaga.* Nie każe nam odchodźić od Tronu łaskawośći Maryi Panny, bez Maćierzyńskiey benedykcyi Swięty Bernard: *Teneamus eam, nec dimittamus, donec benedixerit nobis. potens est enim.* Trzymaymy Maryą Pannę serdecznemi affektami, y nie odchodźmy od niey, aż nas pobłogosławi, mocna jest álbowiem.

Historya.

Baptista Gaustius Biskup Massyliyski, miedzy inszemi szanowania sposobami Matki Bo-

ſkiey, y ten miał: náuczał álbowiem áby Rodźice dźiatki ſwoje przykładem S. Joachima y Anny, ofiarowali Bogu y Maryi, jáko ona była ofiarowana Bogu. (*In vita ejus.*) Ofiaruy y ty Bogu y Maryi tobie powierzonych, ofiaruy własna duſzę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Stefana Papieża, ktory náukami, kazaniami, y przykładnym życiem jaśniał. Uważ jeżeliś kogo pozyſkał Bogu mową twoią, jeżeliś kogo zbudował chwalebna konwerſacyą, podobno więcey pozyſkałeś duſz piekłu bezecnemi dyſzkurſami. Czyń poprawę, ábyś ná potym chwalebniey konwerſował.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Sen czaſem bywa znakiem zdrowia, czaſem znakiem náſtępuiącey choroby. Także uſpokojenie, álbo beſpieczeńſtwo człowieka wewnątrz; czaſem jeſt znakiem wnętrzney łaſki Boſkiey, czaſem naſtępuiącey woyny y przećiwnośći. Dla tego Uczniowie mówili o Łazarzu: *Domine ſi dormit ſalvus erit. Joan: c.11.* Pánie! jeżeli śpi, będźie zdrów. Uważ, czy nie jeſt duſza twoja uśpiona ſnem Luterſkiey prezumpcyi, bezbożnego beśpieczeńſtwa; ocknij śię ná głos budzącego Boga, ábyś nie zaſnoł wiecznie.

Hiſtorya.

W źiemi Niemieckiey był jeden żołnierz zátopiony w światowych marnośćiach, gdy umarł, widźiała żona potępionego, z krępowa-

nego,

nego, y ná żelazney á rośpaloney kraćie położonego; z ktòrego widzenia przez całe żyćie swoje była zátrwożona y smutna. (*Cantipr: lib:* 1. *c.* 49.) Zebyś nieprzyszedł ná to mieysce, y ná to ogniste łoże pożeraiącego ognia niepozwalay ćielsku twemu teraz roskoszowáć

2. *Uwaga.* Marya Panna náywiększe ma staranie o Kośćiele Katolickim; *Te solum o MARIA pro Sancta Ecclesia sollicitam prae omnibus Sanctis scimus, quae impetras inducias transgressoribus, ut renuntient suis erroribus.* *S. August: tom:* 10. *serm:* 83. Ty sama o Marya masz naywiększe staranie Kośćioła Swiętego, ktòra grzesznikom u Syna znayduiesz odpuszczenie, oddalasz karanie.

Historya.

Gdy wielka powodź pewny dom ogarnęła, wszyscy toneli; jeden tonąc zawołał do Maryi, y zaraz cudownie był wyratowany od oczywistey śmierći. (*Ex Anno Cel: fol:* 68.) Tonie świat cały, toną kròlestwa, miasta, domy w głębokośći grzechow, jeżeli niechcesz utonąć, westchniy do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka jest znaleźienia ćiała S. Stefana, do ktòrego gdy przyszła ślepa niewiasta zaraz przeyrzała. Uważ jako Bòg ma staranie o Swiętych swoich, że y jedna kość, jeden włos nie może zginąć bez opatrzności y wiadomośći Boskiey; odday się z dobrą nádźieią do opieki y opatrznośći Boskiey.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Nic niemaſz ſtraſznieyſzego jako śmierć, y nic pewnieyſzego nád to, że wſzyſcy muśiemy przyiść ná ten ſtraſzny termin. Pan JEZUS wiedząc o śmierći Łazarza, nie mówił zaraz o zeyśćiu jego Uczniom, znać żeby znagłá nię zatrwożył, ále pomału wyiawił: *Tunc ergo eis JESUS dixit manifeſtè: Lazarus mortuus eſt. Joan: c. 11.* Rzekł JEZUS jawnie: Łazarz umarł. Uważ o ſobie, w Niebie czy nie dzwonią *de requiem*, czy nie mówią, ten Katolik umarł wieczną śmierćią, grzeſząc śmiertelnie.

Hiſtorya.

Swięty Euzebi chory będąc przyiął wſzyſtkie Sakramenta, potym przez trzy dni leżał bez mówy, przed śmierćią poczoł ſtraſznie wołać; oczy wywracać, ſtraſzną twarz pokazywać, gdy Braćia pytali: co ſię z nim dźieje? odpowiedźiał: czy nie widźićie, że ogarnęły mie pułki ſzatanow chcą pożrzeć duſzę moję; po krótkim czaśie przeſtał wołać, S. Hieronim ukazawſzy ſię odpędźił ſzatanow. (*Ex vita S. Hieron:*) Jeżeli Swiętych przy śmierći tak ſtrach trapi, co będźie z nami grzeſznemi

2. *Uwaga.* Dał Bóg nam zá Patronkę MARYĄ Pannę, mówi Swięty Anton: *part: 4. cap: 14. Pijſsimus Deus prævidit nobis de advocata, quæ tota mitis & ſwavis eſt.* Naydobrotliwſzy Bóg, dał nam zá Patronkę Maryą Pannę, która cała jeſt przyiemna y wdźięczna.

Hiſto-

Hiftorya.

W Zamośćiu mieśćie fługa JJ. WW. Zamoyfkich wpadł w ftudnią y utonoł, Pan wiedząc o złym żyćiu jego, kazał go pogrześć ná mieyfcu nie poświęconym. W nocy przychodźi umarły fługa do Pana, y prośi żeby był pogrzebiony ná mieyfcu świętym; pyta Pan ná jakiey drodze jefteś? odpowie ná zbawienney, álbowiem będąc fodalifem náuczyłem fię aktu fkruchy, y tak zá łafką MARYI Panny, tonąc uczyniłẽ akt fkruchy, iż od żalu ferce fię rofpukło. Potym pogrzebiono ná mieyfcu świętym, y ferce znaleźiono rofpukłe. (*Ex libr: Cul: B. V.*)

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Dominika Promotora pierwfzego Rożańca Swiętego, ktory co noc trzy razy fię biczował, jeden raz zá fwoje zbawienie, drugi raz zá grzefznikow, trzeci raz zá dufze w czyfcu będące. Nie pielęguy y ty ćiélfka twego, okładay częfto dyfcyplinami.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Gdy człowiek fprawiedliwy umiera, razem jeft wefele y fmutek. Mufzą fię fmucić, że utracaią pożądanego kompana; y oraz mufzą fię wefelić, że przed Bogiem nowego mieć będą Patrona, nowych łafk będą doznawać. Tak Pan JEZUS mowił o śmierći fprawiedliwego Łazarza: *Lazarus mortuus eft & gaudeo propter vos ut credatis. Joan: 11.* Umarł Łazarz, ále fię ćiefzę dla was ábyśćie wierzyli.

Hi-

Historya.

Gdy w Konwećie naſzym S. Marka w Krakowie, wyſokich cnot Mąż B. Michał Giedroyć umarł, Braći płaczu y weſołośći nábawił, płakali utraćiwſzy miłego komprofeſsa; ćieſzyli śię gdy Bòg cuda zjawił: grob cudownie śię zjawił w murze, o którym żaden niewiedźiał, y niewiedźieli kto zbudował, gdźie teraz jego godne obſerwy relikwie ſą złożone, y cudow co raz doznaią ludźie, o ktòrych jeſt dawno kśięga wydana. (*Ex vita ejus.*) Zyi tak, ábyś umieraiąc zá łaſką Boſką, záśmućił piekło, uweſelił ludźi y Niebo.

2. *Uwaga.* Nic w ſobie nie ma Marya przykrego, mòwi S. Anton: *cap:* 14. *Nihil in ea invenitur aſperum, nunquã de ea verbum proceſſit durum.* Nic nie ma w ſobie nie ludzkiego, nigdy ſrogiego nikomu niepowiedźiała ſłowa.

Historya.

Feſt Maryi Panny Sniežney, ktòry dźiś Kośćioł obchodźi, ma ten poczatek: Jan Rzymianin z żoną niemaiąc potomſtwa, niewiedźieli gdźie obrocić bogactwa, myślili ná chwałę obrocić Boſką. Przez ſen upomniała Marya Panna, áby tam Kośćioł wyſtawili, gdźie znayda śniegiem okrytą źiemię, y tak znaleźli pod czas náywiękſzych upałow okrytą źiemię śniegiem, gdźie Papież Liberiuſz pobłogoſławił, áby tam, według woli ſwojey wyſtawili Kośćioł, Jan y z małżonką ſwoią. (*Ex Brev: Rom:*)

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Mema Biskupa, ktory szatą S. Piotra Apostoła wskrześił Towarzysza swego w drodze. Uważ jáką dźiwne cuda Bog czyni przez relikwie y szaty Swiętych swoich.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga*. Nic niemasz milszego, nic chwalebnieyszego, iáko dla miłośći JEZUSA ćierpieć, y umrzeć. Odezwał się z tym S. Tomasz: *Dixit Thomas: eamus & nos moriamur cum eo. Joan: c. 11.* Poydźiem y my umrzemy z nim. Záwstydź się, ktory nic niechcesz ućierpieć dla miłośći JEZUSA, y dla zbawienia duszy.

Historya.

Pewny Filozof pogański życzył sobie gdyby go spalono, á miedzy gwiazdami policzono; aż gdy trefunkiem padła iskierka ná rękę, y przećiw ogniu, y przećiw słońcu y gwiazdom poczoł bluźnić. (*Bielicki S. J.*) U nas podobne bywaią przypowieśći, wiele deklarujemy dobrego, mało czyniemy, lada słowko lada iskierka przećiwnośći pobudza nás do przekleństwa, do bluźnierstwa.

2. *Uwaga*. Łatwo możemy konjekturowáć obfitość łask MARYI Panny, gdy tak hoynie wylewa łáski ná każdego; zdanie S. Bonawentury: *Quis æstimare valeat, quanta in ipsa Maria fuit inpingvatio gratiarum, cujus gratia inpingvata sunt, tot millia animarum.* Kto może oszacować łáski, ktoremi nápełniona była Marya, ponieważ tyle tyśięcy dusz jest przyozdobionych Jey łaskami.

Historya.

W nocy Bożego Národzenia, gdy Gereon widźiał, że P. JEZUS z ran swoich nátoczył krwi kielich, á nieśmiał przystąpić do kielicha; Rzekła Márya Pánna: Ty niegodnym się czyniſz, á kto może być godnym ták dźiwney táiemnicy. (*Ex An: Cal:*) Przystępuy pokornie do kommunij świętey, dla ſkrupułow nie opuſzczay dobrych uczynkow.

3. *Uwaga.* Dźiś pámiątka S. Chremeſa, ktory Rogeriuſzowi wojuiącemu zá wiarę, poſyłał z laſu zwierzęta ná ſupplement. Uważ ják ſługom Boſkim nierozumne beſtye ſą posłuſzne. Dźiś feſt Przemienienia JEZUSA ná gorze Tabor; Uczyń dźiś y ty odmianę obyczajow, uczyń transfigurácyą do cnoty.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwa godźina, w ktorey do nas JEZUS przychodźi przez łaſkę, gdyby kto był zágrzebiony w głębokośći ſmutku, deſperacyi, łaſkawa przytomność Jezuſa nápełnił go ſłodką radośćią. Siostry Łazarza zmarłego w wielkim zoſtawały ſmutku; prezencya Jezuſa oddáliła tę melancholią: *Venit itaq; JESUS, & invenit in monumento. Joan: c. 11.* Przyſzedł JEZUS y ználazł w grobie. Uważ z jáką ochotą przyimujeſz przychodzącego JEZUSA przez łaſkę do ſerca twego?

Historya.

Gdy Swięta Katarzyna ćierpiałá wielkie pokuſy, bez wnętrzney poćiechy, rozumiała że

ią

ią piekielne ogarnęły męki. Gdy przeszedł czas woyny pokazał się Pan JEZUS: krzyknie Swięta, á gdźieś był Zbáwićielu! gdy mnie źle było? odpowie JEZUS: w sercu twoim byłem, uważałem ćierpliwość twoję. (*Ex vita ejus.*) Niedesperuy w utrápieniu, przyiuźie Poćieszyćiel JEZUS.

2. *Uwaga.* Kocha nás serdecznie MARYA Pánna mówi S. Bonáwentura: *Scio Domina! quia Benignissima es, & amas nos amore invincibili, quos in te & per te Filius tuus & DEUS tuus summa dilectione dilexit.* Wiem że jesteś náydobrotliwsza y kochasz nas wieczną miłośćią, ktòrych przez ćię Syn twòy JEZUS umiłował.

Historya.

Gdy Swięty Grzegorz Papież śpiewał Mszą o Náyświętszey Máryi Pánnie, Aniołowie ná *Dominus vobiscum*, odpowiedźieli: *Et cum spiritu tuo.* (*Ex Ann: Cal: fol:* 74.) Spieway wesoło Bogu y Maryi, będźiesz pomocnikow Aniołow miał.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Alberta, ktòry gdy się rodźił, wielkie światło się ukazało; Ten Swięty chodźił po wodźie sucha nogą. Swiat ten jest burzliwa woda, żebyś nieutonoł, miey ufność w Bogu, miey nádźieię w nieskończoney dobroći Jego, ktòry w sobie dufaiących nieopuszcza.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Wielka nie ludzkość kołacącego

gośćia niepuśćić do śrzodka; częſto ten grzech niewdźięczności popełniaią ludźie, ktòrzy kołacącemu Bogu do ſerca, przez dobre inſtynkta nie dáią wolnego weyśćia. Nie ták postąpiła Marta Swięta, dowiedźiawſzy śię o przyiśćiu Chryſtuſa, wybiegła z domu ſpotykaiąc: *Ut audivit, quia JESUS venit occurrit illi;* Skoro śię dowiedźiała, że JEZUS idźie, wraz wyſzła ſpotykać. *Joan:* 11. Záwſtydź śię ktòry nie tylko nieſpotykaſz, ále ućiekaſz od JEZUSA grzeſzac uſtawicznie.

Hiſtorya.

Kreboniuſz Biſkup wielkiey świątobliwośći y ludzkośći, ten gdy żołnierzow po ludzku przyioł, y Gottom niewydał, donieśli Krolowi Gotckiemu; to tylko że Biſkup przechowywa nieprzyiaćioł jego, kazał przyprowadźić Biſkupa ná teatrum, żeby był rozſzarpany od niedźwiedźi. Gdy wypuśćił niedźwiedźia, niedźwiedź upadł przed nim ná kolana. (*Greg: Dial: lib:* 3. *c.* 11.) Nierozumne beſtye, z ludźmi po ludzku poſtępuią.

2. *Uwaga.* Nikt nieźliczy ják wiele razy Marya Panna gniew Syna ſwego zátrzymuje: *Quis ſcit quoties refrigeras iram judicis, cum juſtitiæ virtus à præſentia Deitatis egreditur.* (*S. Bonavent:*) Kto wie ják wiele razy ubłagałaś gniew Syna ſwego, ktory ſprawiedliwie miał nas karać.

Hiſtorya.

W Neapolu jeden Maur przez lat kilka zá-

palał lampę, przed Obrazem Matki Boſkiey. pokazawſzy ſię Márya P: kazała mu chrzeſt przyiąć, y imie Jozef przyiąć, co on uczynił poradźiwſzy ſię Kapłanow. (*Specul: exemp:*) Uważ, że nie podobaią ſię dobre uczynki Bogu, bez wiary prawdźiwey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Cyriaka, ktory Corkę Krola Perſkiego od ſzatana uwolnił, potym po długich mękach jeſt ścięty. Chroń śię grzechu śmiertelnego; przez grzech álbowiem śmiertelny, ſzatánowi ſię oddajeſz w niewolą.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Kto chce záchować wnętrzny pokoy, trzeba rzadko z domu wychodźić ná publikę, y to dla pożytku duſz ludzkich, czyli z poſłuſzeńſtwa. Tak mowi piſmo o pokutuiącey Magdalenie: *Maria autem domi ſedebat. Joan: cap.* 11. Marya záś w domu śiedźiała. Trzeba czaſem ludźiom ſię pokazać, ále tego czaſu nie oddaway śiebie całego, lecz tylko pożyczay ná krotki czas, ják pſzczołka do ſłodkiego ula, ták śpieſzay do celli, do ſpokoyney rezydencyi ſwojey.

Hiſtorya.

Biſkup pewny wzgardźiwſzy światem, zoſtał Zákonnikiem, poczoł go ſzatan kuśić, czego śiedźiſz tu w celli darmo czas traciſz; powiedźiał tę pokuſę Starſzemu, ktory kazał odpowiadać takim pokuſom: *Nie darmo śiedzę, ale ścian pilnuję celli mojey;* Y tak zawſze zwyciężał

ciężał pokusę. (*Ex libr: DD.PP.*) Piękna y święta zábawa pracować około náwrocenia dusz ludzkich, ále y chwalebny zwyczay choć raz ná rok w celli zámknowszy się odprawić rekollekcye, pomyślić o zbawieniu duszy.

2. *Uwaga.* Skarby miłośierdźia Boskiego w rękach Maryi; twierdźi Bonawentura Swięty: *In manibus tuis sunt thesauri miserationum Domini, & sola electa es, cui gratia tanta conceditur.* W rękach twoich skarby miłośierdźia Boskiego; która sama od Boga jesteś wybrana.

Historya.

Gdy Anatoliusz przed Obrazem MARYI zmyślonym nábożeństwem się modlił, Marya Panna twarz swoje odwróćiła. (*Ex Ān: Cǣl:*) Możesz ludźi oszukać, zmyśloną hypokryzyą, lecz nieoszukasz Boga, nieoszukasz Swiętych Jego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Sekundiana, który przez duchowną rozmowę, S. Marcelliana náwróćił do Chrystusa. Twemi mowami y dyszkursami, nie tylko nienawracasz, Lutrow, Kalwinow, Zydow, ále po karczmach barźiey gorszysz, gdy sam niewiesz co gadasz.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Niepodobna żeby kto mógł zginąć wprzytomnośći JEZUSA: Dla tego Marta utyskowała: *Domine! si fuisses hic Frater meus non fuisset mortuus. Joan: c. 11.* Panie! gdybyś był, Brat móy nie umarłby. Uważ ják często wprzytomnośći JEZUSA, przy kom-

munij umieraſz,gdy w grzechu śmiertelnym, álbo bez żalu y rachunku ſumnienia przyſtępujeſz do Náyświętſzego Sákramentu.

Hiſtorya.

Kapłan jeden z poduſzczenia ſzatańſkiego wpadſzy w grzech nieczyſtośći, gdy bez ſpowiedźi Mſzą miał ná Boże Narodzenie, po konſekracyi hoſtyi przylećiawſzy biała gołębica, wypiła krew z kielicha, y hoſtyą wźieła z ołtarza; gdy ták przez wſzyſtkie trzy Mſze ſię dźiało, ſkruſzony poſzedł do Opata z płaczem ſię wyſpowiadał; Opat probuiąc jego náwrócenia, ſuſpendował abſolucyą, y kazał celebrować Mſzą, pod czas Mſzy, taż gołębica przynioſła trzy hoſtye, y likwor Sakramentalny oddała do kielicha; ktory potym śćiśleyſze prowadźił życie. (*Cæſ: libr:* 2.) Gdy ty połykaſz kommunikant w grzechu śmiertelnym, nie pomaga ći to do zbawienia, ále do większego potępienia.

2. *Uwaga.* W każdym nieſzczęśćiu pewna jeſt pomoc Máryi Panny, mówi S. Piotr Dam: *In omni periculo potes ſalutem obtinere ab ipſa Virgine glorioſa.* W każdym przypadku możeſz zbawienną pomoc mieć od MARYI.

Hiſtorya.

W Hiſzpanij w Roku 1526. gdy Maurow przymuſzono dekretem do chrztu; niektòrzy z dobrą intencyą chrzćili ſię, niektòrzy zmyślonym nábożeńſtwem. Co gdy ſię dźiało, Obraz Maryi Pa. ny płakał, y łzy w drogie ſię

obra-

obracały perły. (*Kwiatkiewicz*) Niezmyślonā modeftyą, ále fzczerym nábożeńftwem fłuż Máryi Pannie.

3. *Uwaga*. Dźiś Feft S. Wawrzynca, ktòry rozdawfzy fkarby ubogim, ná kratach był pieczony. Według Grzegorza Turoneńfkiego; ma ten Swięty od Boga przywiley, że co Piątek do czyfca przychodźi, y jednę dufzę do Nieba wyprowadza. Proś żeby ten Swięty Patron, dufzę twoię od piekielnych ratował upałow intercefsyą fwoią.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga*. Wie Pan Bog czego nám potrzeba, jednak oczekiwa ábyśmy go prośili; modlitwa álbowiem jeft to niby poseł do tronu Bofkiego. Pokazał to fam Zbawićiel, gdy w żyćiu śmiertelnym będąc, częfto fię modlił, y zawfze fkuteczna była modlitwa Jego: *Scio quia quæcunq; popofceris à DEO, dabit Tibi DEUS. Joan: 11.* Wiem o co tylko będźiefz prośił Boga, da tobie. Uważ jak rzadko, y niedbale fię modlifz, pofyłafz tego Nuncyufza modlitwę, do Majeftatu Bofkiego.

Hiftorya.

Swięty Apolloniufz gdy ná Wielkanoc nie miał czym karmić Zàkonnikow; udali fię do Boga przez modlitwę, ledwie co zákończyli modlitwę, ftaneli przed Klafztorem podrożni ludźie, ofiaruiąc zá wikt Zákonnikom, rożne przyfmaki, ktòrych ftało aż do Zielonych Swiątek. Pewnie muśieli to być Aniołowie.

(*Ex vita S. Apollonij.*) W potrzebach twoich, czyń rekurs do Boga przez modlitwę.

2. *Uwaga.* Marya Panna z natury jest łaskawa y miłośierna. mówi S. Tomasz *de Aqu. c. 1. Maria naturaliter clemens & misericors est.* MARYA Panna náturalnie jest łaskawa y miłośierna.

Historya.

Gdy jedna Kartuzyanka była ćiężkiemi chorobami odwiedzona, y oraz paraliżem ruszona; nie maiąc pomocy od ludźi, udała się do Maryi Panny, y záraz była cudownie uzdrowiona. (*Ex An: Cæl.*) Jesteś ják paraliżem ruszony, grzechem śmiertelnym zárážony, uday się do Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Tiburcyusza, który chodząc po rospalonych węglach, mówił: że węgle zárzyste zdaią się być kwiatami. Gdy ćierpliwie będźiesz ćierpiał wszystkie przećiwnośći dla Boga, w słodkie się zámienią kwiaty. Dźiś u Cysterśow fest, Ciernięm koronowania JEZUSA; ofiaruy boleśći głowy, y insze dolegliwośći JEZUSOWI Królowi boleśći.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Zyto ná źimę gospodarze záśiewaią y w źiemię wrzucaią, ná wiosnę źieloność pokazuje się, á tak owoc przynośi. Ciało násze teraz w proch się obraca, odżyie jednák ná wiosnę szczęśliwey y niezwiędłey wiecznośći. Ta jest wszystka nádźieja nászych mortyfikacyi

cyi y ćierpliwośći. Tak ćieſzył Pán JEZUS Martę żałośną: *Reſurget Frater tuus*; zmartwychwſtanie Brat twóy. *Joan*: 11. Po śmierci tobie miłych nie deſperuy zbytecznie, pamiętay że odżyią, y ty z nimi żyć będźieſz ná wieki w Niebie, z miłośierdźia Boſkiego.

Hiſtorya.

W Polſzcze pokazał Bóg cud ná utwierdzenie zmartwychwſtania, gdy Bolesław Król chćiał odebrać wioſkę pewną kupioną od Piotrowina, Stanisław Swięty, Biſkup Krakowſki, gdy nie miał świadkow że prawdźiwie kupił onę dla Kośćioła Krakowſkiego, od lat trzech umarłego wſkrześił Piotrowina, y ná świadectwo poſtawił Królowi. (*Ex vita S. Stanisl.*) Jeżeli Bóg Swiętym táką moc daje, czegoż nie dokaże ſam Bóg, który z niczego wſzyſtko ſtworzył.

2. *Uwaga*. Pożądane jeſt miłośierdźie Maryi Pánny oſobliwie czaſu utrapienia zdanie S. Tomaſza z Akw: *Specioſa eſt miſericordia ejus, in tempore tribulationis, ſicut pluviæ terræ ſiccitatis*. Zbawienne y pożyteczne jeſt miłośierdźie Maryi, jak deſzcz wyſuſzoney źiemi.

Hiſtorya.

Gdy Swięta Klara umierała, pokazała ſię Marya Panna z pułkami Panien, ozdobnemi ubiorami, y jaſnemi uſtrojonych; łożko jey drogim płaſzczem nákrywaiąc. (*Ex vita ejus.*) Uday ſię pod opiekę Máryi Panny, ábyś żyiąc

iąc y umieraiąc był pod płaszczem miłośierdźia MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Klary, ktòra się modliła zá miasto oblężone, y usłyszała od Chrystusa głos: *Ego vos semper custodiam.* Ja was záwsze będę strzegł. Nie trać nádźiei w Bogu czasu utrapienia, ma Bòg staranie, bez ktòrego wiadomośći włos z głowy niespadnie.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Umrzeć w Bogu y w łasce Jego, jest záczać wieczne żyćie; mòwi o sobie Zbawićiel: *Ego sum resurrectio & vita. Joan:* 11. Ja jestem zmartwychwstaniem y żyćiem. Uważ jeżeliś umarł świátu, á żyiesz Bogu; ach! czy nie żyie w tobie świátowa miłość, czy nie mieszka własna wola?

Historya.

Swięty Hermenegildus Kròlewic, gdy nie chćiał żyć według náuki Arianow, Oyćiec jego własny kazał go wtrącić do więźienia, gdźie go Niebieska światłość ogarneła. Posłał Oyćiec Biskupa Arianina, áby z ręki jego przyioł kommunią, gdy nie chćiał przyiąć brzydząc się herezyą ich, kazał Oyćiec śćiąc, przestał żyć docześnie, záczoł wieczne żyćie w Chrystuśie. (*Gregor: in Dial: c.* 31. *lib:* 3.) Nie boy się tych tyranow, ktòrzy doczesne żyćie mogą tylko odebrać, boy się tego, ktòry docześnie y wiecznie może zábić sprawiedliwym sądow swoich dekretem.

3. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Nie dźiw że Marya Panna ma ſtaranie o nas grzeſznych, bo Zbawićiela nośiła, ktory dla grzeſznikow przyſzedł ná świat; zdanie S. Tomaſza z Akwinu: *Nec mirum, ſi de peccatoribus ſollicita eſt, cum pro illorum ſalute eum concepit, qui non venit vocare juſtos, ſed peccatores ad pænitentiam.* Nie dźiw, że MARYA Panna ma ſtaranie o grzeſznikach, gdy tego poczęła, ktory przyſzedł grzeſznikow wzywać do pokuty.

Hiſtorya.

Swięty Albert Kultor Maryi Panny dwa razy zmowiwſzy Zdrowaś Marya, z tym ſię pożegnał światem, ktorego Aniołowie wdźięcznie śpiewaiąc zánieśli do Nieba duſzę. (*Ex vita ejus*) Zyiąc miey w uśćiech y w ſercu ſłodkie Imie Máryi, ábyś umieraiac mogł zákończyć żyćie temi Imionami: JEZUS, MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Redegundy Mniſzki, ktora trzy kateny álbo łancużki nośiła ná ćiele ſwoim; Pan JEZUS jawnie ſię jey pokazał ćieſząc. Krępuy ćiało twoje temi katenami; to jeſt: wſtrzemieźliwośćią, mortyfikacyą, y czuynośćią, bo jeżeli według ćiała żyć będźieſz, ná wieki, nieoglądaſz Chryſtuſa.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Smierć ſprawiedliwego człowieka jeſt konkluzya wſzelkich bied, jeſt tranſlacya do żywota wiecznego; mowi Zbawićiel: *Qui credit in me etiamſi mortuus fuerit vivet. Joan:* 11. Kto wierzy we mnie choćby umarł

żyć

żyć będźie. Powiesz podobno: já wierzę wszystko, jeżeli wierzysz wszystko co Chrystus przykazał; czemu nic niechcesz czynić dobrego? chcesz żeby ćię po luterfku wiara bez dobrych uczynkow zbawiła.

Historya.

Opatowi Moyżeszowi powiedźiano, że przychodzą nieprzyiaćiele ná zábićie, odpowiedźiał Opat: Ja dawno czekam tego dnia, ábym mògł zá Chrystusa umrzeć. Przyszli nieprzyiaćiele zábili Moyżesza, y pięć Braći, szosty był się schował od nieprzyiaćioł, ále gdy obaczył korony męczeńskie z Nieba przysłane, y on się ofiarował ná śmierć. (*Ex lib: D.P.*) Wielkie to szczęśćie żywot położyć przykładem Dawcy żywota JEZUSA.

2. *Uwaga.* Hugo Kardynał tłumacząc òw text: znalazłeś łaskę u Boga tak mòwi: *Invenisti gratiam apud DEUM, quam nemo ante potuit invenire.* Znalazłaś łaskę u Boga, jakiey żaden nie mogł znaleść przed tobą.

Historya.

We Flandryi był pobożny Malarz, ktòry diabła barzo wszpetney postaci malował; pokazał się mu diabeł przez sen, nápominaiąc, áby go ták szpetnie niemalował. Malarz ná to nieuważaiąc, záczoł obraz malować Maryi Pánny, á pod nogami iey szatana w brzydkiey postaći; nie mogąc bies znieść tey obelgi, uczynił szturm, y Malarza z wysoka zepchnoł, ktòry uchwyćił się zá Obraz Matki Bo-

skiey,

ſkiey, y ták cudownie uwolniony był od oczywiſtey śmierći. (*Vinc: Bel: lib:* 7.) Przyſługuy śię jakiemi możeſz ſpoſobami MARYI Pánnie, á gardź hardośćią ſzatana, nieprzeſtaway ná jego pokuſach.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Staniſława Koſtki S. J. ktòrego w żywoćie noſząc Matka, widźiała ná pierśiach ſwoich jaſnemi literami nápiſane Imie JEZUS; w chorobie mu Aniołowie kommunią dawali, wiele ućierpiał prześladowania od Brata Pawła, y od Oyca. Bądź nábożny do Náyświętſzego Sakramentu, ćierp weſoło domowe utrapienia.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Lubo duſza jeſt nieśmiertelna, jednak gdy kto umiera w grzechu śmiertelnym, bez wiary, bez żalu y ſpowiedźi, mówiemy że umiera wieczną śmierćią taka duſza, to jeſt: umiera Niebu, umiera ſzczęśliwey wiecznośći, umiera Bogu y Swiętym. Prawowierni, ktòrzy umieraią w łaſce Zbawićiela, idą ná lepſzy żywot: *Qui credit in me, non morietur in æternum. Joan: c.* 11. Kto wierzy we mnie, nie umrze ná wieki.

Hiſtorya.

Piſze Euzebiuſz *libr:* 8. *cap:* 6. zá czaſow Dyoklecyaná, tak ludźie śię garneli do męczeńſtwa, że niemogli śię w więźieniach mieśćić Katolicy, ktòrych nie mieli już gdźie wſadzać, álbowiem jeden drugiego do męczeńſtwa uprzedzali. Uważ, że ci Swięci Męczennicy

nicy mieli żywą wiarę, ktòrzy po krótkich mękach, czekali żywota wiecznego. Ci bać śię powinni śmierći, ktòrzy umarfzy nieſpodźiewaią ſię żyć z Bogiem ná wieki; nam záś Katolikom trzeba oczekiwać tych pożądanych przenośin do ſzczęśliwey wieczności.

2. *Uwaga.* Co Ewa utraćiła Marya Panna nam znalazła: *Quod Heva amiſerat, inveniſti apud DEUM, qui eſt locus gratiarum. Hugo Card:* Co Ewa utraćiła, znalazłaś czego ſzukałaś u Boga, od ktòrego wſzelkie łaſki pochodzą.

Hiſtorya.

Swiętemu Bernardowi oſobliwſzemu Kultorowi ſwemu Marya Panna pokazawſzy ſię z Swiętym Michałem Archaniołem, kazała żeby Kośćioł budował pod jey Imieniem. (*In vita ejus.*) Nie tak ſię pieśći Marya Panna materyalnym Kośćiołem, jáko barźiey ſercem kontentuje ſię czyſtym; więc poświęć dźiś Imieniowi Maryi Panny ſerce.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Wniebowźięćia Maryi Panny, ktòrey po trzech dniach zaśnienia, wròćiła ſię Duſza do ćiała, przy Anielſkiey rezonancyi záprowadzona jeſt z ćiałem y z Duſzą do Nieba; ná tym mieyſcu, z ktòrego przenioſła ſię do Nieba, według tradycyi zoſtały ſię ozdobne kwiaty y lilie; zkąd Zielną dźiś nazywamy Maryą Pannę. Wſtępuy y ty do Nieba źielonym niepokalanym ſumnieniem, affektami miłośći JEZUSA y MARYI.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Dwojakie jeſt wyznanie wiary, publiczne y wnętrzne: publiczne jeſt Krzyż Swięty czynić, publicznie mianować Imie JEZUS, y MARYA, bluźniących y przećiw wierze bijacych gromić, wnętrzne wyznanie jeſt w ſercu wſzyſtko co Kośćioł Katolicki podaje do wierzenia wierzyć. Uczyniła publiczną profeſsyą wiary Ewangeliczna Marta: *Tu es Chriſtus Filius DEI vivi. Joan: c.* 11. Ty jeſteś Chryſtus Syn Boga żywego. Niewſtydź ſię żyć po Chrześćiańſku, nábożnie ſię modlić, y Krzyżem Swiętym ſię bronić.

Hiſtorya.

Błogosławiony Fotinus Biſkup pragnoł męczeńſkiey korony, gdy miał 90. lat był wźięty ná ſąd, gdy publicznie Boga wyznawał, pytał ſię Sędźia: kto jeſt prawi Bogiem Chrześćiańſkim? Fotinus odpowiedźiał: gdy będźieſz godny, będźieſz wiedźiał. Y po długich mękach odebrał koronę ćierpliwośći. (*Euſebius lib:* 5. *c.* 2.) Jeżeli nie możeſz ćierpieć rzeczą ſamą, przyimie Bòg dobrą wolą, ofiaruy śiebie Bogu ná wſzyſtkie boleśći.

2. *Uwaga.* Dźiwuje ſię wielkośći łaſk Máryi Swięty Bernard: *Quis ergo miſericordiæ tuæ o Benedicta longitudinem, & latitudinem ſublimitatē, & profunditatē queat inveſtigare.* Kto miłośierdźia twego o Błogosławiona długość, ſzerokość, obſzerność, rozumem poiąć, wyſokośći y głębokośći zgruntować może.

Hiſto-

Hiſtorya.

Swiętemu Staniſławowi Koſtce choremu pokazawſzy ſię Marya Panna, JEZUSA dała w ręce, y kazała wſtąpić do Zákonu *Soc: JESU*, y zdrowie mu przywróćiła. (*ex vita ej9*) Wizyta Maryi Panny záwſze ſkuteczna, záwſze jeſt poćiechą utrapionych.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Rocha, ktorego Anioł wyleczył od ſtraſznego wrzodu, y on ſam wiele Krzyżem świętym leczył, chorym zápowietrzonym ſłużył. Służyć chorym, lubo uprzykrzonym, nie miey ſobie zá konfuzyą; pamiętay że ſam zmierzaſz do tego terminu.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Miły jeſt ſpoczynek Pielgrzymowi powroćiwſzy do domu właſnego; milſze ma uſpokojenie duſza, ktora po biedach y turbacyach świata tego, wraca ſię do śiebie przez milczenie y rekollekcye. Znać Marya Magdalena bawiła ſię rekollekcyami, ktorą ćicho wezwała Martha do JEZUSA: *Vocavit Mariam Sororem ſuam ſilentio. Joan: c. 11.* Wezwała Márya Sioſtrę ſwoią ćicho. Záwſtydź śię, ktory nie tylko w przytomnośći Boga na drugich hałaſujeſz, ale y całe piekło budźiſz, czyli dom w piekło zámieniaſz.

Hiſtorya.

Durandus po śmierći pokazał ſię jednemu Starſzemu Zákonu, oznaymuiąc że w ćiężkich zoſtaje mękach czyſcowych zá język nieſtrzymány;

many; náznaczył Stárszy żeby śiedmiu Bráći przez dni śiedm milczenie záchowali, złamał jeden pokutę náznaczoną; pokazuje się znowu z czyśca umarły, więc drugim sześćiu Bráćiom náznáczył sposob wybawienia onego, ktòrzy gdy wytrzymali milczenie, pokazawszy się wolny podźiękował. (*ex lib: Quad:*) Záchoway milczenie, uydźiesz wielu grzechow

2. *Uwaga.* Łáski Máryi Pánny trwać będą ná wieki: *Longitudo ejus, usq; ad diem novissimum invocantibus eam subvenit universis.* Łaski Jey do dnia ostatniego trwać będą dlá wszystkich wzywaiących Ją.

Historya.

W Hibernij w Klasztorze Cysterskim Zákonnikow 40. zábitych od Heretykow, ná pierwszych niesżporach Wniebowźięćia Maryi Pánny odżyli, y Niesżpor cały odprawiwszy, znowu się wròćili do grobow. (*Ex Act: Cæli fol:* 88.) Jeżeli chcesz być prawdźiwym sługą Máryi, w dźień Festu Jey, bądź nábożnym pod czas niesżporow do Maryi Pánny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Mamassa, ktòrego Matka w więźieniu porodźiła, Aniołowie Swięci często mu się ukazywali; po ogniu ják w roskosznym chodźił raju. Swiat ten jest strászne więźienie, z ktòrego ják ptaszek z klatki, tak dusza kochaiąca Boga, ják náyprędzey chce wylećieć do oyczyzny wolnośći, do Nieba.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwy moment, ſzczęśliwa godźina w ktòrey JEZUS do nas przychodźi przez łaſkę; jákby błądzącemu weſzło ſłońce roświecaiące. Donioſła te nowinę Marta Sieſtrze ſwojey Magdalenie: *Magiſter adeſt. Joan: 11.* Náuczyćiel przyſzedł. Uważ ják wiele rázy przyſzedł JEZUS do ſerca twego w Sákramenćie, á ztąd co zá pożytek maſz? co zá polepſzenie obyczajow?

Hiſtorya.

Swięta Katarzyna Seneńſka oſobliwſza Kultorka Náyświętſzego Sakramentu, gdy jey Spowiednik nie prędko dawał kommunią, omdlewaiąc wołała: Oycze dla Boga dayćie pokarm duſzy mojey. (*Ex vita ejus*) Uważ jakie maſz prágnienie do tego Anielſkiego ſtołu, do zrzodła zbawienia.

2. *Uwaga.* Szerokość łaſk Maryi wſzyſtkie kraje świata nápełnia: *Latitudo ejus replet orbem terrarum. S. Bernardus.* Szerokość łaſk MARYI okrąg źiemſki cały napełnia.

Hiſtorya.

Zákonny Braćiſzek Hieronim *de Sylva S. J.* wielkiey świątobliwośći, ten, w dźień Ofiárowania Máryi Pánny gdy niemogł kommunikować, w puſtey Káplicy ſię modlił, y duchownie kommunikował; aż w tym przyſzedł od lat 20. umarły W. X. Franciſzek *Zuarez* dał mu kommunią. (*Kalendarz S. J.*) Nie możeſz codźiennie jáwnie przyimować kommunij,

munij, możesz duchownie y co godźina serdecznym affektem.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Agapita, który Roku 15. okrutne męki wytrzymał, obsypany żarzystemi węglami Bogu dźięki czynił; Sędźiemu rzekł: *Sapientia tua & vanitas in fumo laborat;* Mądrość y próżność twoja jest dymem. Nie kochay próżnośći y przewrotnośći świata, która ják ćień, ják dym w momenćie zginie.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Niesłuchać wzywaiącego Boga, wzgardźić prawdźiwą wokacyą, znak pewny potępienia, y utraty ostateczney łaski. Posłuchała wokacyi Jezusowey Marya Magdalena: *Vocat te. Joan:* 11. Wzywa ćię JEZUS od lat tyle, ábyś obrał stan doskonały, ábyś porzućił tę y owe okazye do grzechu nieczystośći; á ty głuchym się stawiasz ná głos Boski; postrzeż się, áby ćię ostatecznie nie odrzućił od miłośierdźia swego.

Historya.

Gdy jeden Młodźian w Rawennie uczynił ślub wstąpić do Zákonu, potym wzgardźił wokacyą; pod czas pewney ochoty rękę mu podćięto, gdy niezgodnym stał się światu, został Zákonnikiem. (*Petrus Damian:*) Tak to bywa, kwiat młodośći oddawszy światu, ná starość do Zákonu ćisną się służyć Bogu, gdy sposobu niemaią do żyćia, y pożywienia ćiała. Młode lata poświęcay Bogu y służbie Jego.

2. *Uwaga*. Márya Panna nie tylko żywym ále też w ćiemnośćiach będącym Oycem znalazła wybawienie: *Sedentibus in tenebris, & in umbra mortis obtinuit redemptionem. S. Bernard:* Zostaiącym w ćiemnośćiach y w cymmeryach śmierći znalazła zbawienie.

Hiftorya.

Gdy Roku 1183. miedzy Królem Aragońskim y Raymundē Komesem wielkie były się wzniećiły niezgody; Náyświętsza Márya Panna pewnemu Człowiekowi dała obraz maluśkiego JEZUSA ná łonie Máryi Pánny śiedzącego z tym nápisem: Baranku Boży, który gładźisz grzechy świata, daruy nam pokoy. Gdy obrazek z roskazu Matki Boskiey oddał Panom, á przeczytawszy inskrypcyą zaraz się pogodźili. (*Kourcier.*) Pogodź się z nieprzyiaćiołami, jeżeli chcesz się Bogu y Maryi podobać.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Sebalda Królewica, któremu tey nocy po ślubie pokazała się Marya Panna z Swiętym Jozefem, dla których miłośći trwał do śmierći w czystośći. Záchowuy czystość sumnienia, każdy według stanu swego.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga*. Wiele dusz ginie przez odkładanie pokuty ode dnia, do dnia, trzeba być powolnym wzywaiącemu Bogu do śiebie przez pokutę; przykładem pokutuiącey Magdaleny, która dowiedźiawszy się że idźie JEZUS, prędko wstała y poszła spotykać: *Ut audivit surgit*

git cito, & venit ad eum. Joan: c. 11. Jak uflyszawszy wstała, y poszła do niego. Wstań y ty dźiś z nałogu w którym leżysz od wźięćia rozumu; Powstań z pijaństwa, obżarstwa, z kłamstwa, z nieczystośći, z gniewu, &c.

Historya.

Był jeden Młodźian swywolny, który niechćiał słuchać o Bogu y o pokućie. Przyszedł do niego Zákonnik, którego prośił, żeby o Bogu niemówił; Zakonnik rzekł, odchodząc tylko dwa słowa powiem o Bogu; po długim dyszkurśie o krewnych *&c.* spoyrzawszy Zákonnik ná jego delikatne łóżko, rzekł słowa z pisma: *Subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes.* Pod tobą będą mole, á nákryćiem twoim będą robacy. Gdy otym poczoł myślić, zá kilka dni Zákonnikiem został. (*Ex vita PP. Prædic:*)

2. *Uwaga.* Ma przystęp do Tronu Maryi sprawiedliwy y grzesznik: *Ad Mariam & Justi & peccatores accedere possunt, ut inde misericordiam accipiant. S. Anton: part: 3. c. 4.* Do Maryi przychodźić mogą sprawiedliwi y grzesznicy, áby od niey miłośierdźie otrzymali.

Historya.

Pewna była pobożna Panienka uboga, która prośiła, áby jey kupił Oyćiec psałterz, ten gdy nie miał zkąd kupić prośić poczeła MARYI Panny, áby jey psałterz dała; pokazała się Marya Pánna daiąc dwa psałterze; ále gdy się

ockneła nieznalazła pſałterzow; Poſzła gdźie śię uczyły inſze Panny, záraz poczęła czytać, co widząc kupiły jey pſałterz. (*Cantip: lib:* 1. *c.* 2.) Wniedoſtatku uday śię do Maryi ona ćię opatrzy, jeżeli będźie woła Boſka.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Stefana Króla którému Aniołowie ná woynie dopomagali. Papież przyſłał mu koronę. Pomagaią y tobie Aniołowie Swięci walczyć z światem, y czartem; Przyſyła tobie Bóg koronę, gdy dopuſzcza co ćierpieć.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Dwojaka jeſt pokora, jedna jeſt prawdźiwa pochodząca z poznania wielkośći Boſkiey, y nikczemnośći ſwojey, ztąd rodźi śię eſtymowanie drugich, lekkie ważenie śiebie. Druga pokora hypokrytyczna, zmyślona, gdy kto tam śię uniża, gdźie nie może pychą dokazać ſwego; Jak mówią: gdźie nie można przeſkoczyć, trzeba podleść; y taka pokora niegodna jeſt imienia cnoty, dla złey inwencyi. Pokazała przykład prawdźiwey pokory Marya Magdalena, która do nog JEzuſowych upadła: *Cecidit ad pedes ejus. Joan:* 11. Upadła do nog Jego. Upadni dźiś y ty do nog Namieſtnikow Boſkich, przy Sakramentalney ſpowiedźi.

Hiſtorya.

Córka Króla Anglij Edburga, wielkiey pokory Panna, gdy w młodym wieku Oyćiec Król położył ná jedney ſtronie ubiory ozdobne

bne Krôlewſkie, ná drugiey ſtronie Ewangelią; pokorna Panna upadła przed Ewangelią ná kolana. Gdy potym Mniſzką zoſtała, drugim Sioſtrom potajemnie uſługiwała umiataiąc im celle, umywaiąc náczynie. (*Vinc: Belluac: libr: 25.*) Záwſtydź ſię twojey hardośći, ktôry ſobie rôwnym, owſzem Rodźicom, ſtarſzym, nie chceſz ſię uniżyć.

2. *Uwaga.* Náczyniem łaſk jeſt Marya: *Si Jeſus eſt oleum lenitivum, ac ſalutare, uterus Mariæ oleo hoc repletus vas & lampas eſt, miſericordiâ Jeſu Chriſti repleta Mater.* Jeżeli Jezus jeſt olejem zbawiennym, toć Marya jeſt náczyniem y lampą nápełnioną tym zbawiennym olejem. (*S. Bernardus.*)

Hiſtorya.

Swięty Stefan Krôl Węgierſki umieraiąc źiemię Węgierſką zápiſał teſtamentem MARYI Pannie. (*Ex vita ejus.*) Leguy y ty umieraiąc, owſzem żyiąc co Maryi Pannie, ofiaruy y polecay Jey opiece domowych, y do ćiebie náleżących.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka jeſt Swiętey Baſſy, ktòra od Aniołow w więźieniu była karmiona, potym Głowę jey świętą y kośći pokruſzono, odebrała męczeńſką koronę. Ktòrzy tobie ſłużą, tym trzeba płacić, Swięci Aniołowie ſtrożowie ſłużą tobie we dnie y w nocy piaſtuią ćię, kármią wnętrznemi poćiechami; co zá wdźięczność im zá to oddajeſz? płaciſz

niewdźięcznośćią, nie maiąc przytomnośći ich w żadnym uszanowaniu.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Patrzy JEZUS ná łzy pokorne, ná serce skruszone miley, niżeli ná długie perory; Doyrzał płácz pokutuiącey Magdaleny JEZUS: *JESUS vidit eam plorantem. Joan:* 11. JEZUS uyrzał ią płaczącą. Uważ jeżeliś ty kiedy zápłakał zá grzechy twoje, z żalu utraconego Boga, utraconey wiecznośći szczęśliwey; jeszcze masz czas wyleway łzy pokutne, proś áby Duch Swięty skruszył serce twoje.

Historya.

Był żołnierz pewny złego żyćia, ten gdy był złapany od nieprzyiaćioł, y ná śmierć dekretowany, prośił Xiędza, ále nieprzyiaćiele nie dali mu czasu do spowiedźi, y tak uczyniwszy żal zá grzechy swoje, polećiwszy duszę swoię Bogu y Maryi jest śćięty. Chćieli czarći duszę jego porwać, ále nie mogli, bo już były zgładzone grzechy skruchą. (*Robertus de Licio.*) Miey ten zwyczay często żal zbudźić z intencyą, ják nayprędzey śię spowiadać, osobliwie idąc spać, będąc w jakim niebespieczeństwie.

2. *Uwaga.* Wszystkie łaski kommunikuje nám Marya Panna, dane sobie od Boga: *Quidquid igitur misericordiæ, Filius exhibuit, totum hoc nobis Mater contulit.* (*Albert: Mag:*) Cokolwiek miłośierdźia Syn udźielił, wszystko

ko to nam Matka dała miłośierdźia MARYA.

Historya.

W dźień Wniebowźięćia Maryi Panny, widźiała S. Giertruda Maryą Pannę w ozdobnym ubierze, kwiatami-złotemi osadzoną, Aniołowie do niey przyprowadzali dusze pobożne; także bestyiki się ućiekały do jey protekcyi, to jest grzesznicy pokutuiący. (*Ex An: Cæl:*) Uday się y ty zbestyikami, z grzesznikami pokutuiącemi, do protekcyi y opieki Maryi P.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Symforyana Młodźiana, gdy w ćiężkich mękach zostawał, Matka do niego mowiła: *Nate, nate, memento æternæ vitæ.* Synu, synu, pamiętay ná żywot wieczny. Przypominay y ty często żyćie wieczne sobie, y tobie powierzonym.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Pan JEZUS przy umarłym Łazarzu był sturbowany, ják mowi pismo: *Infremuit spiritu & turbavit se ipsum. Joan:* 11. Łazarz umarły, był figurą człowieka w grzechu śmiertelnym będącego. Uważ ják wiele razy sturbowałeś JEZUSA grzesząc śmiertelnie; á ty bezbożny popełniwszy grzech, nie tylko się nie turbujesz, ále chlubisz się z grzechow.

Historya.

Był jeden Młodźian swywolny ná wszystkie niecnoty wylany, ktory niesławę czynił familij, krewni złapawszy oddali Sędźiemu, áby sekretnie go śmierćią karał; námawiali go do

ſpowiedźi, ále niedał śię námówić, y tak bez nádźiej popráwy żyćia y zbawienia będącego, kat włożywſzy do woru utopił w morzu; pokazuje śię Sędźiemu naſtępuiącey nocy, oznaymuiąc, że jeſtem ná drodze zbawienney, lubo w czyścu ćięſzkie ćierpię męki, álbowiem w wodźie będąc, akt ſkruchy w ſobie zbudźiłem, przez ktory uſzedłem wiecznego potępienia. (*Col: ſpec:*) Uważ ják rożnemi ſpoſobami Bog wćielony JEZUS ſzuka zbawienia naſzego.

2. *Uwaga.* MARYA Panna była przyczyną ſtworzenia świata y reperacyi, mowi Albert: Mag: *Patet Beatiſſimam Virginem in miſericordia excellere omnem creaturam, quia nimirum ipſius mundi cauſa extitit.* Jaſno to nam że Marya Panna jeſt náygodnieyſze ſtworzenie, ktora była przyczyną ſtworzenia świata.

Hiſtorya.

MARYA Pánna pokazawſzy śię S. Jackowi rzekła: *Quidquid à Filio meo per me petieris impetrabis.* Czego od Syna mego będźieſz przezemnie prośił otrzymaſz. (*In vita ejꝰ*) Modlitwy twoje y ſuppliki przez ręce Maryi ofiaruy Bogu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogoſł: Filipa ſługi Maryi, od ktorey ſłyſzał głos wzywaiący śiebie do ſłużby Boſkiey: *Accede & adjunge te ad currum iſtum.* Przyſtąp przyłącz śię do wozu tego. Ciągniy woz chwały Boſkiey, to jeſt znoś ćierpliwie wſzyſtkie mizerye, wſzyſtkie przećiwnośći, ktore ćiebie ſpotykaią

według

według profesſyi y ſtanu do ktòrego ćię Bòg powołał.

DŹIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Często wſpomina ſmutek y płacz Jezusa piſmo: *Lachrymatus eſt Jeſus. Joan: c.* 11. Płakał JEZUS. Co zá przyczyna była płaczu Jezuſowego? pewnie nie z inſzey racyi płakał, jáko tylko żałuiąc zguby duſzy náſzey. Pomyśl jeżeliś ty kiedy zapłakał zá grzechy twoje?

Hiſtorya.

Pod czas zapuſt pokazała ſię Marya Panna Swiętey Ludgardźie w wielkim ſmutku y żałobie; pyta Swięta przyczyny ſmutku? odpowie MARYA Pánna: ják nie mam ſię ſmućić, kiedy grzeſznicy znowu Syna mego krzyżuią (*Kowalicki S. J.*) Miey kompaſsyą nád JEZUSEM ćierpiącym, y MARYĄ boleśną uważaiąc ſrogość grzechow ſwoich y cudzych, przez ktòrą ſię odnawiaią Rany JEZUSOWE.

2. *Uwaga.* MARYA jeſt wieża Kośćioła Katolickiego; mòwi S. Tomaſz *de Villan: Facta eſt hæc turris, Eccleſiæ propugnaculum, & Peccatorum unicum refugium.* Stała ſię ta miſtyczna wieża MARYA Kośćioła obroną, grzeſznikow ućieczką.

Hiſtorya.

Gdy Swięta Klara umierała, widźiała Niebo otwarte, y MARYĄ Pánnę oczekiwaiącą ná przyięćie duſzy jey. (*Ex vita ejus*) Uważ jeżeli będźieſz mogł y ty widźieć Niebo otwarte?

czy

czy nie obaczyſz przed tobą otworzone piekło

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Bartłomieja Apoſtoła, ktòrego po pracach Apoſtolſkich z ſkòry odarto; zrzuć y ty ſkòrę złych nałogow, zrzuć ſkòrę gniewu, nieczyſtośći, pijaństwa, y innych niecnot.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Kocha Bòg wſzyſtkich ludźi, jáko ſtworzenie y odkupienie ſwoje, tylko człowiek barźiey miłuje pròżnośći y ſtworzenie, niżeli Stworcę ſwego. Dźiwowali ſię Żydźi miłośći Jezuſowey: *Ecce quomodo amabat eum. Joan: c. 11.* Oto jáko go miłował. Záwſtydź ſię twojey niewdźięczności, że ták ćiebie miłuiącego, niemiłujeſz Boga.

Hiſtorya.

Był jeden Młodźian zánurzony w światowych amorach, ten gdy śmiertelnie zachorował, námawiali przyiaćiele do ſpowiedźi, ále on ſłuchać nie chćiał. Jedney nocy pokazał ſię Bog Oyćiec wyrzucaiac niewdźięczność jego, że barźiey miłował ſtworzenie, niżeli Stworcę, daiąc dekret potępienia. Drugiey nocy Syn Boſki ukazał ſię we krwi, pokazuiac co ćierpiał; Trzećiey nocy ukazał ſię Duch Swięty, w poſtaci gołębicy łaſkawie pogladaiącey; rzućił promień łaſki ſwojey do ſerca zatwardźiałego Młodźiana; ktòry przyzwawſzy Kapłana, y z wielkim żalem ſię wyſpowiadawſzy, w krotce ſzczęśliwie ſkonał. (*Ex ſpec: exempl:*) Nietrać nigdy nádźiej w miłośierdźiu Boſkim.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Wszystkim każe grzesznikom ućiekać się do MARYI S. Tomasz: *Ad ipsam confugiant omnes rei, omnes mæsti, omnes afflicti, & Ea protegente liberabuntur ab hoste.* Do niey wszyscy grzesznicy niech się ućiekaią smutni y utrapieni, u niey znaydą poćiechę.

Historya.

Albertowi W. Marya Panna uprośiła dar wielkiey mądrośći; y oraz oznaymiła, że publicznie pod czas dysputy wszystkiego zápomni, y to będźie znak bliskiey śmierći, co śię ziśćiło. (*Ex hist. Ord: Præd:*) Pamiętay ná śmierć, że wszystko trzeba będźie porzucić, wszystkiego zápomnieć, co jest doczesnośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ludwika Krola, ktory z młodośći grzechowey, złośći się chronił, Matka jego Blanka mowiła: *Malim charissime Fili te extinctum, quam læthali peccato obnoxium videre.* Wolałabym ćię náymilszy Synu widźieć ná marach, niżeli grzechem śmiertelnym obraźić Boga. Chroń się grzechowey złośći, wspomni otym, że nic nie masz ná źiemi gorszego ják grzech.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Takiey obrzydliwośći jest każdy grzech śmiertelny, że gdyby w Swiętym ktorym się pokazała złość grzechowa, záraz by był ztracony ná męki piekielne, lubo już się stać nie może, álbowiem w Niebie nic mogą już dusze grzeszyć dla przytomnośći Boskiey widomey y Jego łaski. Mowi pismo o Łazarzu

umar-

umarłym, w grobie leżącym, ktory był znákiem grzeſznika: *Jam fœtet quatriduanus eſt enim. Joan:* 11. Już wydaje fetor, bo czwarty dźień ják umarł. Uważ, ják duſza twoja umarła łaſce Zbawićiela, podobno już lat 40. á nie myślisz o zmartwychwſtaniu przez pokutę.

Hiſtorya.

Gdy pewna niewiaſta zgrzeſzyła, ſama z ſobą grzech nieczyſty popełniaiąc, czart poczoł krzyczeć: *Fæ! fæ!* (*Cantipr:*) Ach! y ná twoje grzechowe fetory, czy nie mowią Anjołowie Swięci: *Fæ! fæ!* oczyść te fetory y brzydkośći Sakramentalną ſpowiedźią; chroń śię nieprzyſtoynego dotykania, pamiętay ná obecność Boſką y Aniołow Swiętych.

2. *Uwaga.* W każdym nieſzczęśćiu, niech będźie ućieczka naſza do Maryi: *O homo in quacunq; tribulatione ad Mariam fuge.* O nędzny człowiecze! nieſzukay inſzey protekcyi wnieſzczęśćiu, czyń rekurs do MARYI.

Hiſtorya.

Swiętego Mikołaja Puſtelnika ćiało gdy z Nieba objawiono, áby w Kośćiele Matki Boſkiey było ſchowane; w drodze poty ćiała nie mogli z mieyſca poruſzyć, aż niemowlątko przemowiło, żeby było ſchowane w Kośćiele Maryi Panny, názwaney: *à Rogato.* (*Ex An: Cæl:*) Służ wiernie MARYI, áby twoje ćiało mogło po śmierći mieć mieyſce z ćiałami Klientow MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Alexandra Zoł-

Zołnierza, ktory ftoły bałwochwalfkie pokruſzył, ućięto mu ręce, język y głowę, y tak męczeńſką odebrał koronę. Badź ty gorliwym zá honor Boſki, nie pozwalay w twoich dobrach budować kaplic diabelſkich, Heretykom, Lutrom, Kalwinom, Bohomołom, *&c.*

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Taka jeſt ułomność nátury ludzkiey, że lada z czego wnośi złe opinie; widząc Zydźi że Pan JEZUS niż wſkrześił Łazarza, pokazał ſmutek y płacz pokazuią: *Qui aperuit oculos cæci nati non poterat facere ut hic non moreretur. Joan: c.* Ktory oczy otworzył ślepemu, czemu nie mogł uczynić tego, żeby ten Kochanek Jego nieumarł. Nie cenſuruy lekkomyślnie nikogo, bo dźiwne ſą ſądy Jego, dźiwnie dyſponuje ſtworzeniē ſwoim

Hiſtorya.

Jan Jałmużnik ſłyſząc gadaiących, że Młodźian jeden wyprowadźił z Klaſztoru Mniſzkę, gdy mowili: że dwojaki grzech popełnił; Rzekł Jan: y wy dwojaki grzech popełniaćie; Jeden, że czynićie przećiw przykazaniu Chryſtuſa; Nie ſądźćie, à nie będźiećie ſądzeni. Drugi, że mogł ſię poprawić, mogł przeſtać grzeſzyć. (*In vita S. Joan: Elem:*) Ják możeſz drugich ſądźiſz, niewieſz żadnego ſerca, mogł już zá ten grzech żal wzbudźić, álbo ſię wyſpowiadać.

2. *Uwaga.* Miſtyczna wieża Marya Panna, wſzyſtkich proteguje: *Sive peccatis afflictus,*

ſive

ſive tentationibus turbatus, ad hanc turrim petito, ad Mariam confugito mille etenim clepei pendent ex ea. (S. Thom: de Vill:) Lubo ćiężkośćią grzechow przyćiśniony, lubo od pokus ſturbowany, ućiekay ſię do MARYI.

Hiſtorya.

Gdy ſię Swiętego Ludwika pytano, czemuby tak ſerdecznie kochał Márya Pannę? czemuby tak wiernie Jey ſłużył? odpowiedźiał: ona mię przy śmierći będźie ratowała. (*Ex vita ejus.*) Pochodnią umieraiących jeſt Marya Panna; żyiąc proś, áby ćię umieraiącego oświećiła łaſką ſwoią.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Cezaryuſza Biſkupa, ktory przez ſen wołał: *Duo ſunt: aut in Cœlum aſcenditur, aut ad infernum deſcenditur.* Dwie ſą drogi: álbo do ſzczęśliwey wieczności do Nieba, álbo do piekła. Pomyśl ty jaką drogą idźieſz, do jákiey zmierzaſz wieczności.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Nie raz JEZUS odwiedza grzeſznika łaſką, poki w ćiele duſza zoſtaje poty potrzebne daje łaſki, pobudza do pokuty: *JESUS ergo rurſum fremens in ſemetipſo venit ad monumentum: Joan: c. 11.* JEZUS znowu poruſzony w ſobie, przyiźedł do grobu. Uważ ják wiele razy budzącemu do pokuty Bogu nie odpowiadaſz.

Hiſtorya.

Spowiadał ſię jeden grzeſznik, że z córką

ſwoią

swoią grzech nieczystośći popełnił, gdy mu Biskup Korbsel, ktòremu się spowiadał naznaczył pokutę ná lat śiedm, on z płaczem prośił o pokutę do śmierći; widząc wielki jego żal, náznaczył tylko ná trzy dni, á potym że obfite łzy wylewał, kazał tylko jeden zmowić paćierz; Penitent z wielkiego żalu umarł, y oznaymiono Biskupowi ktòremu się spowiadał, że prosto poszedł do Nieba ten penitent. (*Cantipr: lib:* 2. *c.* 51.) Uważ jáko Bòg każdemu gotow jest odpuśćić grzechy, szczerze pokutuiącemu.

2. *Uwaga.* Do palmy tryumfalney jest przyrownana Marya Panna, mòwi S. Winc: Ferr: *Palma significat victoriam, quam Virgo habuit de mundo per humilitatē, de diabolo, per paupertatem; de carne, per purissimam Virginitatem.* MARYA jest Palmą tryumfalną, ktòra pokorą zwyćiężyła świat, ubostwem diabła, czystośćią ćiało.

Historya.

Błogosławiony Hermanus Zákonu Premonstratensow, ile razy jeden w celli śiedząc wspomniał Imie MARYI, tyle razy źiemię całował. (*Ex histor: Ord:*) Miey uszanowanie Imienia MARYI, słysząc to Imie skłoń głowę podnieś serce y affekt do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Augustyna Patryarchy Zákonu nászego, ktòry był wpadł w sektę Heretykow Manicheyskich; modlitwą Matki swey Moniki náwroćił się do wiary.

Wiele

Wiele piſał kśiąg o Tròycy Swiętey, o Artykułach wiary przećiw Lutrom; umieraiąc nikogo do śiebie niepuſzczał, procz Medykow, bawił ſię kontemplacyą. Uważ, że Bòg ják dźiwnemi ſpoſobami nawraca grzeſznikow do pokuty, y czyni Swiętemi.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Náywięcey duſz ginie przez okazye, złe konwerſacye; Anioł w ćiele ludzkim gdy ſię wdaje wpoufałe komplementa, prędko śię ſtanie rogatym diabłem. Dla tego Pan JEZUS nim wſkrześił Łazarza, kazał odnieść kamień grobowy: *Tollite lapidem. Joan:* 11. Odnieśćie kamień. Jeżeli chceſz powſtać z nałogu, wprzody odeymi kamień od grobu, oddal okazye; ztąd grzeſzą śmiertelnie y penitentow wprowadzaią w ślepotę grzechową, ſpowiednicy, ktòrzy łatwo daią abſolucyą, w bliſkiey okazyi do grzechu śmiertelnego.

Hiſtorya.

Gdy umarł pewny Pan, po kilka dni umarł y Kapelan Spowiednik jego; żona zmarłego męża gdy przyſzła do Kaplicy modlić ſię zá duſzę męża; ſtanęło przed nią monſtrum ſtraſzne; y rzecze: Ja jeſtem mąż twòy, á widziſz że mię larwa dźwigá, jeſt to Spowiednik mòy Kapelan, ze mną potępiony; ktòry mię niegodnie w bliſkiey okazyi grzechu abſolwował dla reſpektu; to rzekſzy zniknęło monſtrum (*Ex ſpec: exemp:*) Bòyćie ſię podobney kary, ktòrzy

ktòrzy teraz w nałogach leżyćie od Spowiedni kow wymagaćie abſolucyi ná ich potępienie.

2. *Uwaga.* Marya jeſt morzem łaſk: *Maria mare interpretatur, quia ſicut nemo valet guttas maris dinumerare, ſic miſericordiam gratiæ, excellentiam gloriamq; MARIÆ, nullus valet exprimere.* (*Dion: Carth:*) Ják morza kropel nikt nieſkomputuje, tak łaſk Maryi nieźliczy:

Hiſtorya.

Marya Panna pokazawſzy ſię B. Bartłomiejowi Opatowi, dáła mu w ręce Jezuſa maluśkiego, naznaczyła mu mieyſce gdźie miał mieſzkać, y duſzę Bogu pozyſkać. (*Ex An: Cæl.*) Bądź powolny woli Boſkiey, wyperſwaduy ſobie, że tam będźie więkſza chwała Boſka z ćiebie, gdźie ćię naznaczą, nie gdźie tobie ſię podoba mieſzkać.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Glipata Biſkupa, ktòremu zá cześć obrazow Swiętych, ſmołą brodę oblano, palono ſkòrę; czći obrazy Swiętych patrząc ná ich żyćie, ſtaray ſię ábyś był ſam prawdźiwym obrazem w Tròycy Swiętey jedynego Boga, przez dobre uczynki y cnoty.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Człowiek powinien uſtawicznie prágnąć do widzenia Boga w chwale wiekuiſtey, gdyż ná ten koniec jeſt ſtworzony, áby poznawſzy tu Boga przez wiarę, widźiał go w ſzczęśliwey wieczności; aſsekurował ſię pokazać ná źiemi chwałę wſzechmocności ſwo-

jey: S. Marcie *Videbis gloriā DEI. Joan: 11.* Obaczyſz chwałę Boſką. Uważ czy maſz pragnienie do Nieba ná oglądanie Bogá? wiem, że y to pragnienie nie jeſt náturalne według nauki Teologow, jednak Bóg gotow jeſt dáć każdemu takie inſtynkta, ábyśmy tylko sami grzechami nie zagradzali ſobie drogi.

Hiſtorya.

Była oſoba jedna od bieſa opętana, w ktorey będącego czarta, gdy ſię pytał Exorciſta: czy chćiałby być w Niebie? Odpowiedźiał: Obrałbym wſzyſtkie męki świata y piekła ćierpieć do dnia ſądnego, ábym tylko mogł choć ná moment oglądać Boga. (*Ex ſpec: exem:*) Być to niepodobna żeby czart widźiał w Niebie Boga; tobie záś łatwy jeſt ſpoſob, żyi według náuki wiary, żyi według ſtanu twego, á pewne Niebo.

2. *Uwaga.* Chryſtus przyſzedł do nas przez Maryą, y my przez Maryą idźiemy do Chryſtuſa: *Per Mariam tanquam, per mare venit Chriſtus in mundum, & per eam, tanquam per mare tranſeunt veri Iſraelitæ ad portam felicitatis æternæ. (Dion: Cantipr:)* Izraelitowie przeſzli przez morze, żegluią wybrani przez Maryą do portu ſzczęśliwey wieczności.

Hiſtorya.

Gdy Swięty Bernard przed obrazem Matki Boſkiey nabożnie mowił: *Salve Regina,* Witay Krolowa; Marya Panna z obrazu rzekła: *Salve Bernarde,* witay Bernardźie. (*Ex vita*

ejus)

ejus.) Pozdrawiay często Krolową Niebá, ábyś ná taki przyszedł respekt.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Rononiusza Młodźiana, ktory z uważenia krotkośći żyćia obrał stan doskonały, przećiw obmowom ludzkim pismem się zakładał: *Si adhuc hominibus placerem, servus Dei non essem.* Gdybym się jeszcze ludźiom podobał, niebyłbym sługą Boskim. Wolno ludźiom się przypodobać, jeżeli ztąd może być pożytek duchowny, y nic jest okazyą grzechu; ále jeżeli przez despekt Boski starasz się o respekt ludzki, wielki to exces.

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Insze bestye maią oczy ná doł spuszczone, człowiek záś oczy ma ná czele y podnieśione ku Niebu, áby się często zápatrywał ná oyczyznę swoią, gdźie ma wiekowáć z Swiętemi; o Chrystuśie pismo mowi: *Elevatis oculis sursum dixit Pater gratias ago tibi quoniā audisti me. Joan: 11.* Podniozszy oczy rzekł: Oycze! dźiękuię tobie żeś wysłuchał mię. Zawstydź się ktory serce y oczy zátopiłeś w źiemskich marnośćiach.

Historya.

Gdy Swięty Ignacy Lojola S. J. Fundator często się zápatrywał ná Niebo mieszkaiąc w Rzymie, ludźie o imieniu jego nie wiedząc, mowili: *Ille homo qui Cælum semper aspicit.* Ten człowiek, ktory ná Niebo záwsze patrzy. (*Bielicki S. J.*) Podnieś y ty dźiś oczy, spoy-

rzy ná Niebo, á pomyśl jeżeli będźiesz kiedy tam mieszkał, jeżeli będźiesz oglądał Boga.

2. *Uwaga.* Jak morze wydaje obfitośći, tak Marya łaski; mowi Richardus *à S. Laur: A mari Maria nűcupatur, quia sicut non est terra sterilis, quæ supra mare situata non abundet omnibus bonis, sic & Beata Virgo omnibus peccatoribus juxta ipsam per devotionē positis gratiarum copiam confert.* Jak źiemia obfita jest przy morzu, tak grzesznicy ktorzy przez nábożeństwo do MARYI się przybliżaią wszelkich łask doznawaią.

Historya.

Jednemu Zákonnikowi ćierpiącemu pokusy, Marya Panna dała ten sposob: kazała mowić po zwyczaynych paćierzach te słowa: Witay Swięta Boża Rodźićielko, ktoraś w małym Dźiećiątku takiego powiła Syna, ktory Niebo y źiemię ná palcach mocą swoją utrzymuje przez wszystkie wieki. (*Nadasi*) Czasu pokusy temi wzdychay czyli inszemi słowy do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ajdana Biskupa, ktorego gdy ubogi w drodze spotkawszy, prośił jałmużny; konia darowanego od Krola ná ktorym śiedźiał, ze wszystkim oddał ubogiemu. Zawstydź się skępstwa twego, ktory szeląga żałujesz dla ubogiego.

SE:

SEPTEMBER
WRZESIEN
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* W domu ſpokoynie cnota bierze wzroſt, ná publikach częſto faluje, jednak muśiemy wychodźić z poſłuſzeńſtwa z domu, jak z grobu z Łazarzem: *Lazare veni foras. Joan.* 11. Uważ ják wiele jeſt takich przykładow, co z domu wyśli Aniołkami, powróćili z publiki bieſami.

Hiſtorya.

Słyſzałem od godnych ludźi wiary, taki przykład. Spotkał ſzatan dźiewkę, pyta dokąd idźieſz? odpowie: idę ná publikę ſłużby ſzukáć; perſwaduje bies, patrz żebyś cnoty nie utraćiła; nieſłuchaiąc perſwazyi, poſzła drogą ſwoią. Po roku powráca z publiki z dźiećiątkiem; záchodźi bies drogę, znowu pyta: zkąd idźieſz? odpowie: idę zpubliki, dokąd mię był diabeł ponioſł, cnotę utraćiłam; ſłyſząc to bies, wyćioł policzek mówiąc: nie ſzczekay małpo ná diabła, tobie perſwadowałem nie iść ná publikę, noś teraz co zaſłużyłaś.

2. *Uwaga.* Swięty Jan Chrzćićiel powiedźiał Swiętey Birgićie: *In quacunq; necessitate fuerit homo, ſi Cœli Reginā Matrem Dei toto corde invocaverit ſalvabitur. lib:* 1. *c.* 31. W jakimkolwiek nieſzczęśćiu wzywáiąc Matkę Boſką, zbawion będźieſz.

Hiſtorya.

Swiętemu Ludwikowi będącemu w wielkiey nawałnośći, pokazała ſię MARYA Panna mòwiąc: Nieboy ſię, Ja twoia pomocą będę. (*In vita ejs*) Straſzna náwałność godźina śmierci, proś żeby MARYA tobie pomocą była.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Idźiego Opata, ktory ſzatę ſwoią włożywſzy ná uboga wdowę uzdrowił; w jamię ná puſzczy przy uſtawicznych mortyfikacyach Bogu ſłużył. Dźiś záczynaią ſię ſzkoły, záczni y ty ſzkołę Chrześćiańſkiey doſkonałośći, záczni nowych cnot exercycya y zábawy.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Jakby z grobu zmartwychwſtał gdy kogo łaſka Boſka z grzechowego upadku podźwignie: *Prodijt qui fuerat mortuus. Joan:11.* Wyſzedł, ktory był umarły. Uważ jak wiele razy łaſka Zbawićiela wywindowała ćię z przepaśći piekielney, á ty z nowu do grzechow ſię wracaſz.

Hiſtorya.

W Parafij Swiętego Hilarego, gdy umarłego chowaiąc wykopali niewiaſtę cała, á przy niey dwòch wężow, gdy uczynił modlitwę Swięty Hilary, odżyła, prośiła o ſpowiedź; wyznała że w grzechu była umarła, z cudzołoſtwa dwoje dźiatek zádusiła; po uczynioney ſpowiedźi z nowu umarła; ćiało ſię rozſypało, y węże zniknęli. (*Gotſchalcus Holen: ſer: 18.*) Gdy o tych cudach czytaſz, nie rozumiey żeby z

piekła

piekła ostatecznie potępioną duszę przywróćił do ćiała y absolwował; ále gdy takie cuda Bóg czyni, dusze są suspendowane od dekretu finalnego, dla modlitwy jákiego Swiętego przeyrzaney od Boga.

2. *Uwaga.* Ják słońce wszystkim światłośći swojey udźiela, tak Marya: *Sol tantæ libertatis est, quod à nulla creatura quantumcunq; fœtente & sordida, si sit ei exposita radios suos avertit, similiter nec Maria, à quantumcunq; vilissimo peccatore ipsam fideliter invocante avertit respectum pietatis.* (*Rich: à S. Laur:*) Ják słońce wszystkim równie daje promienie, tak MARYA łaski.

Historya.

Swiętemu Gerhardowi Marya Pánna podała Biskupi pastorał, áby paśł pilnie owce Chrystusowe to jest dusze. (*Ex vita ej:*) Miła Bogu y Maryi pilność pastuszka; masz jednę owieczkę duszę, patrz żebyś jey nie utraćił.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Aniceta, ktoremu gdy po długich mękach język wyćiągniono, cudownie mówił chwaląc Boga. Ty maiąc język nie chcesz oddać Bogu náleżytey chwały; masz wolny język ná śmieszki, koncepciki, censury, irrizye, paszkwile.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Bóg tylko ma tę moc grzechy odpuśćić, rozwiązać skrępowanych powrozami grzechow; Kapłáni też moc Boską maią sobie daną od Boga. Pokazał to Pan JEZUS,

gdy Łazarza kazał rozwiązać: *Solvite eum & sinite abire. Joan: 11.* Rozwiążcie y dopuśćie chodźić. Uważ, że człowiek przez żal odżyie, przez absolucyą bywa rozwiązany.

Historya.

Pewna Matrona była przykładnego żyćia, która po śmierći pokazała się w postaci wieprza, oznaymuiąc, że wiecznie jest potępiona, zá to, że żyiąc, dla wstydu grzechu śmiertelnego niepowiedźiała ná spowiedźi; to powiedźiawszy z wielkim hałasem porwana jest ná potępienie. (*Ex Seraph: Razio.*) Staray się rozwiązać sumnienie twoje, jeżeli nie chcesz ná wieki być skrępowanym w piekle.

2. *Uwaga.* Tryumfuiąc w Niebie Márya Panna, nás nie zapomina: *Maria ex quo ascendit ad Cælum, videtur dicere cum Filio: Ego sto ad ostium & pulso.* (*Richar: à S. Laur:*) Márya do Nieba wźięta, nám się ofiaruje być Patronką we wszelkich potrzebach.

Historya.

Gdy Swięty Grzegorz Cudotworca turbował się, ják ma się spotkać z pogany, z heretykami, ják ludźi náuczać; pokazała się Márya Panna z Janem Swiętym Ewangelistą, Jan Swięty pisał, Marya Panna dyktowała. (*Baronius Anno* 233.) Gdy masz się modlić zá wykorzenienie herezyi, czyli mówić, polecay te modły Máryi Pannie.

3. *Uwaga.* Dźiś fest S. Aigulfa y Towárzyszow jego, ktòrym więźieniu pokazał się

Swięty

Swięty Michał, mówiąc: *Confortamini pusillus grex;* Umacniaycie się mała trzodo Chrystusa. Bądź mocnym wprzypadku, nie desperuy.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Ják słońce y mieśiąc szkodźi złodźiejowi, radby on znieść z Nieba te luminarze; tak bezbożny dobrych nie nawidźi. Ják Zydom záśzkodźiło to, że JEZUS umarłego wskrześił, y wiele cudow czynił: *Quid facimus, quia hic homo multa signa facit. Joan: c. 11.* Co czyniemy, że ten Człowiek wiele cudow czyni. Uważ y ćiebie czy nie opętał ten bies záyzdrośny, czy nie prześladujesz sprawiedliwych.

Historya.

Był jeden Pustelnik, ktory sobie cellę zbudował, ále nie długo mieszkaiąc poczeli mu zayzdrośćić spokoynego mieszkania, wyszedł ztamtąd; ná drugim mieyscu także zbudował sobie celkę, y tam znalazł się Brat záyzdrośny, poszedł ná trzećie mieysce, y tam nie był wolny od záyzdrośći. (*Ex lib: Sen: PP. p.*90) Uważ, jeżeli ubogi Pustelnik nie mogł uyść záyzdrośnych ludźi; á ják ty możesz od nich być wolnym, ktorego Bog wyższemi talentami udarował, ná wyższym mieyscu posadźił.

2. *Uwaga.* Takim affektem do Maryi peroruje S. Bonawentura: *Salvos nos fac Mater pulchræ dilectionis fons, clementiæ, & dulcedo pietatis.* Zbaw nas Matko piękney miłośći, zrzodło miłośierdźia, słodkośći, pobożnośći.

Histo-

Hiſtorya.

Gdy ſzatan chćiał ſtrącić Eufemią Kultorkę Maryi Panny, ona poczeła mówić: Zdrowaś Marya, czart ućiekł, ona zdrowa od upadku zoſtała. (*Ex An: Cæl:*) Aby ćię czarći w godźinę śmierći ná piekielną przepaść nie ſtrąćili; proś intercessyi MARYI Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Roży, ktora gdy w źimie chleb nioſła, obroćił ſię w kwiaty. Dźiwne czyniła mortyfikacye, roźnemi ſpoſobami trapiąc ćiało ſwoje. Czyń uczynki miłośierne, pamiętay, że y ſam możeſz przyiść do takiey mizeryi, y do takiey nędzy, życzyłbyś gdyby y ćiebie kto opatrzył.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Nienowina to u Pana Boga niewdźięcznikom odebrać dane y powierzone talenta; obawiali ſię Zydźi tey plagi: *Venient Romani, & tollent locum noſtrũ & gentem. Joan: 11.* Przyidą Rzymianie, weźmą mieyſce y kroleſtwo naſze. Boy ſię y ty tey plagi, áby Bog ćię nie odrzućił od miłośierdźia ſwego, á ná mieyſcu twoim wdźięczniey ſzego nieposadźił.

Hiſtorya.

Demoſtenes ućiekaiąc od niewdźięcznikow, weyrzawſzy ná ſtatuę Pallady, záwołał: O Pallado! ná co ſię ty kochaſz w ludźiach, ktorzy ſą gorſi zá wſzyſtkie beſtye, niewdźięczni Dobrodźiejom ſwoim. (*Plutarch9.*) Nie bądź y ty tak dźikim Bogu y ludźiom, bądź wdźięcznym Dobrodźiejom twoim. 2.

2. *Uwaga.* Skrzydlaſtego Archanioła do Maryi Bòg ordynował; mòwi S. Piotr Chryzol: *Ad Virginem Deus aligerum portitorem mittit, nam dat Archan: dotem ſuſcipit, qui fert gratiam fidem refert & tradit munera virtutis.* Skrzydlaſtego Anioła poſłał Bòg do MARYI, daje prezent, bierze poſag, przynośi łaſkę, odbiera wiarę, daje dary y cnoty.

Hiſtorya.

Gdy Błogoſławionemu Hermanowi dwa zęby wypadły, MARYA Panna przywròćiła mu. (*Surius.*) Proś y o zdrowie ćiáła Máryi, jeżeli zdrowie może być z chwałą Boſka.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Eudoxiuſza, ktòry żołnierzow poſłanych ná poymanie śiebie ludzko przyioł, y ſam ſię przyznał, że jeſt Eudoxiuſz. Pod czas męki oczy maiąc podnieśione ku Niebu, prośił Pana Boga, áby ktoby czego prośił przez jego intercesſyą, Bòg uczynił. Kochay nieprzyiaćioł twoich, traktuy ich, ktòrzy ćię nienawidzą, ktòrzy chcą zgubić.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Przyrodzona jeſt Człowiekowi ślepota, jakoż ná rozumie barzo mało co rozumie, y to niedoſkonale. Tak Mędrcow Izraelſkich Kaifaſz zkonfundował: *Vos neſcitis quidquam. Joan:* 11. Wy niewiećie ni oczym. Nie prezumuy z mądrośći, jeżeli co możeſz umieć, ále jeſt więcey czego nieumieſz; jeſt wielu mędrſzych zá ćiebie, przed ktòremi trzech źliczyć nie potrafiſz. *Hi-*

Hiſtorya.

Kanonik jeden leżał w nałogu nieſzczęśliwym ſodomowym grzechu, ten wprzytomnośći gośći poſzedł ſpać, w nocy poczoł wołać: Przypadli Kanonicy, y Dźiekan námawiaiąc do ſpowiedźi; á on jákby nie ſłyſzał, wołaiąc okropnie: *Væ illi, qui me docuit?* Biada temu, ktory mię nauczył tego grzechu; wyźionoł przeklętą duſzę. (*Cantipr: lib:* 2. *c.* 30.) Ciężki to grzech, zá ktory Bog Sodomę ogniem ſpalił; á ty ſię ſtrzeż takich niezbożnośći náuczyćielow, y ſam nie bądź profeſſorem bezbożnośći drugim.

2. *Uwaga.* Gołębicą tytułuje S. Bonawentura, MARYĄ Pannę: *Tu enim es fideliſsima Columba Noe, quæ inter ſummum DEUM & mundū diluvio ſpirituali ſubmerſum mediatrix fideliſsima extitiſti.* Ty jeſteś ſymboliczną Gołębicą Nôego, ktora światu oznaymłaś koniec grzechowego potopu.

Hiſtorya.

Marya Panna Katarzynie Rakonizeńſkiey podała JEzuſa maluśkiego, z ktorym záręczyny uczyniła; mowił do niey JEZUS: *Ego te mihi ſponſabo in fide, ſpe, & charitate.* Já ćiebie poślubię ſobie w miłośći, w nadźiei, y w wierze. Ofiaruy dźiś JEZUSOWI ſerce twoje, czyń wieczne záręczyny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Eleuteriuſza, ktory S. Grzegorzowi uprośił śił do poſzczenia Czarta wygnał z opętanego, gdy z nowu ſię

był wróćił, z nowu wypędźił. Jeżeliś wygnał szatana przez spowiedź, nie day mu więcey wolnego ingressu.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Nic łatwieyszego, jáko zgubić kogo radą bezbożną. Tak poradźił Kaifasz, żeby JEZUS był zámordowany: *Expedit vobis, ut unus Homo moriatur pro populo. Joan: c.* 11. Należy żeby jeden umarł zá lud. Uważ, ják wiele dusz pozabijałeś bezbożną radą twoią.

Historya.

Był jeden starzec Pustelnik, który nie chcąc słuchać starszych rady, według zdania swego żył; Temu gdy bies w postaći Anioła się ukazał radząc, żeby do studni skoczył, ufaiąc w zásługach swoich, wskoczył, ledwie go braćia żywego wyćiągneli; z wielkim staraniem ledwie dał się wyperswadować, odstąpił rady swojey, w dobrey pokućie umarł. (*Cassianus* 2.) Nie słuchay rady ćiała, świata, y czarta, niesłuchay bezbożnych towarzyszow, ktòrzy radzą tobie, ábyś przez grzech wstąpił do ognistey studni, do piekielney przepáśći.

2. *Uwaga.* Kruk Nòêgo był figurą grzechu, Adamowa Gołębica figura niewinnośći Maryi: *Corvus infidelis, Columba fidelis fuit, sic & Heva infidelis, Maria fidelissima est. S. Bonaventura.* Niewierna Ewa Bogu, MARYA naywiernieysza Stworcy swemu.

Historya.

Gdy

Gdy jeden Klient zápisawszy się szatanowi, nawrócił się przez pokutę do Boga; często płakał przed obrazem Matki Boskiey, prosząc żeby cyrograf oddał bies zá intercessyą Maryi, który był oddany. (*Ex An: Cal: f. 135.*) Grzésząc śmiertelnie dałeś cyrograf szatanowi, proś Maryi, áby przywróciła ten zapis.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Stefana osobliwego Kultora męki Jezusowey y Nayświętszego Sakramentu. Ten żeby obrzydźił igrzyska, karty, kośći; przykazał żeby bies się ukazał w takiey postaci, w jakiey kuśił do gry niegodźiwey. Chroń się rekreacyi niepomiarkowanych, przez które czas drogi utracasz.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Takiey złośći jest grzech że go dobrowolnie nigdy niewolno popełnić, choćby całego świata nástąpiło zbawienie, owszem wszystkich potępieńcow wybawienie, y takby niewolno było ná grzech się rezolwować dobrowolnie, nie tylko śmiertelny, ále y powszedni; zdanie jest Augustyna S. dla tego pobłądźili Zydźi, że pod pretextem obrony prawa swego niewinnego JEZUSA ná śmierć potępili: *Ut unus homo pro populo moriatur & non tota gens pereat. Joan:* 11. *c.* Lepiey żeby jeden umarł, niżeli żeby cały narod zginoł. Uważ, jak wiele razy ná grzech śmiertelny rezolwowałeś się, dla mizernego zysku, dla lada respektu.

Historya.

Attalus

Attalus Męczennik gdy nie chćiał słuchać złośliwey rady pogańskiey, nie chćiał ofiarować bałwanom; wyprowadzony na teatrum y upieczony, wołał na tyrannow: *Ecce homines comedite*; oto ludzkie ćiało upieczone, pożywaycie. (*Eusebius lib: 5. cap: 2.*) Uważ jáko Swięci wszystko straćili, własnego żyćia nie żałowali, áby mogli uyść grzechu bałwochwalskiego. Nie czćiy y ty bałwochwalcow światowych im się niegodźiwie akomoduiąc.

2. *Uwaga.* Ewa nas otruła, Marya uzdrowiła, zdanie S. Bernarda: *Crudelis nimirum Heva, per quam serpens antiquus pestifero etiam ipsi viro virus infudit, sed fidelis Maria quæ salutis antidotum & viris & mulieribus propinavit.* Okrutna Ewa grzechową truciznę do nas przepiła, Marya zbawienne znalazła remedia.

Historya.

Marya Panna pokazawszy się Swiętey Giertrudźie rzekła: że ći, ktòrzy zmòwią tyle razy Zdrowaś Marya, ile dni byłam w żywoćie Matki mojey Anny, będą mieć wesołość dúcha. (*Ex revel: S. Giertrud:*) Mòw choć nie wiele, ále nábożnie Zdrowaś Marya.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Národzenia Náyświętszey MARYI Pánny, od wiekow obraney zá Matkę Zbawićiela, pożądaney wszystkim národom, y Niebu; przez ktòrey národzenie świat się odrodźił w łasce Zbawićiela; odrodź

śię y ty dźiś z dawnych nałogow rodź owoce pokuty świętey.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga*. Męka Jezusowa do tego źmierzała, áby wszystkim ludźiom pewne było zbawienie, áby wszyscy poznali jednego w Swiętey TROYCY BOGA: *Ut Filios DEI qui erant dispersi congregaret in unum. Joan: cap:* 11. Aby Synow Bożych rosproszonych zgromadźił do jednośći. Uważ czy nie jesteś przyczyna zámieszania, turbacyi drugich, czy nie rwiesz jedność Chrześćiańską, miłość braterską twemi fakcyami, heretyckiemi błędami

Historya.

Dwòch Kapłanow żyło w wielkiey niezgodźie, często z sobą walczyli ròżne wymyślając kalumnie; gdy jeden w złośćiach szedł w nocy, spotkał piąćiu mężow czarnych, z ktòrych jeden rzekł: Ja jestem zwany Romanus, poday śię do mojey opieki, bo inaczey nieuydźiesz rąk naszych; przestraszony oddał śię mu w opiekę, dopiero powiedźiał, że ja nie jestem Romanus, ále diabeł, y to powiedźiawszy zniknoł. Kapłan przestraszony, przyszedł do Biskupa Zenona, od ktòrego złożony był z urzędu. (*Petrus Damian:*) Nie bądź kłoćićielem zgody, jednośći, jeżeli niechcesz być klientem szatańskim.

2. *Uwaga*. Co zaszkodźiła zbawieniu Ewa, to Marya náprawiła: *Illa enim ministra seductionis, hæc propitiationum, hæc injecit redem-*

demptionem. S. Bernard: Ewa była przyczyna przestąpienia, Marya naprawienia, y zbawienia.

Historya.

Gdy Swięta Metchylda nábożnie prośiła Maryi Panny, áby oznaymiła w ktòrey cnoćie z młodu śię ćwiczyła; powiedźiała Marya Panna, że jey te były cnoty: Pokora, posłuszeństwo, y miłość; náśladuy te cnoty Maryi, bądź pokorny, posłuszny, miłuy Boga y bliźniego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Seweryana Zołnierza, ktòry odwiedzaiąc w więźieniu Męczennikow, zbudował śię ich ćierpliwośćią, potym okrutne męki wytrzymawszy odebrał koronę męczeńską. Odwiedzay y ty od Boga odwiedzonych Pacyentow, po szpitalach, przypatrz śię ich ćierpliwośći.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Złość záczęta nie może śię uspokoić, aż swego dokażę. Tak Zydźi uczyniwszy złośliwą radę przećiw Jezusowi, ustawicznie myślili, ják go zgładźić: *Ab illo ergo die cogitaverunt, ut interficerent eum. Joan: c. 11.* Od tego dnia, to jest od proroctwa Kaifasza, ustawicznie myślili zábić JEZUSA. Czy nie zostajesz y ty wpodobney záwźiętośći, ktòry od lat kilkunastu ustawicznie myślisz, ják podeyść bliźniego, ják zá swoje oddać, nákoniec drugiego zgubić.

Historya.

Był jeden Zákonnik złośliwy S. Benedyktá, ktory chcąc zostać Opatem, dał chłopcowi proszek, mowiąc: posyp ná potrawy Opata, ják ten proszek zje, będźie ćię serdecznie kochał y nie będźie bił; uczynił ták chłopiec, ále połowę proszku tylko posypał, ják zjadł Opat umarł. Obrano zá Opata tego złośliwego Zákonnika; chłopiec maiąc połowę proszku danego, żeby zjednał łaskę u nowego Opata, posypał tenże proszek ná potrawy, ktory gdy zjadł, umarł zdrayca niegodny Opat. (*Gotschalcus serm:* 24.) Uważ, że złość wyrządzona ná samego authora śię źlewa.

2. *Uwaga.* Pokora y posłuszeństwo Máryi Boga z Nieba nam sprowadźiła: *O felix obedientia, o insignis gratia, Quæ ei fidem humiliter dedit, Cæli in se opificem incorporavit. S. August:* O szczęśliwe posłuszeństwo, o wielka łaska, gdy Aniołowi zwiastuiącemu zezwoliła, Boga z Nieba do żywota swego przyiela.

Historya.

Swięty Oddo Opat że przez intercessyą Máryi Panny, z niepłodnych rodźicow był zrodzony, záwsze był wdźięczny Maryi Pannie; co Sobotę Mszą śpiewano o Nayśw: Pannie zá jego staraniem. (*Gonon.*) Nie zápominay dobrodźieystwa Maryi, bądź wdźięcznym.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Mikołaja z Tolentynu, ktory z owych słow śię náwroćił: *Nolite diligere mundum.* Nie kochayćie

świata; ktòremu duſza pokazawſzy ſię rzekła: Patrz na mnie, odpraw Mſzą, ábyś mię wyrwał z pożarow czyſcowych. Jeżeli kochaſz Boga, nie kochay światowych prôżnośći, ktôre ćię nie ná czyſcowe, ále ná piekielne záprowadzą męki.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga*. Lubò to jeſt przyſłowie: *Fuga facit reum*; ućieczka czyni winnym, jednak ućiekać od złych y ich konwerſacyi, jeſt wyſoka cnota. Pokazał to P. JEZUS, kiedy taił się przed Żydami: *JESUS ergo jam non in palam ambulabat, ſed abijt in regionem juxta deſertum. Joan: c. 11.* JEZUS już nie chodził publicznie, poſzedł w krainę bliſko puſtyni. Uważ ják często nie tylko nie uchodźiſz, ále ſam ſzukaſz okazyi do ſwywoli, do niezgody y zwady.

Hiſtorya.

Pewny Puſtelnik nigdy z celli niewychodźił, przyſzedł do niego Teodozyuſz Ceſarz nieznacznie, odwiedzaiąc go, potym po rozmowie powiedźiał, że jeſt Ceſarzem. Puſtelnik tey ſamey nocy ućiekł z tey celli do Egyptu, chroniąc ſię prożney chwały, żeby drudzy z wizytami nieprzychodźili. (*Ex lib: PP. p. 18.*) Zyćie utajone od świata, jeſt źiemſkim niebem, człowieka łączy ná źiemi z Aniołami.

2. *Uwaga*. Niezwyćiężona ſtateczność Maryi, nieporuſzona y mocna wiara: *O praeclariſſima mulieris hujus conſtantia! o fides inconcuſſa*

cussa super humilitatis petram fundata. (*S. Laur: Just:*) O prześwietna Matrony MARYI, stałość y wiara nienaruszona, ufundowana ná opoce pokory.

Historya.

Jednę Pannę skręconemi członkami z choroby ledwie co żywą przyprowadźili do obrazu Matki Boskiey do Zyrowic, gdy była położona przed obrazem; wyszła Marya Panna z obrazu jey śię dotykaiąc ćiała, uzdrowiła, y kazała żeby Mniszką została Bazylianką. (*Ex An: Cæl: fol:* 141.) Masz zdrowie y śiły obracay je ná chwałę Boską, ná pozyskanie dusz ludzkich.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Teodoty, która gdy osławili niesprawiedliwie, ćierpliwie znośiła te osławienie, aż do śmierći. Gdy usłyszysz o tobie źle mówiących, polecay Bogu twoię niewinność, ktory wie o wszytkim.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* W starym testamenćie były srzodki, przez które śię usprawiedliwiali przed Bogiem, wiara obiecanego przyszłego Messyasza; Tak mówi pismo: *Ascenderant multi Jerosolimam de regione ante Pascha ut sanctificarent se ipsos. Joan:* 11. Przyszło wiele do Jerozolimy, áby śiebie poświęćili. Tam tylko były figury poświęcenia; teraz prawdźiwe są Sakramenta poświęcaiące dusze násze, osobliwie Sakrament pokuty, y ćiała JEZUSOWEGO.

Historya.

W Burgundyi człowiek znaczny, co do świata, który wpadszy w chorobę, nie chćiał się spowiadać grzechow, poczoł schnąć w chorobie, y wkrótce umarłby, gdyby się niespowiadał; ják bowiem uczynił spowiedź, z ust jego wyszły straszne ropuchy; y poczoł zaraz do zdrowia przychodźić. (*Thom: Cantip: lib: 2. c. 50.*) Nie tylko duszę, ále y ćiało poświęca Sakrament pokuty świętey, przywraca zupełne zdrowie.

2. *Uwaga.* Zezwoliła ná perswazyą Anioła Márya Panna, wiedźiała że Bogu nic niemasz trudnego: *Plenam oraculo Angelico prœbuit fidem Maria, sciens omnia Deum posse dum vult. S. Laur: Just:* Niewątpiła o powieśći Anielskiey MARYA, álbowiem dobrze wiedźiała, że Bóg wszystko może, czego chce.

Historya.

Wielebny X. Piotr Faber S. J. ná Fest Ofiarowania Máryi Pánny, ofiarował śiebie Bogu w modestyi, ni ná kogo nie patrząc tego dnia samą kontemplacyą się bawił. (*Bibl: S. J.*) Miey skromność zmysłow osobliwie oczu.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Maureliusza Biskupa, który przez trzy dni czasem poszcząc záwsze był zdrowy, ná cerze czerwony; umieraiąc mówił: O! żeby ludźie uważali walor duszy swojey, ják drogą Krwią JEZUSOWĄ jest odkupiona każda dusza. Nie przedaway łatwo duszy twojey przez grzech śmiertelny.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga*. Nie tylko po miastach y domach ścigali ná JEZUSA, ále y publicznie w Kośćiele buntowali się ná poymanie niewinnego JEZUSA: *Quærebant ergo JESUM, & colloquebantur ad invicem in Templo stantes. Joan: c. 11.* Szukali JEZUSA, y umawiali się w Kośćiele stoiąc. Czy nie buntujesz się y ty ná JZZUSA, gdy w Kośćiele pod czas nábożeństwá śmieszkami się bawisz, drugich cenzurujesz, y sámym Kapłanom, Kaznodźiejom nieprzepuszczasz.

Historya.

Był jeden censurant ludźi niewinnych, ten przed śmierćią wpadł w manią, y z szaleństwa język swóy ná kawałki pokąsał. (*Thom: Cant: lib: 2. c. 73.*) Nie szarpay cudzey sławy, jeżeli nie chcesz ná podobne przyiść karanie; dał ći Bóg język nie ná kąsanie cudzey poczćiwośći, ále ná chwalenie Boga, ná opowiadanie wszechmocnośći Jego.

2. *Uwaga*. Ják słońce nietraci nigdy światłośći, ták Marya nie utraćiła jasnośći swojey, nigdy nie była záćmiona: *Sicut lumen solis nunquã deficit, sic sola Virgo stetit in fide, in passione.* (*Hugo Card:*) Jáko światło słońca nie gaśnie, ták Márya pod czas męki Jezusowey nie zaszła pod ćień niedowiarstwa, trwała nieporuszona w wierze o Bostwie Chrystusowym.

Historya.

Gdy

Gdy ná woynie Katolicy wzywali protekcyi Maryi Panny, widźiana była, że sto pięćdźiesiąt kamieni zrzućiła ná przyiaćielskie woysko; to jest tyle kamieni, wiele w Rożańcu pozdrowienia Anielskiego: (*Ex an: Cal:* 147.) Szturmuią ná ćię duszni nieprzyiaćiele, broń śię nabożeństwem Rożańca świętego, y inszemi affektami nabożnemi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Amata Biskupa, ktòry mało jadał, krotko sypiał; Czarta z Mniszki wypędźił, ktora był opętał bies za to, że bez pozwolenia Starszey, jabłko zjadła, á w nim biesa połkneła. Bądź posłusznym Starszym, Rodźicom, Spowiednikom.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Rożne są ludzkie opinie o procederach sług Bożych, jeden tak tłumaczy, drugi ináczey. Tak Żydźi z sobą decydowali czemuby P. JEZUS nieprzyszedł ná fest, zgadnąć nie mogli: *Quid putatis, quia non venit ad diem festum?* Co rozumiećie, że nieprzyszedł ná dźień Swięta. *Joan:c.*11. Bog tylko sam może wiedźieć intencye ludzkie, kto co czyni, jáką intencyą; dla tego niewierz łatwo ludzkim censurom.

Historya.

Biskup jeden pokazał śię z czyśca w ćięszkich mękach, ktory lubo był pobożnego żyćia, ále zá to ćierpiał, że Kleryka nienápominał, ktory drugich osławiał. (*Collector spec:*) Nie pozwalay drugim w przytomnośći

twojey cenſurować; jeżeli nie możeſz ich zgromić, nie ſłuchay takich dyſzkurſow, uchodź od takiey kompanij.

2. *Uwaga.* Zaden niewyraźi ſtateczności w wierze Maryi, mówi S. Tomaſz *de Vill: De fide illius quidquid dici poteſt pro merito minus eſt.* O wierze Jey co będźieſz mówił mało jeſt.

Hiſtorya.

Gdy dźiś Marya Egypcianka nie mogła wniść do Kośćioła, udała ſię do Maryi Panny, przez Jey intercesſyą weſzła do Kośćioła, y przez pokutę wielkiey doſzła świątobliwośći. (*Ex vita ejus.*) Przez Maryą przyſtęp mamy do Boga, y do Kośćioła chwały wiekuiſtey.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt podwyżſzenia S. Krzyża, który Herakliuſz Ceſarz gdy chćiał nieść ná gòrę Kalwaryiſką w purpurze, nie mogł z mieyſca poſtąpić; gdy zrzućił purpurę, dopiòro mògł nieść Krzyż święty. Uważ, że ná krok niepoſtąpiſz w drodze doſkonałośći, jeżeli niezrzućiſz z śiebie światowych ozdob, doſtatkow chćiwośći. Náśladuy w uboſtwie Chryſtuſa, á tak lekki będźie Krzyż Chryſtuſa, łatwo będźieſz mògł dźwigać.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Gdy głowa błądźi, nic po wſzyſtkich członkach; tak gdy ſtarſzy, przełożony źle czyni, muſzą y poddani naśladować Pana. Zkąd poſpolſtwo Zydowſkie wźieło taki ſpoſob inſtygować ná Chryſtuſa: *Crucifige!*

ge! Ukrzyżuy! Pewnie ztąd że Biſkupi Żydowſcy dali taką radę y roſkazanie: *Dederunt autem Pontifices & Pharisei mandatum, ut si quis cognoverit ubi sit indicet, ut apprehendant eum. Joan: cap.* 11. Dali Biſkupi y Faryzeuſzowie roſkazanie, áby oznaymili gdźie ſię znayduje, y żeby złapali.

Hiſtorya.

Był jeden Zákonnik roſpuſtnego żyćia, ten widząc pobożnego młodego Zákonnika, bezbożną radą z klaſztoru wyſadźił, y mizernie zgubił. (*Caſsian: de inſt: lib:* 10.) Uważ ják wiele duſz potraćiłeś twoią przewrótną radą, ják wiele odwiodłeś od cnot świętych y ſtanu doſkonałośći.

2. *Uwaga.* Zbiera Marya Panna grzeſznikow do pokuty: *Gratia MARIÆ colligit ad miſericordiam, colligit ad Eccleſiam malos.* Łaſka Maryi źbiera do miłośierdźia, źbiera złych grzeſznikow do pokuty, do Kośćioła Katolickiego, świętey jednośći.

Hiſtorya.

Xiąże Bawarſki wizytuiąc Loret Domek Maryi Panny, ofiarował miedzy inſzemi prezentami Księgę drogiemi kamieniami ſadzoną. (*Horatius Terſel:*) Ofiaruy dźiś Maryi Pannie miſtyczną księgę właſne ſerce, ják drogiemi kamieniami ſadzone, z świętemi aktami

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Porfiriuſza, który z Jowialiſty cudowną mocą Boſką oświecony, ochrzczony, y zá wiarę zámęczony, o-

debrał

debrał męczeńską koronę. Nie desperuy o náwroceniu y náywiększego grzesznika, może Bóg w jednym momenćie skruszyć serce skuteczną łáską.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* JEZUS nás traktuje łaskami swemi codźiennie, y od nas też pragnie traktamentu; to jest: chce ábyśmy mu wiernie służyli, wolą jego świętą wypełniali. Tak Martá dla JEZUSA sprawiła wieczerzą: *Fecerunt autem ei Cœnam ibi. Joan: c. 12.* Sprawisz y ty dla JEZUSA bankiet, gdy czystym sercem przystąpisz do stołu Anielskiego, do Náyświętszego Sakramentu.

Historya.

Niewiasta pewna była kuszona, áby sobie śmierć uczyniła; gdy czasu pewnego już miała śię obwieśić, áże blisko był Kośćioł, usłyszała że dzwonią ná elewacyą, słysząc powiedźiała te słowa: JEZU Synu Boga żywego! zmiłuy śię nádemną, to gdy powiedźiała, czarći ućiekli od niey, mówiąc: Ciało Chrystusowe ćię zbawiło; y belka śię złamała, ná którey miała śię obwieśić. (*Joannes Junior:*) W nieszczęśliwośćiach, w pokusach, wzdychay nábożnym sercem do Náyświętszego Sakramentu.

2. *Uwaga.* Tęcza znakiem przymierza jest MARYA, mówi Richardus *à S. Laurent: Iris placans iratum judicem, MARIA Virgo est.* Tęcza błagaiąca zágniewanego Sędźiego jest MARYA Panna.

Histo-

Historya.

Czytamy w Roku Niebieskim, że według tradycyi dźiś jest Matce Boskiey dane Imie MARYA. (*fol:* 155.) Powtarzay dźiś nábożnie to Náyśłodsze Imie sercem y usty.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Edythy Panny Królewskiey familij, która wzgárdźiwszy pompą świątową, ubogim służyła. Záwstydź się który szukasz honorow, ná źiemi chcesz panować, znać że nieſpodźiewasz się wiecznego królestwa, gdy tu pragniesz królować.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwi Ministrowie czyli Słudzy Boscy, osobliwie Kapłani, którzy służą y piastuią Boga. Chwali pismo Martę że służyła Chrystusowi: *Marta ministrabat. Joan:* 12. Cieśz się z tego, że możesz być sługą Chrystusa; któremu służyć jest królować.

Historya.

Prostak jeden widząc jako Kapłani poświęcali hostyą, on ná śmiech wźiowszy hostyą poświęcał; ále uderzył go srogi dekret sprawiedliwośći Boskiey, nágle umarł. (*Til Bred: Col:*) Nie żartuy z Námiestnikow Boskich, pomśći się Bóg krzywdy Sług swoich.

2. *Uwaga.* Kogo Marya Panna nie może salwować, gdy y tych może zbawić łaskawośćią swoią, których ma potępiać sprawiedliwość Boska: *Sæpè quos justitia Filij potest damnare, Matris misericordia liberat, quia*

ſalus noſtra in manu illius eſt. (*Idiota*) Ktorych ſprawiedliwość Boſka może potępić, miłośierdźie MARYI może zbawić przyczyną.

Hiſtorya.

Swięty Metodiuſz tak witał Maryą Pannę: *Salve dilectionis DEI Theſaure;* Witay miłośći Boſkiey Skarbie. (*Ex An: Cæl:*) Pozdrawiay jakiemi możeſz affektami Maryą Pannę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Rodinga Biſkupa, ktory kijem uderzywſzy w źiemię, wodę wyprowadźił; y tam tak wiele znalazł pieniędzy, wiele potrzeba było do zbudowania Kośćioła. Uważ jáko Bog opatruje Klientow pobożnych, y doczeſnemi dobrami.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Zal prawdźiwy ſerca ſkruſzonego, droga to maść ná rany Jezuſowe, ktore grzeſząc otwieramy. Tym podobno oleykiem barźiey, niżeli materyalnym Magdalena námaſzczała nogi JEZUSOWE: *Unxit pedes JESU. Joan: 12.* Namaſzczała nogi JEzuſowe. Uważ jeżeliś ty kiedy nogi Jezuſowe námaſzczał drogim oleykiem, pokutnemi łzami.

Hiſtorya.

Był jeden Pan żyćia bezbożnego, ktoremu nábożna żona radźiła ſpowiadać ſię; on odpowiadał: nie będę ſię ſpowiadał, bo ſię boię ćięſzkiey pokuty; żona mowiła: ćięźſze ſą męki w piekle; on rzekł: Kapłani to wymyślaią, á piekła y diabłow nie maſz; w nocy czarći mu duſzę wydarli, ćiało znaleźli ná-

zajutrz

zajutrz spalone. (*Collect: spec:*) Niewstydź się teraz pokornie upaść przed Kapłanem, wyznaiąc grzechy swoie, jeżeli nie chcesz wiecznie upaść.

2. *Uwaga.* Przez záslugi MARYI Panny duchownie żyiemy: *Eramus alieni secundum carnem à genere tuo, ecce vivimus tuis meritis.* (*Abbas.*) Według ćiała dalecy byliśmy, á teraz z zasług twoich żyiemy.

Historya.

W Mieśćie Kordubie, Sodalis uczynił ślub czystośći wieczney, y oraz dla protekcyi Maryi Panny nośił pierśćień, ná ktòrym te były słowa wyryte: *Ave Maria*, Zdrowaś Marya. (*Lochnerus.*) Noś te słowa wyryte ná własnym sercu twoim: *Ave Maria.*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Tomasza *de Villanova*, ktòremu Aniołowie pomagali Kapłańskie paćierze odprawować; Chrystus oznaymił mu śmierć nástępuiącą. Wzyway Swiętych Aniołow czasu modlitwy ná pomoc, pamiętay ná śmierć nástępuiącą.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Wdźięczny odor, wdźięczne kadźidło Majestatowi Boskiemu serce skruszone, ogniem miłośći Boskiey zápalone. Takim odorem nápełniła Dom cały pokutuiąca Magdalena: *Domus impleta est ex odore ungventi. Joan: c. 12.* Uważ czy kontentujesz Majestat Boski takim odorem, pokorney pokuty.

Historya.

W Hi-

W Hiberbenij dway Zakonnicy Dominika S. zábłądźili w leśie, obaczyli człowieka ućiekaiącego, dogoniwszy pytaią: ktoś ty jest? odpowiedźiał: jestem człowiek diabłu śię zápisawszy, przez lat 30. służę mu ná puszczy; Dawszy mu náukę, kazali śię spowiadać; gdy śię szczerze wyspowiadał, Czarći go niepoznali, wiernie Bogu służąc, zákończył żyćie. (*Collector specul:*) Uważ ják wielka moc jest pokuty świętey.

2. *Uwaga.* W Chrystuśie nas urodźiła niebu MARYA Panna, mówi Gwilhelmus: *In uno Salvatore omnium JESU, plurimos Maria peperit ad salutem.* W jednym Chrystuśie wiele porodźiła do zbawienia dusz ludzkich.

Historya.

Gdy trzey Młodźiani we Włoszech przez miasto w nocy szli, ogień w latarni maiąc; zgasł im ogień, obaczą lampę śię pálącą przed obrazem Matki Boskiey; poszedł jeden z nich po ogień, co chce zapalić, záraz ogień gaśnie, ják odeydźie, z nowu śię lampa pali; widząc ten cud, wròćił śię skruszony do domu. (*Segneri parte* 3. *fol:* 34.) Niech w twoim sercu gaśnie ogień pożądliwośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Januariusza Biskupa, ktòry w rozpalonym piecu z Aniołami wesoło Bogu śpiewał. W upałach pokus śpieway wesoło oczekiwaiąc korony ćierpliwośći.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwá-*

1. *Uwaga.* Jak piekło nie może być nápełnione, tak łakome serce nigdy nie może być násycone. Judasz zdrayca obaczywszy hoyność pokutuiącey Magdaleny, łakomstwem uwiedźiony dyszkuruje: *Quare hoc ungventũ non venijt trecentis denarijs? Joan: cap: 12.* Czemu tego oleyku nieprzedano zá trzysta groszy. Uważ, że łakomemu człowiekowi y Bóg sam nie może wygodźić.

Historya.

Był jeden żebrak, który pieniądze źbierał łakomie, ten gdy śiedźiał przy Kośćiele, przyiachali czarći ná koniach czarnych, y porwali nędznego Łazarza ná potępienie. (*Ex lib: de exemp: & Doct:*) Patrz żebyś ná podobny nieprzyszedł koniec, który teraz źbierasz łakomie skarby, ubogiemu szeląga żałujesz.

2. *Uwaga.* Gdy Dawcę żywota porodźiła MARYA Panna, dla wielu żywot dała: *Pariendo vitam, multos peperit ad vitam.* Rodząc żywot, wielu urodźiła szczęśliwey wieczności.

Historya.

Odylona maluśkiego ná nogi w cale upadłego, porzućiła Niańka w Kośćiele; które Dźiecko gdy się przywlekło do obrazu Matki Boskiey, cudownie było uzdrowione. (*Barry*) Opuszczony od ludźi, ućiekay się do protekcyi Matki Boskiey, ona ćię nie opuśći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Eustachiusza, który poluiąc obaczył Jelenia, á ná rogach Zbawićiela obraz; náwrócony do wiary opu-

śćił

ścił maiętności, zá parobka służył w wiosce, po długich mizeryach, odebrał koronę męczeńską. Uważ jak ściśła drogą Swięci chodźili

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Nie trzeba śię dźiwować, że miedzy Duchownemi znaydźie śię drugi złym duchem zárażony; Oto miedzy Apostołami znalazł śię wierutny złodźiey Judasz: *Fur erat & loculos habens.* Był złodźiey y worki tajemne chował. *Joan: c.* 12. Czy nie jesteś y ty zarażony takim powietrzem, czy nie chowasz tajemnych rzeczy bez wiadomośći starszych, y gospodarzow?

Historya.

Nowicyusz był jeden złodźiey utajony, widźiał Archadus, że czarći pieczoną kokosz włożyli do gęby jego, y z wężem pieczonym; gdy Nowicyusz ocknowszy śię poczoł mieć od szatana nágabanie; wypuszczony z Klasztoru wpadł w szaleństwo, y w krótce mizernie zginoł. (*libr: de viris ill: Ord: Cist:*) Pospolićie z obżarstwa pochodźi złodźieystwo, nie ma sposobu zkąd pańsko żyć, muśi kraść, Boga obrażać; więc zágrodź tę drogę do złego, porzuć obżarstwo y pijaństwo.

2. *Uwaga.* Tym samym że MARYA jest Matką Chrystusową, oraz jest Matką naszą: *Eo ipso quod Mater est capitis, multorū membrorum Mater est, Mater Christi, Mater est membrorum Christi.* (*Gvilhelmus.*) MARYA jest Matką głowy naszey, Chrystusa, toć jest y násza Matką. *Hi-*

Historya.

Gdy Matka Maurycyusza Xiążęcia Węgierskiego nosząc go w żywocie, trwożyła się o porodzenie, Marya Panna pokazała się, mówiąc: gdy przyidzie czas porodzenia, żegnay pierśi krzyżem, y wzdychay do mnie. Co gdy uczyniła, szczęśliwie porodźiła. (*Mozet:*)

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Mateusza Apostoła y Ewangelisty, który z publikana stał się światłem wiary; porzućił wszystko ná te słowa: *Sequere me;* pôydź zá mną. Woła ćiebie JEZUS, ábyś szedł zá nim, á czemuż nie słuchasz głosu Jego.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Gdy Bóg dobrodźieystwo swoje świadczy, trzeba być wdźięcznym; bo nie záwsze podobne łaski udźiela. Jako sam Zbawićiel powiedźiał: *Pauperes enim semper habetis vobiscum, me autem non semper habetis. Joan: 12.* Ubogich zawsze maćie, mnie nie zawsze mieć będźiećie. Pracuy ná Niebo, póki czas masz, czyń pokutę zá grzechy.

Historya.

W Hibernij Zákonnik jeden umarł, y był záprowadzony do piekła, widźiał męki piekielne, y w nich dusz wiele; zá które jego chćieli czarći porwać, ále Anioł go uwolnił, przywróćił do ćiała, dźiwną potym czynił pokutę, trapiąc ćiało swoje postami, niespaniem. (*Greg: Dial: lib: 4.*) Nie dla każdego tákie szczęśćie, żeby pozwolono powróćić ná

pokutę. Tak mocno wierz o mękach piekielnych, jákbyś był w piekle.

2. *Uwaga.* Pełne Księgi cudow uczynionych przez intercessyą MARYI, mòwi Rich: à S. Laur: *Legitur in Mariæ miraculis, quod multos, de sua damnatione jam certos liberavit.* Czytámy w cudach Maryi, że wielu od potępienia Marya wybawiła.

Historya.

Zákonnik jeden Cysters wpadł w grzech śmiertelny, gdy wielce smutny, w ćiężkiey był desperacyi, udał się do protekcyi Maryi Panny. Będąc w zachwyceniu widźiał, że Marya Panna przeprászała Syna swego JEZUSA, aż łaskawą twarz ukazał. (*Ex hist: Ord:*) Nikt prędzey nie przebłaga zágniewanego Boga, jáko MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Opata, ktòry modlitwą bazyliszka zabił, czartow odpędźił. Modlitwa jest forteca duszy nászey, jest protekcya przećiw nieprzyiaćielskim nájazdom.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Miedzy świętemi zábawami często się łączy zła przewrotna intencya: Idźie kto do Kośćioła, nie tylko dla wysłuchania Mszy, ále dla obaczenia się z przyiaćiołami. Ták Zydźi przychodźili do Chrystusa, nie tylko dlá widzenia Jego świętey prezencyi, ále y oraz dla obeczenia wskrzeszonego Łazarza: *Venerunt non propter JESUM tantù, sedet*

sed & ut Lazarum viderent. Joan: c. 12. Uważ iák często y ty czyniſz bez dobrey intencyi, tylko z ćiekawośći idźieſz do Kośćioła ná odpuſty, á gdyby kto ſię pytał: co zá intencyą maſz? niewiedźiałbyś co mowić.

Hiſtorya.

Gdy pewny Potentat ſzedł odwiedźić Puſtelnika ná imie Moyżeſza, on dowiedźiawſzy śię o tym, wyſzedł przećiwko mu, pytaiąc ſię: dokąd idźieſz? odpowiedźiał: do Moyżeſza; on rzekł: wſzak Moyżeſz jeſt ſzalony y heretyk; to ſłyſząc wroćił ſię názad. (*Ex lib: DD. PP.*) Szczęśliwy, kto w zabawach ſwoich ſamego Boga chwały ſzuka; jednak y śiebie nie wolno oſławiać, oſobliwie jeżeli ztąd może być drugim zgorſzenie. Swięci gdy śiebie oſławiali, czynili to z oſobliwego inſtynktu Boſkiego.

2. *Uwaga.* Záprasza nas do protekcyi Maryi Panny Swięty Ildefonſus: *Veni mecum ad hanc Virginem, ne ſine hac properes ad gehennam.* Poydź zemną do protekcyi MARYI Panny, żebyś odrzucony od Jey protekcyi nie poſzedł ná ogień wieczny.

Hiſtorya.

Swięty Ludwik Bertrandus Zákonu Kaznodźieyſkiego, gdy w Indyach opowiadał chwałę Boſką y honor Máryi, jedna Niewiaſta rodząc wzywała pomocy Maryi, Swięty Ludwik poſłał kartę, ná ktorey nápiſane były te ſłowa: *Neſciens Mater Virgo virum, peperit.* Nie

znaiąc Panna męża, porodźiła; którą kartę w ręku trzymaiąc, ſzczęśliwie porodźiła. (*Ex Hiſt: Ord: Præd:*) Zápiſz ná ſercu twoim to náyſłodſze Imie Niepokálanie poczętey MARYI Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Lina pierwſzego po Swiętym Pietrze Papieża, który wiele piſał o wierze świętey, wiele dekretow poſtanowił. Pracuy y ty według ſtanu twego, zálecay chwałę Boſką; chwalebnym przykłádem, náuką y dobremi uczynkami.

DZIEN DWUDŹIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Grzech náywiękſzy jeſt familiant ná źiemi, bo nigdy nie chodźi bez kawalkaty z jednego grzechu dźieśięć śię rodźi. Tak Zydźi wprzody tylko ścigali ná JEZUSA zábićie, á potym y ná Łazarza zgładzenie: *Cogitaverunt autem Principes Sacerdotū ut & Lazarum interficerent. Joan:* 12. Zamyślali Xiążęta ludu, żeby zábili y Łazarza. Uważ co zá racya tey imprezy bezbożney, nie inſza, tylko że zayzdrość to ſprawiła, że dla wſkrzeſzonego Łazarza wiele w Chryſtuſa uwierzyło.

Hiſtorya.

Był jeden Brat pobożny, ktoremu drugi Brat we wſzyſtkim zayzdrośćił; chcąc oddalić tę zayzdrość od niego, záwſze mu śię uniżał: ſtancyą umiatał, wodę przynośił, jak chłopiec ſłużył. Widząc jego pokorę zayzdrośny, ták odmienił ſerce, że bárźiey go kochał, niżeli

innych

innych Braći. (*Cæsar: lib: 4. cap: 26.*) Masz wiele adwersarzow zayzdrośnych, ktorych inaczey nie zdewinkujesz, jak tylko pokorą y ćierpliwośćią.

2. *Uwaga.* Niebem jest MARYA, mowi S. Hieronim: *Fuit Beata Virgo Cælum ignaum propter ardentissimam charitatem.* Niebem ognistym jest Marya, dla ognistey miłośći Boskiey.

Historya.

Jeden Młodźian był się zmowił z Panną zgrzeszyć, gdy się pytał: jak imie? odpowiedźiała: Marya jestem; dla rewerencyi Imienia MARYI niechćiał grzeszyć, zá co go Bog błogosławił przez intercessyą Maryi Panny, do wielkich cnot przyszedł wspomniony Młodźian. (*Diabesne in urbibus Gal:*) Szanuy to mieysce, te rzeczy ktore náleżą jákim sposobem do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Dalmacyusza wielkiego mortyfikanta, ktorego w drodze MARYA Panna nákarmiła rożami z miodem záprawnemi. Każde Zdrowaś Marya słodki pokarm w sercu Kochanka JEZUSA y Kultora MARYI.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Samemu Bogu chwała y honor náywyższy náleży; jáki honor oddawali wćielonemu Bogu Dźiatki Izraelskie wołaiąc: *Hosanna, Benedictus qui venit in Nomine Domini. Joan: 12.* Chwała ná wysokośćiach, Błogosławiony, ktory przyszedł w Imie Pańskie.

Uważ, czy oddajesz Bogu honor y chwałę ná leżytą, czy nie szukasz właśney chwały, właśney estymy, nie honoru Boskiego.

Historya.

Był jeden Zákonnik Merulus, który ustawicznie Bogu służył w postach, w modlitwach, ten przez sen widźiał sobie z Nieba przysłaną koronę, y potym wkrótce gdy umarł przy ćiele jego różnych kwiatow odor czuli przytomni. (*Greg: Dialog: c.* 47.) Chwal Boga przez ten czas krótki, ábyś go wiecznie chwalił w Niebie z Swiętemi.

2. *Uwaga.* Swięty Bonawentura tytułuje Marya Pannę ogniem miłośći Boskiey: *Sicut enim ignis est in summo calidus, sic Domina nostra fuit charitate in summo ardentissima, quæ nec primam similem visa est, nec habere sequentem.* Jako ogień jest náygorętszy, ták MARYA czystośćią y miłośćią Boską pałała, y celowała wszystkich.

Historya.

Inocencyusz Papicż byłby potępiony, gdyby nie intercessya MARYI Panny, ktorey wiernie służył, y Kośćioł zbudował. (*Surius*) Przez cnoty staray się być kośćiołem JEZUSOWI y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Formecyusza, ktory z Nieba nápomniony, w polu znalazł księgę Ewangelij, ktorą gdy czytał zwierzęta z lasu przychodźiły. Czytay nábożnie Pismo święte, jeżeli nie umiesz czytać, słuchay czytaiących.

DZIEN

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Dwojaka jest bojaźń: jedna złączona z nadźieią y miłośćią; y ta jest bojaźń święta y synowska. Druga bojaźń hypokondryczna, reprezentuiąca záwsze zagniewanego Boga, záwsze turbuiąca; y ta bojaźń jest niewolnicza. Bojaźń synowską wszyscy Swięci mieli, dla tego Bog Elektow ćieszy: *Noli timere Filia Sion. Joan: c. 12.* Niechćiey się lękać duszo pobożna, Corko gornego Syonu. Masz dobrego Boga, ktory nie potępienia, ále zbawienia twego szuka.

Historya.

Biskup Ceda świętą nápełniony bojaźnią, gdy słyszał pioruny, álbo zámieszanie, ućiekał do Kośćioła błagać Majestat Boski, áby zá grzechy nie karał. Gdy ten Biskup umierał, Aniołowie wdźięcznie mu śpiewali. (*V. Beda de Gestis Ang:*) Miey y ty bojaźń Boską, ktora jest Matka y początkiem wszelkich cnot y świętey madrośći.

2. *Uwaga.* Takim affektem wzdycha do serca MARYI: *O cor Virgineum amoris igne succensū.* O serce Panieńskie miłośći ogniem zápalone. *S. Bonavent:*

Historya.

Gdy Cyprian czarami był zápalił do nieczystośći Swiętą Justynę, zá intercessya Maryi Panny zwyćiężyła tę pokusę.(*ex vita ejꝰ*) Poki w śmiertelnym ćiele żyiemy, trzeba wiele ćierpieć od świata,ćiała y czarta, ábyś

zwyćiężył te pokusy, czyń rekurs do Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Nila Opata, ktory wielce się wystrzegał słow prożnych. Gdy do niego przyśli Dworzanie, áby prożnego słowa niepowiedźieli, dał im czytać rewelacyą S. Symeona. Ten ná pewnym kazaniu powiedźiał: *Ex decem millibus vix reperitur una anima his temporibus, quæ ad manus Sanctorum Angelorum perveniat.* Ledwie z dźieśięćiu tyśięcy, jedna będźie zbawiona dusza temi czasy. Chroń się słow prożnych, pamiętay ná śćisłe sądy Boskie.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Wielka dobroć Boga naszego, ktory do nas przychodźi w Sakramenćie: *Ecce Rex tuus venit. Joan: 12.* Oto Krol twoy przyszedł. O wielka łaska Krola naszego Boga! ktory do nas tak często łaskawie przychodźi; zádźiw się dobroći Boskiey, y oraz twoiey niewdźięczności, ktory tak niedbale czekasz przyiśćia tego łaskawego Krola.

Historya.

W Egypćie Niewiasta pewna przez czary utraćiła postać ludzką, á stała się klaczą, co do oka ludzkiego. Tę gdy przyprowadzono do S. Makarego, przywroćił iey pierwszą ludzką postać; y powiedźiał, że dla tego dopuśćił Bog czarom szkodźić, że przez pięć niedźiel nie spowiadała się y nie kommunikowała. (*Palladius in vita S. Makar:*) Boy się y ty podobney kary, ktory przez pięćdźieśiąt niedźiel

ledwie

Iedwie przystępujesz do Sakramentow Swiętych, kommunikuy dźiś choć duchownie.

2. *Uwaga.* Ogniem Seraficzney miłośći Boskiey pałała Marya; *O sacra viscera velut clibanus candentia & ardentia velut Seraphim. S. Bonav:* O święte wnętrzności Maryi Panny Seraficznym ogniem Boskiey miłośći pałaiące.

Historya.

Dźiś widźiał pobożny Asceta po approbacyi Papieskiey, iż Nayświęt: Panna trzymała pod płaszczem swoim Zakon *Societ: JESU.* (*Ex An: Cæl:*) Wszystkich Zakonow jest generalna Protektorką, osobliwie jednak tych, ktorzy Jey honor promulguią.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ginguryna, ktoremu ukazawszy się S. Michał Archanioł uweselił, y duszę jego przyłączył do chorow Anielskich. Prowadź takie żyćie, ábyś był godźien wizyty Anielskiey, y oraz wiecznie konwersować w Niebie z Aniołami.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Czasu utrapienia człowiek sobie nie może dać rady, y nie może pamiętać, gdy jest oświecony łaską Boską, w ten czas rozumie pismo, y náukę mile przyimuje. Tak Uczniowie ćierpiąc prześladowanie niemogli poiąć pisma, dopiero zrozumieli, gdy Chrystus Pan był uwielbiony, gdy ich osobliwszą oświećił łaską: *Quando glorificatus est JESUS tunc recordati sunt, quia hæc scripta erant de eo. Joan: c. 12.* Gdy JEZUS uwielbiony był,

w ten

w ten czas poznali, co było nápisano o nim. Czasu utrapienia nie desperuy, álc ćierpliwie czekay oświecenia od Boga.

Historya.

Kanonik Regularny, gdy wielkie ćierpiał prześladowanie od Starszych niewinnie, w dźień S. Maurycego ze łzami utrapienie swoje polecał Bogu, pod czas ktorey modlitwy Anjelskie słyszał śpiewanie, y wielce był uweselony y ná zdrowiu źleczony. (*Cantipr: libr: 1. cap:11.*) Znoś ćierpliwie prześladowanie, z Nieba uczujesz poćiechę.

2. *Uwaga.* Dźiwuje się Swięty Bonawentura, jáko może znieść Marya Panna upały, ktoremi pałała ku Bogu: *O Sacrum pectus, quo ardore intus inflammaris, o tenerrimum corpus quomodo tanto calore non dissolveris.* O święte pierśi, o naydelikatnieysze ćiało Maryi, jako niespłonieje od Seraficzney miłośći Boskiey upałow.

Historya.

Lipsyusz gdy odebrał zdrowie przed obrazem Matki Boskiey, Heleńskim, całą książkę o tym cudownym obraźie napisał. (*Heven:*) Dane zdrowie od Boga, obracay ná chwałę Boską, ná promulgacyą honoru Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wacława Xiążęćia, ktory nic niezaczynał nieporadźiwszy śię Boga, zábity w Kośćiele od Brata, odebrał koronę męczeńską. W potrzebach twoich czyń rekurs do Boga, od Boga záczynay, w Bogu kończ.

kończ. Uważ złość ludzką, jáko jeſt ślepa, nie uważa ná osobę, áni ná mieyſce święte; miarkuy záwczaſu paſsye gniewu, ktòre y duſzy y zdrowiu ſzkodzą.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Złość ludzka lubo może poturbowáć ludźi, ále bez Páná Bogá woli nic nie może uczynić. Wywarli wſzyſtkę złość Zydźi ná Jezuſa, nie mogli mu jednak nic uczynić, poki nie był przyſzedł czas od Boga náznaczony męki, aż muśieli śię dźiwowáć: *Videtis, quia nihil proficimus.* Widźićie, że nic nie możemy uczynić. *Joan:* 12. Jeśli chceſz czego dokazáć, záczynay z wolą Boſką śię poradźiwſzy, proś pomocy SS. Aniołow ſtrożow.

Hiſtorya.

Gdy Swięty Antoni Puſtelnik był w wielkich pokuſach, prośił Boga, áby pokazał drogę do zbawienia; wyſzedł z celli, obaczył Starca ktòry robił, y robotę porzućiwſzy modlił śię, po modlitwie z nowu śię do roboty wracał. Był to Anioł dla informacyi jego zeſłany ják miał poſtępowáć, od ktòrego ſłyſzał te ſłowa: *Sic fac, & ſalvus eris.* Tak czyń á zbawion będźieſz. (*lib: de pat: & fort: n.*1.) Náypewnieyſza droga do doſkonałośći, praca y częſta modlitwa, zá łaſką Boſką y protekcyą Aniołow Swiętych.

2. *Uwaga.* Zadne pioro nie opiſze godnośći Máryi: *Quis tuos o Virgo ardores, mentis exceſsus digno ſufficiet explicare eloquio, aut*

compre-

comprehendere cogitatu. (*Idiota.*) Kto może o Panno upały miłości ku Bogu wytłumaczyć y poiąć twoie.

Historya.

Gdy uczynki pobożnego Klienta MARYI, wźioł ná szalę Archanioł Michał Swięty, Marya Panna Rożaniec swoy przydała do jego zásług, y nápomniała tego Klienta ná imie Jákuba. (*Ex An: Cæl:*) Poydą y twoje wszystkie uczynki y myśli ná szalę Michała Swiętego; proś Maryi Panny, áby swoich záslug udźieliła.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Michała Archanioła Xiążęćia Niebieskiego Senatu, który Lucypera hardego z Nieba strąćił ná potępienie, ten przy śmierći sąd partykularny odprawuje, y oraz jest całego Kośćioła ganeralnym Protektorem. Odday śię dźiś do protekcyi tego Swiętego Patrona, waż uczynki twoje przez spowiedź Sakramentalną, ábyś pożądany odebrał dekret od Archanioła Michała S. Sędźiego dekretowego duszy twojey. Staray śię o Anielskie życie y konwersacyą.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Zayzdrośnym Zydom y to źle, że wszyscy ludźie przychodzą do poznania Boga: *Ecce mundus totus post eum abit. Joan: cap:* 12. Oto świat cáły zá nim idźie. Zayzdrośnego człowieka cudze szczęśćie trapi, nieszczęśćie ćieszy, ják sam daleki jest od Boga y od Nieba, ták drugiemu nie życzy, áby śię garnoł do Boga. *Hi-*

Historya.

Czytamy w piśmie: zá czasow Salomona, poswarzyły się dwie baby o dźiecko; jedna powiada moje dźiećie, druga odpowie: nieprawda, kłamiesz, moje to dźiećie; wytoczyła się ta sprawa do Krolá, Krol Salomon osądźił áby dźiecko rośćięto, Matka prawdźiwa niepozwala rośćinać, zayzdrośna mowi: *dividatur*, niech będźie rośćięte, żeby áni mnie była poćiecha, áni jey. Ale Krol rozumny poznał, że muśi być to fałszywa Matka, ktora rośćiąć pozwala dźiecko. (*lib: Reg*) Uważ, że zayzdrość jest ślepa, y śiebie gubi przez zayzdrość człowiek, y drugich chce zgubić.

2. *Uwaga.* Ogniste słowa były Maryi Panny zapalaiące do cnoty słuchaiących, mowi S. Tomasz *de Villanov: Divinis ignita colloquijs tota effecta es velut ignis, teq́ holocaustum suavissimum DEO obtulisti.* Swiętemi rozmowami stałaś się niby ognistym Serafinem ofiarowałaś śiebie przez miłość Bogu.

Historya.

Swięty Edmundus osobliwszy Kultor Maryi, gdy mu zá wiarę głowę śćięto, cudownie głowa przemowiła, y przynieśiona do ćiała cudownie przyrosła. (*Mayr.*) Niech y twoja głowa pracuje w promulgowaniu chwały Boskiey y honoru Maryi, będźie miała nagrodę y koronę chwały.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Hieronima, ktorego Aniołowie biczowali zá to, że barźiey czytał

Cycerona kśięgi, niżeli Pismo święte. Ustawicznie miał w myśli straszliwe sądy Boskie. Chroń się y ty czytania kśiąg świátowych. osobliwie kśiąg heretyckich, z ktorych możesz się zgorszyć. Czytay duchowne kśięgi medytacye, żywoty Swiętych; Biblij záś świeckim ludźiom bez pozwolenia Biskupa czytać niewolno.

OCTOBER
PAZDZIERNIK
DZIEN PIERWSZY.

I. *Uwaga.* Szczęśliwe serce, ktore ustawicznie pragnie oglądać Boga, z nim się wiecznie złączyć miłośćią; ták święte pragnienie mieli owi ludźie w Ewangelij, ktorzy mowili do Filipa: *Domine! volumus JESUM videre. Joan: c.* 12. Panie! pragniemy widźieć JEZUSA. Masz że ty te święte pragnienie do JEZUSA? podobno serce twoje pała niegodźiwemi affektami.

Historya.

Był pewny Zákonnik prawdźiwy naśladowca Chrystusa, gdy do niego przyszły listy od Rodźicow y od krewnych, z ktoremi przez długi czas się niewidźiał; nie chcąc mieć dystrakcyi w rozmyślaniu, nie czytawszy wszystkie te listy spalił. (*Cassianus lib:* 5. *c.* 32.) Uważ jáko prawdźiwy miłośnik JEZUSA powinien mieć czyste serce od świátowych affe-

ktow

ktow dálekie, ále w ſamym Bogu powinien pragnienie y affekt ſwoy położyć.

2. *Uwaga.* Uſtawicznie pragneła Marya Panna do Boga, mowi Swięty Jan Damaſcen: *Charitas Beatæ Mariæ nunquam potuit ceſsare, quia charitas non poteſt ceſsare niſi per mortale peccatū.* Miłość Maryi Panny nigdy nie uſtawała, miłość bowiem tylko przez grzech bywa zgaſzona; Marya Panna od wſzelkiego grzechu daleka była.

Hiſtorya.

Dźiś Marya Panna S. Ananiuſzowi otwartą księgę pokazała y zjeść kazała, przez co ſtał śię ſławnym Oratorem honoru Maryi Panny. (*Ex vita ejus apud Græc:*) Czytay nábożnie pochwały Maryi, y oraz co czytaſz myślą y ſercem poymuy.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Borgiaſza *Soc: J.* ktory obaczywſzy zgniłe ćiało Ceſarzowey niegdyś ozdobney, całym ſercem do Boga ſię nawroćił. Wielka to cnota pamiętać ná śmierć w co ſię obroći pielęgowane, pieſzczone ćiel-ſko, ják w krotce w proch ſię obroći, rozſy-pie, ziedzą robacy, ſzczury.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Wſzyſtkie dni y godźiny ſą Boſkie, jednak pewne dni ſą od Boga y Kośćioła oſobliwſzym ſpoſobem náznaczone ná chwalenie Boga: *Venit hora ut clarificetur Filius hominis. Joan: c. 12.* Przyſzła godźina, áby był objawiony świátu Syn człowieczy. Uważ

jak

jak świątkujesz dni święte od Boga náznaczone? podobno przepędzasz ná rospustach pijańſtwach, im większy Fest, tym więcey sobie pozwalasz swywoli.

Historya.

W Teutonij był jeden Slachcic, który świętego dnia nigdy Mszy niesłuchał, ále polowaniem się bawił; Zona jego porodziła dziecie dziwne, które było podobnieysze do psa, niżeli do człowieka; było to karanie grzechu, że w święte dni ze psami się tłukł po lasach y polach. (*Thom: Cantip: lib: 2. c. 49.*) Swiątkuy dni święte nábożnie, idź do Kościoła, słuchay Mszy y náuki.

2. *Uwaga.* Miłość Boska jest to strzała, która zraniła serce Maryi: *Est sagitta electa amor DEI, qui Mariæ animam non solum confixit sed etiam pertransivit.* (*Idiota.*) Strzała wybrana miłość Boska, która nie tylko zraniła, ále przeniknęła Serce MARYI.

Historya.

Niewieście pewney Zydzi Syna zámordowali, gdy ona świadkow nie miała; rzekli Zydzi ná sądzie: gdy postawi świadkow, poydziemy ná stos ognisty, gdy niepostawi, ona poydzie ná stos. Zezwolił ná to sąd, ona udała się do protekcyi Maryi Panny; Syn zámordowany odżył, y wyświadczył że Zydzi byli zámordowali. (*Pelsart:*) Proś żeby MARYA twoią duszę przez grzech umarłą ożywiła.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Leodegaryuſza Biſkupa, ktòremu gdy oczy wyłupiono, dźiękował Bogu, że godnym ſtał ſię ćierpieć dla Chryſtuſa. Dźiś także jeſt Feſt SS. Aniołow ſtrożow. Swięty Anioł ſtròż barźiey niżeli oko ćię oświeca. Bądź wdźięcznym Aniołowi ſtrożowi twemu.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga*. Umrzeć z miłośći ku Bogu, jeſt to záczą́ć nowe życie nieśmiertelne; śmierć dwojáka jeſt: Moralna y fizyczna: Fizyczna jeſt rozłączenie duſzy od ćiała; moralna jeſt umrzeć światu y właſnym paſsyom; y o tey śmierći mòwi JEZUS: *Si autem mortuum fuerit multum fructum affert. Joan:* 12. Jeżeli obumrze wielki owoc przynośi. Uważ ják ty mortyfikujeſz paſsye twoje, ják jeſteś umarłym pròżnośćiom świata.

Hiſtorya.

Adolfus zácney familij zoſtawſzy Zákonnikiem, gdy nioſąc przez ulicę náczynie z mlekiem, ſpotkał pompatycznie jadących krewnych, ktòrych nieco poczoł ſię wſtydźić, zwyćiężaiąc śiebie, mleko wylał ná głowę ſwoię, że ſię wſtydźił uboſtwa Chryſtuſowego. (*Albert: Krant: lib:* 8.) Zádźiw ſię tego Zákonnika heroiczney cnoćie, y ſam náśladuy według możnośći, zwyćiężay namiętnośći twoje

2. *Uwaga*. Miłowała MARYA JEZUSA jáko Syna, y jáko Boga: *Amabat Virgo Virginem Chriſtum, amore naturæ, ut Mater Filiũ,*

amore amicitiæ, ut creatura creatorē. Bernard: de Busto. Kochała Panna Pannę Chrystusa, miłośćią nátury jáko Matka Syna, miłośćią przyiaźni, jáko stworzenie Stworzyćiela.

Historya.

Przy obraźie Maryi Panny *Montis serrati*, dźiś uzdrowiony jest głuchy y niemy. (*Ex An: Cælest:*) Nie milcz gdźie idźie o chwałę Boską, o krzywdę bliźniego, nie bądź głuchym ná słuchanie słowa Bożego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana Chuzabity, ktory ćierpiąc mowił: *Si Deus hæc pati potest quidni ego velim.* Jeżeli Bog to ćierpieć może, á czemu ja nie mam ćierpieć. W boleśćiach twoich, uważay często boleśći Jezusowe, ktore ćierpiał dla zbawienia duszy twojey.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Miłować wygody ćiała, nic nie ćierpieć, jest to gotować sobie potępienie: *Qui amat animam suam perdet eam. Joan: c. 12.* Kto kocha duszę swoię zgubi ią. Uważ czy nie jesteś skrępowany włásną miłośćią; postrzeż się nędzniku, ábyś nędznie nie zginoł, niezátraćił duszy twojey.

Historya.

Pustelnik jeden starzec pozwolił Niewieśćie mieszkać przy sobie, z ktorą po kilka dni popełnił grzech nieczystośći; Oczym słyszał drugi Pustelnik czartow się chlubiących, że tákiego Starca przyprowadźil do grzechu.

(*Ex*

(*Ex lib: DD. PP.*) Uważ y z ćiebie czy nie chlubią ſię ſzatani, czy nie dałeś im okazyi weſela, grzeſząc śmiertelnie, ſzukaiąc okazyi do grzechu.

2. *Uwaga.* Marya Pánna nie ták z boleśći, jáko raczey z miłośći umarła, zdanie S. Bonawentury: *Beatiſſima Virgo præ amore & ſinè dolore mortua fuit.* Nayświętſza MARYA Panna z miłośći upałow, bez boleśći umarła.

Hiſtorya.

Swięty Franciſzek Seraficki miedzy inſzemi ſpoſobami uſzanowania Matki Boſkiey, nośił obrazek Nayśw: Panny ná pierśiach. (*in vita ejs*) Noś y ty obraz cnot Maryi w ſercu twoim

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Frańciſzka Serafickiego, naśladowca uboſtwa Chryſtuſowego, ktory miał Rány JEZUSOWE wyrażone ná ćiele ſwoim. Nie maſz inſzey drogi do Nieba, jáko tylko iść w ślady Chryſtuſa; jeżeli śię ſpodźiewaſz być w Niebie, idź zá Chryſtuſem; bądź pokorny, ćichy, ćierpliwy, bo inaczey ſtanieſz ſię ſługa hardego Lucypera.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Mieć w nienawiśći świętey, duſzę ſwoię, jeſt to żywot wieczny dla niey gotować; mowi Zbawićiel: *Qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam. Joan: c. 12.* Kto nienawidźi duſzy ſwojey ná tym świećie, ná żywot wieczny chowa ią. Nie jeſt tu mieyſce weſołośći, ále ſmutku y utrapienia, czas pokuty y ćierpliwośći.

Hiſtorya.

Wielebny Jákub Kapłan wielkiey świątobliwośći Zákonu náſzego; ten od młodośći żádnych trunkow niepijał, żelaznemi łáncuszkami ćiało trapił, włośiennicę z oſtrych włoſow nośił, codźień do krwi ſię biczował, ſypiał ná pniu ſękowatym, w źimie w śniegu ſię tarzał, á w lećie w pokrzywach; gdy drudzy ubolewali, że tak nie miłośiernie trapi śiebie; odpowiadał: nie wiećie jákie delicye wnętrzne y poćiechy pod włośiennicą ſię táją. (*Ex Proſc: Hiacynt: in vita ejus.*) Miey w tákiey nienawiśći ćiało twoje, á ták záchowaſz ná żywot wieczny duſzę ſwą.

2. *Uwaga.* Ná źiemi żyiąc Marya, w Niebie mieſzkała affektem: *Detinebatur tantum in ſæculo corpore, affectu autem & mente commorabatur in cælo. S. Laur: Juſt:* Była zátrzymana ná źiemi ćiałem, affektem zaś w Niebie mieſzkała.

Hiſtorya.

Swięty Jákub Ankonitáńſki gdy miał kazánie grożąc mękami piekielnemi nieczyſtym ludźiom, jeden nieczyſty uraźiwſzy ſię zá to, miał zábić Kaznodźieię przy obraźie Matki Boſkiey; álić uſłyſzy głos: *Quid ſceleſte facis?* Co czyniſz bezbożniku? To ſłyſząc zátrwożył ſię, y więcey nie myślił ták złośliwie. (*Mayr.*) Porzuć złośliwe zámyſły jeśli chceſz podobáć ſię Bogu y Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Galli Wdowy, ktorey gdy przy śmierći Swięty Piotr poká-

zał śię, pytała: czy ſą odpuſzczone grzechy moje? odpowiedźiał S. odpuśćił Bóg grzechy twoje. Pośpieſzay do niego, czyń częſtą pamiątkę przeſzłych grzechów twoich.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Nie doſyć jeſt tytułować śię ſługą Boſkim, ále trzeba iść w ślady Jego: *Qui mihi miniſtrat me ſequatur. Joan:* 12. Kto mi ſłuży, zá mną niech idźie. Názywaſz śię Chrześćianinem, jeſtże choć znak w tobie człowieka Chrześćiańſkiego? czy poſtąpiłeś choć ná krok w ślady JEZUSOWE.

Hiſtorya.

Swięty Bernard náśladuiąc uboſtwo Chryſtuſowe y pokorę, ſam czaſu pewnego ſmarował obuwie, diabeł przyſzedł do niego w poſtaci gośćia znacznego, wołaiąc: ſe jaki to Starſzy nie ludzki; poznawſzy Swięty złość ducha złego, nieprzeſtał pokorney zábawy, ſzátan z wielkim hałaſem zniknoł. (*Ceſar: lib:* 4.) Niewſtydź śię pokornych zábaw przykłádem pokornego JEZUSA, który śię niewſtydźił y żebrowáć będąc naywyżſzym Pánem.

2. *Uwaga.* Pokornie ſupplikuje do Maryi Landſpergiuſz: *O dulciſſima Domina! vulnera, accende, reple cor noſtrum amore tui caſtiſſimo.* O nayſłodſza Pani! zrań ſerce naſze zapal y napełniy świętą miłośćią ku tobie.

Hiſtorya.

Swiętego Meynulfa Marya Panna interceſſyą ſwoią wſkrześiła, żeby dał przytomnym

naukę zbawienną. (*Ex vita ejus*) Jeżeli maſz naukę od Boga daną, udżielay drugim tey zbawienney manny.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Brunona, który będąc przytomnym ná pogrzebie w Paryżu, gdy ſłyſzał z grobu mówiącego potępionego: *Juſto DEI judicio accuſatus, judicatus, & condemnatus ſum*; Sprawiedliwym ſądem Boſkim oſkarżony jeſtem, ſądzony y potępiony. Nawróćił ſię całym ſercem do Boga, y ściſły Zákon Kartuzyanow fundował. Ah dla Boga! często ſłyſzyſz tak wiele przykładow o potępieńcach, czemu ſię nienawracaſz do pokuty.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga*. Wielki honor, wielkie ſzczęśćie ſłużyć Chryſtuſowi, y ná tym świećie ma ſtaranie o ſługach ſwoich, y po śmierći czyni ich Królmi wiecznemi y Panami: *Ubi ſum Ego, illic & miniſter meus erit. Joan: c.12.* Gdźie Ja jeſtem, tam y ſługa mòy będźie. Záwſtydź ſię jeżeliś dotąd nie chćiał ſłużyć tak dobremu Panu.

Hiſtorya.

Swięty Francíſzek Seraficki prośił P. Boga, żeby mu pokazał kiedy jeſt ſługą Boſkim? powiedźiał mu Pan: że w ten czas jeſt ſługą Boſkim, gdy o Bogu myśli, mówi, y pracuje dla chwały Boſkiey. (*Ex Chron: Ord: Min:*) Jeżeli chceſz być prawdźiwym ſługą Boſkim, myśl o Bogu, o Bogu dyſzkuruy, pracuy dla

chwały

chwały Boſkiey, nie dla właſnego pożytku: *Propter JESUM, non propter eſum.*

2. *Uwaga.* Każe nam w ſercu MARYI być zapiſanym Landſpergius: *Portemus te ſemper in corde noſtro, ſimusq; ſemper ac indelebiliter ſcripti in corde tuo exaudi nos o Domina.* Niech ćię nośiemy w ſercach naſzych, niech naſze niegodne imiona będą zapiſane w ſercu twoim o MARYA.

Hiſtorya.

Gdy Braćia S.Brunona poczeli uſtawać w záchowaniu Reguły, udał ſię S. Bruno do Máryi Panny, ktòra Zákõnikow pobudźiła do doſkonałośći. (*Ex vita ej.*) Bądź pilnym w záchowaniu Reguły, y powinnośći ſtanu twego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Gerolda, ktôry gdy do zgody drugich prowadźił, zábity jeſt, poſzedł ná wieczny pokoy. Po śmierći jego dzwony ſame ſię dzwoniły. Ten Swięty do zgody prowadźił drugich, á ty czy nie jeſteś mieſzaiącym każdemu zgodę, przyiaźń braterſką. Uważ jáko Bòg ſług ſwoich ſławi, nieme kreatury opowiadaią chwałę Boſką w Swiętych.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Nigdy nie może być godnie opowiadana chwała Boſka. Zeby tyśiąc było światow y niebios, jeſzczeby więcey potrzeba było Promulgatorow Imienia Boſkiego; o co ſupplikował Syn Boſki: *Pater clarifica nomen tuum. Joan: c. 12.* Oycze objaśni Imie

twoje národom. Uważ jeżeli ty promowujeſz chwałę Boſką, czy podobno barźiey ſzukaſz właſney chwały.

Hiſtorya.

Zámyślił ſię o chwale Tróycy Swiętey Auguſtyn Swięty, chodźił nád morzem medytuiąc: znayduje Dźiecko małe, które łyſzką przelewa wodę z morza do dołu małego; pyta: co to czyniſz? odpowie Dźiecko: chcę morze to pomieśćić w tym dołku; rozśmiał ſię Auguſtyn Swięty z niepodobney propozycyi; odpowie Dźiecko: Wiedz otym Auguſtynie! podobniey jeſt, żebym te wody morſkie pomieśćił w tym dołku, niżeli żebyś ty mógł poiąć tajemnic Tróycy Swiętey; to rzekſzy Dźiecko zniknęło; był to Anioł zeſłany od Boga, ná wybićie wyſokiey myśli, którą był uwiedźiony Auguſtyn Swięty. (*Ex vita ejus.*) Chwalić Boga trzeba uſtawicznie, ále wyſoko śięgać o Bogu, niebeſpieczno rozumowi ſtworzonemu.

2. *Uwaga.* Co może być godnieyſzego jáko Matka Boſka, mówi S. Ambroży: *Quid nobilius Matre Domini? quid ſplendidius ea, quam ſplendor elegit Paternæ gloriæ.* Co może być Szlachetnieyſzego jáko Matka Boſka? co jáśnieyſzego jáko ta, którą światło Oycowſkiey chwały wybrało.

Hiſtorya.

Swiętey Katarzynie w pogańſkich będącey błędach, ukazawſzy ſię Marya Panna podała

Pána

Pana JEZUSA, ale nie chćiał Pan JEZUS iść do niey, że nie była ochrzczona, potym zaraz przyięła Chrzest święty. (*in vita 879*) Chcesz mieć w sercu twoim JEZUSA, oczyść wprzody brzydkośći grzechow z serca.

1. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Birgity, ktòrey dźieśiątego roku wieku jey, Pan JEZUS ukazał się wszystek we krwi. Czyń częste uwagi o boleśćiach ćierpiącego JEZUSA, o tym medytuy, czyń kompassyą, znoś ćierpliwie wizyty Boskie.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Kto może tu na źiemi szukać pokoju, gdy y sam Syn Boski był w turbacyach będąc w ćiele ludzkim; ták mòwi o sobie: *Nunc anima mea turbata est. Joan:* 12. Teraz Dusza moja jest zturbowana. Uważ, kto był przyczyną turbacyi Jezusowey, jeżeli nie twoje uspokojenie y bespieczeństwo w złośćiach; o wielka ślepoto człowieka! Bòg turbuje się w ćiele ludzkim zá grzechy człowieka, człowiek bespiecznieyszy w grzechach.

Historya.

Słuchaiąc Mszy pobożna Matrona widźiała, że Pan JEZUS w postaci maluśkiego wyszedł z ołtarza; y przyszedł do trzech Panien klęczących; jednę mile obłapił, drugiey do twarzy spoyrzał, á trzećiey ręki się dotknoł, y zgniewem odszedł. Prośiła Boga żeby jey oznaymił co to znaczyło? powiedźiał jey JEZUS: że ktòrą mile obłapiłem, jeszcze nie jest umo-

umocniona w cnotach, ná ktòrey twarz spoyrzałem jest doſkonalſza, á ktòrey ręki ſię dotknołem, jeſt náydoſkonalſza. (*Joan: Schenkovius.*) Uważ, jáko Bòg kochankòw ſwoich ná tym świećie zaſmuca y probuje.

2. *Uwaga.* Dźiwuje ſię wielkośći pokory MARYI S. Auguſtyn: *Vide humilitatem, vide devotionem. Ancillam ſe dicit Domini, quæ Mater eligitur.* Uważ pokorę, uważ nabożeńſtwo, Maryi ſłużebnicą ſię tytułuje, ktòra jeſt Matką obrana wćielonego Boga.

Hiſtorya.

Swiętey Birgićie powiedźiała Marya Panna: Widzę Ja prace Klientow moich, przybędę im przy śmierći, y poſadzę ich zemna ná Majeſtaćie chwały Niebieſkiey. (*lib: Revelat: S. Birg:*) Pracuy, nie uſtaway w záczętych zábawach, wkròtce weźmieſz nágrodę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Dionizyuſza, ktòry wiele piſał o Bogu, był biczowany zá wiarę, gdy Mſzą miał w więźieniu P. JEZUS mu ſię ukazał y poćieſzył. Zyćie náſze doczeſne, jeſt ćiężkie więźienie, zewſząd śćiſkaią nas utrapienia, choroby, niedoſtatki, pokuſy; kto nas może zupełnie poćieſzyć, jeżeli nie ćierpiący zá grzechy náſze JEZUS, przykładem ſwojey ćierpliwośći.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Kto jeſt Swięty, niech ſtara ſię o więkſzą świątobliwość, kto ſprawiedliwy, o więkſzą ſprawiedliwość; Táka jeſt bowiem

wola

wola Boſka, żeby záwſze każdy z nas co rok ná wyżſzy ſtopień doſkonáłośći poſtępował: *Qui Sanctus eſt ſanctificetur ad huc.* Kto Swięty jeſt, niech świętſzym będźie. *Apoc:* 22.

Hiſtorya.

Była jedna Niewiaſta złośliwa, ktôra ſąśiadom y dźiećiom pokoju nie dawała, gdy ią przyprowadzono do S. Malachiaſza, kazał ſzczerze ſię ſpowiadać, á gdy ſię wyſpowiadała, uczynił nád nią modlitwę Swięty Malachiaſz, y zaraz złośliwy bies ućiekł, ona do śmierći żyła w ćichośći. (*S. Bernardq in vita S. Malachiæ.*) Uważ jáko Sakramenta święte ſą śrzodki do cnot y świątobliwośći.

2. *Uwaga.* Kto może mieć zaſzczyt więkſzey czyſtośći ják Márya Panna, mòwi Swięty Ambroży: *Quid caſtius ea, quæ corpus Chriſti, ſine contagione corporis generavit.* Kto może więkſzą mieć czyſtość jáko ta, ktòra Ciało JEZUSOWE zrodźiła, bez zmazy ćiała.

Hiſtorya.

Kapłan jeden ućiekaiąc od nieprzyiaćioł, udał ſię do obrazu Matki Boſkiey *Montis Serrati*, był cudownie obroniony, y do domu właſnego zánieśiony. (*Ex An: Cæl:*) Jeżeli chceſz trafić do domu wiecznośći, czyń rekurs częſto do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana cudami od Boga wſławionego, ktòry uſtawicznie mòwił o Bogu; temu Orzeł przynioſł kartę, ná ktòrey były te ſłowa nápiſane: *Amor meus JE-*

JESUS; Miłość moja JEZUS. Piſz y ty ná ſercu twoim te náyſłodſze Imie JEZUS; niech ſama miłość JEZUSOWA ma mieyſce w ſercu twoim.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga*. Straſzne ſą żyiącym ludźiom pioruny, grzmoty; zátrwożyli ſię ſłyſząc głos z Nieba do Chryſtuſa czyniony Uczniowie, rozumieli że pioruny biją: *Dicebant tonitruum ecce factum*. *Joan*: 12. Uważ ják ſtraſzny czas będźie, gdy potępione duſze uſłyſzą ów náyſtraſznieyſzy piorun, czyli dekret wiecznego potępienia: Poydźcie ode mnie przeklęći ná ogień wieczny.

Hiſtorya.

Młodźian jeden wymogł od Matki, áby pozwoliła mu wſtąpić do Zákonu, mówiąc: *volo ſalvare animam*; chcę zbawić duſzę. Gdy zoſtał Zákonnikiem, y żył niedbale, był porwany ná ſąd; gdy już dekret miał wypáść potępienia, obaczył Matkę ſwoią, która rzekła do niego: Synu gdźie twoje owe ſłowa? chcę zbawic duſzę. Zmiłował ſię Bóg, pozwolił mu powrocić do żyćia; nigdy nie mogł záponmieć ſłów Matki, w śćiſłey żył pokućie do śmierći. (*Spec: exem: de jud: Dei fol*: 411.) Pamiętay ná ſtraſzne á ſprawiedliwe ſądy Boſkie.

2. *Uwaga*. Prawdźiwa pokora nie ná ſłowach záwiſła, ále ná uczynkach Maryi: *Humilitas non ſolum in verbo, ſed etiam in facto declaratur*. Mówi S. Bernard: Máryi pokora,

nie tylko w słowach, ále w uczynkach się pokazuje. *Historya.*

Błogosławionego Sylwestra *à monte Fononio* Marya Pánna małeńkiego pielęgowała, mocą szatańską zbitego ná śmierć, uzdrowiła, do Kościoła záprowadźiwszy kommunią dała. (*Kronika Zakonu.*) Uważ, że y ciebie Marya Pánna lubo niewdźięcznego od młodośći pielęguje.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosławionego Alemanna Zákonu Kaznodźieyskiego, ktorego często szatan kuśił, y biczował, ále on od Anioła pośilony zwyćiężył. Walcz mocno, á przybędą ná pomoc Aniołowie Swięci.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Lubo Pán Bog rządźi wszystkiemi kreaturami, y one konserwuje przez konkurs generalny, jednak według pospolitego biegu, wolą swoię ludźiom oznaymuje przez Aniołow. Ták gdy głos usłyszeli z Nieba, mowili: muśi ten głos być od Anioła: *Angelus ei locutus est. Joan:* 12. Anioł mu mowił. Uważ ják słuchasz ty rady y instynktow Swiętego Anioła stroża; barźiey słuchasz podobno rady złego Anioła.

Historya.

Pustelnik jeden miał wodę daleko od celli swojey, gdy myślił blisko wody postawić cellę, widźiał Anioła idącego zá sobą y piszącego; pyta coby pisał? odpowiedźiał: piszę kroki twoje; to słysząc, jeszcze barźiey oddalił

dalił cellę od wody, áby więcey było krokow (*Ex lib: DD.PP. de for: n.* 5.) Ofiaruy Bogu prace twoje, Swięci Aniołowie będą pisáć zábawy y kroki twoje.

2. *Uwaga.* Konfunduje hardość náſzę Bernard S. pokorą Maryi: *Ecce Maria abſq; omni peccato legem ſubijt purgationis, & tu miſer plenus peccatis, non vis legem ſubire ſatisfactionis.* Oto Marya bez żadney makuły grzechowey, záchowuje prawo pokutuiących, á ty nędzniku pełen złośći, nie chceſz czynić pokuty.

Hiſtorya.

Swiętemu Walfridowi Biſkupowi MARYA Panna uprośiła zdrowie ná lat cztery. (*Ex An: Cal:* 223.) Proś zdrowia przez intercesſyą Maryi Panny, jeżeli to być może z chwałą Boſką.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Opila, ktòrego pod czas modlitwy Brat jego, widźiał z Aniołami rozmawiaiącego: Dopuśććie maluśkim przyiść do mnie. Zawſze trzeba ſię uniżać przed Bogiem, oſobliwie jednak trzeba mieć ſerce uniżone pod czas modlitwy, gdy rozmawiamy z Panem nieſkończonego Májeſtátu.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Chce Bòg wſzyſtkich zbawić, wſzyſtkich zagarnąć do Nieba; tak mòwi Zbawićiel: *Omnia traham ad me ipſum. Joan:* 12. Wſzyſtko poćiągnę do mnie. Uważ, że nie

inſzym

inszym sposobem ćiągnie nas Bòg do śiebie, tylko przez mękę Syna swego, ktòra nam się udźiela osobliwie przez używanie Sakramentow Swiętych.

Historya.

Spotkał S. Bernard żołnierzow prowadzących Łotra ná śmierć, wźioł go zá rękę y prośił Sędźiego, áby od śmierći był uwolniony; uczynił zádosyć proźbie jego Sędźia. Oblekł go Bernard S. ktory potym w ściśley pokućie żył przez lat 30. (*Ex libr: Ord: Cister:*) Uważ rożnemi sposobami Bòg ludźi wzywa do pokuty; więc nie trzeba desperować o náwròceniu y náywiększego grzesznika.

2. *Uwaga.* Swięty Antoni tak panegiryzuje Marya Pannę: *Sicut omnia flumina intrant in mare & mare non redundat; Ita in Mariam omnes aquæ gratiarū quæ fuerunt in alijs Sanctis ut fluvijs intraverunt in Virginem Mariam, & tamen istud mare plenum omni gratiâ non redundavit, excedens limites in aliquā altitunem vel jactantiam.* Morze ze wszad wody przyimuje, jednak się nienadyma; tak MARYA lubo wszystkiemi łaskami była nápełniona, nigdy się niepodniosła w pychę.

Historya.

Swiętą Biskildę Marya Panna z Nieba przestrzegła, że była niechrzczona, przyięła zaraz chrzest. (*Mayr.*) Wzbudź dźiś akt wiary y pragnienia krew przelać zá wiarę, jeżeli jest w tym wola Boska.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Wenancyusza Opata, ten gdy słyszał Aniołow śpiewaiących: Swięty, Swięty, S. Bóg zástępow; mówił do śiebie: *Væ nobis inertibus & pigris;* Biada nam ospalcom, leniwcom. Bądź pilnym y czuynym w chwaleniu Boga.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Pogańscy Bogowie są śmiertelni, zginą y z chwalcami swemi; Bóg nász jest nieśmiertelny, ktòremu chwała należy wieczna: *Christus autem manet in æternum. Joan: c.* 12. Chrystus trwa ná wieki. Uważ, że lubo Bóg sam essencyalnie jest nieśmiertelny, jednak y stworzeniu udźielił nieśmiertelnego żyćia; Jáko to: Aniołom, y duszom ludzkim, ćiałom zaś ludzkim po zmartwychwstaniu udźieli przymiot nieśmiertelnośći. Bierz ná reflexyą co to jest álbo w Niebie, álbo w piekle żyć ná wieki, poki Bóg Bogiem.

Historya.

We Francyi pijanica poczoł bluźnić, gdyby kto kupił duszę moię, przedałbym; odezwał się kupiec bies w postaci człowieka, zápłacił zá duszę; zádał kwestyą: gdy kto konia kupuje, uzdeczka przy koniu być powinna, (mówił to, żeby y ćiało wźiąć;) powiedźieli: że tak należy; W tym uczynił wielki szturm bies, y wźioł z duszą y z ćiałem. (*Cantiprat: lib:* 2.). Stworzył ćię Bóg nieśmiertelnym, bòyże się wieczney śmierći.

2. *Uwaga.* Im barźiey Bóg wynośił Maryą

Pannę,

Pannę, tym bárziey śię uniżała: *Ecce quam vocavit Dominam Angelus, ipsa se cognoscit & confitetur Ancillam.* Oto Anioł nazwał Panią, á Márya sama śiebie tytułuje Służebnicą.

Historya.

Swięty Radbodus z czytania żywotow Swiętych, osobliwie Náyświętszey Panny, Swiętym został. (*Surius.*) Miey żywoty Swiętych w domu twoim, álbo przynaymniey tę małą książeczkę w domu, w ktorey każdego dnia jest pamiątka Swiętych.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Fortunata Biskupa, ktory ślepego oświećił, Niewiastę opętaną uzdrowił, ktorą zá grzech jeden nieczysty cały pułk diabłow ośiadł był. Bòy się grzechu śmiertelnego, przez ktory dajesz wolny przystęp szatańtwu do serca.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Poki czas mamy do pokuty, czyńmy owoce pokuty świętey; Nie zawsze skuteczne przyświecaią łaski grzesznikom do powstania, według náuki Teologij świętey; więc poki masz oświecenie, nie gardź tym światłem Niebieskim: *Ambulate dum lucem habetis. Joan:* 12. Chodźćie poki światło maćie.

Historya.

Niewiasta pewna taiąc grzechy nieczystośći umarła bez szczerey spowiedźi, Syn jey Zákonnik gdy zá duszę odprawował Mszą, stanęła przy ołtarzu miedzy dwoma smokami, pytał Syn: coby to znaczyli te smoki? odpo-

wiedźiała: że dwoje dźieći z cudzołostwa zádusiłam, y te smoki mię dręczyć ná wieki będą to rzekszy zniknełá. (*Joan: Junior S. Dom:*) Poki przyświeca słońce łaskawe, daje Bog czas do pokuty, czyń szczerą pokutę przy Sakramentalney spowiedźi.

2. *Uwaga.* Piekność MARYI wszystkich serca y affekta záchęca do śiebie: *Ex multa pulchritudine vitæ, Beata Virgo virtutem habuit Adamantis.* Dla nie oszacowaney piekności Diamentem była Marya, Panna wszystkich do náypiekniéyszey záchęcała Boga miłośći.

Historya.

Swiętey Teresśie Márya Pánna drogi prezent włożyła ná szyię, y nápomniała, żeby S. Jozefa kochała. (*In vita ejus.*) Drogi to prezent Rożaniec, Szkaplerz; bądź wdźięczny zá te prezenty Maryi Pánnie.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Teresy, ktora wiele ćierpiała persekucyi, y od Duchownych osob; ta w pokusach mowiła: *Aut pati, aut mori;* álbo ćierpieć, álbo umrzeć. Znoś ćierpliwie lub od Swieckich, lub od Duchownych wznieśione prześladowanie.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Nie masz większego karania, jáko wpaść w ślepotę duszy, utracić ostateczną łaskę, dopełnić miarki grzechow. Dla tego Zbawićiel przestrzega: *Ut non vos tenebræ comprehendant. Joan:* 12. Aby was ćiemnośći nieogarneły. Uważ y ty czy nie jesteś w

tym nieszczęśliwym stanie? czy nie ogarnęły duszy twojey ćiemnośći grzechowe.

Historya.

Pewna Mniszka starsza edukowała w Klasztorze Koligatkę, która uwiedźiona niegodźiwą pożądliwośćią, zezwoliła myślą ná grzech nieczysty; w krótce záchorowała, á dla wstydu niechcąc się spowiadać umarła; pokazała się Starszey, między czarnemi murzynami, oznaymuiąc potępienie swoje, zá grzech nie czysty, ná który myślą zezwoliła, y jest potępiona. (*Collect: spec:*) O nieszczęśliwy wstydźie! taiący grzechy ná spowiedźi, ják wiele dusz gubisz!

2. *Uwaga.* Nie godźi się zámilczeć modestyi Maryi, mówi Augustyn Swięty *serm: 65. Non est prætereunda tam sancta modestia Virginis Mariæ; meruerat parere Filium altissimi & erat humillima.* Porodźiła Marya Panna Syna Náywyższego, á była náypokornieysza.

Historya.

Swięty Eligiusz złotnikiem świeckim będąc zdobił Náyświęt: Pannę, y w drogie przybierał szaty; nágrodźiła mu Marya Panna, gdy pełne worki pieniędzy znaydował, cudownie potym Biskupem został. (*Fasti Marian:*) Gdy daiesz dla chwały Boskiey y honoru Maryi, stokrotną odbierzesz nágrodę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Galla, który ciało swoje trapił postami, dyscyplinami, żelaznemi łańcuszkami; Czarći ná niego się

ſkarżyli, że dla niego mieyſca nie mogą mieć u ludźi. Prowadź zá łaſką Boſką tákię żyćie, żebyś był ſtraſznym diabłom y piekłu, á miły Bogu y Niebu.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Ják bez rozumu nie podobna rozumieć, bez nog chodźić, y bez oczu widźieć; ták niepodobna grzeſznikowi bez oświecenia łaſki Boſkiey począć co zbawiennego. Poznał to ſam Zbawićiel: *Qui ambulat in tenebris, neſcit quo vadat. Joan: c. 12.* Kto chodźi w ćiemnośćiach, niech wie, dokąd idźie. Uważ ják wyſoko maſz ſzacować łaſkę Zbawićiela, bez ktorey nic dobrego uczynić nie możeſz, ſam niewieſz, y nie widźiſz, co z tobą ſię dźieje, ná jáką wieczność idźieſz.

Hiſtorya.

Mieſzczanin jeden złego żywota, umieraiąc poczoł rękoma pląſać niby ſkakać; Kapłan przytomny wzbudza do żalu, daje Krucifix całować, álić on do śćiany ſię odwracaiąc, plunoł ná Krucifix; mòwiąc: nic mi po Bogu, ktòry ſłużyłem diabłom; ći przyśli z kapelią z piekła, czy nie ſłyſzyćie ich muzyki? czy nie widźićie ják ſkaczą? y tak bluźniąc wyźionoł przeklętą duſzę. (*Kowalicki S. J.*)

2. *Uwaga.* Dźiwuje ſię unizonośći Maryi Panny S. Bonawentura: *Non ſolum Domini Ancilla, ſed etiam ſervorum Domini Ancilla quomodo dignatur eſse Maria.* Nie tylko Służebnicą Pańſką tytułuje ſię Marya Pánna, ále y

Sług

Sług Boſkich niewſtydźi ſię być Służebnicą.

Hiſtorya.

W Kordubie gdy umierał pobożny Klient, Marya Panna pokazała ſię z Swiętą Urſzulą, y wielce go ućieſzyła.(*Ex. An:Cal:*) Szczęśliwy kogo w godźinę śmierći ćieſzy MARYA Panna prezencyą łaſkawą,

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Andrzeja Męczennika, ktory zá wiarę y zá weneracyą Obrazow świętych, w mękach będąc wołał: *Domine ſerva, Domine dirige;* Panie ſtrzeż mię, Panie rządź mną. Záżyway podobnych aktow w nieſzczęśćiu będąc, mow: Panie ſtrzeż żebym ná wieki, y docześnie nie źginoł, Panie dyſponuy żyćiem moim według woli two jey świętey.

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Wielká godność człowieka, ktory przez wiarę y dobre uczynki może ſię ſtać Synem wieczney światłośći. Do tego ſzczęśćia nas JEZUS náuką ſwoią prowadźi: *Credite in lucem ut Filij lucis ſitis. Joan: c. 12.* Wierzćie w światło, ábyśćie Synami byli światłośći. Uważ, ják maſz Bogu dźiękować, że ćię bez żadnych twoich záſług, powołał do wiary świętey, bez ktorey żaden nie może być zbawiony.

Hiſtorya.

W Bryxyi był jeden utajony Heretyk, ktory zmyśloną pobożnośćia lud zwodźił, gdy umarł, zmyślonego doſzli chrześćianina świą-

tobliwośći; ktòrego Biſkup kazał kośći palić, y gdy włożono ná ſtos, czarći porwali y ná powietrzu trzymali, ná to lud patrząc, poczoł ſzemrać, że tak świętego człowieka palono; lecz gdy Biſkup ná potwierdzenie y doświadczenie odprawił Mſzą o Náyśw: Maryi Pannie, z wrzaſkiem wielkim czarći ſpuśćili Heretyka ćiało ná ogień, y tak one ſpalono. (*Gabriel Prateol libr:* 6.) Uważ, jáko czart oślepić umie Heretykow zmyślonemi cudami.

2. *Uwaga.* Boga ludźiom porodźiła Marya Panna według nátury ludzkiey: *Deum hominibus peperit, vitam mortalibus edidit.* (*S. Auguſt: tom:* 10.) Boga ludźiom porodźiła, y żywot umarłym dała.

Hiſtorya.

Do Błogoſławion: Piotra z Alkantary przy śmierći, przyſzła Marya Panna upewniaiąc, że będźie ná wieki z Swiętemi Krolował. (*In vita ejus.*) Znak y to jeſt świętey wieczności trwać do śmierći w nábożeńſtwie do Máryi.

3. *Uwaga.* Dźiś feſt S. Łukaſza Apoſtoła y Ewangeliſty, ktory dźiwnie miſternie malował obrazy Náyś: Panny. Maluy y ty obraz ná ſercu twoim JEZUSA y MARYI, náśladuiąc życie Apoſtołow Swiętych: uboſtwo, czyſtość y ćierpliwość.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Wiele duſz ginie dla faworow y reſpektow ludzkich, częſto Boga ſię wyrzekaią, áby ſię ludźiom podobali. Ják Zydźi nie

nie chćieli wyznać Chrystusa publicznie zá Boga, żeby ich Rabinowie niewykleli: *Propter Phariseos non confitebantur, ut è Synagoga non ejiceretur. Joan: c.12.* Dla bojaźni Faryzeuszowie nie wyznawali, żeby ich z Synagogi nie wyrzucono. Uważ że y w starym testamenćie klątwy się bali, jáko náyćięższey kary.

Historya.

We Włoskiey źiemi wykopano Niewiastę od lat 70. umarłą, ktòrey ćiało było zdrowe y całe; w nocy gdy Zákrystyan wszedł do Kośćioła, trup ten poczoł wołać: żeby Poseł Papieski dał jey absolucyą, oznaymuiąc, że w klątwie była umarła. Ják tylko absolwowano, zaraz ćiało jey w proch się obròćiło. (*Gotschalcus Holen: serm: 62.*) Niech słuchaią tey historyi, ktòrzy lekce ważą klatwę Kośćielną, pojedynkuią, Kośćiołom wiolencyą czynią, Heretykow proteguią.

2. *Uwaga.* MARYA Niebo odnowiła mòwi Augustyn Swięty: *Cœlos innovavit, mundū purificavit.* Marya Panna Niebo przyozdobiła, świat z pogańskich błędow przeczyśćiła.

Historya.

Swięty Franciszek Xawier, gdy nie miał czasu długo się modlić dla prac Apostolskich, krótko á węzłowato się modlił, często wzdychaiąc do Maryi: *Mater DEI, memento mei;* Matko Boga mego, pamiętay ná mnie niegodnego. (*Tuselinus.*) Powtarzay często do MARYI ten affekt.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ethbona, który gdy Pielgrzymowi nogi umywał, Niebo śię otworzyło, był to ſam Pan JEZUS w postaci Pielgrzyma. Jeżeli nie możeſz nog umywać ubogim, przynáymniey ná ich nie fukay, nie łay, lecz przyimiy łaſkawie.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Nieſzczęśliwy człowiek, ktory więcey ſzacuje chwałę ludzką, niżeli Boſką; Jakiemi byli Zydźi, ktorzy więcey ważyli Faryzeuſzow honor, niżeli Boſki: *Dilexerunt enim gloriam hominum magis, quam gloriam DEI. Joan: c. 12.* Umiłowali barźiey chwałę ludzką, niżeli Boſką. Uważ czy nie jesteś y ty zárażony tym powietrzem, to jest prożną chwałą, ludzką przyiaźnią doczeſną.

Hiſtorya.

W Neapolu w Konwenćie Kaznodźieyſkim, Brat Zákonny znalazł pełny refektarz gośći, nieznajomych Zákonnikow, powiedźiał Starſzemu; Starſzy ze wſzyſtkiemi Zákonnikami, y z Nayświętſzym Sakramentem przyſzedł; zákloł, co by to zá ludźie byli? odpowiedźiał jeden: że jesteśmy tego Zákonu Braćia umarli: Przeorowie, Profeſsorowie, Officialiſtowie *&c.* dla pychy, dla prożney chwały ná wieki jesteśmy potępieni. To rzekſzy znikneli. (*Antonius Senenſ: in Chron: Præd: An: 1398.*) Funkcye przez śię ſą dobre, bez Officialiſtow, ják świat, ták Zákon być nie może, ále ſzukać funkcyi, honorow, dla prożney chwały,

dla wygody, pewny znak zguby duszy.

2. *Uwaga*. Bramą do szczęśliwey wieczności jest Marya: *Paradisum aperuit & hominū animas ab inferis liberavit. (S. Aug: tom: 1.)* Ray nám otworzyła MARYA, dusze ludzkie z piekła wyzwoliła.

Historya.

Xiądz Piotr Skarga gdy zdrowie stráćił ná usługach Boskich, y ná pracach Apostolskich, choruiąc w Krakowie, posłał do Częstochowy do Obrazu Matki Boskiey świecę własną ręką zrobioną; poty żył, poki ta świeca nie zgorzała. (*Kwiatkiewicz.*) Zgaśniesz y ty ják świeca, day Boże żebyś zájaśniał w Niebie z Swiętemi.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Maximiliana, ktorego gdy Tyran do bałwochwalstwa namawiał, ná śmierć się odważył, mowiąc: Duszę moię pozyskam, y uczynię Bogu wdźięczną ofiarę przez śmierć męczeńską. Miedzy wszystkiemi zábawami, staray się żebyś duszę pozyskał y zbawił.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga*. Lutrom, Heretykom przykazania Boskie, są niepodobne do wypełnienia; nam záś Katolikom przykazania Jego święte, nie są ćiężkie zá łaską Boską, żywot wieczny nam daią: *Scio quia mandatum ejus vita æterna est. Joan: c. 12.* Wiem że przykazanie Jego jest żyćiem wiecznym. Uważ, że Bog człowieka do niepodobnych rzeczy nie obli-

guje;

guje; wſzak zá łaſką Zbawićiela, łatwo możeſz jednego znać Bogá; dni Swięte święcić, poſty záchowáć, &c.

Hiſtorya.

W Wielki piątek záprośił Luter Lutra ná obiad, poczeli żartowáć z poſtow Katolickich; kazano dać kurcze do ſtołu, álić Bòg ich pokarał: jeden ſię udawił mięſem, á drugiego diabeł opętał, wpadſzy w ſzaleńſtwo wyźionoł przeklętą duſzę. (*Delrius lib:* 3.) Bòy ſię podobney kary, ktòry poſtow świętych niezáchowujeſz, żebyś w mięſnych potrawach w dźień poſtny niepołknoł diabła.

2. *Uwaga.* Proś pokornie pokory MARYI: *O Mater pijſſima! impetra nobis profundiſſima humilitatem.* (*Landſpergius.*) O Matko náymiłośiernieyſza uproś nám náygłębſzą pokorę, bez ktòrey Bogu niepodobna ſię podobać.

Hiſtorya.

Pewna Pani Heretyczką będąc, od diabła opętana; gdy ſię udała do protekcyi Matki Boſkiey y Swiętego Ignacego, uwolniona była od bieſa, y Katoliczką zoſtała. (*Ex Faſtis S. J.*) Jeżeli w grzechu zoſtajeſz, jeſteś wpoſſeſsyi ſzatańſkiey; proś interceſsyi MARYI, ábyś przez przyczynę Jey, y ſzczerą pokutę wyſzedł z tey niewoli.

3. *Uwaga.* Dźiś Swiętey Urſzuli y Towarzyſzek jey, ktòre dla miłośći JEZUSA y obrony czyſtośći ſą zámordowane; Zywot ich dyktowała Marya Panna Błogoſł: Hermanowi.

Bądź

Bądź miłośnikiem panieńskiey czystośći, á tak Miłośnik czystego serca JEZUS będźie mieszkał w sercu twoim.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Kto przestępuje przykazanie Boskie, lekce sobie ważąc, ná straszny sąd Boski sobie zarabia. Mowi Zbawićiel: *Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet qui judicet eum. Joan: c.* 12. Kto gardźi mną, y nie przyimuje słow moich, ma kto go będźie sądźił. Uważ czy nie lekce sobie szacujesz słowa, y przykazania Boskie? czy zachowujesz one pilnie,

Historya.

Gdy Błogosławiony Elphegus Biskup w dźień Popielcowy zalecał post święty, y żeby przez post w małżeństwie żyli w czystośći, jeden się naśmiewał z rady Biskupa; spotkało go karanie Boskie; názajutrz znaleźli nie żywego, pewnie od biesa zaduszony. (*Baronius libr:* 10. *An:* 943.) Co do czystośći wstanie małżeńskim przez post jest rada, nieprzykazanie; jednak przystoi pod czas dni pokuty, być dalekim od roskoszy ćiała. Ten zaś człowiek jest skarany, znać że lekce ważył przykazanie Kośćielne, y radę Pasterską.

2. *Uwaga.* Proś pokorney MARYI Panny ducha ubostwa: *Impetra nobis perfectam paupertatem spiritus, ut nos ipsos & omnia extra DEUM contemnamus.* (*Landspergius.*) Uproś nam ducha doskonałego ubostwa o Panno

no naypokornieyſza, ábyśmy wſzyſtko y śiebie gardźili, jednego Boga wyſoko ſzacowali.

Hiſtorya.

Pobożny Braciſzek Alfons Zákonu S. Franćiſzka, gdy uſtawicznie do Maryi modlił ſię, czarći z nienawiśći ztrąćili go ze wſchodow, ále Marya P: ukazawſzy ſię, zdrowego záchowała. (*Kronika Zakon:*) Zeby ćię y do piekła porwali ze złośći czarći, y ztamtąd wyrwie intercesſya MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Alodij, ktòra śćiętey Siostry, widząc duſzę idącą do Nieba:, mòwiła: *Præſtolare me parumper Soror;* Poczekay mię miła Sioſtro. Pamiętay że dźiś w krotce ſię obaczyſz z twemi krewnemi w ſzczęśliwey wiecznośći.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Wſzyſtkim naznaczona jeſt godźina, w ktorey uczyniemy przenośiny z tego świata, do wiecznośći: *Venit hora ut tranſeat ex hoc mundo ad Patrem. Joan:* 13. Przyſzła godźina, áby przeſzedł z tego świata do Oyca. Uważ jeżeli Bog nieśmiertelny przyjąwſzy ćiało śmiertelne, przez śmierć wſzedł do Nieba; Toć y tobie bez wątpienia trzeba odprawić tę drogę; tylko nie wieſz kiedy, y do jakiey ſię przenieśieſz wiecznośći.

Hiſtorya.

Droſsertus łakomy y zdźierca ubogich ludźi, gdy záchorował, prośił Medyka, ktory poznawſzy śmiertelną chorobę, radźił żeby ſię

ſpowiadał; ále on z furyą odpowiedźiał: Nie proſzę, żebyś mi był ſpowiednikiem? ále żebyś był medykiem; potym, otym będę myślił; dał lekarſtwo ćiału, ale bez ſkutku, w krótce umarł bez ſpowiedźi; gdy ſkonał wieczorem, taki grzmot był we Dworze, że Paſtuśi nie śmieli trzody pędźić do Dworu, aż te grzmoty uſtały. (*Col: ſpec:*) Nie bądź łakomym źdźiercą, jeżeli nie chceſz ná taką przyiść śmierć.

2. *Uwaga.* Modl ſię dźiś do JEZUSA przez miłość MARYI: *Ah miſericordiſſime JESU! audi quæſo, & exaudi nos per humilitatem Matris tuæ, in cujus utero Virginis incluſus novem menſibus permanſiſti.* (*Landſpergius Theor:* 18.) O Naydobrotliwſzy JEZU! wyſłuchay nas przez pokorę Matki Twojey, w którey żywoćie Panieńſkim mieſzkałeś dźiewięć mieśięcy.

Hiſtorya.

Swięty Mikołay Biſkup Mireńſki, że honor Matki Boſkiey bronił, ná *Concilium* Niceńſkim, zá to mu Marya Panna podźiękowała, y godność Biſkupią przywroćiła. (*Lipoman:*) Bądź obrońcą honoru Matki Boſkiey.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Seweryna Filozofa, który ućiętą głowę zanioſł ná ołtarz, y ſpytány: ktoby ućiołʔ powiedźiał. Bądź Filozofem, znay nikczemność twoię, á wſzechmocność Boſką.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Przyiaźń y affekt, miłość świa-

towa

towa prędko śię rwie, y długo nie trwa; miłość Jezusowa trwa ná wieki: *In finem dilexit eos. Joan: cap: 13.* Nákoniec umiłował ich. Uważ że ostatek miłośći Jezusowey jest Nayświętszy Sakrament, w ktorym śiebie samego oddał ná pokarm duszom naszym. Więc przystępuy często nabożnym sercem do Sakramentu z miłośći do JEZUSA.

Historya.

Gdy bezbożny człowiek był wźioł puszkę z kommunikantami, cudownie hostya w gòrę śię podniosła, wielką jasność wydaiąc; gdy Biskup przyszedł z Klerykami y z kielichem, spuśćiła śię hostya, z wielką rewerencyą zánieśiono do Kośćioła Katedralnego *An:* 1453. (*Seraphinus Rasinus*) Nie szukay ty nowych cudow, ále przystępuy z uniżonym sercem, á tak moc Chrystusowa podnieśie ćię ná wysoki stopień doskonałośći.

2. *Uwaga.* Jutrzenką jest Marya Panna zdanie S. Bonawentury: *O Beata Virgo tu es aurora de sole procedens, & ortum solis præveniens, & in lumine solis diem nuntians.* Ty jesteś Jutrzenką od słońca pochodzącą, y słońce uprzedzaiącą szczęśliwey nowiny dźien zwiastuiącą.

Historya.

X. Benedykt Fernandius S. J. gdy pisząc księgi o niepokalanym poczęćiu Maryi Panny, zachorował, udał śię do Maryi prosząc o zdrowie, y zaraz był uzdrowiony, zákończył

trzy

trzy Tomy o godnośći Maryi. (*Annales Soc: Jesu*) Nie trać nadźiej w zaczętych pracach.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Jana, ktory pod czas modlitwy od źiemi był często podnieśiony, po długich mortyfikacyach gdy umierał ledwie kośći były, ćiała mało co znać. Niekarm y ty ćiała twojego zbytecznie bo będą mieć robacy pożywienie.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Gdźie Pan Bog Kośćioł buduje, tam diabel kapliczkę wystawuje. Oddał Bòg w Sakramenćie śiebie samego nam ná pokarm; alić zaraz y bies śię przyłączył, wyrządźił straszny afront Apostoła niegdyś Chrystusa, Judasza opętał: *Cum diabolus jam misisset in cor ut traderet eum Judas. Joan: c.* 13. Gdy diabeł był wpuśćił w serce Judasza, żeby przedał go. Uważ złość szatańską, że y Swiętym ludźiom nie daje pokoju.

Historya.

Stefan Kapłan powroćiwszy z drogi, gdy do chłopca powiedźiał: Przydź szatanie zdeymi obuwie, zaraz bies poczoł ćiągnąć, ledwie go odpędźił mocą Boską. (*Greg: lib:* 3. *cap:* 20.) Nie wspominay ducha złego, nie wzyway go ná pomoc, raczey miey w uśćiech JEZUS, MARYA.

2. *Uwaga.* Swiatło prawdźiwe się nam ukazało, gdy Marya Panna urodźiła się: *Quando nata es o Virgo Beata, tunc vera nobis aurora surrexit.* (*Idiota.*) Kiedy się narodźiłaś o

Panno,

Panno, w ten czas nam prawdźiwa śię ukazała jutrzeńka.

Hiſtorya.

Swięta Leukadya Panna po śmierći ſwojey pokazawſzy śię Swiętemu Ildefonſowi rzekła: *O Ildefonſe per te vivit Domina mea*; O Ildefonśie! przez ćię żyie Pani moja Marya (*Hiſtor: Tolent:*) Bądź obrońcą honoru MARYI, ábyś przez Jey intercesſyą żył wiecznie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Chryzanta, który z słuchania Textu Ewangelij Swiętey, nawrócił śię do Chryſtuſa. Słuchay nábożnie słow Boſkich, słuchaiąc bierz ná uwagę czego uczą, y co w nich śię zawiera, y według náuki prowadź żyćie twoje.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

2. *Uwaga.* Roſpalony wielką miłośćią ku nam Chryſtus Pan, rzućił ſzaty ſwoje przy oſtatniey wieczerzy: *Surgit à Cæna & ponit veſtimenta ſua.* Wſtaje od wieczerzy y z kłada ſzaty z śiebie. *Joan: c.* 13. Uważ jeżeli y ty maſz choć iſkierkę miłośći Jezuſowey, zá taką dobroć.

Hiſtorya.

Jan Zákonnik pobożny, przez lat dwadźieśćia y więcey nie chćiał widźieć śię z śioſtrą ſwoią, żeby ſerca nie oderwał od miłośći JEZUSA; Gdy wielce nálegała áby odwiedźił ią, wźiąwſzy Socyuſza poſzedł do niey, która nie poznała, y tak nic nie mowiwſzy powrócił do Klaſztoru, gdy znowu liſt piſała, odpiſał że

już

już byłem, á mnie nie poznałeś. (*Ex lib: sent: PP.*) Jeżeli masz affekt do Boga, oderwiy serce twoje od miłośći świátowey.

2. *Uwaga.* Konkluzya smutku jest Marya Panna, początkiem wesołośći: *Sicut aurora finis est præteritæ noctis, & initiū diei sequentis; sic nativitas tua finis dolorum, & consolationis fuit initium.* (*Rupertus*) Ják Jutrzeńka jest konkluzya nocy, y początkiem dnia, tak MARYA jest początkiem poćiechy, konkluzya boleśći.

Historya.

Gdy MARYA Panna mieszkała z Pannami przy Kośćiele, udały Pánny niewinnie Marya y ná to się záśadzały, áby wyforować Márya Pannę z zgromadzenia; tylko Bòg niewinność Jey Starszym objawił. (*Maria à JESU*) Znoś y ty ćierpliwie kalumnie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Demetrego, ktòrego Anioł w więźieniu koronował; Zaden nie będźie koronowany, kto nie będźie walczył, y nie będźie ćierpiał.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Pokazał JEZUS przykład głębokiey pokory, gdy aż do nog się uniżył Apostołow: *Cæpit lavare pedes Discipulorum. Joan: c. 13.* Poczoł umywać nogi Uczniow. Záwstydź się wynioszey fantazyi, ktòry przed starszym nie chcesz głowy skłonić.

Historya.

Swięty Borgiasz S. J. ná wieczerzy Pańskiey,

ná mieyſcu Judaſza oſadźił ſię, y gdy wyżey promowowano, żalił ſię. (*Ex exerc: ſpir: S. J.* 77.) Obieray ſobie niſkie mieyſce, jeżeli nie chceſz być ſkonfundowanym przed Bogiem y świątem.

2. *Uwaga*. Nábożnym affektem wita Maryą Pannę S. Effrem: *Ave porta Cælorum & ſcala aſcenſusq; omnium*. Witay Bramo Niebieſka, y drabiną wſzyſtkich do wieczności.

Hiſtorya.

Gdy Błogoſław: Euſtachi Zákonu Cyſterſow umarł, pod czas pogrzebu jego, obaczyli z uſt wychodzące lilie, ná ktorych te ſłowa były napiſane: *Ave Maria*, Zdrowaś Marya. (*Menol: Ciſter:*) Ten Zákonnik poki żył, żadnego ołtarza nie minoł; Matki Boſkiey niepozdrowiwſzy. Pozdrawiay nábożnie Krolowę Nieba temi ſłowy: *Ave Maria*, Zdrowaś Marya.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Elesbana Krola, ktory idąc ná woynę, wzywał pomocy S. Gabryela Archanioła, zá ktorego protekcyą otrzymał zwyćięſtwo; ná znak tego, koronę bogatą poſłał do Jerozolimy. Wzyway Swiętych Aniołow, w pokuſach ná pomoc, zwyćięſtwo nie ſobie, ále Bogu przypiſuy.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga*. Dźiwne ſą ſądy Boſkie, nigdy nie poięte; dla tego nie trzeba nam zbytecznie ſzperać, czemu Bóg tak dźiwnie dyſponuje, Jemu ſamemu wiedźieć, á nam ſię dźiwować wſzechmocności Jego. Tak rzekł przed

Piotrem

Piotrem Swiętym: *Quod Ego facio, tu nescis modo. Joan: cap:* 13. Co Ja czynię, ty teraz nie wiesz. Nie myśl wysoko, jeżeli nie chcesz nisko upaść.

Historya.

Chryzofonowi wielkiemu ná złoto łakomemu, powiedźiano: że w gòrze Olympie Jupiter skarby záchował, on chcąc wykopać, minoł skarby, ále źiemia zapądaiąc zátłukła łakomcę. (*Bielicki S.J.*) Nie poięte są skarby dobroći y mądrośći Boskiey, ćiekawie nie trzeba spekulować, ále żywą wiarą czćić.

2. *Uwaga.* Kluczem do Nieba jest MARYA Panna: *Ave portarum Cælestis Paradisi reseramentũ; Ave Clavis Regni Cælestis.* (*S. Effrem*) Witay bram Rayskich weyśćie, witay Kluczu Królestwa Niebieskiego.

Historya.

Siedm pułkow czartowskich uderzyło pokusami ná Maryą, ále nic nie wskórało. Drugi raz sam Luciper tentował, ále z konfuzyą ustąpił zwyćiężony. (*Maria à JESU*) Uważ że y Nayświętśi ludźie niemogą żyć bez pokus

3. *Uwaga.* Dźiś Fest SS: Apostołow Symona y Judy Tadeusza, ći po długich pracach odebrali koronę męczeńską. S. Thadeusz kolligat według ćiała JEZUSA, ktòry Krola Abagara cudownie uzdrowił; Ten Swięty Apostoł jest osobliwszym Patronem ludźi szwankuiących, ná sławie y honorze; także zostaiących ludźi w desperacyach. Proś żeby ten Swięty Pa-

tron strzegł cię od niesławy doczesney, osobliwie od wieczney.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Ják bez Chrztu świętego niepodobno być zbawionym, ták y bez pokuty S: po uczynionym grzechu śmiertelnym nie podobno Bogu śię podobać. Powiedźiał to pokorny JEZUS Piotrowi: *Si non lavero te, non habebis partem me cum. Joan:* 13. Jeżeli nie umyię ćię, nie będźiesz miał cząstki ze mną. Uważ, jeżeli masz nie umyte sumnienie, nie spodźieway się possessyi z Swiętemi.

Historya.

Gdy Oyćiec S. Samsona Pustelnika ćiężko chorował, prośił Syna Samsona, áby go odwiedźił; Przyszedł Samson, wielce się uweselił Oyćiec, y wyznał grzech swoy, przez długi czas zátajony; odebrawszy absolucyą, Zákonnikiem został. (*Vinc: Belluac:*) Uważ ják obmyćie sumnienia, jest początkiem náwrócenia się do Boga, y do doskonałego żyćia.

2. *Uwaga.* Poćiechą serc naszych tytułuje Maryą Pannę S. Effrem: *Ave nostra consolatrix quæ mærores sedasti, & oppressorum molestias lenijsti.* Witay nasza Poćiecho, ktora smutki uśmierzyłaś, wszystkie turbacye oddaliłaś.

Historya.

Gdy Swięty Theodorus zámyślał Kośćioł budować ná honor Maryi, y ná chwałę Boską, łownie Bog pokazał mu mieysce, gdźie

miał

miał budować. (*Ex An: Cal:*) Gdy zamyślasz záczą́ć co dobrego, Boga śię poradź przez modlitwę.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Ermelindy, ktòrey czystośći Anioł stròż był Protektorem, y text jey dał do śpiewania; przy grobie jey Anielskie muzyki były słyszane. Gdy słyszysz wesołe muzyki, śpiewanie wdźięczne, wspomniy ná chory Anielskie, ná melodye Niebieskie, gdźie będźiesz rezonował wiecznie.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Zadnym sposobem nie możem[illegible] ták pośiągnąć do dobrego drugich, ják pr[illegible]kładem dobrym; Dla tego Pan JEZUS chc[illegible] náuczyć nas pokory, wprzody sam umy[illegible]nogi Apostołom, dopiero nam kazał tak c[illegible]ić: *Exemplum enim dedi vobis, ut quemadm[illegible]dum Ego feci ita & vos faciatis. Joan:* 13. Przykład dałem wam, ábyśćie tak czynili, jáko Já uczyniłem.

Historya.

Swięty Dominik żeby przykładem swoim drugich do dobrego pośiągnoł, cały post kwadragezymalny pośćił o chlebie y wodźie, spał ná deskach, włośiennicę nośił. Nauczał żeby Braćia konwersuiąc z świeckiemi dali záwsze dobry przykład w jedzeniu, w pićiu; y tak jest święta ják mòwia hypokryzya, zpożytkiem bliźniego. (*Ex S. Dom: lib:* 8.) Day záwsze przykład pobożnośći, y sam bierz od drugich przykład do dobrego, nie do złego.

2. *Uwaga.* Wszystkie wesołośći przez Marya na świat przychodzą, mowi S. Grzegorz: *Per Te gaudium dispensatur omni creaturæ, genusq; humanum antiquam dignitatem recuperat.* Przez twoje narodzenie o Marya Panno! przychodźi wesele wszelkiemu stworzeniu, y pierwsza się wraca godność.

Historya.

Dźiś Hiszpanowie zwyćiężyli małym woyskiem Maurow, zá intercessyą Maryi Panny. (*Ex An:Cæl:*) Uczyń dźiś akt heroiczny zwyćięż passya, do ktorey jesteś skłonny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Germana, ktoremu Paschazyusz pokazawszy się, prośił o odprawienie Mszy, oznaymuiąc że jest w czyscu. Gotuy się z jak naywiększą pilnośćią do poratowania dusz czyscowych, pod czas pamiątki roczney w Bogu odpoczywaiących.

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Smieszna by to była mutacya, gdyby nogi chćiały być głową, gdyby ręce chćiały roskazować; Taki jest cud, gdy młodszy chce rządźić starszemi: Sługa Panem, Náuczyćielem Dyscypuł. Przyznał to JEZUS: *Non est servus major Domino. Joan:* 13. Nie jest sługa większy zá Pana. Zawstydź się jeżeliś kiedy chćiał rebellizować przećiw starszym.

Historya.

Gdy Starszy strofował Brata Zákonnego zá hardość, on odpowiedźiał: Czy ja zawsze będę tobie poddanym, Starszy hardą odpowiedź

rozu-

rozumiał z uſt Lucipera wychodzącą; to tylko powtarzał w ſercu ſwoim: Syn Boſki będąc Bogiem uniżył ſię, ſtał ſię pokornym do śmierći. (*Caſsian: lib:* 12.) Szatańſki to przymiot y natura, nikomu ſię nie uniżyć.

2. *Uwaga.* Ktoby nie chćiał kochać Maryi Panny, mówi S. Bernard: Sen: *ſerm:* 3. *Quis enim non diligat te o Maria! reparatricē omnium, caminum amoris.* Kto ćię nie powinien miłować o MARYA! Reſtauratorko narodu ludzkiego, pożarze miłośći.

Hiſtorya.

Przełożony Kanonikow Regularnych, gdy był interdykt zaſzedł, wźiowſzy kilku Braći, poſzedł ná górę w nocy w dźień Wniebowźięćia Maryi Panny, gdźie gdy zaczeli Jutrznią, Aniołowie mu dopomagali śpiewać. (*Thom: Cant:*) Pod czas choru pamiętay że maiz Anjołow pomocnikow do śpiewania.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Nataliuſza Kapłana, ktory uwiedźiony od Heretykow pieniędzmi, zoſtał Biſkupem; zá co przez całą noc śieczony od Aniołow, czynił do śmierći pokutę. Jeżeliś w czym pobłądźił, nie deſperuy, ále ſię popraw, czyń pokutę.

NOVEMBER
LISTOPAD
DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Ják miedzy liliami znayduią ſię

ćiernie, chwasty; tak miedzy Swiętemi brzydkie grzechowe głogi. Swięte było zgromadzenie Apostołow, á tam głog grzechowy śię znalazł. Dla tego Pan JEZUS mowi: *Vos mundi estis, sed non omnes. Joan:* 13. Wy czystemi jesteśćie, ále nie wszyscy. Uważ że w Niebie tam wszyscy Swięci, tam złych nie słychać; pomyśl jeżeli też y ty będźiesz miedzy Swiętemi; nie wątpiąc będźiesz zá łaską Boską, jeżeli żyćie twoje stosuje śię do żyćia Swiętych.

Historya.

Był jeden człowiek pobożny do Swiętey Barbary, ten będąc w więźieniu, umrzeć nie mogł, lubo należało umrzeć z głodu, według pospolitego biegu natury; dopiero szczęśliwie umarł, gdy zá intercessyą S. Barbary wyspowiadał śię y kõmunią przyiął. (*Joan: Hyder*) Bądź nábożnym do Swiętych Bożych, ktorzy w żyćiu y przy śmierći mogą dać pomoc.

2. *Uwaga.* Piekniceysza zá słońce tytułuje Maryą Pannę S. Bonawentura: *Pulchriorem sole, dulciorem melle, bonitatis thesaurum.* Marya ozdobnieysza nád słońce, słodsza nád miod, dobroći skarb nieprzebrany.

Historya.

Pokazawszy śię Marya Panna Swiętey Francisszce dała naukę, áby te dusze, ktore chcą Bogu śię podobáć, były czyste, ufundowane dobrze w pokorze, w bojaźni Bożey. (*Ex an: Cel:*) Jeżeli chcesz podobać śię Bogu y wszystkim Swiętym, bądź pokorny, czysty, żyi w bojaźni Bożey. 3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś Fest wszystkich Swiętych, Chrystusa według nátury ludzkiey, Maryi, y twoich krewnych w Niebie krôluiących. Proś Boga żebyś y ty trafił ná ten Fest. Także pamiątka dźiś S. Benigna, ktôrego Anioł uzdrowił, y od psow záiadłych obronił. Masz y ty psow zájadłych, ktòrzy szczekaią ná honor twòy, ná sławę. Proś Swiętych áby ćię obronili od tych śiepaczow.

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga.* Jáko Bòg jest nieskończenie dobry, ták też y sprawiedliwy; chćiał Pan JEZUS zbawić Judasza zdraycę, ále że dopełnił miarki grzechow, dopuśćił mu zginąć: *Ut impleatur scriptura. Joan:* 13. Aby się wypełniło pismo. Podobnym sposobem lubo Bòg chce zbawić każdego człowieka, chce żeby zaraz z nim po śmierći krôlował w Niebie, dopuszcza jednak w czyscu do czasu ćierpieć, áby się wypełniło pismo, álbo raczey áby się stało zádosyć sprawiedliwośći Boskiey.

Historya.

Benedykt Papież pokazał śię Biskupowi ná czarnym koniu, oznaymuiąc, że w ćięszkich czyscowych zostaje mękach; prośił żeby Bratu opowiedźiał, ktòry był ná ow czas Papieżem, y oraz prośił, żeby pieniądze pozostałe rozdał ubogim zá dusze jego. (*Damian: Ep: cap:* 4.) Uważ surowość sądow Boskich, że y nayświętszym nieprzepuszcza, sprawiedliwie karze.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Zwierćiadłem świątobliwośći jest MARYA Panna: *Honestatis speculum omnib9 Sanctis exemplum.* (*S. Bonavent:*) Nie tylko żyiącym, ále y w Bogu odpoczywaiącym jest zwierćiadłem objaśniaiącym.

Historya.

Nayświętsza Marya Panna pokazawszy się S. Birgićie, rzekła: Já jestem Matką wszystkich dusz w czyscu będących, y nie masz tey godźiny, ktoreyby dusze w czyscu będące nie miały ochłody, przez modlitwy moje. (*Revel: S. Birg: lib:* 4.) Staray się ábyś y ty każdego dnia co znacznego uczynił, zá dusze w czyscu będace.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka dusz w czyscu będących, jeżeliś przez rok był niedbały w ratowaniu dusz będących w czyscu, przynaymniey dźiś ratuy: jałmużnami, Mszami, modlitwami; wiedz otym, że dusze w czyscu będące są święte, y zá nas mogą prośić, tylko że zadosyć śię wypłacaią sprawiedliwośći Boskiey. Ratuy dusze z czysca, uważ sam czy nie idźiesz do piekła?

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga.* Wielki excess ná tego się buntować, ktory opatruje y karmi; Popełnił ten grzech niewdźięczny Judasz, ktory Nauczyćiela swego zaprzedał Zydom: *Qui manducat mecum panem, levabit contra me calcaneum. Joan: c.* 13. Kto pożywa zemną chleba, powstanie przećiw mnie. Uważ y ty czy nie

jesteś

jeſteś przyczyną mąk czyſcowych? twoim Rodźicom, Krewnym, Dobrodźiejom, ktòrych chleb pożywaſz.

Hiſtorya.

Dionizyuſz Kartuzyan widźiał duſzę Oyca ſwego, że okrutni tyranowie, czyli murzynowie ogniſtemi rozgami śiekli; ktòrą on przez modlitwy ſwoje wybawił z czyſca. (*Hautin:*) Twoich Rodźicow duſze czy nie ſą w rękach piekielnych oprawcow? czy nie zoſtaią w czyſcowych mękach, á ty niewdźięczny ná to, niepamiętaſz.

2 *Uwaga.* Wſzyſtkim jeſt miła Marya Panna: *Omnibus es amabilis, omnibus es affabilis, omnibus delectabilis.* (*S. Bonavent:*) Wſzyſtkim miła jeſteś MARYA, wſzyſtkim łaſkawa y pożądana; álbowiem y czyſcowym więźniom udźiela łaſk ſwoich.

Hiſtorya.

Swiętey Franciſce pokazawſzy ſię MARYA Panna z wielkim woyſkiem Swiętych, kazała wſzelkiemi ſpoſobami ratować duſze czyſcowe. (*Ex lib: Quadr:*) Ratuy wſzelkiemi ſpoſobami te duſze SS. w czyſcu zoſtaiące, oſobliwie przez tę oktawę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Pegaza Męczennika, ktòry w ogniu będąc weſoło śpiewał: *Quoniã apud te, eſt fons vitæ.* Albowiem u ćiebie (Boże) jeſt zrzodło żywota. Uważ żeby ćię ludźie y zábili przez złość ſwoię, jednak Bòg ći może przywròcić żyćie; owſzẽ

odbie-

odbieraiąc y żyćie doczesne są przyczyną záczęćia żyćia wiecznego.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga*. Widząc złość Judaszá JEZUS, w duchu śię sturbował, jako Człowiek: *Cum hæc dixisset JESUS, turbatus est spiritu. Joan: 13.* Gdy to powiedźiał JEZUS, zmieszał śię w duchu. JEZUS śię turbuje widząc złośći twoje, y potępienie, á ty śię śmiejesz; O głupstwo! uczyń dźiś świętą melancholią, uważaiąc męki piekielne, pożary czyscowe.

Historya.

Jedna Dama pokazała śię z czyscá, oznaymuiąc, że już przez lat pięćset zostaje w czyscowych ogniach. (*Paweł Barry.*) Przyczyna tak długiego czyscá była ta, że śię w drogich kachała ubiorach. Uważćie świątowe Matrony, jáki was ogień czeka, ktòre teraz wymyślnemi modami, ubiorami, pátrzących ná was zápalaćie ogniem pożądliwośći, nie już czyscowy, ále piekielny ogień będźie palił wasze niewstydliwe ćiało.

2. *Uwaga*. Radość wszystkich jest Marya: *Ipsa est gaudium mæstorum, & tripudium omnium Beatorum.* (*Albertus Mag:*) Ona jest weselem smutnych, radośćią wszystkich Błogosławionych, y oraz czyscowych więźniow.

Historya.

Nayświętsza Panna ćieszyła jedney Mniszki duszę, że miała prędko wyniść z czyscá, á to dla tego, że żyiąc często pozdrawiała Maryą

Pannę.

Pannę. (*Franc: March:*) Nie maſz tey godźiny, ktoreyby duſze czyſcowe nie miały pociechy od MARYI; więc polecay dźiś duſze czyſcowe Maryi Pannie, przez świątobliwe uczynki.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Karola Kardynała, ktory klęcząc odprawował Officium Nayświętſzey Panny; Przez cały poſt ſypiał ná deſkach. Uczyń dźiś mortyfikacyą ćiału twemu, ofiaruiąc zá duſze w czyſcu ćierpiące.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* Czy może być większy grzech, jáko Pana y Boga ſwego przedać; jak uczynił bezbożny Judaſz: *Unus ex vobis tradet me Joan:* 13. Jeden z was przeda mię. Uważ y ty, czy nie przedałeś JEZUSA niegodźiwie kommunikuiąc, bliźniego gubiąc potępiaiąc, ubogich krzywdząc; y teraz czy nie przedaieſz duſzę Rodźicow, Dobrodźiejow, mękom czyſcowym, gdy nie chceſz ich ratować.

Hiſtorya.

Duſza pewney Matki często ſię pokazywała Synowi, mowiąc: przez odprawioną pierwſzą Mſzą, z czyſca mię wybawiſz; gdy zoſtał Kapłanem, odprawił primicyalną Mſzą zá nią, y wybawiona była duſza Matki z czyſca. (*Ex ſpecul: exemp:*) Nie bądź przyczyną twoim Rodźicom, Krewnym, niedbalſtwem mąk czyſcowych.

2. *Uwaga.* Słodką melodyą jeſt Imie MARYI,

RYI, mówi Richard: *à S. Laur: Sicut Nomen JESU mel in ore, in aure melos, in corde jubilus; sic & Nomen Mariæ.* Jáko Imie JEZUS jest miodem w uśćiech, w uszach melodya, w sercu weselem, tak Imie MARYI. Proś żeby Lutnia Niebieska rozweseliła smutne dusze czyscowe Marya Panna.

Historya.

Błogosławiona Katarzyna Rykcya w dźień Gromniczny, widźiała że wiele dusz wychodźiło z czyśca, pod płaszczem Nayśw: Maryi Panny. (*In vita ejus*) Rekomenduy MARYI Pannie tych smutnych więźniow, to jest dusze w czyscu zátrzymane.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Emeryka, ktòry gdy prośił Pana Boga, áby oznaymił coby miał czynić; usłyszał z Nieba głos: *Præclara res est Virginitas.* Chwalebna cnota panieństwo, dla tego do śmierći żył w niepokalaney czystośći. Wszystkie cnoty są Bogu miłe, osobliwie jednak czystość delektuje serce Boskie.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Dusze w czyscu zátrzymane, są pewne zbawienia, y niby już ná łonie Jezusowym odpoczywaią; jednak ćierpieć muszą, y niemogą widźieć pożądaney twarzy Boskiey, dla zaćiągnioney kary doczesney: *Erat ergo recumbens unus ex Discipulis ejus, in sinu JESU. Joan: 13.* Był jeden z Uczniow Jego odpoczywaiący ná łonie Jezusowym. Uważ, jeżeli ty odpoczniesz kiedy ná łonie Jezusowym z Swiętemi w pokoju wiecznym. *Hi-*

Hiſtorya.

Błogosławiona Marya *de* Eſchobar widźiała duſzę Izabelli, zá ręce y zá nogi związaną, z twarzą w Niebo podnieśioną; zmòwiła zá tę duſzę trzy razy Oycze naſz, y trzy razy Zdrowaś Marya; do tey przyſzedł Anioł y uwolnił z mąk, záprowadźił ią ná wieczne weſele. (*Ex lib: Quadr:*) Choć krotko, ále węzłowato ſię modl zá duſze w czyſcu będące, to jeſt: z uwagą, y czyſtym ſercem.

2. *Uwaga.* Przez Serce JEZUSOWE ſupplikuy do MARYI: *Eja per Cor tenerrimum unigeniti tui rogamus te, imprime intimo animæ noſtræ centro, dulce ſuper lac & favum nomen tuum.* (*V. Joan: à Jeſu*) Przez Serce Jezuſowe wraź Imie twoje Nayſłodſze w ſerce moje MARYO.

Hiſtorya.

Przy pewnym Obraźie Matki Boſkiey, był głos ſłyſzany, jako ſię modliła Marya Panna zá duſze w czyſcu będące: Dla modlitwy mojey, zmiłuy ſię nád duſzami temi, ktòre poki żyły ná świećie, co dźień odprawowały Godźinki o Niepokalanym poczęćiu. (*Ex libro Quadrag:*) Nie opuſzczay zwyczaynych modlitw náleżących do chwalenia Boga y czczenia MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Leonarda, ktory wielu modlitwą ſwoią cudownie wyzwolił; ná wſpomnienie imienia Jego łańcuchy więźniom ſpadały. Proś y ty żeby przez tego

Swiętego intereeſsyą grzechowe łańcuchy z duſzy ſpadły.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Jak w Niebie już tryumfuiących Swiętych, tak w czyſcu zatrzymanych ſprawiedliwych, równym affcktem Bóg miłuje, gdyż ſą Synami Boſkiemi; tylko że dla doſyć uczynienia ſprawiedliwośći Boſkiey, do cześnie muſzą ćierpieć: *Quem diligebat JESUS. Joan: c. 13.* Którego kochał JEZUS. Ratuy duſze w czyſcu zátrzymane, one ćię będą rownie ratować, lubo ſobie nie mogą pomodz, bo zoſtaią pod dekretem.

Hiſtorya.

Pewney Wdowy był Syn w niewoli, trzeba było ná wykupienie trzyſta czerwonych złotych; udała ſię ná kweſtę, gdy miała już złoty, ſpotkała Kapłana, prośi o jałmużnę, który odpowiedźiał: Ja nie będę miał, zá co obiadu kupić, kiedy mi kto nie da ná Mſzą; Ona to słyſząc, oddała złoty oſtatni, proſząc żeby Mſzą odprawił zá duſze będące w czyſcu. Potym nie daleko idąc, ſpotkała Starca, który jey dał oblig, czyli kartę ná 300. czerwonych złotych, przez co Syna wykupiła. Był ten Starzec duſza z czyſca. (*Ex lib: Quadr:*) Stokrotnie profituje, kto co traći dla poratowania duſz w czyſcu będących.

2. *Uwaga.* Witay Marya tym affektem: *O Sanctiſſima Regina invicta fortitudo & cordialis conſolatio noſtra.* O Nayświętſza Re-

gnántko

gnantko! o niezwyćiężone mocarstwo! serdeczna radośći naſza.

Historya.

Pewny Zákonnik pobożny, po profesſyi prędko umarł; pokazał ſię raz smutny, po dni śiedm; pokazuje ſię znowu weſoły pod płaszczem Náyśw: MARYI Panny, do Nieba idący. (*Cæſar: lib:* 12.) Uważ jeśli pobożnych męczą w czyscu, co będźie z nami bezbożnemi

4. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Williborda Biſkupa, ktòry po długich pracach Apoſtolſkich jeſt śćięty. Záboycę ktòry go śćiął, diabeł opętał, y trzećiego dnia przeklętą wyźionoł duſzę. Uważ ják Bòg prześladowcow niewinnośći ćięſzko karze. Nie prześladuy ſprawiedliwych ludźi.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Taka jeſt ułomność náſza, że zá kilka lat, w cale zápominamy ratować Dobrodźiejow naſzych, w czyscowych ogniach ſmażących ſię; ledwie możemy pamiętać, że oni nas co do ćiała ſtworzyli w potrzebach opatrywali; álbo ják mòwią, ludźmi poczynili: *Quis eſt, de quo dicit. Joan: c* 13. Ktoś jeſt, o ktòrym idźie mowa. Nie bądź ták zapamiętałym, jeżeli chceſz, żeby po śmierći ná ćię drudzy pamiętali.

Historya.

Pokazawſzy ſię duſza pewnemu Kapłanowi Cyſterſkiemu, rzekła: dla tego jeſtem w czyscu, że ktòrzy ſą powinni mię ratować, nie

ratuią, á choć ratuią, to niedbale. (*Martin: Roa.*) Wszystkich powinniśmy wiernych ratować dusze, osobliwie jednak, Rodźicow, Krewnych, Dobrodźiejow, y do nas náleżących, ktorym sama powinność każe pomodz wszelkiemi sposobami, jáko to: postami, jałmużnami, Mszami, mortyfikacyami.

2. *Uwaga.* Spiacey MARYI Panny serce czuło: *Cum quiesceret corpus vigilabat animus.* (*S. Ambros: lib: 2.*) Gdy ciało odpoczywało; dusza z Bogiem się zabawiała. Nie zasypiay interessu zbawienia duszy twojey, y dusz tobie powierzonych.

Historya.

Swiętey Birgićie Nayśw: MARYA Panna powiedźiała, że jednego Pustelnika dusza jest w czyscu, zá to, że żyiąc nie pragnoł oglądać Boga. (*Ex lib: 4. Revel: cap. 125.*) Ratuiąc dusze z czysca przez tę oktawę, wspomniy y ná swoię duszę, że ná to jesteś stworzony, áby Boga ná wieki oglądał.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Godefrida Opata, zelatora chwały Boskiey, ktorego gdy nie chćieli słuchać Ambinenczykowie, z Nieba ogniem są spaleni. Nie waż lekce nápomnienia Kaznodźiejow, Spowiednikow, jeżeli chcesz uyść pomsty Boskiey y karania, ná ktore nie tyśiąc podobno razy zasłużyłeś.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Każda dusza z czyscowych upałow woła do nas; *Quod facis, fac citius.* Co

czy-

czyniſz, czyń ják naypręcdzey. *Joan:* 13 Jenda czyſcowych mąk godźina jeſt rokiem, dla ćięſzkośći kary y boleśći.

Hiſtorya.

Umarły Zákonnik Starſzemu pokazawſzy ſię, prośił abſolucyi generalney y pokuty, Starſzy zadał mu zá pokutę, áby w czyſcu był, poki ćiało będźie ſchowane; ſłyſząc to umarły, zawołał: *O ſine miſericordia pœnitentia?* O bez miłośierdźia pokuta. (*Collector ſpec:*) Uważ jeżeli krótko ćierpieć ták ćięſzko jeſt w czyſcu, o jákiey mamy zażyć kompaſsyi nád temi duſzami, które od kilkudźieśiąt lat w czyſcowych ſię ſmażą upałach.

2. *Uwaga.* Nie tylko uczynki ále y myśli były záwſze święte MARYI Panny, mówi S. Bernard: Sen: *Tom.* 4. *Svaviſſimis cogitationibus exercebatur, detinebatur tantùm in ſæculo corpore, affectu autem & mente commorabatur in Cælo.* Zawſze świętemi ſię zabawiała myślami, żyiąc ná źiemi affektem y myślą mieſzkała w Niebie.

Hiſtorya.

Błogoſławiona Weronika widźiała, że Anjołowie duſze z czyſca wyprowadzali, lecz wyprowadzone rzucały korony ſwoje pod nogi Maryi Pannie. (*Ex lib: Quadr:*) Gdy wybawiſz duſzę z czyſca, y Bogu rzecz miłą uczyniſz, y Maryą z całym Dworem Niebieſkim uweſeliſz.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Theodora Zołnie-

rza, który gdy spalił bałwochwalnicę Marsa, jest okrutnie bity, w więźieniu głodem morzony; ále od Aniołow Niebieskim pokarmem pośilony. Lubo prywatney osobie nie wolno psować Pogańskich, lub Zydowskich bożnic, wolno jednak gorliwym być zá honor Boski, to jest, donośić Stárszym, áby nie pozwalali Heretykom się fundowáć y szerzyć.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Pokazał Bóg, ják ćięszki jest grzech niegodnie kõmunikowáć; gdy po niegodnym przyięćiu Nayświętszego Sakramentu z dopuszczenia Boskiego, Judasza diabeł opętał: *Post buccellam introivit in eum satanas. Joan: c.* 13. Bóy się podobney kary Boskiey, który przystępujesz grzechy zátaiwszy ná sumnieniu do kommunij, lubo ćię jeszcze nie opętał bies, ále jeżeli śię niepostrzeżesz, opęta ćię, y ná wieki będźie w piekle dręczył.

Historya.

Pewna Niewiasta taiła grzech ná spowiedźi długo, przyiąwszy raz kommunią niegodnie, prośiła Kapłana przy ołtarzu, żeby jey wysłuchał spowiedźi, nie chćiał Kapłan przerwáć Mszy; álić ona zaraz wyźionela nieszczęśliwą duszę. Gdy się turbuje Kapłan, że nie słuchał spowiedźi, odebrał objawienie od Bogá, że choćby słuchał jey spowiedźi, jednakby zataiła grzech, zá który Bóg skarał, nágłą śmierćią y potępieniem. (*Ex lib: Mądrość doskonała.*) Nie waż się zmazanym sumnieniem przystąpić do tego Anielskiego stołu. 2.

2. *Uwaga.* Ze wszystkiemi potencyami Marya Panna była złączona z Bogiem: *In DEO gaudet & tota ejus anima Dominum magnificat & collaudat.* (*Laur: Just:*) MARYA w Bogu się weseli, y całą duszą Boga chwali.

Historya.

Ferdynand II. Cesarz idąc ná woynę, gdy się polećił Maryi Pannie, y solemnie śpiewał: *Salve Regina*, Witay Krolowa; szczęśliwie odniosł tryumf. (*Ex An: Cœlest:*) Zawsze ten tryumfuje, kogo MARYA broni.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Teoktysty, ktora ućiekaiąc od prześladownikow, ná puszczy mieszkała lat 34. w ustawicznych mortyfikacyach. Zawstydź się, ktory żadney godźiny nie możesz przetrwać ná modlitwie, ná medytacyach; O ják będźiesz mogł mieszkać w ogniu pożeraiącym.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Zaden grzech, nie jest bez kolligacyi, y kalwakaty. Opętało Judasza łakomstwo, aż zaraz zá nim idźie szalbierstwo, kradźież: *Quia loculos habebat Judas. Joan: cap:* 15. Miał woreczki tajemne Judasz. Nieszczęśliwe łakomstwo, ják wielu grzechow jest przyczyną.

Historya.

Posłał Błogosławiony Grzegorz dwoch Braći do miasta, kupować rzeczy ná potrzeby Zákonne; jeden Brat uwiedźiony łakomstwem, ukradł pieniędzy; ledwie co powroćił, czart

opętał owego Brata, który był záchował pieniądze, y poty rzucał go bies, poki Błogosławionemu Grzegorzowi nie wyznał grzechu swego. (*Ex vita B. Gregor:*) Bądź wiernym w szafowaniu dobr tobie powierzonych, czy to od Boga, czy od ludźi.

2. *Uwaga.* MARYA Panna Boga na świat modlitwą z ćiągnęła: *Hæc Virgo suis eum precibus traxit è Cælo, hæc suis meritis & virtutibus.* (*S. Bernard:*) Ta Panna swemi modlitwami z prowadźiła Boga ná świat, swemi záslugami y cnotami.

Historya.

Gdy jeden Klient niewinnie był osadzony do więźienia, odwiedzała go Marya Panna, y co tylko weszła do więźienia, zaraz łańcuchy spadły z niego, y był uwolniony. (*Ex Anno Cæleſt:*)

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Marcina Biskupa, który ubogiemu połowę płaszcza oddał; maią go zá Patrona, osobliwie Młynarze, maiąc z tradycyi, że pod czas Elekcyi młyńskie koła ſtanęły. Auguſtyn Swięty, młynem nazywa ten świat, gdźie fortuna, ywszyſtko kołem się toczy ják we młynie; więc náleży żeby cały świat miał go zá Patrona.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Poki żyiemy, jeſteśmy ná targu, możemy sobie kupić czy Niebo, czy piekło; w naszey woli jeſt grzeszyć, w naszey dobrze czynić, przy pomocy łaski Boskiey. Nátura

nasza

naſza zepſowana zaleca nam złe towary, grzechy; łaſka Boſka reprezentuje nam Niebo: *Eme ea, quæ opus ſunt ad diem feſtum. Joan:* 13. Kupuy to, co może ſłużyć ná dźień feſtu ſzczęśliwey wieczności.

Hiſtorya.

Gdy w Niemczech wielki głod panował, pewny okrutnik zebrał wielkie mnoſtwo ludźi do jednego budynku, y ich ſpalił, mòwiąc: że to jedno ſą, co y ſzczury, darmo chleb jedzą; dla ich mnoſtwa, godni nie mogą ſię dokupić chleba. Ale nie uſzedł ſurowey Boſkiey ręki, w krotce był z jedziony od ſzczurow ſam ten okrutnik. (*Gerzeb: lib:* 4.) Łatwo może każdy kupić ſobie Niebo, przy pomocy łaſki Boſkiey; ále łatwiey może nábyć piekła.

2. *Uwaga.* Niby gwałt Niebu uczyniła Marya Panna, mòwi Bernard Swięty: *Cælum invaſit & in ſui amorem Prophetæ Cæleſtis animum inclinavit, quem in ſui uteri Domicilium hoſpitavit novem menſibus.* Ale Niebo zdewinkowała. Pana Niebios miała gośćiem w żywoćie ſwoim, przez dźiewięć mieśięcy.

Hiſtorya.

Swięty Autbertus wymogł u Krola Dagoberta, ktory wiele Kośćiołow wybudował pod Imieniem Matki Boſkiey. Sam pragnoł, żeby wſzyſcy ludźie ſerce ſwoje konſekrowali Maryi Pannie. (*Barry,*) Poświęć y ty dźiś ſerce twoje JEZUSOWI y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Dydaka, który z zachwycenia przyszedszy do śiebie wołał: *O quam svaves sunt flores paradisi!* O jak wdźięczne są kwiaty Rayskie. Kosztuy y ty tych Niebieskich delicyi, nábożna kontemplacya.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Zaden Oyćiec tak serdecznie nie kocha synow swoich, jáko Bóg nas serdecznie miłuje; dla tego P. JEZUS gdy odchodźił od Uczniow ná mękę, mowił do nich: *Filioli adhuc modicum vobiscum sum, Joan: c. 13.* Synaczkowie jeszcze będę, ále nie długo z wámi. Uważ jeżeli ty masz synowski affekt do tego naydobrotliwszego Oyca do Boga.

Historya.

Swięty Makary Pustelnik posłał ná pewne mieysce Brata, sam opośle szedł, spotkawszy Brat Kapłana pogańskiego, rzekł do niego: dokąd idźiesz szatanie? rozgniewany Kapłan nábił Brata; Makary także opośle idąc tegoż Kapłana, łaskawie witał, który łaskawośćią skruszony, náwroćił się do wiary. (*Ex libr: sent: DD. PP.*) Tak własnie Bóg miłośćią y dobroćią chce nas do śiebie zagarnąć.

2. *Uwaga.* Obrazem doskonałośći jest Marya Panna, mówi Swięty Ambroży *libr:* 2. *Sit vobis tanquam in imagine descripta Virginitas, vitaq; Beatæ Mariæ.* Niech będźie wam obrazem żywym Panieństwo Maryi Panny, y całe Jey Nayświętsze żyćie.

Histo-

Historya.

Gdy pewne miasto Luzytańskie było oblężone od nieprzyiaciół, Marya Panna ukazała się nád miastem w wielkiey jasności, nieprzyiaciela przestraszyła, Luzytanom zwyćięstwo sprawiła. (*Ex An: Cal:*) Ogarniony od nieprzyiaciół ják duszy, ták ciała, czyń rekurs do Tronu MARYI.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Homoboniusza ktòremu Aniołowie Kośćioł otwierali, gdy przed obrazem P. JEZUSA pokornie się modlił, pod czas *Gloria in excelsis DEO*, oddał Ducha JEZUSOWI. Gdy wesołe śpiewanie jest w Kośćiele, wspomni że z Swiętemi wiecznie będźiesz śpiewał w Niebie.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga*. Osobliwsze przykazanie zostawił nam JEZUS, ábyśmy żyli w braterskiey zobopolney miłośći: *Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem*. Nowe daię wam przykazanie, ábyśćie się kochali wzajemnie. Uważ jeżeli masz choć iskierkę braterskiey miłośći, ktòry ustawicznie myślisz ják zgubić, ják potępić bliźniego swego.

Historya.

Gdy sąśiad sąśiadowi oczy wyłupił, ktòremu wyłupił oczy, ták zapomniał krzywdy swojey, że sam supplikował do Braći zákonnych, áby dla tego, od Zákonu nie oddalali, do ktòrego się wprászał. (*Petrus Damianus.*) Nie jesteś Chrześćianin, ktòry uczynioney

krzywdy

krzywdy przez rok y drugi niezapominaſz, owſzem przez całe życie krzywo patrzyſz ná tego, ktory tobie jáką krzywdę uczynił. Wyrzuć tego złośliwego bieſa z ſerca.

2. *Uwaga.* Wſzyſtkich doſkonałość wyráźiła Marya Panna w żyćiu ſwoim: zdanie S. Ambrożego: *Talis enim fuit Maria, ut ejus unius vita omnium ſit diſciplina.* Takie życie było MARYI, że wſzyſtkim jeſt przykładem.

Hiſtorya.

Był pewny Student ná imie Adam, ktory głowę miał záráżoną, ten gdy nábożnie pozdrawiał MARYĄ Pannę, był od niey uzdrowiony, y rękę ſwoię położywſzy ná głowie jego, rzekła: Do śmierći nie będźie bolałá głowa; jakoż nigdy więcey niechorował. (*Caeſarius lib: 7. cap:* 21.) W boleśćiach twoich, czyń rekurs do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosłáwionego Alberta Wielkiego, Profeſsora S. Tomaſza, ktory miał cudowną náukę wlaną przez intercesſyą MARYI Panny, y ile razy słyſzał Imie MARYI, łzami śię zalewał. Wielki to talent náuka, jeśli maſz od Boga dany ten dar, bądź tego wdźięczny.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Częſto człowiek ſam niepamiętá ná śiebie co czyni, dokąd śię śpieſza, czego prośi; Niepada ta cenſura ná Zbawićiela naſzego, ktorego Piotr Swięty śię pytał: *Domine! quo vadis? Joan:* 13. Panie! dokąd idźieſz?

Pytay

Pytay się y ty siebie samego: *quo vadis*? Duszo moja, dokąd idźiesz? ná jáką wieczność zamierzasz?

Historya.

Pewny Student wstąpił do Zákonu z tą intencyą, żeby okradł Kośćioł; słysząc częste náuki Magistra, tak się nawroćił do Boga, y złą intencyą odmienił, że w krotce doszedł wysokich cnot, y Przeorem Klarawalleńskim został. (*Cæsarius libr: 2. c. 3.*) Odmień y ty złą intencyą, przyiołeś (naprzykład:) stan Duchowny żebyś był bogaty, estymowany od ludźi, odmień tę bezecną intencyą, pracuy dla miłośći Boskiey; w tym stanie wstąpiłeś do stanu małżeńskiego *vg.* dla posagu, dla roskoszy ćielesney, odmień tę intencyą, żyi w stanie żebyś wolą Boską wypełnił, y duszę zbawił.

2. *Uwaga.* Nieskończoną łáską była nápełniona Marya Panna: *Immensa certe fuit gratia, qua Beata Virgo fuit plena. S. Bonav:* Nieskończona łaska była, ktorą napełniona jest Marya Panna.

Historya.

Swięta Eufrozyna, gdy była poślubiona Kawalerowi, prośiła Maryi Panny, áby záchowała jey czystość; pokazała się jákaś osoba, y jey ostrzygła włosy po mnichowsku, y kazała do Klasztoru męskiego wstąpić, gdźie przez lat 38. w celli zamknowszy się śiedźiała, Bogu w ustawicznych służąc mortyfikacyach. (*Mayr.*)

(*Mayr.*) Uważ ják rożnemi ſpoſobami Marya P: ſtrzeże Klientow ſwoich od utraty cnoty.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Machuta Biſkupa, ktorego Anioł nauczył dokąd miał iść, co czynić, y kiedy miał umrzeć. Proś Anioła ſtroża, áby tobie częſto przypominał: dokąd maſz iść, do jákiey wieczności záczáć drogę, y oraz ják w krotce trzeba będźie zácząć tę peregrynacyą.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Łatwo ślubować, wyſokie czynić przedśięwźięćia, ále trudno wypełnić. Ták Piotr S: odważnie rezonował przed Chryſtuſem: *Quare non poſsum te ſequi modo?* Czemu nie mogę iść zá tobą teraz. *Joan: c.* 13. A gdy przyſzło Piotrowi wyznać Chryſtuſa, ſtraćił fantazyą, wyrzekł ſię Zbawićiela ſwego. Uważ ják w wielkiey pokorze powinniśmy ſłużyć Bogu, ják niſko o ſobie rozumieć.

Hiſtorya.

Przyprowadźili opętanego do pewnego Mnicha, ktory był w dobrey opinij świątobliwośći; kazał Starſzy, żeby ná roſkaz tego Zákonnika żyćia niepokalanego, wyſzedł zły duch; álić odpowie bies: *Non eum timeo, ſuperbus eſt enim.* Nie boię ſię jego roſkazu, bo jeſt pyſzny. (*Cæſarius lib:* 4. *c.* 5.) Znay nikczemność ſwoię, jeżeli maſz jáką cnotę, wiedz otym, że to jeſt dar Boży, patrz czy długo będźieſz miał? żeby Bog dla pychy twojey, nie odebrał łaſki ſwojey, bez ktorey żadney nie doſtąpiſz cnoty.

2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Nápełniona łaſkami była Marya Panna, mowi S. Bernard *ſerm: 4. Salutatione Angelica plenus gratiâ erat venter MARIÆ, repletus unigenito Filio DEI, Christo JESU.* Nápełniony żywot MARYI Panny był Synem Boſkim JEZUSEM Chryſtuſem.

Historya.

Swięty Edmundus Klient MARYI, gdy raz opuśćił zwykłą modlitwę: *O Intemerata;* O niepokalana. Marya Panna pokazawſzy ſię, ſurową twarzą nápomniała Edmunda. (*Ex An: Cæl:*) Bądź pilnym w zaczętym nábożeńſtwie do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś S. Edmunda pamiątka, ktory ná ſygnećie nośił Imie Maryi wyrażone; gdy drudzy Studenći ſwywolili, á on medytował nábożnie, Pan JEZUS pokazał ſię, łaſkawie go ćieſząc. Uczyń dźiś żywą reflexyą, ná co ćię Bog ſtworzył, czy żebyś ſłużył światowym prożnośćiom, y ſwywolom.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Prezumcya y wyſokie o ſobie rozumienie, nigdy ná dobro nie wychodźi. Trzymał mocno o ſobie Piotr Swięty, nigdy nie miał odſtąpić Chryſtuſa, álić niſko upadł w krotce niżeli kur zapiał, trzy razy Chryſtuſa ſię zaprzał: *Non cantabit Gallus donec ter me neges. Joan: c. 13.* Uważ ják wielka jeſt ułomność ludzka, ják człowiek nic nie może prezumowáć bez łaſki Boſkiey.

Historya.

Był

Był pewny Kleryk żywota nieczystego, który posłuchawszy wokacyi Boskiey, został Zakonnikiem; gdy się jemu pokazał przez sen Starzec jakiś, trzymaiący księgę, w ktorey widział, wiele razy zgładzone imie swoje, za to, że często ślubow y przedśięwźięćia nie dotrzymał, y byłby już w krótce potępiony, gdyby Zakonnikiem niezostał. (*Joan: Jun:*) Niech twoje przedśięwźięćia funduią się na łasce Boskiey, nie na własney impreżie.

2. *Uwaga.* Jako żywot Panieński napełnił Syn Boski, tak Duszę MARYI nápełnił Duch S. *Sicut Filius DEI replevit uterū sic Spiritus Sanctus replevit mentem MARIÆ.* Jako Syn Boski prezencyą swoią nápełnił żywot MARYI, ták Duch Swięty nápełnił łaskawą prezencyą myśl Maryi Panny.

Historya.

Marya Panna pokazawszy S. Grzegorzowi dźiśieyszemu, dała zá Profesora S. Jana Ewangelistę, (*In vita ejus.*) Uważ jakie ma staranie MARYA Panna o Klientach swoich, żeby niebłądźili w funkcyach swoich, daje im náukę y Profesorow.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Grzegorza Cudotworcy, który modlitwą górę przeniosł ná drugie mieysce; rzece roskazał, áby wody ná brzegi nierozlewała. Roskaż y ty rozumowi szumiącemu, áby więcey nierozumiał ják należy, áby przez brzegi niewychodźił *activitatis suæ.*

DZIEN

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga.* Lubo do czasu zasmuca, jednak prędko zpożądana przybywa poćiecha, nie dopuszcza długo śię smucić y turbować wybranym swoim. Tak ćieszył Uczniow swoich: *Non turbetur cor vestrum. Joan:* 14. Niech śię nie trwoży serce wasze. Uważ jeżeli masz nadźieię w Bogu Stworcy twoim? jeżeliś nie położył nádźiej twojey w światowych respektach.

Historya.

Jeden Manicheyczyk przyszedł do Pustelnika, ktòrego gdy Pustelnik z ludzkośćią przyjoł, porzućił herezyą Katolikiem został. (*lib: de Hospit:*) Záżywa sposobu łaskawośći, nas záchęcaiąc Bòg do miłośći swojey, ábyśmy w przećiwnośćiach nietraćili nadźiej.

2. *Uwaga.* Wszystkie prerogatywy zawiera w sobie Marya Panna: *Quiquid honoris, quidquid dignitatis, quiquid meriti, quidquid gratiæ, quidquid est gloriæ, totum fuit in Maria.* (*S. Laur: Just:*) Wszystkie łaski, wszystkie godnośći záwierała w sobie MARYA Panna.

Historya.

Swięty Odo gdy śię dowiedźiał że MARYA Panna pewnemu Klientowi pokazawszy śię, powiedźiała: *Ego sum Mater misericordiæ,* Ja jestem Matka miłośierdźia. Zawsze miał w uśćiech y w sercu to Nayświętsze Imie MARYA. (*In vita ejus.*) Skarb łaskę y affekt Matki miłośierdźia MARYI.

3. *Uwa-*

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Romana, ktory gdy w ogniu był smażony, deszcz z Nieba spadł, y ogień zgaśił. Uważ, że żadne upały y przećiwnośći szkodźić nie mogą człowiekowi, w łasce Boskiey będącemu.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Jak na źiemi rożne są stopnie godnośći, tak y w Niebie rożne są subsellia: Jeden jest Swięty wysokiey prerogatywy, drugi wyżey. Dla tego Zbawićiel Pan mowi: *In Domo Patris mei mansiones multæ sunt. Joan: c.* 14. w Domu Oyca mego, mieszkania jest wiele. Uważ jak żadnemu nietrzeba desperować o miłośierdźiu Boskim, lub przy małych zasługach.

Historya.

Tatarzyn pewny z gorączki wielkiey wpadł w manią, po trzech dniach gdy przyszedł do śiebie, Chrystus mu chwałę swoię ukazał, y kazał przyiąć chrzest święty, co on z ochotą uczynił. (*Cantipr: lib:* 2.) Z każdego rodzaju Bog wybiera do szczęśliwey wieczności, przez łaskę swoię uprzedzaiącą.

2. *Uwaga.* Wszystkim nam czynić rekurs należy do MARYI: *O vas misericordiæ ad Te recurrimus nos vasa contumeliæ, plena luto fœdissimo.* O jedyna nadźiejo nasza! do ćiebie czyniemy rekurs w naszych mizeryach.

Historya.

Swięty Jan *de* Matha gdy nie miał pieniędzy, na wykupienie więźniow, udał się do

MARYI,

MARYI, y zaraz cudownie odebrał tyle pieniędzy, ile potrzeba było ná wykupienie więźniow. (*Lopez in Chron: Ord:*) Doczesnemi y wiernemi dobrami opatruje MARYA Panná Klientow swoich.

3. *Uwaga.* Dziś pamiątká Swiętey Elżbiety Krola Węgierskiego Corki, ktora widząc Krola ćierniem ukoronowanego, złotą koronę złożyła; ktorey Pan JEZUS rzekł: Jeżeli chcesz być ze mną, Ja będę z tobą. Uważ jáko Bog chce z nami się złączyć miłośćią, y świetą konfidencyą.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga.* Wielka godność Ludźi, że ich do chwały swojey Bog przyimuje, y czyni uczestnikami nieśmiertelnych wesołośći: *Ut ubi sum ego & vos sitis. Joan. c.* 14. Abyśćie byli, gdźie Ja jestem. O niewdźięczności ludzkiey natury! Bog chce żebyś z nim ná wieki krolował, á ty chcesz mieszkać z potępieńcami w piekle.

Historya.

Pewnemu Exorciśćie z opętaney czart powiedźiał: gdyby była kolumna czyli słup od źiemi do Nieba ostremi brzytwami sadzony, y gdyby mi kazano w ćiele ludzkim do dnia sądnego po tym słupie się targać; obrałbym z ochotą, ábym tylko mogł w Niebie z Bogiem mieszkać wiecznie. (*Cæsar: lib:* 5.) Nie wyćiąga po tobie Bog takiey tyrannij, záchowuy prawo Boskie y Kośćielne, twoje pewne będźie Niebo.

2. *Uwaga.* Wszystkim wzywać należy interceśsyi MARYI Panny: *A Virginibus imitanda, & invocanda à cunctis gentibus, quæ sub Cælo sunt.* (*S. Anton:*) Naśladować wszystkim w czystośći żyiącym, y wszystkim narodom wzywać należy na pomoc M: Pannę.

Historya.

Gdy do obrazu Maryi Panny był przyprowadzony człowiek z kancerowany, po odprawioney trzećiey Mszy, cudownie był źleczony. (*Ex An: Cel:*) Nie masz brzydszego jadu y wrzodu, jako grzech śmiertelny; proś interceśsyi MARYI, áby ten defekt interceśsyą swoią źleczyła.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Bernuwarda, ktory po śmierći pokazawszy się rzekł: *Centumplum accepi?* stokrotną nágrodę odebrałem. Uważ że nie są godne prace komparuiąc do wieczney nágrody.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Zaden bez męki y zasług JEzusowych nie może trafić do szczęśliwey wieczności, y dla tego Pan JEZUS názywa śiebie drogą: *Ego sum via & veritas.* Já jestem drogą y prawda. Uważ, jeżeli idźiesz tym traktem prawdy w ślady JEZUSOWE.

Historya.

Gdy niektorzy Przełożeni Kośćielni chćieli znieść Zákon S Franćiszka Roku 1376. byłá w Kośćiele ich Franćiszka S. statua z krzyżem, á Swiętego Pawła z mieczem; słyszał ktoś głos

ozy-

czyniony do Swiętego Francíſzka, áby bronił Familią ſwoię; názajutrz znaleźli miecz w ręku Swiętego Francíſzka, á krzyż w ręku S. Pawła, y Biſkupa zabitego, ktòry był promotorem zgładzenia Zákonu. (*Hieronimus Pletus lib:* 1. c.33.) Nie prześladuy ludźi idących w ślady Chryſtuſowe jakieykolwiek profeſsyi ſą Zákonnicy.

2. *Uwaga.* Przypadła do ſerca Kròla Niebieſkiego Marya Panna, mòwi S. Epifaniuſz: *Placens Chriſto Regi, à Deo in honore habita eſt, tanquam Ancilla digna & Mater.* Kròlowi Krolow podobała ſię, w honorze od Boga miana, ſłużebnica y Matka MARYA.

Hiſtorya.

Swięta Wiktorya gdy perſwadowała Sieſtrze ſwojey Anatolij, áby zá mąż poſzła, ona odpowiedźiała: nie mogę tego uczynić, gdyż od Królowey Nieba mam roſkaz, ábym w czyſtośći żyła; ktòre ſłowa tak Wiktoryi przeraźiły ſerce, że do śmierći w czyſtośći żyła, y ſama Wiktorya. (*Mayr.*) Nie odwodź drugich od ſtanu doſkonałośći.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Kolumbana, ktòrego Matka w żywoćie noſząc, widźiała że ſłońce światu porodźiła. Bądź światłem drugim dobrego przykładu, y doſkonałośći Chrześćiańſkiey.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Zaden nie może człowiek znaleść ſzczęśćia zupełnego ná źiemi, aż chyba

w ten czas będźie zupełnie szczęśliwy, gdy będźie oglądał twarz Boga w Tròycy jedynego; o co prośili Apostołowie: *Domine ostende nobis Patrem, & sufficit nobis. Joan: 14.* Panie! ukaż nam Oyca, á dosyć nam będźie. Maszże ty pragnienie na oglądanie Tròycy Przenayświętszey?

Historya.

Jeden Zákonnik przed śmierćią podniozszy oczy rzekł: Oto Braćia mnie się tak tràfiło ják Kupcowi, ktory drogie rzeczy zá małą cenę kupił; ták ja bez moich náleżytych záslug, kupiłem Niebo, idę do szczęśliwey wieczności. (*Ex lib: FF. Præd:*) Uważ jáko łatwo Bòg każdemu daje Niebo, kto tylko wypełnia wolę Jego świętą, y przykłada się z własnemi zásługami.

2. *Uwaga.* Męka JEZUSOWA pokazała że był prawdźiwym Bogiem y Człowiekiem: *Ut veram Matrem ostenderet, se verum Filium patiendo tormenta monstravit.* (*S. Ildefons:*) Aby pokazał być prawdźiwą Matkę MARYĄ P. gdy podioł okrutną mękę, to się pokazało.

Historya.

Dźiś przed pewnym Obrazem Matki Boskiey, jest uwolniona jedna opętana od szatanow. (*Ex An: Cæl:*) Ile grzechow masz śmiertelnych, tyle chowasz w sobie szatanow; wyrzuć te szatańswa przez prawdźiwą pokutę.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Cecylii, przy ktorey oblubieniec jey Waleryan wi-

dźiał

dźiał jasnego Anioła. Bądź Kultorem Swiętych Aniołow Xiążąt Niebieskich, ktorzy ći assystuią zawsze, osobliwie pod czas modlitwy, modły twoje Bogu ofiaruią.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga.* Lubo o naszych potrzebach wie dobrze Bog, jednak nie czyni zádosyć nam, bez prozby y nabożney modlitwy; według informacyi samego JEZUSA: *Quodcunq; petieritis Patrem in Nomine meo faciet.* O co tylko prośić będźiećie Oyca w Imie moje, uczyni. *Joan:* 14. Wpotrzebach twoich czyń częsty rekurs do Boga przez modlitwę.

Historya.

Pustelnik posłał Ucznia swego po wodę, ktory zapomniał powrozu, że studnia była głęboka, nie mogac dostać wody, udał się ná modlitwę, y zaraz woda sama w gorę wyskoczyła. (*Ex lib: Sen: PP.*) Uważ moc y skutek modlitwy, że y nierozumne kreatury bywaią modlitwą poruszone.

2. *Uwaga.* Chrystus Pan uwieńczony jest od MARYI Panny koroną ludzkiey nátury: *Dominus noster qui à Patre coronatur coronâ gloriæ à Maria Virgine coronatus est, corona humanitatis. S. Bernardus.* Pan JEZUS ktory jest od Oyca ukoronowany koroną chwały, od MARYI jest ukoronowany koroną nátury ludzkiey.

Historya.

Gdy Swięta Giertruda wielce się turbowała

że dla słabośći zdrowia, nie mogła nic uczynić znacznego dla honoru MARYI; przyszło jey nápamięć, áby serce swoje oddała Máryi Pannie, co y uczyniła, z ukontentowaniem Máryi Panny. (*Nadazy.*)

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Klemensa, którego Tyran w morzu utopił, Aniołowie mu grob y Kośćioł w morzu zrobili. Uday się do protekcyi MARYI, y do opieki Swiętych Aniołow, ktòrzy ćię w życiu y przy śmierći nie opuszczą.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Nie kocha ten Boga, ktòry nie záchowuje przykazań Boskich, y niewypełnia woli Jego świętey: *Si diligitis me, mandata mea servate. Joan: c.* 14. Jeżeli mię miłujećie, przykazanie moje chowayćie. Uważ czy zachowujesz ty przykazanie Boskie: zdźierco, łakomco, lubieżniku? &c.

Historya.

Gdy jednemu Roskosznikowi ćielesnemu, Doktorowie przykazali żyć w czystośći, inaczey grożac utratą oczu; on wolał utracić oczy, niżeli się wstrzymać od roskoszy ćielesnych. (*D. Ambrosius.*) Uważ zaślepienie ćielesnych ludźi, że ani ná Boga, áni ná sławę, áni ná zdrowie własne niepamiętaią.

2. *Uwaga.* Wszystkich Swiętych godnośćia przewyższa Marya Panna: *MARIA Sanctis omnibus honore & gloria superponitur.* (*Idiota.*) MARYA wszystkich Swiętych honorem y chwałą celuje. *Histo-*

Historya.

Gdy Xiąże Sabaudyi w ćięszkiey zostawał chorobie, Nayświętsza Márya Panna pokazawszy się nápomniała, żeby do śmierći ćierpliwie znośił te bolésći. (*Ex An: Cæl:*) Znoś ćierpliwie przedłużoną chorobę, uprzykrzone krzyżyki.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka Swiętey Firminy Panny, którey gdy się dotknąć chciał niewstydliwie kawaler, ręce mu uschły, ále zá intercessya tey Panny, był uzdrowiony. Gdyby Bóg teraz tak karał, niemalby wszystkim kawalerom ręce uschły, co niewstydliwie się dotykaią białychgłow, z zgorszeniem patrzących.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* BOG nigdy człowieka nie opuszcza, chyba sam człowiek BOGA opuszcza przez grzech; dla tego ćieszac Apostołow Pan JEZUS mówi: *Non relinquam vos orphanos. Joan:* 14. Niezostawię was śierotami. Jeżeliś się oddalił przez grzech od Náyłaskawszego Oyca, Boga, wróć się do niego przez pokutę.

Historya.

Henryk Król Francuski gdy przyszedł do Klasztoru S. Bernarda, onego modlitwą y konwersacyą náwróćił się do Boga całym sercem, potym Bogu służył wpokorze do śmierći (*Cæsarius lib:* 1. *cap:* 19.) Uważ jáko Oyćiec Niebieski różnemi sposobami garnie do śiebie synow zgubionych; y z dobremi przestawanie pomocne. 2. *Uwa-*

2. *Uwaga.* Ják słońce celuje Niebieskie luminarze, ták MARYA Swiętych: *Sicut sol pulchritudinem luminarium Cæli, sic Maria dignissima creaturarum DEI, post animam Christi. S. Bernard:* Do tego luminarza, do MARYI czyń rekurs w twoich potrzebach.

Historya.

Nayświętsza MARYA Panna pobożnych Klientow odwiedźiła odpoczywaiących, ják y dźiśieyszą S. Katarzynę. (*Ex vita ejus*) Miey we zwyczaju idac spać, polecić czystość twoię Bogu y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Katarzyny Męczenniczki y Panny, ktòra wiele uczonych Filozofow przedysputowała, y wiele dusz Bogu pozyskała przykładem swoim. Masz daną mądrość od Boga, obracay ią ná pozyskanie dusz ludzkich, nie ná wykręty, ná szalbierstwa y machiawelstwa.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Nieskończona w tym się pokazuje dobroć Boga nászego, że z nami záwsze jest przytomny, nie tylko essencyą swoią, ále y według nátury ludzkiey, w Nayświętszym Sakramenćie zá sprawą Duchá Swiętego: *Apud vos erit & in vobis manebit. Joan: cap.* 14. U was będźie, y w was będźie mieszkał.

Historya.

Jeden Zákonnik Cysters często kommunikuiąc dźiwną czuł słodkość, gdy czasu pewnego srodze Brata połajawszy, przystąpił do

kommu-

kommunij, miasto słodkośći, gorzkość wielką poczuł w uśćiech swoich. (*Ex libr: Vir: Ill: Cister.*) Niech biorą przykład Gospodarze, Przełożeni, ktorzy bezecnemi słowy powierzonych sobie rownych, álbo godnieyszych szpecą, y z błotem mieszaią; wolno Starszemu nápomnieć, ále w miłośći braterskiey, nie w szaloney furyi y złośći.

2. *Uwaga.* Jedno jest słońce ná Niebie, jedna MARYA; mowi Bernard S: *In mundo est unus sol, & MARIA una sola est Mater & Virgo.* Jedno jest słońce, jedna MARYA Matka y Panna.

Historya.

MARYA do S. Sylwestra rzekłá: Chcesz Synu być pośilonym Ciałem Syna mego w Sakramenćie? y wraz pośilony był. (*Ex vita ejg*) Wzbudź pragnienie do Náyświętszego Sakramentu, kommunikuy dźiś choć duchownie.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Konrada Biskupa, ktory widźiał dusze w ćięszkich mękach, y zaraz starał się Mszami świętemi uwolnić one z czyśca. Staray się y ty często álbo dać ná Mszę, álbo przynaymniey nábożnie wysłuchać zá dusze czyścowe.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Trudno wyraźić ják krotkie jest życie nasze, jest nakształt mgły przemijaiącey, álbo dymu w momenćie ginącego. Dla tego Pan JEZUS o żyćiu swoim doczesnym w ćiele ludzkim mowi: *Modicum & mundus*

me

me jam non videt. Joan: c. 14. Maluczko, á świat już mnie nie uyrzy. Nie akomoduy śię nazbyt światu, gdy w krótce z nim śię pożegnasz.

Historya.

Młodźian jeden gdy często śię spowiadał bez poprawy, Spowiednik przykazał, áby ná śmierć pamiętał, y zápaloną gromnicę przez pół godźiny trzymał przy głowie, á krucifix ná pierśiach; co on gdy uczynił, odmienił cudownie żyćie. (*Gvilhelmus.*) Pamiętay ná bliską śmierć, á nigdy niezgrzeszysz.

2. *Uwaga.* Ukoronował Bóg Marya Pannę koroną chwały: *Posuit Christus in capite Matris diadema Regis.* (*S. Bonavent:*) Położył Chrystus ná głowie Matki swojey MARYI, koronę chwały Królewskiey.

Historya.

Jeden Młodźian z desperacyi wyrzekł śię Chrystusa, gdy czart kazał żeby y MARYI śię wyrzekł, on nie chćiał tego uczynić; zá co mu Matka miłośierdźia u Syna swego zjednała odpuszczenie grzechow. (*Cesar: lib:* 2. *c.* 12.) Służ wiernie Maryi Pannie, w pokusach nie zapominay nábożeństwa.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Maxyma Biskupa, który psa wśćiekłego tchnieniem ducha swego zabił, y rany od niego zadane zgoił. Szalony pies jest to cerber piekielny, proś żeby ten Swięty Patron oddalił go od ćiebie.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga.* Nic milszego Bogu y ludźiom, jáko

jáko pokoy y zgoda zobopolna; Dla tego Pán JEZUS idąc do Nieba zá náywiękſzy prezent pokoy nám zoſtawił: *Pacem relinquo vobis. Joan: c.* 14. Pokoy zoſtawuię wam. Maſzże ty pokoy w ſercu twoim? ach nie maſz pokoju bezbożnym! *non eſt pax impijs.*

Hiſtorya.

Oznaymił Pan Bog S. Makaremu, że jeſzcze niedoſzedł był cnoty Niewiaſt mieſzkaiacych w tym mieśćie; ná zajutrz poſzedł do tych Niewiaſt pytaiac ſię: coby zá cnoty miały? one ſię do żadnych cnot nieprzyznały, ják tylko że w pokoju y w zgodźie przez lat 50. żyły. (*Ex lib: exemp: Spir:*) Uważ że wielka to cnota żyć w zgodźie, w pokoju, po domach, po Klaſztorach, y po Dworach.

2. *Uwaga.* Wſzyſtkich oświeca Marya Panna, mowi S. Bonawentura: *MARIÆ præſentiâ totus illuſtratur orbis.* MARYI prezencyą cały jeſt świat oświecony.

Hiſtorya.

Rodźicom dźiśieyſzego Swiętego Stefana, pokazawſzy ſię MARYA Panna obiecała potomka, Swiętego Syna, ktory oſobliwym był Kultorem Jey. (*Ex vita ejus.*) Proś z dobrą nádźieią, á wſzyſtko otrzymaſz przez intercesſya MARYI Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Ody Panny, ktora była utraćiła światło oczu, potym modlitwą otrzymała. Obacz czy nie utraćiłeś y ty światła rozumu, ják światła oczu, oślep

idźieſz

na potępienie; proś oświecenia Ducha Świętego ábyś przeyrzał, ábyś poznał w jákim zostajesz niesczęściu.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Miłość Boska nas czyni Błogosłáwionemi, y z Bogiem łączy: *Qui autē diligit me, diligetur à Patre meo. Joan:* 14. Kto zaś mię miłuje, umiłuje go Oyciec. A możesz być większe szczęście? jáko zostawać w respekcie y w miłości, u Krola Krolow.

Historya.

W Paryżu Student jeden słysząc w szkole od Professora Teologij świętey: *Diliges Dominum Deum tuum, &c.* Będziesz miłował Pana Boga twego; tak się zapalił miłością Boską, że zaraz wyszedł ze szkoł, y został Zákonnikiem. (*Joan: Junior.*) Możesz się exkuzować: nie mogę ćierpieć, nie mogę pośćić, dyscyplinować, nie mam co dać ubogim, &c. Ale tego nie możesz mowić: nie mogę miłować Boga, przy pomocy łaski Boskiey.

2. *Uwaga.* Samemu Niebu przydała świátłośći Marya Panna: *Ipsa jam Cœlestis Patria clarius rutilat, Virgineæ lampadis irradiata fulgore. S. Bonav:* Sama Niebieska Oyczyzna, barźiey rozjaśniała od splendorow MARYI.

Historya.

Gdy jedney Wdowy Synaczka wźięto w niewolę, długo prośiła Maryi Panny o wyzwolenie, nákoniec z prostoty, w Kośćiele z rąk Nayśw: Panny wźięła P. JEZUSA, oświadczaiąc

iac się nie wrócić, ażby jey syna przywróciła, y przynioższy do domu do skrzyni włożyła; Marya Panna nástępuiącey nocy syna jey uwolniła. (*Jacobus de Vor:*) Y twoja dusza siedźi w ciężkim grzechowym więźieniu, proś o wolność.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Radboda, ktòry wodę w wino przemienił; Zywoty SS: miał zá zwierćiadło. Wody gorzkie prześladowania, niech ći będą słodkim winem; Zywoty Swiętych niech ći będą zwierćiadłem cnot.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Nie masz większego szczęśćia, większego wesela, jáko w Bogu żyć: *Ego sum in Patre meo, & vos in me, & Ego in vobis. Joan: cap. 1.* Ja jestem w Oycu moim, a wy we mnie, y Ja w was. Jákim sposobem możemy przyiść do tego szczęśćia, do tey konfidencyi, jáko tylko przez umartwienie zmysłow, osobliwie przez miłość Boską y bliźniego

Historya.

Pewna Panna Roku 14. prośiła serdecznie MARYI Panny, áby Pana JEZUSA ukazała, w wigilią Bożego Národzenia ukazała się Náyśw: Panna, y P. JEZUSA podała, ktòrey P. JEZUS pytał: czy kochasz? odpowiedźiała: kocham bárźiey niżeli mię; z wielkiey miłośći serce się jey rospadło, dusza prosto poszła do Nieba; ná sercu znalezione te litery nápisane: *Diligo Te plusquam me;* Miłuię Cię bárźiey niżeli mię. (*Collect: specul:*) Miłuy

Boga

Boga jako Stworzyćiela y Odkupićila, y wszelkich łask Dawcę.

2. *Uwaga.* Mów dźiś nábożnym affektem do MARYI: *Introduc in Cælorum Regnum o Domina universorum confidentes tibi. S. Germanus.* Záprowádź do Królestwa Niebieskiego, nádźieię pokładaiących w tobie; o Królowa wszystkiego stworzenia.

Historya.

Kleryk pewny chćiał widźieć piekność Maryi Panny, któremu gdy się ukazała, oślepł ná jedno oko którym patrzał, choćby y drugie oko utracić prośił żeby drugi raz się ukazała; gdy się drugi raz ukazała przeyrzał y okiem utraconym. (*Joan: Herol:*) Miey prágnienie ábyś po Bogu widźiał w Niebie Maryą Pannę.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Andrzeja Apostoła który codźień odprawował Mszą święta; obaczywszy krzyż ná którym miał umrzeć witał: *Salve Crux*; Witay krzyżu. Uważ jak rzadko y niedbale przystępujesz do kommunij, jáko się boisz y lękasz Krzyża Chrystusowego; zá wstydź się, á dźwigay krzyż swóy z ochotą.

DECEMBER

GRUDZIEN

DZIEN PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Doczesnie y wiecznie Bóg karze niewdźięczników, doczesnie karze uymuiąc łask

łask potrzebnych do zbawienia, oraz chorobami y śmierćia niespodźiewaną; Jáko sam Zbawiciel mowi: *Omnem palmitem non ferentem fructum tollet eum. Joan: 15.* Każdą latorośl ktora nie rodźi owocu odetnę ią. Boy się podobney kary, ktory łaski y talenta Boskie kopiesz, nie czynisz z nich zysku.

Historya.

Jeden Kapłan złego żyćia, od Boga náwiedzony śmiertelną chorobą; gdy nie chćiał zdrow będąc pokutować, umarł bez pokuty, w przytomnośći Zákonnikow; mowiąc: oto kocioł nágotowany jest ná smażenie duszy moiey, á wy niewidźićie, ták to prawda jest, jak widźićie że ja trzymam kaptur; y to mowiąc mizernie umarł. (*Petr: V. Abbas Cluac:*) Czyń pokutę záwczasu, poki Bog udźiela łaskę skuteczną.

2. *Uwaga.* Opisuje życie Maryi Panny S. Ildefonsus: *MARIA Virgo prudens, Virgo pudicissima, Virgo pulcherrima.* Marya Panna rostropna, Panna naygodnieysza y naypięknieysza.

Historya.

S. Jozbertus codźień piąćiu Psalmami pozdrawiał Maryą Pannę, po śmierći pięć roż wyrosło z ust, z oczu, y z nozdrza. (*Ex An: Cal:*) Jeżeli nie umiesz Psalmow, Marya pozdrawiay krotką modlitwą: Zdrowaś Marya.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Eliga Złotnika, ktory gdy często się modlił przy Relikwiach

Swię-

Swiętych, głos był słyszany z Nieba: *Eligi exauditæ sunt orationes tuæ*. Eligiuszu wysłuchane są modlitwy twoje. Uważ jak Bóg nie gardźi osobami, z każdego stanu wybiera Elektow swoich, ktòrzy niegardzą łaskami Jego

DZIEN WTORY.

1. *Uwaga*. Czystość sumnienia, jest rodźićielką cnot świętych; dla tego kto chce postąpić w cnotach, trzeba oczyśćić sumnienie przez pokutę: *Purgabit eum ut fructum plus afferat. Joan: cap.15.* Oczyśći go, aby owoc większy przyniosł. Weyrzy do sumnienia twego skrytośći, jeżeli niepotrzebuią oczyszczenia

Historya.

Gdy Jan Opat nie mogł szatana z opętanego wypędźić, Prostaczka jednego przytomnośćią szatan przestraszony ućiekł; gdy się pytał Opat coby miał zá cnoty? odpowiedźiał: że záwsze rano wstaiąc prace moje ofiaruię Bogu, krzywdy boię się bliźniemu czynić, y oraz w czystośći żyię w stanie małżeńskim. Co słyszac Opat zadźiwił się mocy cnoty czystośći. (*Cassianus Col:* 4.) Zachowuy czystość każdy według stanu swego, będźiesz straszny duchom nieczystym.

2. *Uwaga*. Słuchay Panegiryku MARYI Panny Swiętego Ildefonsa: *Corpore decora, atq; integra, animo fulgida, fide perspicua*. Ozdobna ná ćiele, jásna ná Duszy, oświecona wiarą.

Historya.

Pewny pobożny Brat Zakonny, Klient MARYI,

RYI, gdy podźiennych pracach snem zmorzony modlił się, ukazała się Nayświętsza Panna mówiąc: Synu idź spać, dosyć już pracowałeś. (*Coll: spec:*) Miey pomiarkowanie w pracach.

3. *Uwaga*. Dziś pamiątka Swiętey Bibiany Panny y Męczenniczki, która Siostrę swoję w wierze chwieiącą się utwierdźiła, y sama z Nieba jest umocniona. Umacniay y ty drugich zbawienną perswazyą w cnotach, w dobrych uczynkach, w ćierpliwośći.

DZIEN TRZECI.

1. *Uwaga*. Czystość troiaka jest: Panieńska, Małżeńska, według stanu swego, y czystość Wdow. Staray się żebyś ktorą z tych záchował według dyspozycyi Boskiey; wysoko Bóg estymuje ludźi żyiących wstanie czystośći. Tak panegiryzował Uczniow swoich JEZUS: *Vos mundi estis, propter sermonem. Joan: c. 15.* Wy czystemi jesteśćie dla mowy, którą wam powiedźiałem.

Historya.

Wielkiey świątobliwośći Matrona Galla, po śmierći męża z którym tylko rok żyła, nie chćiała iść zá drugiego męża; Medycy mówili, że dla subtelnośći krwi, jeżeli zá mąż nie póydźiesz, będźiesz miała brodę, jákoż tak się stało; wolała obrać szpetność ćiała, niżeli duszy czystość utracić. (*Gregorius libr: 4.*) Czystość człowieka ná źiemi Aniołem czyni, szczęśliwy, kto tę záchowuje cnotę.

2. *Uwaga*. Marya Panna osobliwsza była

Kultorka czystośći, mówi S. Ildefonsus: *Vita praeclara amore Virginitatis devota.* Chwalebna świętym żyćiem, miłośćią Pasiieństwa zalecona.

Historya.

Gdy umierał Swięty Xawier S. J. MARYA Panna przybyła ná pomoc, ćieszyła w boleśćiach, y szatanow nieprzypuśćiła do Swiętego swego Klienta. (*In vita ejus.*) Proś żeby Marya Panna w ostatnich boleśćiach przybyła ná sukurs.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Xawiera Apostoła Indyiskiego, ktory gdy się modlił przed obrazem Matki Boskiey w Kośćiele, wiele ućierpiał od szatana prześladowania; ále wszystko ćierpliwie znośił. Pracuy pilnie dla zbawienia dusz ludzkich, nieustaway w pokusach, aż ćierpliwośći odniesieśsz koronę.

DZIEN CZWARTY.

1. *Uwaga.* Chrystus chce żebyśmy w nim żyli, y on w nas: *Manete in me, & Ego in vobis. Joan: c.* 15. Mieszkayćie we mnie, á Ja w was. Nie innym sposobem możmy w Bogu mieszkać, jáko tylko przez częste y nábożne kommunie, przez częste akty miłośći, duchowney kommunii.

Historya.

Małe Dźiećie będąc w Kośćiele widźiało, że Kapłan małe Dźiećiątko podnośił, á potym zjadł; gdy przyszedł do domu tego Dźiećięćia ow Kapłan, Dźiecko płacząc poczęło ućiekać

od

od niego; gdy śię pytali, czegoby płakało? odpowiedźiało: że ja widźiałem że ten Xiądz zjadł Dziecko w Kośćiele, boię śię żeby y mię nie zjadł.(*Joan: Jun:*)Utwierdź śię w wierze

2. *Uwaga.* Swięty Jan Damascen opisuje modestya Maryi Panny: *Gressus gravis atq; sedatus, ab omni mollitie remotus.* Postępowanie poważne, y od wszelkiey lekkomyślnośći dalekie.

Historya.

Gdy jeden człowiek był od szatana zbity śmiertelnie, Marya Panna ukazawszy śię kazała, áby był oprowadzony trzy razy około Náyświętszego Sakramentu; gdy ták uczyniono, zaraz zdrowie było mu przywrocone. (*Collect: specul:*) Záchoway modestyą w Kośćiele pod czas Processyi, osobliwie gdy wystawiony Nayświętszy jest Sakrament.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętey Barbary, ktôrey ukazawszy śię Pan JEZUS rzekł: *Ego sum tecum, sub alarum mearum umbra salvaberis.* Já jestem z tobą, pod ćieniem skrzydeł moich będźiesz záchowana. Jest Patronką szczęśliwey śmierći, ktôrzy do niey są nábożni, nie umieraią bez spowiedźi y kommunij świętey.

DZIEN PIĄTY.

1. *Uwaga.* O gdyby ludźie pamiętali, ják to jest ćięszka kara ná wieki być oddalonym od Boga, y oraz w wiecznych śię smażyć ogniach, nigdyby tak łatwo ná grzech śię nie rezolwowali: *In ignem mittent & ardet. Joan: cap: 15.* W ogień będźie wrzucony, y będźie

dźie gorzał. Reflektuy śię, czy nie będźiesz y ty mieszkał w ogniach piekielnych z potępieńcami?

Historya.

Widźiał S. Antoni Pustelnik, że czarći w postaći Olbrzymow niedopuszczali duszom wlećieć do Nieba; do ognistego jeźiora wrzucali. (*Palladius.*) Uważ jeżeli y ćiebie nie zagarną źli duchowie ná ogniste jeźiora mąk piekielnych.

2. *Uwaga.* Wesołość pomiarkowana zdobi człowieka, ták o Maryi Pannie mowi Swięty Damascen: *Mores severi, atq; hilaritate temperati.* Obyczaje Jey poważne, ále wesołośćią przeplatane. Wesołość duszy, jest bicz ná szatana, y pokusy jego hypokondryczne.

Historya.

Zákonnik Kartuzyan gdy w nocy nábożnie śię modlił, pułk wieprzow, to jest: szatanow ukazał śię, chcac pozrzeć y zastraszyć jego, ále Náyświętsza Panna przybyła ná sukkurs y szatanow odpędźiła, y oraz dała mu náukę, áby podłemi potrawami śię kontentował, y nie używał ubiorow wymyślnych; (*Petrus Abbas lib:* 2.) Nie przystoi sługze Chrystusowemu kármić ćiełko wymyślnemi potrawami, zdobić ubiorami.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Saby, ktory Krzyżem świętym ogień zgaśił, szatana zwyćiężył. Uważ ják mocna jest tarcza znaku Krzyża świętego.

DZIEN SZOSTY.

1. *Uwaga.* Po Bogu trzeba miłować bliźniego, nie miłuje ten Boga, kto nie miłuje bliźniego. Dla tego Pan JEZUS do wzajemney záchęcaiąc miłośći, mòwi: *Hoc eſt præceptum meum, ut diligatis vos invicem. Joan: c. 15.* To jeſt przykazanie moje, ábyśćie ſię miłowali wzajemnie.

Hiſtorya.

Swięty Epifaniuſz Biſkup nigdy nie ſzedł ſpać nieuczyniwſzy deprekacyi tym, ktòrym krzywdę uczynił, czyli uraźił. Gdy przed nim S. Hilarion rzekł: Jak jeſtem w ſtanie Mniſzym, nigdy nie jadłem ptaſtwa? Epifaniuſz odpowiedźiał: A ja ják jeſtem w ſtanie Duchownym, nigdy ſpać nie ſzedłem w gniewie. (*Ex lib: PP DD.*) Uważ ják to wyſoka cnota żyć záwſze w miłośći braterſkiey, y lubo zdarzy ſię czaſem uraźić kogo, czym prędzey trzeba ſię pogodźić.

2. *Uwaga.* Zyćie MARYI dalekie było od konwerſacyi oſob podeyrzanych: *Ita comparata eras ut ad te nullius viri acceſſus pateret. S. Damaſcen:* Takiey konwerſacyi była Marya Panna, że żaden do niey światowy człowiek nie miał przyſtępu.

Hiſtorya.

Waltera *de* Birbach od utonienia cudownie ratowała Marya Panna, ktòremu ná znak miłośći prezent poſłała. (*Ex An: Cal:*) Proś áby ćię M: Panna od zátonienia wiecznego ſtrzegła.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest S. Mikołaja Biskupa, który przez posłuszeństwo Biskupem został, gdy się wypraszał od Infuły, P. JEZUS rzekł: Tobie gorzka Infuła Mireńska, ale mnie słodka. Nie bądź przećiwny woli Boskiey, honor przyimi jáko ćiężar włożony od Boga.

DZIEN SIODMY.

1. *Uwaga.* Duchowna radość przechodźi wszystkie wesołośći świata, jedna kropelka wnętrzney poćiechy więcey waży, niżeli całego świata roskoszy. Dla tego Uczniom swoim radość y wesołość wnętrzną zálecał Jezus: *Hæc locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit. Joan: c. 15.* To mowiłem wam, áby wesele moje było w was. Uważ od kogo pochodźi wesele twoje, ćieszysz śię często, gdźieby trzeba płakać.

Historya.

W Konstantynopolu była pewna Pani zátopiona w roskoszach światowych, która wymyślnemi potrawami ćiełko pielęgowała, y strzegła się, żeby wniczym się niezasmućiła; Odwiedźił Bóg ią straszną chorobą, gdyż nie mogąc znieść jey fetoru ućiekali ludźie, y w teyże chorobie mizernie życie zákończyła. (*Petrus Dam:*) Trzeba mieć wesołość ducha, ále w świećie się weselić y w roskoszach, znak przyszłego płaczu, wiecznych lamentow.

2. *Uwaga.* Posłuszeństwo Maryi chwali S. Jan Damascen: *Parentibus morigera, & dictis audiens.* Rodźicom posłuszna, y słow słuchaiąca

Histo-

Hiſtorya.

Pewnemu Kartuzyanowi umieraiącemu pokazał ſię ſzatan z księgą, prowadząc go do deſperacyi, gdy w wielkiey zoſtawał deſperacyi, pokazała ſię Marya Panna z Panem JEzuſem uweſelaiąc go, y ſzatanow odpędźiła. (*Collect: ſpec:*) Nie trać nádźiej w miłośierdziu Boſkim, y intercesſyi Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Ambrożego, ktòry nauką ſwoią y kazaniami nawròćił do wiary S. Auguſtyna. Nawracay y ty tobie powierzonych świętemi obyczajami, przykładną konwerſacyą do pokuty, y ſam ſię náwroć całym ſercem y affektem do Boga.

DZIEN OSMY.

1. *Uwaga.* Od początku świata nigdy ludźie ſprawiedliwi nie mieli ná źiemi pokoju, záwſze ćierpieli prześladowanie. Dla tego do ćierpliwośći zachęcaiąc P. JEZUS mòwi: *Si me perſecuti ſunt & vos perſequentur. Joan:* c. 15. Jeżeli mię prześladowali, y was będą prześladować, będą mieć w nienawiśći.

Hiſtorya.

Teodoryk Krol prześladował Jana Papieża, y Symacha, zá co widźiany był od pewnego Puſtelnika, że zwiazany był y oddany ná męki Wulkanowi piekielnemu. (*Gregor: Dial: lib:* 4. *cap:* 30.) Uważ ják Bòg ćiężko karze prześladowcow niewinnych ludźi.

2. *Uwaga.* Naywyżſzemi ſię zabawiała kontemplacyami Marya Panna: *Animus humilis*

in sublimissimis contemplationibus. Umysł pokorny Maryi Panny, w naywyższey zostawał kontemplacyi.

Historya.

Pokazawszy się dźiś Marya Panna Piotrowi Willaryeńskiemu rzekła: *Hodie Fili est festum meum.* Dźiś Synu Fest mòy, *aliàs* Niepokalanego poczęćia, nabożnie obchodź tę uroczystość. (*Ex An: Cæl:*) Záchoway dźiś niepokalane sumnienie od grzechowey makuły.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątká S. Romaryka, ktòry wzgardźiwszy świàtowa pompą, został Zákonnikiem, y trzydźiestu Zákonnikow poświęćił Bogu przykładem swoim. Uważ, więcey może dobry przykład, niżeli náuka. Także dźiś Fest Niepokalanego poczęćia MARYI Panny; uważ jeżeli sumnienie twoje jest czyste, y niepokalane.

DZIEN DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Nie będą mieć żadney exkuzy grzesznicy, ktòrzy teraz trwaią w grzechach, nie słuchaią nauk Duchownych, nie myślą czynić pokuty; mòwił Zbawićiel: *Nunc autem excusationem non habent de peccato. Joan:* 15. Teraz nie maią exkuzy z grzechow. Uważ jáka ty będźiesz mogł mieć exkuzę, ktòry drugich nauczasz, że grzech, nie godźi się tego czynić, á sam czynisz?

Historya.

Swiętemu Ekwicyuszowi Anioł przez sen ukazawszy się, położył coś ná języku jego, y

od

od tego czáſu nie mógł ſię wſtrzymać od náuczania, y opowiadánia słowa Bożego, y pokuty. (*Gregor: lib: 1.*) Jeżeli maſz od Boga talent nauczania powierzony, ſzafuy tym talentem, nauczay drugich, prowadź do pokuty, áby wiedźieli co jeſt grzech, y jákie zá niego karanie.

2. *Uwaga.* Mieſzkaniem Tróycy Swiętey tytułuje MARYĄ Pannę S. Damaſcen: *Quid aliud quam DEI domicilium?* Nic inſzego nie jeſt MARYA Panna, jáko Swiątnica y mieſzkanie Tróycy Swiętey.

Hiſtorya.

Gdy pobożny Zákonnik nábożnie odprawował Rożaniec, Marya Panna róże wyimowała z uſt jego, y kłádła ná głowę jego. (*Collector ſpecul:*) Pozdrawiay nábożnie Maryą Pannę, koronuy temi miſtycznemi różami.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Grzegorza Teologa, Brata Sioſtry Gorgonij záleconey cnotą hoynośći, czyſtośći, y milczenia. Daremna jeſt zákonność jeżeli kto nie ma wſtrzemieźliwośći języka. Miey wſtrzemieźliwość w mówieniu, uyrdźieſz okazyi wielu grzechow.

DZIEN DZIESIĄTY.

1. *Uwaga.* Całe życie Swiętych Bożych w uſtawicznych jeſt prześladowaniach, y do tego przychodzą prześladowcy, że maią ſobie zá odpuſt ſprawiedliwych prześladować: *Venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur, obſequium ſe praſtare DEO. Joan: c. 16.* Przy-

ſzła

ſzła godźina że każdy, ktory zábija was, rozumie że przyſługę czyni Bogu. Uważ y ty pod pretextem żalu, czy nie czyniſz krzywdy bliźniemu, czy nie ſzukaſz pomſty.

Hiſtorya.

W Perſyi złapali ſtarca Puſtelnika z dwuma uczniami, ktorego przymuſzali Perſowie, áby ſłońce miał zá Boga, ále on opowiadał jednego Boga w Troycy Swiętey, zá co go męczyli, y uczniow jego pośćinali, ále y ſami nie uſzli pomſty Boſkiey; názajutrz ſami śię pozabijali. (*Ex libr: PP. DD. de Paup:*) Uważ iż złość prześladownikow ná ich ſamych śię obraca.

2. *Uwaga.* Anielſka czyſtość, MARYI ná twarzy śię wydawała; mowi Richardus *à S. Vict:* *Quæ puritatem Angelicam habuit, vultum etiam Angelicum habebat.* Ktora czyſtość miała Anielſką, y twarz Jey wydawała śię Anielſka.

Hiſtorya.

Pewna Matka Corki dwie ſwoje oddała Maryi Pannie zá corki, powroćiwſzy do domu znalazła Młodźiana, ktory im tyle dał pieniędzy, ile było potrzeba do ſuſtentacyi; gdy ludźie mowili: że przez niecnoty nábyli doſtatkow; Anioł publicznie ná głowach ich położył znaki panieńſkiey czyſtośći. (*Joan: Junior Ord: Præd:*) Uważ jáko Marya Panna w oſtatku ratuje, y od nieſławy broni Klientow ſwoich.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Eulalij, ktòra ná twarz Tyrana odważnie plunęła, y bałwanow podeptała; po długich mękach, odebrała Koronę męczeńską. Staray śię y ty podeptać bałwanka świata.

DZIEN JEDENASTY.

1. *Uwaga.* Cień przemijaiący jest żyćie náſze, dźiś człowiek żyie, jutro gnije; dźiś rachuie tyśiączne lata przeżyć, aż názajutrz do wieczności peregrynuje: *Modicum & jam non videbitis me. Joan: cap:* 16. Maluczko á nie obaczyćie mię. Gdybyś y lat sto żył, będźie śię zdawało godźiną, respektem nieskończoney wieczności.

Historya.

Roku 1143. Filip Krol umieraiąc kazał miasto chorągwi nośić śmiertelną koszulę, áby znali, że wszystkich tryumfow konkluzyą śmierć: *Mors ultima linea rerum.* (*Vincent: Belluac: lib:* 29.) Uważ, że y ty przyidźiesz do tego terminu, do tey linij.

2. *Uwaga.* Słodkie usta MARYI, mòwi S. Bonawentura: *Dulcissima Mariæ labia, favus distillans.* Naysłodsze usta MARYI plastr dystylluiący.

Historya.

Gdy pewna nábożna Pastuszka umierała, Marya Panna przyszła z całym Dworem Niebieskim, y błogosławioną Duszę jey troiaką koroną przyozdobioną zaprowadźiła do Nieba, przy Anielskiey rezonancyi. (*Coll: spec.*)

Bogatych y ubogich wszystkich protegùje MARYA Panna.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Błogosł: Franka, który z konwersacyi świątowey náwróćił się do Chrystusa, któremu Chrystus we krwi się ukazał, y mieysce pokuty pokazał. Uważ y ty złośćiami twemi czy nie ubiczowałeś JEZUSA? czy nie otworzyłeś Ran Jego Nayświętszych, swywolną konwersacyą, nawroć się dźiś do pokuty szczerey.

DZIEN DWUNASTY.

1. *Uwaga.* Wesołość świata wiecznym śię kończy smutkiem, smutek zbawienny Swiętych jest przyczyną wiecznych radośći: *Mundus gaudebit, vos autem contristabimini. Joan: c. 16.* Swiat będźie się weselił, á wy będźiećie się smucić. Obierz raczey doczesnie záżyć melanicholij pokutuiąc zá grzechy, niżeli potym zá grzechy czynić pokutę bez nadźiej.

Historya.

Jedna Dusza pokazawszy się z czyśca Franciszce Karmalitance rzekła: O rekreacye! rekreacy! zá was nieznośny mię pożera ogień. (*Ex lib: Quadr:*) Wolno záżyć rekreacyi, ále záwsze rekreować, nie jest czas teraźnieyszy po temu, ále czas pokuty y płaczu.

2. *Uwaga.* Oblubieniec Maryi Jozef Swięty, Marya Pannę miał zá Anioła: *Joseph in Maria tantam devotionem animadvertit, neq; cognoscere, neq; discernere potuit, an Maria*

purus

purus homo, vel non potius DEI Angelus esset. (*Origines.*) Dla wielkich cnot Jozef S. rozumiał być Maryą Pannę Aniołem Bożym.

Historya.

Gdy jeden Klient MARYI z poduszczenia szatańskiego, ukradł pewną rzecz y był złapany; Marya go cudownie uwolniła z więźienia y od infamij. (*Collect: spec:*) Proś Maryi intercessyi, áby ćię od wieczney ratowała konfuzyi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Spiridiona Biskupa, ktory złoto przemienił modlitwą w węża, á węża w złoto. Uważ że złoto jest to niektorym nayszkodliwszym wężem; więc day ubogim jeżeli chcesz żeby tobie nie było szkodliwe.

DZIEN TRZYNASTY.

1. *Uwaga.* Zápomnieli Swięci, co ćierpieli przez krotki czas żyćia doczesnego, jákby ná źiemi nie byli; assekurował Zbawićiel: *Sed tristitia vestra convertetur in gaudiū. Joan: c.16.* Smutek wasz obroći się w radość. Nie zatop serca w marnośćiach świata tego, pamiętay, że nie tu wesele násze, ále w przyszłey wiecznośći.

Historya.

Obertus pobożny Zákonny Laik, gdy konał, tak mu się widźiało, jakby dłużey miał żyć ná świećie, mowił: niechce żyć więcey ná świećie, ják wielką chwałę y radość widźiałem w Niebie. (*Cæsarius lib: 11.*) Myśl

często

częſto o weſelu Niebieſkim, będą obrzydłe światowe pociechy.

2. *Uwaga.* Kto widźiał Marya Pannę, brał przykład do cnoty: *Ex omnibus Mariæ geſtibus, ſumma devotio, pietas, ac ædificatio relucebat. S. Epiph:* Z wſzyſtkich akcyi Maryi drudzy brali przykład do dobrego.

Hiſtorya.

Gdy pewny Biſkup chory będąc, polecał ſię Maryi Pannie w dźień gromniczny, przyſzła do niego z wielkim wovſkiem Panien, y doſkonale go uzdrowiła. (*Pelbertus.*) Polecay y twoje defekty Maryi Pannie, ona uzdrowi, jeżeli w tym będźie wola Boſka.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętey Łucyi, która po długich mękach w gorącym oleju ſmażona, odnioſła koronę męczeńſką. Uważ jak w oleju Bóg Elektow ſwoich czyśći, w różnych prześladowaniach.

DZIEN CZTERNASTY.

1. *Uwaga.* Serce nápełnione weſelem światowym, lada ſłowko zalteruje, do turbacyi przyprowadźi; weſela zaś Niebieſkiego nikt nie może zmieſzać; mówi Zbawićiel: *Gaudium veſtrum nemo tollet à vobis. Joan: c. 16.* Weſela waſzego żaden nie odbierze od was. Nápełniay ſerce tym świętym weſelem, rozmyślaniem chwały wiekuiſtey.

Hiſtorya.

Nowicyuſz pewny Zákonu S. Franciſzka, tak był obrzydźił habit zákonny, rozumiał że

że wór nośi ná sobie; gdy myślił porzucić Zakon, ukazał mu Pan Bog processya Niebieską, przez ktòre widzenie, był utwierdzony w wokacyi swojey. (*Ex Chron: Gal: lib:* 10.) Uważay często świętey wieczności processya, będźie lekko znośić mizerye doczesney peregrynacyi.

2. *Uwaga.* Wszystkim każe chwalić Marya Pannę Swięty Bonawentura: *Exultate justi in Virgine Maria, & in rectitudine cordis collaudate eam.* Weselćie się w Maryi wszyicy, y szczerym sercem wynaszaycie.

Historya.

Gdy przynieśiono do cudownego Obrazu Matki Boskiey: *Montis Serrati* człowieka od Łotrow zamordowanego, zá przyczyną Maryi Panny záraz ożył. (*Ex an: Cal:*) Grzechy ile śmiertelne okrutni rozboynicy, ktòrzy duszę twoię zámordowali, proś o ożywienię Maryi.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Hikana Biskupa, ktòry widźiał zá grzechy násze zágniewanego Boga. Błagay Majestat Boski, zá własne, y zá cudze grzechy zagniewanego.

DZIEN PIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Człowiek stworzony jest żeby był w Niebie, y żyiąc żeby często pamietał ná Niebo, gdźie wiecznie ma mieszkać; Pan JEZUS często nám przypominał Niebo: *Sublevatis oculis in Cælum dixit: Pater venit hora. Joan: c.* 17. Podniozszy oczy ku Niebu rzekł: Oycze przyszła godźina. Uważ kiedy

przyi-

przyidźie ta pożądana godzina, kiedy będźiesz uwolniony zwięźienia śmiertelnego ciała.

Historya.

Gdy Swięty Francifzek Seraficki ćiężko był západł ná oczy, nie mogł widźieć, straszne zburzył pokusy diabeł, nasłał mnostwo szczurow, ktore mu pokoju nie dały. W tym utrapieniu usłyszał głos z Nieba: Francifzku więcey zasługujesz przez to, niżeli gdyby wszystkie kamienie były drogiemi dyamentami. (*Chronic: Min:*)

2. *Uwaga.* Mistyczną Rożą tytułuje Maryą Pannę, S. Wincenty Fer: *Maria Virgo Rosa Paradisi*; Marya Panna Roża Rayska.

Historya.

Zołnierz ślepy ná jedno oko, upadał ná źiemię słysząc Imie MARYI; Zyd widząc to nábożeństwo poczoł bluźnić, Zołnierz Zyda pobił; Zyd pobiegł do Starszego ná skargę, mowiąc, że ślepy Zołnierz zbił go. Alić Marya Panna oko mu tym czasem przywróćiła, y nie był poznany. (*Collect: spec:*) Uważ ják broni Marya Panna Zelantow honoru swego.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętego Waleryana Biskupa, ktory lat maiąc 80. wygnanie ćierpiał zá obronę Kościoła Swiętego, niepozwolono mu mieszkać, áni w domach, áni w lasach. Uważ ják rożnie Swiętych swych Bóg probuje.

DZIEN SZESNASTY.

1. *Uwaga.* Bez wiary y poznania Boga,

żaden nie dostąpi żywota wiecznego: *Hæc est autem vita æterna, ut cognoscant te solum DEUM. Joan: c. 17.* Ten jest żywot wieczny, áby poznali Boga prawdźiwego. Nie dosyć znać Boga, trzeba y oraz dobrze czynić.

Historya.

Gdy dwáy Zákonnicy mówili Jutrznią śiedząc czyli leżąc ná łożku, bies Izbę nápełnił fetorem, mówiąc: Takiemu nábożeństwu, tákie náleży kadźidło. (*Ex vitis Fratr: Eremit:*) Poznawszy Boga służ mu wiernie, chwal z całego serca.

2. *Uwaga.* Mówi do Maryi takim stylem Swięty Wincenty Ferr: *O Rosa quæ ex spinis hoc est ex Judæis orta es, & divina fragrantia cuncta persvasisti.* O Rożo która niby z ćiernia zrodzona, to jest z pokolenia Zydowskiego, wszytkoś wdźięcznośćią swoią przeniknęła

Historya.

Gdy pewna Heretyczka w dźień Wniebowźięćia Maryi Panny, kazała łáźnią wypalić; cudownie drzewa ná podpalenie przynieśione zostały całe, á dwor zgorzał. (*Tilmanus.*) Záchowuy Dni Swięte poświęcone honorowi Maryi Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Platona, który z Podskarbiego Królewskiego stał się náśládowcą ubostwa Chrystusowego. Naśladuy y ty ubogiego JEZUSA pokorą, y ubostwem.

DZIEN SIEDMNASTY.

1. *Uwaga.* Uważ progres JEZUSA, jáko

uczynił procesya z łona Oyca Przedwiecznego do żywota Maryi Panny; z żywota Maryi, krwawą męką uczynił progress ná krzyż: A z krzyża dopiero wstąpił do nieba. Uważ twoje ścieszki, jeżeli się stosuią do drog krwawych JEZUSA.

Historya.

Pewny Człowiek prośił długo Pana JEZUSA áby mógł wiedźieć, co mu náybarźiey się podoba; pokazał się P. JEZUS dźwigaiąc krzyż, y mówiąc: Tę náymilsza uczynisz dla mnie przysługę, gdy będźiesz często rozpamiętywał mękę moię. (*Ex specul: exepl:*) Osobliwie w boleściach, w smutkach, ná ćierpiącego pamiętay JEZUSA.

2.*Uwaga.* Niebo wdźięcznym cnot odorem nápełnia Marya Panna, mówi S. Jan Damascen: *Odore suavissimo totam Domum Domini reples.* O Marya zapachem naywdźięcznieyszym! napełniasz Dom Boski o Marya,

Historya.

W Hollandyi ten zwyczay jest, gdy rodźi niewiasta, świecę zapalaia przed obrazem Matki Boskiey. Jedna niewiasta przez kontempt gdy nie chćiała zapalić świecy, takie boleśći ściśnęły ią, że dźiećię ná kawałki rozszarpane porodźiła. (*Tilmanus*) Niewaź lekce opuszczać nábożeństwa zwykłego do MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś Fest Swiętego Jana *de* Matta Fundatora Zakonu Tróycy Swiętey, który gdy miał Mszą, ognista kolumna była widźiana ná głowie jego. DZIEN

DZIEN OSMNASTY.

1. *Uwaga*. Złość ludzka zawsze ſzuka protekcyi, tak Judaſz udał ſię ſzukać protekcyi u bezbożnych Faryzeuſzow Zydowſkich przełożonych, ktòrzy żołnierzow ſwoich dali ná złapanie JEZUSA: *Judas autem cum accepiſſet cohortem, & à Pontificibus, & Phariſeis Miniſtros. Joan: cap:* 18. Judaſz gdy wźioł pułk od Biſkupow y Faryzeuſzow aſſyſtencyą.

Hiſtorya.

Matka pewna poruſzona złośćią, ſynow ſwoich przeklinała, ktòrych záraz Bòg pokarał, wſzaleńſtwo wpadli y mizernie poginęli. (*Collector ſpec:*) Nie day woli paſsyom twoim, zawczaſu ſię zbroy przećiw paſsyom.

2. *Uwaga*. Swięty Bernard porownuje: *Viola humilitatis, lilium caſtitatis, roſa charitatis.* Fijołką pokory, lilią czyſtośći, ròżą ćierpliwośći ieſt Marya.

Hiſtorya.

Gdy pewna rodząc bluźniła Maryą Pannę, y nie chciała wzywać Jey Imienia; porodźiła brzydką ropuchę. (*Tilmanus.*) Ktokolwiek niechce wzywać Imienia Maryi, jeſt z liczby potępieńcow.

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka S. Modeſta, ktòrego Biſkup gdy chrzćił, widźiał ognista kolumnę ná głowie. Lat śiedm był záprzedany Egypcyanom od ſwoich Rodźicow. Uważ y ćiebie czy nieprzedali złoſliwym poſseſsorom ſzatanom Rodźice, bezbożnemi obyczajami,

zábobonami, złośliwemi konwersacyami, porzuć tę niewolę, wróć się do synow wolnośći przez pokutę.

DZIEN DZIEWIĘTNASTY.

1. *Uwaga.* Nie tylko uczynkiem, ále y radą możemy kogo zgubić. Tak Kaifasz radą przysłużył się ná śmierć JEZUSA: *Caiphas qui consilium dederat Judæis. Joan:* 18. Kaifasz który radę dał Zydom.

Historya.

Tytus zwiedźiony radą, Brata wźioł żonę, która w krotce zábił y Brata swego, który mu radźił poiąć żonę, y samby zginoł, gdyby się nieupamiętał, zá intercesya S. Hieronima. (*Ex Epist: Cyrilli ad Aug:*) Uważ ják wiele dusz ginie złośliwa rada.

2. *Uwaga.* Róża słusznie śię tytułuje MARYA: *Sicut Rosa crescere solet inter spinas, ita Beata Virgo in hoc mundo crevit inter tribulationes.* Jak roża rośnie miedzy ćierniem, tak MARYA miedzy ćierniami świata pieknośćią rosła.

Historya.

Jeden Pacyent przez lat trzy będąc ruszony paraliżem, gdy się udał do Maryi Panny, był od niey odwiedzony, y cudownie uzdrowiony. Jesteś dotkniony ćiężkim paraliżem grzechem śmiertelnym, proś o zdrowie MARYI Panny.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Mengota Hermana, który widząc zabitego Syna swego ná

woynie,

woynie, opuśćił świat. Gdy bywaſz ná pogrzebach, pamiętay, że y ćiebie nie minie ten ako, położą ná śmiertelnym katafalku.

DZIEN DWUDZIESTY.

1. *Uwaga*. Kto może prędzey człowieka zdradźić, jáko niewiaſta; Pierwſzego Apoſtoła Piotra S. niewiaſta ćiekawośćią ſwoią przyprowadźiła do grzechu: *Dicit ergo Petro ancilla Oſtiaria, nunquid & tu ex Diſcipulis es hominis iſtius. Joan: c. 18.* Rzecze więc Piotrowi dźiewka:y ty jeſteś z Uczniow Jego.

Hiſtorya.

Kleryk jeden chował niewiaſtę podeyrzaną przez lat ſześć, nośił ſię ſkromnie, y nigdy o nim źle nie ſądzono; álić nie uſzedł ſprawiedliwey ręki Boſkiey, oboje ſą znaleźieni ſpaleni. (*Petrus Damian: Epiſtol: ad Domin: c. 10.*) Chroń ſię tey zárazy, jeżeli nie chceſz zginąć ná ſławie, ná honorze, y ná duſzy.

2. *Uwaga*. Wieża jeſt MARYA: *Turris fortiſſima nomen Dominæ, ad ipſam fugiat peccator & ſalvabitur.* Wieża naymocnieyſza Marya Pánna, do niey niech ſię ućieka grzeſznik, á zbawion będźie. *S. Bonav:*

Hiſtorya.

Niewiaſta pewna za zaboyſtwo była dekretowana ná śmierć, ktòra idąc ná ſpalenie oddała ſię do opieki Maryi Panny; gdy ná ogniſty ſtos była włożona, cudownie od MARYI Panny była záchowana. (*Caniſius Theolog:*) Y ſam piekielny zaſzkodźić nie może ogień,

kogo wźięła w opiekę swoię MARYA Panna.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Philigona, ktory był Patronem, potym ná Biskupstwo był poświęcony. Proś niech ten Swięty Patron, będźie przed Bogiem Promotorem sprawy zbawienia.

DZIEN DWUDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* O dźiwna ćierpliwość Zbawićiela naszego, od stworzenia ćierpi policzkowanie Stworzyćiel: *Dedit alapam JESU.* Dał policzek JEZUSOWI. *Joan: cap:* 18. Záwstydź śię niećierpliwośći twojey, ktory gdy mucha ukąśi, szalejesz.

Historya.

Był jeden Łotr złapany y ná śmierć osądzony, gdy przyszedł czas naznaczoney śmierći, z podźiwieniem wszystkich, ná wszelkie męki rezolwował śię, mowiąc: wszystkie katownie, mało to dla wielkośći grzechow moich. (*Thomas Cant: libr:* 2.) Jeżeliś grzeszył nie desperuy, czyń pokutę, znoś ćieprliwie zá grzechy dopuszczenie Boskie.

2. *Uwaga.* O duszach w czyscu będacych, pokutuiacych, ma staranie MARYA Panna: *Maria dæmones arcet frenatâ, ne nocere possint famulis, & famulabus suis. S. Bernardus serm:* 4. Marya mocy nie daje czartom, áby dusze w czyscu dręczyli.

Historya.

Kanonik jeden ná pokućie będac, gdy krzywdę ćierpiał od drugiego Kanonika, y ćierpliwie

pliwie znośił, był odwiedzony od Maryi Panny, y poćieſzony w ſmutku. (*Thomas Cant: lib:* 1.) Jeżeli co ćierpiſz niewinnie, z tego się ćieſz.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Tomaſza Apoſtoła, ktòremu ſerce włocznią pogani przebili. Uważ im więkſzym affektem kogo Bòg kocha, tym ćięższe męki dopuſzcza na świećie ćierpieć.

DZIEN DWUDZIESTY WTORY.

1. *Uwaga.* Politycy światowi barźiey ludźi ſię boią, niżeli Boga, więcey ſzacuią y eſtymuią ſwoich Bogow doczeſnych, niżeli Náywyżſzego Pana. Ták ſługa Annaſza JEZUSA policzkował zá Pána ſwego: *Sic reſpondes Pontifici. Joan: c.* 18. Ták odpowiadaſz Biſkupowi. Uważ y u ćiebie czy nie w więkſzey zoſtaje eſtymie świat, niżeli JEZUS.

Hiſtorya.

Zołnierz jeden uważaiąc krotkość doczeſnego żyćia, częſte mutacye światowego ſzczęśćia, uczynił ſię dla Chryſtuſa głupim, w święcey nádźiej żyćie zakończył. (*Ex ſpec: exem:*) Uważ jeżeli ty świata nieopuśćiſz marnośći, opuſzcza ćię światowe poćiechy przy śmierći.

2. *Uwaga.* Skarbem jeſt MARYA mowi S. Bernard: *Maria eſt Theſaurus, quia in ea, ut in Gazophilacio repoſuit Dominus omnia dona gratiarũ, & meritorum.* Skarbem jeſt Marya, w ktorey Bog wſzyſtkie deponował dary.

Hiſtorya.

Rupertus będąc tępego rozumu udał ſię do

Maryi Panny, ktoremu się pokazała Marya, y wielką wlała madrość ná duszę jego, że innych Teologow celował. (*Petrus Canisius*) Madrość wielki to dar, prosić jednak trzeba według woli Boskiey y upodobania.

3. *Uwaga*. Dziś pamiątka Swiętey Anastazyi, ktora wsadzona ná zátopienie do łodźi, z Nieba miała pomoc, do portu szczęśliwie przypłyneła. Abyś dopłynoł do portu wieczności pożądaney, proś intercessyi z Nieba SS.

DZIEN DWUDZIESTY TRZECI.

1. *Uwaga*. Wszystek świat w złośćiach jest zánurzony, y nic dobrego począć nie może bez pomocy Boskiey; Pokazała się ta złość światowa, gdy Syna Boskiego ná śmierć wydali złośliwi ludźie, tytułuiac go złoczyńcą: *Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. Joan: c.* 18. Gdyby nie był ten złoczyńcą, niedalibyśmy tobie ná śmierć.

Historya.

Złorzecząc człowiek przećiw S. Wilbrordowi, jest od Boga skarany wielkim pragnieniem. (*Alcujnus.*) O ják większey godni są kary, ktorzy samemu Bogu złorzeczą, bluźniac przećiw dobroći Jego.

2. *Uwaga*. Tronem łaski názywa MARYA Pannę Swięty Ildefonsus: *Thronus gratiæ est B. V. MARIA, unde Apostolus: adeamus ad Thronũ gratiæ scilicet Mariæ, quæ est Thronus.* Tronem łaski jest Marya, do ktorego Tronu każe nám ućiekać się z suppliką Apostoł.

Histo-

Hiſtorya.

Gdy jeden przeklinał śiebie ſamego, od Boga był náwiedzony zá to ćięſzką chorobą, udał ſię do Maryi Tronu łaſkawośći, znalazł pożądane zdrowie. (*Vincent:*) Czyń rekurs do tego Tronu w twoich przedśięwźięćiach.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka S. Serwala, ktory będąc paraliżem ruſzony, dźiękował Bogu ćierpliwie znoſząc boleśći. Nie złorzecz, gdy ćię dotknie ręka Boſka, chorobą, przypadkiem, boleśćiami.

DZIEN DWUDZIESTY CZWARTY.

1. *Uwaga.* Szczęśliwy kto JEZUSA wzywa ná pomoc, nie nákrzywoprzyśięſtwo; wezwał JEZUSA Piłat, ále nie żeby ſię nauczył od niego drogi zbawienia, ále żeby ſię náuczył dworności o cudach, o Boſtwie Jego: *Vocavit JESUM. Joan:* 18. Uważ y ty, czy nie wzywaſz Boga częſto lekkomyślnie ná potwierdzenie fałſzu twego?

Hiſtorya.

Swięty Ignacy Męczennik, gdy uſtawicznie Imie JEZUS wzywał pod czas męki, mowiąc że to Imie mam w ſercu zapiſane; Gdy po śmierci ſerce było rośćięte, ználeźione jeſt Imie JEZUS złotemi literami napiſane. (*Vincentius lib:* 10.) Zapiſz to Nayſłodſze Imie JEZUS w ſercu twoim.

2. *Uwaga.* Bramą do Nieba jeſt MARYA, mowi S. Ambroży: *Maria Virgo eſt Regina mundi, feneſtra Cæli, janua Paradiſi.* Marya

Pánna

Panna jest Królowa Nieba, y ziemi, oknem Nieba, Bramą Rayska.

Historya.

Swięta Wiktorya ćierpiąc ćięszkie pokusy od szatana, wspomnieniem Imienia JEZUS y MARYA, zwyćiężyła pokusę. (*In vita ejus*) Wzywąy zawsze tych Náysłodszych Imion: JEZUS y MARYA.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka jest SS: pierwszych Rodźiców Adama y Ewy, którzy przestąpili przykazanie Boskie, pokutuiąc znaleźli miłośierdźie Boskie, przez záſługi obiecanego Messyasza JEZUSA. Czyń y ty pokutę, ábyś z tego wygnania był przenięśiony do Raju nieśmiertelney chwały.

DZIEN DWUDZIESTY PIĄTY.

1. *Uwaga.* Lubo Bóg jest niezrodzony według nátury Bostwa, y nie może ćierpieć dla zbawienia naszego; Národźił się dźiś z Maryi Panny przez Ducha Swiętego, stał się Człowiekiem, ofiarował się ná wszystkie boleśći y męki. Uważ, do iakiey iesteś obowiązany wdźięczności zá to, że Bóg dla twego zbawienia stał śię Człowiekiem y Mężem boleśći.

Historya.

Kapłan w drodze znalazł Dźiećiątko w śniegu porzucone, wźioł do stancyi, rozjaśniała twarz Jego, poczeło mówić: Ja jestem dźiś národzony JEZUS, nie mam mieysca u ludźi, wszyscy mię wyrzucaią. (*Ex specul: exempl:*)

Nie

Nie badź tak niewdźięcznikiem, niewyrzucay JEZUSA przez grzechy.

2. *Uwaga.* Gwiazda mistyczna jest Marya Panna, mówi S. Tomasz: *Tolle Mariam hanc maris stellam, ubi dies? Quid nisi caligo involvens & umbra mortis.* Znieś Marya, á dnia nie będźie, same tylko się zostaną ćiemnośći.

Historya.

Nayświętsza Marya Panna pokazawszy śię Swiętemu Bernardowi, nowonarodzonego JEZUSA podała, ná ukontentawanie serca. (*Ex An: Celest:*) Przyimi dźiś nowonarodzonego JEZUSA w Sakramenćie Nayświętszym.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiątka Swiętey Eugenij Panny, która czytaiąc listy S. Pawła, náwroćiła śię do Chrystusa, y Rodźicow swoich náwroćiła. Staray się żebyś y ty dźiś kogo odrodźił własce Boskiey, przykładem wstrzemieźliwośći, modestyi.

DZIEN DWUDZIESTY SZOSTY.

1. *Uwaga.* Náleży JEZUSOWI korona chwały, nie obelgi, y naśmiewiska, jáko koronowali Zydźi: *Exivit JESUS portans coronam spineam;* Wyszedł JEZUS niosąc koronę ćierniową. *Joan: c.* 19. Uważ czy nie włożyłeś y ty JEZUSOWI ćierniowey korony, nieczystemi złośliwemi myślami?

Historya.

Klodoweusz Król wezwał ná woynie JEZUSA ná pomoc, otrzymał koronę zwyćięska; y sam zaraz przyioł wiarę Katolicką. (*Greg: Tur:*)

Tur:) Będźiesz zawsze tryumfował pod hasłem Naysłodszego Imienia JEZUS.

2. *Uwaga.* MARYA nas protegujeod zaraźliwych chorob, mòwi S. Jan Damascen: *Nulla pestis tam potens est, quæ invocato Mariæ Nomine non cedat, Virgine intercedente non desinat.* Nie masz takiego powietrza, ktòreby na Imienia MARYI wspomnienie nie ustąpiło. *Historya.*

Zołnierz jeden ćierpiąc ćięszkie pokusy nieczystośći, Pozdrowieniem Anielskim oddalił od śiebie wszetecznego biesa. (*Thomas Cant: lib:* 2.) Broń śię od nieczystey zarazy, Pozdrowieniem Anielskim.

Uwaga. Dźiś Fest Swiętego Stefana, ktòry widźiał Niebo otwarte; umieraiąc modlił śię zá nieprzyiaćioł swoich. Daruy dźiś dla miłośći nowonarodzonego JEZUSA, wszystkie krzywdy nieprzyiaćiołom twoim.

DZIEN DWUDZIESTY SIODMY.

1. *Uwaga.* Złośliwy pytał Piłat JEZUSA: zkąd jesteś? á sam niewiedźiał śiebie, że Jego stworzenie: *Dixit ad JESUM: Unde es tu? Joan:* 19. Rzekł do JEZUSA: zkąd ty jesteś? Uważ y ty, czy nie tentujesz Boga, gdy ćiekawie śię badasz o niepoiętych tajemnicach Boskich; dosyć tobie wierzyć y szanować to Náysłodsze Imie JEZUS, niedwornie śię pytać.

Historya.

Gdy w Antyochyi wielkie było trzęśienie źiemi, gdy Imie JEZUS napisali, przydawszy: *Christus*

Christus nobiscum; zaraz ustało trzęśienie źiemi. (*Nicephorus lib: 4. c. 69.*) Cierpisz y ty często trzęśienie, serca palpitacyą, zapisz miłośćią Imie JEZUS, będźie spokoyne serce.

2. *Uwaga*. Marya jest miastem mistycznym, do ktòrego miasta zaprasza nas, S. Jan Dam: *Peccator debet ad eam confugere, quia ipsa est Civitas DEI*. Grzesznik powinien ućiekać do MARYI, bo ona jest Miastem Boskim.

Historya.

W Kolonij był jeden Mieszczanin, ktòry ustawicznie mòwił Zdrowaś Marya, idąc do Kośćioła y powracaiąc; gdy umarł, pokazał się w bogatey szaćie, ná ktòrey złotemi literami były wyryte te słowa: Zdrowaś Marya, nawet y ná nogach. (*Cæs: lib: 12.*) Zdob duszę twoję Anielskim Pozdrowieniem często powtarzaiąc

3. *Uwaga*. Dźiś pamiątka czyli raczey Fest S. Jana Ewangelisty kochanka JEzusowego, ktòry ná pierśiach Jezusowych odpoczywał. Bądź miłośnikiem JEZUSA, nie bądź miłośnikiem świata, y pròżnośći przemijaiących, ktòre w momenćie przepadną.

DZIEN DWUDZIESTY OSMY.

1. *Uwaga*. Od národzenia swego JEZUS ćierpiał ná Duszy, bo już wiedźiał ktòre miał ponośić boleśći pod czas męki; á gdy już się wypełniło przeyrzenie wieczne: *Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur. Joan: 19.* W ten czas oddał im go, áby ukrzyżowali. Uważ czy nie krzyżujesz y ty z nowu JEZUSA grzesząc śmiertelnie?

Hi-

Hiſtorya.

Angelczyk jeden idąc do Ziemi świętey z pewnym Saracenem, obaczył w jednym gaju ptaſzęta jak umarłe ſmutne; pytał przyczyny, Saracen odpowiedźiał: że co rok w wielki tydźień umieraią te ptaſzęta, á ná wielkonoc odżvią. y weſoło záczynaią śpiewać. (*Col: ſpec:*) Uważ jeżeli nierozumne ptaſzęta czynią kompaſsyą, jak daleko barźiey nam trzeba częſto czynić nád ćierpiącym JEZUSEM.

2. *Uwaga.* Pewna poćiecha w utrapieniu w interceſsyi Maryi Panny: *Si conſolari in omni tribulatione quæritis, accedite ad MARIAM Matrem JESU.* (*S. Effrem.*) Jeśli ſzukaćie poćiechy, znaydźiećie u MARYI.

Hiſtorya.

Gdy czaſu pewnego uderzyły ſtrachy ſzatańſkie, ná Wielebnego Tomaſza á Kępis, nie maiąc inſzey obrony, poczoł mówić Zdrowaś Marya, y zaraz ućiekli czarći. (*Ex vita ejs*) Niech Imie JEZUS w życiu, y przy śmierći będźie tobie obroną.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętych niewinnych Młodźiankow, ktorzy zá Chryſtuſá ſą pomordowani, y właſną krwią ſą ochrzczeni. Bądź niewinniątkiem delikatnego ſumnienia, náśladuy tych Swiętych Młodźiankow czyſtośćią niepokalaną.

DZIEN DWUDZIESTY DZIEWIĄTY.

1. *Uwaga.* Imie JEZUS ſerce ſmutne rozweſela, Niebieſką napełnia radośćią. Tak ćie-

ſzył JEZUS płaczącą Magdalenę: *Dicit ei Jesus Mulier quid ploras?* Rzekł jey JEZUS: Niewiásto czego płaczeſz? *Joan:* 20. Szczęśliwy człowiek, kogo JEZUS ćieſzy y uweſela.

Hiſtorya.

Gdy jeden chłopiec Pogáńſki wpadł do głębokiey ſadzawki, widząc to Katolik, á nie mogąc dać pomocy, wołał żeby wzywał Imie JEZUS, co on gdy uczynił, zdrowy wypłynoł ná brzeg. (*Ex ſpec: exempl:*) Tonieſz y ty w głębokośći grzechow, wzyway Nayſłodſzego Imienia JEZUS.

2. *Uwaga.* Ma wielkie ſtaranie MARYA Panna o Kośćiele Katolickim, mowi Swięty Tomaſz: *Te ſolum o MARIA pro Sancta Eccleſia ſollicitam præ omnibus Sanctis ſcimus.* Zá wſzyſtkich Swiętych náywiękſze maſz ſtaranie o MARYO, o Kośćioł Swięty.

Hiſtorya.

Był przyſtawiony ſzatan przy jednym Zołnierzu, áby tey nocy zaduśił, w ktorego by dnia opuśćił zmowić Pozdrowienie Anielſkie; Ow przez lat 14. pilnował zawſze odmawiać, lubo w grzechach trwał, potym cudownie jeſt náwrocony do pokuty. (*Jacobus de Vor.*)

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt Swiętego Tomaſza Biſkupa, ktory zá obronę wolnośći Kośćielney, jeſt zábity w Kośćiele. Nie uſtępuy ſłuſznośći, choćby przyſzło y żyćie położyć.

DZIEN TRZYDZIESTY.

1. *Uwaga.* Wielka godność Kapłanow, ktorym

rym Bóg udźielił Wszechmocnośći swojey ná odpuszczenie grzechow: *Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Joan: c.20.* Ktorym odpuśćićie grzechy, będą odpuszczone, ktorym zátrzymaćie, będą zatrzymane.

Historya.

Człowiek trędowaty miał złe porozumienie o żyćiu pewnego Kapłana, ktorego prośił áby przeżegnał czoło jego, y ledwie co przeżegnał, zaraz trąd spadł, czoło zdrowe zostało. (*Franc: Tir: S. J. lib: 2.*) Zeby y naygorszego żyćia był Kapłan, nie utraca przez to charakteru y mocy ná sprawowanie Sakramentow świętych y błogosłáwienie.

2. *Uwaga.* Spoczynkiem JEZUSA jest MARYA: *MARIA lectulus Christi, circumdatus fortissimis Israël, nempè supremo Angelorum Choro.* MARYA jest Gabinetem JEZUSA, otoczonym Chorami náywyższemi Aniołow.

Historya.

Gdy pewna Panna wiele mowiła Zdrowaś Marya, tylko bez uwagi; Marya Panna pokazawszy śię, kazała jey mowić mało, á z uwagą. (*Collect: specul:*) Modl śię choć krotko, ále z gorliwośćią y z uwagą.

3. *Uwaga.* Dźiś pamiatka S. Philotera, ktory z rozpalonego pieca wyszedł zdrowszy, niżeli poszedł, bestye jemu były posłuszne. Uważ dźiwną moc Chrystusa w Swiętych, ják wielkie cuda czynił przez Swiętych swoich, áby świątu pokazał Wszechmocność swoię.

DZIEŃ

DZIEN TRZYDZIESTY PIERWSZY.

1. *Uwaga.* Zakończyliśmy dźiś Rok ſtary, tylko niewiemy jeżeli uczyniliśmy co godnego wieczności świętey? Czy mogą ſię wyrażać ſłowa Piſma świętego: *Illa nocte nihil prendiderunt;* Tey nocy nic nieułowiliśmy. *Joan:* 21. Czy ułowiſz przez ten Rok choć iedną rybkę, iedną duſzę świętey wieczności; ach! podobno y właſną duſzę utraćiłeś grzeſząc śmiertelnie; czyń pokutę, gotuy śię ná generálną roczną ſpowiedź, ná dźień jutrzeyſzy.

Hiſtorya.

Ná morzu czaſu pewnego powſtała wielka náwałność, okręt śię zalewał y tonoł, ieden poczoł grzechow ſwoich śię ſpowiadać, y ledwie co uczynił ſpowiedź, zaraz nawałność uſtała. (*Cæſar: lib:* 3. *c.* 21.) Karze Bóg tak ćięſzko národ ludzki, uważ kto ieſt przyczyną karania? jeżeli nie grzechy naſze; gdy ſzczerze śię wyſpowiádaſz, z Bogiem pojednaſz, poſzczęśći lepiey Pan Bog ná przyſzły Rok, ktorego maſz zacząć dni jutro.

2. *Uwaga.* Kończę nieſkończone pochwały MARYI Panny, z Patryarchą moim Auguſtynem Swiętym: *Reſpice o Virgo in Eccleſia tua tormas Virginum, Virorum & Mulierũ, à te in hac tribu conſcriptarum & informatarum.* Weyrzyi o Panno okiem miłośierdźia ná gromady Panien, Mężow y Niewiaſt, w Kośćiele Swiętym walczących, trzymay w opiece Maćierzyńſkiey y z niey nic wypuſzczay ná wieki.

Hiſtorya.

Hieronim Abarka Nowicyuſz S. J. ile razy napoju zażywał, tyle razy wſpominał JEZUS, MARYA. (*Ex hiſt: Soc. J.*) O ktoby to dał ábyś y ty przez ten naſtępuiący Rok záchował ten zwyczay, y wſzyſtkie prace, wſzyſtkie zábawy, záczynał y kończył w Imieniu JEZUSA y MARYI.

3. *Uwaga.* Dźiś Feſt S. Sylweſtra, ktòry przyozdobił Kośćioł święty świątobliwą konwerſacyą y cnotami; Smoka okrutnego modlitwą zabił. Zgładź dźiś okrutnego ſmoka własną wolę, odday śię do dyſpozycyi Boſkiey y Starſzych, bo gdy własna uſtanie wola, piekła nie będźieſz śię bał: *Ceſset voluntas propria, & ceſsabit infernus. S. Auguſtinus.*

Ad
M. D. G. B. V. M. S. L. O. C. H. OO. SS.
Cultum ac Venerationem.

RE-

)o(

REJESTR

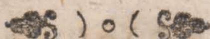
Rzeczy znacznieyszych tey Księgi.

AA.

Ll 2 *Anio-*

Anti-

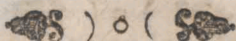
B.B.

G.G.

Grzech

Kruk

Lubie-

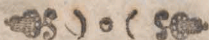
Ł.Ł.

M.M.

Niebie-

R. R.

Radość

Ubo-

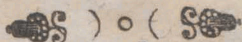
U.U.

W.W.

Woda

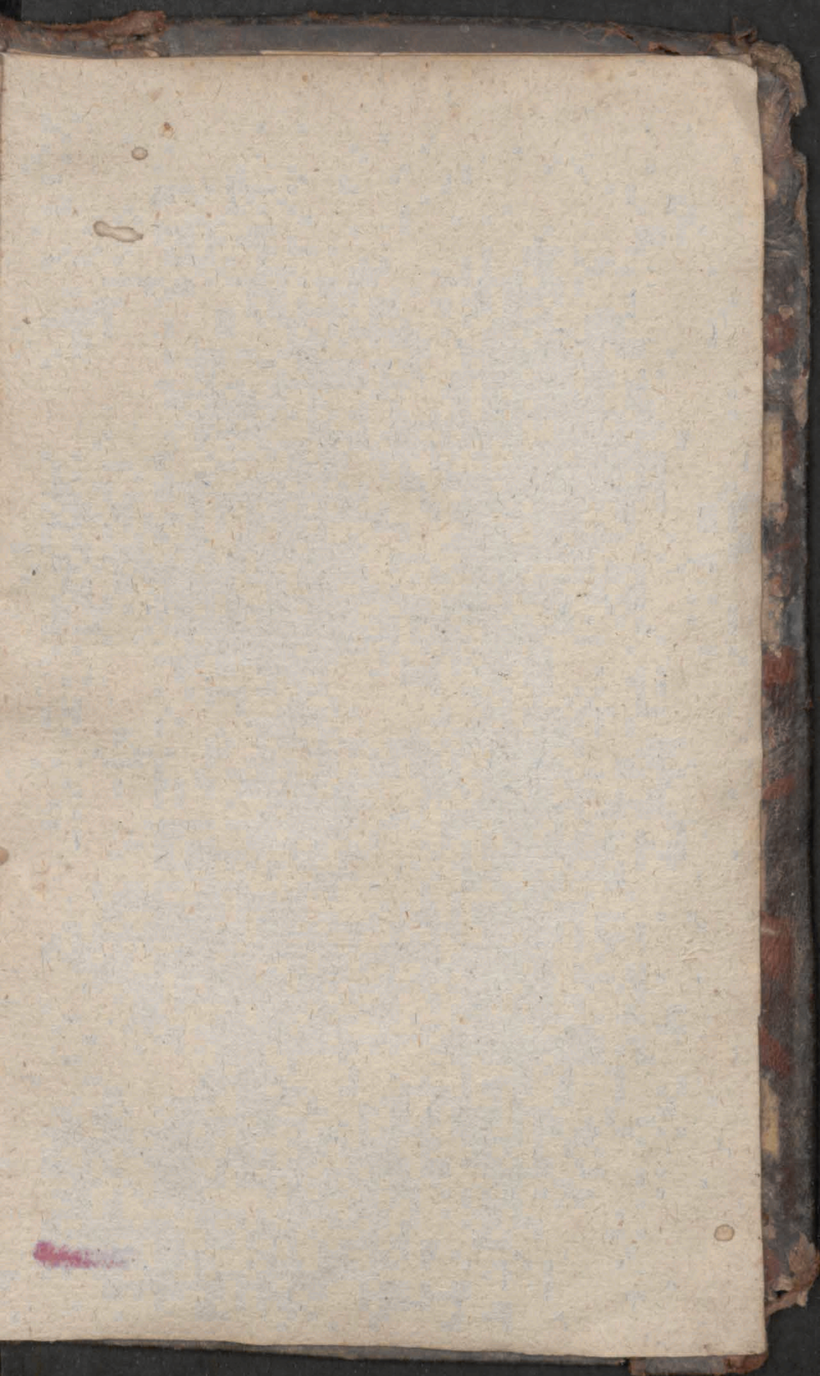

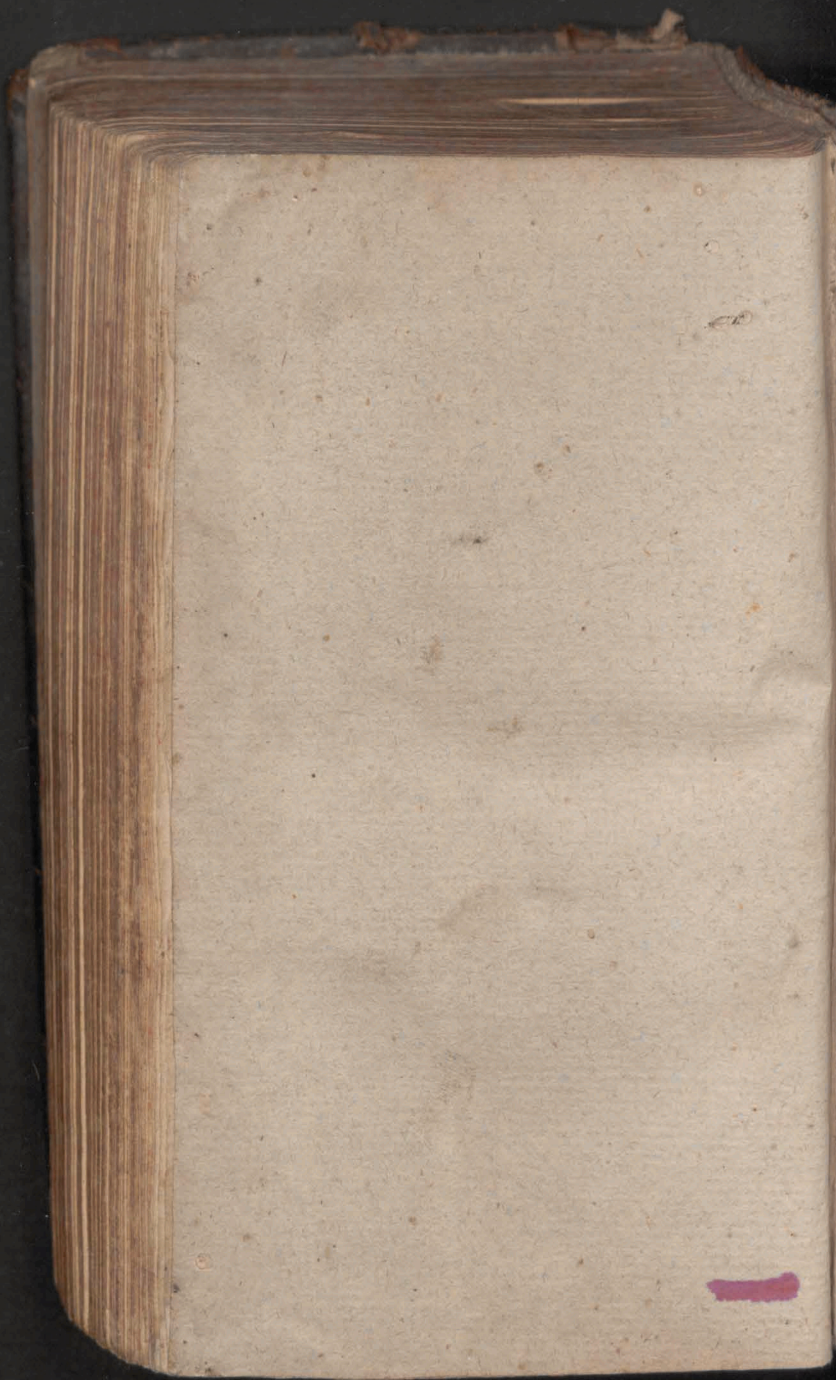
Żarty

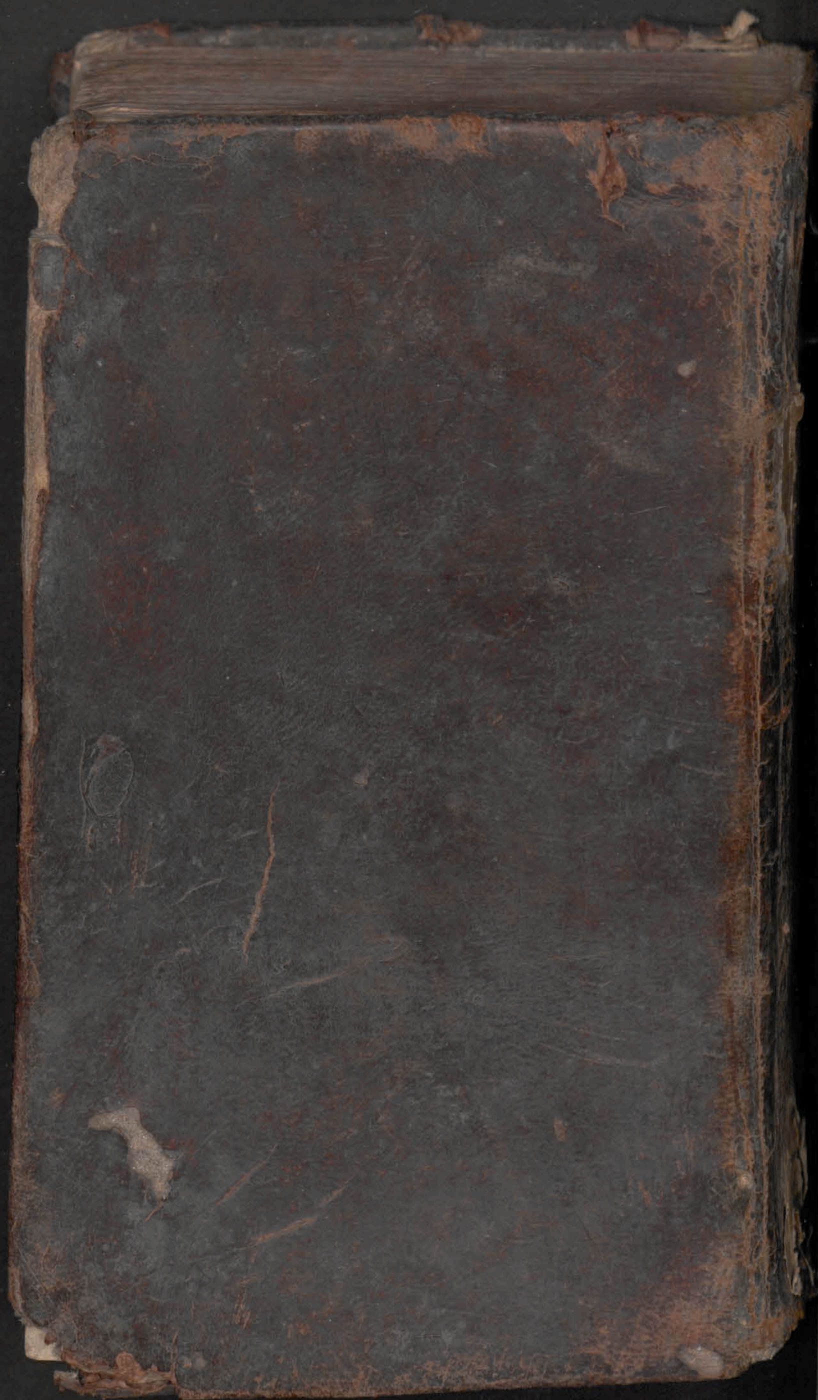
Ad
M.D.G.B.V.M.H.SS:OO.P.C.&.
Venerationem

MIASTO
P. A
OIS BW